

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

Nina Petek

**ČRNJANSKI ROKOPIS – JEZIKOVNA IN VSEBINSKA
ANALIZA SLOVENSКИH PRIIMKOV,
ŽENSKIH OSEBNIH IMEN IN MOLITVE**

Diplomsko delo

Mentorica: red. prof. dr. Irena Orel

Ljubljana, marec 2012

ZAHVALA

Za vso strokovno pomoč pri nastajanju diplomskega dela se zahvaljujem svoji mentorici red. prof. dr. Ireni Orel, ki je s svojim znanjem, raziskovalno vnemo, natančnostjo in veliko predanostjo prispevala k temu, da ima diplomsko delo danes takšno obliko. Zahvaljujem se ji za ogromno časa in neomajne volje, ki mi ju je pri izdelavi diplomskega dela vseskozi nudila, poleg tega pa mi je bila kot profesorica v času študija vedno v navdih s svojo vedoželjnostjo in vero v svojo stroko.

Zahvaljujem se tudi red. prof. dr. Alenki Šivic-Dular z Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani za pomoč pri problematiki etimoloških vidikov raziskovanja priimkov in pri problematiki fonološke interpretacije zapisov. Zahvaljujem se ji za njene izčrpne odgovore in za njen čas, ki mi ga je bila pripravljena posvetiti z odgovori na moja vprašanja.

Zahvaljujem se gospe Mariji Irmi Vačun Kolar, avtorici monografije o Črnjanskem rokopisu, za številne informacije v zvezi z rokopisom. Poleg tega mi je bila njena vera in predanost raziskovalnemu delu velika vzpodbuda za moje lastno raziskovanje.

Zahvaljujem se kolektivu Koroške osrednje knjižnice dr. Frana Sušnika, predvsem gospe direktorici mag. Ireni Oder, saj so moje delo z rokopisom z navdušenjem sprejeli in so mi z veseljem omogočili lažje branje rokopisa v digitalni obliki.

Zahvaljujem se vsem svojim bližnjim, prijateljem in fantu za vse vzpodbude in vero vame ter v moje delo z rokopisom. Zahvaljujem se tudi Damjanu Popiču za njegov prevod izvlečka v angleški jezik.

Velika zahvala gre mojim staršem, ki sta mi omogočila celoten študij, mi vseskozi stala ob strani in vselej brezpogojno verjela vame.

IZVLEČEK

V diplomskem delu obravnavam Bratovščinsko knjigo iz Črne na Koroškem – Črnjanski rokopis, ki je nastajal med letoma 1633 in 1707. Rokopis je sestavljen iz urbarjev – knjige darovalcev in dajatev ter obračunskih poročil, kamor so v tabele in preglednice duhovniki vpisovali dajatve z imeni in priimki darovalcev. Poleg tega je del rokopisa tudi aniverzarij, ki prav tako vsebuje sezname z imeni in priimki pokojnih. Od leta 1671 naprej so zapisane tudi ženske oblike priimkov, ki pripomorejo k razumevanju in osvetlitvi družbenega položaja žensk na Koroškem v tistem času. Proti koncu rokopisa je zapisana molitev v slovenskem jeziku, ki je namenjena darovalcem, podpornikom cerkve in župnikom. Molitev priča o enakovrednosti slovenskega jezika z nemškim in latinskim. V diplomskem delu je narejena podrobna glasoslovna, oblikoslovna, slogovna in vsebinska analiza molitve s transkripcijo in prevodom. Moja osrednja pozornost v diplomskem delu je posvečena priimkom, zapisanim v Črnjanskem rokopisu; s presenečenjem sem ugotovila, da je večina priimkov, zapisanih v davnem 17. stoletju, živih še danes, bodisi kot priimek bodisi kot zgolj hišno/domače ime. V naslednjem poglavju so obravnavani vsi priimki, ki so zapisani v rokopisu; razvrstila sem jih v devet večjih pomenskih skupin, eno od njih sem razčlenila na štiri podskupine. Celotno gradivo sem zapisala tudi v poknjženi obliki z vsemi zapisi, ki jih lahko najdemo v rokopisu; zaradi mnogovrstne rabe več različnih črkovnih znamenj za isti fonem sem naredila preglednico vseh možnih zapisov za posamezno črko. Sledi pomenska določitev posameznega priimka ter njegova etimološka analiza po različnih virih. V priimkih, zapisanih v Črnjanskem rokopisu, odseva predvsem razgibanost koroške pokrajine – potok, gora, vrh, dolina, sleme, planina ustvarjajo številne priimke, ki tvorijo drugo največjo pomensko skupino; gre za priimke, ki so izpeljani iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine. Največjo skupino priimkov pa sestavljajo priimki, izpeljani iz osebnih imen.

Etimološki obravnavi priimkov sledi besedotvorna analiza – pregled vseh priponskih obrazil za ženske in moške oblike priimkov ter prikaz le-teh v preglednici, ki poleg obrazil vsebuje vse primere, ki so zapisani v rokopisu. Najpogostejše obrazilo, s katerim so tvorjeni priimki, je obrazilo *-nik*, in sicer gre za priimke, ki so nastali neposredno v odnosu do človekovega bivališča in predstavljajo eno od najobsežnejših pomenskih skupin. Ženske ustreznice teh priimkov pa imajo obrazilo *-ica*, ki je tudi najpogostejše obrazilo pri tvorbi ženskih oblik priimkov. Besedotvorni analizi ženskih oblik priimkov sem dodala tudi seznam vseh ženskih osebnih imen (s krajšo razlago), ki so zapisani v rokopisu.

Na koncu diplomskega dela je priložen abecedni seznam vseh priimkov, osebnih imen in drugih dopisov z označitvijo lista nahajanja glede na izdajo monografije Črnjanski rokopis Marije Irme Vačun Kolar iz leta 2009.

KLJUČNE BESEDE: Črnjanski rokopis, molitev v slovenskem jeziku, jezikovna analiza, slovenski priimki, izvor priimkov, ženska osebna imena, besedotvorna analiza

ABSTRACT

The present thesis deals with the Brotherhood Book from Črna na Koroškem – the Črna Manuscript, which was in the making in between 1633 and 1707. The manuscript consists of accounting books – books of donors, tributes and levied taxations – in which ministers entered charges along with names and surnames of donors into tables. A part of the manuscript consists of a census that also includes lists of names and surnames of the deceased.

Since 1671, feminine forms of surnames are recorded as well. This contributes to the understanding of and provides insight into the social position of women in Koroška of that period. Towards the end of the manuscript, there is a prayer in Slovene, intended for donors, Church supporters and ministers. The prayer is a monument that Slovene was an equal to the prevalent German and Latin. The present thesis presents an in-depth phonetic, morphemic, stylistic and substantive analysis of the prayer, along with the transcription and translation.

The main focus of the thesis lies on the surnames in the Črna Manuscript; surprisingly, the majority of surnames recorded in the 17th century endure to this today, either as surnames or house names. In the following chapter, all surnames given in the manuscript are dealt with. They are categorized in nine major groups by meaning; one of them is further divided into four subcategories. The entire subject matter is also given in the standardized form accompanied with all of the notes found in the manuscript: due to inconsistent use of several linguistic signs for the same phoneme a table with all possible renderings of a particular letter is included.

This is followed by the explanation of the meaning of individual surnames and their etymological analysis according to various sources. The surnames of the Črna Manuscript reflect the diverse Koroška landscape – the roots of Slovene words for streams, mountains, peaks, valleys, ridges and pastures make up many surnames that form the second most populous group by meaning – the surnames derived from denominations for geographical diversity of the landscape. The largest group is made up of surnames derived from personal names.

The etymological analysis of surnames is followed by word-formational analysis – an overview of all suffixes for feminine and masculine surname forms and an overview of them in a table containing all examples from the manuscript in addition to the affixes. The most frequent affix used in surname formation is the affix *-nik*. These are the surnames that came to life directly in the relation to human dwelling and are one of the largest groups in terms of meaning. Feminine equivalents of these surnames include the affix *-ica*, which is also the most frequent affix in the formation of feminine surname forms. The entire list of feminine personal names (accompanied by brief explanation) from the manuscript is attached to the word-formational analysis of the feminine forms of the surnames.

At the end of the thesis, there is an alphabetical list of all surnames, first names and other postscripts, along with the information regarding the page number in reference to the 2009 monograph Črnjanski rokopis, by Marija Irma Vačun Kolar.

KEYWORDS: Črna Manuscript, Slovene prayer, linguistic analysis, Slovene surnames, surname etymology, feminine names, word-formatational analysis

:

KAZALO

1 UVOD	1
2 TEMA IN CILJI.....	2
3 OSNOVNE ZNAČILNOSTI IN ZGODOVINSKE OKOLIŠČINE NASTANKA ČRNJANSKEGA ROKOPISA	3
4 GLASOSLOVNA, OBLIKOSLOVNA, SLOGOVNA IN VSEBINSKA ANALIZA PRIPROŠNJE/MOLITVE, ZAPISANE V SLOVENSKEM JEZIKU, S TRANSKRIPCIMO IN PREVODOM.....	15
4.1 PISAVA IN PRAVOPIS	28
4.1.1 PISAVNE POSEBNOSTI.....	28
4.1.2 RABA VELIKE ZAČETNICE	29
4.1.3 LOČILA	29
4.1.4 OKRAJŠAVE.....	30
4.2 SAMOGLASNIŠKI IN SOGLASNIŠKI SESTAV	30
4.2.1 SAMOGLASNIŠKI SESTAV	30
4.2.2 SOGLASNIŠKI SESTAV	31
4.3 OBLIKOSLOVJE.....	31
4.3.1 SAMOSTALNIK.....	31
4.3.2 PRIDEVNIK	32
4.3.3 ZAIMEK	32
4.3.4 GLAGOL	34
4.3.5 PRISLOV	35
4.3.6 PREDLOG	36
4.3.7 VEZNIK	36
4.4 JEZIK IN SLOG.....	37
5 NASTANEK IN STRUKTURA SLOVENSKIH PRIIMKOV	43
5.1 PREGLEDNICA	60
5.2 PREGLED IN ANALIZA PRIIMKOV Z UVRSTITVIJO V POMENSKE SKUPINE.....	62
5.2.1 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ PATRONIMIKOV/METRONIMIKOV	62
5.2.2 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ ZA GEOGRAFSKO RAZGIBANOST POKRAJINE.....	106
5.2.3 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ IMENOVANJ POKLICEV/DEJAVNOSTI	147
5.2.4 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ VZDEVKOV	178
5.2.5 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ IMENOVANJ POLOŽAJA/STATUSA/STANJA/DOSTOJANSTVA.....	208

5.2.6 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ RASTLIN/DELOV RASTLIN	223
5.2.7 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ ŽIVALI/DELOV ŽIVALSKEGA TELESA	232
5.2.8 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ ZEMLJEPISNIH IMEN IN IZ POIMENOVANJ NARODNOSTI/KRAJEVNE PRIPADNOSTI.....	242
5.2.9 ETIMOLOŠKO NEJASNI PRIIMKI.....	251
6 IZPELJAVA PRIIMKOV – PREGLED PRIPONSKIH OBRAZIL PO SKUPINAH Z UVRSTITVIJO PRIIMKOV IZ ČRNJANSKEGA ROKOPISA	273
6.1 SPLOŠNEJŠI PREGLED PRIPONSKIH OBRAZIL S PRIMERI IZ ČRNJANSKEGA ROKOPISA.....	273
6.1.1 PRIPONA -ač (-ac).....	273
6.1.2 PRIPONA -ah.....	274
6.1.3 PRIPONE -ak, -(j)ak, -(š)ak, -(š)ag, -(ul)ak.....	274
6.1.4 PRIPONA -an.....	274
6.1.5 PRIPONI -ar, -er.....	275
6.1.6 PRIPONI -avs, -avž (-avš)	276
6.1.7 PRIPONI -e, -še.....	276
6.1.8 PRIPONE -ec, -(e)c, -ic (-ič), -(av)ec, -(an)c, -(ov)c, -(u)vc	277
6.1.9 PRIPONE -ej, -(e)j, -ij, -aj	278
6.1.10 PRIPONE -ek/eg, -(e)k, -ik/ig, -(š)ek(i), -(š)eg, -(š)ag, -(š)ik, -(č)ek, -(ov)šeg, -(en)šek.....	278
6.1.11 PRIPONI -el, -il.....	279
6.1.12 PRIPONA -ež	280
6.1.13 PRIPONE -ič/ic, -č, -c.....	280
6.1.14 PRIPONI -ih, -eh	281
6.1.15 PRIPONA -in.....	281
6.1.16 PRIPONA -ir	282
6.1.17 PRIPONI -ko, -o	282
6.1.18 PRIPONA -man.....	282
6.1.19 PRIPONE -nik, -nig, -nek	282
6.1.20 PRIPONA -uh.....	284
6.1.21 PRIPONA -ul.....	284
6.1.22 PRIPONA -uš	284
6.1.23 PRIPONA -Ø in PRIIMKI, NASTALI PO KONVERZIJI IZ LASTNIH IN OBČNIH IMEN	284
6.2 ŽENSKO OBLIKE PRIIMKOV IN ŽENSKA OSEBNA IMENA	285
6.2.1 ŽENSKA OSEBNA IMENA V ČRNJANSKEM ROKOPISU	287

6.2.2 ABECEDNI SEZNAM ŽENSKIH OSEBNIH IMEN	287
6.2.3 PREGLED IN KRATKA RAZLAGA ŽENSKIH OSEBNIH IMEN.....	300
6.3 PREGLED PRIPONSKIH OBRAZIL PRI TVORBI ŽENSKIH OBLIK PRIIMKOV	309
6.3.1 ŽENSKE OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -ka	310
6.3.2 ŽENSKE OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -nica, -(i)ca, -ov(i)ca, - (av)ica, -(š/s)ica, -čica (pri priimkih na -e).....	312
6.3.3 ŽENSKE OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -a in -(ul)a.....	318
6.3.4 ŽENSKE OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -in(i)ja, -ka	318
6.3.5 ŽENSKE OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -in Z RAZLIČICAMA - ka, -ica.....	318
6.3.6 IZSVOJILNA PRIDEVNIŠKA RABA	320
6.4 PREGLEDNICA PRIPONSKIH OBRAZIL PRI IZPELJAVI MOŠKIH IN ŽENSKIH OBLIK PRIIMKOV.....	321
6.4.1 POVZETEK IN PREGLED NAJPOGOSTEJŠIH PRIPONSKIH OBRAZIL.....	353
7 ZAKLJUČEK.....	355
8 DODATEK	360
8.1 SEZNAM ZEMLJEPISNIH IMEN V ČRNJANSKEM ROKOPISU S KRAJŠO RAZLAGO	360
8.2 ZAPISI OSEBNIH IMEN BREZ PRIIMKOV Z DRUGIMI POIMENOVANJI.....	365
8.3 SEZNAM DVOJNIH PRIIMKOV, KI SO ZAPISANI V ČRNJANSKEM ROKOPISU	366
8.4 SEZNAM PRIIMKOV Z OSEBNIMI IMENI	367
8.5 NEJASNI IN NERAZLOČNI ZAPISI.....	502
9 VIRI IN LITERATURA	504
9.1 LITERATURA.....	504
9.2 VIRI	508

KAZALO SLIK

SLIKA 1 PRVA STRAN BRATOVŠČINSKE KNJIGE IZ ČRNE NA KOROŠKEM.....	3
SLIKA 2 LIST IZ KNJIGE DAROVALCEV IN DAJATEV (URBARJA), 14. LIST	5
SLIKA 3 LIST IZ URBARJA, 27. PO VRSTI	6
SLIKA 4 LIST Z OBRAČUNSKIMI POROČILI ZA LETO 1703, LIST 72.....	7
SLIKA 5 SEZNAM V SPOMIN UMRLIM, LIST 112	8
SLIKA 6 V GOTICI ZAPISANA MAŠNA MOLITEV OB PRAZNIKU SVETE AGATE ...	9
SLIKA 7 SEZNAM MOŠKIH IN ŽENSKIH OSEBNIH IMEN IN PRIIMKOV	11

1 UVOD

Pričujoče diplomsko delo je nastalo z željo analizirati z več vidikov še dokaj neraziskan Črnjanski rokopis, ki je vsekakor dokument izrednega pomena, ne samo za Koroško, ki ni imela svoje »svete« knjige, temveč za kulturno zgodovino Slovencev sploh. Črnjanski rokopis danes osvetljuje nekatere pomembne vidike glede rabe slovenščine kot enakovrednega jezika latinskemu in nemškemu, poleg tega pa pripomore k razumevanju nekaterih socialnih plati glede položaja ženske v družbi v takratnem času.

Slovenski priimki, zapisani v rokopisu, so neprecenljivo bogastvo jezikovnega gradiva – nastali so iz čisto vsakdanjih življenjskih situacij in domišljije ljudi, ki so poimenovanja prenašali iz roda v rod, in kar je pravzaprav najbolj neprecenljivo – večina poimenovanj izpred skoraj štiristo let na Koroškem živi še danes. Poimenovanja so ohranjena kot priimki ali kot domača imena in s tem slikajo živo vpričujočnost davne preteklosti.

Diplomsko delo je sestavljeno iz treh večjih poglavij. V prvem poglavju obravnavam osnovne značilnosti in zgodovinske okoliščine nastanka Črnjanskega rokopisa, ki vključuje predstavitev strukture rokopisa in osvetlitev njegove vrednosti in pomena za slovenski jezik ter celotno slovensko kulturo. Drugo poglavje vsebuje glasoslovno, oblikoslovno, slogovno in vsebinsko analizo priprošnje/molitve, ki je zapisana v takratni knjižni slovenščini. V tretjem, najobsežnejšem poglavju, sem se posvetila nastanku in strukturi slovenskih priimkov, ki so zapisani v rokopisu – kot uvod v poglavje sem nekaj besed namenila splošnemu nastanku in strukturi slovenskih priimkov, v nadaljevanju pa se poglavje o priimkih deli na dva večja sklopa – na podrobnejšo etimološko in pomensko analizo ter na besedotvorno analizo, v okviru katere pri analizi ženskih oblik priimkov obravnavam tudi ženska osebna imena.

Na koncu diplomske naloge sledita zaključek in seznam virov ter literature.

Dodatek diplomskega dela vključuje seznam zemljepisnih imen v Črnjanskem rokopisu s krajšo razlago, seznam zapisov osebnih imen brez priimkov z dodanimi drugimi poimenovanji oziroma oznakami (na primer oznake poklicev, statusa idr.), seznam dvojnih priimkov, abecedni seznam vseh priimkov z osebnimi imeni, ki so zapisani v Črnjanskem rokopisu, na koncu pa sledi še seznam nerazločnih in nejasnih zapisov.

2 TEMA IN CILJI

Diplomsko delo obravnava temeljne značilnosti, posebnosti in zgradbo Bratovščinske knjige iz Črne na Koroškem – Črnjanski rokopis (1633–1707) ter osvetljuje zgodovinske, družbene in druge okoliščine nastanka rokopisa.

Naredila sem glasoslovno, oblikoslovno, besedotvorno, stilno in vsebinsko analizo priprošnje (molitve), oblikovane v takratni knjižni slovenščini. Na novo sem prepisala rokopisno besedilo molitve, ga prečkvala in zapisala v sodobnem knjižnem jeziku.

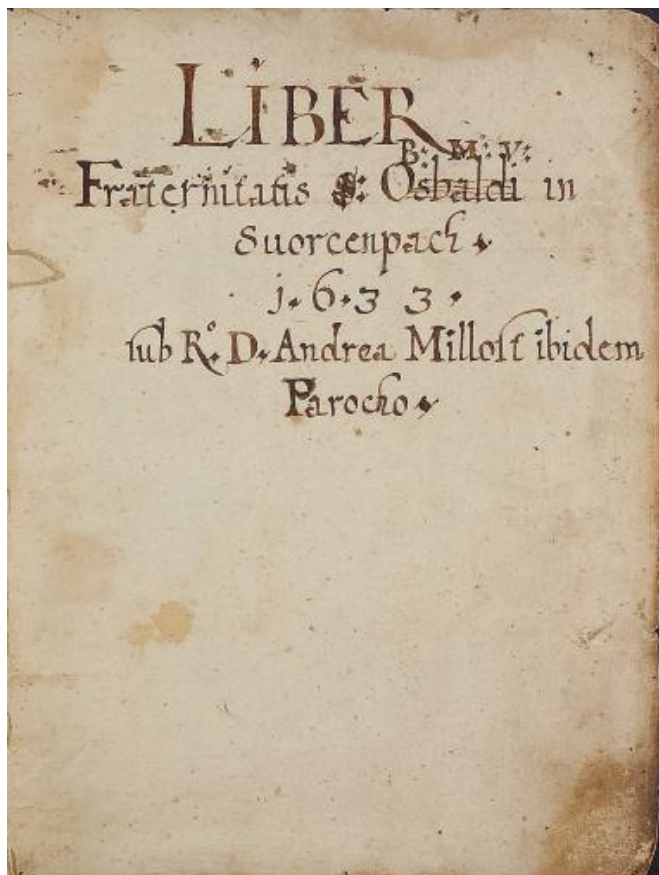
Gradivo za diplomsko delo predstavljajo vsi priimki, ki so zapisani v faksimilu Bratovščinske knjige iz Črne na Koroškem, ki jo je leta 2009 izdala Marija Irma Vačun Kolar, ki je priimke sproti prečkvala ter jih primerjala z navedbo priimkov v Atlasu Slovenije. V veliko pomoč mi je bil tudi abecedni seznam priimkov/imen domačij (Vačun Kolar, 2009, 27–58), ki ga je naredila avtorica. Sama sem nekatere priimke na novo prečkvala in v seznam na koncu diplomske naloge dodala nekaj novih priimkov. Sledi etimološka, glasoslovna, besedotvorna analiza slovenskih priimkov darovalcev in podpornikov cerkve, zapisanih v urbarju, aniverzariju in v obračunskih poročilih. Pri analizi sem uporabljala podatke iz različnih virov, monografij o priimkih, slovarjev in leksikonov, in sicer sta mi bili v pomoč Mrdavšičevi deli *Krajevna in domača imena v Črni na Koroškem in njeni širši okolici* ter *Krajevna in domača imena v Mežiški dolini*, delo avtorjev Feinig *Familiennamen in Kärnten und den benachbarten Regionen*, deli Merčùja *1300 primorskih priimkov* in *Slovenski priimki na Zahodni meji*, vseh petnajst knjig Bertranda Kotnika *Zgodovina hiš južne Koroške*, Bezlajev *Etimološki slovar slovenskega jezika* v štirih knjigah z dodatno peto knjigo, ki je kazalo vseh gesel, Snojev *Slovenski etimološki slovar* in *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, Pleteršnikov *Slovensko-nemški slovar* na spletu (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>), *Leksikon priimkov* na spletu (<http://www.rodoslovje.com/>) ter članki Merčùja, Jakopina in Jurančiča.

Zanimale so me tudi ženske oblike priimkov, zato diplomsko delo vsebuje tudi analizo le-teh; pomembna je namreč njihova vloga pri razumevanju družbenega položaja žensk v 17. stoletju na Koroškem. Besedotvorni analizi ženskih priimkov sta dodana tudi seznam in krajša razlaga ženskih osebnih imen.

Glavni namen in vrednost diplomskega dela je analiza, razčlemba in poglobitev v nekatere še povsem neraziskane vidike in pomene Črnjanskega rokopisa.

3 OSNOVNE ZNAČILNOSTI IN ZGODOVINSKE OKOLIŠČINE NASTANKA ČRNJANSKEGA ROKOPISA

Črnjanski rokopis nosi izvirni naslov *Liber Fraternalis S. Osbaldi¹ B. M. V. in Sourcenpah² 1633*, kar pomeni Bratovščinska knjiga iz Črne na Koroškem. Nastajal je med letoma 1633–1707³. Na prvi strani rokopisa je zapisana letnica 1633, ki se kasneje v rokopisu ne pojavi več, kaže pa na to, da so tega leta začeli vpisovati dajatve darovalcev v bratovščini svetega Ožbalta, ki se je kasneje najverjetneje preimenovala v bratovščino Blažene Device Marije (to sklepamo iz podatka, ker gradivo do leta 1646 manjka, nato pa se nadaljuje pod naslovom bratovščine Blažene Device Marije).

Slika 1 Prva stran Bratovščinske knjige iz Črne na Koroškem

¹ S. Osbaldi je napisano najprej, nato je prečrtano, čez je zapisano B. M. V.

² Črni potok.

³ Letnica 1707 označuje zadnji vpis dajatev oziroma darov.

Rokopis je nastajal v času protireformacije, kar se kaže tudi v gradnji dveh cerkva – začne se gradnja cerkve na Uršlji gori, ki jo je pospešil škof Tomaž Hren, ki je leta 1601 prišel na Uršljo goro in velel ključavničarjema Antonu Plešivčniku in Juriju Prevalniku, naj pohitita z zidavo, njegov namen pa je bil narediti koroške kraje ponovno katoliške, hkrati pa se začne tudi gradnja cerkve na Kronske gori pri Dravogradu. Zanimivo je slednje zgodovinsko dejstvo, da je v Kotljah v 17. stoletju pogorela cerkev in na temelju romanske cerkve so zgradili novo, ki so jo posvetili sveti Marjeti, dokončana pa je bila leta 1622. Ljudska pripovedka pravi, da bi moral biti v Kotljah sveti Ožbolt, ki pa je sveti Marjeti pustil svet pod Uršljo goro, sam pa se je namesto nje odpravil v Črno, o čemer priča tudi ime bratovščine. (Sušnik, 2005, 31)

Rokopis obsega 136 listov (272 strani), ki so večinoma popisani obojestransko, in tudi nekaj praznih listov. Listi so označeni le na desni strani. Prvi del rokopisa je poimenovanje in vnos darov oziroma dajatev udov bratovščine med leti 1646 in 1670 in od leta 1671 do 1707. Sledi prazna tabela z nevpisanimi dajatvami, nato pa obračunska poročila med leti 1700 in 1706. Sledi aniverzarij, ki ga sestavljajo sezname z imeni in priimki pokojnih, vmes je nekaj praznih listov, obračunskih poročil ter vnos dajatev oziroma darov udov bratovščine. Na koncu sledi še molitev, zapisana v slovenskem jeziku, ter molitev ob prazniku sv. Agate v nemščini, obračunska poročila in nekaj seznamov darovalcev in dajatev.

Marija Irma Vačun Kolar je Črnjanski rokopis vsebinsko razdelila na pet delov:

- Knjiga darovalcev in dajatev/urbar;
- Knjiga obračunskih poročil/urbar;
- Knjiga spomina na pokojne darovalce vsako leto/aniverzarij;
- Knjiga molitev;
- Knjiga praznine (listi vsebujejo prazne tabele, manjkajo, ali pa so povsem nepopisani).

(Vačun Kolar, 2009, 8)

Osrednji del rokopisa je urbar – knjiga darovalcev in dajatev, v katerega so pisarji in župniki zapisovali dajatve in darove okoliških kmetov, podpornikov cerkve, poleg tega pa so pripisovali tudi komentarje in opombe v latinščini. Dajatve so bile večinoma denarne, zasledimo pa lahko tudi nekaj naravnih dajatev. Vmes se torej pojavijo obračunska poročila dajatev, kjer so zapisani dolgovi posameznih darovalcev. Ponekod so bile obveznosti darovalcev (poročila) kar opisane, a v latinskem jeziku.

Michea Craniza	St. St. St. St. St. St. St. St.
Eva Kaufhiza	47 48 49
Jana Kaufhiza	St. St. St.
Jacop Pothornik	16 St. St. St. St. St. St. St. St.
Jacop Pothornik cu uxore nel consel.	St. 47 48 49 50 51 52 St. 53 54 55 56 57 58
+ Halenca Bresniza	16 47 48
Jera Ramshiza	49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59
Amplia Barbara	60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70
Mattreas Pokrishnik cum ux.	St. St. St. St. St. St. St. St. 47 48 49 50 51
Michel Permansk	46 47 48 49 50 51
Jana Cotnik cum ux.	St. St. St. St. St. St. St. St. St. 47 48 49 50 51 52
Andoni Sumbnik	St. St. St. St. St. St. St. St. St. 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64

Slika 2 List iz knjige darovalcev in dajatev (urbarja), (14. list na zgoščenki, 11. v knjigi)

V urbarju se pojavita dve vrsti tabele, kamor so župniki vpisovali dajatve; drugi primer zapisovanja je razviden iz spodnje slike.

	1671	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93
<i>Orta</i> Dancrag Prucainik cū Vx.	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Georgij Jacob Saphon cū Vx.	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Cantian Konzchnik cū Vx.	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Paul Borovčnik cū Vx.	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Andre Robnik - - -																							
Vrban Jelsanik cū Vxo.																							
Lucas Robnik cū Vx.																							
Marina Ojornica																							
Valenti Lamprecht cū Vxo.	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Simon Pogorečnik cū Vx.																							
Valenti Langerhajn	r	r	r	r																			
Clemen Srebre	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Andre Michal	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
Marinka Lamporžica																							
Eva Veselka	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r

Slika 3 List iz urbarja, 27. po vrsti (27. na zgoščenki, 23. list v knjigi)

Naslednji del rokopisa sestavljajo obračunska poročila, ki so, kot sem že omenila, zapisana v latinskem jeziku.

Anno 1701. Die 5. Novembris.

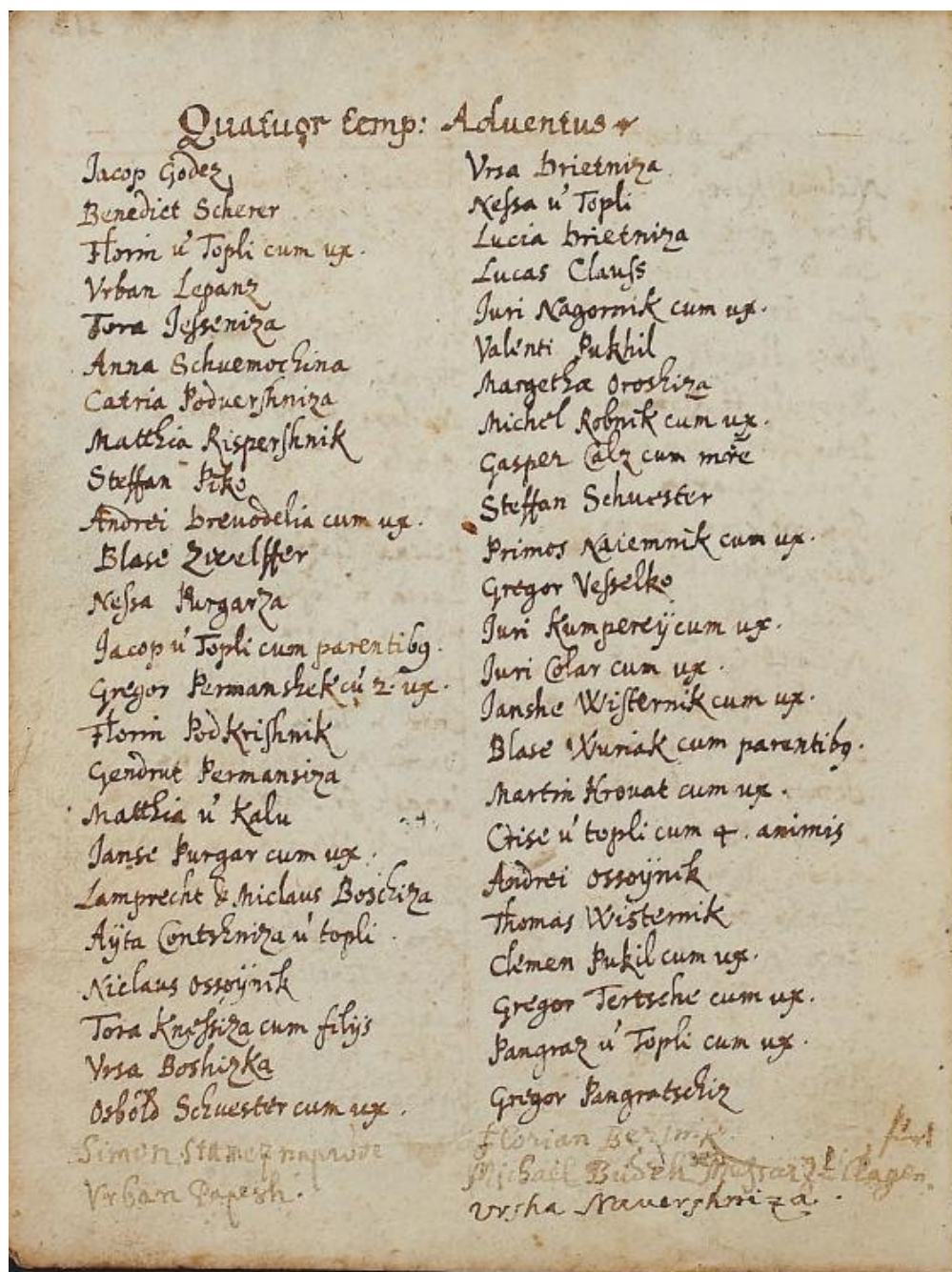
In hac ratione accepti s^t ex censu pecun^{ie} ac Congras,
 In huius congregationis in uniuersu - - - - - 11 fl. 10 s.
 In festo S^ti Josephi ac in festo Annuntiationis
 P: v. ex collectura - - - - - 6 fl. - -
 In festo B: v. Assumpta - - - - - 4 fl. - -
 Ex legato Dⁿⁱ Jo^his Drebnig - - - - - 5 fl. - -
 Ex legato Dⁿⁱ Sebastiani Luschan - - - - - 2 fl. - -
 In festo B: v. Mariae sine labe concepta ex
 elemosyna sine collectura - - - - - 10 fl. - -
 Pro lino, et lana - - - - - 5 fl. - -

Expofita. De ead^e anno 1701.

Pro uno crucifixo novo sine & de auratione pictori - 1 fl. - -
 Pro sex exequijs & fodalibus annu - - - - - 9 fl. - -
 In festo Titulari & tribus factis applicati
 & pro vini fodalibus - - - - - 136 - -
 Pro 12 mensuris vini in festo Titulari, id^e
 vespere, et sequenti die & sacerdotibus Syndico
 & d^{no} p. - - - - - 121 - -
 In conclusionem rationis & quous Syndico
 et vicario una mensura vini - - - - - 24 - -

Slika 4 List z obračunskimi poročili za leto 1703, list 72 (72. list na zgoščenki, 68. v knjigi)

Drugi pomemben del rokopisa je aniverzarij, ki ga sestavljajo sezname pokojnih, katerih imena in priimke so zapisovali v njihov spomin.

Slika 5 Seznam v spomin umrlim, list 112 (112. na zgoščenki, 113. v knjigi)

V rokopisu je tudi priprošnja (molitev) v slovenskem jeziku, namenjena darovalcem, podpornikom cerkve in župnikom. Ob latinskem besedilu zapisana molitev priča o enakovrednosti slovenskega jezika z latinskim in nemškim.

Rokopis vsebuje tudi nemško zahvalno molitev v čast svete Agate; dr. Jože Mlinarič domneva, da gre za mašno molitev ob prazniku svete Agate (5. februarja). Besedilo je zapisano v gotici.

Slika 6 V gotici zapisana mašna molitev ob prazniku svete Agate

Nastajanje bratovščinskih knjig sega v 11. stoletje, kar je tudi čas razvoja ter utrjevanja krščanstva. In v bratovščinsko-pridigarskem obdobju slovenskega knjižnega jezika v 17. stoletju je prišel do izraza razkorak med upoštevanjem protestantskega jezikovnega izročila, katerega normativni vzor je predstavljal Dalmatinov prevod Biblije, in med sočasno, živo rabo jezika. (Orel, 2001, 29–30) Pisci so se te jezikovne bipolarnosti zavedali, tudi zapisovalec Priprošnje, ki je oblikovana v takratni knjižni slovenščini, medtem ko so v seznamih imen razvidne značilnosti narečja.

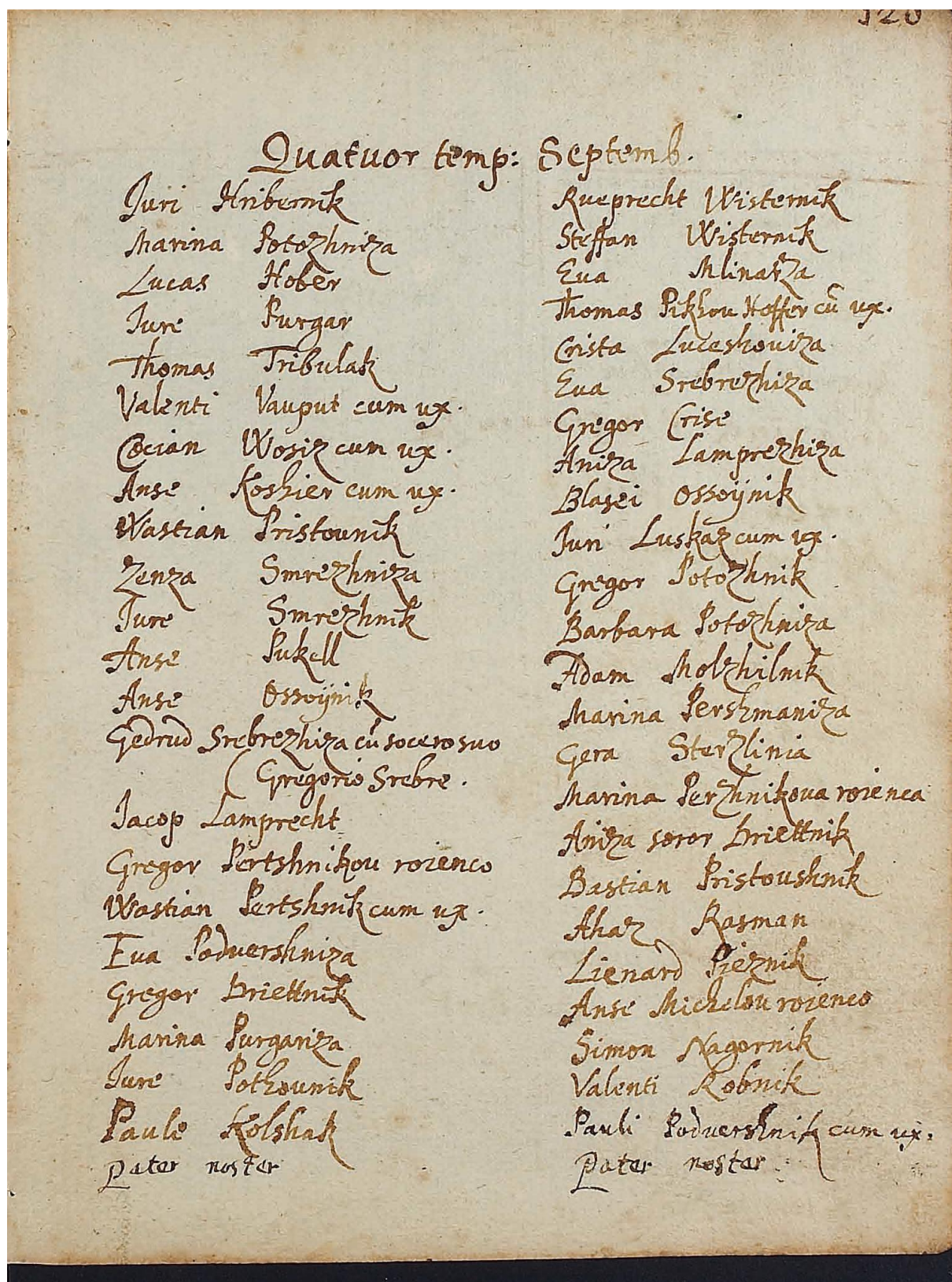
Temeljna izrazna posebnost Črnjanskega rokopisa pa je raba slovenščine v zapisu molitve⁴ in v seznamih imen, kar kaže na ohranjanje duhovnega izročila protestantizma, ki je po Trubarju zapovedovalo rabo »našiga jezika«. Zapisovalci so se izražali na dveh sporazumevalnih ravlinah, in sicer je latinščina veljala za jezik, primeren za sporazumevanje župnikov o višjih duhovnih stvareh, v uradni posvetni rabi je bila uveljavljena nemščina, slovenščina pa je bila »ljudski jezik«, namenjen sporazumevanju med ljudmi o vsakdanjem življenju.⁵ (Vačun Kolar, 2007, 4)

Iz latinskega besedila izstopajo slovenski priimki darovalcev in podpornikov cerkve, ki so zapisani v urbarju. Slovenska imena in priimki so zapisani v pisavi latinici in črkopisu bohoričici. Nemških priimkov je malo, vsekakor prevladujejo slovenski. Zapisani so v obliki seznamov, tabel, razpredelnic, in sicer priimki ob osebnih imenih. Nekateri zapisi pričajo, da oblikovanje priimkov še ni bilo zaključeno, saj je kar nekaj oseb poimenovanih po kraju oziroma njegovih lastnostih, npr.: *Michäel pod pezo*, *Millner in Wistra*, *Matthia Na mlaki*, *Jacop u' Topli*, *Vlrich Nauarhu*, *Matthia u' Kalu* idr. Isti priimki se ob različnih imenih pojavijo večkrat. Po analizi in pregledu priimkov sem ugotovila, da je večina priimkov, zapisanih v Črnjanskem rokopisu, na Koroškem ohranjena še danes, kot priimki ali pa kot hišna imena.

Od leta 1671 naprej pa so zapisane tudi oblike ženskih priimkov, kar je ena izmed najpomembnejših značilnosti rokopisa, saj bistveno pripomore k razumevanju družbenega položaja ženske v koroških krajih v tistem času. Prav tako je za raziskavo jezikovnih značilnosti in socialnih odnosov pomembno dejstvo, da je nekje v rokopisu zapisano *Gregor Permanshek cum uxore*, drugič je zapisano *Jacob Permanshek cum uxore Magdalena*, nato pa pridemo že do zapisa ženske oblike priimka ob ženskem osebnem imenu: *Vrsula Permanshiza*. Ženske oblike priimkov poudarjajo samostojnost in enakopravnost žensk, ki pa sicer niso bile vpeljane v današnjo knjižno normo, vendar pa nekatere še danes živijo v koroškem narečju.

⁴ Slovenščina je v zapisu molitve rabljena že od srednjega veka.

⁵ Slovenščina je bila materni jezik takratnih prebivalcev Črne in njene okolice, ki pa naj bi bilo v tem času stodontno slovensko. (Medved, 1967, 87)

Slika 7 Seznam moških in ženskih osebnih imen in priimkov – list 119⁶

⁶List 119 na zgoščenki, 120a v knjigi. Pri vsaki sliki navajam mesto nahajanja lista, in sicer glede na monografijo Kolarjeve (2009) in glede na zgoščenko; mesti nahajanja se zaradi drugačne označbe listov malenkost

Prva rodbinska imena so v Črni na Koroškem znana od leta 1505, od leta 1762/64 dalje pa so začeli nastajati družinski popisi, ki kažejo na to, da se je večina rodbinskih priimkov ohranila samo še kot hišno ime. Makarovičeva navaja podatek, da sta bila še leta 1764 pri več kot polovici hiš priimek in hišno ime enaka, kar je razvidno tudi iz objavljene tabele. (Makarovič, 1986, 41) Če primerjamo tabelo s priimki in navedbo priimkov v Črnjanskem rokopisu, najdemo le malo istih priimkov, kar je najverjetneje posledica doseljavanja, priseljevanja, ženitev in posledično večkratne menjave lastnikov hiš v Črni. Že v dobi navedenih popisov je veljalo, da je hišno ime trajna označba, zato so posestniki, čeprav so se menjavali, sprva dobili priimek in bili vpisani po imenu hiše, zraven pa je bilo pripisano še njihovo krstno ime. Isto je veljalo za njihove družinske člane. To načelo pa se je začelo spreminjati že pri Jožefinskem katastru, kjer je bila posebna rubrika za naziv posestva/hiše in posebna za priimek ter ime posestnika. A očitno zapisovalci pri vpisih niso bili dovolj dosledni, zato je ponekod prišlo do zamenjave obeh pojmov: priimka in hišnega imena. Pojavljale so se številne nedoslednosti, opaziti je mogoče številne zamenjave. (Lednik, 1994, 48)

Župnija Črna se prvič omenja leta 1137, in sicer kot podružnica Šmihela pri Pliberku. Samostojna župnija je postala leta 1616. V času nastajanja Črnjanskega rokopisa je bila Črna na Koroškem, takrat imenovana Črni potok, torej samostojna župnija, in ravno njena samostojnost je bila odločilna za oblikovanje bratovščine. Okrog leta 1633 je na Koroškem vladala silna lakota, ki je bila posledica slabih letin, povodenj in turških vpadov, 1680. leta je bila v Mežiški dolini tudi kuga.

Vsa omenjena dejstva pa so onemogočala hitrejši razvoj rudarstva, ki takrat ni doživel pričakovanega napredka, a kljub temu je med letoma 1620 in 1934 zaživela trgovina s svincem, zato sta rudnika Bleiberg⁷ in Rabelj dosegla precejšen napredek. Kmalu pa je nastopila doba inflacije in bleiberški rudarji so bili prisiljeni menjati svinec za osnovne življenjske potrebščine. Leta 1644 pa je upravitelj rudnika zlata v Klieningu, Matevž Ludinger, dobil rudosledne pravice v Črni na Koroškem.

V začetku 17. stoletja, natančneje leta 1601, je deželni knez prodal graščino v Pliberku (Bleiburgu) in njeno ozemlje grofu Valsassinu Thurnu in grofje Thurni so imeli nato Črno v oblasti vse do leta 1782, ko je bilo odpravljeno delno kmečko podložništvo. Iz leta 1620 so znani prvi zapiski o fužinarstvu, ko se je tja naselil Melhior Puc, fužinar iz Labotske doline, ki je prodal svoje fužine in rudnike v Wölchu in St. Gertraudu ter se naselil v Črni, kamor je prenesel svoje koncesije za dve talilni peči. Razvoj fužinarstva pa je zaustavila poplava, ki je leta 1655 uničila fužine. (Makarovič, 1986, 9) V Črni je nastopilo obdobje uspešnega trgovanja s svincem, zato je sledilo v 17. in 18. stoletju močno poseljevanje Črne in njene okolice, o čemer pa pričajo ohranjene krstne knjige, urbar iz leta 1762 z imeni črnjanski cerkvi podložnih kmetov, navedbo naturalnih dajatev in v denarne dajatve spremenjene tlake

razlikujeta. Zgoščenko so mi dali v Koroški osrednji knjižnici dr. Frana Sušnika, na njej pa je rokopis dostopen v digitalni obliki. Zgoščenska je tudi vir celotnega slikovnega gradiva.

⁷ Plajberk pri Beljaku.

ter seveda Črnjanski rokopis. Lednik navaja, da je en naselitveni tok potekal tudi iz pliberškega polja na Lom, Lokovico, čez Reht v mežiško kotlino ter v Podpeco in od tod v Črno. Tudi za Koprivno je znano, da se je kolonizirala s strani Železne Kaple in Globasnice. (Lednik, 1994, 47) Črno in njeno okolico so naseljevali tudi prebivalci iz Podjune, o čemer zgovorno pričajo tudi dela Bertranda Kotnika. Mnogo priimkov, zapisanih v rokopisu, lahko najdemo v popisu imen južne Koroške; vsi priimki, ki jih navaja za Koprivno, pod Peco, so zapisani tudi v Črnjanskem rokopisu: *Čofatelj, Mravlak, Skrube, Rožanc, Rus, Hödl, Hadej, Lipold, Brodnik*. (Kotnik XV, 20011, 45) Pričevanja in popisi v Kotnikovih delih pa nam pričarajo zanimivo sliko nastajanja priimka, na primer zapis *Siman* se leta 1535 pojavi kot osebno ime, leta 1620 kot že priimek *Schimun*. Opazujemo lahko razvoj in formiranje priimka in vse spremembe, ki se ob tem pojavljajo.

Bratovščinska knjiga iz Črne na Koroškem je torej začela nastajati manj kot pol stoletja po natisu Dalmatinove Biblije in jo lahko zaradi vrednosti, ki jo nosijo slovenski priimki ter ženske oblike le-teh, vključno z molitvijo v slovenskem jeziku, poimenujemo kar Črnjanski rokopis.

Po pričevanju je rokopisni zvezek hranil mariborski škofijski ordinariat. V sedemdesetih letih 20. stoletja ga je pomožni škof dr. Vekoslav Grmič izročil v varstvo in obravnavo dr. Franu Sušniku, takratnemu ravnatelju Koroške osrednje knjižnice Ravne na Koroškem. Sušnik je za natis pripravil zbiranko, v kateri je objavil naslovnico rokopisa, stran o navedenih darovalcih, priprošnje molitev in odtis matrike, v katero so po letih vnašali oznake za dajatve določenih domačij/darovalcev.

Rokopis je kot vir v svojem delu *Krajevna in domača imena v Črni na Koroškem in njeni širši okolici* (1988) uporabil Janez Mrdavšič, naslednji ravnatelj Koroške osrednje knjižnice. V delu je izpostavil predvsem ženske oblike priimkov.

Marija Irma Vačun Kolar je leta 1987 prosila takratnega ravnatelja knjižnice Janeza Mrdavšiča za vpogled v rokopisni zvezek. Prve izpiske je uporabila za študij in primerjavo z drugim gradivom, ki ga je obdelala v eseju *Ime našega imena* in kasneje v istoimenski knjigi. Gradivo rokopisa je preučevala naprej, ob vzpodbudi takratne ravnateljice knjižnice Majde Kotnik Verčko je pripravila predavanje o nekaterih bistvenih razsežnostih rokopisa, ki ga je knjižnica leta 2007 izdala v brošuri *Črnjanski rokopis: Nekateri jezikovne in sporočilne razsežnosti objavljenih delov besedila*. Nato je sama začela prevajati glavne obrise latinskih besedil, pri oblikovanju celotnega prevoda pa ji je pomagal prof. dr. Jože Mlinarič. Z monografijo je rokopis postal dostopen v celoti, poleg tega pa je ob dokumentiranju in aktualizaciji gradiva v *Atlasu Slovenije in Slovenskem pravopisu* postal zgodovinsko in jezikovno dosegljiv dokument.

V eni najstarejših zapisanih slovenskih besed v Mežiški dolini odseva prostor in čas lastnega sveta in rodu, duha takratnega časa, ljudi, prazemljo. Črnjanski rokopis je pravzaprav duhovni dokaz o tem, kako smo se Slovenci v krajih pod Peco učlovečili in postali zgodovinski subjekt. To domnevo je Kolarjeva našla potrjeno predvsem ob primerjavi gradiva z zapisi imen v *Atlasu Slovenije* (1996) in v *Slovenskem pravopisu* (2001). Priimki kmetij in domačij

so v veliki meri ohranjeni še danes; na kmetijah, posejanih ob stari poti čez Heleno, Reht, Celovec (stara pot proti Celovcu) smo lahko še danes priča priimkom, kot sta na primer *Jesenik* in *Fidej* (iz *Vedel*).

Kot zanimivost dodajam še ugotovitev, in sicer da nekateri podatki kažejo na to, da je tudi Prežihov Voranc (Lovro Kuhar) imel vpogled v Črnjanski rokopis. Leta 1918 je bil v Črni kaplan Lojz Kuhar, brat Lovra Kuharja. V leksikonih sicer piše, da je bil takrat kaplan v Dobrli vasi, a to ni res. Prežih si je najverjetneje izpisoval imena; Kolarjevi je po študiju Prežihovih del ostajalo neznano zgolj eno žensko osebno ime, in sicer *Ajta* v romanu *Jamnica*. Ko se je začela ukvarjati s Črnjanskim rokopisom, je odkrila v njem zapisano ime *Ajta* in Prežih ga je najverjetneje našel prav tu.

»Izjemni sta poimenovanji berača in beračice v *Jamnici: Moškoplet* in *Ajta*. Sta starosvetni obliki in učinkujeta kot spačenki (kakor lika), a v besedilo vnašata sporočilno svežino. Sta jezikovna arhaizma, ki izpričujeta glasoslovne zakonitosti, po katerih se je oblikovala slovenščina v stiku z nemščino. [...] Po starih glasoslovnih zakonitostih je ime *Ajta* preoblikovano iz knjižne oblike imena Agata. Stara oblika je bila v vsakdanji rabi še v 17. stoletju, kot pričajo zapisi v *Črnjanskem rokopisu* (1633–1707).« (Vačun Kolar, 2010, 154)

4 GLASOSLOVNA, OBLIKOSLOVNA, SLOGOVNA IN VSEBINSKA ANALIZA PRIPROŠNJE/MOLITVE, ZAPISANE V SLOVENSKEM JEZIKU, S TRANSKRIPCIO IN PREVODOM

Bratovščinska knjiga iz Črne na Koroškem vsebuje molitev v slovenskem jeziku. Na začetku je priložen originalni zapis molitve na dveh straneh iz rokopisa, sledi transkripcija Marije Irme Vačun Kolar, dodala pa sem tudi svojo transkripcijo, v kateri sem upoštevala nekatere posebnosti zapisa. Na začetku torej prilagam celotno molitev, nato pa sem zaradi večje preglednosti molitev razčlenila na posamezne vrstice, jih oštevilčila in napisala transkripcijo za vsako vrstico posebej. Molitev ima veliko pisavnih in črkopisnih posebnosti, ki jih bom obravnavala na začetku; sledita podrobni glasoslovna in oblikoslovna analiza ter obravnavava jezika in sloga molitve.

Zhestene inu potvshene govite vse ver-
ne dushize, katerih tellesa tukaj na le-
tem shegnanim bratofu puzhiuajo, dai vam
ta vezhni pokai, mamuzh Jezus chry tiga
shiuiga Boga. E sinu rojeniga sin, kateri
je sanashiga shuezhkaja voljo na ta svet
pershel, inu od te kralene zhishe diuize
maria rojen bit, inu uas ie skusi suvo
rozhenfartbanu brayo svetu kry na snam
nu svetiga krysha od reshel, nai uas
tajski nash gospud, krait Nebess inu sem
le shegna, inu uas odreshi od vse martre tih
hiz, inu uas obudi na ta sadni sadni Jan
inu uas poudrushi vshim shryetizam inu svet
nikam vshim Nebeshkim kralenstvi Jezus
chry kateri je ozham inu svetin Ducham Ena
khi dug shire inu kraluje od vezhnosti
do vezhnosti. O Gospud dug ozha Nebesh
ki, kateri odposke vnka iedish, inu tu
shuezhkajne tiga zhlovaka saluba imayh
mi lebe profirno, vabi ti hotel nash farre
mashnike, shdistarje inu shdistarje ka
teri so maiheni ali veliku leti shryijve
shi pvmayak, kateri so se vueni pravci
veri is tega sveta lozhilli inu katerich
tellesa na letem ali drugih shegnanich

121
bratofih pozhuajo. skufi proshnie inu sa
slushaine, lube diuize, kralize, nebeske ma-
tere, mra, inu skufi. Tiga velikiga svetnika
inu patrona lele suete Sophie veshe svetiga vs,
Galta inu skufi pomozaine vsih svetnikov
vs high timu vezhminu Isuehizhainu tajste bi
hotel pustit priti inu stabo se vekomaj Isuehich
O Gospud syug ozha nebeski katerimu vse
shinu, inu skuse to smert nashe tellesa nepo-
gineijo, ampak se nabulki pradoberneijo mi tebe
pohleuno proshimo, sebi hotel se Duchize, vsih
bratou inu sester, inu nich puzhtene shlahke
kebi gori vseti, inu skufi le roke teh Angel,
zou noter vto knillu tuviga peryatela Abrahama
ma perpellati, inu nata strazni bdm dan
vte tajste, Duchize vto vezhno Isuehizhaine
obuditi, inu kar kubi so one skufi smoto lega
hudizha jupreshild, ti milostliui syug jim ho-
zhes ob pustiti skufi proshnie lube Sophie
Kralize diuize matere Maria inu pomozh
nize nashe, inu skufi pomuzh svetiga vs Wol,
ta patrona nashe farre ta jim dai ta vezh-
ni vai dofferzhi, inu nafs pu letim lebni
ali shiudenu hitimu nebeskimu inu vezh-
nimu Isuehizhainu lebnu pustit priti syug
ozha, syn, inu sueti Duch Amen.

Prepis Marije Irme Vačun Kolar⁸

ZheShene inu potroshtene bodite vse verne duShice, katerih telleSsa tukai na letem shegnanim Brittofu pozhiuajo, dai vam ta vezhni pokoi, namuzh JeSuS ChristuS tiga shiuiga Boga Edinu roijeni Sin, kateri je SanaShiga ISvelizhanja voljo na ta Svet perShel, inu od te kraleve zhiSte Diuize Mariae roijen bil, inu vaSs ie SkuSi Suoju roshenfarbanu dragu Suetu krij na Snaminu Suetiga krisha odreShel, nai vaSs taijsti naSh Gospud, krail NebeSs inu Semle shegna, inu vaSs odreShi od vse martre tih viz, inu vaSs obudi na ta Sadni Sodni dan inu uaSs perdrushi vSim Angelzam inu Svetnikam vSim NebeShkim KraljevStvu; JeSuS ChristuS kateri je ozham inu Suetim Duham Enakhi Bug shiui inu kraluije od vezhnoSti do vezhnoSti. O Gospud Bug Ozha NebeShki kateri odpuSke vnkai deliSh, inu tu isualizhaine tiga zhloveka Salubu imaSh mi tebe proSsimo, dabi ti Hotel naShe farre maShnike, Shtiftarje inu Shtiftarze kateri So maihenu ali veliku leti Boshij veshi pomagali, kateri So Se v neni pravi veri is tega Sueta lozhilli inu katerich teleSsa na letem ali drugich shegnanich britofih pozhiuajo, skusi proShnie inu SaSlushaine Lube Divize, kralize NebeShke Matere Mariae, inu SkuSi Tiga velikiga Suetnika inu patrona lete Svete Boshie veshe Suetiga OSbalta inu SkuSi pomagaine vSih Svetnikou Boshijh timu vezhnimu Isuelizhainu taiSte bi hotel puStit priti inu Stabo Se vekomaj ISueSseliti . O Gospud Bug Ozha nebeShki katerimu vse shivi, inu SkuSe to Smert naShe telleSsa nepogineijo, ampak se nabalshi preoberneijo mi tebe pohleuno proSsimo, debi hotel duShize vSih bratou inu SeSter, nich poshtene shlahte ksebi gori vSeti, inu SkuSi te roke teh Angelzou noter uto krillu tuoiga perjatela Abrahama perpellati, inu nata StraShni Sodni dan vse taijste duShize vto uezhno ISuelizhaine obuditi, inu kar kuli So one skuSi Smoto tega hudizha pregreShile, ti milosthni Bug ijm hozhes odpustiti skusi proShnie Lube Boshie Kralize Divize matere Mariae inu pomozhnize naShe inu skuSi pomuzh Suetiga Oswalta patrona naShe farre da ijm dai ta vezhni rai doSsezhi inu naSs po letim Lebni ali shiulenu htimu NebeShkimu inu vezhnimu Isuelizhainu Lebnu pustit priti Bug Ozha, Syn inu sueti Duch Amen.

⁸ Sama sem naredila novo transkripcijo, ki sledi v nadaljevanju.

1 Zhestene inu potvrshtene govite, vse ver,
2 Cne duhize, katerih telleja, tukai na le,
3 tem shegnanim bratofu pozhuajo, dai uam
4 ta vezhni pokai, namuzh jezus chrog tiga
5 shiviga boga Evinu rojeniga sin, kateri
6 je sanashiga shelizhkanja voljo na ta svet
7 pershel, inu od te kralene zhiste duhize
8 marie rojen bil, inu uas ie skupi svetju
9 roshenfatlanu dragu svetu krv na snam
10 nu svetiga kriska od reshel, nai uas
11 tajski nash gospud, krait Nebess inu sem
12 le shegna, inu uas obreshi od vse martre tih
13 hiz, inu uas obudi na ta sadni sadni dan
14 inu uas potvrshti vhim Anzelzam inu svet
15 nikam vhim Nebeshkim kralenstvi jezus
16 chrog kateri is ozham inu svetim duham Ene

17 khi drug shiren inu kraluže ob vezhnosti
18 Jo vezhnosti: O Gospud drug ozha. Nebesth
19 ki, kateri v puzke vnkar velich, inu tu
20 Sushizhaine tiga zhlovska saluba imayh
21 mi lebe proshnu, lebi ti hotel naysa fame
22 mashnike, shdftarje inu shdftarje ka
23 teri so maiheri ali veliku leti Moshij ve
24 shi pomagat, kateri so se vueni pravci
25 veri is tega sveta lozhilli inu katerich
26 telesa na letem ali drugih shegnanich
27 imotih pozhuajo. skusi proshne inu sa
28 slushaine. Lebe divize, kraluže Nebesthke ma
29 tere, mra, inu skusi. Tiga velikiga svetnika
30 inu natrona lebe suete Moshie veshhe svetiga os,
31 balta inu skusi pomagaine vsh svetnikou
32 Moshij timu vezhnimu Sushizhainu taigle bi
33 hotel pustit priti inu slabo se vekomaj Sushizhik

- 34 O Gospod' svig ozha nebeski katerimu vse
- 35 shini, inu skuse, to smert nashe talleša nepo
- 36 gineijo, ampak se nabulki pradoberncijo, mi tebe
- 37 pohlenu prosimo, sebi hotel se dushize, v fih
- 38 bratru inu sester, inu nich pughtene shlahke
- 39 kubi gori vseti, inu skufi le roke teh Anzel,
- 40 zou noter utu krillu twiga perjatela Abrahā :
- 41 ma, perpellati, inu nata strashni d'bn' dan
- 42 "vte tajste, dushize vto uezhno guch'zaine,
- 43 obuditi, inu kar kubi so one skufi smoto tega
- 44 kudizha pyreshida, ti milostliui bray im ho
- 45 zhes odпустiti skufi proshnie lube Boghie,
- 46 Kralize "divioze matere marie inu pomozh
- 47 "nize nashe, inu skufi pomuzh suctiga vs Wol,
- 48 ta patrona nashe farre, ta im dai ta uezh,
- 49 ni vai doffe zhi, inu nafs pu letim lebni.

50 ali shiudenu. Adimur nebezhkimu inu uezhii

51 nimu Isuelizhainu lebnu pustit priti. Bug

52 Ozha, Syn inu sueti Duch Amen.

PREPIS⁹

1 Zheshene inu potroshtene bodite vŕe ver =
2 ne dushize, katerih telleŕsa tukai na le =
3 tem shegnanim Brittofu pozhiuaŕo, dai uam
4 ta uezhni pokai, namrezh¹⁰ Jefus Chfŕy¹¹ tiga
5 shiuiŕa Boga Edinu roŕeni(ga)¹² ŕin, kateri
6 je sa nashiga Isuelizhanja¹³ uoljo¹⁴ na ta fue(t)
7 pershel, inu od te kraleue zhiste Diuize
8 Maria¹⁵ roŕen bil, inu uafŕs ie skusi ŕuojo
9 roshenfarbano drago ŕueto krŕy na ŕnam(i)¹⁶
10 nu ŕuetiga krisha odreshel, nai uafŕs (...) ¹⁷
11 taŕŕsti nash Gospud, krail Nebefŕs inu sem
12 le shegna, inu uafŕs odreshi od vŕe martre tih
13 hiz, inu uafŕs obudi na ta sadni ŕodni dan
14 inu uafŕs perdrushi vŕim Angelzam inu ŕuet
15 nikam vtim Nebeshkim Kraleustui Jefus
16 Chfŕy kateri is ozham inu ŕuetim Duham Ena
17 khi Bug shiui inu kraluŕe od uezhnosti

⁹ Avtorica prepisa: Nina Petek.

¹⁰ Dilema: v zapisu se vidi napisana črka -u-, a najverjetneje gre za -re-.

¹¹ Okrajŕave so označene z ostrivcem nad predzadnjo črko, končnica æ pa z opuŕčajem za a-jem.

¹² Končnica -ga je zamazana ali prečrtana.

¹³ Pri sklopu -nj- se pojavi zapis z j in ne z ŕ.

¹⁴ Pri sklopu -lj- se pojavi zapis z j in ne z ŕ

¹⁵ Tu gre za poseben zapis latinskega æ z a', prebere pa se z -e.

¹⁶ Predvidevam, da gre za črko i, ki je v molitvi zamazana s črnilom.

¹⁷ V molitvi se zapis ne vidi dobro, ker je zamazan s črnilom; morda gre za pomoto.

18 do uezhnosti. O Gospud Bug ozha Nebesh
19 ki, kateri odpuske vnkai delish, inu tu
20 Ifuelizhaine tiga zhloueka salubu imash
21 mi tebe profsimo, de bi ti hotel nashe farre
22 mashnike, shtiftarje inu shtiftarze ka
23 teri fo maiheno ali ueliku leti Boshÿ ve
24 shi pomagali, kateri fo se vueni prau
25 veri is tega fueta lozhilli inu katerich
26 telefsa na letem ali drugih shegnanich
27 britofih pozhiuajo, skusi proshnie inu sa
28 slushaine Lube D¹⁸iuize, kralize Nebeshke Ma
29 tere Mfa, inu skusi Tiga velikiga fuetnika
30 inu patrona lete fuete Boshie veshe fuetiga os
31 balta inu skuſi pomagaine vsih fuetnikou
32 Boshÿh timu uezhnimu Isuelizhainu taiſte bi
33 hotel pustit priti inu stabo se vekomaj Isueſseliti¹⁹
34 O Gospud Bug ozha nebishki katerimu vſe
35 shiui, inu skuse to ſmert nashe tellefsa nepo
36 gineijo, ampak se nabalshi pra'oberneÿo mi tebe
37 pohleuno profsimo, debi hotel te dushize vſih
38 bratou inu sester inu nieh poshtene shlahte
39 ksebi gori vseti, inu skuſi te roke teh Angelz =
40 ou noter uto Krillu tuoiga perjatela Abraha =
41 = ma perpellati, inu na ta strashni ſodni dan

¹⁸ Črka D se ne vidi dobro zaradi madeža črnila.

¹⁹ Pika ni vidna.

42 vse taÿste dushize vto uezhno Isuelizhaine
43 obuditi, inu kar kuli so one skuÿi smoto tega
44 hudizha pÿgreshila', ti milostliui Bug ÿm ho
45 zhes odpustiti skuÿi proshnie lube Boshie
46 Kralize Diuize matere Maria' inu pomozh
47 = nize nashe, inu skuÿi pomuzh fuetiga oswal =
48 ta patrona nashe farre ta ÿm dai ta uezh =
49 ni rai doÿfezhi inu naÿs po letim lebni
50 ali shiulenu htimu Nebeshkimu inu uezh =
51 nimu Isuelizhainu lebnu pustit priti Bug
52 ozha, ÿyn inu sueti Duch Amen.

PREVOD²⁰

Čaščene in potolažene bodite vse verne dušice, katerih telesa počivajo tukaj na tem blagoslovljenem pokopališču, daj vam večni pokoj – namreč Jezus Kristus, živega Boga edinorojeni sin, ki je zaradi našega zveličanja prišel na ta svet in bil rojen iz kraljeve²¹, čiste Device Marije in vas je s svojo rožnato drago sveto krvjo odrešil na znamenju svetega križa. Naj vas ta naš Gospod, kralj nebes in zemlje, blagoslovi in vas odreši vseh muk vic in naj vas obudi na zadnji sodni dan in vas pridruži vsem angelom in svetnikom v nebeškem kraljestvu. Jezus Kristus, ki je očetu in svetemu duhu enak bog, živi in kraljuje od večnosti do večnosti. O, Gospod bog, Oče nebeški, ki deliš odpustke in imaš rad zveličanje človeka, prosimo te, da bi hotel naše duhovnike, podpornike in podpornice naše župnije, ki so malo ali veliko pomagali božji veži in so se od tega sveta ločili v pravi veri in katerih telesa na tem ali na drugih blagoslovljenih pokopališčih počivajo, po prošnjah in zasluženju ljube Device, kraljice nebeške matere Marije in po tem velikem svetniku, zaščitniku te svete božje veže – Svetem Ožbaltu in s pomočjo vseh božjih svetnikov bi jim dopustil priti do večnega zveličanja in se s tabo vekomaj (z)veseliti.

O Gospod, Bog, oče nebeški, s tabo vse živi; s smrtjo naša telesa ne umro, ampak se poboljšajo²²; pohlevno te prosimo, da bi hotel dušice vseh bratov, sester in njihovih spoštovanih sorodnikov vzeti k sebi v nebo in jih pripeljati z rokami angelov v naročje tvojega prijatelja Abrahama in obuditi na strašni sodni dan vse te dušice v večno zveličanje, in kar koli so pregrešile po hudičevi skušnjavi, ti, milostljivi Bog, jim odpusti po prošnjah ljube božje Kraljice Device Matere Marije in naše pomočnice; in s pomočjo svetega Ožbalta, zaščitnika naše župnije, jim daj doseči večni raj in nam po tem življenju dovoli priti v nebeško ali večno zveličano življenje. Bog oče, Sin in Sveti Duh. Amen.

²⁰ Avtorica prevoda: Nina Petek.

²¹ Lahko bi bilo tudi v pomenu *kraljice*.

²² spreobrnejo na boljše

PRIPROŠNJA MOLITEV

Priprošnja je osrednje besedilo Črnjanskega rokopisa in je del sporočilne celote Bratovščinske knjige iz Črne na Koroškem. Zapisana je v slovenskem jeziku in tudi v zapisu ohranja lastnosti govornega knjižnega jezika, »[...] podobnega izrazu v pridigah Janeza Svetokriškega iz Vipavske doline na koncu 17. stoletja.« (Vačun Kolar, 2009, 18) Besedišče Priprošnje je torej knjižno slovensko in ne narečno, Kolarjeva pa navaja, da se v Priprošnji pojavi tudi narečni izraz *tih hiz* (teh vic)²³, ki ga označuje tudi za edini narečni izraz v besedilu. (Vačun Kolar, 2009, 490)

Beseda *hice* je narečna varianta in nemška izposojenka, ki je bila takrat uveljavljena v knjižnem jeziku. Beseda *vice* pa izvira iz starovisoke nemščine, in sicer iz besede *wize* v pomenu božje kazni, ognja v vicah, peklenkega ognja; slednja je bila izpeljana iz starovisokonemške besede *wīzzi*, ki pomeni kazen. To pa je sorodno z starovisokonemško besedo *wīzzan* (opomniti, pripomniti), *fīrwīzzan* (opomniti, okarati), z nemško besedo *weisen* (pokazati) in *verweisen* (pokazati, opozoriti) ter z gotško besedo *fraweitan* (maščevati). (Snoj, 1997, 716)

V Priprošnji župnik prosi v imenu podpornic in podpornikov (*Shtiftarji, Shtiftarze*)²⁴. Ima obliko poročanega govora. Kolarjeva poudari, da na Koroškem v Mežiški dolini nimamo svojega svetega priročnika, ampak imamo namesto tega Črnjanski rokopis, dokument, v katerem sta vsebovana baročna priprošnja – molitev, in sezname izpričanih priimkov/domačih imen koroških kmetov ter njihovih žena, kar je vključeno v latinsko besedilo kot enakovreden jezikovni odraz Slovencev. (Vačun Kolar, 2009, 18)

Vsebuje slikovite, nabrekle izraze, ki kažejo na baročni slog, ima prvine govornega jezika in je polna leporečja in ukrasnih pridevkov v nasprotju s protestantsko ekzaktnostjo. V Priprošnji se pojavi tudi nekaj prevzetih besed iz nemščine, ki so glasovno poslovenjene in jih bom navedla v nadaljevanju.

²³ Omenjeni izraz je v rabi tudi pri Gutsmanu.

²⁴ **štiftar** -ja m (ī) zlasti v 16. stoletju *pripadnik verske sekte, ki se zavzema za ustanavljanje cerkev, samostanov in med zamaknjenjem pleše, skače*: preganjanje štiftarjev (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>) Štiftarji so se zavzemali za podporo in obnovo cerkva v času protestantizma.

4.1 PISAVA IN PRAVOPIS

4.1.1 PISAVNE POSEBNOSTI²⁵

c: z (Diuize, kralize, pomozhnize)

č: zh (zhiste, lozhilli, hudizha, ozha, zhloueka, pozhiuajo)

e: e, æ: a': (Maria' – Marije – pisava z a' za æ (izgovor z -e); pra'oberneŷo)

h: h, ch (hozhes, katerih; katerich, drugich, shegnanich)

j, ji: ŷ²⁶, i, j (roŷen, pozhiuaŷo, Boshŷ, ŷm, nai, uoljo, fuojo)

k: ch, kh, k (Chŷy, enakhi, nebeshki)

l: l, ll (telefsa, tellefsa, lozhille)

s: ŷ, ŷs, ŷŷ, s (vŷe, ŷin, ŷue(t), ŷodni, vŷim, ŷuetnikam, ŷuetim, ŷo, ŷueta; naŷs, vaŷs, profsimo, tellefsa; doŷŷezhi; Jefus, taiste)

š: sh, s (nashiga, nashe, pershel, boshie, Nebeshki, delish, shtiftarje, shtiftarze; hozhes²⁷)

t: tt (brittof)

z: s, ŷ (is, sa, skusi, smoto, sadni, isuelizhanju, salubo; Jefus, skuŷi, Iŷuelizhaine)

ž: sh, s (shiulenu, krisha, boshie, shlahte, shiui, Boshŷ, veshi, shegnanich; Osbalt)

vpliv latinščine: pri pisavi fonema k z grafemom ch (Christus); latinski æ je v molitvi zapisan z a'

vpliv nemščine: pri pisavi fonema h z grafemom ch (katerich)

podomačena in nepodomačena oblika imena (nemška in slovenska izrazna podoba imena):
Osbalt – Oswald

²⁵ Najpogostejše variante so zapisane na prvem mestu.

²⁶ Citiram razlago Kozme Ahačiča: »Y z dvema pikama nad njim je samo ligatura za ij ali ji in tako se ga lahko tudi razume in razvezuje. Lahko da je zapisovalec tudi rabil ta znak, če mu ni bilo čisto jasno, ali gre za i ali ij ali če je hotel tako izraziti naglašeni i, ni pa nujno, lahko da gre samo za maniro zapisovalca. Tu je torej prostor za interpretacijo precej velik.« (Kozma Ahačič, obrazložitev po elektronski pošti)

²⁷ Glasovna posebnost, znana tudi v 16. stoletju.

4.1.2 RABA VELIKE ZAČETNICE

Raba velike začetnice se pojavi pri osebnih imenih, prav tako tudi pri občnih, kjer želi avtor molitve določene pojme poudariti oziroma jim s tem izkazati posebno naklonjenost in spoštovanje.

Besede, kjer se pojavijo velike začetnice:

Brittofu

Edinu

Isuelizhanija, Iſuelizhaine, Isuelizhainu, Isuelizhaine, Isuelizhainu

Gospud, Gospud Bug

Bug, Boga

Nebefs, Nebeshkim, Nebeshki, Nebeshkimu

Angelzam, Angelzou

Kraleustui

Duham

Enakhi

Isuefeliti

Boshÿ, Boshie, Boshÿh

Tiga (velikega) ſuetnika

Krillu

Lube Diuize, kralize Nebeshke Matere Mſa

lube Boshie Kralize Diuize matere Maria'

Duch

Amen

oswalda, osbalta (lastno ime, kjer se pojavlja mala začetnica)

Nedoslednost rabe velike začetnice se pojavi pri besedah *kralize/Kralize*, *lube/Lube*, *matere/Matere*.

4.1.3 LOČILA

Ločil je v molitvi malo, najpogostejše med njimi so vejice, piki sta le dve. Uporabljen je tudi deljaj (primer: Os=balta), pisan z dvema poševnima črticama, a ne v vseh primerih. Včasih je deljaj zaradi pomanjkanja prostora v naslednji vrstici, kot na primeri pri Abraha =ma, pomozh =nize, ponekod pa ga sploh ni. Drugih ločil ni.

Med enočrkovnim predlogom in naslednjo besedo ni razmika (npr. vto) – čeprav se od Krelja dalje večinoma piše z opuščajem.

4.1.4 OKRAJŠAVE

V Pripošnji lahko zasledimo okrajšavi:

þgreshila' (okrajšava predpone pre-)

Chry (okrajšava za Christus)

4.2 SAMOGLASNIŠKI IN SOGLASNIŠKI SESTAV

4.2.1 SAMOGLASNIŠKI SESTAV

PREMENE NENAGLAŠENIH SAMOGLASNIKOV

- nenaglašeni a > e potroshtene (mogoče gre za naliko po češčene)
- kratki in nenaglašeni ě > i t**iga**, nash**iga**, t**ih**, vs**im**, Suet**iga**, vezh**imu**, kater**imu** (za sekundarni jat je posplošen odraz -i; pri t**iga** še dvojnica *t**e**ga* ([...] fo se u ueni prau*i* veri is *t**e**ga* fueta lozhilli [...])
- nenaglašeni o > u in**u**
- -o > -u, -o edin**u** (rojjeni sin), velik**u**, roshenfarban**u**, in**u**, maihen**o**, vto uezhn**o** (Ifuelizhaine)
- o > a pok**ai** (ponaglasno o-jevsko akanje)
- nenaglašeni -i v predponi pri- upade, preide v per- (**per**fhel, **per**drushi, **per**jatela, **per**pelati) (poznano že v 16. stoletju in na primer tudi pri Rogeriju)

PREMENE NAGLAŠENIH SAMOGLASNIKOV

- naglašeni ô > u gospud, Bug, pomuzh, tu (Ifuelizhaine), skusi (protestantski in dolenjki odraz -u za naglašeni cirkumflektirani etimološki -o)
- naglašeni ě > e t**e**ga
- -ř > er smert, preoberneijo

- -i > e (ə), i odreshel, nich, maiheno (neobstojni ə ne onemi)

4.2.2 SOGLASNIŠKI SESTAV

- l': > l, lj (lube, perjatela, femle; voljo)
il, l (krai²⁸, kralize/Kralize; Kraleustui, Kraluđe – pisni varianti podstave kralj-)
- n': > in, nj, n (ifuelizhaine; Isuelizhanja; shiulene)

SPREMEMBE V SOGLASNIŠKIH SKLOPIH

- -stk- > -sk- (odpuske)
- -šč- > -š- (zheshene)
- -kt- > -ht- (htimu)

Ohranjen je sklop -vstv- (Kraleustui).

4.3 OBLIKOSLOVJE

4.3.1 SAMOSTALNIK

Sklanjatev samostalnikov je povezana z nekaterimi narečnimi glasoslovnimi spremembami ali pa z ohranjanjem arhaičnih oblik. Samostalniki ohranjajo nekatere knjižne narečno doljenjske končniške morfeme, npr. v tožilniku ednine *-u* pri samostalniku *krilo*.

V orodniku ednine in dajalniku množine se pojavlja le narečna končnica *-am* namesto prvotne *-om*, ki je razširjena iz ženske a-jevske sklanjatve. Končnica *-am* je torej splošna končnica v teh dveh sklonih.

Primeri:

²⁸ Po tradiciji od 16. stoletja naprej (Dalmatin).

IM. ed., m. spol: -Ø: gospud, -a: ozha
DAJ. mn., m. spol: -am: angelz**am**, ſvetnik**am**
TOŽ. ed., sr. spol: -u: (uto) krill**u**
MEST. ed., sr. spol: -i: vtim Nebeshkim kraleustui
OR. ed., m. spol: -am: (ſuetim) Du**ham**, oz**ham**

4.3.2 PRIDEVNIK

Pri pridevniški sklanjatvi se pojavljajo takrat knjižno uveljavljene oblike: za moški spol npr. - *iga* (rod., tož., ed.), *-imu/-im* (daj, mest. ed.).

Primeri:

IM. ed.: - u: edin**u** (roijeni/roijeniga sin), ſo maihen**u** ali velik**u** (leti Boshÿ veshi pomagali)
ROD. ed.: -iga, -ga: shiu**iga**, tuo**iga** (perjatela), sa nash**iga** (Isuelizhanja)
DAJ. ed.: - imu: (htimu) Nebeshk**imu** (inu) uezhn**imu** (Isuelizhainu)
TOŽ. ed.: - iga: velik**iga** (ſuetnika)
MEST. ed.: - im: (na letem) shegnan**im** (Brittofu pozhiuaÿo)
DAJ. mn.: -im: ſuet**im** (Duham enakhi Bug)
MEST. mn.: -ih: shegnan**ich** (britofih), kater**ih** (teleſsa tukai na letem), kater**ich** (teleſsa na letem)

K samostalnikom srednjega spola pristopijo ženske oblike pridevnikov, torej se pojavi feminizacija pridevniške besede pri srednjem spolu, in sicer v množini: *nashe telleſsa*.

4.3.3 ZAIMEK

Osebni:

IM., 1. os. mn.: *mi*

TOŽ., 1. os. mn.: *naſs*

IM., 2. os. ed.: *ti* (milostliui Bug)

TOŽ., 2. os. ed.: *tebe*

OR., 2. os. ed.: *stabo*

DAJ., 2. os. mn.: *uam*

TOŽ., 2. os. mn.: *vafs*

ROD., 3. os. mn.: *nich*

DAJ., 3. os. mn.: *ÿm*

V molitvi se pri zaimkih pojavijo tudi naslonske oblike (*ÿm*) namesto naglasnih (tudi pri starejših piscih, na primer pri Svetokriškem zasledimo *ijm*):

IM., 3. os. mn.: ta (*ÿm dai*)

ÿm : *nich*

Svojilni:

IM., 1. os. mn.: *nash* (gospud)

TOŽ., 1. os. mn.: (pomozhnize) *nashe*; *nashe* (farre mashnike)

TOŽ., 2. os. ed.: *tuoiga* (perjatela Abrahama)

ROD., 3. os. mn.: *nich* (poshtene shlahte) – namesto njihove nastopa še starejša netvorjena rodilniška oblika osebne zaimka

TOŽ., 3. os. ed.: *suojo* (roshenfarbano drago sveto krÿ) – povratna svojilnost

Oziralni:

IM. ed.: *kateri* (odpuske vnkai delish)

ROD. mn.: *katerih* (tellefsa)

Celostni:

IM. mn.: *vfe*

ROD. mn.: *vsih/vfih*

DAJ. mn.: *vfim*

Kazalni:

ROD. ed., ž. spol: *lete* (fujete Boshie veshe)
DAJ. ed., ž. spol: *leti* (Boshÿ veshi pomagali)
IM. mn., ž. spol: *taijste* (dushize)
IM. ed., m. spol: *tayÿsti* (nash Gospud)
MEST. ed., m.spol: (na) *letem*
MEST. ed., m.spol: *letim* (lebni)

Raba določnega člena v besedilu izstopa, saj je zelo pogosta:

Primeri:

ta (vezhni pokoi, fvet, sadni fodni dan)
tiga (shiuiga Boga)
te (kraleve zhiste Diuize Maria'), te (dushize)
tih (hiz)
tu (ifualizhaine)
tega (fueta, hudizha)
tiga (velikiga fuetnika, zhloveka)
timu (vezhnimu Isuelizhainu)
to (smert)
na ta (sadni fodni dan)
vto (uezhno Isuelizhaine)

4.3.4 GLAGOL

Čas:

- **sedanjik:** imash, delish (2. os. ed)
 - odreshi, obudi, perdrushi, shiui, kraluije (3. os. ed)
 - profsimo (1. os. mn)
 - pozhiuaijo, (ne)pogineijo, pra'obrneyo (3. os. mn)

- **preteklik:** roÿen bil (3. os. ed), pershel, odreshel (3. os. ed) – elipsa pomožnega glagola biti

so pomagali, lozhilli, pregrëshile (3. os. mn)

Naklon: v prošnji bogu je pogosta raba pogojnika, ki še bolj poudari predanost in ponižnost vernikov pred Bogom:

[...] *dabi ti hotel nashe farre mashnike [...] hotel pustit priti inu stabo se vekomaj Isuefseliti*
[...]

[...] *bi hotel pustit priti inu stabo se vekomaj Isuefseliti* [...]

[...] *debi hotel dushize vñih bratou inu sester, nich poshtene shlahte ksebi gori vfeti* [...]

[...] *inu tu Ifualizhaine tiga zhloueka salubu imash mi tebe profsimo, de bi ti hotel [...] taifte bi hotel pustit priti inu stabo se vekomaj Isuefseliti* [...]

V besedilu prevladuje povedni naklon, a zaradi vrste in namena besedila se pojavita tudi želelni in velelni naklon, medtem ko vprašalnega, ki je največkrat razviden iz retoričnega vprašanja, ni mogoče zaslediti (slednji je pogostejši v retorični/govorniški prozi).

Primeri:

[...] *ta ÿm dai ta vezhni rai doñfezhi* [...] (velelni naklon)

[...] *zheshene inu potroshtene bodite* [...] (velelni naklon)

[...] *nai uafs taÿsti nash Gospud, krail Nebefs inu femle shegna* [...] (želelni naklon)

Namenilnik in nedoločnik se pojavita kot del glagolske besedne zveze.

4.3.5 PRISLOV

1. Krajevni:

vnkai

2. Časovna prislovna zveza v pomenu vedno, vekomaj:

od uezhnosti do uezhnosti

3. Lastnostni:

nabulshi: na bolj(š)e (primernik z obliko na -i – po IM. ed. pridevnika m. spola)

pohleuno

maihero, veliku

4.3.6 PREDLOG

ROD. ed.: *od* (odreshi *od* vse martre tih hiz) – vezana vezljivost: *odrešiti od*

ROD. ed.: *od/do* (*od uezhnosti do uezhnosti*)

ROD. ed.: *iz* (*is tega fueta lozhilli*)

DAJ ed.: *k* (*k sebi gori vfeti*)

DAJ ed.: *h* (*htimu Nebeshkimu inu uezhnimu Isuelizhainu*)

TOŽ. ed.: *na* (*na ta sadni fodni dan*)

TOŽ. ed.: *v* (*uto Krillu tuoiga perjatela Abrahama, vto uezhno Isuelizhaine obuditi*)

TOŽ. ed.: *skufi, skusi, skuse* (*skufi* pomagaine vsih fuetnikou, *skusi* fuojo roshenfarbano drago fueto krÿ, *skuse* to smert nashe tellejsa nepogineijo)

TOŽ. ed.: *sa uoljo* (*sa nashiga Isuelizhanja uoljo*)

MEST. ed.: *vueni* (kateri fo se *vueni* pravi veri is tega fueta lozhilli) – vokalizacija predloga pred samoglasniškim začetkom

MEST. ed.: *po* (*po letim lebni*)

MEST. ed.: *na* (*na fnam(i)nu fuetiga krisha odreshel, na letem shegnanim Brittofu*)

OR. ed.: *s, is* (*s tabo se vekomaj Isuefseliti, is Ozham*)

4.3.7 VEZNIK

Najbolj pogost je veznik *inu*, ki se v molitvi pojavi kar šestindvajsetkrat. Poleg *inu* pa se pojavijo še naslednji vezniki:

- **ločni** *ali*
- **protivni** *ampak*
- **namerni** *da* v pogojnem naklonu (*de bi/debi*)
- **pojasnjevalni** *namreč* (*namrezh*)
- **oziralni** *kateri*.

4.4 JEZIK IN SLOG

V Priprošnji najdemo tri zapleteno grajene večstavčne povedi. Stavki so ločeni z vejicami, katerih raba je dokaj dosledna. Pokojniki so omenjeni s stavčno razširjeno stalno zvezo: »[...] *vše verne dushize, katerih tellefsa tukai na letem shegnanim Brittofu pozhiuajō* [...]«. V frazi zasledimo tudi protipomenskost: *telesa – dušice*.

Prav tako je s podobno zapleteno frazo oziroma z razširjeno samostalniško zvezo (priredno razširjenim prilastkovim odvisnikom), označen Jezus Kristus: »[...] *Jefus Chry tiga shiuiga Boga Edinu Rojeni(ga) fin, kateri je sa nashiga Isuelizhanja uoljo na ta fuet pershel, inu od te kraleve zhiste Diuize Maria' rojen bil* [...]«. Slednji stavek daje občutek slovesnosti in prav tako izkazuje značilno baročno nabreklost – Devico Marijo izpostavi z dvema ukrasnima pridevkoma: *kraleve* in *zhiste*, vse skupaj pa poudari še z določnim členom »(od) te«; določnih členov je v Priprošnji mogoče zaslediti zelo veliko. Pojavi se tudi nedoločni člen v ((*vu*)eni) (MEST. ed.).

Izstopa tudi besedna zveza »*skuzi fuojo roshenfarbano drago sveto kry*«, ki je prav tako zgled baročnega izražanja. Samostalnik »*kri*« je obložen kar s tremi ukrasnimi pridevki: *draga*, *sveta*, *rdeča* (»*roženfarbana*«). Pridevnik »*roshen*« je sopomenka za rožno rdečo vrtnično barvo. Glasovno poslovenjen nemški pridevnik »*farban*« se danes v slovenščini uporablja v nižje pogovornem jeziku in pomeni »nalagan«, »prevaran«, v tej zvezi pa pomeni »(o)barvan«. (Vačun Kolar, 2009, 17–18)

Besedni red

Besedni red je zaznamovan, oblikovan po nemškem zgledu, ki postavlja glagol na konec stavka. Pogosta je raba levih in desnih prilastkov, katerih stava je v nekaterih primerih zaznamovana.

Primeri:

[...] *inu od te kralve zhiste Diuize Maria' roÿen **bil**.* [...]

[...] *O Gospud Bug ozha Nebeshki, kateri odpuske vnkai **delish*** [...]

[...] ***O Gospud Bug ozha Nebeshki**, kateri odpuske vnkai delish [...]* – levi prilastek stoji desno od jedra

[...] *inu tu Ifualizhaine tiga zhloueka salubu **imash** mi tebe profsimo, de bi ti hotel* [...]

Kopičenje pridevnikov

Je pogosto, zasledimo lahko pristavčna prenesena poimenovanja:

roshenfarbano drago fueto kry

Lube Diuize, kralize Nebeshke Matere Mra

lube Boshie Kralize Diuize matere Maria'

Parafraziranje

V molitvi se pojavijo različno motivirana poimenovanja:

Gospud Bug ozha Nebeshki

Nash Gospud, krail Nebefs inu femle shegna

Pomanjševalnice

dushize: tu gre za ljubkovalno poimenovanje umrlih

Angelzam: Kolarjeva označi to besedo za pomanjševalnico; a tu pravzaprav ne gre za manjšalnico; obrazilo *-(e)c* je tu uporabljeno ekspresivno, čustveno; beseda *angelc* je v rabi v koroškem narečju. V Pleteršnikovem slovarju lahko najdemo pomanjševalnico *angelček* in tudi besedo *angelec*²⁹.

Besedje:

²⁹ **á**ngelč**ă**k, -čka, dem. angelec; **á**ngel**ă**c, -gelca, m. dem. angel (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

Liturgično/obredno izrazje:

splošnoslovensko besedje, ki se pojavi že v Brižinskih spomenikih: *Bug, Gospud, verne, uezhnosti, Boshÿ*.

Obredno izrazje, prevzeto iz latinščine:

Citatno latinsko izrazje se v Priprošnji ne pojavi, izrazi *sancte/sanctus* so že nadomeščeni s slovenskim izrazom (*svet, sveta*).

Prevzet izraz iz hebrejščine: *Amen*.

Svetniška imena: *Maria', Osbalta/Oswalta, Abrahama*.

Sopomenke: *lebni ali shiulenu*.

Prevzete besede iz nemškega jezika:

farra (od nem. *die Pfarre* – župnija)³⁰

britof/Brittof (od nem. *der Friedhof* – »božja njiva« – pokopališče)

*shtiftarji, shtiftarce*³¹

*mashnik*³²

*shegnan*³³ (od nem. *gesegnet* – blagoslovljen): v Priprošnji se pojavi zgolj glasovno poslovenjena besedna zveza »*shegnanim brittofu*«; Pleteršnik obe besedi uvršča med nižje pogovorni

³⁰ Besedi *far*, *farmoisher* (župnik) je uporabljal Trubar; prva je izposojena iz srvn. bav. *Pfarr* (duhovnik), sln. *farmojšter* pa iz srvn. bav. **pharre-meister*. Stvn. *pharra* (urad oz. hiša duhovnika, njegovo okrožje), je beseda, izposojena iz lat. *par(r)ochia* (»skupnost ljudi, ki pripadaja istemu škofu«). (Jazbec, 2007, 38)

³¹ Pri Trubarju je bil v rabi glagol *shtiffitati* (iznajti, izmisliti si), ki je izposojen iz srvn. *stiften* iz 12. stoletja (postaviti, ustanoviti, zgraditi, pozidati, obdelovati, najeti, urediti, izpeljati, pognati, povzročiti, organizirati, iznajti, izmisliti si), ali pa iz nvn. *Stiften* (podariti, ustanoviti, povzročiti, narediti, delati, izmisliti si). (Jazbec, 2007, 78)

³² Beseda je izpeljana iz besede *maša*, ta pa iz starocerkvenoslovanske besede **mъša*, ki je prevzeta preko starovisokonemške besede *missa* iz latinske besede *missa*, vzete iz liturgičnega stavka *ite, missa est* (»pojdite, poslana je«), nekdanj izrečenega na koncu bogoslužja. (Snoj, 1997, 326)

³³ Pri Trubarju sta bila v rabi samostalnik *shegen* (blagoslov) in glagol *shegnati* (blagosloviti). Sln. *žegen* je izposojeno iz stvn. *sëgan* (blagoslov, znamenje križa), sln. *žegnati* pa iz stvn. *seganon* (dati blagoslov, narediti znamenje križa). Zaradi ž-ja je lahko bilo izposojeno najkasneje v 15. stoletju. (Jazbec, 2007, 72)

(na) *fnam(i)nu fuetiga krisha odreshel* (beseda *križ* je najverjetneje prevzeta iz starofurlanske predloge **krō(d)že* iz 7. ali 8. stoletja)

*martre*³⁴ (od nem. *martern* – mučiti (se))

*shlahta*³⁵ (od nem. *das Geschlecht*)

patron (iz nem. *der Patron*)

*potroshtene*³⁶ (v SSKJ je beseda označena kot nižjepogovorna varianta besede *potolažiti*; je beseda, prevzeta iz nemščine, z domačim predponskim obrazilom)³⁷

roshefarbano (v tej zloženki sta »roža« in »farban« prevzeti besedi iz nemškega jezika in bi jo lahko prevedli v zvezo *rožno obarvana kri*; v SSKJ se beseda *farban* pojavi le v pomenu *goljufati, lagati*.³⁸ *Farbati* je nižje pogovorna beseda za glagol *barvati* in je v koroškem narečju v rabi še danes.

Na tem mestu je pomembno omeniti poudarek na koncu Priprošnje, kjer je ob prevzetem samostalniku *leben* zapisana tudi slovenska beseda *shiulene* v zvezi: »*po letim lebni ali*

³⁴ Beseda *martra* (muka) je bila v rabi že pri Trubarju. Sln. *marter*, *marta* je izposojeno iz srvn. *marter* (razpelo, muka, bolečina, mučenje, trpljenje). Čas izposoje je od 900 do 1200, na kar kaže sln. a v prvem zlogu (prim. altar). Predloga je ženskega spola, zato je šlo v a-jevsko deklinacijo (*martra*); sln. *marter* pa je po vzoru samostalnikov na *-er* postalo moškega spola. Nemški polglasnik, zapisan z e, se je v sln. substituiral ničto: *martrati* oziroma s polglasnikom: *marter*; seveda je lahko bila tudi pri *marter* substitucija ničta in je polglasnik sekundarno slovenski. (Jazbec, 2007, 56–57)

³⁵ Beseda *shlahta* je v rabi že pri Trubarju; izposojena je iz stvn. ali iz srvn. *slahta* (pleme, rod, izvor, vrsta). Zaradi ž-ja je bila lahko izposojena najkasneje v 16. stoletju, vsekakor pa pred Trubarjem, saj si ta ne bi izposojal iz južne bavarščine, torej je bila izposojena najkasneje v 15. stoletju. Izvorno germanski s v stvn. sl- se namreč približa šumniku ž; tako ostane do 13. stoletja, nato gre v širšenemško schl-. Sln. beseda *žlahta* je morala biti izposojena že med 900 in 1200. (Jazbec, 2007, 74–75)

³⁶ Beseda *potroshtati* (potolažiti) je bila v rabi že pri Trubarju. Sln. *trošt* je izposojeno iz srv. *trost* (tolažba, hrabrenje, vzpodbujanje, veselo zaupanje, pogum, pomoč). Do vključno 13. stoletja se je namreč medglasni -st- izgovarjal kot -št- (gre za vmesni glas med s in š), kasneje pa vse do vključno 15. stoletja kot -št-, kar se ohranja še po 15. stoletju na Zgornjem Koroškem. Zato slovenščina ves čas prevzem s -št- (npr. *kišta* – zabojnik iz srvn. *kiste*). Le knjižna izposoja po letu 1500 da sln. -st- (npr. kristal). Vse to velja tudi za izglasje. Sln. *potroštati* je sestavljenka iz sln. *troštati*. Nvn. predloge ne pridejo v upoštevanje, saj je sln. *trošt* izpričano že v 1. polovici 15. stoletja v Stiškem rokopisu, sln. *troštati* (se) pa ima ob sebi preveč tvorjenk, da bi bilo lahko izposojeno šele v času Trubarja. Poleg tega bi pri knjižni izposoji po letu 1500 imeli sln. -st-. (Jazbec, 2007, 83–84)

³⁷ **potroštati** -am dov. (ô) nižje pog. potolažiti: fant je *potroštal* dekile (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

³⁸ **fərbati** -am nedov. (â) nižje pog. goljufati, lagati: njo lahko *farbaš*, mene pa ne boš · nižje pog., ekspr. pojdi se *farbat*: ne verjamem ti; ne strinjam se s teboj; nočem imeti opravka s teboj; **nafərbati** -am dov. (â) nižje pog. nalagati, prevarati: nikar ne misli, da me boš *nafarbal* (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

shiulenu«, kar poudari enakovrednost slovenske besede nemški; večno življenje torej poimenuje z besedo *leben*.

Besedne zveze:

Stalne besedne zveze:

Gospud Bug ozha Nebeshki (im. ed.)

(O) Gospud Bug ozha Nebeshki (im. ed.)

ſuetiga krisha (rod. ed.)

Boshÿ veshi (daj. ed.), ſuete Boshie veshe (rod. ed.)

Nebeshkim Kraleustui (daj. ed.)

uezhni pokai (tož. ed.)

(sadni, strashni) ſodni dan (tož. ed.)

uezhni rai (tož. ed.)

(drago) ſueto kry (tož. ed.)

uezhno Isuelizhaine (tož. ed.)

ſuetim Duham (or. ed.)

verne dushize (im. mn.)

Poimenovanja za Marijo:

kraleve zhiSte Diuize Maria' (rod. ed.)

(Lube) Diuize, kralize Nebeshke Matere Mra (rod. ed.)

(lube) Boshie Kralize Diuize matere Maria' (inu pomozhnize nashe) (rod. ed.)

Proste besedne zveze:

(na le tem) shegnanim Brittofu pozhiuaŷo (mest. mn.)

(htimu) Nebeshkimu inu uezhnimu Isuelizhainu³⁹ lebnu (daj. ed.)

nash Gospud, krail Nebeŷs inu ŷemle (im. ed.) – pristavek

milostliui Bug (im. ed.)

(ŷuetiga Oswalta), patrona nashe farre (rod. ed.) – pristavek

Časovna prislovna zveza:

od uezhnosti do uezhnosti (rod. ed.)

Glagolske zveze:

vnkai delish (glagolska zveza s smernim prislovom)

ifuelizhaine tiga zhloueka salubu imash (glagolska zveza: *za ljubo imeti*)⁴⁰

³⁹ Raba samostalnika namesto pridevniške besede.

⁴⁰ SSKJ: nar. *starše za ljubo imeti*: imeti rad (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

5 NASTANEK IN STRUKTURA SLOVENSКИH PRIIMKOV

Razvoj priimkov je bil povsod po Evropi odvisen od gospodarskega napredka, zato so najzgodnejši zametki priimkov nastali v takrat gospodarsko najnaprednejši severni Italiji, kmalu zatem pa tudi v naših deželah ob jadranski obali; na tem področju se je namreč najprej pokazala potreba po določnejši identifikaciji posameznika. S pokristjanjevanjem so Slovani začeli opuščati svoja poganska imena in privzemati krščanska. Fond krščanskih imen pa je bil v razmerju s slovanskim veliko skromnejši in suhoparen. Zato je bilo vedno več ljudi z enakim imenom, kar pa je postajalo v mestih s čedalje večjo koncentracijo prebivalstva problem, in sicer zaradi nejasnih identifikacij, kar je vplivalo zlasti na področje gospodarstva, ki je zahtevalo čedalje večjo jasnost pri ugotavljanju istovetnosti. (Jurančič, 1987, 29)

Merkù na vprašanje, zakaj naenkrat imena niso več zadostovala in so se pojavili priimki, poda zelo preprost odgovor – namreč vsak predmet, kraj, oseba morajo biti poimenovani, da lahko nekaj imenujemo in se lahko sporazumevamo. To je trajalo tisočletja do trenutka sredi 11. stoletja, ko so v tedaj najnaprednejši državi, Beneški republiki, ugotovili, da morajo tudi dediči plačati davke za umrli. Če je namreč ime vezano na enega človeka in izgine z njim, si je potrebno izmisliti ime, ki je dedno. Tako je lahko katerokoli ime postalo priimek in je prešlo na sina, ki je za umrlim očetom plačeval davke. Zaradi velike množice ljudi in zaradi ponavljanja imen, se je ob osebnem imenu začelo pojavljati še drugo ime, ki je bilo poklicno ime, ime očeta ali matere, ali pa vzdevek. *Janez* je lahko bil *Pavletov sin*, *Janez zidar* ali *Janez šepavi*. Uporaba omenjenih determinativov je v mestu, kjer je živelo nekaj tisoč prebivalcev, omogočila razlikovanje med nekaj deset *Janezi*, ki so v mestu živeli sočasno. Vendar to drugo ime, determinativ, je izginilo skupaj s prvim ob smrti njegovega nosilca, in ravno Benečani so si izmislili pravilo, po katerem je drugo ime postalo priimek. (Merkù, 2004, 38)

Prva dopolnila k imenom so si dajali plemiči, v severnoitalijanskih in jugozahodnih nemških mestih že v 10. stoletju. Plemiči so bili namreč gospodarsko najaktivnejši in po družbeni lestvici uvrščeni najvišje, poleg tega pa jih je k natančni identifikaciji silila tudi osebna nečimrnost in ošabnost ter iz tega izvirajoč strah, da jih slučajno kdo ne bi utegnil zamenjati s kom »nižjim«. Takoj za plemiči so potrebo po natančnejši identifikaciji začutili mestni patriciji, predstavniki javnega življenja. Razvoj priimkov je bil počasnejši na podeželju, saj tam ni bilo tolikšne koncentracije prebivalstva, poleg tega pa je tu živel nižji sloj, ki ni imel tako izrazite potrebe po identifikaciji kot plemiči. Po okrepitvi fevdalizma in cerkve z mnogimi dajatvami pa je tudi med podložništvom začel izginjati enoimenski sistem poimenovanja ljudi; izvzeti so bili le reveži, ljudje brez zemlje in družbenih pravic; reveže, hlapce in deklice so poimenovali kar po njihovem gospodarju. Za primer navaja Jurančič: »[...] *Jakob*, hlapec pri gospodarju *Janezu Petelinu*, je bil kratko *Petelinov Jakob*⁴¹.« (Jurančič, 1987, 29)

⁴¹ V ležeči tisk postavila N. P.

V srednjeveških virih lahko zasledimo kategorijo ljudi, ki jim nikoli niso dodajali imena; to so bili brezimni ljudje – prosjaki, reveži nasploh, kaznovanci, obešenci, gobavci; vse te so pokopavali brez imen. Tudi preko njih so se morda razvili priimki, kot sta v nadiškem prostoru *Bernik* in na Goriškem *Poberaj*. (Merkù, Mladina, 20/2000, 42)

Tako na Zahodu kot tudi na Vzhodu Evrope so se, kot sem že omenila, poleg osebnih imen pojavile rodovne determinacije. Po navedbi Jurančiča je raški župan *Štefan* svojemu imenu dodal še rodovno ime *Nemanja*, in sicer z namenom, da bi se zanesljivo ločil od množice manj znanih in manj pomembnih *Štefanov*, tako prednikov kot sodobnikov. Tako je ravnal tudi *Štefan Uroš*, ki je prvemu imenu dodal še eno ime. A sčasoma tudi to ni bilo več dovolj – ko tudi drugo ime ni več zadostovalo za jasno identifikacijo, se je pojavilo še tretje ime – *Štefan Uroš Milotin*. A z dodatkom drugega in tretjega imena identifikacija ni bila dedna, zato ni predstavljala pravega priimka. Pri krščanskem prebivalstvu Balkana so se v zadrugah začeli razvijati patronimiki (*Jovanović*, *Petrović*), kar so sprejeli tudi balkanski muslimani, katerih večina pa je ostala tudi pri dvojnih imenih (na primer: *Abdul Melik*), ali pa so osebnemu imenu dodali še razne pridevke (*Hadži Mustafa-paša*). (Jurančič, 1987, 29)

Troimensko poimenovanje je lastno tudi starim Rimljanom in Rusom, tudi med Slovenci najdemo veliko ljudi z več osebnimi imeni, a ne na način, da bi poleg svojega nosili še očetovo ime in dedov priimek. (Merkù, Mladina, 20/2004, 39)

Priimki, nastali iz osebnih imen, pa se med sabo razlikujejo. Merkù navaja priimka *Adamič* in *Adamlje*, ki oba označujeta *Adamovega sina*. Samostalniki na -e zastopajo v slovenščini mlada bitja, tako da lahko priimek *Adamlje* pomeni dejansko isto kot priimek *Adamič*, saj sta v vasi, kjer sta bivala dva *Adama*, nastali dve obliki priimka zato, da so lahko razlikovali dve družini. (Merkù, Mladina, 20/2004, 38)

Uradna uzakonitev priimkov ni bila prav zgodnja tudi v deželah, kjer so se priimki v praksi že dolgo časa uporabljali. Na Dunaju ob koncu 13. stoletja ljudje niso imeli več le osebnega imena, a je Avstrija priimke uradno uvedla šele v 2. polovici 18. stoletja. (Jurančič, 1987, 30)

Na ozemlju današnje Slovenije so bili pogoji za nastajanje priimkov precej podobni pogojem v severni Italiji in v Srednji Evropi. V 16. stoletju so imeli že vsi naši kulturni ustvarjalci priimke: *Primož Trubar*, *Jurij Dalmatin*, *Sebastijan Krelj*. Še ob koncu 18., kot tudi še v 19. stoletju, so nekateri, predvsem kulturni in nacionalni delavci, spreminjali imena in priimke po svoji volji, oblasti pa so te spremembe molče vzele na znanje. Svoje ime je na primer »popravil« *Jakob Fras*, ki se je zaradi narodno prerodnih nagibov preimenoval v *Stanka Vraza*. Predhodnik in zgled za podomačitve tujih imen in priimkov pa je bil *Pavel Ritter*, ki je svoj nemški priimek podomačil v *Vitezović*. (Jurančič, 1987, 30)

Priimki v vseh slovanskih jezikih sestavljajo posebno leksikalno plast, katerih pravna ustalitev se je v Evropi pomikala od jugozahoda na sever in vzhod od 16. stoletja do druge polovice 19.

stoletja. Kot navaja Jakopin, so pri nas postali priimki obvezni s patentom Jožefa II. leta 1780, v splošno rabo pa so prišli že dobro stoletje prej. (Jakopin, 1977, 5)

V urbarjih in drugih listinah, kjer so popisane obveznostih podložnikov do zemljiških gospodov, se prehod od enoimenskosti v dvoimenskost še dobro odslikava; deloma tudi še v najstarejših krstnih, poročnih in mrliških knjigah. (Jakopin, 1998, 5)

Današnji slovenski priimkovni fond ima glede nastajanja in načinov tvorbe veliko skupnih potez s češkim in zahodnopoljskim, ki sta se prav tako oblikovala v podobnih okoliščinah, in sicer ob stiku z nemškim jezikom. V priimkih, kakršne poznamo danes, se zrcali naša zgodovina, politični, kulturni in gospodarski razvoj. Na oblikovanje slovenskih priimkov so delovali jezikovni in kulturni vplivi sosednjih držav. Nastajanje slovenskih priimkov torej vsekakor kaže svoje specifičnosti, ki so v zvezi s posebno zemljepisno lego in razčlenjenostjo slovenskega ozemlja, z nekdanjo gospodarsko, fevdalno upravno-politično in cerkveno ureditvijo, z gibanjem prebivalstva in sosedstvom tujih držav – pri nastajanju in oblikovanju priimkov moramo upoštevati torej tudi različne stopnje zamenjav in prilagoditev tujih besednih prvin, saj lahko v današnjih priimkih srečamo veliko tujejezičnih, narečnih, jezikovnozgodovinskih sledov. (Jakopin, 1977, 7) Oblikovanje priimkov je povezano tudi s posebno strukturo slovenskega jezika, s posebno dialektično razvejanostjo in samosvojim zgodovinskim razvojem. Pri vključevanju v pravopisne, pravorečne in akcentske norme sodobnega knjižnega jezika, je veliko slovenskih priimkov obdržalo posebnosti starejše pisne tradicije in tudi poteze dialektično-pogovorne plasti.

Za predstavitev in raziskavo priimkov se lahko opremo na izčrpni seznam priimkov po šteju iz leta 1971, na *Začasni slovar slovenskih priimkov* (ZSSP, 1974) in seznam naročnikov v Mohorjevih koledarjih od leta 1868 naprej. Pri omenjenih seznamih gre predvsem za kmečko prebivalstvo in pri teh lahko s precejšnjo gotovostjo domnevamo, da so priimki res nastali v določenih krajih, poleg tega pa lahko razberemo tudi motivacijo za nastanek določenega priimka; za primer navaja Jakopin priimek in hišno ime *Tajhmajster* (ribič), ki ga srečamo v okolici Dramelj, kjer lahko najdemo veliko ribnikov. (Jakopin, 1977, 9) Poleg tega je za obravnavo slovenskih priimkov nepogrešljiv vir tudi *Leksik prezimena Socialističke Republike Hrvatske* (1976), ki je eden izmed popolnejših slovarjev sodobnih priimkov za eno slovansko področje, saj lahko s primerjavo pogostosti nekaterih priimkov pri nas in na Hrvaškem sklepamo o lokalizaciji njihovega nastanka.

Skozi številne rodove so priimki ostajali skoraj nespremenjeni, na njihovo spremembo so vplivale predvsem pisne in pravopisne menjave, ki so spreminjale podobo naših priimkov, saj so se le-ti modificirali skozi latinske, nemške, madžarske, italijanske pisne navade; le-te so namreč velikokrat razcepile isti priimek v več različic, ali pa so združile več podobnih variant v en sam priimek.

Priimek, izpeljan iz očetovega ali materinega imena, je najnaravnejši način identifikacije posameznika. Kot navaja tudi Jakopin, so bila med najbolj operativnimi pri tvorbi priimkov

ravno tista obrazila, ki izražajo imenski prenos od očeta na sina (primer: *Klemen – Klemenčič*). »Še v 17. stoletju se je nekdo pisal *Klemen Klemen*, čez nekaj let pa se isti človek pojavi kot *Klemen Klemenčič*; danes je celo nekakšna 'moda' imeti dve imeni (ime in priimek), npr. *Jakob Jakob, Štefan Štefan, Ludvik Ludvik, Gregor Gregor* ipd.« (Jakopin, 1977, 38–39) Slednja imena so se ustalila kot priimki, patronimiki in metronimiki (oče – sin; mati – sin). (Jakopin, 1977, 8) Tako nastali priimki so v rabi po vsem južnoslovanskem ozemlju, pri nas sicer manj pogosto kot drugod – prevladujejo v južnejših državah, čeprav je dobra polovica priimkov v Sloveniji nastala iz tega vira. Slovenski priimki imajo po očetovem ali materinem imenu obrazilo -ič (*Jurič*), -čič (*Jurčič*), -ak (*Jurak*), -ec (*Jurčec*), -ek (*Janžek*), ali -ček (*Jurček*). Sedanji sistem priimkov po očetovem ali materinem imenu, ki sloni na krščanskih koledarskih imenih, se je pri Slovencih in Hrvatih začel razvijati po tridentinskem koncilu, ki je, kot sem že omenila, napovedal odločen boj ostankom starih poganskih imen, poleg tega je odpravil tudi osebna imena iz stare zaveze (*Abraham, Abram, Adam, David, Judita, Samuel, Suzana*) ter uvedel priimke tudi za podložnike. Sklepi tridentinskega koncila so bili za pravoslavni svet neobvezni, zato so na vzhodu ostala narodna osebna imena in patronimiki (*Dragoje, Dragojevič*). (Jurančič, 1987, 32) Obstaja tudi nekaj priimkov, ki so nastali iz imena matere (ker ni bilo očeta): *Vdovič, Anič, Magdič, Majdič, Špelič, Nežič*⁴² idr. Jakopin priimke, ki so nastali iz imen žensk/mater, v širšem smislu prišteva v skupino vzdevkov. (Jakopin, 1977, 38)⁴³ Zanimivo je, da noben priimek ni izšel neposredno iz osebnega imena *Marija*, ampak posredno iz imena *Maruša* (*Maruško, Marušič*). (Merkù, Mladina, 20/2004, 41)

Obstaja tudi priimek, ki je nastal iz besede *mož*, in sicer *Možina*; *mož* je slovenska varianta grškega imena *Andros* (Andrej), pripona *-ina* pa je avgmentativ, ki izraža tudi veličino; priimek lahko pomeni ogromnega moža po rasti, lahko pa tudi človeka, ki se zna uveljaviti na kakršenkoli način. Zanimivo je, da antipod, na primer *Žensčina* in *Hčerina*, ne obstaja. Razlog je v tem, da je do srednjega veka ohranjenih devet desetih moških in desetina ženskih priimkov, saj ženska v družbi ni igrala takšne vloge, kot jo ima danes. (Merkù, Mladina, 20/2004, 40)

Koledarska imena, ki so bila torej v velikem odstotku izhodišče za nastajanje priimkov, »[...] bi lahko imenovali univerzalije nekdanjega krščanskega sveta; motiv za izbor imena ni bil več prvotni pomen besede – imena (tega se ljudje že davno niso zavedali), temveč popularnost tega ali onega objekta (svetnika, apostola, škofa, patrona ipd.) v nekem kraju ali deželi, največkrat pa pogostnost njegovega imena v koledarju.« (Jakopin, 1977, 38)⁴⁴ Za dodatno oznako pa je dobil otrok ob rojstnem imenu največkrat še očetovo ime (primer: *Janez, Petrov sin*), kar pa so jeziki na različne načine preoblikovali in stopnjevali. V slovanskih jezikih so besedo »sin« nadomestili z različnimi priponami, ki izražajo pripadnost, svojino, majhnost

⁴² Dodala N. P.

⁴³ Pogovor *Naših razgledov*.

⁴⁴ Pogovor *Naših razgledov*.

itd., drugod pa se je beseda »sin« 'prilepila' na očetovo ime, kar je bil pogost pojav pri severnih Germanih (*Jacob-son – Jacobson, Jacobsohn, Jacobsen* idp.). Islandci imajo še danes večino priimkov izpeljanih po omenjenem vzorcu. (Jakopin, 1977, 38)⁴⁵ Merku navaja podatek, da je Islandcev približno 250.000 in še do danes niso sprejeli priimka, saj jim zadostuje patronimik ali metronimik, na primer *Gunarsson* ali *Gunarsdotir*, »[...] tako da je na primer *Bjoern* določen z *Gunarjev sin* oz. od *Gunarjeve hčere*. Pri njih gre morda tudi za nacionalni ponos, da so tako posebni, da ne rabijo priimka.« (Merku, Mladina, 20/2004, 40)

Priimki so torej zelo pogosto nastajali iz rojstnih imen predkrščanskega in krščanskega obdobja. Poganska osebna imena je krščanska cerkev uporabljala do tridentinskega koncila, ko je prišlo do razcepa med katoličani in protestanti. Katoličani so odslej morali nositi osebna oziroma svetniška imena po Novi zavezi, protestanti pa so dopuščali imena tudi po Stari zavezi. »Tako je bil do sredine 16. stoletja *Adam* ali *Abram* samo protestant, če ne kar Jud, ne pa več katoličan. [...] Pogansko ime najdemo v priimku *Beligoj* ali *Črnigoj* (ta, ki je temne polti), ki je bil sprva ime, od takrat, ko je tridentinski koncil odpravil poleg imen iz Stare zaveze tudi poganska imena, pa ne more obstajati več noben katoličan, ki mu je ime *Črnigoj*, lahko pa je *Johan Črnigoj*.«⁴⁶ (Merku, Mladina, 20/2004, 38) Cerkev je torej prepovedovala svobodno izbiro imen, dopuščala pa je svobodno izbiro priimkov, in sicer zato, ker priimki niso bili odvisni od cerkve, temveč od civilne oblasti; priimki se prvič pojavijo v oporokah in v davčnih seznamih, torej v civilni praksi, ki s cerkvijo nima več opraviti. (Merku, Mladina, 20/2004, 38)

Imena svetnikov so bila v nekem obdobju izredno popularna; največ priimkov je za sabo pustil *Janez*, ki na Slovenskem nastopa še v drugem imenu *Ivan: Janežič* (skrajšano v *Jančič, Ivanič, Jankovič, Jančar, Janko, Jenko, Jonko, Jogan* iz nemškega osebnega imena *Johannes*, ki je bilo pogosto v bivši nemški koloniji v okolici Dutovelj). Merku poudari, da imajo celo svetniki, ki nikoli niso obstajali, veliko priimkov. Bili so čaščeni, a zgodovinske študije so dokazale, da ni bilo nikoli *svetega Jurija*, ki je zavetnik Anglije, ali pa *svetega Mohorja*, oglejskega patriarha. Vendar *Mohorja* so stoletja častili in po njem dajali imena. (Merku, Mladina, 20/2004, 39, 42)

Poleg svetniških imen so bili pomemben vir za nastanek priimkov poklici in različne dejavnosti človeka. Priimki so nastajali tudi glede povezanosti človeka z bivališčem, z deželnimi, krajevnimi, rečnimi, ledinskimi in drugimi imeni ter iz vzdevkov, ki sestavljajo osnovo slovanskih priimkov. Ob osebnih imenih so se začeli pojavljati vzdevki, ki poudarjajo pozitivne ali negativne lastnosti osebnosti in so se velikokrat spremenili v priimke zaradi dejstva, ker je vzdevek značilnejši za osebo kot kakršnokoli drugo ime. Vzdevki osebo označujejo torej glede na pozitivne (na primer *Dobrovoljc*) ali negativne lastnosti (na primer *Ošaben*). Vzdevki so lahko torej ljubkovalni, slabšalni, lahko pa so tudi nevtralni. »To je bilo

⁴⁵ Pogovor *Naših razgledov*.

⁴⁶ V ležeči tisk postavila N. P.

za človekovo domišljijo najbolj hvaležno področje, saj je lahko v odnosu do človeka 'konkretiziral' celo lestvico odtenkov, od najbolj grobih žaljivk in zbadljivk do tenkočutne dobrohotnosti in občudovanja. Veliko je vmes 'grdih' vzdevkov, ki pa imajo 'profilaktični' namen; tako naj bi na primer staro in pogosto ime *Vovk* (*Volk*, *Vuk*, *Wolf*) obvarovalo otroka pred zlobnimi duhovi; z vzdevkom in poznejšim priimkom *Kupljen*, *Prodan* so se hoteli starši 'na videz' odreči svojemu otroku in ga tako zavarovati itd.« (Jakopin, 1987, 38)⁴⁷ Poleg tega je veliko vzdevkov in iz njih nastalih priimkov povezanih s kakšno telesno hibo ali pomanjkljivostjo: *Grbec*, *Slepec*, *Glušec*, *Nosan*, *Velikonja*, *Majcen* idr. Vzdevki po barvi las ali kože so najštevilčnejši v zvezi z antonomom bel – črn: *Črnè*, *Črnè*, *Črnič*, *Črnelč*; *Bevc*, *Bevk*, *Belè*, *Belak*. (Jakopin, 1987, 35) Obstaja veliko priimkov, ki opisujejo zunanost nosilca, in sicer *Bradač*, *Šetina*, *Kosmatin* označujejo človeka, ki je bil kosmat ali je imel zelo dolgo brado; *Grbec* je imel grbo; *Zobec* je bil nekdo, ki je imel dolg zob ali pa mu je le-ta gledal postrani; *Skaza* kaže na neko telesno hibo, pohabljenost; *Čotar* izvira iz furlanščine v pomenu *čuet* (»šepavec«) in označuje šepavega človeka. (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) V zgodovini najdemo ogromno priimkov, ki imajo negativni pomen, in nihče v preteklosti ni čutil potrebe, da bi jih spremenil. »Slovenski priimek *Drekonja*⁴⁸ vsekakor ne izraža nič prijetnega, vendar ga ljudje nosijo in molčijo.« (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) Velikokrat je pomen pri priimkih videti negativen, kar pa dejansko v resnici ni. Merkù navaja priimek, ki ga je zasledil le v Trstu in izhaja iz 14. stoletja, in sicer gre za priimek *Volkojebec*. »Glagol 'jebsti' je sprva slovenski glagol, ki poleg 'futuere' pomeni tudi 'končati, ubiti'. *Volkojebec*⁴⁹ je bil pastir, ki je bil zadolžen, da ubija volkove; podobne priimke najdete tudi v italijanščini in nemščini. To pokaže, da so se slovenski priimki ustvarjali po istem principu kot pri drugih indoevropskih narodih. Ljudje so hodili po svetu, so prevajali, ustvarjali kalke, povedali po svoje, ampak z isto miselno metodologijo.« (Merkù, Mladina, 20/2004, 41)

Obstaja pa tudi veliko priimkov, ki jih lahko razlagamo na več načinov; do slednje ugotovitve sem prišla tudi na podlagi analize priimkov, zapisanih v Črnjanskem rokopisu. Merkù navaja priimek *Cunja*, ki ga lahko razlagamo kot poklicno ime, kot ime, ki izraža značajsko hibo; *Cunja* lahko označuje nekoga, ki preprodaja cunje, ki je po značaju 'cunja'; ženska je lahko tako poimenovana tudi po poklicu, ki ga opravlja – namreč – Merkù je ugotovil, da je v sedmih srednjeevropskih jezikih *cunja* tudi ime za vlačugo. (Merkù, Mladina, 20/2004, 41)

Obstaja tudi nekaj priimkov, ki so nastali iz številčnih vzdevkov; vidnejše mesto imajo števila 3, 7, 9 (*Tretjak*, *Sedmak*, *Devetak*), »[...] za 10 nas je opeharil nem. *Cegnar* (iz *Zehner*) in mogoče romanski *Dežman*.« (Jakopin, 1977, 38)⁵⁰ Merkù poudari, da števila kot priimki kažejo na vrstni red rojenega otroka (poleg omenjenih priimkov doda še priimek *Šestan*);

⁴⁷ Pogovor *Naših razgledov*.

⁴⁸ V ležeči tisk postavila N. P.

⁴⁹ V ležeči tisk postavila N. P.

⁵⁰ Pogovor iz *Naših razgledov*.

namreč že v starem Rimu so otroke poimenovali kar z vrstilnimi števnikmi po zaporedju rojstev: *Primus*, *Secundus* itd. (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) Po dnevih v tednu so priimki redki, imamo samo *Petek* (nemško Freitag), ki je nekoč veljal za srečen in vesel dan; med letnimi časi pa izstopata jesen in zima. (Jakopin, 1977, 38)⁵¹

V živalskem in rastlinskem svetu je našel človek neizčrpen vir za najrazličnejše prenose lastnosti, za simbolno izražanje; kot vzdevki so bila torej priljubljena tudi živalska imena, ki so nato prevzela vlogo priimka (*Gams*, *Jelen*, *Maček*, *Medved*⁵²) in imena vseh bolj znanih ptičev (med drugimi *Orel*, *Petelin*, *Senica*, *Škrjanec* itd.) in drobnih živalic (*Muha*, *Komar*, *Pajek*, *Ostriž*, *Žizek* itd.). Živalski izbor predstavlja opazne človeške lastnosti, kot so moč, pogum, zvijačnost, strahopetnost ipd. V slovenščini obstaja kar nekaj priimkov, ki so oblikovani po nazivih za drevesa, med katerimi so najpogostejša: *Breskvar*, *Brezec*, *Leskovar*, *Lipovec*⁵³, *Slivnik*, *Breznik*, *Hrastar* itd. (Jurančič, 1987, 33)

Med Slovenci so živalski priimki pogosti bolj kot drugod po Evropi, še posebej ptičja imena, pri katerih gre zgolj za metonimične priimke, ki vzporejajo ljudi z živalskimi lastnostmi. Jakopin poudarja, da v teh priimkih sicer najdemo številne človeške lastnosti in podobnosti, ki se dajo povezati z živalskim svetom, z njegovimi vrstami in posameznimi primerki, a katera lastnost je bila v določenem primeru za prenos in poimenovanje odločujoča, lahko le ugibamo. Pomisliti moramo tudi na to, da so zlasti pogostejši priimki te vrste (npr. *Golob*) nastajali na več mestih in ne zaradi istih nagibov (lovec na golobe, gojitelj golobov, bel kot golob; ponižen, pohleven, neumen človek idr.). Čez čas, v naslednjih rodovih so takšne asociacije pretrgane, priimek nima več prvotnega pomena in služi zgolj za identifikacijo posameznika. (Jakopin, Drevesa, 1998, 4)

Seveda obstajajo tudi številne živali, ki jih zaradi takšnih ali drugačnih razlogov med priimki ne najdemo; Merkù na prvem mestu omeni podgano: »Podgana, tako odurna žival, da je ne bi privoščil niti sovražniku [...]« (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) Poznamo priimke *Šulc*, *Krap*, *Ščuka*, ne poznamo pa na primer priimkov *Orada* in *Brancin*. »Slovenci smo bili prvotno pastirji, ko smo postali pastirji ob dveh, treh vaseh Tržaškega zaliva, v Kontovelu in Križu, ni bilo več možnosti ustvariti nove priimke. Morje nam je bilo tuje, isto velja za Sardce s Sardinije, ki prav tako kot mi niso bili ribiči.« (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) Bogastvo živalskih imen, torej še posebej ptičjih (*Sraka*, *Šinkovec*, *Vuga*, *Vrabec*, *Kalin*, *Golob*, *Žerjav*, *Slavec*, *Jereb* idr.), kaže na dejstvo, da pastir in kmet veliko bolje poznata rastlinski ter živalski svet od meščanov. (Merkù, Mladina, 20/2004, 42)

⁵¹ Pogovor iz *Naših razgledov*.

⁵² Verjetno k priimku *Medved* najverjetneje spada tudi priimek *Erjavec* kot naziv za rjavega medveda; nastal je torej iz dveh virov – iz rjave barve in iz poimenovanja za žival – medveda.

⁵³ Merkù poudari, da so priimki *Lipovec*, *Filipčič*, *Lipej*, *Leban* idr. nastali po imenu apostola *Filipa*. (Merkù, Mladina, 20/2004, 42)

Če se vrnem k dodajanju očetovega imena kot priimka k svojemu osebnemu imenu, velja na tem mestu poudariti, da marsikdo ni bil zadovoljen zgolj s tovrstno identifikacijo; ta si je lahko pomagal tako, da je označil kraj, od koder je bil doma. To je storil tudi *Jurij Dalmatin*, ki sicer ni bil pravi Dalmatinec, ampak je iz Dalmacije izviral njegov rod. Podobno je ravnal tudi *Adam Bohorič*, katerega priimek je nastal po gori *Bohor* v slovenskem Posavju. (Jurančič, 1987, 30)

Povsem običajno je, da so zaradi sorazmerne majhnosti slovenskega jezikovnega ozemlja v priimkovnem sestavu opazni imenotvorni vplivi sosednjih jezikov, ki so še posebej močni na obrobju, sčasoma pa so od tam prodrli v notranjost in se med seboj prepletli. Na ozemlju, ki ga naseljujejo Južni Slovani, je torej potekalo mnogo migracijskih tokov in prebivalstvo se je preseljevalo v različnih smereh. Merku poudarja, da na Slovenskem ni priimkov, nastalih iz poimenovanj za mesta, in sicer zato, ker Slovenci nismo bili meščani pred 19. stoletjem. Imamo pa imena slovenskih krajev v nemški verziji, ki postanejo priimki, na primer *Windischgraetzi*. Ni priimkov *Tržačan*, *Celjan*, tudi *Mariborčan* ne, saj se je mesto nekoč imenovalo *Marburg*, medtem ko sta imeni *Maribor* in *Ljutomer* nastali iz političnih razlogov v 19. stoletju. Tudi *Lubiana* ni slovenski, temveč je hrvaški priimek (po majhnem kraju v dolini Mirne). (Merku, Mladina, 20/2000, 42)

Na slovenskem ozemlju so dobili priimke po prejšnjem kraju bivanja tisti, ki so se preselili z Gorenjskega, Dolenjskega, Koroškega ali Kranjskega, iz Bohinja, iz Rovt, od Ščavnice, iz Haloz, z Goriškega, s Posavja, s Krasa, iz Vipave, Tolmina, Kočevja, s Pohorja, iz dola, gore, s planin. Tak priseljenc je v novem kraju dobil priimke, kot so: *Gorenjec*, *Gorenc*, *Dolenjec*, *Dolenc*, *Korošec*, *Kranjec*⁵⁴, *Kranjc*, *Bohinjec*, *Bohinc*, *Rovtar*, *Ščavničar*, *Haložan*, *Goričan*, *Gorčan*, *Posavec*, *Kraševac*, *Krašovec*, *Vipavec*, *Ipavec*, *Ipavic*, *Tolminec*, *Tominc*, *Kočevar*, *Hočevar*, *Pohorec*, *Dular*, *Dolinšek*, *Gorinšek*, *Planinec*, *Planinšek*. (Jakopin, 1977, 35) Poleg tega Jurančič navaja: »Ob ribniku je živel *Ribnikar*⁵⁵, ob potoku *Potokar*, *Potočnik*, ob Dravi *Dravec*, za Dravo pa *Zadravec*⁵⁶, na bogati kmetiji Slom je gospodaril *Slomšek*. Prebivalec ob jezeru je bil *Jezeršek* ali *Jezernik*, ob reki pa *Rekar*. Iz Laške dežele je prišel *Lah* ali *Furlan*, z Ogrskega pa *Vogrin*, *Voger*, *Vogrinec*, *Ogrin* in *Ogrinec*. Po atmosferskih in nebesnih pojavih so priimki *Oblak*, *Meglič*, *Mesec*, *Sunčič* in *Sunčić*. V vzhodni Sloveniji in po Slavoniji ter Zagorju pogost priimek *Čeh* ne govori za češko narodnost. Apelativ *čeh*, *čehak* pomeni v vzhodnoslov. narečju *deček*, *fant*. Za to razlago govori tudi frekventnost priimka *Čeh*. Po vsej Sloveniji počez in podolž razširjeni priimek *Novak* ni češkega izvora – kljub temu da je *Vjenceslav N.* bil zares Čeh – tako se je imenoval podložnik, ki ga je fevdalec naselil na novino. Njegova enačica je *Ledinek*. Priimek *Fras*, ki je zelo pogosto v vzhodni Sloveniji skupaj s kajkavsko Hrvaško, je nastal iz *Freisass*.«⁵⁷ (Jurančič, 1987, 35) To pa so tudi

⁵⁴ Priimek je večkrat rabljen kot sinonim za Slovenca sploh.

⁵⁵ Vse poudarke v ležečem tisku v celotnem citatu označila Nina Petek.

⁵⁶ Priimek *Zadravec* je najfrekventnejši slovenski predložni priimek.

⁵⁷ Vse spremembe zapisa imen iz pokončne v ležečo pisavo postavila Nina Petek.

priimki, ki so eni izmed pogostejših v Sloveniji in so na samem vrhu frekvenčne lestvice v raziskavi Jakopina. V izrazito skupino frekventnih priimkov spadajo torej tudi tisti, ki označujejo ožje krajevno obeležje prebivališča – v slovenskih priimkih odseva torej tudi razgibanost slovenske pokrajine – potok, gora, vrh, dolina, sleme, planina ustvarjajo številne posredne in neposredne priimke. *Potočnik, Mlakar, Kotnik* (zelo pogosto ledinsko ime), *Lečnik, Močnik*⁵⁸, *Sušnik* idr. Podoba slovenske razgibane pokrajine se odraža tudi v množici priimkov, ki imajo svoj izvor v apelativih za vzpetine: *Hribar, Hribernik, Podgoršek, Gričar, Humar, Slemenšek, Planinšek, Klančnik, Brdnik* idr. Obstaja tudi veliko priimkov, izpeljanih iz imen dveh glavnih rek – Drave in Save: *Dravec, Dravšak, Dravšnik, Savič, Savnik, Savšek* idr. Med drugim sem že omenila tudi priimek *Zadravec*; zanimivo pa je, da priimka iz zveze za Savo sploh ni.

Kot sem že omenila, je oseba lahko dobila priimek tudi po opravljanju poklica, obrti, kmetovanja. Potrebnost in pomembnost poklicev je bila v deželi z raznoliko gospodarsko in kulturno strukturo zelo različna, zato se ponekod poklici odražajo v priimkih. V manjši vasi ali na trgu je bilo veliko rokodelcev, ki so bili tako markantni, da so potem človeka poimenovali po poklicu. Najstarejši priimek je priimek *Tkalec*, ki je potem postal *Kalec, Kalčič* ali *Kavčič*, »[...] v 19. stoletju pa si je kakšen učen župnik ali uradnik izmislil, da je lepše izgovarjati *Kalc*⁵⁹«. (Merkù, Mladina, 20/2004, 42) Zemljepisna imena torej redko postanejo priimki, a Jurančič nasprotno od Merkùja zatrdi, da jih vendarle tudi v slovenščini najdemo nekaj, navaja priimka *Metlika* in *Planina*. Tudi sorodstveni in podobni nazivi se za priimke redko uporabljajo: *Nečak, Sinko, Prijatelj*. (Jurančič, 1987, 37)

V vzhodni Sloveniji, Hrvaškem zagorju in Podravini so imeli izvrstno glino in vaščani so se veliko ukvarjali z lončarstvom, zato so tam zelo frekventni priimek *Lončar, Lončarec, Lončarek, Lončarević, Lončarić* itd. Kjer je bila gojitev lanu in priprava platna pomembna gospodarska panoga, so v zvezi s to dejavnostjo nastali priimek *Prelec, Prevc, Preac, Prêdec* (vzhodnoslovensko), *Prelec, Prelčec* (hrv.). Platno izdeluje *tkalec*, iz tega pa izvirajo že omenjeni priimki *Tkalec, Tkalčević, Tkalčič, Tkalac* in *Kavčič*. Na Hrvaškem je znan priimek *Krajačić*, na Slovenskem pa tudi *Šivec*, manj *Šivic*; slednjega so izpodrinili *Žnidar, Žnidarič* in *Žnidaršič*. Po dejavnosti kovača so nastali priimki *Kovač, Kovačec, Kovačić, Kovačić, Kovačević*, po dejavnosti kolarja pa *Kolar, Kolarič, Kolarov*, po izdelovalcu rešet pa *Rešetar*. (Jurančič, 1987, 35–36) Na tem mestu je pomembno omeniti še dejstvo, da nimamo priimkov *Mizar, Čevljar, Krojač* – to pa kaže na to, da je bil priimkotvorni proces že končan pred tem, ko smo sprejeli omenjene tri besede. (Jurančič, 1977, 36) Iz priimkov pa lahko razberemo že kakšen izumrl poklic, in sicer Merkù za primer navaja priimek *Brentarič*, ki se je pojavil v srednjeveškem Trstu in ki pomeni nosilca ali izdelovalca brent, v nadiškem prostoru pa lahko

⁵⁸ Priimek ne označuje hrane, ampak kraj, ki je močvirnat, kjer je moča; označuje ljudi, ki prihajajo iz močvirnatih krajev.

⁵⁹ V ležeči tisk postavila N. P.

najdemo priimek *Bogar*, ki je označeval izrezovalca božjih podob. (Merkù, Mladina, 20/2004, 41)

Obstajajo tudi poklicni priimki, kot so *Sluga, Car, Knez*; a ti priimki ne označujejo carjev, knezov ali njihovih sinov/vnukov, temveč ljudi, ki so služili carju ali knezu. »Ko se je kdo vrnil po dolgem služenju domov, carju je dal celo življenje in mu kot vojak magari dal še nogo ali oko, so mu pravili *Cesar, Kralj, Papež, Podreka*, ki je patriarh, *Vivod* vojvoda. Enako velja za *Škofa* [...]«⁶⁰ (Merkù, Mladina, 20/2000, 42)

Če se vrnem k tujejezičnim vplivom – na slovenskem ozemlju je bilo največ nemških priseljencev, ki pa so se med slovenskim prebivalstvom poslovenili, ostali so le njihovi nemški priimki (*Intihar, Hafner, Šifrer, Oman* idr.). Poslovenili so se tudi beneški in furlanski priseljenci, od katerih so ostali priimki, kot so *Legiša, Simoniti, Zaneti, Leonardi, Leoni* idr., na obmejnih področjih z Madžarsko pa je ostalo nekaj madžarskih priimkov: *Banfi, Gomboši, Toth, Kiš, Fekete* idr., ostali pa so tudi redki turški priimki: *Šalamun, Murat, Sagadin*, razmeroma pogosta pa sta priimka *Turk* in *Turek*. (Jurančič, 1987, 37) Po virih iz poznega srednjega veka se da precej natančno ugotoviti, od kod so ljudje prihajali v določen kraj. Merkù poudarja, da po drugi strani etnična imena ne pomenijo le, da je od tam človek prišel, ampak pomenijo tudi, da je nosilec priimka s temi kraji tudi trgoval, imel posle z njimi. Že omenjen priimek *Turk* oziroma njegov nosilec se je lahko na primer boril s Turki, ko pa je prišel domov, in pripovedoval o svojih junaštvih, so ga poimenovali *Turk*. Isto velja za Lahe, Nemce in druge. Tudi osebno ime *Francišek* je nastalo iz tega, ker je oče svetega Franciška vse življenje trgoval s Francijo. (Merkù, Mladina, 20/2004, 42)

Na nastanek ledinskih in domačih imen v Črni na Koroškem in v njeni okolici so vplivali predvsem izredna razgibanost planinskega sveta ter zanj značilno rastlinstvo in živalstvo, usodna razporejenost svetlobe in senc, geološke značilnosti tal, bogastvo voda in pojavov, ki jih spremljajo. (Mrdavšič, 1987, 27)

Slovenski geograf Jakob Medved je na podlagi krstnih knjig fare v Črni in župnijskih urbarjev opazil, da ujemanje med domačim/hišnim imenom in priimkom ni nujno plod mlade kolonizacije in da so v 17. stoletju moški celo dobivali ime po kmetiji, na katero so se priženili. Šele z razvojem fužinarstva in rudarstva, ki sta tedaj postala pomembni gospodarski veji, so se priselili prvi tujci in na to ozemlje prinesli tuje priimke. (Šivic-Dular, 1983, 99)

Doseljevanje na neagrarni osnovi je bilo značilno že za 17. stoletje, stoletje nastanka Črnjanskega rokopisa. Največji delež (nekaj manj od 30 odstotkov) vsega prebivalstva na območju nekdanje občine Ravne na Koroškem so leta 1931 predstavljali prebivalci Črne na Koroškem in okolice. Očitno nesorazmerje med veliko površino območja in razmeroma nizkim številom prebivalstva nam pove, da gre za kraje z večjimi ali manjšimi dolinskimi naselji in za območja s samotnimi kmetijami, ki so nastajale več stoletij in so se zaokrožale v

⁶⁰ V ležeči tisk postavila N. P.

t. i. celke. Rast prebivalstva v Črni pa je vzpodbudila tudi razvejanost različnih dejavnosti, ki so omogočale zaposlitev in priseljevanje delavcev. Novi prebivalci na spreminjanje imen okoliških kmetij množično niso vplivali, so pa izraziteje spreminjali hišna imena v Črni. Ta so se zaradi pogostejše menjave lastnikov hiš hitreje spreminjala kot imena okoliških kmetij. Mrdavšič ugotavlja, da je bil usodnejši od priseljencev v tem pogledu stalni raznarodovalni pritisk avstrijske oblasti, ki je z uporabo nemških javnih napisov na uradih in šolah poskušal ustvariti vtis, da gre za nemške kraje. (Mrdavšič, 1987, 27) Lastniki industrijskih objektov so bili torej Nemci, s tem pa se je okrepil »nemški« dotok, predvsem uradnikov in strokovnjakov. Drug vir ponemčevanja pa so bili zemljiški posestniki. (Šivic-Dular, 1983, 99)

V vaški skupnosti imajo hišna imena vlogo priimkov in veliko današnjih priimkov so po nastanku stara hišna imena, prišlo je do sprememb po slovničnih lastnostih (besedotvornih, oblikoslovnih, skladenjskih). V našem kulturnem prostoru je imenski vzorec dvodelen, sestavljen iz osebnega imena, prosto izbranega ob rojstvu, in podedovanega družinskega imena ali priimka. Dvodelen obrazec je v veliki večini, z redkimi izjemami, prisoten tudi v urbarju in aniverzariju v Črnjanskem rokopisu. Pojavi se tudi imenski obrazec s pridevniško obliko priimka/hišnega imena, zelo redko je enodelno imenovanje (le s priimkom/hišnim imenom). Kar nekaj pa je v rokopisu priimkov, ki so jim dodani eno ali več podrobnejših določil po poklicu, kraju, položaju ipd. Kot sem poudarila že v uvodu, zasedajo zelo pomembno mesto tudi oblike priimkov za ženske. Vzorec načinov poimenovanj pa se je iz Črnjanskega rokopisa prenašal v stoletja, ki so sledila. Vsi načini poimenovanja, značilni za Črnjanski rokopis, kot sem jih nakazala, se uveljavijo tudi v delih Prežihovega Voranca (natančneje v analizirani Požganici⁶¹), le da je razmerje pogostnosti pojavljanja ravno obratno. Tu je najpogostejša raba enodelnega imenovanja, torej raba priimkov/hišnih imen in ne osebnih, kar lahko seveda razložimo z naravo leposlovnega besedila, v katerem so usode posameznikov vpete v širši družbeni okvir. Redka so tudi imenovanja za ženske like (žene in hčere), izpeljana iz moških oblik priimka (*Rožejka, Makejka, Gnidovka* idr.) ali pa iz hišnega imena (*Močivka*). (Šivic-Dular, 1983, 95) Sledeča dejstva kažejo zanimivo sliko, ki nam osvetljuje položaj žensk v določenih obdobjih in presenetljivo je to, da je status žensk od večje k manjši enakopravnosti in obratno, nihalo iz stoletja v stoletje. Tudi Šivic-Dularjeva ugotavlja, da je potrebno »moško« naravo romana Požganica pojasniti z nekdanjim obrobni m položajem žensk v javnem življenju (Šivic-Dular, 1983, 95), sama pa bi tu dodala, da je potrebno, kot to dokazujejo zapisi oblik priimkov za ženske, status ženske obravnavati v vsakem obdobju posebej.

Osnove priimkov/hišnih imen sem na podlagi ugotovitev raziskovalcev in lastnih ugotovitev ter izhajajoč iz priimkov v Črnjanskem rokopisu, razporedila v naslednje pomenske skupine:

1. Izpeljava priimkov iz patronimikov/metronimikov
2. Izpeljava priimkov iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine

⁶¹ Alenka Šivic-Dular: *O osebnih imenih in priimkih v Požganici Prežihovega Voranca*. Ravne na Koroškem: Odmev živega človeka in krajine, 1983.

3. Izpeljava priimkov iz imenovanj poklicev/dejavnosti
4. Izpeljava priimkov iz vzdevkov
 4. 1 Izpeljava priimkov iz poimenovanj za osebnostne lastnosti
 4. 2 Izpeljava priimkov iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe⁶²
 4. 3 Izpeljava priimkov iz poimenovanj za števila (»številčnih vzdevkov«)
 4. 4 Izpeljava priimkov iz poimenovanj sorodstvenih razmerij
5. Nastanek priimkov iz imenovanj položaja/stanja/statusa/dostojanstva
6. Nastanek priimkov iz poimenovanj za rastline/dele rastlin
7. Nastanek priimkov iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa
8. Nastanek priimkov iz zemljepisnih imen in iz poimenovanj narodnosti/krajevne pripadnosti
9. Etimološko nejasni priimki

V pomenske skupine sem uvrstila vse priimke, navedene v Črnjanskem rokopisu.

V obdobju cerkvenih matičnih knjig in potem tudi civilnih, sta si duhovnik in uradnik upala spreminjati opisno obliko priimka po svojem nacionalnem občutku. V Istri so bili tako isti priimki včasih italijanski, včasih slovenski, spet drugič hrvaški. Slednje dejstvo se odraža tudi v Črnjanskem rokopisu, v katerem lahko pri opazovanju oblik priimkov ugotovimo, na kakšne načine so jih potem spremenili.

Priimki imajo danes za moške in ženske osebe isto obliko oziroma podobo (na primer *Janez Ribič* in *Ana Ribič*), v Črnjanskem rokopisu pa se uveljavljajo ženske oblike z različnimi obrazili (na primer *Crista Hriberniza*⁶³).

V nemestnem okolju se te oblike uporabljajo še danes, deloma v slabšalnem pomenu; pri meščanih je takšna raba opazna in dobiva najrazličnejše negativne pomenske odtenke. (Jakopin, Drevesa, 1998, 5)

Vse priimke, ki so zapisani v Črnjanskem rokopisu, sem torej razporedila v pomenske skupine; vsak priimek sem poknjižila, zraven dopisala zapis v rokopisu in etimologijo oziroma izvor priimka. Pomagala sem si z ugotovitvami Marije Irme Vačun Kolar (navajala sem njene vzporednice, ki jih je izpisala iz Atlasa Slovenije (Atlas Slovenije je v besedilu označen s kratico AS), Janeza Mrdavšiča, Štefana Lednika, Pavla Merkušja, Franca Bezlaja, Bertranda Kotnika ter Antona in Tatjane Feinig. V veliko pomoč sta mi bila tudi spletni leksikon priimkov (<http://www.rodoslovje.com/>) in Pleteršnikov slovar na spletu (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>). Na začetku sem v iztočnici zapisala današnjo pisno in glasovno podobo priimka; oblike, ki je rokopis ne izkazuje, sem postavila v oklepaj in jo

⁶² V tej skupini so pogosta imenovanja iz pridevnikov (*Čarnuh* – knj. *črn*). (Šivic-Dular, 1983, 100)

⁶³ Vačun Kolar, 2009, 90

označila z zvezdico (na primer: (**Grabnar*) – *Grabnarica*)⁶⁴. Na začetku sem priimek zapisala v današnjih najpogostejših oblikah; če današnja pogosta oblika priimka ni izpričana oziroma se pojavlja v nekoliko drugačni obliki, kot je v rokopisu, sem jo označila z zvezdico. Za pomišljajem pa sledi poknjžjenje priimkov, kot so zapisani v rokopisu in glede na preglednico znamenj (na primer: **Koželj*⁶⁵, *Kožel*⁶⁶/*Koželjka* – *Kožel*, *Košel*/*Košelka*)⁶⁷. Kjer sem etimologijo ugotavljala sama, je zraven dopis v oklepaju – (N. P.). Tudi kjer se moj zapis priimka in poknjžjenje razlikuje od ugotovitev Kolarjeve, sem naredila opombo. V opombi sem zapisala komentar tudi pri zapisih priimkov, ki sem jih dodala sama oziroma jih ni v seznamu Kolarjeve. Zaradi mnogovrstne rabe več različnih črkovnih znamenj za isti fonem sem naredila preglednico vseh možnih zapisov za posamezno črko. Zelo veliko priimkov je takšnih, da bi jih lahko uvrstili v več pomenskih skupin – navedba pomenskih skupin, kamor bi priimek še lahko uvrstili, je na koncu obravnave v oglatem oklepaju. Priimek, ki bi ga lahko uvrstili v več pomenskih skupin, je podrobneje obravnavan v skupini, za katero sem se odločila, da ji najverjetneje pripada. Na koncu obravnave vsakega priimka sem zapisala priponska obrazila; če je priimek nemotiviran oziroma je nastal po konverziji, obrazila ni, kar sem nakazala z vezajem. Podrobnejša obravnava priimkov po obrazilih sledi v šestem poglavju.

Priimke, zapisane v Črnjanskem rokopisu, sem razporedila v devet velikih pomenskih skupin, med katerimi sem eno razdelila še na štiri podskupine. V spodnjih seznamih sem ženske oblike priimkov navajala tam, kjer moške oblike v rokopisu niso izpričane.

Najobsežnejša skupina šteje 68 priimkov, ki so **izpeljani iz patronimikov/metronimikov**: *Aleksinja*, *Ambrož*, *Arnold*, *Bastevka/Vastevka*, *Bedenka*, *Berčko*, *Božič*, *Bricman*, *Danielic*, *Dietmajer*, *Dražnik*, *Enci*, *Fanko*, *Figo*, *Florin*, *Florjan*, *Gracej*, *Hanže*, *Harih*, *Hermankinja*, *Hober*, *Ilgo*, *Janko*, *Janežin(j)a*, *Janžinka*, *Jakel*, *Jurič*, *Kalist*, *Klavž*, *Klemen*, *Konič*, *Kristan*, *Križe*, *Lampreht*, *Lavter*, *Leksič*, *Lenarčica*, *Lipuš*, *Lukas*, *Lukež*, *Mahej*, *Maklavica*, *Marčol*, *Marholt*, *Matevs*, *Matvoz*, *Mihel*, *Misič*, *Pangerčič*, *Pavlič*, *Pavlinka*, *Plaznik*, *Perhan*, *Permanšek*, *Peršmanica*, *Petek*, *Petr(i)č*, *Petavčnik*, *Ratih*, *Rezman*, *Stane*, *Šimel*, *Šimun*, *Šumah*, *Šumnik*, *Torc*, *Vanko* in *Voncej/Boncej*.

Druga najobsežnejša skupina je skupina priimkov, ki so **izpeljani iz poimenovanj za geografsko razgibanosti pokrajine**. V to skupino sem uvrstila 61 priimkov, in sicer: *Bisternik*, *Brežnik*, *Bulavc*, *Burjak*, *Grabnarica*, *Hlipov(š/č)nik*, *Hribernik*, *Karničnik*, *Katnik*, *Kavnik*, *K(o/a)lšak*, *Kogelnik*, *Končnik*, *Kotnik*, *Ledinek*, *Logarica*, *Lužan*, *Lužnik*, *Močilnik*, *Mošenik/Mušenič*, *Mračnik*, *Mrak*, *Nagornik*, *Naveršnik/Zanaveršnik*, *Obenar*, *Osojnik*, *Osteršek*, *Pečnik*, *Plaznik*, *Podhovnik*, *Planinšek*, *Planše*, *Predalnik*, *Prevolnik*, *Pervaržen*,

⁶⁴ Moške oblike priimka, torej *Grabnar*, ni v rokopisu – obliko sem zgolj predvidelava glede na žensko obliko.

⁶⁵ Ena od današnjih oblik priimka, ki v rokopisu ni izpričana.

⁶⁶ Ena od današnjih oblik priimka, ki se pojavi tudi v Črnjanskem rokopisu.

⁶⁷ Za pomišljajem so poknjžjene oblike iz rokopisa.

Podgorelčnik, Pogorelčnik, Podkrižnik, Podojstršek, Podolšovnik, Podveršnik, Potočnik, Prednik, Pustnik, Pustotnik, Rastočnik, Ravnjak, Rautnar, Robnik, Rogel, Ruterica, Sabotnik, Sedovnik, Stermčnik, Šatlenka, Tešen, Temnik, Topičnik, Vardel, Visočnik in Zaveršnik.

V tretjo največjo skupino spadajo priimki, ki so **izpeljani iz imenovanj poklicev/dejavnosti**, ki jih nosilec opravlja; sem uvrstila 48 priimkov: *Brodela, Cim(p)erman, Dervodel, Dretnik, Godec, Grmadnik, Hafner, Hlevnik, Huterica, Igerc, Knap, Klinger, Kolar, Kordež, Korper, Kosman, Košir, Kovač, Kramar, Leder, Majer, Mežnar, Mlinar, Pek, Pintar, Pister, Pučel, Rezar, Smodin, Stamic, Strebec, Stergar, Stopar, Šerbol, Šerer, Šlos(e/a)r, Smid, Štercel, Štupnek, Šulen, Šust(a/e)r, Trog(a/e)r, Valpot, Veber, (B/V)elcer, Žgajner, Žgank(e/i)k in Žnidar.*

Naslednjo veliko skupino sem poimenovala kot skupino priimkov, **izpeljanih iz vzdevkov**, ki je tudi zelo obsežna skupina in ki sem jo razdelila na štiri podskupine in obravnavala vsako podskupino zase. Med njimi je najobsežnejša skupina priimkov, **izpeljanih iz poimenovanj osebnostnih lastnosti**; sledijo ji skupina priimkov, **izpeljanih iz poimenovanj telesnih lastnosti/hib**, skupina priimkov, **izpeljanih iz poimenovanj za števila** (»številčnih vzdevkov«) in skupina priimkov, **izpeljanih iz poimenovanj za sorodstvena razmerja**.

V skupino priimkov, izpeljanih iz **poimenovanj za osebnostne lastnosti**, sem uvrstila 29 priimkov: *Delopust, Esih, Fajmut, Hobner, Karej, Kregar, Lipanc, Merkač, Modrej, Modrica, Merdavs, Oblak, Oderlap, Paklenšek, Rešer, Spec, Šenavs, Škrabec, Špicinja, Štuler, Šumel, Šutel, Terče, Terčolica, Tišinka, Tribulak, Veselko, Vriskavica in Zamujen.*

V skupino priimkov, izpeljanih iz **poimenovanj telesnih lastnosti/hib**, sem uvrstila 16 priimkov: *Černc, Hudej, Hudinka, Karpuh, Klocer, *Košak⁶⁸, Kolenc, Kolenik, Kumprej, Luskač, Piko, Pirner, Pukel, Ros, Srebre in Šepul.*

V skupino priimkov, **izpeljanih iz poimenovanj za števila** (»številčnih vzdevkov«), sem uvrstila dva priimka: *Cvanciker* in *Cvelbar*.

Zadnja skupina pa zajema zgolj en priimek, in sicer *Vicej*; priimek je **izpeljan iz poimenovanj sorodstvenih razmerij**.

Naslednja skupina po številčnosti je skupina priimkov, izpeljanih iz **imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva**, ki obsega 20 priimkov. Med njimi dva priimka označujeta nosilca po cerkvenem dostojanstvu (*Papež, Kapelano*), trije po položaju v družbi (*Knez, Grauf, Purger*), pet po statusu/lastništvu in značilnostih kmetije/posestva (*Novak, Najemnik, Hauser, Gotovnik, Pristavnik, Marhofer, Gostenčnica*), dva priimka označujeta izganca, priseljenca (*Abanar, Božjak*), trije priimki označujejo človeka po njegovem življenjskem stanju (*Kumer, Nott, Božič*), eden po verskem statusu – (*Heid* – nevernik), potem pa v to skupino spadata priimek *Hlapčič*, ki je lahko označeval nekoga, ki je bil hlapec pri

⁶⁸ V rokopisu sta zapisani le ženski obliki priimkov v pridevniški obliki.

kakšnem kmetu, sicer pa je *hlapčič* poimenovanje za dečka, in priimed *Budih/Vudih* (lahko bi označeval buditelja).

Sledita ji skupini priimkov, v katero sem uvrstila priimke, izpeljane **iz poimenovanj rastlin/delov rastlin** – v to skupino sem uvrstila 15 priimkov: *Bob, Borovčnik, Breznik, Brinovec/Vrinovec, Čemernik, Gobičnik, Jedlovčnik, Jesenik, Jeso(v)nik, Kokalica, Pelinka, Ramšica, Riedl, Rož* in *Smrečnik*, in skupina priimkov, v katero sem prav tako uvrstila 15 priimkov, izpeljanih **iz poimenovanj živali/delov živalskega telesa**: *Gačnik, Jelen, Keber, Komar, Kos, Kozel (Kožel), Maček, Mravlak, Muhovec, Nachtigal, Ovn, Parčnik, Rapir, Rogan* in *Škorjanc*.

V skupino priimkov, izpeljanih **iz zemljepisnih imen in iz poimenovanj narodnosti/krajevne pripadnosti**, sem uvrstila 14 priimkov: *Horvat, Kalc, Koroš, Krajnc/Kranjc, Kraut, Kuhel, Lah, Nemškula, Rožanc, Tavčar, Tominc, Toplinica, Tražička* in *Tribovšek*.

Deveto skupino omenjam na zadnjem mestu, čeprav je to skupina, ki je zelo številčna, saj šteje kar 47 priimkov – gre za skupino **etimološko nejasnih priimkov**. V to skupino sem uvrstila priimke, katerih pomen je popolnoma nejasen oziroma gre v večini primerov za priimke, katerih motivacija je vprašljiva in dvomljiva; pri mnogih priimkih sem sicer dopisala razlago ali celo več možnih razlag, a se mi nobena od njih ni zdela dovolj trdna, prepričljiva in gotova, tako da v tej skupini puščam odprt prostor za različne interpretacije. Na tem mestu bi poudarila, da pravzaprav pri vsakem priimku puščam odprt prostor, saj problematika izvora, etimologije priimkov in v zvezi s tem tudi fonološke interpretacije zapisov nima preproste rešitve, ker zaradi zapisa več fonemov z istim grafemom priimkovnih (imenskih) vpisov ni mogoče nedvoumno in zanesljivo prebrati. Na tem mestu bom vključila ugotovitve profesorice gospe Alenke Šivic-Dular, ki jih zaradi izčrpnosti, natančnosti, pomembnosti in velike vrednosti kar citiram. Njene ugotovitve so mi osvetlile mnoga vprašanja glede metode lingvistične interpretacije priimkov; namreč ker neposredno dokazljivega branja ni mogoče zagotoviti, si je za lingvistično interpretacijo treba pomagati s posebnimi metodološkimi prijemi, ki povečajo verjetnost etimološke identifikacije (nekaterih) priimkov.

»Splošno o problematiki izvora in etimologije priimkov:

1. Etimološki vidiki raziskovanja priimkov vodijo k etimološki razmejitvi in identifikaciji besedotvornih sestavin, tj. korena oz. razvidne osnove in besedotvornih morfemov z njihovimi strukturnimi funkcijami (patronimiki, deminutivi, hipokoristiki, avgmentativi, pejorativi itd.).

2. Po tradiciji pri priimkih prevladuje formalna moška oblika (tj. maskulativ), medtem ko so ženske oblike (tj. feminativi) iz njih izpeljane s pomočjo besedotvornih morfemov. Iz tega izhaja, da feminativi v etimološkem smislu niso problematični, saj se ta problematika rešuje pri maskulativih.

3. Priimke s podobno glasovno strukturo in z dokazljivo enakim etimološkim izhodiščem lahko imenujemo priimkovne variante samo v jezikoslovnem smislu, medtem ko imajo v juridično-identifikacijskem smislu takšne »variete« status različnih priimkov, ki jih brez namenskega upravnega postopka v nobeni točki ni dovoljeno spreminjati. Glasovne razlike pri priimku kakega jezika se pojavljajo iz več razlogov, med drugim tudi:

- a) zaradi razlike v lokalnih glasovnih razvojih (dialektizmi), ki jih navadno spremlja tudi arealno različna distribucija (tipa *Vrabec – Grabec*, *Zaj[e]c – Zavec*, *Paj[e]k – Pajenk*, *Sajavec – Sajov[e]c*, *Fab[i]jan – Hab[i]jan* itd.);
- b) zaradi (slovenskih) zapisovalnih pravil v določenem obdobju (tipa *Sajovec – Sajovic*);
- c) zaradi nenatančnega (tj. približnega), neenotnega in nekonsistentnega zapisovanja posameznih fonemov z enim ali/in več grafemi s strani istega ali več zapisovalcev, kar je bilo izrazitejše v času, ko slovenska pisna norma in črkopis še nista bila povsem utrjena, saj je to omogočalo tujejezični (nemški, latinski) zapisovalni vpliv pri lokalnih zapisovalcih.

4. Za določitev etimologije, ki deloma omogoča »odstranitev« pisnega vpliva in sčasoma omogoča tudi razcep v več priimkov(-nih variant), se je v raziskovalnem smislu treba poslužiti kombinacije različnih metod, npr.:

4.1 Ugotavljanja kontinuitete pisne oblike določenega priimka na konkretnem prostoru in celo v nizu generacij iste rodovine ter primerjava z obstoječo govorjeno obliko. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da ima pisna oblika lahko tudi retrogradni vpliv na kodifikacijo izgovora. Ta postopek zahteva raziskavo priimkov po družinah, po mikroprostorih in med seboj migracijsko povezanih regijah.

4.2 Določitev korpusa osnov in korpusa ostalih besedotvornih morfemov na ožjem prostoru se povezuje z analizo vzporednih tvorjenk (tj. z analizo morebitnih glasovnih razlik v »korenih« priimkov, ki vsebujejo enake priponske morfeme). S tem postopkom se reducira število priimkovnih variant na skupne izhodiščne oblike priimka, ki razvidneje odražajo tudi verjetno etimološko izhodišče (»koren«).

4.3 Po tako določenem jedru (»korenu«) in priponskih morfemov lahko priimke primerjamo s priimki v drugih slovenskih pokrajinah, po možnosti tudi v zgodovinskem kontekstu (prim. Začasnem slovarju slovenskih priimkov, v Kebrovem Leksikonu imen, v drugih slovanskih in neslovanskih kontaktnih jezikih (npr. Leksik prezimena SR Hrvatske).«

(Alenka Šivic-Dular, pismo po elektronski pošti)

K problematiki prečrkovanja oziroma fonološke interpretacije zapisov je prof. Alenka Šivic-Dular dodala, da je prečrkovanje zapisov smiselno samo tam in tedaj, kjer je fonološka struktura konkretnega priimka nedvoumno (ali vsaj z veliko verjetnostjo) določljiva. Pri drugačnih zapisih pa se to zdi morda uporabno na kratki rok, na dolgega pa seveda ne, ker se sprejme kot zanesljivo nekaj, kar to ni. V preglednici, ki sledi v nadaljevanju, so torej zaradi

mnogovrstne rabe več črkovnih znamenj za en fonem navedeni vsi možni zapisi za fonem. Poudarjam, da tabela le nakazuje različne možnosti zapisa, od katerih pa vsekakor ni vsaka absolutno dokončna. Različice sem razvrstila po pogostnosti – najpogostejša različica je na prvem mestu v tabeli.

5.1 PREGLEDNICA

a	a (Lah)	aa (Laach)					
b	b (Bisternik)	w (Wisternik, Wosiz)					
c	z (Abanariza, Hedouiza)	ds (Goueds)	ts/tʃ (Wofhits)	tz (Krantzka, Skrobitz, Hlipoutznig)	c (Kolenc, Pogoriuci)	s (Jegris)	sʃ (Consfniza)
č	zh (Hlipouzhnig, Terzhe)	tsh/tʃh/dsh (Godtshouiz a, Kontʃhnig, Hlipoudshni k)	tcsh (Smiretcshni gg)	thsch (Withschei)	tʃch/tsch (Wofhitʃch ka, Tschemern ik)	ch (Karpuch)	chs (Lexichs)
	tshz (Misitshz)	tzh (Lushnitzh)	z (Gazniza, Wosiz, Godizna, Sctrmznik)	zch (Berzchinia)	zh (Zhernz, Godezhina, Jurizh)	zs (Ounizska, Luskazs)	zk (Shazken)
e	e (Ledinik)	ee (Ledeer, Peek)	a' (Pra'uolnig, Ha'douiza)	i (Ledinik)			
f	f (Zwelfariza)	ff (Grauff)					
g	g (Godez)	gg (Fiegg, Wezhounigg)	gh (Hlipourznig h)				
h	ch (Ache, Essich, Lamprecht)	h (Hleunig, Budih)					
i	i (Igrez)	ie (Koshier, Fiegko)					
j	i (Wizhei, Buriak, Comporai)	ÿ (Zoffateÿ, Hudeÿ, Konÿtsch)	y (Diettmayr)	j (Janko)	ÿ (Maheÿ, Mahiÿ)		
k	k (Bisternik, Florinka)	c (Wuriacouiza , Calist, Scobier, Cogelniza)	ch (Christan)	ck (Warecko, Picke, Lepancka)	gk (Hlipouzhn igk)	gkh (Mazigkh, Peznizhkag kh)	
	kg (Kasniekg, Prednekg)	kh (Bedenkha, Wisternikh, Kholer)					
ks	x (Alexinia)						

l	l (Colar)	ll (Kollar, Wozell)	u (Kaushak)				
n	n (Christan)	nn (Christann)					
r	r (Pisteer)	rr (Pisterr)					
s	s (Stopar)	sc (Sctrmznik)	ss (Ossoinig)	ʃʃ (Oʃʃoinik)	ʃs (Wofsiak)	ʃf (Osfounik)	sh (Shedounik)
š	sh (Woshiak, Kolshak)	ʃh (Wofhits)	sc (Musceniza)	sch (Kordesch, Schlosser, Witschei)	ʃch (Wofhitʃch)	s (Kolsak, Kordes)	ʃ (Kordefiza)
	ss (Wossiakina)						
t	t (Dretnik)	tt (Gottovnig)	dt (Valpodt)	th (Krauth, Pinther, Thominiz)			
u	ue (Feimuet, Rueʃs)						
v	v (Valpodt, Veselko)	b (Bedeika)	w (Weber, Matwos)	u (Lauter, Basteuka, Goueds, Deroudela)	uu (Ouun)		
z	z (Hoznar)	s (Knes, Plasnig)	ss (Kness, Ambross, Chrisse)	ʃs (Kneʃs)	ʃ (Kneʃee)		
ž	zh (Brizhman, Krizh)	ʃh (Meʃhnar)	s/ʃ (Wosiz, Wofic) Sganik, Snidar)	sh/sk (?) (Shazken)	sch (Schazhen)	zs (Kordezs)	

5.2 PREGLED IN ANALIZA PRIIMKOV Z UVRSTITVIJO V POMENSKE SKUPINE

5.2.1 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ PATRONIMIKOV/METRONIMIKOV

**(Aleks)/*Aleksinja – Aleksinia*

Zapis v rokopisu: *Alexinia*

V rokopisu zapisana le ženska varianta priimka, obakrat zapisana po nemško. Priimek bi lahko povezali z osebnim imenom *Aleksander* (*Alex – Aleš*) oziroma *Aleksandra* in varianto ženske oblike imena *Aleksija*. (N. P.)

Ime *Aleksander* je izpričano že v 11. stoletju, med drugim je v Gradivu za zgodovino Slovencev omenjeno tudi ime *Aleksandrina*, ki je bila neka pobožna žena iz oglejske okolice med letoma 1050 in 1065. (Keber, 1996, 98)

Bezljaj navaja mnogo priimkov, izpeljanih iz osebnega imena *Aleksander – Aleš*: *Aleks*, *Aleksa*, *Aleksandri*, *Alekšič*, *Alenc*, *Aleš*, *Aleško* idr. Izmed njih se na Koroškem pojavlja le *Aleško*. (Bezljaj, 1974, 4)

Obrazilo: -inja

**Ambrož – Ambros*

Zapis v rokopisu: *Abrofs*⁶⁹

Priimek verjetno izhaja iz osebnega imena *Ambrož*. Mrdavšič navaja priimek *Ambruž* kot obliko osebnega imena *Ambrož*. (Mrdavšič, 2001, 24) Izhaja iz grške besede *Ambrosius*, ki pomeni jed bogov, ki daje nesmrtnost in je ljudem strogo prepovedana. Ime *Ambrož* je bilo izpričano že v 12. stoletju, kar dokazuje Gradivo za zgodovino Slovencev – v urbarju za Postojno leta 1498 so zapisani *Ambros* Krall, kmet v Trnju, Jury *Brossynicz*, kmet v Hraščah in Thomas *Ambroschutsch*, mlinar v Bistrici. Kot je razvidno, se osebno ime v dveh primerih uporabi za priimek – to je izpričano tudi v Črnjanskem rokopisu. Tudi danes je osebno ime *Ambrož* redkejše, bolj pogosto je rabljeno kot priimek in njegova varianta *Ambrožič*. (Keber, 1996, 107)

Pri zapisu priimka v rokopisu se sklop mb asimilira v b – *Abrofs*. (N. P.)

⁶⁹ N. P.

Priimek *Ambrosch* (*Ambrož*) navajata tudi Feinigova (Feinig, 2004/2005, 17) in Merku (*Ambrož* kot svetniško ime). (Merku, 2004, 38)

Bezljaj navaja priimke *Ambrož*, *Ambraž*, *Ambros*, *Ambrosch*, *Ambroš*, *Ambrož*, *Ambrožič*; slednji so razširjeni po celotnem slovenskem območju, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 5)

Kotnik navaja priimka *Amruš* in *Ambruš*, prvi zapisan leta 1645, drugi 1652 (*Ambroß*) v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 28, 45)

Obrazilo: -

Arnold – Arnold

Zapis v rokopisu: *Arnold*

Kolarjeva primerja priimek s priimkom *Arnovt* iz Atlasa Slovenije. (Vačun Kolar, 2009, 27) Tudi ta priimek bi lahko povezali s osebnim imenom *Arnold*, ki ima izvor v staronemški besedi *aro* in *arn* v pomenu »orek«. Kot ugotavlja Keber, je v freisinških urbarjih, in sicer v urbarju loškega gospostva leta 1501 *Arnold* že priimek: Iuri *Arnol*, kmet na Češnjici v Selški dolini. (Keber, 1996, 120)

Priimek *Arnold* navajata tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 18)

Bezljaj navaja priimek *Arnold*, ki je razširjen na Koroškem in tudi v Ljubljani ter v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 11)

Kotnik navaja priimek *Arnold*, zapisan leta 1535 (*Arnoldt*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz svetniškega imena *Arnold*; sveti Arnold je igral citre in bil je dober do revnih: »Liebe zu den Armen zeichnete ihn aus.« (Kotnik XIII, 2008, 227, 302–303)

Obrazilo: -

****Bastel – Bastevka, Vastevka***

Zapis v rokopisu: *Basteuka*⁷⁰, *Wasteuka*⁷¹

Kolarjeva navaja varianto priimka iz AS *Boštelka* z moško varianto *Boštel*. (Vačun Kolar, 2009, 28) Moška oblika priimka se v rokopisu ne pojavi. Priimek je znan iz Koprivne, a prav v tej pisni obliki na Slovenskem ni znan. Izpeljan pa je iz skrajšane oblike osebnega imena *Sebastijan* s pripomo -*el* (*Boštjan* iz svetniškega imena *Sebastianus*). (N. P.)

⁷⁰ N. P.

⁷¹ N. P.

Avtorica dodaja še varianto *Wozzel*, ki naj bi bila varianta priimka *Boštel*. (Vačun Kolar, 2009, 28) Vendar glede na povezavo priimka z osebnim imenom *Sebastijan* bi priimek *Wozzel* sama uvrstila v drugo skupino.

Feinigova navajata priimke *Baschtel*, *Baste*, *Bašte*, *Bastl* – vsi so izpeljani iz svetniškega imena *Sebastian* (sv. Boštjan). (Feinig, 2004/2005, 24)

Bezljaj navaja priimke *Bastel* (Gornji Grad), *Baštevč* (Celje z okolico, Šmarje), *Baste* in *Bastl* – slednja sta razširjena na Koroškem. Navaja tudi priimek *Vastl*, ki je znan samo na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 24, 25, 667)

Kotnik navaja priimke *Baštej* (1515), *Boštelc* (*Wosteliz*) (1651) v vasi Gora (Rupertiberg); leta 1796 je zapisano hišno ime *Boštelc*, izpeljano iz osebnega imena *Boštel* (*Vostl*); vsi omenjeni priimki so bili zapisani v okolici današnje občine Bilčovs; priimek najdemo tudi v današnji občini Št. Jakob v Rožu; zasledimo lahko priimek *Boštl* (*Wastl*), prvič zapisan leta 1591 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; priimek *Boštl* (*Boschtl*), zapisan leta 1780 v današnji občini Šmarjeta v Rožu; priimek *Baštej*, zapisan leta 1773 (*Wostei*) v župniji Pliberk in okolici. Leta 1681 je bilo zapisano le osebno ime *Bošt*. V prafari Marija na Zilji je bil priimek *Bošt* zapisan leta 1697 (*Bost*), leta 1654 še kot osebno ime. Priimek izpeljuje iz osebnega imena *Blasius*. Leta 1676 (*Bastl*, *Bastelj*) je bil priimek zapisan v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 17, 25, 57; Kotnik V, 1997, 249; Kotnik VI, 1999, 77; Kotnik VII, 2001/2002, 87, 234; Kotnik XIII, 2008, 258; Kotnik XIV, 2009, 97, 196, 244)

Priponsko obrazilo: -ka

(**Bedenk*, **Benedik*, **Beden*) – *Bedenka*

Zapis v rokopisu: *Bedenkha*

V rokopisu se pojavi le ženska varianta priimka, Kolarjeva dopiše moško varianto iz Atlasa Slovenije – *Benedik*. (Vačun Kolar, 2009, 27)

V rokopisu se pojavi tudi pridevniška oblika *Beden purgeriou offer*, a ni povsem jasno, ali *Beden* tu nastopa kot ime ali kot priimek. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Bedenik*, *Bednik*⁷², *Bedenk*, *Bednar*; slednjega razlagata z nemško besedo *der Fassbinder* (sodar) in s slovenskim samostalnikom *bedenj*, ki pomeni *kad*, *čeber*. (Feinig, 2004/2005, 25)

Merkù navaja, da je zaradi velikega odmeva in ugleda zelo veliko število imen in priimkov izpeljanih iz svetniškega imena *Benedikt*. Poleg tega je to zelo dolgo ime in se je v vsakdanji rabi velikokrat krajšalo. Priimki, nastali iz imena *Benedikt*: *Benedik*, *Bedenek*, *Benetek*,

⁷² Feinigova priimek *Bednik* povezujeja s priimkom *Brdnik*, ki je nastal iz samostalnika *brdo*. (Feinig, 2004/2005, 25)

Benedečič, Benedejčič, Benedetič. Kmalu je nastopila metateza, tj. spremenjen vrstni red soglasnikov, in nastala je nova vrsta priimkov: *Benedek, Benedik, Bedenk, Bedenc, Bedenčič* in *Bedenko*.⁷³ Sledile pa so še številne skrajšane oblike s pogostimi glasovnimi spremembami. (Merkù, 2004, 32)

V SSKJ pa lahko najdemo tudi samostalnik *bedenka*, ki je narečen izraz za *narciso*; v tem primeru bi bil priimek izpeljan iz rastlinskega imena. A najverjetneje je ta poimenovana po svetniku, ki goduje v času, ko narcisa cvete. (N. P.)

Lahko bi bil izpeljan tudi iz samostalnika *bedenj*, ki pomeni »kad, korito, votel, izdolben hlod, panj«. (Bezljaj I, 1976, 15)

Bezljaj navaja priimke *Beden* (Ljubljana, Jesenice, Kamnik, Radovljica), *Bedenc* (Črnomelj, Novo mesto, Krško), *Bedene* (Litija, Krško, Brežice, Novo mesto, Ljubljana), *Benedik* (Ptuj, Laško, Maribor, Šmarje) in *Bedenk* (Kamnik, Litija, Kranj, Ljubljana, Idrija, Ilirska Bistrica). (Bezljaj 1974, 28)

Kotnik navaja priimek *Bednar*, prvič zapisan leta 1496 v današnji občini Bistrica v Rožu; izpeljuje ga iz osebnega imena *Benedikt*. (Kotnik III, 1995, 63)

Obrazilo: -/-ka

Berčko

Zapis v rokopisu: *Berzhko*

Merkù navaja številne priimke, ki so izpeljani iz imena *sv. Bernard*: *Bernič, Berčič, Bernje, Bernjač* idr. (Merkù, 2004, 38) Priimka *Berčko* sicer ne omenja, morda pa bi lahko njegov izvor vendarle iskali v omenjenem osebnem imenu.

Snoj pri razlagi zemljepisnih imen Brce in Brda navaja, da je nastalo iz *Brdca* < **B̆rd̆bca* in je izvorno množinska oblika manjšalnice **b̆rd̆bce* samostalnika *brdo* < **b̆rdo* (podolgovata in ne zelo viskoka vzpetina, hrib). (Snoj, 2009, 75–76)

Najverjetneje gre za podstavo *Brdce* (od tod bi lahko izpeljali tudi priimek *B(e)rce*) z obrazilom *-ko*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Berčko*, ki pa naj bi bil poznan le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 33)

V Leksikonu priimkov sta zapisana tudi priimka *Bercko* in *Brcko*, razširjena v Mariboru in Šmarju. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

⁷³ Veliko skupino priimkov navajata tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 25)

Priponsko obrazilo: -ko

***Božič/Božička, *Božica – Bo(ž/z)ic, Vosic, Vosič, Vožič, Vošic, Vošič, Vožič/Vo(š/z)ič(ka), Vozicka, Boži(č/c)ka, Bošica**

Zapis v rokopisu: *Boshiz*⁷⁴, *Bofhit[...]*s⁷⁵, *Bosiz*, *Wofiz*⁷⁶, *Wofizh*⁷⁷, *Woschiz*⁷⁸, *Woshiz*, *Woshits*, *Wofhits*⁷⁹, *Wofhitfch*⁸⁰, *Woschizh*, *Woshizh*⁸¹, *Wofhitfch(ka)*⁸²; *Woshizhka*, *Wosizka*, *Boshizhka*, *Boshizka*⁸³, *Boschiza*⁸⁴

Kolarjeva dodaja še priimek *Božiček*, ki pa v rokopisu ni zapisan. (Vačun Kolar, 2009, 28)

To je eden izmed najpogostejših slovenskih priimkov. Gre za manjšalno/ljubkovalno obliko, ki je izpeljana iz samostalnika *bog* s pripono *-ič*.

Priimek bi lahko označeval tudi ubožca.⁸⁵ (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Božič* in *Woschitz*, ki sta izpeljana iz samostalnika *bog* oziroma *božič*, ki v antični mitologiji pomeni *mali bog, ki se vsako leto na novo rodi*. Dodajata, da bi lahko bil priimek izpeljan tudi iz samostalnika *ubožec*. (Feinig, 2004/2005, 30, 334)

Bezljaj navaja priimka *Božič* in *Božiček*, ki sta razširjena na celotnem območju Slovenije. (Bezljaj, 1974, 52)

⁷⁴ Dodala N. P.

⁷⁵ Nerazločen zapis.

⁷⁶ N. P.

⁷⁷ N. P.

⁷⁸ Dodala N. P.

⁷⁹ N. P.

⁸⁰ N. P.

⁸¹ Priimek je enkrat zapisan ob ženskem imenu: *pro Marina Woshizh offraua* (L 122), enkrat ob moškem osebno imenu (L 52a), enkrat pa brez dodanega osebnega imena (L 133).

⁸² N. P.

⁸³ Dodala N. P.

⁸⁴ Priimek je zapisan ob dveh moških imenih; priimek ima takšno obliko, ker je zapisan v dvojini (*Boschiza Lamprecht & Miclaus*).

⁸⁵ Če določimo izvor priimka glede na stanje določene osebe, v tem primeru gre za ubožca, ga lahko uvrstimo v navedeno skupino.

Kotnik navaja priimek *Božič*, ki je bil prvič zapisan že leta 1488 v današnji občini Rožek; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1657; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1658 (*Woschitsch*); v občini Sele leta 1490 (*Wositsch, Woschitsch*); navaja ugotovitev S. Knappa, da je priimek *Božič* izpeljan iz besede *božič* – »also unser dt. Chriskindl«⁸⁶, kar pa se zdi Kotniku malo verjetno. Priimek najdemo v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1603 (*Woschitsch*); v župniji Pliberk in njeni okolici leta 1603 (*Woschitsch*); navaja priimke in imena, izpeljane iz samostalnika *bog* – *Bogisch, Božo, Božak, Božela*. Dodaja: »Bog ist ein Begüterte, der Reiche (bogat). Dagegen ist ubožec oder božec der Nichtbegüterte, der Arme ohne Gut.« Opisuje neko nasprotje – *bog* je bogat, *božec* pa je nekdo, ki je reven. Opazno je nasprotje, ki je poudarjeno v razmerju med bogom in človekom, ki se odslikava v priimku *Božič*. (N. P.) Leta 1597 je bil v prafari Marija na Zilji zapisan priimek *Woschiz*, leta 1646 pa kot *Woschitsch*. Priimek je bil zapisan tudi v občini Železna kapla-Bela leta 1524 (*Wositsch*). Na tem mestu doda razlago: »Božič ist der Arme.« Priimek torej označuje ubožca, reveža. Dodaja tudi razlagi: »Božič nennt man auch den »Weihnachtenklotz« (božična klada, ki jo ceremonialno zakurijo za božič (etnografski običaj))⁸⁷ in: »Trager Weihnachtskind war.« (Kotnik IV, 1996, 97; Kotnik VI, 1999, 72; Kotnik VII, 2001/2002, 68; Kotnik VIII, 2002/2003, 48, 69; Kotnik XI, 2006/2007, 72; Kotnik XIII, 2008, 62, 183, 301–302; Kotnik XIV, 2009, 37–38; Kotnik XV, 2011, 108) Zadnja razlaga nosilca opredeljuje kot tistega, ki nosi Jezuščka (verjetno je to tudi šega ob božiču). (N. P.)

Na tem mestu citiram ugotovitve Alenke Šivic-Dular o etimološki problematiki priimka *Božič*:

»Iz priimkov (tj. *Bosh-iz, Bos-iz; Vov-iz, Vov-izh, Vosh-iz, Vovh-izh*) izhaja, prečrkuješ oblike »korena« (*Bož-* in *Boz-*; *Vos-* in *Voš-/Vož-*) in priponski obrazili (*-ic* oz. *-ič*).

Za pomensko podstavo teh priimkov se navadno ne jemlje ne apelativ *bog* (iz njega neposredno osebna imena in priimki ne morejo biti tvorjeni) in ne *božec* 'revež' < **u-božьcb*

Najverjetnejša besedotvorno-pomenska razlaga tega priimka izhaja iz skrajšanega dvočlenskega osebnega imena s sestavino **Bog-* (tipa *Bogoljub, Bogumil* itd.) in patronimične pripone *-ič* < psl. **it'b* s prvotnim pomenom 'sin, potomec Boga oz. Boža', prim. sln. osebno ime *Božič* (JK 143), hrv./srb. *Božić* (LP 65-66); pripona *-ič* v zapisu kot *-izh*.

V končaju *-iz* bi bilo sicer mogoče videti tudi pripono *-ic* < psl. **-ic-b* z manjšalno funkcijo ali pa iz nje razvitima hipokorističen in patronimično funkcijo (prim. sln. *možic, konjic*) ali pa celo samo pisno obliko današnje sln. pripone *-ec, -ac* < psl. **-bc-b*.

Besedotvorna podstava **Boz-* (npr. *Bozavšček* [Gorica]; *Bozeglav* [Sevnica]; *Bozi* [Maribor/d]; *Bozja* [Ljubljana]; *Boznar* [Kranj, Ljubljana]) je v sodobnih sln. priimkih redka in z besedotvornimi vzporednicami s podstavo *Bož-* (npr. *Božeglav* [Ljubljana, Maribor,

⁸⁶ božji otrok

⁸⁷ N. P.

Sevnica]; *Boži* [Ilirska Bistrica]; *Božnar* [Kamnik, Kranj, Ljubljana, Krško]). Etimološko ni pojasnjena, a je najbrž v etimološki zvezi s podstavo **Bož* in je posledica zapisov. Jasno vzporednico v toponimiji predstavlja toponim *Stična* (prim. izvorno patronimični **Žitić*).

Tudi besedotvorne podstave *Vos-*, *Voz-*, *Vož-* etimološko niso pregledne in v slovenskih priimkih redke. Etimološka zveza z glagolskim korenem *voz(-iti)* je praktično izključena, saj priimkov na **Voz-* sploh nimamo (ZSSP 687), priimki na **Vož-* pa so redki in imajo besedotvorne vzporednice s podstavo **Bož-* (npr. *Vožič* [Slovenj Gradec, Dravograd]; *Vožank* [Dravograd]; *Vožar* [Murska Sobota] (ZSSP 688), poleg tega pa pripone *-ič*, *-an(e)k* ne povzročajo razvoja *-z > -ž*.

Sklep: Iz kombinacije zapisanega bi se moglo sklepati z veliko verjetnostjo, da gre samo za grafično neenotno zapisovan priimek **Bož-ič*, ki bi lahko nastal tako k atrpn. tipa *Bog-o*, *Bož-o*.« (Šivic-Dular, pismo po elektronski pošti)

Snoj pod razlago zemljepisnega imena *Božič Vrh* navaja, da je ime izpeljano iz osebne imena *Božič*, ki se ohranja v slovenskem priimku *Božič*. »To je izvorno patronimik hiporistika *Bogo*, ki spada k zloženim oseb. im. s prvim členom iz **bogъ*, npr. *Bogomirъ*, *Bogomilъ*, *Bogoslavъ*, *Bogъdaša* ipd.« Enak izvor ima tudi priimek *Božnar*. Manj verjetna se Snoju zdi Torkarjeva domneva o motivaciji nastanka priimka po času rojstva otroka. (Snoj, 2009, 73)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva]

Pridevniška raba v rokopisu: *Wofhizou offer*⁸⁸.

Najprepričljivejša se mi zdi razlaga, da je priimek izpeljan iz osebne imena *Božo*, zato zapisujem obrazilo *-ič*.

Priponsko obrazilo: *-ič/-ka*, *-ica*

Bricman – Bričman, Bricman, Vricman/Bricman(i)ca, Vricman(i)ca

Zapis v rokopisu: *Brizhman, Brizman, Wrizman; Brizmaniza, Brizmanza, Wrizmaniza, Wrizmanza*⁸⁹

V rokopisu je zapisano krajevno ime *Bricmanovo*. (Vačun Kolar, 2009, 28)

V rokopisu najdemo tudi pridevniško rabo *Alenca Wrizmanaua roienca, Alenca Wrizmanaua roienka e., Maria Wrizmanoua Hoffarza, Alenkha Wrizmanoua Rojenkha*.

Ime je lahko izpeljano iz skrajšanega osebne imena *Friderik/Fric* s pripono *-man* ali z isto pripono iz imena *Bricius*. (Mrdavšič, 1988, 21; Mrdavšič, 2001, 28).

⁸⁸ N. P.

⁸⁹ Dodala N. P.

Feinigova navajata priimek *Bricman*, ki ga prav tako izvajata iz osebnega imena *Fritz*. (Feinig, 2004/2005, 32)

Merkù navaja priimek *Bric*, izpeljan iz svetniškega imena *sv. Bricij*. (Merkù, 2004, 38)

Bezljaj navaja priimek *Bricman*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 59)

Priponsko obrazilo: - ali -man⁹⁰/-(i)ca

***Danijelič/Danel(...), Danielic**

Zapis v rokopisu: *Danel(...)*⁹¹, *Danieliz*

V AS je zapisan priimek *Danijel*, ki je še danes razširjen koroški priimek. (Vačun Kolar, 2009, 30)

Priimek je izpeljan iz svetopisemskega imena *Danijel*, iz katerega je izpeljan prav tako znan priimek na Koroškem *Danev*; iz omenjenega osebnega imena pa je izpeljano tudi ime naselja nad Prevaljami *Šentanel*. (Mrdavšič, 2001, 32)

Merkù navaja priimek *Daneu*, ki v slovenski obliki, značilni za Tržaško od polovice 14. stoletja dalje, ponavlja ime *Danijel*. (Merkù, 2004, 26) Tudi Lednik navede priimek *Danev*. (Lednik, 2001, 21)

Feinigova navajata priimek *Daniel*, iz katerega je izpeljano tudi krajevno ime na Krasu – *Štanjel*. (Feinig, 2004/2005, 40)

Bezljaj navaja priimek *Danijel*, ki je razširjen le na Koroškem; navaja še priimek *Danijelič* (Tolmin, Ilirska Bistrica) in *Danijeli* (Maribor). (Bezljaj, 1974, 99)

Priponsko obrazilo: -ic (za -ec)

***Dietmajer, *Ditmajer – Diettmayr**

Zapis v rokopisu: *Diettmäyr*⁹²

Kolarjeva navaja kot varianto priimek *Dietmar*. (Vačun Kolar, 2009, 30)

⁹⁰ Pri tem priimku je lahko *-man* obrazilo, lahko pa je del zloženke. Če je del zloženke, obrazila ni. Pri tvorjenkah s samostalnikom, redko s pridevnikom ali glagolom, označuje moškega na splošno ali poklicno (*der Mann*).

⁹¹ Nerazločen zapis.

⁹² N. P.

Dietmajer/Ditmajer sta današnji obliki nemškega priimka, izpeljanega iz nemškega osebnega imena *Dietmar*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimke *Dietmajer*, *Ditmaier*, *Ditmajer* in *Dittmaier*, ki naj bi bili poznani le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 106, 107)

Kotnik navaja priimek *Ditmajer*, prvič zapisan leta 1524 (*Ditmair*) v župniji Pliberk in okolici; izpeljuje ga iz svetniškega imena *Dietmar*. (Kotnik XIII, 2008, 23–24)

Priponsko obrazilo: -

Dražnik, *Draš(č)er, Dražer – Dra(ž/š)er, Dra(š/ž)nik, Dra(š/ž)nig, Drasnig/Draženca, Dražnca

Zapis v rokopisu: *Drasher (Haffner), Drašnik*⁹³, *Drashnigk, Drashnigg, Drafnig*⁹⁴; *Drashenza, Drashnza*

Feinigova navajata priimek *Draschnig*. (Feinig, 2004/2005, 45)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz osebnega imena *Andraž* (različica imena *Andrej*⁹⁵). To sklepam po tem, ker na Koroškem *Andraža* ljubkovalno imenujejo *Draž*. (N. P.)

Kolarjeva priimek poveže s krajevnim imenom *Drašče*. (Vačun Kolar, 2009, 59) V tem primeru bi priimek označeval prebivalca *Drašč*.

Snoj pri razlagi zemljepisnega imena *Drašiči* navaja, da je množinska oblika patronimika **Drašič* (iz hipokoristika *Drah* in *Draš*), *Drašič* (iz *Draško*) ali **Dražič* (iz *Drago*). Vsi hipokoristiki imajo prvi člen *drag* < slovan. **dōrgъ*. Navaja priimek iz leta 1593 *Drasjyna*, kar se bere kot **Dražina* in je izvorno večalna hiporistika *Drago*. Manj verjetno se mu zdi domnevanje nastanka priimkov *Draž*, *Draš* in *Draško* iz svetniškega imena *Andraž*, iz česar je današnji hiporistik *Draž*. (Snoj, 2009, 124)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *draga* v pomenu »dolina, odtočni jarek, zaliv« oziroma iz glagola *dražiti*, ki pomeni kopati odtočne jarke. (Bezljaj I, 1976, 109) Glagol *dražiti* pa pomeni tudi razvnetati, ščuvati, nadlegovati. (Bezljaj I, 1976, 111) Bezljaj navaja številne mikrotoponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Drage, Dreže, Dražice* idr. Tudi iz pridevnika *drag* je izpeljanih mnogo toponimov: *Dražja vas, Dražina, Dražgoše* idr. (Bezljaj I, 1976, 109) Priimek bi v teh primerih označeval nosilca po lastnosti kraja, kjer prebiva; po dejavnosti, ki jo opravlja; po osebnostnih lastnostih.

⁹³ N. P.

⁹⁴ N. P.

⁹⁵ Keber, 1996, 111–112

Merkù navaja priimek *Drasch* (*Draž*); navaja, da je najverjetneje izpeljan iz pridevnika *drag*. (Merkù, 1982, 21)

Bezljaj navaja priimek *Dražnik*, ki je poznan na Koroškem in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 116)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -, -nik, -nig/-(e)nca⁹⁶

Enci (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Enzi*

Enci se pojavlja v rokopisu kot osebno ime, nekaj pa je takšnih primerov, kjer bi lahko šlo tudi za priimek (*Michell Enzi Podpezi*, *Enzi Namlaki*), zato sem se odločila za obravnavo.

Kotnik navaja priimek *Enci*, zapisan leta 1774 v današnji občini Šmihel pri Pliberku. (Kotnik VI, 1999, 77)

Mrdavšič navaja priimek/hišno ime *Enci*; izpeljuje ga iz osebnega imena *Vincenc* (latinsko *Vincentius*). Dodaja, da je bil zapisan že leta 1582 (*Enzi an der Eben* (na Poleni) *in der Mis*). (Mrdavšič, 2001, 34)

Feinigova navajata priimek *Enzi*, a ga izpeljujeta iz osebnega imena (*Heinrich – Heinz*). (Feinig, 2004/2005, 49)

Bezljaj navaja priimek *Enci*, poznan na Koroškem in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 125)

Kotnik navaja priimek *Enci*, zapisan leta 1774 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1696 (*Enzi*) v župniji Pliberk in okolici. Pliberška kmetija *Enci* je omenjena že leta 1524. Dodaja, da je *Enci* skrajšana oblika imena *Lorenz* ali *Vincenz*. Priimek je bil leta 1741 (*Enzelle*) zapisan v prafari Marija na Zilji, pred tem je bilo zapisano le osebno imen *Lovrenc*. (Kotnik VI, 1999, 77; Kotnik XIII, 2008, 339–340; Kotnik XIV, 2009, 214, 241)

Priponsko obrazilo: -

Fanko (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Fancko* (L 116a, L 122)

⁹⁶ Glasovna premena iz *-nica* (redukcija). (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz osebnega imena *Štefan*. Morda bi lahko bil izpeljan tudi iz osebnega imena *Frančišek* oziroma iz skrajšane različice *Fani*. Priimek bi morda lahko bil izpeljan tudi iz osebnega imena *Bonifacij* (kot morda priimek *Vanko*, ki je prav tako zapisan v rokopisu). (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Fancoj* (*Fanzo*) in ga izpeljujeta iz osebnega imena *Johann*, *Janez*, *Vanč*. (Feinig, 2004/2005, 51)

Bezljaj navaja priimke *Fank*, *Fancer* (Maribor), *Fancek* (Ljubljana in okolica). (Bezljaj, 1974, 131)

Priponsko obrazilo: -

Fig* – *Fiegg* (*Fig*), *Figko*/*Figovica

Zapis v rokopisu: *Fiegg*(...)⁹⁷, *Fiegko*; *Fieggouiza*

V AS sta zapisana priimka *Fiegg* in *Figovica*. (Vačun Kolar, 2009, 31)

Lahko povežemo s priimkoma *Fek* ali *Fik* (zapis imena *Paul Fiek* iz 1524) – oblika skrajšanega osebnega imena *Viktor* – *Fika*. Domačijsko ime je izpeljano iz iste osnove z dvojno pripono *-ovec*. Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *figa*. Mrdavšič navaja, da bi lahko vir imena iskali tudi v zadnjem zlogu osebnih imen *Bolfenk* in *Bolfank*, kar potrjuje zapis iz leta 1524 in še danes ohranjena oblika osebnega imena na Koroškem *Fika*. (Mrdavšič, 1988, 26; Mrdavšič, 2001, 35).

Feinigova navajata priimke *Figg*, *Figge*, *Fig*, *Figoutz*, *Fike*; vsi so izpeljani iz osebnega imena *Viktor*. (Feinig, 2004/2005, 54)

Merkù navaja priimke *Fiegel*, *Fiegl*, *Figel* in *Figelj*, a dodaja, da so izpeljani iz svetniškega imena *Vid*, le da so oblikovani po nemškem zapisu po avstrijskih normah. (Merkù, 2004, 41)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *figa* navaja, da je iz njega izpeljan priimek *Figovec*. (Bezljaj I, 1976, 128)

Bezljaj navaja priimke *Fiegel*, *Fiegl*, *Figel*, *Figelj* (Ljubljana, Gorica), *Figar* (Ljubljana, Gorica, Brežice, Kočevje), *Figek*, *Fig*, *Figek* (Maribor), *Figel*, *Figelj* (Ljubljana, Gorica) in *Figer*, ki je najdemo na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 137)

Kotnik navaja priimek *Figovc*, prvič zapisan kot *Vigolz* leta 1524 v občini Šmihel pri Pliberku; leta 1524 (*Fig*) pa v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz samostalnika *figa* (die Feige) in izpeljanke *die/der Fiegling*, ki pomeni strahopetec, strahopetka, reva. (Kotnik VI, 1999, 29, 35; Kotnik XIII, 2008, 134–135)

⁹⁷ Najverjetneje gre za končnico *-o*.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti]

Priponsko obrazilo: -, -o/- (ov)ica

Florin – Florin/Florinka

Zapis v rokopisu: *Florin; Florinca, Florinka*

V AS so zapisani priimki: *Florin, Florinca, Florinica* (Vačun Kolar, 2009, 31) in prav tako poimenovanje s krajevnim imenom, ki je zapisano tudi v rokopisu: *Florin u' Topli cum ux.*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz osebnega imena *Florian* (iz lat. imena *Florianus*) z nemško pripono *-in*, ki označuje ženski spol (*Peter Topler yecz Florianin*). (Mrdavšič, 1988, 26; Mrdavšič, 2001, 35)

Bezljaj navaja priimke *Florinda* (Krško), *Florindo* (Laško) in *Florjan*, ki je med drugim razširjen tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 142)

V Leksikonu priimkov na spletu je naveden priimek *Florin*, ki pa ima manj kot pet nosilcev. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Florian*, zapisan leta 1723 v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik XIII, 2008, 216)

Priponsko obrazilo: -/-ca, -ka

Florjan – Florjan/Florjanica

Zapis v rokopisu: *Florian; floriana*

V rokopisu se *Florian* pojavi kot osebno ime in kot priimek. (N. P.)

Priimek je torej enak osebnemu imenu *Florian*.

Feinigova navajata priimek *Florian*. (Feinig, 2004/2005, 56)

Keber ob razlagi osebnega imena *Florjan* navaja številne priimke, izpeljane iz njega: *Florjan, Florjanc, Florjančič, Florjanič, Florijanc* idr. (Keber, 1996, 208)

Bezljaj navaja priimke *Florian* (Kranj, Ljubljana, Maribor), *Florijan* (Brežice, Maribor) in *Florjan*, ki je poznan v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1976, 141, 142)

Kotnik navaja priimek *Florjan*, zapisan leta 1601 (*Florian*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad; leta 1777 je bil priimek zapisan tudi v Spodnji Zilji. (Kotnik X, 2006, 35; Kotnik XII, 2008, 44)

Priponsko obrazilo: -/ica

Gracej – Gracej (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Gracej*

Bezljaj navaja priimka *Grace* in *Gracej*, ki sta poznana na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 174)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz imena mesta *Gradec* (koroško narečno *Grac*). (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Gracej*, zapisan leta 1679 (*Gräzey*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Dodaja razlago, da je priimek *Gracej* skrajšana oblika osebnega imena *Pongrad* (*Pankracij*). Priimek je bil leta 1607 (*Graze*) zapisan tudi v Spodnji Zilji; leta 1598 (*Grazi*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik XI; 2006/2007, 89–90; Kotnik XII, 2008, 149–150; Kotnik XIV, 2009, 50)

Priponsko obrazilo: -ej

(Hanže – Hanže (priimek dodala N. P.))

Zapis v rokopisu: *Hanshe*

V rokopisu se enkrat pojavi le zapis *Hanshe* – v tem primeru nisem povsem gotova, ali gre za priimek brez osebnega imena ali za osebno ime brez priimka. Glede tega nisem gotova, zato priimek dajem v oklepaj. *Hanshe* se kar nekajkrat pojavi tudi kot osebno ime. (N. P.)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz osebnega imena *Anže* ali pa iz nemške oblike osebnega imena *Hans – Janez*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Hanže*, ki naj bi bil razširjen v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 194)

Kotnik navaja priimek *Hanžej*, zapisan leta 1689 v današnji občini Bistrica v Rožu; priimek *Hanžej* leta 1770 (*Hanschey*) v občini Kotmara vas; priimek *Hajnž*, zapisan leta 1785; priimek *Hajnži* v občini Rožek leta 1758; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1781 (*Hanshe*); leta 1752 (*Hänschey*) v občini Sele; leta 1588 v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad leta 1588 (*Hanss*); leta 1535 je bilo v župniji Pliberk in okolici zapisano osebno ime *Hanns*, leta 1603 pa priimek *Hänsche*. (Kotnik II, 1993, 10, 27, 52, 70; Kotnik III, 1995, 45, 56; Kotnik VII, 2001/2002, 39; Kotnik VIII, 2002/2003, 33, 41, 55; Kotnik X, 2006, 22, 38, 139; Kotnik XIII, 2008, 309–310, 341)

Priponsko obrazilo: -e

Harih – Harih (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Harich*

Feinigova navajata priimka *Harrich* in *Arrich* ter dodajata, da sta izpeljana iz osebnega imena *Heinrich*. (Feinig, 2004/2005, 82)

Merkù navaja priimek *Harej*, ki je nastal iz prvega dela poganskega imena *Harj*. (Merkù, 2004, 17)

Bezljaj navaja priimek *Harič*, ki je razširjen le v Mariboru; priimek *Harih*, ki je poznan na Koroškem in v Mariboru, in priimek *Arih*, ki ga lahko najdemo na Koroškem, v Mariboru, Radovljici, Gornjem Gradu in v Konjicah. (Bezljaj, 1974, 195, 11)

Kotnik navaja priimek *Harich*, zapisan leta 1720 (*Harich*) v današnji Župniji Globasnica in Šteben; priimek *Harih* zapisan leta 1757 (*Harich*) v parafari Marija na Zilji in leta 1524 (*Caris*) v občini Železna Kapla-Bela. Dodaja: »Harich ist der Wachtelkönig.« (Kotnik IX, 2004, 32; Kotnik XIV, 2009, 260, 263; Kotnik XV, 2011, 85) Morda gre v tem primeru za vrste prička (prepelica, prepeličji kralj ?). (N. P.)

Priponsko obrazilo: -

****(Herman(e)k), *(Herman) – Hermankin(j)a***

Zapis v rokopisu: *Hermankina*

V AS je navedena tudi moška oblika, ki se v rokopisu ne pojavi: *Hermonko*, dodana pa je tudi ženska oblika *Hermankinja*. (Vačun Kolar, 2009, 32)

Danes lahko na Koroškem najdemo priimek in hišno ime *Hermonk* – najverjetneje izhaja iz ljubkovalne oblike osebnega imena *Herman*. Iz imena *Herman* izhaja tudi *Hermanek*, ki je rastlinsko ime. (Mrdavšič, 2001, 39)

Fienigova navajata priimek *Hermanik*. (Fienig, 2004/2005, 86)

Bezljaj navaja priimke *Hermanko* (Maribor), *Hermenko* in *Hermonko*, ki pa sta razširjena le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 200)

Priponsko obrazilo: -in(j)a

Hober – Hober/Hobravica, Hobrovica

Zapis v rokopisu: *Hober; Hobrauiza, Hobrouiza, Hobroviza*⁹⁸

⁹⁸ Dodala N. P.

Kolarjeva iz AS navaja priimek *Ober* in njegovo žensko varianto *Obrovica* (Vačun Kolar, 2009, 45), a danes je na Koroškem razširjen le priimek *Hober*, *Ober* pa je nastal po izpadu črke h na začetku besede. (N. P.) Priimek je najverjetneje nemškega izvora.

Priimek *Hober* je morda nastal iz osebnih imen *Robert* ali *Hubert*, lahko pa tudi iz narečnega samostalnika *huba* (posestvo, kmetija) s pripono *-er*. Poleg tega je priimek tudi prvotni vzdevek, ki je po pomenu enak vzdevku *hrust*, ki označuje močnega, velikega, orjaškega človeka. (Mrdavšič, 1988, 30; Mrdavšič, 2001, 40)

Priimek *Ober* pa je enak nemškemu pridevniku *ober* v pomenu zgornji, vrhnji. (N. P.)

Fienigova navajata priimek *Hober*, a dodajata, da je izpeljan iz osebnega imena *Gabriel*, iz katerega je izpeljan tudi priimek ali osebno ime *Gaber*. (Fienig, 2004/2005, 88) Z osnovo *Ober-* navajata obsežen seznam priimkov. (Fienig, 2004/2005, 180)

Lednik navaja priimke *Ober*, *Oberica*, *Hober* in *Huber*. Kot ugotavlja Bezlaj, bi lahko bila osnova temu imenu glagol *hoboriti se*⁹⁹ (postavljati, bahati se zaradi svojstva bogate kmetije; izraz je značilen za vzhodno Štajersko). V tem primeru bi priimek označeval človeka, ki je bahač, postavljač. (Bezljaj I, 1976, 198) Poleg tega za osnovo priimka predvideva, kot Mrdavšič, kar stari izraz za kmetijo – *huba*. (Lednik, 2001, 22)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Vovbre* navaja, da ime pomeni hunska utrdba, a z imenom niso bili mišljeni Huni, temveč Avari, Obri – *Vovbre* je namreč najlažje razložiti iz poimenovanja *Obri* (mn.) (vzglasni V je lahko protetični ali ostanek predloga **vъ*). Ime ljudstva Obri se je pri ohranilo v gorskem imenu *Obir* in občnoimenskem poimenovanju *ober* (velikan), iz katerega sta izpeljana slovenska priimka *Oberč* in *Obr(i)č*. Iz tega bi lahko bil izpeljan tudi priimek *Hober*, kar je v severni Sloveniji tudi ime več domačij. Mogoče bi omenjeni priimki lahko izvirali tudi iz **obrovъ* > cerkvenoslovansko *obrovъ* (jama, jarek). (Snoj, 2009, 466)

Bezljaj navaja priimek *Hober*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 204)

Kotnik navaja priimek *Hober*, zapisan leta 1612 (*Hober*, *Hobrinia*) v občini Kotmara vas; domneva, da so nekdanji morda priimek prisali *Kobrer* ali *Gober*¹⁰⁰; dodaja, da bi priimek *Hober* lahko bil okrajšava za *Hobert* – *Gabriel*, sicer pa je *hober* (*gober*) isto kakor ogrc; priimek *Oberman*, prvič zapisan leta 1764 na območju današnje občine Šmihel pri Pliberku. Navaja tudi priimek *Ober*, ki je prvič zapisan leta 1666 kot *Aber* v župniji Pliberk in okolici. Dodaja, da je priimek izpeljan iz poimenovanja nečesa velikega (*die/der Riese* – velikan). Dodaja pa še eno razlago: »Der Name Ober erinnert wie Obir an das Kriegsvolk der Avaren.« (Kotnik II, 1993, 35, 44; Kotnik VI, 1999, 41; Kotnik XIII, 2008, 87, 223–224) Priimek torej izpeljuje iz poimenovanja za Obre, Avare.

⁹⁹ Izraz danes v SSKJ ne obstaja; verjetno gre za starejši narečni izraz.

¹⁰⁰ Priimka *Gober*, *Gaber* sta najverjetneje nastala iz osebnega imena *Gabriel*. (Kotnik II, 1993, 35)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti; 3. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine (iz značilnosti lege/domačije)]

Priponsko obrazilo: -/(av)ica, -(ov)ica

Ilgo – Ilgo, Ilgovica

Zapis v rokopisu: *Ilgo, Ilgouiza*

Feinigova navajata priimke *Ilg, Ilgo, Ilj* in *Ilgoutz*, izpeljujeta pa jih iz osebnega imena *Tilen* in njegove narečne različice *Jilen*. (Feinig, 2004/2005, 95)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *ilati* (koroško *hilati*, prav tako tudi pri Gutschmannu), ki pomeni *hiteti* in je izpeljan in starovisokonemškega glagola *ilen*. (Bezljaj I 1976, 209) V tem primeru bi priimek označeval človeka, ki je poznan po tem, da vedno hiti. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Ilgo*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 217)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -/(ov)ica

Janko – Janko

Zapis v rokopisu: *Janko*

V AS je navedeno krajevno ime *Jankovec*. (Vačun Kolar, 2009, 34)

Mrdavšič navaja hišno ime *Jank*, ki je enako eni izmed oblik osebnega imena *Janez*. (Mrdavšič, 2001, 43)

Keber navaja, da je ime *Janko* s sufiksom *-ko* tvorjena oblika imena *Janez* in da je iz imena *Janko* nastal priimek *Janko*. Poleg tega navaja podatek, da se je v Sloveniji leta 1991 *Janko* pisalo 143 oseb. (Keber, 1996, 257–258)

Feinigova navajata priimek *Janko* in njegove številne variante. (Feinig, 2004/2005, 97)

Merkù ugotavlja, da je priimek *Janko* izpeljan iz imena *Johannes (Janez)*; družinska oblika s pripono *-ko* pa nam da nove priimke, med katerimi je tudi priimek *Janko*. (Merkù, 2004, 28)

Bezljaj navaja priimek *Janko* in številne različice tega priimka; slednji je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 227)

Kotnik navaja priimek *Jank* (*Janngo*), zapisan leta 1527 v Spodnji Zilji. Dodaja, da je priimek skrajšana oblika osebnega imena *Johann*. (Kotnik XII, 2008, 110, 238)

Priponsko obrazilo: -

(**Janež*) – *Jane(ž/š)in(j)a*, *Jan(e)(ž/š)ica*

Zapis v rokopisu: *Janeshina*, *Jan(e)*¹⁰¹*shiza*¹⁰²

V rokopisu so navedene le ženske oblike priimkov, ki izhajajo iz moških oblik *Janež*, in *Janeš*. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Janežič*, prvič zapisan kot *Janisch* leta 1524 v občini Bilčovs; priimek *Janež*, zapisan leta 1626 (*Jännes*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad (dodaja, da je priimek skrajšana oblika osebnega imena *Joannes*; leta 1547 (*Jannes*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš; leta 1609 (*Jannisch*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 81, Kotnik X, 2006, 30–31; Kotnik XI, 2006/2007, 18; Kotnik XIV, 2009, 41)

Priponsko obrazilo: -in(j)a, -ica

(**Janžek*) – *J(o/a)nžikin*, *Janžinka*

Zapis v rokopisu: *J(...)*¹⁰³*nshikhin*¹⁰⁴, *Janshinka*

V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, ki izhaja iz moških oblik *Janžek*, *Janšek*. (N. P.)

V AS so navedeni priimki: *Janškinja*, *Janškinka*, *Janšek*. (Vačun Kolar, 2009, 34)

Mrdavšič navaja priimke: *Janšek*, *Janžek*, *Janšk*. Domače ime je manjšalna oblika imena *Janez*, izpeljana iz skrajšane oblike imena *Janž* s pripono *-ek*. *Janez*: iz svetniškega imena *Johannes*. (Mrdavšič, 1988, 31; Mrdavšič, 2001, 43).

Pri ženskih oblikah priimkov je na osnovo *Janšek* pripeto nemško obrazilo *-in*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Janšek*, ki je razširjen na Koroškem, v Ljubljani, Mariboru, Šmarju in v Kamniku. (Bezljaj, 1974, 227)

¹⁰¹ Najverjetneje gre za črko -e.

¹⁰² N. P.

¹⁰³ Ni razvidno, ali gre za črko a ali o.

¹⁰⁴ N. P.

Priponsko obrazilo: -ik-in, -in¹⁰⁵-ka

Jakel, *Jekel – Jakel, Jekel, Jökel/Jakelinka, Jeklika

Zapis v rokopisu: *Jakel, Jekel, Jekell, Jökhell; Jekelinka, Jeklika*

V AS so navedeni priimki *Jekel, Jeklinka, Jakelinka, Jeklika*. (Vačun Kolar, 2009, 34)

Mrdavšič navaja priimka *Jekl* in *Jekel*.

Ime je izpeljano iz osebnega imena *Jaka (Jakob – iz lat. Iacobus)* s pripono *-el*. (Mrdavšič, 1988, 44; Mrdavšič, 2001, 32).

Priimek, ki je prav tako tvorjen iz imena *Jakob*, je *Jakopič*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Jakel*. (Feinig, 2004/2005, 98)

Bezljaj navaja priimke *Jakhel* (Ljubljana, Ljubljana z okolico, Celje z okolico, Maribor), *Jakil* (Ljubljana, Ljubljana z okolico, Krško, Brežice), *Jakl* (Ljubljana, Ptuj, Maribor, Laško, Koroška), *Jekl* (Šmarje, Celje z okolico, Ljubljana z okolico, Maribor) in *Jekler* (Koroška, Radovljica). (Bezljaj, 1974, 223, 230)

Kotnik navaja priimek *Jakel*, zapisan leta 1669 (*Jakhel, Jakell*) v župniji Pliberk in njeni okolici. (Kotnik XIII, 2008, 58)

Priponsko obrazilo: -el/-inka

Jurič – Jurič

Zapis v rokopisu: *Jurizh*

Priimek je izpeljan iz očetovega imena *Juri* s pripono *-ič*. Iz imena *Jurij* in njegovih različic so nastali številni priimki. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Jurič*, (Feinig, 2004/2005, 103), prav tako tudi Merku (ime izpeljano iz imena *sv. Jurij*). (Merku, 2004, 40)

Bezljaj navaja priimek *Jurič*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 241)

Kotnik navaja priimek *Juri*, ki je bil leta 1524 še osebno ime (*Jury*), leta 1673 pa že priimek (*Juri*); priimek *Jurič*, zapisan leta 1622 (*Juritsch*) v prafari Marija na Zilji; priimek *Jurič*,

¹⁰⁵ Nemško obrazilo za ženski spol od *Janžek*.

zapisan leta 1536 (*Juritsch*) v občini Železna Kapla-Bela. (Kotnik XIII, 2008, 280–281; Kotnik XIV, 2009, 21, 243; Kotnik XV, 2011, 26)

Priponsko obrazilo: -ič

Kalist/Kalistinja

Zapis v rokopisu: *Calist; Calistinia*

Kolarjeva navaja priimke iz AS: *Kališ, Kališinja, Kališe*. (Vačun Kolar, 2009, 35)

Priimek *Kalist* je enak obliki osebnega imena *Kalist*, ki izhaja iz svetniškega imena *Callistus*.

Bezljaj navaja priimke *Kalister* (Ljubljana, Postojna, Ilirska Bistrica, Logatec), *Kališ* (Koroška), *Kališek* (Celje z okolico, Ljubljana z okolico, Novo mesto) in *Kališnik*; slednji je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 247)

Priponsko obrazilo: -/-inja

Klavž, Claus – Klaus, Klav(ž/š), Klav(s/c), Kluc/Klavsica, Klav(ž/š)ica

Zapis v rokopisu: *Claus, Clausch, Claush, Klausch*¹⁰⁶, *Klaufh, Claufs, Klaus*¹⁰⁷, *Klaufh(t), Kl'uz; Claufsiza, Klaushiza*

V AS priimki so navedeni priimki *Klavž, Klavžica* in ledinsko ime *Klavški*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

V rokopisu se pojavi tudi pridevniška raba *Klauski* (*Eua et filijs Georgio Klauski et Casparo*).

Priimek *Klavž* lahko izhaja iz osebnega imena *Miklavž*, to pa izhaja iz svetniškega imena *Nicolaus*. *Miklavž* je pri Nemcih v rabi namreč skrajšana oblika tega imena – *Klaus*. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Klaus* in *Miklaus*. (Feinig, 2004/2005, 114, 167)

Merkù navaja priimka *Klavž* in *Miklavž* – izpeljuje ju iz osebnega imena *Miklavž*. (Merkù, 2004, 36)

Bezljaj navaja priimek *Klavs*, ki je znan v Krškem, Ljubljani z okolico, Novem mestu, Kočevju) in priimek *Klavž*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru in Radovljici. (Bezljaj, 1974, 266) Navaja še priimka *Klavžer* in *Klavžar*, ki pa sta izpeljana iz samostalnika *klavžar*. (Bezljaj II, 1982, 38) Beseda *klavžar* pomeni selitveni ptič.

¹⁰⁶ Priimek se dvakrat pojavi ob ženskem osebnem imenu *Eua*.

¹⁰⁷ Priimek se enkrat pojavi ob ženskem osebnem imenu *Eua*.

Priponsko obrazilo: -/-ica

Klemen – Klemen/Klemenica

Zapis v rokopisu: *Clemen, Clemeniza*

V AS je naveden priimek *Klemen*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

Priimek je enak osebnemu imenu *Klemen*, ki izhaja iz svetniškega imena *Klemens*. Kot priimek se pojavi že v urbarju za Sevnico leta 1448: *Juri Clement*, kmet v Selcih. (Keber, 1996, 284–285)

Merkù navaja priimek *Klemen* (Merkù, 2004, 40), prav tako Feinigova (Feinig, 2004/2005, 115).

Bezljaj navaja priimek *Klemen* in mnogo drugih priimkov, izpeljanih iz njega; slednji je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 267)

Kotnik navaja priimek *Klemenc*, ki je bil prvič zapisan leta 1642 v Spodnji Vesci; v občini Sele leta 1798 (*Clemenei*; leta 1734 je bilo samo osebno ime); v župniji Globasnica in Šteben leta 1640 (*Clemeniz*); v župniji Pliberk in okolici leta 1735 (*Clemen*); leta 1711 je zapisano le osebno ime *Klemen*; leta 1647 v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 62; Kotnik VIII, 2002/2003, 36; Kotnik IX, 2004, 106; Kotnik XIII, 2008, 204, 259; Kotnik XIV, 2009, 64)

Priponsko obrazilo: -/-ica

Konič – Konič, Konic/Konička

Zapis v rokopisu: *Konÿtsch*¹⁰⁸, *Konizh, Konitsch, Koniz; Konizhka*

V AS sta navedena priimka *Konič, Konička*. (Vačun Kolar, 2009, 37/38)

Kot tudi priimek *Kunc* bi lahko priimek *Konič* nastal iz nemškega osebnega imena *Konrad*. Lahko gre tudi za obliko živalskega imena *konj* s manjšalno pripono *-ič* ali pa izhaja iz samostalniške osnove samostalnika *konec* s pripono *-ič*. (Mrdavšič, 1988, 38; Mrdavšič, 2001, 51).

Feinigova navajata priimek *Kontsch* (Feinig, 2004/2005, 123), Merkù *Konič*, za katerega dodaja, da izhaja iz osebnega imena *Konrad*. (Merkù, 2004, 23)

Bezljaj navaja priimke *Konic* (Gorica), *Konič* (Kranj, Radovljica, Ljubljana, Maribor, Gorica, Laško, Koroška) in *Koniš*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 283)

¹⁰⁸ N. P.

Kotnik navaja priimek *Konič (Koniz)*, zapisan leta 1666 (*Coniz, Connitsch*) v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 45, 66)

[1. izpeljava priimka poimenovanj za živali/dele živalskega telesa; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pograjine (iz značilnosti lege/domačije)]

Priponsko obrazilo: -ič/-ička

Kristan, Krištan – Krištan, Kristan/Kristan(i)ca

Zapis v rokopisu: *Chrishtan, Chriřtan*¹⁰⁹, *Christan, Christann, Cristan, Kristan; Chriřtanza*¹¹⁰, *Cristaniza*

V AS sta navedena priimka *Kristan, Kristanica*. (Vačun Kolar, 2009, 39)

Priimek je najverjetneje nastal iz osebnega imena *Krestan/Kristan*, to pa iz krstnega imena *Cristianus*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Kristan*. (Feinig, 2004/2005, 133)

Bezljaj navaja priimka *Kristan* in *Krištan*; prvi je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem, drugi pa je znan na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 304, 305)

Kotnik navaja priimek *Krištan*, prvič leta 1551 v današnji občini Bistrica v Rožu. Priimek je leta 1536 (*Cristan*) zapisan v občini Železna Kapla-Bela; v Spodnji Zilji leta 1482; v župniji Pliberk in okolici leta 1784 (*Cristan*); v prafari Marija na Zilji leta 1827 (*Christan*) v občini Sele leta 1709 (*Christan*). (Kotnik III, 1995, 17; Kotnik VIII, 2002/2003, 23; Kotnik XII, 2008, 95, 239; Kotnik XIII, 2008, 371; Kotnik XIV, 2009, 217; Kotnik XV, 2011, 32)

Priponsko obrazilo: -an/-(i)ca

Križe, *Križ – Krize, Križe, K(r)íž(č)*¹¹¹*/Križešica, Križečica, Krizecica, Krizečica, Križecica, Kri(č/ž)ica

¹⁰⁹ N. P.

¹¹⁰ N. P.

¹¹¹ Nejasen zapis (*Khizh*); mogoče se r ne vidi dobro. Črtica, ki bi bila za i, bi lahko bila poteza za r; r in i sta stisnjena zelo skupaj. Če gre za priimek *Krič*, ima ta drugo podstavo in izvor; tvorjen je najverjetneje iz glagola *kričati* (iz *grič* najverjetneje ne); v tem primeru potem ne gre za konverzijo, ampak za izpeljanko z ničtim obrazilom. Ni povsem jasno.

Zapis v rokopisu: *Crise*, *Criffe*¹¹², *Crishe*, *Criſe*¹¹³, *Kriſh*; *Chrisheschiza*, *Crishezhiza*, *Crishetshiza*, *Criſeziza*¹¹⁴, *Criſetshiza*, *Kriſheziza*, *Krihziza*

Kolarjeva iz AS navaja priimke: *Križ*, *Križan*, *Križečica*, *Križnica*. (Vačun Kolar, 2009, 39)

Priimki so lahko neposredno izpeljani iz samostalnika *križ*. V sedemnajstem stoletju se pojavlja *Chrishe* kot krstno ime, najverjetneje nastalo iz osebnih imen *Krizant* ali *Krizogon*, ta pa iz svetniških imen *Crysantus* ali *Chrysogonus*. (Mrdavšič, 1988, 42)

Feinigova navajata priimka *Kriesche*, ki izhaja iz samostalnika *križ* in *Kriess*, ki je enak samostalniku *kres*. (Feinig, 2004/2005, 133)

Lednik navaja priimek *Krž*. (Lednik, 2001, 19)

Bezljaj navaja priimek *Križe*, razširjen v Celju, Krškem, na Ptuj, v Novem mestu, Ljubljani in v Postojni. (Bezljaj, 1974, 306)

Kotnik navaja priimek *Krž*, zapisan leta 1687 (*Kershez*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik XIII, 2008, 160)

Priponsko obrazilo: -, -e/-ica

Lampreht*, *Lampret*, *Lamprecht* – *Lampreht*, *Lampret/Lamprečica*, *Lamprecica*, *Lampercica

Zapis v rokopisu: *Lamprecht*, *Lampreht*, *Lampret*¹¹⁵, *Lamprett*, *Lampreth*; *Lamprezhiza*, *Lamperziza*, *Lampreziza*

V AS so navedeni priimki *Lampret*, *Lamprečica*; *Lampreče*¹¹⁶ (zaselek v Črni na Koroškem), *Lamperče* (zaselek vasi Drožanje pri Sevnici). (Vačun Kolar, 2009, 40)

Priimek je enak osebnemu imenu *Lampreht*, ki je nastalo iz germanskega imena *Landepertus* – *Lambertus* in iz kasnejšega nemškega osebnega imena *Lantperaht*. (Mrdavšič, 1988, 44; Mrdavšič, 2001, 58)

Keber navaja osebno ime *Lambert* in iz njega izpeljane priimke, ki se pojavijo tudi v rokopisu: *Lampreht*, *Lampret* in tudi *Lampert*. V tolminskem urbarju iz leta 1377 je ime

¹¹² N. P.

¹¹³ N. P.

¹¹⁴ N. P.

¹¹⁵ Dodala N. P.

¹¹⁶ Soseska *Lampreče* v Črni na Koroškem je dobila ime po že v začetku 16. stoletja zapisanem imenu in priimku nekdanjega lastnika zemlje, na kateri se je po drugi svetovni vojni razvila. (Mrdavšič, 1987, 28)

Lampret zapisano kot osebno ime, prav tako v loškem urbarju iz leta 1501 – *Lamprecht*. (Keber, 1996, 295)

Feinigova navajata priimka *Lamprecht* in *Lampret* (iz imena *Lambert*). (Feinig, 2004/2005, 143)

Merkù navaja priimka *Lampre(c)ht* in *Lampret*, ki sta izpeljana iz imena *Lantperaht*. (Merkù, 2004, 22)

Bezljaj navaja priimek *Lamprecht*, ki je prisoten na Koroškem, v Mariboru, Celju in v Ljubljani, ter priimka *Lamprecht* in *Lampret*, razširjena v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 322)

Kotnik navaja priimek *Lamprecht*, prvič zapisan leta 1603 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1659 (*Lampretitsh*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad; v Spodnji Zilji leta 1718 (*Lamprecht*). (Kotnik VI, 1999, 92; Kotnik X, 2006, 101; Kotnik XII, 2008, 97)

Priponsko obrazilo: -/-čica

Lavter – Lavter

Zapis v rokopisu: *Lauter*

V AS je naveden priimek *Lavter*. (Vačun Kolar, 2009, 40)

Mrdavšič navaja še priimka *Lavtar* in *Lauter*. (Mrdavšič, 1988, 41)

Glonar meni, da priimek najverjetneje izhaja iz osebnega imena *Baltazar* ali *Walter*. Keber navaja, da je iz imena *Baltazar* nastal priimek *Lavtežar*. (Mrdavšič, 2001, 58)

Priimku pa sta lahko osnovi tudi nemški besedi *läuten* v pomenu zvoniti in *Läuter*, kar pa pomeni zvonilec (tisti, ki zvoni). Jakob Skolič je trdil, da je hišno ime nastalo, ko je njen gospodar postal zvonar cerkve na Uršlji gori, a slednjo trditev ovrže podatek, da je bilo ime domačije zapisano že pred letom 1614, ko je bila zgrajena cerkev na Uršlji gori. (Mrdavšič, 1988, 44; Mrdavšič, 2001, 58).

Feinigova navajata priimek *Laute*, ki ga povezujeta z besedo *Lautenschläger* (*der Schlager* pomeni popevka). (Feinig, 2004/2005, 145)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *lavta*, ki pomeni glasbeni instrument – lutnja. V omenjenem primeru bi priimek označeval nosilca po dejavnosti, torej igranju na instrument. Lahko pa bi bil izpeljan iz samostalnika *lavti*, kar je s travo porasla skalovita strmina ali ozka, globoka, skalnata struga – v tem primeru bi priimek označeval človeka po lastnostih pokrajine, kjer prebiva. (Bezljaj II, 1982, 128)

Bezljaj navaja priimka *Lavter* in *Lavtar*, ki sta razširjena v Ljubljani in okolici. (Bezljaj, 1974, 326)

Kotnik navaja priimek *Lavtar* (*Lauter*), zapisan leta 1613 v Spodnji Zilji. Dodaja razlago: »Lauter ist der Lautenspieler.« (Kotnik XII, 2008, 137)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -

Leksič – Leksič/Leksička, Lešicka

Zapis v rokopisu: *Lexichs, Lexitsh; Lexitshka, Lejhizka*¹¹⁷

V AS sta navedena priimka *Lekše, Lekšička*. (Vačun Kolar, 2009, 40/41)

Priimek je nastal iz osebnega imena *Alex – Aleš*, le malo verjetno z redukcijo *-u* v *-e* iz osebnega imena *Luka*. *Lekš* pa je oblika klicnega imena *Aleksander* in se pojavlja kot oblika osebnega imena in priimka. (Mrdavšič, 2001, 58–59)

Feinigova navajata priimek *Leksch*. (Feinig, 2004/2005, 147)

Lednik navaja priimke *Lekše, Lekšečna* in *Jakše*; izpeljuje jih iz imena *Aleksander*, okrajšano in narečno *Lekš*. Poudari, da tu nastopi razlika med uradno zapisanim in veljavnim imenom nasproti govoru domačinov. Do nedavnega so vse evidence in geodetske karte imele zapisano ime *Jakše*; novejšje karte nosijo pravi naziv *Lekše*. (Lednik, 2001, 22) Poleg tega navaja tudi hišno ime *Lekš* (iz *Aleksander – Aleks*). (Lednik, 2001, 23)

Bezljaj navaja priimek *Lekš*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru, priimek *Lekšan*, poznanem na Ptuj, v Postojni, Ilirski Bistrici, Krškem, Logatcu in v Črnomlju, ter priimek *Lekše*, ki je razširjen v Kamniku, Logatcu, Krškem, Ljubljani, Gornjem Gradu, Kranju, Mariboru, Novem mestu in na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 329)

Kotnik navaja priimek *Lekš*, zapisan leta 1654 (*Margaretha Lexinia*). Leta 1604 je zapisano zgolj osebno ime *Lex*. Leta 1698 (*Lex*) je bil priimek zapisan v župniji Pliberk in okolici. Priimek izpeljuje iz osebnega imena *Alex*. V prafari Marija na Zilji je bil leta 1647 zapisan *Lex* kot osebno ime, leta 1742 pa kot priimek (*Löx, Leksch*). (Kotnik II, 1993, 69; Kotnik XIII, 2008, 347–348; Kotnik XIV, 2009, 96–97, 100)

Priponsko obrazilo: -ič/-ka

¹¹⁷ N. P.

***(Lenart) – Lenarcica**

Zapis v rokopisu: *Lenarziza*

V AS sta navedena priimka *Lenarčič*, *Lenarčica*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz priimka *Lenart*, ki je enako osebnemu imenu *Lenart*. V rokopisu se pojavi le ženska oblika priimka, izpeljana iz moške oblike priimka *Lenarčič*.

Feinigova navajata priimek *Lenarčič*. (Feinig, 2004/2005, 147)

Merkù navaja priimke *Lenarčič*, *Lenardič* in *Lenartič*, izpeljane iz svetniškega imena *Lenart*. (Merkù, 2004, 40)

Bezljaj navaja priimek *Lenarčič*, poznan v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 329)

Priponsko obrazilo: -ica

Lipuš – Lipuš

Zapis v rokopisu: *Lipush*

V AS je naveden priimek *Lipuš*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek je morda je izpeljan iz osnove samostalnika *lipa* s pripono *-uš*. (N. P.)

Merkù nastanek priimkov, kot sta *Lipovšek* in *Lipovšček*, navezuje na izpeljavo iz značilnosti kraja, kjer rastejo lipe, priimke *Lipej*, *Lipovec* in *Lipovž* pa izpeljuje iz osebnega imena *Filip*. (Merkù, 2004, 76; 30)

Feinigova navajata priimke *Lipusch*, *Lippusch* in *Lipuš*, a jih izvajata iz osebnega imena *Filip*. (Feinig, 2004/2005, 151)

Bezljaj navaja priimek *Lipusch*, ki je poznan v Ljubljani in na Koroškem, ter priimek *Lipuš*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 337)

V Leksikonu priimkov je zapisan priimek *Lipush*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Lipej*, ki ga najdemo v današnji občini Bistrica v Rožu, prvič kot hišno ime leta 1765; priimek se pojavi tudi v današnji občini Št. Jakob v Rožu leta 1596; v današnji občini Šmihel pri Pliberku leta 1784; leta 1751 (*Lippey*) v občini Sele; leta 1664 (*Lipei*) v današnjih župnijah Žitara vas in Št. Lipuš (dodaja, da je priimek izpeljan iz osebnega imena *Philipp*); leta 1687 (*Lippey*) je bil zapisan v župniji Pliberk in okolici; priimek je bil zapisan tudi leta 1524 (*Lipus*) v občini Železna Kapla-Bela. (Kotnik III, 1995, 16, 48, 96; Kotnik V, 1997, 94, 232; Kotnik VI, 1999, 16; Kotnik VIII, 2002/2003, 49; Kotnik XI, 2006/2007, 20–21; Kotnik XIII, 2008, 58–59, 115–116; Kotnik XV, 2011, 101)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za rastline/dele rastlin]

Priponsko obrazilo: -uš

Lukas, Lukaš – Lukas, Lukaš

Zapis v rokopisu: *Lucas, Lukas(h), Lukash*

V AS je naveden priimek *Lukač*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek je izpeljan iz osebnega imena *Luka* (iz latinskega *Lucas*) z večalno pripono *-ač* oziroma *-aš*. *Lucas* pa je tudi nemška oblika priimka, brez obrazila.

Feinigova navajata priimek *Lukač*. (Feinig, 2004/2005, 154)

Merkù navaja priimek *Lukač* in še mnoge druge priimke, izpeljane iz osebnega imena *Luka*. (Merkù, 2004, 31)

Bezljaj navaja priimek *Lukas*, ki je razširjen na Koroškem, v Celju, Mariboru, Ljubljani in Šmarjah. (Bezljaj, 1974, 344)

Kotnik navaja priimek *Lukaz*, zapisan leta 1789 (*Lukaz*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik XIV, 2009, 86)

Priponsko obrazilo: -¹¹⁸

Lukež – Lukež, Lukeš/Lukežovica

Zapis v rokopisu: *Luc(e/a)fh, Lukesch, Lukesh, Lukhesch; Luceshouiza*

V AS je naveden priimek *Lukež, Lukeževica*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek je izpeljan iz osebnega imena *Luka* s končnim *-ež* oziroma iz narečne oblike osebnega imena *Luka*. Končni *-ež* ni imenotvorna pripona, temveč je ljudska izreka latinske pripone *-as* (iz latinskega imena *Lucas*). (Mrdavšič, 1988, 47; Mrdavšič, 2001, 61) Končni *-ež* torej ni obrazilo, ampak je *as > ež*, (grški, latinski *-as, -u*, kar je značilna glasovna prilagoditev za latinski končniški morfem *-us* (primer: ime *Mateus – Matevž*). Sodi med primere brez glasovnega obrazila. Prišlo je tudi do glasovne spremembe *-as > -aš* (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Lukesch* (*Lukež*). (Feinig, 2004/2005, 154), Merkù prav tako navaja priimek *Lukež*. Poleg tega dodaja, da večina slovenskih priimkov iz osebnega imena *Luka* sledi novi slovenski imenski obliki in priimku *Lukež*. (Merkù, 2004, 31)

¹¹⁸ *Lukas* je bilo že v grščini ime evangelista in *-as/-aš* ni obrazilo; izhaja iz *Lukanus* (tisti, ki izhaja iz južnoitalijanske pokrajine Lukanije).

Bezljaj navaja priimek *Lukež*, ki je poznan v Celju z okolico, Laškem, Kranju, Ljubljani, Mariboru, v Postojni, Gorici in v Brežicah; Bezljaj priimka ne uvršča na Koroško. (Bezljaj, 1974, 344)

Kotnik navaja priimka *Lukaz*, *Lukec* in žensko obliko priimka *Lukhizin* v današnji občini Rožek leta 1726; priimek *Lukežca* (*Lukeshza*) v današnji občini Šmihel pri Pliberku. (Kotnik IV, 1996, 11, 13; Kotnik VI, 1999, 59)

Priponsko obrazilo: -/(ov)ica

Mahej – Mahej, Mahij

Zapis v rokopisu: *Machey*, *Machy*

V AS je naveden priimek *Mahej* (Kolarjeva navaja tudi priimek *Mazej*). (Vačun Kolar, 2009, 42)

Feinigova navajata priimek *Mache* in ga izvajata iz osebnega imena *Matthias*. (Feinig, 2004/2005, 156)

Priponsko obrazilo: -ej, -ij

(*Miklavc, *Maklov, *Maklauš) – Maklavica

Zapis v rokopisu: *Maklauiza*

V AS sta navedena priimka *Miklavc* in *Miklavica*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Mrdavšič navaja priimek *Mikl* (Mrdavšič, 2001, 65), Feinigova pa *Mikl*, *Miklau*, *Miklauc*, *Miklavž*, *Miklautsch* (Feinig, 2004/2005, 167), izpeljani pa so iz svetniškega imena *Nikolaj*. Priimke, izpeljane iz imena *Nikolaj*, navaja tudi Merkù. (Merkù, 2004, 36–37)

Bezljaj navaja priimke *Mikl*, *Miklau*, *Miklauc*, *Miklav* in *Miklavec*, ki so razširjeni v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 378, 379)

V Leksikonu priimkov na spletu sta navedena priimka *Maklav* (Šenčur, Mavčiče) in *Maklauš* (Gorenje Brdo). (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Miklavc*, ki je bil prvič zapisan leta 1524 v občini Bilčovs; leta 1586 (*Mickhlautz*) v občini Kotmara vas; leta 1650 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1524 (*Miklauz*); leta 1544 (*Miclaw*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad (dodaja, da je priimek *Miklavc* izpeljan iz osebnega imena *Nikolaus*); priimek najdemo tudi v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Miclaw*); priimek *Miklav/Miklavc*, zapisan leta 1733 (*Miklou*, *Miklauz*, *Niclauiz*) v Mežici (drugače župnija Pliberk in okolica). Priimek izpeljuje iz imena *Nikolaus*. (Kotnik I, 1992, 28; Kotnik II, 1993, 66; Kotnik V, 1997,

235; Kotnik VI, 1999, 75; Kotnik X, 2006, 73–74; Kotnik XV, 2011, 52; Kotnik XIII, 2008, 178–179)

Priponsko obrazilo: -ica

Marholt, Marhl, *Marhold – Marhl, Marholt, Marhord/Marholtica, Marholčica

Zapis v rokopisu: *Marh*¹¹⁹*l, Marholt, Marhord, Marholtiza, Marholzhiza*

Kolarjeva pod eno skupino navaja priimke *Marholt, Marhoffer* in *Marčol* (Vačun Kolar, 2009, 42) – sama jih obravnavam vsakega zase. Delno priimke poveže tudi Snoj.

V AS so navedeni priimki *Marholt, Marholčica, Marovt, Marolt*; danes je znano krajevno ime *Marholče*. (Vačun Kolar, 2009, 42)

Mrdavšič navaja priimek *Marolt*, ki je izpeljan iz nemškega osebnege imena *Marolt*, ki pa je izpeljano iz osebnege imena *Marwalt*, iz katerega je izpeljan tudi priimek *Marholt*. (Mrdavšič, 2001, 63)

Snoj pri razlagi zemljepisnega imena *Marolče* navaja, da je izpeljano iz nemškega osebnege imena *Marolt*, ohranjajočega se v priimkih. Ime dobesečno pomeni 'slavni vladar, kdor slovi po vladanju'. Dodaja, da se ime *Marolt* v urbarjih od 16. do 19. stoletja večkrat piše kot *Maierhold*, kar se ohranja tudi v današnjem priimku *Majerhold*, zato bi lahko tudi priimek *Marolt* delno izviral iz poimenovanja *Meierhalter* (lastnik/upravnik pristave). (Snoj, 2009, 253)

Bezljaj navaja priimka *Marhart* in *Marhat*, ki sta razširjena le na Koroškem, in priimek *Marhold*, ki je poznan v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 357)

V Leksikonu priimkov je naveden priimek *Marholt*. Navedena sta tudi priimka *Meršol* in *Meršolj*, ki sta razširjena v Ljubljani, Kranju, Novem mestu in v Radovljici. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Feinigova navajata priimke *Marolt, Marovt* in *Morhardt*; izpeljujeta jih iz osebnege imena *Marhold*. (Feinig, 2004/2005, 160)

Priponsko obrazilo: -/-ica

****Matavž – Matevs*** (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Mattha'us*

¹¹⁹ N. P.

Matthau's se v rokopisu zelo pogosto uporablja kot osebno ime; kot priimek se pojavi le enkrat in to ob ženskem osebni imenu *Vrfula*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Matavž*, ki je razširjen na Koroškem in v Konjicah, in priimek *Matauš*, ki naj bi bil poznan na Koroškem, v Mariboru in v Konjicah. (Bezljaj, 1974, 363)

V Leksikonu priimkov na spletu so zapisani tudi priimki *Matavš*, *Matevž* in *Matavšek*; slednji je poznan v Mariboru in v Konjicah. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz osebnega imena *Matevž*. (N. P.)

Priimek bi morda lahko povezali s samostalnikom *matevžek*, ki v jugovzhodnoštajerskem narečju pomeni pijanost, pridevnik *matevžast* pa pomeni okajen; oboje je izpeljano iz osebnega imena *Matevž*. (Bezljaj II, 1982, 171)

Kotnik navaja priimek *Matevž*, prvič zapisan leta 1760 v občini Šmihel pri Pliberku. (Kotnik VI, 1999, 65)

Priponsko obrazilo: -

Matvoz, Matvos – Matvo(s/z)/Matvo(s/z)ica

Zapis v rokopisu: *Matuos, Matthuos, Matthuos, Matthvoss, Mattuos, Matuos, Matuuos, Matwos, Mattwos, Mattwoj*¹²⁰, *Mattwoss; Matthuosiza, Mattvosiza, Matuosiza*¹²¹, *Mattuosiza, Matwosiza*

V AS sta navedena priimka *Matvoz* in *Matvozica*. (Vačun Kolar, 2009, 42)

Ime domačije je najverjetneje nastalo neposredno iz grške oblike svetopisemskega imena *Matthaios*. Na Koroškem nastopa kot dokaj pogost priimek. Mrdavšič zavrača, da bi bil priimek izpeljan iz samostalnika *motvoz* (vrvica, vrv). (Mrdavšič, 1988, 48; Mrdavšič, 2001, 64)

Bezljaj navaja priimek *Matvos*, ki je poznan le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 365)

V Leksikonu priimkov je naveden tudi priimek *Matvoz*, ki naj bi bil poznan v Podravju. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: -/ica

****Meršolj, *Meršol – Marčol/Marčolica***

¹²⁰ N. P.

¹²¹ Dodala N. P.

Zapis v rokopisu: *Martshol, Martsholl; Martsholiza*

Kolarjeva pod eno skupino navaja priimke *Marholt, Marhoffer* in *Marčol* (Vačun Kolar, 2009, 42) – sama jih obravnavam vsakega zase. Delno priimke poveže tudi Snój.

Priimek je najverjetneje izpeljan iz osebnega imena *Markhart*. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -

***Mihev, Mihel, Mihael – Michäel, Mihael, Mihel, Mihov/Mihelica, Mihilica**

Zapis v rokopisu: *Michäel, Michael, Michel, Michell, Michou; Micheliza, Michoeliza, Michiliza*

V AS so navedeni priimki *Mihev, Mihelica, Miholica, Mihev Pod Peco*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Pridevniške oblike v rokopisu: *(Marina), Michelloua (roienka)*¹²², *(Marina) Micheloua roienka, Anse Michelou roienca*¹²³.

Mrdavšič navaja priimek *Mihev*, in sicer je ime domačije izpeljano iz osebnega imena *Mihael*, ki je zelo pogosta osnova priimkov v najrazličnejših pisnih oblikah, s pripono *-je*. Ime *Mihael* je izpeljano iz grškega imena *Michael*. (Mrdavšič, 1988, 49; Mrdavšič, 2001, 65)

Feinigova navajata priimke *Michels, Michelz, Micheu, Micheuz, Michevc*. (Feinig, 2004/2005, 166)

Čaščenje nadangela *Mihaela* je bilo v zgodnjem srednjem veku razširjeno po vsej Evropi, zato se je ime razbohotilo tudi v slovenskih imenskih oblikah in priimkih. Merkù navaja dolg seznam priimkov, ki so se razvili iz osebnega imena *Mihael*, med drugimi tudi priimke *Miheu, Mihev, Michelizza*.¹²⁴ (Merkù, 2004, 37)

Bezljaj navaja priimek *Mihael*, ki je razširjen v Mariboru; priimek *Mihel*, ki je poznan v Ljubljani, Mariboru, Gorici in v Sežani; priimka *Miheu* in *Mihev*, ki sta razširjena na Koroškem in v Mariboru, *Miheu* tudi v Kranju in priimek *Mihovc*, ki je poznan le v Ljubljani in okolici. (Bezljaj, 1974, 378)

Kotnik navaja priimek *Mihev (Micheu, (Agata Michaelin))*, zapisan leta 1594 v današnji župniji Globasnica in Števen; priimek *Mihel*, zapisan leta 1669 (*Michl*) v župnijah Radiše,

¹²² Dodala N. P.

¹²³ Dodala N. P.

¹²⁴ Zapis priimka *Mihelič* v poitalijančeni obliki. (Merkù, 2004, 37)

Golšovo in Podgrad; v župniji Pliberk in okolici leta 1661. (Kotnik IX, 2004, 19–20, 88; Kotnik X, 2006, 77; Kotnik XIII, 2008, 72–73)

Priponsko obrazilo: -/-ica

***Mišič – Misič**

Zapis v rokopisu: *Misitzshz*

V AS je naveden priimek *Mišič*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Feinigova navajata priimek *Mischizt*. (Feinig, 2004/2005, 167)

Merkù navaja številne priimke, ki so nastali iz svetniškega imena *Mihael*, mnogo pa je med njimi priimkov, ki izhajajo iz skrajšane imenske oblike *Miha*, z mehčanjem glasu h pa so nastali priimki, kot so *Miš*, *Miše*, *Mišič*, *Mišičič*, *Miško* idr. (Merkù, 2004, 37)

Bezljaj navaja priimek *Mišič*, ki je poznan v večjem delu Slovenije, po Bezljajevih podatkih pa se na Koroškem ne pojavlja. (Bezljaj, 1974, 383)

Priponsko obrazilo: -ič

Pangerčič – Pangerčič, Pangra(c/č)i(c/č)/Pangra(č/c)ica, Pangračička, Pangra(č/c)ina Pangerčika

Zapis v rokopisu: *Pangerzhizh, Pangratschiz, Pangratshitsh, Pangrazizh, Pangraziz, Pangrastich*¹²⁵; *Pangratschiza, Pangratshiza*¹²⁶, *Pangraciza, Pangraziza, pangrazhizhka*¹²⁷, *Pangratshizhka, Pangrazina, Pangrezhika*

V AS so navedeni priimki *Pangračič*, *Pangračica*, *Pangračička*, *Pangračinja*. (Vačun Kolar, 2009, 46)

Priimek bi lahko izhajal iz osebnega imena *Pankracij*, ki izhaja iz latinskega imena *Pancratius* in iz njega izpeljanega imena *Pongrac*. Keber navaja, da oblike imena *Pankracij* z g namesto k pri nas prevladujejo v starejših zapisih in tudi v priimkih. Iz imena *Pankracij* je nastalo mnogo priimkov, med njimi Keber navaja tudi priimek *Pangerčič*, ki se pojavi v rokopisu. (Keber, 1996, 388)

Feinigova navajata priimek *Pankratz*. (Feinig, 2004/2005, 190)

¹²⁵ Dodala N. P.

¹²⁶ Dodala N. P.

¹²⁷ Dodala N. P.

Bezljaj navaja priimek *Pangerčič*, ki ga danes najdemo v Krškem. (Bezljaj, 1974, 423)

Kotnik navaja priimek *Pangrac* (*Pangraz*), prvič zapisan leta 1570 na območju današnje občine Šmihel pri Pliberku; leta 1628 v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad (izpeljuje ga iz osebnega imena *Pankracij*); priimek je bil leta 1524 zapisan tudi v občini Železna Kapla-Bela; leta 1670 (*Pongrac*) v prafari Marija na Zilji. Priimek *Pongrac* je zapisan leta 1782 (*Pongraz*) v Spodnji Zilji. (Kotnik VI, 1999, 38–39, 55; Kotnik X, 2006, 37; Kotnik XII, 2008, 56; Kotnik XIV, 2009, 235; Kotnik XV, 2011, 54)

Priponsko obrazilo: -ič/-ica, -ička, -ina, -ika

Pavlič – Pavlič

Zapis v rokopisu: *Paulitsh*

V AS je zapisan priimek *Pavlič*. (Vačun Kolar, 2009, 46)

Feinigova navajata priimek *Paulitsch*. (Feinig, 2004/2005, 192)

Merkù navaja številne priimke, izpeljane iz imena zadnjega izmed apostolov – *Pavel*. Med njimi je zapisan tudi priimek *Pavlič*. Merkù dodaja, da ime pri nas srečujemo le v izpeljanih priimkih (Merkù, 2004, 31), Mrdavšič pa navaja tudi priimek *Pavel*. (Mrdavšič, 2001, 72)

Bezljaj navaja Štreklja, ki je razlagal pomen latinskega imena *Paullus* v pomenu majhen in iz italijanskega pomena *paolino*, *pagolino* v pomenu bedast, »majhen« človek. (Bezljaj III, 1995, 16)

Bezljaj navaja priimek *Paulič*, ki je razširjen skoraj po celotnem slovenskem ozemlju in *Paulija*, ki je značilen za Koroško. Navaja tudi priimke *Pavlič* (razširjen skoraj po celotnem slovenskem ozemlju), *Pavlica* (Celje, Ljubljana, Maribor, Ilirska Bistrica, Gorica, Sežana), *Pavlička* (Ljubljana) in *Pavlina* (Dolnja Lendava, Murska Sobota, Sežana). (Bezljaj, 1974, 428)

Priponsko obrazilo: -ič

****Pavlin – Pavlin(c/k)a***

Zapis v rokopisu: *Paulinca*

V AS je zapisan priimek *Pavlinca*. (Vačun Kolar, 2009, 46)

Priimek je nastal iz osebnega imena *Pavel*.

Priimek *Pavlinca* bi lahko bil izpeljan tudi iz priimka *Pavlin*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem, ali pa iz priimka *Pavlinc*, ki je poznan na Koroškem, v Celju z okolico, Ljubljani, Šmarjah, Konjicah, Laškem in v Dolnji Lendavi. (Bezljaj, 1974, 428)

Kotnik navaja priimek *Pavlin*, ki se pojavlja v občini Kotmara vas leta 1717 (*Paullin*); v današnji občini Bistrica v Rožu, zapisan leta 1678; priimek *Pavlič*, prvič zapisan leta 1524 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1745, kjer lahko leta 1740 zasledimo le osebno ime *Pavel*, ki je čez pet let postalo priimek (*Paulin*, *Paullinka*). Priimek najdemo tudi v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Pawlizsch*), v Spodnji Zilji leta 1503 (*Paulicz*); v prafari Marija na Zilji leta 1769 (*Petrirtsch*). (Kotnik II, 1993, 37; Kotnik III, 1995, 88; Kotnik VI, 1999, 81; Kotnik XI, 2006/2007, 105; Kotnik XV, 2011, 26; Kotnik XII, 2008, 20, 276; Kotnik XIV, 2009, 71, 225–226)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -ka

Plášnik – Pla(ž/š)nik

Zapis v rokopisu: *Plashnik*

V AS je zapisan priimek *Plášnik*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Mogoče bi lahko priimek povezali s priimkom *Plaznik*, ki ga obravnavam posebej.

Feinigova navajata priimek *Plasch*, ki je izpeljan iz svetniškega imena *Blaž* (*Blasius*). (Feinig, 2004/2005, 293)

Merkù navaja priimek *Plašigoj*. (Merkù, 2004, 18)

Bezljaj navaja priimek *Plášnik*, ki je poznan v Mariboru (levi breg) in priimek *Plušnik*, poznan na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 456, 460)

V Leksikonu priimkov na spletu je naveden priimek *Plášnik*, poznan le v Mariboru. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: -nik

Perhan – Parhan, Perhan/Perhan(i)ca

Zapis v rokopisu: *Parchan, Perhan; perhaniza, Perhanca*

V AS so navedeni priimki *Perhan*, *Perhanica* in *Perhanija*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

Merkù priimek *Perhan*, kot tudi *Peršan*, izvaja iz osebnega imena *Peter*. Sama bi tu dodala, da je priimek izpeljan iz skrajšane oblike osebnega imena *Peter*, torej *Pero*. (N. P.) *Perhan* bi lahko nastal tudi iz osebnega imena *Pernhard* ali *Bernard*. Iz slednjih imen naj bi bila izpeljana tudi priimki *Pernat*, *Perše* in *Peršat*. Novo domačijsko ime je izpeljano iz priimka s pripono *-ija*. Pripona *-an* označuje prebivalca kraja in v tem primeru bi lahko bil priimek izpeljan tudi iz nemškega samostalnika *der Berg* (hrib, gora, planina) – gre za poimenovanje nosilca priimka po značilnosti kraja ali domačije, kjer prebiva. Mrdavšič navaja, da gre v tem primeru za priseljenca. (Mrdavšič, 1988, 57; Mrdavšič, 2001, 73–74)

Danes je narečna beseda *prhan* na Koroškem v uporabi kot ime za tepca, bedaka, neumneža. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Perhan* in kot kraj pojavljanja navaja le Ilirsko Bistrico. (Bezljaj, 1974, 436)

Kotnik navaja priimek *Perhun*, zapisan leta 1715 (*Parhun*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik XIII, 2008, 269–270)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: *-an/-(-an)ica, -(an)ca*

Permanšek – Permanšeg, Permanšek/Perman(š/ž/s)ica

Zapis v rokopisu: *Permanscheg, Permanschegg, Permanschek, Permanshek, Permanshjek; permanshiza, Permanshiza, Permansiza*

V AS sta zapisana priimka *Permanšek* in *Permanšica*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

Priimek je nastal iz priimka *Perman* (ta pa iz osebnega imena *Peter* oz. iz njegove skrajšane oblike *Pero*) s pripono *-šek*, novo ime domačije pa je nastalo s pripono *-sko*. Pleteršnik dodaja samostalniku *perman* pomen merjasec, nereseč in tudi sestavljena končnica *-šek* dokazuje, da je hišno ime nastalo iz ledinskega, ki je označevalo kraj, kjer so se zadrževale divje svinje. (Mrdavšič, 1988, 58; Mrdavšič, 2001, 73)

Feinigova navajata priimek *Permosch*, ki ga izpeljujeta iz osebnega imena *Primož*, iz katerega pa bi lahko bil izpeljan tudi priimek *Permanšek*. (Feinig, 2004/2005, 195)

Bezljaj navaja priimek *Permanšek*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 347)

Kotnik navaja priimek *Perman*, zapisan leta 1683 (*Pierman*) v občini Šmarjeta v Rožu; dodaja, da skrašana oblika priimka *Peterman*, ki je nadimek za ime *Peter*. (Kotnik VII, 2001/2002, 73)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -šeg, -šek/-(š)ica, -(s)ica

(*Peršman) – Peršmanica, Peršmanca

Zapis v rokopisu: *Pershmaniza; Persmanza, Perfmanza*

V AS sta navedena priimka *Peršman* in *Peršmanica*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

Priimek je lahko izpeljan iz priimka *Perše* s pripono *-man*, pri katerem gre za manjšalno, ljubkovalno obliko imena *Peter* ali pa je nastal iz imen *Bernard*, *Pernhard*. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz nemškega samostalnika *der Barsch* (gred) oziroma iz pridevnika *barsch* v pomenu osoren s pripono *-man*. (N. P.)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -(i)ca

Petek – Petek, Petik/Pet(i)koviča

Zapis v rokopisu: *Petek, Petik, Pettek, Petekh, Petkouiza*

Pridevniška raba v rokopisu: *Valenti off[...]* *pettkou shett cū vx:* in *Valenti Pettkou Sett cū vxo[...]*

V AS sta navedena priimka *Petek* in *Petkoviča*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

Priimek je lahko izpeljan iz števnik *pet* ali iz poimenovanja dneva v tednu. (N. P.)

Mrdavšič v svojem novjšem delu trdi, da je priimek vsekakor izpeljan iz števnik *pet*, četudi je enak imenu dneva v tednu, ki je nekoč veljal za vesel dan. (Mrdavšič, 1988, 58; Mrdavšič, 2001, 74)

Feinigova navajata priimka *Petek* in *Petik* ter ju izpeljujeta iz poimenovanja petega dneva v tednu. (Feinig, 2004/2005, 196)

Merkù navaja številne priimke, izpeljane iz osebnega imena *Peter*, med katerimi je tudi priimek *Petek*. (Merkù, 2004, 29)

Bezljaj navaja priimek *Petek*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 442)

Kotnik navaja priimek *Petek*, zapisan leta 1625 (*Petigk*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad. Leta 1571 je v župniji Pliberk in njeni okolici neka pušča vpisana kot *Pategkh*, leta 1667 pa je zapisan priimek ob osebnem imenu – *Matej Pettik*. Izpeljuje ga iz poimenovanja dneva v tednu. (Kotnik X, 2006, 26; Kotnik XIII, 2008, 283–284)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za števila – »številskih vzdevkov«]

Priponsko obrazilo: -ek, -ik ali -¹²⁸/-(ov)ica

Peterč, Peterc, Petrič – Peterc, Peterč, Petrič/Peterca, Petri(c/č)ka

Zapis v rokopisu: *Peterz, Peterzh, Petritsch, Petritsh*¹²⁹, *Petritz*; *Peterza, Petrizka, Petrizhka*¹³⁰

V AS sta navedena priimka *Petrič* in *Petrička*. (Vačun Kolar, 2009, 47–48)

Priimek je izpeljan iz osebnega imena *Peter* z manjšalno pripono *-ič*. (Mrdavšič, 1988, 58–59; Mrdavšič, 2001, 74)

Feinigova navajata priimke *Petric, Petritsch, Peterz* in *Petertz*. (Feinig, 2004/2005, 197)

Merkù navaja priimek *Petrič*, ki je izpeljan iz osebnega imena *Peter*. (Merkù, 2004, 29)
Priimek je sprva pomenil »mali Peter«, potem pa tudi »Petrov sin«. (Merkù, 2004, 11)

Bezljaj navaja priimek *Petrič*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 444)

Kotnik navaja priimek *Petrič*, v današnji občini Kotmara vas leta 1748 (*Petritz*); v občini Rožek je bil prvič zapisan leta 1616; priimek *Petrič* (*Petritz, Petrizhina*), zapisan leta 1646 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; priimek *Petric*, zapisan leta v isti občini leta 1651; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1725; v občini Sele leta 1725 (*Petritz*); v Spodnji Zilji leta 1598 (*Petritz*); v prafari Marija na Zilji leta 1597 še kot osebno ime (*Peter Woschiz*), kasneje pa kot priimek *Petrič*, ki ga izpeljuje iz osebnega imena *Peter*. (Kotnik II, 1993, 73; Kotnik IV, 1996, 72; Kotnik V, 1997, 97, 145; Kotnik VII, 2001/2002, 58, 164–165; Kotnik VIII, 2002/2003, 27; Kotnik XII, 2008, 275; Kotnik XIV, 2009, 37–38, 71, 180)

Priponsko obrazilo: -ič, -ic, -č, -c/-ca, -ka

Petavčnik, Petovčnik

Zapis v rokopisu: *Petautshnik, Petoutfhnikh*¹³¹

V AS je naveden priimek *Petovčnik*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

¹²⁸ Če je priimek izpeljan iz poimenovanja dneva, je obrazilo -Ø.

¹²⁹ Dodala N. P.

¹³⁰ Dodala N. P.

¹³¹ N. P. (h je zapisan kot f)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz osebnega imena *Peter* z dvojno pripono *-ov* in *-nik*. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Petučnik*, zapisan leta 1793 v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 49)

Priponsko obrazilo: *-(av)(č)nik, -(ov)(č)nik*

****Radih – Ratih, Rättich***

Zapis v rokopisu: *Ratich, Rattich, Rattih, Rättich, Rättih*¹³², *Ratteh*

V AS je naveden priimek *Ratič*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek *Ratih* je nastal iz starega slovanskega imena *Radolh*. Iz tega izvira tudi ime gore *Raduha*. Priimek bi lahko nastal tudi iz osnove *rad** (imeli so jo že alpski Slovani). (Mrdavšič, 1988, 65; Mrdavšič, 2001, 83)

Feinigova navajata priimek *Rath*. (Feinig, 2004/2005, 226)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *rataj* (star izraz za orača, pomeni tudi vojaka – tvorjeno iz **ratb*, kar pomeni vojna; v 14. in 15. stoletju je izraz pomenil vladarja, upravnika, kasneje pristavnika, hlapca, prvega hlapca) navaja priimke, ki so izpeljani iz omenjenega samostalnika: *Rataj, Ratajec, Ratjc, Ratej, Ratar*. (Bezljaj III, 1995, 155)

Bezljaj navaja priimka *Rataj* in *Ratej*, ki sta med drugim razširjena tudi na Koroškem; navaja še priimka *Ratek* in *Rath*, ki sta poznana na Štajerskem. (Bezljaj, 1974, 505)

V Leksikonu priimkov je naveden priimek *Radih*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Rôt*, ki ga najdemo v občini Bistrica v Rožu, zapisan leta 1613. *Rot* najverjetneje pomeni *Rath* (svetovalec) – ime moramo potemtakem uvrstiti v isto skupino kot priimke *Knez, Kralj, Škof, Papež*. »Predniki niso bili knezi ali kralji itd., ali obnašali so se kakor knezi, kralji ali škofi ali važni 'Rathi'.« (Kotnik III, 1995, 119–120)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti; 2. izpeljava priimka imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva]

Priponsko obrazilo: *-* ali *(-ih)*¹³³

¹³² Dodala N. P.

¹³³ Navedeno obrazilo je ustrezno, če so priimki izpeljani iz osnove *rad**; če so izpeljani iz osebnega imena, obrazil ni.

Rezman, Resman, Razman – Ra(s/z)man, Ra(s/z)mon, Ro(s/z)man, Rō(s/z)man, Re(s/z)man/Re(z/s)manica, Re(s/z)manca, Ra(s/z)manica

Zapis v rokopisu: *Rasman, Rasmon, Rofman*¹³⁴, *Rösman, Refman*¹³⁵, *Resman, Refsman*¹³⁶; *Resmaniza, Refmaniza*¹³⁷, *Refsmanza*¹³⁸, *Rasmaniza*

V AS so navedeni priimki *Resman, Resmanica, Rezman*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek izhaja iz osebnega imena *Erazem* (od svetniškega imena *Erasmus*).

Merkù navaja priimek *Resman* (iz sv. *Erasmus*) (Merkù, 2004, 39), prav tako tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 231)

Bezljaj navaja priimek *Resman*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, a ne na Koroškem; priimek *Rezman* pa je poleg Maribora, Kranja, Celja z okolico in Kočevja poznan tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 515)

V Leksikonu priimkov sta zapisana tudi priimka *Režman* in *Ražman*, ki sta poznana le v Sežani. Naveden je tudi priimek *Razman*, poznan prav tako v Sežani. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Resman* in *Resmaniza*, prvič zapisan leta 1654 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; priimek *Rožman* (*Roschman*), zapisan leta 1827 v občini Šmihel pri Pliberku; leta 1601 (*Rossmann*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad (dodaja, da je ime nastalo iz krstnega imena *Erazem*; sv. Erazma so do 16. stoletja naši predniki zelo častili; bil je eden izmed pomočnikov v sili. Navaja tudi priimek *Rožman*, zapisan leta 1535 (*Rosman*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik V, 1997, 116; Kotnik VI, 1999, 101; Kotnik X, 2006, 42; Kotnik XIII, 2008, 255–256)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: - ali -man¹³⁹/-ica

Stane – Stane, Stanej, Stanic/Stane(ž/š/č)ica¹⁴⁰, Sta(n/r)ecinja, Stam(n)(i/e)čica

¹³⁴ Priimek je enkrat uporabljen za žensko.

¹³⁵ N. P.

¹³⁶ N. P.

¹³⁷ N. P.

¹³⁸ N. P.

¹³⁹ Pri tem priimku je lahko -man obrazilo, lahko pa je del zloženke. Če je del zloženke, obrazila ni. Pri tvorjenkah s samostalnikom, redko s pridevnikom ali glagolom, označuje moškega na splošno ali poklicno (*der Mann*).

Zapis v rokopisu: *Stane, Stanne, Stanei, Stanniz; Staneshiza, Stanezhiza, Sta(n/r)ezinia*¹⁴¹, *Sta(m/n)(i/e)zhiza*¹⁴²

V AS so navedeni priimki: *Stane, Stanečica, Stanečinja, Stanečnica, Stanica, Stanicinja*. (Vačun Kolar, 2009, 54) Kolarjeva priimek uvršča v isto skupino kot priimek *Stamiz*; jaz sem ju ločila, ker morda gre za drug priimek, ker tudi v starih krajevnih zapisih pri navedbi priimka *Stane* ni nikoli vmes m. (N. P.)

Priimek izhaja iz skrajšane oblike osebnega imena *Stanislav* s pripono *-e*. Ime domačije pa je izpeljano iz oblike *Stanet* s pripono *-je* (t je iz odvisnih sklonov). (Mrdavšič, 1988, 69; Mrdavšič, 2001, 89)

Feinigova navajata priimke *Stane, Stanic* in *Stanič*. (Feinig, 2004/2005, 275)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *stan* navaja številne pomene – pomeni zgradbo, hišo, kvartir, (vojaško) taborišče; pomeni tudi del obleke, ki pokriva trup; v starejši rabi je izpričan tudi pomen »čreda krav, ovac«, kar se je razvilo v hlev. Navaja številne izpeljanke iz omenjenega samostalnika, med drugim tudi *stanek*, kar pomeni prebivališče oziroma mesto, kjer kdo stoji; *stanica*, kar pomeni soba in stanek (šotor). Če bi na izvor sklepali na podlagi grške besede, bi beseda nosila pomen »nesrečen, nahajajoč se v slabem stanju«. Bezljaj dodaja, da je bil iz omenjenega samostalnika izpeljan priimek *Stano(v)nik*; na podlagi tega bi lahko iz tega sklepali tudi na izvor priimka *Stane*. (Bezljaj III, 1995, 311, 312)

Snoj pri razlagi zemljepisnega imena *Stanežiče* navaja hipokoristik **Staneša*, ki se ohranja v slovenskem patronimičnem priimku *Stanešič*. Dodaja, da je ta patronimik morda izpeljan iz imenovanj '*Staneševa vas*' ali '*Stanetova vas*'. Hipokoristika **Staneša*, **Stane* spadata k osebnim imenom **Stanislavъ* in **Stanigojъ*. Leta 1404 je prvič zapisano poimenovanje *Stanes*, ki označuje kmetijo z današnjim imenom *Stanej* v Paki na območju Hudinje. (Snoj, 2009, 393)

Bezljaj navaja priimek *Stane*, ki ga najdemo le na Koroškem; priimka *Stanec* in *Stanec*, ki ju najdemo na Štajerskem, slednjega tudi na Koroškem; priimek *Stani*, ki je razširjen v Ljubljani in Mariboru, priimek *Stanic*, ki ga najdemo v Mariboru in v Celju z okolico ter priimek *Stanič*, ki je razširjen po celotnem slovenskem območju, tudi na Korokem. (Bezljaj, 1974, 572)

Kotnik navaja priimek *Stanej*, prvič zapisan leta 1490 kot *Staing* v današnji občini Bistrica v Rožu. (Kotnik III, 1995, 36)

[1. izpeljava priimka imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva]

¹⁴⁰ Morda bi lahko bil ta priimek ženska oblika priimka *Stanešič*, ki pa v rokopisu ni zapisan.

¹⁴¹ Dodala N. P.

¹⁴² N. P.

Priponsko obrazilo: -e, -ic/-ica, -inja (-ejna)¹⁴³

Šimel – Šim(i)el, Šimel, Šiminl

Zapis v rokopisu: *Shimiel*¹⁴⁴, *Schimel*, *Shimel*, *Schimeell*, *Shiminl*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz osebnega imena *Simon*. (N. P.)

Kolarjeva ob priimku navaja Tomšičevo razlago *der Schimmel* – belec, konj. (Vačun Kolar, 2009, 17a)

Bezljaj navaja priimek *Šimel*, ki je razširjen v Celju in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 600)

V Leksikonu priimkov je zapisan tudi priimek *Simel*, ki ima manj kot pet nosilcev. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

V Leksikonu priimkov je naveden tudi priimek *Simel*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa]

Priponsko obrazilo: -el, -i(n)l

Šimun – Šimun

Zapis v rokopisu: *Schimun*

V AS je naveden priimek *Šimun*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Priimek najverjetneje izvira iz osebnega imena *Simon*.

Jakopin navaja, da je osebno ime *Simon/Šimon/Šimen* ustvarilo zelo razvejano družino priimkov. (Jakopin, 1977, 12)

Bezljaj navaja priimek *Simon*, ki je razširjen v Ljubljani, Mariboru, Kamniku, Radovljici in na Koroškem, in priimek *Šimon*, ki je poznan v Prekmurju, Šmarju in na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 550, 601)

Kotnik navaja priimek *Šimun*, zapisan leta 1571 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1591 (*Schimon*) pa v občini Kotmara vas; leta 1760 (*Schimanz*) v občini Sele; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš se *Siman* leta 1535 pojavi kot osebno ime, leta 1620 kot priimek (*Schimun*); leta 1669 (*Shumon*) je bil zapisan v župniji Pliberk in okolici, leta 1535 je zapisano le osebno ime *Simon*; zapisan je tudi leta 1664 (*Simon*) v občini Železna Kapla-Bela.

¹⁴³ To obrazilo je najverjetneje varianta za *-inja*.

¹⁴⁴ Dodala N. P.

(Kotnik II, 1993, 63; Kotnik VI, 1999, 42; Kotnik VIII, 2002/2003, 57; Kotnik XI, 2006/2007, 122–123; Kotnik XIII, 2008, 42, 184; Kotnik XV, 2011, 109)

Priponsko obrazilo: -

Šumah – Švemah, Šumah, Švemoh, Šumaf, Šumof/Švemahavica, Švemohin(j)a, Šumohovica, Švemah(v/n)ica, Šumohinja, Švemohovica, Šumohonica

Zapis v rokopisu: *Schuemach, Schuemah, fchumach*¹⁴⁵, *Shuemah, Shumach, Shumah, Schuemoch, Schumaf, fchu'mof*¹⁴⁶; *Schuemachauiza, Schuemochina, Schumochouiza, Shuemah(u/n)iza, Schumof[...].hinia, fhuemohouiza*¹⁴⁷, *Schumochoniza*

V AS so navedeni priimki *Šumah, Šumahinja, Šumahovica* in krajevno ime *Šumahov vrh*. (Vačun Kolar, 2009, 55/56)

Priimek *Šumah* najverjetneje izhaja iz osebne imena *Simon, Šimon, Šimen*, ki je nastalo iz biblijskega imena *Šimhon*. Iz tega imena je nastalo mnogo priimkov, tudi *Šumnik, Šumej, Šumi, Šum*. (Mrdavšič, 1988, str. 71–72)

Zapis priimka *Schuemoch* pa kaže tudi na morebiten izvor poimenovanja po dejavnosti – izdelovalec čevljev. (N. P.)

Šivic-Dularjeva pa dopušča možnost, da je pri nas obstajala slovanska imenska osnova *Šum*, že preden se je uveljavilo osebno ime *Šimon*. (Mrdavšič, 2001, 94) Podobnega mnenja je tudi Bezlaj, ki samostalnik *šuma* razlaga kot »bedak«; šumast pomeni »bedast«, šumastati pa pomeni »obnašati se kot bedak«; iz omenjenega samostalnika izpeljuje priimke *Šuma, Šumak, Šume* in *Šumec*. Na podlagi zapisanega sklepam, da bi lahko na takšen način morda razložili tudi priimek *Šumah*. Besedo *šum* pa Bezlaj razlaga tudi kot pijanost, omamljenost, tudi vihravost v okviru slovanske besede *šumъ, ki pomeni hrup. Po zapisani razlagi bi priimek torej označeval človeka, ki je bedast, pogosto pijan ali pa vihrav. (Bezlaj IV, 2005, 130)

Bezlaj navaja priimek *Šumah*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezlaj, 1974, 626)

Kotnik navaja priimek *Šumej*, ki je bil leta 1551 (*Schumei*) zapisan v občini Kotmara vas. Najdemo ga tudi v občini Bistrica v Rožu leta 1801 in je najverjetneje nastal iz imena *Šimej*; najdemo ga tudi v današnji občini Šmihel pri Pliberku leta 1736. Domneva, da *Šumej* mogoče pomeni isto kakor *Schuman* (čevljar). Priimek *Šumah* je v župniji Pliberk in okolici zapisan že leta 1505 (*Schumach*, kasneje *Schuemacher*), a ni gotovo, da je bil to že priimek, najverjetneje je bil to zgolj naziv za čevljarja. Ob osebni imenu je bil priimek prvič zapisan leta 1667

¹⁴⁵ N. P.

¹⁴⁶ N. P.

¹⁴⁷ N. P.

(*Shuemah Martin*). Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *šuma*. Leta 1669 (*Schumei*) je bil priimek zapisan v prafari Marija na Zilji. (Kotnik II, 1993, 37; Kotnik III, 1995, 105; Kotnik VI, 1999, 20; Kotnik XIII, 2008, 346, 356–357; Kotnik XIV, 2009, 210)

Na tem mestu navajam razmišljanje Alenke Šivic-Dular o etimološki problematiki priimka *Schuemah* (*Šumah*):

»Po mojem mnenju bi bilo iz vsaj dveh razlogov težko utemeljiti razvoj iz atrpn. *Simon*, in sicer: (a) pri naglašenem *-í-* v prvem zlogu bi bilo težko pričakovati redukcijo in nato ponovno vokalizacijo reduciranega vokala v *-u-*; (b) manj verjetno se zdi domnevati, da vsebuje nadvse redko slovansko antroponimično pripono *-ah* (npr. polj. *Gostach*, stčes. *Adach*, rus. *Zubacha*). Takšnega priimka ne navaja niti Keber 1996: *Simon*). Tudi razlaga iz *Schue-mach* ni verjetna: nisem še nisem opazila, da bi se lahko nemški *-er* (tj. *Schuhmacher*) obrusil.

Priimki s podstavo **Šum-* so številni (ZSSP 626), prav tako v hrv. (LP 665) iz najbrž onomatopetskega korena; zelo verjetno pa se zdi, da je priimek nastal že iz antroponima s tem korenem, morda **Šumъ*, **Šuma*? Na to kažejo priponski morfemi (sln., hrv.).« (Šivic-Dular, pismo po elektronski pošti)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebne lastnosti; 2. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: *-ah/-ovica, -ina, -inja*

Šumnik – Šumnig, Šumnik, Sumbnik /Šumnica

Zapis v rokopisu: *fchumnig*¹⁴⁸, *Schumnig*, *Schumnigg*, *fchumnigk*¹⁴⁹, *Shumnik*, *Sumbnik*; *Schumniza*

V AS sta navedena priimka *Šumnik* in *Šumnica* ter krajevno ime *Šumahov vrh*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Mrdavšič se sklicuje na Jakopina in navaja, da redki priimki *Šumej*, *Šumi* in *Šum* povečujejo družino priimkov, nastalih iz osebnega imena imena *Simon/Šimon/Šimen*, ki je nastalo iz biblijskega imena *Šimhon*.

Šumniki pa so tudi šumeči potočki ali njihovi bolj izrazito šumeči deli. (Mrdavšič, 1988, 72; Mrdavšič, 2001, 94) V tem primeru bi priimek označeval nosilca po lastnostih prebivališča. (N. P.)

¹⁴⁸ N. P.

¹⁴⁹ N. P.

Snoj ob razlagi vodnega imena *Šum* in krajevnega ter vodnega imena *Šumnik* navaja, da pomen občnega imena *šum* ni le šumenje, temveč (predvsem na Gorenjskem) tudi *slap*. Ime *Šum* praviloma označuje večje, *Šumnik* pa manjše slapove in brzice. Priimek *Šumnik* je prvotno označeval posestnika ob kakem *šumu*, tj. slapu ali brzicah. Dodaja, da krajevnega imena *Šumnik* (naglas na i) zaradi naglasnih razlogov ni mogoče izpeljevati iz samostalnika *šuma* (naglas na u) (gozd, hosta), ohranjenega v koroških, štajerskih in notranjskih narečjih. (Šumnik, 2009, 421)

Feinigova navajata priimek *Šumnik*. (Feinig, 2004/2005, 286)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *šum* navaja priimke, izpeljane iz omenjene besede: *Šum* in *Šumnik*. Samostalnik *šum* nosi mnogo pomenov; Bezljaj navaja pijanost; hripavost; bebavost; razpenjena voda, vrtinec; hrupeti, besneti. (Bezljaj IV, 2005, 129, 130) V tem primeru bi priimek označeval človeka po njegovi osebnostnih lastnostih.

Bezljaj navaja priimek *Šumnik*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 626)

Kotnik navaja priimek *Šumnik* (ženska oblika priimka *Shumniza*), zapisan leta 1687 v današnji župniji Globasnica in Šteben; leta 1524 (*Schuminigkh*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja razlago, ki jo je povzel po Feinigovih: »Šumi ist der Wasserfall.« Priimek torej izpeljuje iz samostalnika *šumi*, ki pomeni slap. (Kotnik IX, 2004, 25; Kotnik XIII, 2008, 261–262)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

Torc

Zapis v rokopisu: *Torz*

Mrdavšič navaja priimka *Torc/Torče*. Ohranjeno je le ime zaselka *Torčeva žaga* ob cesti Prevalje – Mežica. Priimek bi lahko bil izpeljan iz osebnega imena *Viktor* s pripono *-(e)c*. Osnova priimku bi lahko bil tudi srbski samostalnik *tor* (tamar, ograjen prostor za živino) ali glagol *toriti* (tamariti). (Mrdavšič, 2001, 96)

Tudi Bezljaj med drugim razlaga samostalnik *tor* kot »staja, ograda za drobnico ali živino«; pomeni tudi »utrjena pot, mesto, kjer hodi veliko ljudi«. Psl. **torь* pomeni utiranje; iz tega je izpeljana lot. beseda *nuotars*, ki pomeni z grmovjem obrasel pašnik. Glagol *torati* pa pomeni »s težavo se česa lotevati, vleči se«, »težko nositi, prenašati, ropotati, razbijati«, »mučiti, zatirati se«; pomeni tudi trpeti revščino (od tod izraz *revščina me tare*). (Bezljaj IV, 2005, 202, 203)

Priimek bi morda lahko povezali s priimkom *Terče(j)* (glej stran 191–193).

Bezljaj navaja priimek *Torč*, poznan le v Kranju. (Bezljaj, 1974, 644)

Kotnik navaja priimek *Torc*, zapisan leta 1596 (*Torz*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja, da je priimek skrajšana oblika imena *Tiburtius*. Navaja tudi ime mlina *Torčev mlin* v Mežici. Leta 1705 je bil tu vpisan oče »Miha molitor in Miss« (mlinar v Mežici), prvič leta 1747 pa ime poklica v isti družini postane priimek – *Valentin Mlinar*. (Kotnik XIII, 2008, 174–175)

Priponsko obrazilo: -c

***Banko, Vanko – Vanko, Va(n/r)ko**¹⁵⁰ (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Wanko, Wancko, Wa(n/r)cko*¹⁵¹

Kolarjeva priimek primerja s priimkom *Banko* iz Atlasa Slovenije. (Vačun Kolar, 2009, 27)

Feinigova navajata priimke *Vank, Vanek* in *Vankart*, in sicer jih izpeljujeta iz osebnega imena *Johann (Ivan)*. Navajata še priimek *Bank*. (Feinig, 2004/2005, 22, 310)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz osebnega imena *Ivan* oziroma iz različic imena *Vanč, Vanek*. (N. P.)

Merkù navaja priimek *Vančina*, ki ga izpeljuje iz svetniškega imena *Bonifacij*. Navaja tudi priimek *Banko*, ki je izpeljan iz osebnega imena *Urban*. (Merkù, 2004, 38, 40–41) Mogoče bi lahko tako rekli tudi za priimek *Vanko*, če upoštevamo osnovo imena.

Priimek bi lahko bil izpeljan iz besede *van*, ki se uporablja le v besednih zvezah »na/v van«, »na božji van«, »na dober van«, »na moj van« itd. Besedne zveze z besedo *van* najdemo tudi v 18. stoletju v Kastelčevem in Vorenčevem slovensko-latinskem slovarju. Beseda izhaja iz nemške besede *der Wahn*, ki pomeni »utvara, zmotno prepričanje«. Priimek bi lahko izpeljali tudi iz starovisokonemške besede *wan*, ki pomeni »ne poln ne prazen«, ali pa iz besede *wahn*, ki pomeni prazen, nespameten, pomanjkljiv, pičel, boren, nepopoln, nezadosten, jalov ipd. Podoben pomen ima tudi pridevnik *vanek* (omahljiv, nestanoviten). Priimek pa bi lahko izpeljali tudi iz glagola *vancati*, ki pomeni pretehtavati, tehtati, preiskovati, studence iskati (po Pleteršniku *abwägen, sondoeren*). Bezljaj navaja morebitno zvezo s koroškim narečnim glagolom (prihraniti, dobiček imeti, pridobiti si). Priimek bi lahko bil povezan tudi z glagolom *vančati*, ki pomeni paziti, biti pozoren; ali pa s pridevnikom *vančen*, ki pomeni mil, ljubljjen. (Bezljaj IV, 2005, 279, 280)

Priimek bi lahko bil povezan tudi s samostalnikom *ban*, katerega drugi pomen je zaščiten gozd. (Bezljaj I, 1976, 11)

¹⁵⁰ N. P. Nisem povsem gotova, ali gre za zapis n ali r. Zapis Kolarjeve: *Wancko*. (Vačun Kolar, 2009, 27)

¹⁵¹ N. P.

Bezljaj navaja priimek *Vanko*, ki je razširjen le v Celju z okolico, in priimka *Vanco* in *Vank*, ki sta poznana v Mariboru. Navaja še priimek *Banco*, ki je poznan le v Ljubljani; priimek *Bank*, ki je razširjen le v Murski Soboti, in priimek *Banko*, ki je poznan v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 21, 665, 666)

Kotnik navaja priimek *Bank* (*Wanchko*, *Wanck*), zapisan leta 1471 v Spodnji Zilji. Dodaja razlago: »Banjka ist die Wanne.« Priimek izpeljuje iz samostalnika *kad*. Navaja tudi priimek *Banko*, zapisan leta 1535 (*Wanco*) v župniji Pliberk in njeni okolici. Dodaja, da je *Banko* skrajšana oblika osebnega imena *Urbanko*. (Kotnik XII, 2008, 18; Kotnik XIII, 2008, 240–241)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti]

Obrazilo: -ko

Voncej, Boncej (Bončej)

Zapis v rokopisu: *Wonzei*

V AS je priimek *Bončej*. (Vačun Kolar, 2009, 27) Varianta tega priimka bi lahko bil današnji koroški priimek *Vončina*, za katerega Merkù navaja, da je izpeljan iz svetniških imen *Bonifacij* ali *Bonaventura*. (Merkù, 2004, 38)

Keber ob razlagi imena *Bonifacij* navaja priimek *Boncelj* (*Wantzl*), ki je izpeljan iz omenjenega imena. (Keber, 1996, 139)

Priimek bi morda lahko izpeljali iz glagola *bontati*, ki pomeni pokvariti, izpriditi; Bezljaj dodaja, da je etimologija glagola neznana. (Bezljaj I, 1976, 34)

Bezljaj navaja priimek *Vonča*, ki je poznan le v Ljubljani; priimek *Vončina*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem, in priimke *Bonča*, *Bončar* in *Bončina*, ki so razširjeni predvsem v osrednji Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 48, 686)

Priponsko obrazilo: -ej

5.2.2 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ ZA GEOGRAFSKO RAZGIBANOST POKRAJINE

Bisternik – B(i/e)sternik, Visterni(k/g)/Bisternica, Visternica

Zapis v rokopisu: *Bisternik*, *Běsternik*¹⁵², *Wifternik*¹⁵³, *Wisternik*, *Wifternikh*¹⁵⁴, *Wisternig*¹⁵⁵, *Wisternigg/Bisterniza*, *Wisterniza*

Ime je izpeljano iz pridevnika *bister* s pripono *-nik*. (N. P.) Najverjetneje označuje gospodarja, ki se je na kmetijo v Podpeci priženil iz Bistre. Mrdavšič navaja še varianto *Bistrnik*, ki pa v rokopisu v takšni obliki ni zapisana. (Mrdavšič, 1988, 19; Mrdavšič, 2001, 26)

Mrdavšič navaja, da so v urbarju iz leta 1524 vse današnje bistrske kmetije s tistimi, ki danes spadajo v katastrsko občino Ludranski vrh, navedene pod skupno krajevno oznako »Am Ruedlems Egkh«. Vsaj leta 1762 pa je že zapisano tudi njeno samostojno ime *Vistra*. Naselje je dobilo ime po potoku *Bistra*, kateremu je osnova pridevnik *bister*, ki označuje lastnosti, kot so čist, deroč, hiter, jasen. Bezlaj ugotavlja, da je ta pridevnik osnova mnogim vodnim imenom na Slovenskem. (Mrdavšič, 1987, 28) Bezlaj ob razlagi pridevnika *bister* navaja rečna imena, izpeljana iz omenjenega pridevnika: *Bistrica*, *Vistriza*, *Fuistriza*, *Bistričica* in *Bistra*. (Bezljaj I, 1976, 22)

Snoj navaja ime *Bistrica*, ki je prvotno vodno ime, večkrat preneseno na kraj, skozi katerega teče reka ali potok ali kjer izvira. Ime je znano v vseh slovanskih jezikih (**bystrica*) in je označevalo hitro tekoče reke (pomeni namreč hitro tekoč, deroč). Iz te pridevniške osnove je izpeljano večkratno vodno ime in drugotno krajevno ime *Bistra*. (Snoj, 2009, 61)

Feinigova navajata priimke *Bistričnik*, *Westritschnig*, *Vestritschnig*. (Feinig, 2004/2005, 28)

Bezljaj navaja priimek *Bisternik*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 40)

Kotnik navaja priimek *Bister*. Dodaja, da ime *Višter* prihaja preko nemščine (*Pfister*), ta pa je izpeljana iz latinske besede za boljšega samostanskega peka – *pistor*. Priimek je bil prvič zapisan leta 1568 (*Wister*) v občini Bilčovs. V tem primeru bi označeval nosilca po dejavnosti, ki jo je opravljal. Priimek je bil leta 1524 (*Wistriznigkh*) zapisan v občini Železna Kapla-Bela. Dodaja razlago: »Bistričnik ist der Bewohner an der Feistriz.« V tem primeru označuje prebivalca/priseljenca iz Bistre/Bistrice. Navaja tudi priimek *Wišter*, ki je bil prvič zapisan leta 1702 v današnji občini Št. Jakob v Rožu. Priimek je bil zapisan tudi v župniji Pliberk in okolici leta 1807 (*Wisternig*). (Kotnik I, 1992, 20, 36, 60; Kotnik V, 1997, 53; Kotnik XV, 2011, 84; Kotnik XIII, 2008, 278)

[1. izpeljava priimka iz imenovanja poklica/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: *-nik*, *-nig/nica*

¹⁵² Dodala N. P.

¹⁵³ N. P.

¹⁵⁴ N. P.

¹⁵⁵ Dodala N. P.

Brežnik – Brežnik

Zapis v rokopisu: *Breshnik*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *breg*, kjer pa je prišlo do palatalizacije g v ž. V drugem primeru bi priimek označeval nosilca po značilnosti lege, kjer je njegova kmetija, torej nekje na nekem bregu. Lahko bi bil izpeljan tudi iz samostalnikov *breza* ali *brezno*, a verjetnejša je prva razlaga. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Breznik*. (Feinig, 2004/2005, 32)

Bezljaj navaja priimek *Brežnik*, ki je razširjen v Litiji, Celju, Šmarjah, v Celju in Ljubljani z okolico, Mariboru, Radovljici, v Gornjem Gradu in na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 59)

Priimek bi morda lahko bil povezan s priimkoma *Prežnik* in *Prižnik*, zapisan leta 1703 v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš; Kotnik ga izpeljuje iz samostalnika *preža* (die Lauer)¹⁵⁶, ki ga najdemo tudi pri Pleteršniku. (Kotnik XI, 2006/2007, 142)

Kotnik navaja tudi priimek *Brežnik*, zapisan leta 1661 (*Breschnig*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja, da priimek pomeni isto kot priimek *Rainer* (*das Rain* – pobočje, breg). (Kotnik XIII, 2008, 45) Izpeljuje ga torej iz samostalnika *breg*.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj rastlin/delov rastlin]

Priponsko obrazilo: -nik

***Bulovec, *Bulovc – Bulavc** (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Bullauz*

Kolarjeva navaja Tomšičevo razlago, namreč *die Buhle* pomeni ljubica – izraz je zapisan ob moškem imenu in priimku. (Vačun Kolar, 2009, 100) Sama sem zapis obravnavala tudi kot priimek.

V Leksikonu priimkov na spletu so navedeni priimki *Bulovec*, *Bulovc*, *Podbulavec*, in sicer s pripono *-ec* označujejo prebivalca kraja 'pod bulo' oz. lahko izhaja poreklo priimka iz kraja s takim imenom. Priimek *Podbulavec* je pogost na skrajnem slovenskem zahodu v mikrotoponomastiki ter v vsakdanji rabi, tudi v pomenu 'grič, vzpetina'. Priimka *Bulovec* in *Bulovc* sta prisotna bolj na severozahodu. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>) Priimek bi v tem primeru označeval nosilca priimka po značilnostih lege domačije (hrib, vzpetina).

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *buljiti*. (N. P.)

¹⁵⁶ V smislu *biti na preži*.

Priponsko obrazilo: -(ov)ec

Burjak – Burjak, Vurjak/Burjakovica, Vurjakovica, Vurikovica

Zapis v rokopisu: *Buriak, Wuriak, Wuriakh/Buriakouiza, Burjakouiza*¹⁵⁷, *Wuriacouiza, Wuriakouiza, Wurikouiza*¹⁵⁸

Izhaja iz samostalnika *burja* s pripono *-ak* in lahko izraža lego domačije, izpostavljene vetru ali osebnostno lastnost (temperament – nagel, vihrav) prvotnega nosilca priimka. (Mrdavšič, 1988, 22; Mrdavšič, 2001, 29)

Pridevniške oblike v rokopisu: *Marinca Wuriaka(ua) roienka, Marina Wuriacoua roienca, Matthaus Wuriakau roienko, Matthaus Buriokou loco feftra Marina.*

V rokopisu se pojavi tudi poimenovanje oseb s hišnim imenom: (*Marinka, Matevž*) *Pri Wuriak (Marinka apud Wuriak, Matthta'us apud Wuriak).*

Feinigova navajata priimek *Burjak*. (Feinig, 2004/2005, 35)

Merkù navaja priimek *Burja*, in sicer ga uvrsti v kategorijo zemljepisnih imen – vetrov. Priimek je izpeljan iz latinskega imena *borea* za severni veter in je enak slovenskemu živemu imenu za severovzhodni veter. Podaja pa še drugo razlago, in sicer bi lahko priimek sprva nastal kot vzdevek za živahnega, razburljivega človeka; potemtakem ga lahko uvrstimo tudi v skupino priimkov, ki so nastali iz osebnostnih lastnosti nosilca priimka. (Merkù, 2004, 78)

Bezljaj navaja priimek *Burjak*, ki je razširjen na Koroškem, v Kranju, Ljubljani in njeni okolici ter v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 67)

Kotnik navaja priimek *Burjak*, zapisan leta 1486 (*Wuriach*). Izpeljuje ga iz imena vetra *burja*. (Kotnik XIII, 2008, 185)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti]

Priponsko obrazilo: -ak/-(ov)ica

(*Grabnar) – Grabnarica

Zapis v rokopisu: *grabnariza*

V AS je zapisan priimek *Grabner*. (Vačun Kolar, 2009, 32)

¹⁵⁷ N. P.

¹⁵⁸ Dodala N. P.

V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka.

Priimek je izpeljan iz nemške besede *graben* (jarek, potok) s pripono *-ar* in najverjetneje označuje človeka, ki je živel na področju, kjer je v bližini kakšen potok. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Grabner* in dodajata razlago: »am Graben wohnend«. (Feinig, 2004/2005, 70)

Bezljaj navaja priimka *Grabnar* in *Grabner*, ki sta razširjena v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 174)

Kotnik navaja priimek *Grabnar*, zapisan leta 1758 (*Grabner*) v župniji Pliberk in okolici; leta 1671 (*Grabnar*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik XIII, 2008, 279; Kotnik XIV, 2009, 182, 188)

Priponsko obrazilo: *-ica*

Hlipovčnik – Hlipovčnik, Hlipovčnig, Hlipovičnik, Hlipovrčnig, Hlipovčnek, Hlipavčnik/Hlipovčnica, Hlipavčnico (Hlipavčenca)

Zapis v rokopisu: *Hlipoudshnik, Hlipoutshnik, Hlipoutshnik*¹⁵⁹, *Hlipoufshnik*¹⁶⁰, *Hlipouznikh*¹⁶¹, *Hlipouzhnik*¹⁶², *Hlipouzhnik, Hlipouzhnig, Hlipouzhnig, Hlipouznig, Hlipoutznig*¹⁶³, *Hlipouzhnigg, Hlipouiznig*¹⁶⁴, *Hlipourzhnigh, Hlipouzhnek*¹⁶⁵, *Hlipau'znikh*¹⁶⁶, *Hlipauznikh*¹⁶⁷/*Hlipouzhniza, Hlipouzniza*¹⁶⁸, *Hlipauznizo (Hlipauzhenza)*¹⁶⁹

V AS sta navedena priimka *Hlipovčnik* in *Hlipovčnica*. (Vačun Kolar, 2009, 32/33)

¹⁵⁹ N. P.

¹⁶⁰ N. P.

¹⁶¹ Dodala N. P.

¹⁶² Dodala N. P.

¹⁶³ Dodala N. P.

¹⁶⁴ Dodala N. P.

¹⁶⁵ Dodala N. P.

¹⁶⁶ Dodala N. P.

¹⁶⁷ Dodala N. P.

¹⁶⁸ Dodala N. P.

¹⁶⁹ Prečrtano; dodala N. P.

Hlipovec je ime vrha med Komnom in Travnikom, je tudi ime za širše območje. Osnova bi lahko bila zastarel samostalnik *hlip* (SSKJ: zrak) ali pa glagol *hlipati*. Pomen glagolske osnove bi se lahko nanašal na veter v severovzhodnih pobočjih Smrekovca. Lahko da je bilo to prvotno ime *Lipovec* – ime za lipov gozd. (Mrdavšič, 1988, 30; Mrdavšič, 2001, 40)

Priimek je najverjetneje sestavljen iz samostalnikov *hlip-* in *vrh-* (*-vršnik*). (N. P.)

Kotnik dodaja priimek *Hlipovčnik*, zapisan leta 1748 kot *Lippouz*, leta 1770 pa kot *Hlippoutz*. »[...] leta 1748 se je zdelo zapisnikarju, da sliši 'Lippouz', šele 1770 je zapisano 'Hlippoutz'. Pisar jožefinskega katastra l. 1785 spet ni slišal prve črke in je zapisal 'Lippoutschnig'.« Dodaja, da je z dvojno končnico v urbar zapisan kmet *Hlipovc* v Bistri nad Črno; tudi ta kmetija naj bi stala baje visoko na prepihu, na hlipu. (Kotnik VIII, 2002/2003, 44)

Priponsko obrazilo: *-(ov)č-nik < ov-ec-nik, -(ov)č-nig/-nica*¹⁷⁰

Hribernik – Hribernik/Hribernica

Zapis v rokopisu: *Hribernik/Hriberniza*

V AS sta zapisana priimka *Hribernik* in *Hribernica*. (Vačun Kolar, 2009, 33)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *hrib* z dvojno pripono *-er* in *-nik* ter označuje človeka, ki živi v hribih. Pripona *-er* je najverjetneje nastala iz prvotne pripone *-ar* (*Hribar-nik*). (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Hribernik* in *Hribernig*. (Feinig, 2004/2005, 92)

Lednik navaja priimka *Hribernik* in *Hribernica*. (Lednik, 2001, 23)

Bezljaj v razlagi samostalnika *hrib* navede priimka, izpeljana iz omenjenega samostalnika: *Hribernik* in *Hribar*; navede še najpogostejša toponima, in sicer *Hrib* ter *Hribec*. (Bezljaj I, 1974, 203)

Bezljaj navaja priimek *Hribernik*, ki je razširjen po skoraj celotnem območju Slovenije. (Bezljaj, 1974, 212)

V Leksikonu priimkov je zapisan tudi priimek *Hribarnik*, ki je poznan le na Koroškem. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Hribernik* v današnji občini Bistrica v Rožu, zapisan leta 1751; leta 1748 v občini Šmihel pri Pliberku; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1731; leta 1544 (*Chribernik*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad; v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Cribernigkh*) (dodaja, da je priimek *Hriber* izpeljan is samostalnika *hrib* (der Hügel)); v Spodnji Zilji leta

¹⁷⁰ Če je iz priimek izpeljan iz *-vršnik*, je obrazilo *-nik*, prav tako je obrazilo *-nik*, če je iz *Lipovec*, če pa je izpeljan iz *hlip*, je *-(ov)šnik*.

1672 (*Kriber*), v župniji Pliberk in okolici leta 1726 (*Hribernigg*); leta 1679 (*Hribernig*) v prafari Marija na Zilji; dodaja: »Hriber ist ein Hügel¹⁷¹.«; v občini Sele leta 1524 (*Hribernik*, *Kribernigh*, *Hribernigg*), leta 1705 je zapisana ženska oblika priimka *Hriberniza*. (Kotnik III, 1995, 11; Kotnik VI, 1999, 29, 107; Kotnik VII, 2001/2002, 27, 94; Kotnik VIII, 2002/2003, 23, 68–69; Kotnik X, 2006, 23–24; Kotnik XII, 2008, 260; Kotnik XIII, 2008, 64, 204, 345–346, 359; Kotnik XIV, 2009, 79, 124–125, 202; Kotnik XV, 2011, 78)

Priponsko obrazilo: -(er)nik/nica

Ko(l/v)šak, Ka(l/v)šak, *Kolšek – Kol(s/š)ak, Kal(s/š)ak, Kavšak, Kavšag, Kovšak/Kolšakin, Kav(š/ž)ica, Kolšica

Zapis v rokopisu: *Colshak, Kolshak, Kolshak*¹⁷², *Kolsak*¹⁷³, *Kalsak, Kalshak, Khalschak, Kauschag, Kauschakh, Ka'ushak*¹⁷⁴, *Koushak, Koushak*¹⁷⁵/*Kolshakin*¹⁷⁶, *Kauschiza, Kaushiza, kaufhiza*¹⁷⁷, *Kolshiza*

V AS sta zapisana priimka *Kavšak* in *Kavšica*. (Vačun Kolar, 2009, 35/36)

Ime je najverjetneje izpeljano iz prvotnega ledinskega imena *Kal* s pripono *-šak*. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Kaus, Kauschei, Kauschej* in *Kauschek*; izpeljujeta pa jih iz osebnega imena *Miklavž* oz. iz ljubkovalne, skrajšane, narečne oblike tega imena – *Kavži* ali *Avži*. (Feinig, 2004/2005, 109–110)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *kal* (blato, usedlina, mlaka) navaja toponim *Kal* in številne mikrotoponime: *Kalše, Kalec, Kaliči, Kaliček* idr., navaja tudi priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Kalar, Kališ, Kališnik, Kališčar, Kalšek, Kalšnik*. (Bezljaj II, 1982, 10) Sama sem mnenja, da je najverjetnejša izpeljava obravnavanega priimka iz omenjenega samostalnika.

Bezljaj navaja priimke *Kaušak* (Kranj), *Kaušek* (Litija, Črnomelj, Laško, Novo mesto, Maribor), *Kavšak* (Koroška), *Kavšek* (Novo mesto, Črnomelj, Radovljica, Ljubljana, Litija, Maribor, Ptuj, Krško, Kočevje), *Kovšak* (Gornji Grad), *Kovšek* (Laško, Ljubljana, Gornji

¹⁷¹ hrib, grič

¹⁷² N. P.

¹⁷³ Priimek se dvakrat pojavi ob ženskem osebnem imenu.

¹⁷⁴ N. P.

¹⁷⁵ N. P.

¹⁷⁶ N. P.

¹⁷⁷ N. P.

Grad) in *Kolšek*, ki je razširjen v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 256, 280, 294)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -(š)ak, -(š)ag/-ica, -in

Karničnik – Karni(c/č)nik, karničnika, Kärničnig, Kerničnik/Karničnica

Zapis v rokopisu: *Karnitschnik, karniznika (rod.), Kärnižhnig, Kernizhnikh, Kernitshnik; Karnitschniza*

V AS sta zapisana priimka *Karničnik* in *Karničnica*. (Vačun Kolar, 2009, 35)

Ledinsko ime *Karnice* je enako množinski obliki samostalnika *krnica*¹⁷⁸, domače ime pa je izpeljano iz osnove *krnica* s pripono *-nik*. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Karničar, Karnitschar, Karničnik, Karnitschnig*. (Feinig, 2004/2005, 108)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *krnica* navaja toponim, izpeljan iz njega, in sicer *Krnjica* (Črna Gora). Priimkov, izpeljanih iz samostalnika *krnica*, ne omenja. (Bezljaj II, 1982, 97)

Bezljaj navaja priimek *Karničnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Ljubljani, Mariboru, Brežicah, Šmarju, Kočevju in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 253)

Kotnik navaja priimek *Krničnik*, prvič zapisan leta 1727 (*Korniznig*) v današnji občini Šmarjeta v Rožu; priimek *Karničnik*, zapisan leta 1785 (*Karnitschnigg*). Dodaja: »Karnica ist ein Wasserschlund.« Karnico označi kot požiralnik; kot kraj, ki požira vodo. Priimek *Karničar* je bil zapisan leta 1691 (*Kornitscher*) v občini Železna Kapla-Bela (Kotnik VII, 2001/2002, 35–36; Kotnik XIII, 2008, 324; Kotnik XV, 2011, 42)

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

Katnik – Katnik

Zapis v rokopisu: *Catnikh*

¹⁷⁸ *krnica* -e ž (i) 1. poglobljeni del rečne struge ali jezerskega dna, kjer dela voda vrtinec; tolmun: vreči kaj v *krnico*; nevarne *krnice* // plitvejša kotanja, navadno napolnjena z vodo: *krnice* so bile polne vode/plitva *krnica*/kalna *krnica* voda v *krnici*; 2. agr. spodnji del preprostejše sadne stiskalnice, po katerem odteka mošt: postaviti koš na *krnico*; 3. geogr. zgornji, polkrožno zaključeni del ledeniške doline: v *krnici* se je nabral sneg/ledeniška *krnica*; 4. nar. vzhodno večja okrogla posoda, navadno izdolbena iz enega kosa lesa: mesiti kruh v *krnici*/*krnica* za pomivanje (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

V rokopisu je zapisan tudi priimek *Kotnik*, a nisem povsem gotova, ali gre v tem primeru za en in isti priimek, zato ju puščam vsakega zase. (N. P.)

Kolarjeva navede možno povezavo s priimkom *Katnikl* iz AS. (Vačun Kolar, 2009, 35) Ustrežnejša povezava pa se mi zdi povezava s priimkom *Kotnik*, ki izhaja iz samostalnika *kot* in lahko nosilca priimka označuje po lastnosti prostora, kjer živi. Lahko bi šlo za nemški zapis za priimek *Gatnik* in/ali *Kotnik*. (*Kotnik – Katnik*). (N. P.)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *kot* navaja priimka, izpeljana iz omenjenega samostalnika, in sicer *Kotnik* in *Zakotnik*. (Bezljaj II, 1982, 72)

Bezljaj navaja priimek *Katnik*, ki je poznan na Koroškem, v Radovljici, na Jesenicah in v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 255)

Priponsko obrazilo: -nik

Kavnik – Kavnik/Kavnica

Zapis v rokopisu: *Kaunik; Kauniza*

V AS se pojavita obe obliki priimka in ledinsko ime v *Kalu*. (Vačun Kolar, 2009, 35)

Ime je izpeljano iz samostalnika *kal*¹⁷⁹ s pripono *-nik* in poudarja lastnosti okolice prebivališča, domačije. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Kavar*, a ga izpeljujeta iz dejavnosti nosilca priimka – *kovač*. (Feinig, 2004/2005, 110)

Bezljaj navaja priimek *Kavnik*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 256)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanja poklicev/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -nik

Kogelnik, Kogovnik – Kogelnik, Kogovnik/Kog(e)lnica, Kogolnica

Zapis v rokopisu: *Kogelnik, Kogounik; Cogelniza, Kogelniza, Kogniza, Kogolniza*

V AS sta zapisana priimka *Kogelnik* in *Kogolnica*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

¹⁷⁹ kál -a [kau] m (a) 1. plitvejša kotanja s stoječo vodo; mlaka: po dežju so se napolnili vsi kali; piti vodo iz kala; izsušeni kali / napajati živino na kalu / umazan kal voda v kalu // razmočen, močviren kraj: pod pobočjem je veliko kalov; 2. agr. drobni delci, ki lebdijo v tekočini; kalež: kal se useda/vino ima kal (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Priimek je bil najprej ledinsko ime (po značilni obliki zemljišča). Izpeljan je iz nemškega samostalnika *der Kogel* (vrh, kopa) s pripono *-nik*, hišno ime pa je tudi lahko enako osnovni obliki *Kogel* ali pa je izpeljano iz nje s pripono *-sko*. (Mrdavšič, 1988, 36; Mrdavšič, 2001, 49)

Feinigova navajata priimke *Kogelnik*, *Kogelnig*, *Kogelnigg*. (Feinig, 2004/2005, 119)

Lednik navaja, da je domačija v Mežici, imenovana *Kogelnik*, danes opuščena, ime posesti pa se še vedno drži. (Lednik, 2001, 18)

Bezljaj navaja priimek *Kogelnik*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru, ter priimek *Kogeljnik*, ki je znan v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 276)

V Leksikonu priimkov je zapisan tudi priimek *Kogovnik*, ki naj bi bil razširjen le v Gornjem Gradu. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Kogelnik*, prvič zapisan leta 1486 (*Khogelnikh*) v župniji Pliberk in okolici. Leta 1665 je bil vpisan oče *Gregor Kogelnik*, malo kasneje *Milka Kogelniggin*, pokopana v Mežici. Izpeljuje ga iz samostalnika *der Kogel*. (Kotnik XIII, 2008, 132–133, 165–166)

Priponsko obrazilo: *-nik/-nica*

Končnik – Kon(c/č)nik, Kon(c/č)nig, Kančnik, Kančnig/Kon(c/č)nica

Zapis v rokopisu: *Contschnik, Contshnik, Contchnikh*¹⁸⁰, *Conznik, Konzhnik, Konzhnikh, Konzhnikh, Kontshnig*¹⁸¹, *Kontshnigg, Konzhnig, Konzhnigg, Konznig, Kontfchnig*¹⁸², *Kanzhnik, Cantshnig; Consfniza*¹⁸³, *Contschniza, Contshniza, Conzhniza, Konzniza, Konzhniza*

V rokopisu se pojavi tudi pridevniška oblika *Planinshekhi Konzhnikou offer*.

V AS so navedeni priimki *Končnik, Končnica, Kančnik*. (Vačun Kolar, 2009, 35, 37)

Danes se pojavlja tudi priimek *Kočnik*, ki je lahko izpeljan iz samostalnika *koča* s pripono *-nik*. (N. P.)

Priimek se nanaša na lego domačije. Izpeljan je lahko iz samostalnika *konec* s pripono *-nik*; v tem primeru bi priimek označeval lego domačije, kjer je živel nosilec priimka. (N. P.)

¹⁸⁰ N. P. (črki h sta zapisani kot bi šlo za črki f)

¹⁸¹ N. P.

¹⁸² N. P.

¹⁸³ N. P.

Mrdavšič navaja, da sta bila ime kmetije na Ludranskem vrhu in priimek prvič zapisana leta 1524 kot »Mate Kanz«, po čemer bi lahko sklepali, da je priimek nastal iz skrajšane oblike osebnega imena *Kancijan*. (Mrdavšič, 1988, 37/38; Mrdavšič, 2001, 50)

Feinigova navajata priimek *Kanatschnig*, ki ga izpeljujeta iz osebnega imena *Konrad*. (Feinig, 2004/2005, 106)

Bezljaj navaja priimek *Končnik*, ki je razširjen v Ljubljani, Gornjem gradu, Mariboru, Radovljici, Celju z okolico, v Laškem in na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 282)

Kotnik navaja priimek *Kočnik*, prvič zapisan leta 1524 kot *Connznikh* v današnji občini Šmihel pri Pliberku. (Kotnik VI, 1999, 81, 154)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

Kotnik – Kotnik

Zapis v rokopisu: *Cotnik*

V AS je naveden priimek *Kotnik*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *kot* in najverjetneje označuje lego domačije. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Kottnig* in *Kottnig*. (Feinig, 2004/2005, 127)

Bezljaj navaja priimek *Kotnik*, ki je razširjen po skoraj celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 293)

Kotnik navaja priimek *Kotnik*, zapisan leta 1527 (*Kattnik*) v Spodnji Zilji in leta 1603 (*Kotnig*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz samostalnika *kot*. V prafari Marija na Zilji je bil leta 1602 priimek zapisan kot *Gattnigg*, kasneje *Khatnigg*. (Kotnik XII, 2008, 137; Kotnik XIII, 2008, 51–52; Kotnik XIV, 2009, 260)

Priponsko obrazilo: -nik

Ledinek, *Ladinek – Ledinek, Ladinik, Ledineg, Ledinig, Ledivnik, Ledinik/Ladin(i)ca, Ledinica, Ledivnica

Zapis v rokopisu: *Ledinegk, Ladinik, Ladinikh, Ledineg, Ledinegg, Ledinig, Lediunik*¹⁸⁴, *Ledinik, Ledinikh; Ladiniza, Ladinza, Lediniza, Lediuniza*¹⁸⁵

¹⁸⁴ N. P.

V AS sta navedena priimka *Ladinek*, *Ladinica*. (Vačun Kolar, 2009, 40)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *ledina* (neobdelana zemlja) s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 2001, 57)

Feinigova navajata priimke *Ladin*, *Ladinig*, *Ladinigg*, *Ladinik*, *Ledinek* – izpeljani so iz samostalnika *ledina*. (Feinig, 2004/2005, 142)

Tudi Lednik navaja priimek *Ladinik*, ki je še danes enak hišnemu imenu. (Lednik, 2001, 22)

Bezlaj ob razlagi samostalnika *ledina* navaja številne priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Ledenek*, *Ledinek*, *Ledenšek*, *Ledinšek* in *Ledinko*; navaja tudi številne toponime: *Ledina*, *Ledine*, *Ledinica*, *Ladina* idr. (Bezlaj II, 1982, 130)

Bezlaj navaja priimek *Ledineg*, ki je razširjen v Mariboru; priimek *Ledinek*, ki je poznan v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem; priimek *Ladinek*, ki ga najdemo na Koroškem, v Mariboru in na Ptuju, ter priimek *Ladinik*, poznan na Koroškem, v Mariboru in v Šmarjah. (Bezlaj, 1974, 320, 327)

Kotnik navaja priimek *Ladinik*, zapisan leta 1591 (*Ladinikh*) v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1564 (*Ladinigh*) v današnji župniji Globasnica in Šteben; leta 1741 (*Ladinig*, *Ladinigg*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz samostalnika *ledina* (unbebautes Land); gre torej za nepozidano, neobdelano zemljo. (Kotnik VI, 1999, 75; Kotnik IX, 2004, 100; Kotnik XIII, 2008, 201, 231)

Priponsko obrazilo: *-ek (-eg)*, *-ik (-ig)/-ica*

(**Logar*) – *Logarin*¹⁸⁶, *Logarica*

Zapis v rokopisu: *Logarin*, *Logariza*

V AS sta navedena priimka: *Logar*, *Logarinja*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek je izpeljan iz samostalnik *log* s pripono *-ar*. Lahko izhaja tudi iz naziva nižjega gozdarskega uslužbenca, a ta naziv je mlajši kot priimek. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Logar* (Feinig, 2004/2005, 152), prav tako tudi Lednik. (Lednik, 2001, 23)

Bezlaj navaja priimek *Logar*, ki je znan po skoraj celotnem slovenskem ozemlju, tudi na Koroškem. (Bezlaj, 1974, 338)

¹⁸⁵ N. P.

¹⁸⁶ Priimek se obakrat pojavi ob ženskem osebni imenu.

Kotnik navaja priimek *Logar*, zapisan leta 1576 (*Lager*) v župniji Globasnica in Šteben; v občini Železna Kapla-Bela pa leta 1681 (*Lager*). (Kotnik IX, 2004, 92; Kotnik XV, 2011, 88)

Priponsko obrazilo: -in¹⁸⁷, -ica

Lužan – Lu(š/ž)an/Luženica

Zapis v rokopisu: *Luschaan, Luschan*¹⁸⁸, *Lushan, Lufhan*¹⁸⁹; *Lusheniza*

V AS sta navedena priimka *Lužan, Luženica*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz zemljepisnega imena *Luže* s pripono *-an*. Torej gre za poimenovanje z imenom kraja, iz katerega nosilec priimka izhaja. Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *luža* s pripono *-an*, pri čemer gre za poimenovanje po močvirni legi domačije. (Mrdavšič, 1988, 42; Mrdavšič, 2001, 67)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *luža* navaja številne mikrotoponime, kot so *Luža, Lužica, Lužina, Lužišče, Lužje, Lužnica, Lužnik, Užišče, Užce* idr. (Bezljaj II, 1982, 158)

Bezljaj navaja priimek *Lužan*, ki je poznan v Ljubljani z okolico, v Kranju, Krškem in na Ptuj; za Koroško ga ne omenja. (Bezljaj, 1974, 347)

Priponsko obrazilo: -an/-ica

Lužnik – Lužnik

Zapis v rokopisu: *Lushnikh*¹⁹⁰

V AS je naveden priimek *Lužnik*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Priimek ima enak izvor kot priimek *Lužan* s pripono *-nik*.

Bezljaj navaja priimek *Lužnik*, ki je razširjen v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 347)

Kotnik navaja priimek *Lužnik*, zapisan leta 1770 (*Uschnigg*) v občini Kotmara vas; leta 1689 (*Luschnig*) v občini Šmihel pri Pliberku; leta 1690 (*Luschnigg*) v občini Sele; leta 1623 (*Luschnigg*) v današnji župniji Globasnica in Šteben; leta 1663 (*Loshnigg*) v župniji Pliberk in

¹⁸⁷ Nemško obrazilo za ženski spol.

¹⁸⁸ Priimek dodala N. P.

¹⁸⁹ N. P.

¹⁹⁰ N. P.

okolici. Priimek izpeljuje iz samostalnika *luža* (mlaka). (Kotnik II, 1993, 13; Kotnik VI, 1999, 115; Kotnik VIII, 2002/2003, 52, 69; Kotnik IX, 2004, 98; Kotnik XIII, 2008, 80, 195)

Priponsko obrazilo: -nik

Močilnik – Mo(l)čilnik, Močilnik, Mačilnik/Močilnica

Zapis v rokopisu: *Mo(l/t)*¹⁹¹*zhilnik*, *Motschilnik*, *Motfchilnik*¹⁹², *Motfhillnik*¹⁹³, *Motfilnik*¹⁹⁴, *Mozhilnik*, *Matschillnig*¹⁹⁵, *Mat[...]*¹⁹⁶*fallnigg*¹⁹⁷; *Motshilniza*

V AS sta navedena priimka *Močivnik* in *Močivnica*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Mrdavšič navaja priimek *Močivnik*, ki je izpeljan iz samostalnika *močilo*¹⁹⁸ s pripono *-nik*. Navaja tudi priimek *Močnik*, izpeljan iz samostalnika *mok* (moča). (Mrdavšič, 1988, 50; Mrdavšič, 2001, 66)

Feinigova navajata priimek *Močilnik*, ki je izpeljan iz glagola *močiti*; navajata tudi priimek *Močnik*. (Feinig, 2004/2005, 169)

Merkù navaja goriški priimek *Močivnik*, ki ga izpeljuje iz istega samostalnika kot Mrdavšič. Navaja tudi priimek *Močnik*, ki pa ni izpeljan iz samostalnika *moč*; razlagamo si ga lahko le s samostalnikom *moča*; sprva je bil priimek ime kraja – ledine, osamljene hiše ali skupine hiš v neposredni bližini močvirnatega, vlažnega sveta. Priimek je bil lahko sprva lasten človeku, ki živi na takem kraju, pozneje pa prišleku iz takega kraja. (Merkù, 2004, 74–75)

V Leksikonu priimkov je ob priimku *Močilnik* razlaga, da je izpeljan iz samostalnika *močilo*¹⁹⁹ s pripono *-nik*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

¹⁹¹ Pri tem priimku je zapisana črka l namesto t oziroma lahko gre za pisno površnost – morda črtica na t ni vidna/ni zapisana.

¹⁹² N. P.

¹⁹³ N. P.

¹⁹⁴ N. P.

¹⁹⁵ Dodala N. P.

¹⁹⁶ Nerazločno.

¹⁹⁷ Dodala N. P.

¹⁹⁸ razmočen kraj, kjer voda izvira iz tal (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Bezljaj navaja priimek *Močilnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Ljubljani in v Gorici, ter priimek *Močivnik*, znan na Koroškem, v Krškem, Laškem, Celju, Mariboru in Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 385)

Kotnik navaja priimek *Močivnik*, prvič zapisan leta 1778 (*Moschiunig, Motschiunigg*) v občini Bilčovs; v občini Bistrica v Rožu leta 1750; v občini Rožek leta 1776; v župniji Pliberk in okolici leta 1524 (*Mazelnigkh*). Izpeljuje ga iz samostalnika *močava* (*Sumpfland* – močvirnat svet) in iz samostalnika *močile* (*der Sumpfboden* – močvirna tla). (Kotnik I, 1992, 58; Kotnik III, 1995, 107; Kotnik IV, 1996, 45; Kotnik XIII, 2008, 26–27, 295–296)

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

Mušenik – Mošenik, Mušenik/Moš(c/č)enica, Mušenica

Zapis v rokopisu: *Moshenik, Mushenik; Moshzeniza, Musheniza, Musceniza*

V AS sta navedena priimka *Mušenik, Mušenica*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Mrdavšič citira Jožeta Gradišnika, ki je razlagal izvor imena: »Mušeniku so prvotno ime dali drvarji – splavarji, ki so (ko še ni bilo dovolj uporabnih cest iz višje ležečih gozdnih predelov do tu) splavljali po vodi hlode in polena iz gozdov in so jih tu – (s) preko Meže napravljeno 'mošo' (tj. iz kolov izdelane vodne grablje) iz vode vlačili. Zavaljo 'moše' so ta kraj imenovali Mošnik. Iz Mošnika je sčasoma nastal Mušenik.« (Mrdavšič, 1988, 7)

Lednik piše o nastanku imena *Mežica*; sklicuje se na Ivana Travnekarja – po njegovi pripovedi naj bi ime nastalo iz besede *muša–moša*, ki pomeni zajezitev ali grablje na reki za prestrezanje plavljenega lesa. Iz *moše* naj bi nastalo *mošca* in iz te besede *Možica–Mežica*. Isti koren besede naj bi bil tudi osnova naziva zaselka *Mušenik–Mošenik* pri Črni na Koroškem. Na tem mestu pa Lednik navaja Bezlajjevo ugotovitev ob razlagi imena *Meža*, ki trdi, da je ime *Mošenik* nastalo iz besede *most* in nikakor ne iz besede *moša*. V prid temu pa govori tudi dejstvo, da so se moše začele pri nas pojavljati šele v 2. polovici 19. stoletja, ko so zaradi velike porabe lesa in slabih cest skušali les iz zgornje doline plaviti tudi po Meži. (Lednik, 1994, 19) V času nastanka Črnjanskega rokopisa pa tudi ni bilo potrebe po plavljenju lesa, saj ga je bilo za takratno rabo povsod dovolj. (N. P.)

Snoj navaja krajevno ime *Moše*, ki ga izpeljuje iz osnove *most*; ime torej prvotno pomeni 'prebivalci ob mostu'. Iz iste osnove izpeljuje tudi krajevno ime *Moščanci*, vodno in krajevno ime *Moščenica* in *Moščence*. (Snoj, 2009, 272) Najverjetneje je iz osnove *most* izpeljan tudi priimek *Mošenik/Mušenik*. Priimek bi v tem primeru torej označeval človeka, ki prebiva v bližini kakšnega mosta. (N. P.) Za krajevno ime *Mežica* pa Snój navaja izpeljavo iz vodnega imena *Meža* (od tod priimek *Mežán*), ki je izpeljano iz slovanske besede **mъz'a*, ki pomeni curljanje, pršenje, rosenje, ta pa je izpeljana iz slovanske besede **mъzěti*, ki pomeni curljati, pršeti, teči. (Snoj, 2009, 201–202)

Osnova *Moš/Muš* bi lahko izhajala tudi iz osebnega imena *Mojzes*. (Mrdavšič, 2001, 67)

Feinigova navajata priimek *Musch* (*Muž*). (Feinig, 2004/2005, 172)

Bezljaj navaja priimek *Mošnik*, ki je poznan v Kamniku in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 390)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

Mračnik – Mračnik

Zapis v rokopisu: *Mrazhnik*

V AS je zapisan priimek *Mračnik*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *mrak* s pripono *-nik* in palatalizacijo *k* v *č*, ali iz pridevnika *mračen*. (N. P)

Feinigova navajata priimek *Mratschnig* in ga povezujeta s priimkoma *Morak* in *Mrak*. (Feinig, 2004/2005, 171)

Priimek bi lahko označeval kakšno osebnostno lastnost človeka ali pa značilnost lege kmetije (mračnost), lahko pa da je kot priimek *Mrak* izpeljan iz osebnega imena *Marcus*.

Bezljaj ob razlagi samostalnika *mrak* navaja samostalnik *mrazhnik*, ki ga je uporabljal Gutschmann in pomeni človeka, ki ponočuje, torej bi lahko šlo za oznako človeka, ki je ponočnjak. (Bezljaj II, 1982, 199)

Pleteršnik samostalnik *mračnik* razloži tudi kot *netopir*. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa, 2. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti; 3. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -nik

Mrak – Mrak/Mrakovica

Zapis v rokopisu: *Mrak; Mrakouiza*

V AS sta zapisana priimka *Mrak* in *Mrakovica*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Hišno ime in priimek sta enaka občnemu imenu *mrak*, nastala pa naj bi po metatezi iz osebnega imena *Marcus*. (Mrdavšič, 2001, 67)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *mrak* navaja številne priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Mrak, Mrače, Mrakič, Mrakovič, Mračevič*. Samostalnik bi bil lahko izpeljan iz

staroindijske besede *marká-*, ki pomeni »izumrl, pohabljen«, a Bezlaju se zdi verjetnejša izpeljava iz litvanske besede *mérkti, mérkiu* oziroma iz indoevropskega korena **mer(ə)k-*, ki pomeni »migljati z očmi, mežikati, zatemniti se«. (Bezljaj II, 1982, 199) Priimek bi na podlagi zapisane razlage označeval pohabljenega človeka ali pa mračno, temno lego njegovega prebivališča. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Mrak*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 391)

Kotnik navaja priimek *Mrak*, zapisan leta 1732 (*Merak*) v Spodnji Zilji (Kotnik XII, 2008, 256)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -

Nagornik – Nagornik, Nagornig/Nagornica

Zapis v rokopisu: *Nagornik, Nagornigk, Nagornig, Nagornigg; Nagorniza*

V AS so navedeni priimki: *Nagornik, Nagornica, Nagorivčnik*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Pridevniška raba v rokopisu: *Eua Nagernikoua Rajenka, Eua Nag(e/o)rnikaoua roienka* in *Eua Nagornicoua roienca*²⁰⁰, *Eua Nagornikaua roienka*²⁰¹.

Mrdavšič navaja priimka *Nagornik* in *Nagernik*. (Mrdavšič, 1988, 53; Mrdavšič, 2001, 68)

Priimek je izpeljan iz predložne zveze – ledinskega imena *na gori* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 2001, 68).

Feinigova navajata priimek *Nagornik* in ga prav tako izpeljujeta iz predložne zveze *na gori*. (Feinig, 2004/2005, 174)

Priimek označuje torej lego domačije.

Bezljaj navaja le priimek *Gornik*, ki je razširjen skoraj po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 171)

Priimek ni zapisan niti v Začasnem slovarju slovenskih priimkov niti v Leksikonu priimkov na spletu.

Priponsko obrazilo: *-nik, -nig/-nica*

²⁰⁰ Dodala N. P.

²⁰¹ Dodala N. P.

Naveršnik – Naveršnik, Naveršig, Naveršnig, Navošnig, Navoršnig, Naveršnek, Zana-veršnik*²⁰²/*Naveršnica, Navoršnica, Zana-veršnica

Zapis v rokopisu: *Nauerschnik, Nauerschnik*²⁰³, *Nauerschnik, Nauerschnig*²⁰⁴, *Nauerschnig*²⁰⁵, *Nauerschnigg, Nauerschnigg*²⁰⁶, *Nauerschnek, Sanauerschnik*²⁰⁷; *Nauerschniza, Nauerschniza, Sanauerschniza*²⁰⁸

V AS sta navedena priimka *Navršnik* in *Navršnica* ter krajevno ime *Navrški vrh*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

Mrdavšič navaja priimka *Navršnik* in *Naveršnik*. Priimek je izpeljan iz predložne zveze – ledinskega imena *Na vrhu* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 54, Mrdavšič, 2001, 69).

Feinigova navajata priimek *Naverschnig* (iz zveze *na vrhu*). (Feinig, 2004/2005, 175)

Lednik navaja priimka *Naveršnik* in *Naveršnica*, ki izhajata iz položaja kmetije na vrhu hriba. (Lednik, 2001, 19)

Bezljaj navaja priimek *Naveršnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru in Kranju, ter priimek *Navršnik*, ki je poznan na Koroškem, v Celju in okolici ter v Kranju. (Bezljaj, 1974, 401)

Kotnik navaja priimek *Naveršnik*, zapisan leta 1664 (*Nauerschnigg*) v župniji Pliberk in okolici. Priimek označuje nekoga, ki živi na nekem vrhu. (Kotnik XIII, 2008, 160–161)

Priponsko obrazilo: *-(n)ik, -(n)ig, -ek/-ica*

Obenar – Obenar

Zapis v rokopisu: *obenar*

V AS je naveden priimek *Obenar*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

²⁰² Priimek z dvojnimi predlogom.

²⁰³ N. P.

²⁰⁴ N. P.

²⁰⁵ N. P.

²⁰⁶ Dodala N. P.

²⁰⁷ Dodala N. P.

²⁰⁸ Priimek z dvojnimi predlogom. Dodala N. P. ²⁰⁸

Priimek bi lahko izhajal iz nemške besede *oben*, ki pomeni zgoraj, na vrhu oziroma iz besede *obenan* v pomenu čisto zgoraj. Priimek bi torej v tem primeru lahko bil povezan z lego domačije, ki se nahaja na vrhu nečesa, lahko pa bi tudi označeval osebo po statusu, ki je na vrhu/na čelu določene skupine, družbe. (N. P.)

Priimek bi lahko povezali s priimkom *Abanariza* (glej stran 209–210), kar sem zapisala tudi v obravnavi omenjenega priimka, a glede tega nisem povsem gotova, zatu ju puščam zapisana vsakega zase. (N. P.)

Priimek bi lahko povezali tudi s priimkom *Habnar*, ki ga Kotnik v vseh svojih delih enači s priimkom *Hafner*.

Kotnik navaja priimek *Obenar*, zapisan leta 1524 kot *Habenaar* v župniji Pliberk in okolici. Priimek razlaga kot *pečar (der/die Ofensetzer(in))*. (Kotnik XIII, 2008, 181)

Priponsko obrazilo: -ar

Osojnik –Osojnig, Osojnik, Osovnik/Osojn(i)ca

Zapis v rokopisu: *Ofsoinig, Ossoinig, Ossoinigg, Ossoinigk, Ossojnik*²⁰⁹, *Ossoinik, Ofsoinik*²¹⁰, *Offfoinik*²¹¹, *Ossojnik*²¹², *Ossojnik*, *Osojnik*²¹³, *Ofsojnik(h)*²¹⁴, *Ofsojnik(h)*²¹⁵, *Ofso(ii/ü)nik*²¹⁶, *Ofsounik*²¹⁷, *Ofsounik*²¹⁸; *Ofsoiniza*²¹⁹, *Ossoiniza, Ossoinza, Ossojnika*²²⁰

V AS sta navedena priimka *Osojnik, Osojnica*. (Vačun Kolar, 2009, 45/46)

²⁰⁹ Dodala N. P.

²¹⁰ N. P.

²¹¹ N. P.

²¹² N. P.

²¹³ N. P.

²¹⁴ Najverjetneje gre za h, ki je zapisan kot f. Dodala N. P.

²¹⁵ Najverjetneje gre za h, ki je zapisan kot f. Dodala N. P.

²¹⁶ Lahko da sta zapisana dva i-ja ali pa ü. Dodala N. P.

²¹⁷ N. P.

²¹⁸ N. P.

²¹⁹ N. P.

²²⁰ N. P.

Pridevniške oblike v rokopisu: *Spella Ofoinikoua sestra, Alenca offraua Ofsoynigoua offroua*²²¹, *Joannes Offoinikau brat*²²².

Priimek je izpeljan iz samostalnika *osoja*, navadno rabljenega v množini – *osoje* (kraj, obrnjen od sonca, nicina ali osenca) s pripomočnik in označuje senčno lego domačije. (Mrdavšič, 1988, 56; Mrdavšič, 2001, 71)

Priimek *Osojnik* je izpeljan iz samostalnika **osoje-ьнъ* (osojen – senčen) < **ob-sъjati* (sijati proč); priimek *Osovnik* pa iz **o(b)sъlnъ* > osólen (osojen; tak, ki je proč od sonca). Snoj dodaja, da so ta imena prvotno označevala kraje ali gore, obrnjene proč od sonca. Navaja tudi priimek *Osojnik*. (Snoj, 2009, 294–295)

Feinigova navajata priimke *Osojnig, Osoynik, Osojnik, Ossojnik*. (Feinig, 2004/2005, 187)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *osoje* navaja številne toponime in mikrotoponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Osoje, Osojnik, Osojane, Osoj, Osoja, Osojnice, Osojnik, Osojna* idr. (Bezljaj II, 1982, 257)

Bezljaj navaja priimek *Osojnik*, ki je razširjen v velikem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 415)

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

Osteršek, *Ojstršek, *Ojsteršek – Osteršek, Oster(s/š)eg, Osteršag, Ostor(s/š)ek

Zapis v rokopisu: *Osterschegk, Osterscheg, Ofsterschegg*²²³, *Ofterfeg*²²⁴, *Ostershag, Ofstorfek*²²⁵

V AS je navednen priimek *Ojstršek*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

Mrdavšič navaja priimek *Ostršek*, ki je verjetno izpeljan iz pridevniške osnove *oster* s pripomočnik -š(č)ek. (Mrdavšič, 1988, 56) Priimka *Ojsteršek* in *Ojstršek* sta prav tako izpeljana iz koroškega zapisa pridevnika *oster*, in sicer *ojster*. Priimek pa bi lahko povezali tudi s priimkom *Ostrčnjak – O(j)strc* – ime ostrega hriba nad dolino smrti med Žerjavom in Črno, danes pa bi lahko bila to oznaka za opuščeno bajto. (Mrdavšič, 2001, 71). Priimek torej najverjetneje označuje značilnosti lege domačije.

²²¹ Dodala N. P.

²²² Dodala N. P.

²²³ N. P.

²²⁴ N. P.

²²⁵ N. P.

Feinigova navajata priimke *Ojsternik, Osternig, Ojstršek*. (Feinig, 2004/2005, 187)

Bezljaj ob razlagi pridevnika *oster* ne navaja priimkov, temveč številne toponime in mikrotoponime, izpeljane iz omenjenega pridevnika: *Ojstro, Ojstrica, Ostrivec, Ostriška Vas, Ojstrnik, Ostrič, Ostrk, Ojstrk, Ostrnik* idr. (Bezljaj II, 1982, 258)

Bezljaj navaja priimek *Ojsteršek*, razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem, in priimek *Ojstršek*, poznan na Koroškem, v Laškem in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 410, 411)

Priponsko obrazilo: -šek, -šeg

***Pečnik – Pe(č/c)nig, Pe(č/c)nik, Pie(č/c)nik, Pie(č/c)nig, Pec/Pe(č/c)enca, Pe(č/c)n(i)ca, Pie(č/c)nica**

Zapis v rokopisu: *Pezh(nig), Pezhnigg, Peznig, Peznigk, Peznik, Pieznik, Pieznikh, Pieznig, Pez; Pezenza, Pezniza, Peznza, Piezniza*

V AS so navedeni priimki *Pečnik, Pečnica, Pečnička*. (Vačun Kolar, 2009, 46)

Priimek je lahko izpeljan iz osebnega imena *Peter* (kot *Pečar*) ali pa iz samostalnika *peč* s pripono *-nik*. *Pečnija* je ledinsko ime za skale med Matvozom in Kavšakom v Spodnjem Javorju ter kmetijo v Bistri. *Peč* z različnimi levimi in desnimi prilastki je tudi jedro več ledinskih imen (*Votla peč, Bela peč* idr.). Mrdavšič pa navaja še priimek *Pecnik*, ki pa je izpeljan iz imena gore *Peca* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 57; Mrdavšič, 2001, 72–73) Snoj navaja, da je ime gore *Peca* nastalo iz pečca, to pa po moderni samoglasniški redukciji iz **pečica*, kar je manjšalnica od pečca (skalnata votlina) < **pè'ta*. Slovanska beseda **pè'ta* je izpeljanka iz **pet'b* (peč in vdolbina v skali, ki služi za ognjišče, kasneje je to iz kamnov sezidana peč, kar je izhodišče sekundarnima pomenoma votlina in pečina). (Snoj, 2009, 302)

Feinigova navajata priimka *Peč in Pietschnig*; slednjega izvajata iz osebnega imena *Peter* ali iz samostalnika *peč*. (Feinig, 2004/2005, 193, 200) Snoj občnoimenski pomen slovenske besede *peč* razlaga kot »[...] 'velika živa skala, skalnata stena'. Ta pomen se je prek 'votlina' in 'vdolbina v skali, ki služi za ognjišče', kasneje 'iz kamnov sezidana peč', razvil iz prvotnega 'prostor za kurjenje'.« Navaja priimke, izpeljane iz krajevnega imena *Peč*: *Pečan, Pečnik, Pečar*; priimki prvotno označujejo posestnika v, na, pod ali kaki Peči ali peči. (Snoj, 2009, 302–303)

Bezljaj navaja priimek *Pečnik*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 431)

Kotnik navaja priimek *Pečnik*, zapisan leta 1782 (*Petschnigg*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad; v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Petschig*); v župniji Pliberk in okolici leta 1524 (*Petschnikh*); izpeljuje ga iz samostalnika *peč*; v prafari Marija na Zilji leta 1597 (*Pedtschnigg*); dodaja, da priimek označuje nekoga, ki živi v bližini kakšnega skalovja; v

Spodnji Zilji leta 1536 (*Petschnik*). (Kotnik X, 2006, 66; Kotnik XII, 2008, 83, 274; Kotnik XIII, 2008, 16, 152, 262; Kotnik XIV, 2009, 197; Kotnik XV, 2011, 56, 86)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-enca, -n(i)ca

Plaznik – Plaznig, Plaznik/Plaznica, Plaznigin

Zapis v rokopisu: *Plasnig, Plafnig*²²⁶, *Plasnigg, Plasnigk, Plasnigk[h], Plasnik, Plafnik*²²⁷, *Plasnikh; Plasniza, Plafniza*²²⁸, *Plasniggin*²²⁹

V AS sta navedena priimka *Plaznik* in *Plaznica*. (Vačun Kolar, 2009, 48/49)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *plaz* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 60; Mrdavšič, 2001, 75)

Feinigova navajata priimke *Plassnig, Plassnik, Plasounig* in jih izpeljujeta iz samostalnika *plaz* ali pa iz svetniškega/osebnega imena *Blaž*. (Feinig, 2004/2005, 202–203)

Bezljaj navaja priimek *Plaznik*, ki je med drugim poznan tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 457)

Snoj navaja krajevno ime *Plašišče*, ki bi lahko bilo izpeljano iz **plěšvь*, ki pomeni krčevina, izkrčena zemlja, kar bi lahko bilo sorodno z litvansko besedo *plėšti*, ki pomeni trgati, trebiti, puliti, orati ledino. (Snoj, 2009, 309)

Kotnik navaja priimek *Plaznik (Plasnigh)*, prvič zapisan leta 1524 v današnji občini Šmarjeta v Rožu; v občini Železna Kapla-Bela je priimek zapisan leta 1524 (*Blasnigk, Plasnikh*); v župniji Pliberk in okolici leta 1720 (*Plasnikh*); v Spodnji Zilji leta 1607 (*Blassnig*). Izpeljuje ga iz samostalnika *plaz*. (Kotnik VII, 2001/2002, 107; Kotnik XII, 2008, 188; Kotnik XIII, 2008, 142; Kotnik XV, 2011, 26, 76)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

****Podhovnik – Potkovnik, Pothovnik, Pothovnig, Pothojnik***

²²⁶ N. P.

²²⁷ N. P.

²²⁸ N. P.

²²⁹ Pri priimku lahko opazimo nemško feminativno obrazilo *-in*. Priimek dodala N. P.

Zapis v rokopisu: *Potkounik*, *Pothounik*²³⁰, *Pot(ch)*²³¹*ounig*, *Pothoynik*[g]²³²

Kolarjeva navaja priimek *Podhomnik* iz AS. (Vačun Kolar, 2009, 49)

Mrdavšič navaja priimek *Podhovnik*, ki je nastalo iz poimenovanja po legi domačije, ki leži pod hribom Hom. (Mrdavšič, 2001, 76) Opazna je glasovna sprememba v sklopih, in sicer prehod mn > vn. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Hojnik*, ki naj bi imel enak izvor kot priimek *Hoja* – izpeljujeta ju iz osebnega imena *Johann*. (Feinig, 2004/2005, 90)

Kotnik navaja priimek *Hojnik*, ki je zapisan leta 1535 (*Khoinigkh*, *Hoynnikh*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Povezuje ga s samostalnikom *hoja* (die Tanne): »Hojnik ist der Tannhauser²³³.« Navaja tudi priimek *Podhovnik*, prvič zapisan leta 1505 (*Pottownigkh*) v župniji Pliberk in njeni okolici. Dodaja: »Podhovnik ist ein Siedler unter den Tannen.« Gre torej za nekoga, ki živi v bližini jelk oziroma gozda, kjer prevladujejo jelke ali kjer stoji več jelk na kupu. (Kotnik XI, 2006/2007, 124–125; Kotnik XIII, 2008, 13; Kotnik XV, 2011, 56)

Bezljaj navaja priimek *Podhovnik*, poznan na Koroškem in na Ptujju, in priimek *Hojnik*, razširjen po celi Sloveniji, tudi na Koroškem (Bezljaj, 1974, 206, 462)

Priponsko obrazilo: -nik

Planinšek – Planinšek, Planinšik/Planinšeki, Planinšeca

Zapis v rokopisu: *Planinshek*, *Planinshik*, *Planinshekhi*²³⁴; *Pl(e/a)ninsheza*

V AS so navedeni priimki *Planinšek*, *Planinški* in *Planinšica*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Mrdavšič navaja priimek *Planinc*, ki je izpeljan iz samostalnika *planina*²³⁵, tj. s travo porasel svet, navadno v gorah, namenjen za pašo, s pripono *-(e)c*. (Mrdavšič, 1988, 59; Mrdavšič, 2001, 75)

Feinigova navajata priimke *Planinc*, *Planinz*, *Planinschegg*, *Planinschek*, *Planinšek*, *Planinschetz*; vse izpeljujeta iz samostalnikov *planina*, *planica*²³⁶, *planjava*. (Feinig, 2004/2005, 202–203)

²³⁰ N. P.

²³¹ Dopisano naknadno.

²³² N. P.

²³³ Jelov kmet.

²³⁴ Priimek je zapisan ob ženskem osebnem imenu.

²³⁵ <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

Merkù navaja priimek *Planinšek* in dodaja, da je ime prej dobil po planji kot po planini. (Merkù, 2004, 76)

Bezljaj navaja priimek *Planinšek*, danes poznan v Radovljici, Gorici in na Jesenicah. (Bezljaj, 1974, 456)

Priponsko obrazilo: -šek, -šik, -šeki/-eca

***Planšek – Planše**

Zapis v rokopisu: *planshe*

V AS je naveden priimek *Planšak*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Feinigova navajata priimek *Plan*, ki je lahko izpeljan iz samostalnika *plan*²³⁷. (Feinig, 2004/2005, 202) Bezljaj besedo *plan* razlaga kot neporaščen, jasen, odprt svet; v tem kontekstu je znana predložna zveza *na plano* (ven, na svetlo). (Bezljaj III, 1995, 47)

Priimki z osnovo *plan-* so na Slovenskem zelo številčni; Bezljaj med drugimi navaja priimka *Planšek* in *Planšak*, poznana na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 456)

Priponsko obrazilo: -še

***Predovnik – Predalnik**

Zapis v rokopisu: *Predalnik*

Kolarjeva navaja priimka *Predovnik* in *Predolnik* iz AS. (Vačun Kolar, 2009, 50)

Mrdavšič navaja priimek *Predovnik*, ki je izpeljan iz samostalnika *predol*²³⁸ s pripono *-nik*. Badjura razlaga *predol* kot drug izraz za vrsto prelaza. (Mrdavšič, 2001, 79) Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *predel*²³⁹. (N. P.)

²³⁶ planíca -e ž (í) svet brez drevja in grmovja, navadno v gorah: počivali so na planici malo nad planinskim domom; krave so se pasle na planici/peščena planica (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

²³⁷ plán -í ž (â) knjiž. širši, sorazmerno raven svet, navadno brez drevja in grmovja (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

²³⁸ prědol in predól -óla [tudi ou] m (é ó; ô) zastar. stranska dolina: doli in predoli (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

²³⁹ predél -a m (ê) l. ozemlje z določenimi značilnostmi: živeti v arktičnih predelih; skalnati gorski predeli; obalni predel; stepski predeli Azije/kmečki predeli kraji; praznovanje novega leta v raznih predelih sveta krajih, delih (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Snoj navaja zemljepisno ime *Predel* in dodaja občnoimenski pomen besede *predel*, in sicer pomeni gorski prelaz, cestni preval, meja in del pokrajine (mlajši pomen). Dodaja, da je pri imenih potrebno izhajati zlasti iz pomena gorski prelaz. (Snoj, 2009, 328)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *predal* v pomenu visoke, zgoraj odprte naprave za shranjevanje žita, Miklošič pa samostalnik *predal* pojasnjuje kot ograjeno področje, območje. (Bezljaj III, 1995, 109)

Feinigova navajata priimek *Predolnik* in ga prav tako izpeljujeta iz samostalnika *predol*. (Feinig, 2004/2005, 214)

Bezljaj navaja priimek *Predovnik*, njegove pojavitve na Koroškem pa ne zapiše. (Bezljaj, 1974, 481)

Priponsko obrazilo: -nik

Prevolnik, *Prevalnik – Prevolnig, Prevolnik, Pvalnik, Prevavnik, Provalnik/Prevavnica, Prevolnica, Prevalnica

Zapis v rokopisu: *Pra'uolnig*²⁴⁰, *Pra'uolnigg*²⁴¹, *Pra'uolnigk*²⁴², *Pra'uolnik*²⁴³, *p'ualnik*²⁴⁴, *Preuaunik, Proualnik; Preuauniza, Pra'uolniza*²⁴⁵, *Pra'uolniza*²⁴⁶, *Pra'uolniza*²⁴⁷, *Preualniza*

V AS so navedeni priimki *Prevolnik, Prevalnik in Prevalnica*. (Vačun Kolar, 2009, 50/51)

Feinigova navajata priimek *Prevalnik* z razlago »*kjer se svet prevali*«, torej imata v mislih kraj, kjer je sedlo. (Feinig, 2004/2005, 216)

Mrdavšič navaja priimka *Prevalnik* in *Prevovnik*, ki sta izpeljana iz samostalnika *preval* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 62; Mrdavšič, 2001, 79)

Bezljaj navaja priimka *Prevalnik* in *Prevolnik*, ki sta poznana na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 485, 486)

²⁴⁰ N. P.

²⁴¹ N. P.

²⁴² N. P.

²⁴³ N. P.

²⁴⁴ N. P.

²⁴⁵ N. P.

²⁴⁶ N. P.

²⁴⁷ N. P.

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

Preveržen – Prever(ž/š)en, Preverže, Pervaržen, (Pervar(ž/š)ni), Perveržen, Prevor(ž/š)an/Preverženica, Preverženka

Zapis v rokopisu: *Pra'uerschen*²⁴⁸, *Pra'uershen*²⁴⁹, *Preuerschen*, *Preverfhen*²⁵⁰, *Preuerfhen*²⁵¹, *Preuershen*, *Pra'uershē*²⁵², *Pra'uerschē*²⁵³, *Peruarfhen*²⁵⁴, *Peruarfny (prauersnau)*²⁵⁵, *Peruerfhen*²⁵⁶, *Pra'uorshan*²⁵⁷; *Pra'uersheniza*²⁵⁸, *Preuershenka*

Pridevniška raba v rokopisu: *Pancratius Praeuershki*.

Mrdavšič navaja priimek *Prevržen*, ki je enak trpnemu deležniku glagola *prevreči*; nanašal bi se lahko na lego domačije, ki leži na prelomu strmin nad relativno ravnim dnom Bistre. (Mrdavšič, 2001, 80)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz zveze *pred vrh(om)*. (N. P.)

Bezljaj ob razlagi besede *prevor* (snežna gaz, tudi žleb preko ceste v klancu) navaja priimke *Prevoršek, Prevorčič, Prevornik, Prevorčnik, Prevoršek*; navaja tudi samostalnik *pervara*, ki pomeni prehod za živali, tako da bi lahko tudi obravnavani priimek izhajal iz katerega od omenjenih samostalnikov. (Bezljaj III, 1995, 118)

Priponsko obrazilo: -²⁵⁹/-ica, -ka

²⁴⁸ N. P.

²⁴⁹ N. P.

²⁵⁰ N. P.

²⁵¹ N. P.

²⁵² Morda gre tudi za zapis *Pra'uerski*.

²⁵³ N. P.

²⁵⁴ N. P.

²⁵⁵ pridevnik

²⁵⁶ N. P.

²⁵⁷ N. P.

²⁵⁸ N. P.

²⁵⁹ -en ni obrazilo, je del glagolske oblike – trpnega deležnika z oblikotvornim končajem -en in ni pridevniško obrazilo -en.

***Podgorevček – Podgorev(c/č)ik**

Zapis v rokopisu: *Podgoreuzikh*

Priimek bi lahko bil povezan s priimkom *Pogorevčnik*, lahko pa bi izhajal iz predložne zveze *pod goro* z dvojno pripono *-ev* in *-nik*. Iz zveze iz *pod gore* sta izpeljana priimka *Podgornik*, *Podgorec*, ne vem, od kod se je pojavil *-el* (*-ev*), zato je ta razlaga vprašljiva. Priimek pa bi lahko označeval tudi od požara prizadete ljudi ali kraje (kot priimka *Pogorevčnik*, *Pogorivci*). *Pogorelček* (nar. *pogorevček*) je tudi ptiček, ki je dobil ime po rdeči barvi. (N. P.)

V Leksikonu priimkov je naveden tudi priimek *Pogorevček* (Ljubljana) in hišno ime *Pogorevčk* (Begunje). (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Bezljaj navaja priimke *Podgorelec* (Maribor, Ptuj, Ljutomer), *Podgorelac* (Gorica) in *Podgoršek* in *Podgornik*; slednja sta razširjena po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 462)

Priponsko obrazilo: *-ev(č)ik*

Pogorevčnik – Pogorevčnik, Pogorevčnig/Pogorivci*²⁶⁰, *Pogorevčenca

Zapis v rokopisu: *Pogoreuzhnik, Pogoreuzhnigg; Pogoriuci, Pogoreuzhenza*

V AS sta navedena priimka *Pogorevčnik* in *Pogorevčnica*. (Vačun Kolar, 2009, 50)

Mrdavšič navaja priimek *Pogorevc*, ki označuje kmetijo/posestvo, prizadeto, oškodovano od požara. (Mrdavšič, 2001, 77)

Feinigova navaja priimke *Pogorevčnik, Pogorevšnik, Pogorevtschnig, Pogorielz* in *Pogoriutschnig*; vse izpeljujeta iz glagola *pogoreti*. (Feinig, 2004/2005, 207–208)

Bezljaj navaja priimka *Pogorelčnik* in *Pogorevčnik*, ki sta poznana na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 466)

Kotnik navaja priimek *Pogorivčnik*, zapisan leta 1544 (*Pregorilz*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad. Dodaja, da je *pregorilc* kraj, kjer so prežgali gozd. (Kotnik X, 2006, 25)

Priponsko obrazilo: *-(ev)(č)nik, -(ev)(č)nig /-i, -(ev)(č)enca*

Podkrižnik, *Podkržnik – Podkri(š/ž)nik, Podker(š/ž)nig, Podker(s/š/ž)nik, Podkre(š/ž)nik, Potkri(š/ž)nig, Potkre(š/ž)nik, Potkri(š/ž)nik/Podkri(š/ž)nica

²⁶⁰ Priimek je zapisan ob ženskem osebnem imenu.

Zapis v rokopisu: *Podkrishnik, Podkrischnik, Podkrishnik, Podkriřhnik*²⁶¹, *Podkerschnig, Podkerschnigk, Podkersnik, Podkhrischnigg, Podkrishnig, Podkrishnigg, Potkreřhnik*²⁶², *potkrishnik; Podkrishniza*

V AS so navedeni priimki *Podkriřnik, Podkrřnik* in *Podkrřnica*. (Vačun Kolar, 2009, 49)

Mrdavšič navaja priimek *Pokrřnik*, ki je izpeljan iz predložne zveze *pod kriřem* s pripono *-nik* (Mrdavšič, 1988, 61; Mrdavšič, 2001, 76); iz iste predložne zveze je najverjetneje izpeljan tudi priimek *Podkriřnik*.

Bezljaj navaja priimka *Podkresnik* (Gorica) in *Podkriřnik*, ki je med drugim poznan tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 463)

Kotnik navaja priimek *Podkriřnik*, prvič zapisan leta 1524 v zapisu *Bogkrieřnigkh*, leta 1571 pa je bil zapisan kot *Podkrischnick* v župniji Pliberk in okolici. Dodaja: »Podkriřnik dürfte man der Siedler unterhalb eines Wegkreuzes verstehen.« Priimek torej označuje naseljenca, ki živi blizu nekega razpotja, križiřča. (Kotnik XIII, 2008, 144–145, 314)

Priponko obrazilo: *-nik, -nig/-nica*

****Podostrřek, *Podojstrřek – Podostar(ř/s)ek, Podoster(ř/s)ek***

Zapis v rokopisu: *Podofstarřhek*²⁶³, *Podosterschegk, podofterřekh*²⁶⁴

V AS je zapisan priimek *Podojstrřek*. (Vačun Kolar, 2009, 49)

Priimek bi lahko izhajal iz predložne zveze *pod Ojstrico* ali iz zveze *pod skupaj* s pridevnikom *oster*, ki lahko označuje lego domačije – oster rob, hrib ipd.

Bezljaj navaja priimka *Podojsterřek* (Koroška, Ljubljana) in *Podojstrřek*, ki je poznan samo na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 464)

Priponsko obrazilo: *-řek*

****Podolřevnik – Podol(ř/s)ovnik, Podovřonig, Podovřovnik, Podov(ř/s)onig/Podovřnica, Podořovnica***

²⁶¹ N. P.

²⁶² N. P.

²⁶³ N. P.

²⁶⁴ N. P.

Zapis v rokopisu: *Podolsounik, Podoushonig, Podoushounik, podoufounig; Podouschniza, Podoschouniza*

V AS sta navedena priimka *Podovšovnik* in *Podovšnica*. (Vačun Kolar, 2009, 49)

Mrdavšič navaja priimka *Podovšovnik* in *Podolševnik*, ki sta izpeljana iz predložne zveze *pod Olševo*²⁶⁵ s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 61; Mrdavšič, 2001, 76)

Bezljaj navaja priimek *Podovšovnik*, ki je poznan na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 464)

Priponsko obrazilo: *-nik, -nig/-nica*

Podveršnik* – *Podver(s/š/ž)nig, Podver(š/ž)nek, Podver(š/ž)nik, Potver(š/ž)nik/Podver(š/ž)nica

Zapis v rokopisu: *poduerfnig*²⁶⁶, *Poduerschnig, poduerfhnik*²⁶⁷, *Poduershnigg, Poduerfhnek*²⁶⁸, *Poduerschnigk, Poduersshnik, Poduerfhnik*²⁶⁹, *Poduersshnikh, Potue(r/t)schnik; Poduerschniza, poduerfchniza*²⁷⁰, *Poduersshniza, Poduerfhniza*²⁷¹, *Poduerschniza*

V AS sta navedena priimka *Podvršnik* in *Podvršnica*. (Vačun Kolar, 2009, 49/50)

Mrdavšič navaja priimka *Podvršnik* in *Podbršnik* ter ju izpeljuje iz predložne zveze/ledinskega imena *Pod vrhom* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 60; Mrdavšič, 2001, 76)

Merkù navaja priimek *Površček*, ki izhaja iz ledinskega imena *Povrh/Podvrhom*. (Merkù, 2004, 76)

Bezljaj navaja priimek *Podvršnik*, med drugim poznan tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 465)

Kotnik navaja priimek *Podvršnik*, zapisan leta 1536 (*Podwerssnigkh*) v občini Železna Kapla-Bela. Dodaja razlago: »Podvršnik ist der Siedler unter dem Gipfel bzw. Gupf.« (Kotnik XV, 2011, 37) Označuje torej nekoga, ki biva pod nekim vrhom. (N. P.)

²⁶⁵ Ime gore *Olševa* izvira iz rastlinskega imena *olša – jelša*. Mrdavšič pa dodaja, da jelša tako visoko ne raste in ime izpeljuje iz imena planine na levem bregu Meže – *Golševa planina*, in iz vrha planine *Govca* (iz *Golica*). (Mrdavšič, 2001, 76)

²⁶⁶ Dodala N. P.

²⁶⁷ N. P.

²⁶⁸ N. P.

²⁶⁹ N. P.

²⁷⁰ N. P.

²⁷¹ N. P.

Priponsko obrazilo: -nig, -nik/-nica

Potočnik – Potočnik, Potočnig/Potočnica

Zapis v rokopisu: *Pototshnik, Potozhnik, Poto[c]tshnik, Pototschnig, Pototschnigg; Pototzhniza, Pototschniza*

V AS sta navedena priimka *Potočnik* in *Potočnica*. (Vačun Kolar, 2009, 50)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *potok* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 62; Mrdavšič, 2001, 78)

Feinigova navajata priimke *Potočniak, Potočnik, Pototschnig, Pototschnigg*; vse izpeljujeta iz samostalnika *potok*. (Feinig, 2004/2005, 212)

Bezljaj navaja priimek *Potočnik*, znan po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 476)

Kotnik navaja priimek *Potučnik*, zapisan leta 1747 (*Potuetschnigg*) v Spodnji Zilji. Izpeljuje ga iz samostalnika *potok*. Priimek je bil prvič zapisan tudi leta 1524 (*Pottotschnigkh*) v župniji Pliberk in okolici. Leta 1570 (*Pototschnigkh*) je bil zapisan v prafari Marija na Zilji. Dodaja: » Potočnik ist der Bacher²⁷².« (Kotnik XII, 2008, 157; Kotnik XIII, 2008, 283, 341–342; Kotnik XIV, 2009, 68)

Priponsko obrazilo: -nig, -nik/-nica

****Prednik – Prednek, Pritnig/Pritnica***

Zapis v rokopisu: *Prednekg, Pritnig; Pritniza*

V AS sta navedena priimka *Prednik* in *Prednica*. (Vačun Kolar, 2009, 50)

Pri priimku *Pritnig* je opazen prehod *ě* v *i* in *d* v *t*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Prednik*, ob katerem zapišeta razlago: »*hiša, ki stoji spredaj*« (iz narečnih besed *pridja, predja*). Zapisan je tudi priimek *Pridnik*. (Feinig, 2004/2005, 214)

Bezljaj navaja priimek *Prednik*, ki mu dopiše pojavitev le na Koroškem. (Bezljaj, 1947, 481)

Kotnik navaja priimek *Pridnik*, zapisan leta 1611 (*Pridnik*) v današnji župniji Globasnica in Šteben. Dodaja, da *prednik* pomeni tudi predpasnik. (Kotnik IX, 2004, 128)

Priponsko obrazilo: -nik (-nek), -nig/-nica

²⁷² Potokar.

(**Prodnik*) – *Prodnica*

Zapis v rokopisu: *Prodniza*

V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka.

V AS je naveden priimek *Prodnik*. (Vačun Kolar, 2009, 51)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *prod* s pripono *-nik*. Mrdavšič dodaja, da se najverjetneje ne nanaša na rečni prod, temveč na gorskega. (Mrdavšič, 2001, 81)

Bezljaj pod razlago besede *prod* (grušeč, naplavina, mivkasto nabrežje; sipina; okrogel kamen v produ) navaja priimek *Prodnik*. (Bezljaj III, 1995, 125)

Feinigova navajata priimka *Prodnik* in *Prodnig* ter ju izpeljujeta iz samostalnika *prod*. (Feinig 2004/2005, 219)

Bezljaj navaja priimek *Prodnik*, ki je poznan tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 489)

Kotnik navaja priimek *Prodnik*, prvič zapisan leta 1751 v današnji občini Bistrica v Rožu; priimek *Prodnjak*, prvič zapisan kot *Prodnig* leta 1701 v današnji občini Št. Jakob v Rožu (Kotnik III, 1995, 50; Kotnik V, 1997, 25)

Priponsko obrazilo: -(n)ica

Pustnik – *Pustnig*, *Pustnik*

Zapis v rokopisu: *puftnig*, *Pustnigg*, *Pustnigk*

V AS je zapisan priimek *Pustnik*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek je izpeljan iz pridevnika *pust* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 2001, 82)

Feinigova navajata priimka *Pustnik* in *Pustnig*, ki ju izpeljujeta iz pridevnika *pust* (*lästig*) v pomenu tečen, nadležen. (Feinig, 2004/2005, 221)

Pridevnik *pust* v omenjenem pomenu je še danes zelo uporabljen v vsakdanjem govoru. Priimek pa bi lahko izhajal tudi iz drugega pomena pridevnika *pust*: tak, ki ima malo rastlinja ali je brez njega in je nenaseljen.²⁷³ (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Pustnik*, poznan pa naj bi bil le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 495)

Kotnik navaja priimek *Pustnik*, zapisan leta 1571 (*Pustotnigkh*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz samostalnika *pusta* (Kotnik XIII, 2008, 104), ki pomeni zapuščeno, samotno, tudi nerodovitno podorčje.

²⁷³ <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

Priponsko obrazilo: -nig, -nik

Pustotnik –Pustotnik, Pustotnig/Pustotn(i)ca

Zapis v rokopisu: *puftotnik*²⁷⁴, *Pustottnigk*, *puftotnig*, *Pustotnig*, *Pustottnig*, *Pusttotnigg*; *puftotniza*²⁷⁵, *Pustottniza*, *Pustottnza*

V AS je naveden priimek *Pustotnik*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

Mrdavšič navaja priimek *Pistotnik*, ki je izpeljan iz samostalnika *pustota* s pripono *-nik* in najverjetneje sta tako nastala tudi priimka *Pestotnik* in *Pustotnik*. V slednjem primeru priimek označuje lego, značilnost domačije. (Mrdavšič, 1988, 59; Mrdavšič, 2001, 75, 82)

Feinigova navajata priimke *Pust*, *Puust*, *Pustnig*, *Pustnik*, *Pustotnik*, *Pistotnik*, *Postotnik*. (Feinig, 2004/2005, 221)

Kotnik navaja priimek *Pustotnik*, prvič zapisan leta 1613 v današnji občini Rožek. Doda razlago, da je *pustota* prazen prostor. Priimek je v oblikah *Pustnickh* in *Pustotnickh* zapisan tudi leta 1573 v občini Železna Kapla-Bela. Doda še eno razlago: »Pustotnik ist der Ödlinger, Besitzer einer öde gelassenen Waldlichtung.« (Kotnik IV, 1996, 61; Kotnik XV, 2011, 79)

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-n(i)ca

Rastočnik – Rastočnik

Zapis v rokopisu: *Rastozhnik*

V AS je naveden priimek *Raztočnik*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek je morda povezan s samostalnikoma *rast*, *rastje*. Morda bi lahko bil povezan tudi s samostalnikom *raztočje*²⁷⁶, ki je protipomenka samostalnika *sotočje*. (N. P.) Bezljaj navaja samostalnika *raztoka* (plotni kol z dvema rogljema) in *raztok* (razklana veja), povezana z glagoloma *razvoditi*, *razhajati*. (Bezljaj III, 1995, 160)

Bezljaj navaja priimek *Rastočnik*, ki naj bi bil razširjen le v *Gornjem Gradu*. (Bezljaj, 1974, 505) V Leksikonu priimkov je zapisano, da je ta priimek poznan v Solčavi. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: -nik

²⁷⁴ Dodala N. P.

²⁷⁵ Dodala N. P.

²⁷⁶ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Ravnjak – Ravnjak

Zapis v rokopisu: *Rauniak*

V AS je naveden priimek *Ravnjak*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz pridevnika ali samostalnika *raven* s pripono *-(j)ak*. (Mrdavšič, 2001, 83). V tem primeru označuje lego domačije.

Feinigova navajata priimek *Raunjak*. (Feinig, 2004/2005, 227)

Bezljaj navaja priimek *Ravnjak*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru, Celju z okolico, Litiji in Kranju. (Bezljaj, 1974, 507)

Kotnik navaja priimek *Ravnjak*, prvič zapisan leta 1719 (*Rauniak*) v župniji Pliberk in okolici. Priimek bi lahko bil izpejan iz krajevnega imena Ravne – leta 1524 je bil vpisan kot lastnik kmetije, kasneje po domače *Ravnjak*, *Valente an der Eben* (na Ravnah?), leta 1663 pa je bil vpisan že *Andrej Raunak*. Dodaja razlago: »Ravne nennt man eine Hochebene«, torej gre za planoto²⁷⁷. (Kotnik XIII, 2008, 146, 345)

Priponsko obrazilo: *-(j)ak*

****Rautner – Rautnar*** (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Rauttnar*

Feinigova navajata priimka *Rautner* in *Rautnig* ter priimek *Rauter*, ki je izpeljan iz narečnega samostalnika *der Rauth*, ki pomeni krčevina, laz. (Feinig, 2004/2005, 227, 228)

V Leksikonu priimkov sta zapisana priimka *Ravtar* in *Ravter*, poznana v Ljubljani, Laškem in v Mariboru. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Rauter*, zapisan leta 1772 (*Rautter*) v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 268)

Priponsko obrazilo: -

Robnik – Robnik, Robnig/Robenca, Robnica

Zapis v rokopisu: *Robnik, Robnig, Robnigk; Robenza, Robniza*

V AS sta zapisana priimka *Robnik* in *Robnica*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

²⁷⁷ višji, precej raven ali rahlo razgiban svet v hribovju, gorovju (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *rob* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 66; Mrdavšič, 2001, 84)

Feinigova navajata priimka *Robnik* in *Robinig* (iz samostalnika *rob*). (Feinig, 2004/2005, 233)

Lednik navaja priimka *Robač* in *Robačna*; ime izhaja iz položaja domačije na robu strmine. (Lednik, 2001, 19)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *rob* navaja priimke, izpeljane iz njega: *Robnik*, *Narobe*, *Robežnik*, *Robovnik* idr. (Bezljaj III, 1995, 187)

Bezljaj navaja priimek *Robnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Ljubljani in njeni okolici, Kranju, Radovljici, Mariboru in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 519)

Priponsko obrazilo: *-nik/-enca, -nica*

***Rogelj, Rogel – Rogel**

Zapis v rokopisu: *Rogel*

V AS je naveden priimek *Rogelj*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Priimek bi lahko izhajal iz samostalnika *rôgelj* (vsak od delov vil, s katerim se kaj nabada).²⁷⁸ (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Rogelj* in ga razlagata kot priimek, nastal iz samostalnikov *die Gabelzinke* (rogelj vilic) in *die Zacke* (konica, rogelj, zobec). (Feinig, 2004/2005, 234)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *rog* navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Rogel(j)*, *Rožič*. (Bezljaj III, 1995, 191)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Rog* dodaja pomen samostalnika *rog*, ki pomeni 'visoka skalnata štrlina' ali 'visoko nad okolico dvigajoča se gora', ki se je prav tako metaforično razvil iz osnovnega pomena besede *rog* – 'izrastek na glavi nekaterih živali'. Rusko *rog* pomeni tudi 'rečni zavoj' ali 'gorska končina', tj. 'končni del pogorja, pod katerim se začne ravnina'. Navaja gorsko ime *Rogelj*, nastalo iz manjšalnice samostalnika *rog*, navaja pa tudi priimek *Rogelj*, za katerega dodaja, da je verjetneje kot po konverziji iz zemljepisnega razložljiv iz hipokoristika tipa *Grahelj* iz priimka *Rog* ali iz imena posestnika na kakem *Rogu/rogu*. (Snoj, 2009, 358)

Priimek najverjetneje označuje nosilca po lastnostih njegovega prebivališča – najverjetneje je živel v bližini kakšnega roga. (N. P.)

²⁷⁸ <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

Bezljaj navaja priimka *Rogel* in *Rogelj*, ki sta razširjena v precejšnjem delu Slovenije; za Koroško ju ne navaja. Navaja še priimka *Rogelšek* in *Roger*, ki pa sta poznana le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 529)

Kotnik navaja priimek *Rogl*, zapisan leta 1691 (*Rogel*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik XIII, 2008, 149)

Priponsko obrazilo: - ali -el(j)

(**Ruter*) – *Ruter(i)ca*

Zapis v rokopisu: *Ruteriza*, *Ruterza*

Mrdavšič navaja priimek *Rutar*, ki naj bi bil izpeljan iz samostalnika *rov*, *rovte* (samoten, odmaknjen kraj, zlasti v hribovitem svetu). (Mrdavšič, 2001, 86)

Feinigova navajata priimke *Rutar*, *Ruter* in *Rutter*, izpeljani pa naj bi bili iz nemškega samostalnika *Raut*, ki pomeni krčevina, laz. (Feinig 2004/2005, 237, 238)

Merkù navaja priimek *Ruter*; izpeljuje ga iz toponimov *Rut*, *Ruta*, *Rute* s pripono *-ar*. (Merkù, 1982, 56)

Bezljaj navaja priimek *Ruter* (Litija, Ljubljana, Gornji Grad, Gorica) in priimek *Ruter*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 529)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Rovte* dodaja občnoimenski pomen slovenskega samostalnika *rov* – travnik na nekdanjem izkrečenem zemljišču v hribovitem svetu. Samostalnik je prevzet iz srednjevisokonemškega izraza *rut* (krčevina), iz česar je današnje nemško koroško in štajersko narečno ime *raut* (krčevina, senožet, travnik sredi gozda); to pa je sorodno z današnjim nemškim *Gereut* (*rov*) in *reuten* (krčiti zemljo). Dodaja priimek *Rotar*, ki temelji na narečni gorenjski monoftongizaciji -ou- > -o-. Ob razlagi krajevnega imena *Rut* pa navaja priimek *Rutar*, ki naj bi bil izpeljan iz omenjenega zemljepisnega imena. (Snoj, 2009, 361, 363–364)

Priimek bi lahko torej označeval nosilca po značilnosti lege njegove domačije; slednja razlaga se mi zdi najverjetnejša. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Rutar*, ki je zapisan leta 1681 v občini Bilčovs, leta 1633 v občini Kotmara vas; leta 1751 v današnji občini Bistrica v Rožu; leta 1504 v zapisu *Rewtter* v današnji občini Rožek; leta 1748 (*Rutar*) v občini Sele; leta 1678 v župnijah Radiše, Golešvo in Podgrad; leta 1667 v Spodnji Zilji (*Rutter*); dodaja razlago: »Rutar ist ein Siedler im Rut (Raut).« Leta 1615 je bil zapisan priimek *Ruter* (*Rutter*) v župniji Pliberk in okolici – pred priimkom je obstajalo poimenovanje za krajevno ime *Jury im Gereitt* (na Rutah); leta 1827 (*Rauter*, kasneje *Rutter*) v prafari Marija na Zilji. Dodaja tudi: »Rut ist ein Gereuth oder Raut und Rutar ist dasselbe wie Rauter.« Torej: *Rutar* oz. *Rovtar* (iz *rovte*) je enako kot nemški

Rauter. (Kotnik I, 1992, 69; Kotnik II, 1993, 12, 64; Kotnik III, 1995, 89; Kotnik IV, 1996, 32; Kotnik VIII, 2002/2003, 39; Kotnik X, 2006, 52, 128; Kotnik XII, 2008, 46, 244; Kotnik XIII, 2008, 171; Kotnik XIV, 2009, 268)

Priponsko obrazilo: -(i)ca

Sobotnik – Sabotnik

Zapis v rokopisu: *Sabotnik, Sabottnig*

V AS je naveden priimek *Sabotnik*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

Kolarjeva priimek poveže s priimkom *Srebotnik*.

Priimek bi lahko povezali z dvema priimkoma: *Sobotnik*, ki je izpeljan iz samostalnika *sobota* s pripono *-nik*, v prenesenem pomenu pa označuje človeka, ki stanuje na koncu vasi; in s priimkom *Sabodin*, ki je nastal iz osebnega imena *Sabbas*. (Mrdavšič, 1988, 68; Mrdavšič, 2001, 86)

Snoj pri razlagi krajevnega imena Murska Sobota navaja priimek *Sobota* in dodaja, da je motivacija takemu poimenovanju »v soboto rojeni«, lahko pa tudi, da vzdevek prvotno označuje Juda, tj. tistega, ki namesto nedelje praznuje soboto. Pri razlagi zemljepisnega imena Sobotinci navaja tudi izraz *Sobotin*, ki je v 13. in 14. stoletju na Koroškem večkrat zapisan kot *Sobdin, Sobodin, Zobodin*; za to besedo ni jasno, ali je ime, poimenovanje poklica ali stanu (Kronsteiner navaja, da je zapis morda potrebno brati kot *svoboden*). Tudi Miklošič iz slovanske besede **sobъ* navaja več imen. (Snoj, 2009, 276, 385–386)

Feinigova navajata priimke *Sabata, Sabbath* in *Sabath* (Feinig, 2004/2005, 239) in *Sobota, Sobotka, Sabotka*. (Feinig, 2004/2005, 270)

Bezljaj navaja priimke, izpeljane iz samostalnika *sobota*: *Sobota, Soboti, Sobotič, Sobotin*. (Bezljaj III, 1995, 282)

Bezljaj navaja številne priimke, ki so izpeljani iz samostalnika *sobota*: *Sabota* (Gornji Grad), *Saboti* (Ljutomer, Maribor), *Sabotič* (Ljubljana in njena okolica, Maribor, Tolmin), *Sabotik* (Laško), *Sabotin* (Dolnja Lendava, Murska Sobota, Ljutomer, Gornji Grad, Ljubljana), *Sabotni* (Dolnja Lendava), *Sobočan* (Ljutomer, Dolnja Lendava, Ljubljana in njena okolica), *Sobota* (Maribor), *Soboti* (Murska Sobota), *Sobotič* (Ptuj, Ljubljana, Idrija, Tolmin), *Sobotin* (Dolnja Lendava, Murska Sobota), *Sobotinčič* (Ljubljana), *Sabotka* (Šmarje, Maribor). (Bezljaj, 1974, 530, 563)

Kotnik navaja priimka *Sobodin/Sabodin*, ki je bil zapisan leta 1524 v občini Železna Kapla-Bela. Navaja priimke *Sabadin, Sabatino, Sabidin, Badinek*. Dodaja: »Sabodin ist ein friaulischer Taufname. In der Nähe von Görz gibt es eine Wallfahrstätte mit diesem Namen,

oder hl. Velentin verehrt wird.« (Kotnik XV, 2011, 62) Gre za krajevno ime *Sabotin*, kjer je bil čaščen sv. Velentin. Romarski kraj pa je Sveta gora nad Gorico. (N. P.)

Tudi Snoj navaja krajevno ime *Sabotin*, ki ga izpeljuje iz osebnega imena, ki se ohranja v italijanskem priimku *Salvato* in ki temelji na latinskem osebnem imenu *Salvus* (dobesedno pomeni zdrav). Lahko je v zvezi s priimkom *Sabot*, ki temelji na it. *Sab(b)ato*, to pa je prvotno osebno ime, ki so ga izvorno dajali na soboto rojenim otrokom, o čemer sem pisala že v odstavku na začetku obravnave priimka. Navaja še priimka *Sabadin* in *Sabotin*. Ne izključuje izpeljave krajevnega imena in priimka iz **San Valentin* – na Sabotinu je namreč cerkev sv. Valentina. (Snoj, 2009, 365)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig

****Sedelnik, Sedovnik – Šedovnik, Sedovnik/Šedolčinja (Šedovčinjo), Sedovnica***

Zapis v rokopisu: *Shedounik, Sedounik*²⁷⁹, *Sedounigk; Shedolzhinia, Shedolzhinia Shedouzinio*²⁸⁰, *Sedouniza*

V AS so navedeni priimki *Sedovnik, Sedovčinja, Sedovnica, Sedovnikinja*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Mrdavšič navaja priimek *Sadovnik*, izpeljan iz samostalnika *sadovnik*, ki je starejše ime za sadovnjak, izpeljan pa naj bi bil iz priimka *Sedovnik*, ki pomeni sedlo, preval. (Mrdavšič, 2001, 86) V tem primeru priimek označuje značilnost/lego domačije.

Feinigova navajata priimka *Sadovnik* in *Sedovnik*. (Feinig, 2004/2005, 261)

Bezljaj navaja priimek *Sedovnik*, ki je razširjen na Koroškem, na Ptujju, v Laškem, Kočevju, Gornjem Gradu, Ljubljani in v Celju z okolico, in priimek *Sadovnik*, poznan na Koroškem in v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 530, 542)

Kotnik navaja priimek *Sadovnik*, zapisan leta 1785 (*Sedounig*) v prafari Marija na Zilji; leta 1536 (*Sodownighk*) je bil priimek zapisan v občini Železna Kapla-Bela. Dodaja: »Sadovje ist das Fassgebände.« (Kotnik XIV, 2009, 229; Kotnik XV, 2011, 25) *Der Fass* pomeni sod, *binden* pa zvezati – mogoče je to v zvezi s sodarsko obrtjo, ker je *Pintar* iz *Binder* – sodar. Sadovje je lahko tudi železje okoli sodov. (N. P.)

[1. izpeljava priimka iz imenovanja poklica/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -nik/-inja, -nica

²⁷⁹ Dodala N. P.

²⁸⁰ Dodala N. P.

Stermčnik, *Strmčnik – Stermčnik, Sterm(č/c)nik, Sterm(č/c)nig, Strm(c/č)nig, Storm(c/č)nig, Storm(c/č)nik/Stermčenca, Stermčn(i)ca

Zapis v rokopisu: *Stermtshnik, Stermzhnigk, Stermzhnig, Stermzhnigg, Sctrmznig, fstormzhnig*²⁸¹, *fstormzhnik*²⁸²; *Stermzhenza, Stermzhniza, Stermzhnza*

V AS sta navedena priimka *Strmčnik* in *Strmčnica* ter krajevno ime *Zgornji Strmčnik*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

Priimek je izpeljan iz neohranjenega ledinskega imena *Strmec* s pripono *-nik*. *Strmec* pa je lahko enak samostalniku *strmec* ali pa je izpeljan iz pridevnika *strm* s pripono *-ec*. (Mrdavšič, 1988, 69; Mrdavšič, 2001, 90)

Feinigova navajata priimke *Strmcnik, Strmčnik, Strmicnik* in *Strmtschnigg*. Izpeljujejeta ga iz slovenskega samostalnika *strmina* in iz pridevnika *strm*. (Feinig, 2004/2005, 183)

Bezljaj ob razlagi pridevnika *strm* navaja priimke, izpeljane iz njega: *Strmole, Strmolc, Strmčnik* idr. (Bezljaj III, 1995, 329, 330)

Bezljaj navaja priimek *Strmčnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Gornjem Gradu in v Kranju. (Bezljaj, 1974, 583)

Priponsko obrazilo: *-nik, -nig/-n(i)ca, -enca*

(*Šatlen) – Šatlenka

Zapis v rokopisu: *Shatlenka*

Feinigova navajata priimek *Schattleitner*, ki naj bi bil izpeljan iz besedne zveze *senčni breg* (*schattige Leiten*). Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po lastnosti pokrajine, kjer prebiva. (Feinig, 2004/2005, 245)

Priponsko obrazilo: *-ka*

****Tesen, Tešen – Tešen/Te(s/š)inka, Tešenka***

Zapis v rokopisu: *Tefshen*²⁸³, *Tes(f/h)in*²⁸⁴; *Tes(f/h)inka*²⁸⁵, *Tefshenka*²⁸⁶

²⁸¹ N. P.

²⁸² N. P.

²⁸³ N. P.

Priimek bi lahko bil izpeljan iz pridevnika *tesen*, še bolj verjetno pa iz samostalnika *tesen*, ki pomeni 'zelo ozka (rečna) dolina s strmimi pobočji (npr. gorske tesni) (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>); v tem primeru bi priimek označeval nosilca po značilnosti kraja, kjer prebiva (bližina kakšne soteske). (N. P.)

V Leksikonu priimkov na spletu je zapisan priimek *Tešenji*, ki ga ima manj kot pet nosilcev. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>) A domnevam, da gre za priimek tujega (najverjetneje madžarskega izvora) in nima z obravnavanim nobene povezave.

Snoj pri razlagi zemljepisnega imena *Tešova* navaja imeni *Tešimir* in *Tešivoj*, izpeljani iz slovanske besede **těšiti*, ki pomeni tešiti, tolažiti. Ob razlagi zemljepisnega imena *Tešanovci* dodaja, da je ime izpeljano iz hipokoristika **Těšanъ*, ki spada k slovanskemu osebному imenu **Těšimirъ*. (Snoj, 2009, 426)

Kotnik navaja priimek *Tesen*, zapisan leta 1701 v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Doda razlago: »Tesen ist die Enge – auch im übertragenen Sinne.« (Kotnik XI, 2006/2007, 41) Pomeni torej ozkost, ožino, tudi v prenesenem pomenu – označeval bi lahko ozkoglednega človeka, ki ima v svoji glavi veliko meja. (N. P.)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnotnih lastnosti; 2. izpeljava priimka iz zemljepisnih imen in iz poimenovanj narodnosti/krajevne pripadnosti; 3. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -/-ka

Temnik – Tamnik, Temnik, Tumnik/Tamnica, Tomnica, Temnica

Zapis v rokopisu: *Tamnik, Temnik, Tumnik, Tumnikh; Tamniza, Tomniza, Temniza*

V AS je naveden priimek *Temnik*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz pridevnika *temen*. Priimek bi lahko torej označeval lego domačije – odročeni kraj, kamor zelo redko posije sonce. (N. P.)

Snoj navaja vodno ime *Temenica* in dodaja, da je izpeljano iz samostalnika *teme* (vrh glave) oziroma **temenica* z domnevnim pomenom izvir. Dodaja, da v tem smislu tudi glava pomeni izvir oziroma vrh tekoče vode. Dodaja, da Bezljaj domneva, da je to vodno ime posledica križanja med **tēmę* in **tymę* (blato, močvirje). (Snoj, 2009, 424) Tudi priimek bi lahko označeval nosilca po tem, da živi blizu izvira kakšne reke, potoka. (N. P.)

²⁸⁴ N. P. Priimek je zapisan ob moškem osebному imenu.

²⁸⁵ N. P.

²⁸⁶ N. P.

Bezljaj ob razlagi samostalnika *tema* navaja toponime, izpeljane iz njega: *Temnica, Temnik, Tamnik* idr. (Bezljaj IV, 2005, 165) Priimekov ne navaja.

Bezljaj navaja priimek *Temnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Celju z okolico in Kranju. (Bezljaj, 1974, 634)

Priponsko obrazilo: -ik/-ica

Topičnik/Topičnica

Zapis v rokopisu: *Topizhnik, Thopiz(h/l)niza*

V AS sta navedena priimka *Topičnik* in *Topičnica*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

Feinigova navajata priimek *Topitschnig*, ki ga razlagata kot izpeljanega iz samostalnika *topica, topa gora*. (Feinig, 2004/2005, 295) Samostalnik *topica* najverjetneje izvira iz vrha tope oblike, torej zaobljenega in ne zašiljenega. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Topičnik*, ki je zapisan leta 1524 (*Topitschnigg*) v občini Železna Kapla-Bela. Tudi Kotnik doda razlago: »Topica ist der nicht spitze (stumpfe) Berg.« (Kotnik XV, 2011, 66)

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

****Verdel – Vardel/ Vardelica***

Zapis v rokopisu: *Wardell, Wardeliza*

V AS sta navedena priimka *Verdel, Vardelica*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

Mrdavšič navaja, da je priimek izpeljan iz osnove *brdo* s pripono *-el*, kot tudi oba pogosta priimka na Koroškem *Verdinek* in *Verdnik*. (Mrdavšič, 1988, str. 74; Mrdavšič, 2001, 98)

Snoj pri razlagi krajevnega imena *Verd* navaja nemško občno ime *wert*, ki pomeni otok, polotok, ki pa nosi še drugoten pomen, in sicer zapirati, obdajati, obkrožati, varovati. Zemljepisno ime *Verdu* pa izpeljuje iz germanske osnove **wardō*, ki pomeni straža. Ime bi lahko razumeli v vojaškem smislu, a verjetneje je prvotno označevalo pašniški revir ali živinorejsko stajo. Iz sorodnega romanskega glagola (*g*)*uardare* je izpeljan hrvaški in srbski glagol *vardati* (paziti, čuvati, prežati). (Snoj, 2009, 452)

Feinigova navajata priimek *Verdel*. (Feinig, 2004/2005, 312)

Priimek bi morda lahko povezali s priimkom *Wedel*, če bi bil opuščen r in če je slučajno šlo za napako. (N. P.)

Bezljaj ob razlagi samostalnika brdo ne navaja iz njega izpeljanih priimkov, navaja pa številne toponime: *Brdo, Brda, Brdce, Brce, Brdice, Brdinje, Brje, Zabrd, Podbrdo* idr. (Bezljaj I, 1976, 40)

Bezljaj navaja priimek *Verdel*, ki je razširjen na Koroškem, v Celju z okolico in Mariboru. (Bezljaj, 1974, 673)

Priponsko obrazilo: -el/-ica

****Visočnik – Viso(c/č)nig***

Zapis v rokopisu: *Vifoznig*²⁸⁷

V AS je naveden priimek *Visočnik*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Priimek je najverjetneje nastal iz pridevnika *visok* s pripono *-nik* in označuje lego domačije. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Visočnik*. (Feinig, 2004/2005, 314)

Bezljaj ob razlagi pridevnika *visoko* navaja toponime, izpeljane iz njega: *Visoko, Višnja Gora, Viševnik* idr. (Bezljaj IV, 2005, 322) Priimkov poleg gesla ne navede.

Bezljaj navaja priimek *Visočnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru in Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 681)

Priponsko obrazilo: -nik

Zaveršnik – Zaveršnik

Zapis v rokopisu: *Sauerfhnik*²⁸⁸

V AS je naveden priimek *Završnik*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Priimek je izpeljan iz predložne zveze, verjetno iz prvotnega ledinskega imena *Za vrhom*, s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 75; Mrdavšič, 2001, 101)

Pridevniška raba v rokopisu: *Simon filius Sauerfshnikou*.

Feinigova navajata priimka *Zaversnik* in *Završnik*. (Feinig, 2004/2005, 342 , 343)

²⁸⁷ N. P.

²⁸⁸ N. P.

Bezljaj ob razlagi samostalnika *vrh* navaja priimke, izpeljane iz njega: *Vrhar, Vrhovec, Vrhovc, Vrhovnik, Vrhovšek, Vrhušek, Vrhunc, Velkavrh* idr. (Bezljaj IV, 2005, 359)

Bezljaj navaja priimek *Završnik*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 707)

Kotnik nava priimek *Završnik*, zapisan leta 1711 (*Sauershnig*) v današnji občini Šmarjeta v Rožu. (Kotnik VII, 2001/2002, 120–121)

Priponsko obrazilo: -nik

5.2.3 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ IMENOVANJ POKLICEV/DEJAVNOSTI

Brodela

Zapis v rokopisu: *Brodella, Bro(uo)*²⁸⁹*della*

Pri obeh zapisih gre za moško obliko priimka. Lahko bi bil izpeljan iz besede *brod* (v pomenu plitvina na potoku) kot priimek *Brodnik* in kaže na značilnost domačije. (N. P.)

Kolarjeva navaja varianto *Bru(n)dela*. (Vačun Kolar, 2009, 29) Morda bi lahko ta priimek z *n* izšel iz priimka *Brunet*, kateremu je osnova furlanska beseda *brunet* (rjavkastolas), kot navaja Alenka Šivic-Dular, katere razlago uporabi Mrdavšič. (Mrdavšič, 1988, 22) A verjetno ta priimek ni v povezavi s priimkom *Brunet*, ker se v Črni *Brunet* kot hišno ime pojavi šele konec 19. stoletja.

Priimek *Brodela* bi lahko povezali s priimkom *Dobrodel (Dobrodela)* – Rožani imajo za pridevnik *dobro doro* in *dro* – tu bi sicer o lahko onemel, če ne bi bil naglašen, in sklop *db* bi se priličil v b. Priimek bi torej lahko pomeni nekoga, ki dela dobra dela. Najverjetnejša se mi zdi ta razlaga. (N. P.)

Bezljaj v razlagi glagola *broditi* navaja številne toponime, izpeljane iz omenjenega glagola: *Brod, Brodi, Brode, Brodec, Brodnik, Brodnica, Brodina, Brodič* idr. (Bezljaj I, 1976, 47)

Bezljaj navaja priimek *Brodej*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru, Gornjem Gradu in Kranju, ter priimek *Brodnik*, ki je znan v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 61)

Kotnik navaja priimek *Brodnik*, ki je bil prvič zapisan leta 1524 v občini Bilčovs; leta 1550 je omenjeno, da je bil nek Kokarnik brodnik, leta 1625 pa se *Brodnig* pojavi že kot priimek.

²⁸⁹ Zapisano naknadno nad priimek.

(Kotnik I, 1992, 59; Kotnik X, 2006, 112–113) Nastanek priimka iz poimenovanja poklica/dejavnosti je v tem primeru tu očiten.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanja poklica/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -Ø

Cimperman, Cimerman – Cimperman, Cimerman

Zapis v rokopisu: *Zimperman, Zimerman, Zimerma*²⁹⁰

V AS je naveden priimek *Cimprman*. (Vačun Kolar, 2009, 29)

Priimek bi lahko izhajal iz nemškega pridevnika *zimperlich*, kar pomeni preveč občutljiv, malenkosten. Tako bi lahko označeval temperament oziroma osebnostne lastnosti nosilca priimka. (N. P.)

Priimek *Cimerman* pa lahko izhaja tudi iz nemškega samostalnika *Zimmer*, v tem primeru bi priimek lahko označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja, torej sobar, a verjetnejše od te se mi zdijo druge razlage, saj *Zimmermann* v nemščini ne pomeni sobarja. Lahko bi bil izpeljan tudi iz nemškega poimenovanja poklica, *der Zimmermann* (tesar), kar je tudi najverjetnejša razlaga. Priimek je bil že zložen prevzet iz nemščine iz glagola *zimmern* (tesati), iz katerega je izpeljan glagol *cimprati*²⁹¹ in od tod tudi del zloženke *cimper-* in slovenski samostalni *cimper* (ostrešje). (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Zimmermann* in *Zimpermann* in dodajata, da sta izpeljana iz glagola *cimprati*. (Feinig, 2004/2005, 346)

Bezljaj navaja priimek *Cimerman*, ki je razširjen po skoraj celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. Navaja tudi priimek *Cimperman*, ki je poznan na Koroškem, v Celju z okolico, v Ljubljani in njeni okolici, Šmarjah, Novem mestu, Kočevju in v Logartcu. (Bezljaj, 1974, 76)

Kotnik navaja priimek *Cimperman*, ki se pojavlja v občini Bistrica v Rožu, prvič leta 1699 – lastnik kajže je bil namreč cimperman, torej tesar; priimek *Cimperman* (*Zimmerman*) leta 1785 v današnji občini Št. Jakob v Rožu in leta 1748 v občini Kotmara vas (tudi v zapisih *Zimper, Zimpernig*); leta 1640 (*Zimermon*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad; v občini Sele leta 1745 (*Zimerman*); v Spodnji Zilji leta 1607 (*Zimerman*); v župniji Pliberk in okolici leta 1689 (*Zimperman*); v prafari Marija na Zilji leta 1797. (Kotnik II, 1993, 17, 60–61; Kotnik III, 1995, 94; Kotnik V, 1997, 91–92; Kotnik VIII, 2002/2003, 22, 43; Kotnik X,

²⁹⁰ N. P.

²⁹¹ pog. delati, postavljati kaj, navadno iz lesa: pri sosedovih cimprajo/v prostem času rad kaj cimpra sestavlja, zbija; pren., ekspr. to nalogo cimpram že ves mesec (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

2006, 76–77, 134; Kotnik XII, 2008, 118; Kotnik XIII, 2008, 191, 197, 371; Kotnik XIV, 2009, 142)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti]

Priponsko obrazilo: -Ø

***Drvodet/Dervodet – Derovdela, Dervodela, Drevodet(j)a**

Zapis v rokopisu: *Deroudela, Deruodella, Dreuodelia, Dreuodella*

V AS je zapisan priimek *Drvodet*, ki je na Koroškem znan še danes. (Vačun Kolar, 2009, 31)

Leta 1524 je bilo ime zapisano kot *Drebodela* in 1573 kot *Thomäs Dabradell*, leta 1633 pa kot *Derwuodela*. Gre za sklop – vzdevek za človeka, ki je opravljal dobra dela ali poklicno ime za človeka, ki je svoje ime dobil po dejavnosti (Mrdavšič – izdelovalec plugov, ker je drevo star izraz za preprost plug). Torej je priimek najverjetneje nastal iz samostalnika *drevo* in glagola *delati*. (Mrdavšič, 1988, 25; Mrdavšič, 2001, 33) Priimek *Dabradel* ima najverjetneje drugačen izvor kot priimek *Dervodet*; *Dabradel* bi lahko pomenil nekoga, ki je opravljal dobra dela. (N. P.)

Mrdavšič torej ugotavlja, da gre za različne variante enega in istega priimka, sama pa mislim, da gre pri priimkih *Dabradell* in *Drebodela* za dva različna priimka. Menim, da bi lahko bil priimek *Dervodet/Drevodet/Drvodet* oznaka za nekoga, ki se je ukvarjal z sekanjem dreves in pripravljanjem drv, torej drvar, gozdar. Slednjo razlago bi lahko potrdil tudi Pleteršnikov slovar, v katerem lahko najdemo besedi *drvodêl̥ac* in *dr̥evodêl̥ac* (nemško *der Holzarbeiter*)²⁹², ki pomeni drvar.

Bezljaj navaja priimka *Dervodet* in *Drvodet*, ki sta razširjena na Koroškem. (Bezljaj, 1976, 104, 120)

Priponsko obrazilo: -a (zloženska s končnim -a)

Dretnik – Dretnik, Drietnik, Dretnig, Drietnek/Dretenca, Dretnca, Dretnica

Zapis v rokopisu: *Dretnik, Drietnik, Driettnik, Drettnigk, Driettnigk*²⁹³, *Drettnig, Drettnigg, Drietnek; Drettenza, Drettnza, Drietniza, Driettniza*

V AS sta zapisana priimka *Dretnik* in *Dretnica*. (Vačun Kolar, 2009, 30) To je še danes razširjen koroški priimek.

²⁹² <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

²⁹³ Dodala N. P.

Opazna je glasovna premena $\acute{e} > ie$ in $-ik > -ek$. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *dreta* ali iz glagola *dreti* (*se*) s pripono *-nik*. V tem primeru bi označeval glasnega, razgrajajočega človeka. Priimek bi bil lahko označeval tudi poklicno ime – čevljarja – v tem primeru bi bil izpeljan iz samostalnika *dreta* – čevljarska nit. Obstaja pa še ena možnost, in sicer bi lahko bil izpeljan iz zveze *vleči dreto* (smrčati); priimek bi v tem primeru lahko označeval nekoga, ki je znan po tem, da zelo glasno smrči.

Bezljaj navaja priimek *Dretnik*, ki je poznan le na Koroškem in v Mariboru. (Betlaj, 1974, 117)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti]

Priponsko obrazilo: $-nik^{294}/-nica$

Godec – Godec, Godic/Godečina, Godčin(j)a, Godična, Gocina, God(č/š)ovica, Go(t)činja, Godčejka

Zapis v rokopisu: *Godez, Godiz*²⁹⁵, *Goueds; Godezhina, Godzhina, Godzhin(ia)*²⁹⁶, *Godizna, Gozina, Godtshouiza, Gotshouiza*²⁹⁷, *Gotshinia, Godzheika*

Poimenovanje je najverjetneje nastalo po postranski dejavnosti prvotnega nosilca priimka. Priimek sta zapisala tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 67)

Bezljaj navaja priimek *Godec*, znan po celi Sloveniji, poleg tega pa navaja tudi priimek *Godejša*, ki pa je poznan le v Logatcu. (Bezljaj, 1976, 165)

Kotnik navaja priimek *Godec*, prvič zapisan leta 1765 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1570 (*Godez*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja, da je *godec* muzikant, večinoma violonist. (Kotnik VI, 1999, 38; Kotnik XIII, 2008, 329)

Priponsko obrazilo: $-ec/-ina (-in(j)a, -inija)^{298}$, $-(ov)ica, -ejka$

Germadnik, *Grmadnik – Germadnik, Garmadnik/Germadnica

Zapis v rokopisu: *Germadnik, Garmadnik; Germadniza*

²⁹⁴ Ta priimek ima obrazilo *-ik* in ne *-nik*, ker gre za izpeljavo iz pridevnika in ne iz samostalnika.

²⁹⁵ Dodala N. P.

²⁹⁶ Zapisano naknadno.

²⁹⁷ Dodala N. P.

²⁹⁸ Variante obrazila *-ina*.

Kolarjeva kot poknjženi varianti navaja *Grmadnik* in *Grmadnica*. (Vačun Koar, 2009, 32)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *grmada* s pripono *-nik*. (N. P.)

Pleteršnik pod geslom *grmada* navaja, da je to kup hoste ali drv. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

Snoj navaja zemljepisno ime *Grmada* in dodaja, da je pomen samostalnika *grmada* »[...] 'kup', zlasti 'kup dračja ali polen, pripravljen za zažig'. Večina naših gora s tem imenom se tako imenuje zato, ker so nekdej na njih kurili kresove, tudi kot opozorilo pred turškimi vpadi. Manj gora je tako poimenovano zaradi podobnosti s kupom dračja in polen za šžig.« (Snoj, 2009, 155) Priimek pa bi lahko označeval nekoga, ki je pripravljaj takšne grmade.

Feinigova navajata priimke *Germ*, ki ga izpeljujeta iz samostalnika *grm* ali pa iz glagola *grmeti*; *Germadnig* in *Germadnik*, ki naj bi nastala iz samostalnika *grmada*. (Feinig, 2004/2005, 64)

Bezljaj pri razlagi samostalnika *grm* navaja metrotoponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Grm*, *Grmovje*, *Grmičje*, *Grmez*, *Grmača*. Priimkov ne navaja. (Bezljaj, 1976, 178)

Bezljaj navaja priimek *Germadnik*, ki je poznan na Koroškem, v Celju z okolico, Laškem in v Ljubljani, ter priimek *Grmadnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Celju z okolico, Laškem in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 159, 182)

Priponsko obrazilo: *-nik*, *-nica*

Hafner – Hafner (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: (*Drasher*) *haffner*, (*Drasher*) *Haffner*

Feinigova navajata priimka *Haffner* in *Hafner* ter ju povezujeta s slovenskim priimkom *Pečar* in *Piskernik*. (Feinig, 2004/2005, 80) Tudi Kotnik navaja priimek *Piskernik*, zapisan leta 1636 (*Püsskhurnig*), a mu pripisuje drugačen izvor, in sicer se naslanja na Snoja – priimek naj bi bil izpljan iz samostalnika *piškur* (riba, ki je sposobna oddajati visoke glasove). Priimek *Piskernik* je poznan tudi v občini Želena Kapla-Bela. (Kotnik VII, 2001/2002, 49–50; Kotnik XV, 2011, 88)

Priimek je enak nemškemu samostalniku *der Hafner*, ki pomeni lončar; priimek torej označuje nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Hafner*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 191)

Kotnik navaja priimek *Haffner*, zapisan leta 1603 v občini Šmihel pri Pliberku; leta 1599 v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Kotnik povezuje priimka *Hafner* in *Habnar* oziroma ju ima

za en in isti priimek. Priimek je bil leta 1714 zapisan tudi v župniji Pliberk in okolici; leta 1754 (*Haffner*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik VI, 1999, 67–68; Kotnik XI, 2006/2007, 47, Kotnik XIII, 2008, 199; Kotnik XIV, 2009, 60, 98)

Priponsko obrazilo: -²⁹⁹

Hlevnik – Hlevnik, Hlevnig/Hlevnica

Zapis v rokopisu: *Hleunik, Hleunig, Hleunigg, Hleunigh, Hleunigk; Hleuniza*

V AS sta navedena priimka *Hlevnik, Hlevnica*. (Vačun Kolar, 2009, 32)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *hlev* s pripono *-nik* (gre za ime lastnika hleva ali za oznako delavca, ki dela v hlevu). (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Hlevnjak*. (Bezljaj, 1976, 204)

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

(*Hutar*) – *Hutarica (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: (Alenca) *hutariza*

Kolarjeva dopis *hutariza* razlaga kot bajt(l)arica, kočarica. (Vačun Kolar, 2009, 104) Mogoče bi lahko šlo tudi za priimek, zato sem se odločila, da ga vključim v obravnavo.

Feinigova navajata priimek *Huter*; izpeljujeta ga iz nemškega glagola *hüten*, ki pomeni paziti (na), varovati, stražiti. Sledeča razlaga povsem ustreza Kolarjevi razlagi; Feinigova dodajata, da se v koroškem narečju nekemu, ki pazi in skrbi za hišo, reče *hutarji*. Dodata pa še drugo razlago, in sicer priimek razložita kot *Hutmacher* – nekdo, ki izdeluje klobuke; slovenska ustreznica priimka je *Klobučar*. (Feinig, 2004/2005, 93, 94)

Bezljaj navaja priimek *Huter*, ki je poznan na Koroškem, v Mariboru, Novem mestu in Ljubljani, ter priimke *Hutmeijer, Hutmeier* in *Hutmajer*, poznane le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 215, 216)

Kotnik navaja priimek *Hutar*, zapisan leta 1564 v župniji Globasnica in Šteben. Doda razlago, da bi Hutarju danes rekli *Klobučar*, kar pa je tudi stara izposojenka. (Kotnik IX, 2004, 50–51) Gre torej za istopomenska priimka.

Priponsko obrazilo: -ica

²⁹⁹ Ni obrazila, ker je beseda v celoti prevzet iz nemščine.

***Ig(e)rc – Igarc, Igrac, Igrac, Jegarc, Jegerc, Je(r)grec, Jegris/Igričin(j)a, Jegerčina, Jege(a)rčina, Jegrečina**

Zapis v rokopisu: *Igarz, Igraz, Igraz, Jegarz, Jegercz, Jergrez, Jegris; Igrizhina, Jegertshina, Jegertschina, Jege(a)rzina, Jegrezhina*

Kolarjeva navaja krajevno ime iz AS *Igrčevo*. (Vačun Kolar, 2009, 33)

Danes je na Koroškem znan priimek *Igerc*.

Pridevniška raba v rokopisu: *Nesa Jrgerzhoua offraua*.

Igrc oziroma *j'grec* je starinski izraz za potujočega muzikanta, godca, človeka, ki je zabaval ljudi. Domačijsko ime je izpeljano iz osnove s pripono *-je – Igrče*, a ga je izpodrinila oblika *Igrčevo*. (Mrdavšič, 1988, 31; Mrdavšič, 2001, 41–42)

Feinigova navajata priimka *Igerc* in *Igertz* v pomenu muzikanta, zabavljača. (Feinig, 2004/2005, 95)

Bezljaj navaja priimek *Igerc*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru, ter priimek *Igrič*, poznan le v Mariboru. (Bezljaj, 1976, 217)

Kotnik navaja priimek *Jergovc*³⁰⁰ in žensko obliko priimka *Jergauiza*, prvič zapisan leta 1663 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; priimek *Jegrač*, zapisan leta 1708 (*Jegratz*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš; leta 1603 (*Igraz*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja, da je pri Trubarju, Megiserju in v ljudski pesmi *igrec* pomeni muzikant. Dodaja, da je priimek *Jegrez* lahko tudi manjšalnica nemškega osebnega imena *Jörg*, nekdanj pogosto krstno ime. (Kotnik V, 1997, 244; Kotnik XI, 2006/2007, 17–18; Kotnik XIII, 2008, 234–235, 367–368)

Priponsko obrazilo: *-(e/a)c/-in(j)a*

Knap – Knap

Zapis v rokopisu: *Knap*

Tudi v AS se pojavi ista oblika priimka. (Vačun Kolar, 2009, 36)

Najverjetneje gre za poimenovanje nosilca priimka po dejavnosti, ki jo je opravljal, torej *knap, rudar*. (N. P.)

Tudi Feinigova navajata priimke *Knapp, Knappe, Knappitsch*. (Feinig, 2004/2005, 116)

Bezljaj navaja priimek *Knap*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1976, 271)

Priponsko obrazilo: -

³⁰⁰ Najverjetneje gre za isti priimek kot *Igerc*, le da je opazen premet. (N. P.)

Klinger – Klinger

Zapis v rokopisu: *Clinger*

Feinigova najavata priimek *Klinger*. (Feinig, 2004/2005)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz nemškega samostalnika *die Klingel*, ki pomeni majhen zvonec; v tem primeru bi priimek označeval človeka po dejavnosti, ki jo opravlja, torej zvonarja v cerkvi. *Das Klinge* pa pomeni tudi meč, rezilo, *die Klinke* pa zapah. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Klinger*, ki je poznan na Koroškem, v Krškem, na Ptuj in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 269)

Kotnik navaja priimek *Klinger*, zapisan leta 1576 (*Khlinger*) v današnji župniji Globasnica in Šteben. Dodaja razlago po Bezljaju, da je *klina/klina/klinja* noževo rezilo. Priimek *Klingar* najdemo v današnjih župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1611 (*Khlinger*). (Kotnik IX, 2004, 90; Kotnik XI, 2006/2007, 139–140) Priimek bi lahko v tem primeru označeval izdelovalca nožev. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -

Kolar, Koler – Kolar, Koler/Kolar(i)ca, Koler(i)ca

Zapis v rokopisu: *Colar, Kollar, Kholer, Koller; Kòlar(i)za, Kolleriza, Kollerza*

V AS so navedeni priimki *Kolar, Kolarica, Kolerica, Koler*. (Vačun Kolar, 2009, 37)

Mrdavšič navaja priimek *Koler*, ki je najverjetneje izpeljan iz nemškega samostalnika *Kohle* (oglje) z nemško pripono *-er*. Lahko bi ga povezali tudi s priimkom *Kol*, ki je enako občnemu imenu *kol* ali prvemu zlogu osebnega imena *Koloman* ali srednjemu zlogu imena *Nikolaj*. Lahko da je nastal tudi iz občnega imena *kal* s prehodom *-a* v *-o*. (Mrdavšič, 1988, 37)

Priimek *Kolar* pa je najverjetneje izpeljan iz dejavnosti, ki jo nosilec opravlja, torej *kolar* – kdor se poklicno ukvarja z izdelovanjem, popravljanjem lesenih delov vozov. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Kolar* in *Kolarič*, ki ju povezujeta s samostalnikom *oglje*, podajata pa tudi možnost, da sta lahko izpeljana iz samostalnika *kolo*. (Feinig, 2004/2005, 120)

V Pleteršnikovem slovarju lahko najdemo samostalnik *koler*, nemško *der Kragen*³⁰¹, ki pomeni ovratnik, in sicer del volovskega jarma (komat). V tem primeru bi lahko priimek označeval izdelovalca volovskih ovratnikov – komatov. (N. P.)

³⁰¹ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Bezljaj navaja priimke, izpeljane iz samostalnika *kol*: *Kol*, *Kolc*, *Kole*, *Količ*, *Koljič*. (Bezljaj, 1982, 54).

Bezljaj navaja priimek *Kolar*, razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1976, 278)

Kotnik navaja priimek *Kolar*, zapisan leta 1714 (*Kollar*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš; v občini Kotmara vas leta 1629 (*Koller*, *Collerza*) – dodaja: »Naglas kaže na to, da so predniki delali nekaj kole, ki so jih tedaj zelo potrebovali za svoje ograje, graščina pa za svoje vinograde.«³⁰²; v občini Železna Kapla-Bela leta 1750 (*Kollar*). (Kotnik II, 1993, 33, 34; Kotnik XI, 2006/2007, 141; Kotnik XV, 2011, 91)

[1. izpeljava priimka patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -ar, -er/-(i)ca

Kordež – Kordez, Kordež, Kordeš, Kordavš/Kordesica, Kordešica, Kordezica, Kordašin

Zapis v rokopisu: *Cordes*, *Cordesh*, *Cordejh*³⁰³, *Kordesch*, *Kordesh*, *Kordejh*³⁰⁴, *Cordesh*, *[K]*³⁰⁵ *ordezh*, *Kordaujh*³⁰⁶; *Kordeřiza*³⁰⁷, *Cordeshiza*, *Cordesiza*, *Kordařhin*³⁰⁸

V AS so navedeni priimki *Kordež*, *Kordežica*, *Kordežinja*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Priimek izhaja iz pomensko nejasne podstave *kord*, iz katere so izpeljani številni slovenski priimki. (Mrdavšič, 1988, 38; Mrdavšič, 2001, 51).

V Pleteršnikovem slovarju se pojavi beseda *kordac*, *-dca* v pomenu *meč*.³⁰⁹

V SSKJ pa najdemo besedo *kord*.³¹⁰ V tem primeru bi priimek lahko, kot tudi morda priimek *Hoznar*, označeval človeka, ki dela z blagom, torej krojača. A *kord* je najverjetneje mlajši

³⁰² Kotnik III, 1993, 34

³⁰³ N. P.

³⁰⁴ N. P.

³⁰⁵ Najverjetneje gre za črko k. Dodala N. P.

³⁰⁶ N. P.

³⁰⁷ N. P.

³⁰⁸ N. P.

³⁰⁹ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

³¹⁰ *kórd* -a m (o) tekst. rebričasti žamet: hlače, obleka iz korda // močen, debel sukanec: prešiti s kordom; neskl. pril.: kord žamet. (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

termin in zato razlaga ni ustrezna. Nemški samostalnik *die Korde* pa je izpeljan iz latinskega samostalnika *corda*, ki pomeni vrvi, vez. Priimek bi lahko v tem primeru označeval vrvarja, torej izdelovalca vrvi. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Kordasch*, *Kordaž*, *Kordesch* in *Kordež* in pri vseh zapišeta izpeljavo iz osebnega imena *Konrad*. (Feinig, 2004/2005, 125) Keber in Merku navajata priimke, izpeljane iz imena *Konrad*, a priimka *Kordež* med njimi ni. (Keber, 1996, 286–287; Merku, 2004, 23)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *kordec*, ki pomeni kratek meč, bodalo; samostalnik *kordez* najdemo že pri Gutsmanu in Pohlinu. (Bezljaj II, 1982, 67) Priimek bi lahko v tem primeru označeval izdelovalca mečev. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Kordaš* in *Kordeš*, ki sta razširjena tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 286)

Kotnik navaja priimek *Kordež*, prvič zapisan leta 1524 (*Kordes*, *Chordesh*) v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1708 (*Khardesch*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš; v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Cordes*). Dodaja razlago, da je priimek skrajšana oblika osebnega imena *Konrad* (*Kurt*). (Kotnik VI, 1999, 44, 86; Kotnik XI, 2006/2007, 146; Kotnik XV, 2011, 31)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -ež (-eš, -es), -avž/-ica, -in

Korper – Korper

Zapis v rokopisu: *Corper*, *Korpery*³¹¹

V AS je naveden priimek *Korper*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Priimek je izpeljan iz samostalnika *corp* (nemško *der Korb* v pomenu koš, košara) s pripono *-er*, lahko tudi s pripono *-ar* in označuje izdelovalca pletenih posod. (Mrdavšič, 1988, 38)

Feinigova navajata priimke: *Korb*, *Korbar*, *Körbel* in *Korbtsch* in kot razlago podata, da priimek izhaja iz nemške besede *der Korb* – označuje torej košarja – izdelovalca košev. Priimke povežeta tudi s priimkom *Zainer* (*Cajnker*) – izdelovalec cajn. (Feinig, 2004/2005, 124)

Bezljaj navaja priimek *Korper*, ki je razširjen na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 288)

Kotnik navaja priimek *Korper*, prvič zapisan leta 1652 v današnji občini v Št. Jakobu v Rožu. Dodaja, da priimek označuje nosilca po dejavnosti – delal je *korpe* (košare). Priimek je bil

³¹¹ Dodala N. P.

prvič zapisan tudi leta 1612 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; leta 1649 (*Corpath*) je bil zapisan v župniji Pliberk in njeni okolici; dodaja, da je izpeljan iz samostalnika *das Korbflechtere*, ki pomeni pletilstvo. (Kotnik V, 1997, 174, 243; Kotnik XIII, 2008, 53–54)

Istopomenski priimek je priimek *Košir*, ki ga obravnavam v nadaljevanju.

Priponsko obrazilo: -

Kosman – Kosman

Zapis v rokopisu: *Kofman*³¹²

V AS je naveden priimek *Kosman*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *kosem*³¹³. Motivacija v drugem primeru ni povsem jasna, nenavadno pa je tudi to, da bi bila nemška pripona *-man* dodana na slovensko osnovo *kos*. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Kosem*, zapisan leta 1759 v današnji občini Bistrica v Rožu; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1605; dodaja, da je *kosem* šop prediva, od koder izvira beseda *kosmat* (po Bezlaju). (Kotnik III, 1995, 32–33, 77–78; Kotnik VI, 1999, 119–120) Priimek bi v tem primeru torej označeval nosilca po njegovi dejavnosti – nekdo, ki dela predivo. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -an

Košir – Košir/Kuširja

Zapis v rokopisu: *Koshier, Koshir; Kushiria*³¹⁴

V AS sta navedena priimka *Košir, Koširinja*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *koš* s pripono *-ir* in v tem primeru označuje človeka, ki se ukvarja z izdelovanjem košev. (N. P.)

Merkù navaja priimek *Košar*, ki ga uvršča v skupino obrtniških imen. (Merkù, 2004, 60)

³¹² N. P.

³¹³ *kõsem* tudi *kõsem* -sma m (ó; õ) l. rahel skupek vlaken, dlak: volneni kosmi; kosmi prediva / trgati na kosme, v kosme kosmati / prišel je opraskan in brez nekaj kosmov las šopov // ekspr. temu podoben skupek česa sploh: kosmi meglic, oblakov; na nebu je bilo le nekaj belih kosmov oblakov / dim se je nad streho trgal v kosme 2. velika, cunjasta snežinka: padali so debeli kosmi / naletava, sneži v kosmih (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

³¹⁴ N. P.

Feinigova navajata priimek *Koscher*, ki izhaja iz samostalnika *koš*. Poleg tega sta v njenem delu zapisana še priimka *Koschier* in *Košir*, pri katerih poudarjata, da izhajata iz Škofje Loke in ju prav tako izpeljemo iz samostalnika *koš*. (Feinig, 2004/2005, 126)

Bezljaj navaja priimek *Košir*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 292)

Priponsko obrazilo: -ir/-ja

***Kovač – Kovac, Kovacica**

Zapis v rokopisu: *Couaz, Kouaziza*³¹⁵

V AS sta navedena priimka *Kovač, Kovačica*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Nosilec priimka je poimenovan po dejavnosti, ki jo je opravljal. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Kovač* in mnoge druge variante, izpeljane iz tega priimka. (Feinig, 2004/2005, 127–128)

Merkù navaja priimka *Kovač* in *Kovačič*. (Merkù, 2004, 60) Za priimek *Kovačevšak* je zapisal, da se je nosilec priimka verjetno nahajal ob kakšni kovačiji, ali pa priimek izvira iz imena naselja *Kovačevica*. (Merkù, 2004, 76)

Priimek *Kovič*, za katerega enotno navajajo vsi trije avtorji – Merkù in Feinigova, pa je izpeljan iz osebnega imena *Jakob*. (Merkù, 2004, 29; Feinig, 2004/2005, 128)

Bezljaj navaja priimek *Kovač*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, in številne izpeljanke iz tega priimka (*Kovačec, Kovaček, Kovačič* idr.). (Bezljaj, 1974, 293)

Kotnik navaj priimek *Kovač (Kovatsch)*, prvič zapisan leta 1747 (o kovačnici pa prvič beremo že leta 1678) v občini Bilčovs. Leta 1748 (*Kuätsch*) je bil zapisan v občini Kotmara vas; dodaja, da je leta 1690 oddala graščina svojo kovačijo pod majerijo nekemu Jakobu, čez malo manj kot šestdeset leta pa lahko zasledimo že priimek. V občini Bistrica v Rožu je bil zapisan leta 1496, leta 1785 beremo *Lukas Schmid vulgo Kowatsch*, prav tako se priimek pojavi v občini Rožek; leta 1596 v današnji občini Št. Jakob v Rožu, leta 1521 v zapisu *Schmid*; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1653 (*Khouatsch*); v župniji Globasnica in Šteben leta 1639 (*Cauaz*); v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad leta 1716 (*Kouatsh*); v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1701 (*Kovatz*); leta 1809 (*Kovatsch*) v župniji Pliberk in okolici; leta 1827 (*Kobatsch, Kowatsch*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 22, 78; Kotnik II, 1993, 39, 53, 59; Kotnik III, 1995, 43, 83, 99, 109; Kotnik IV, 1996, 111; Kotnik V, 1997, 25, 40, 67, 147, 225; Kotnik VI, 1999, 117, 140; Kotnik IX, 2004, 120; Kotnik X, 2006, 89; Kotnik XI, 2006/2007, 50–51, 99–100; Kotnik XIII, 2008, 278, 294, 376; Kotnik XIV, 2009, 71, 79, 181, 238, 261–262)

³¹⁵ Zapis v rokopisu v 4. sklonu: *Kouazizo*.

Priponsko obrazilo: -ač/-ica

***Kramar – Kramar*³¹⁶, *Kramer, Krämer*³¹⁷**

Zapis v rokopisu: *Kramar*³¹⁸, *Krämer*³¹⁹, *Krämer*³²⁰

V AS je naveden priimek *Kramar*. (Vačun Kolar, 2009, 39)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *krama* (nemško *der Kram*: roba, šara, kupčija na drobno) s pripono *-er*, pozneje tudi *-ar*. (Mrdavšič, 1988, 40) V tem primeru priimek označuje nosilca po dejavnosti, ki jo je opravljal – prodajalec raznovrstnega blaga.

Feinigova navajata priimek *Kramer*. (Feinig, 2004/2005, 129) Njuna opredelitev označuje nekoga, ki se ukvarja s trgovino na drobno.

Merkù nosilca priimka *Kramar* označi kot potujočega prodajalca krame. (Merkù, 2004, 62)

Bezljaj navaja priimek *Kramer*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 298)

Kotnik navaja priimek *Kramar*, ki je bil zapisan kot *Khramer*, *Cramer* in *Crommer*, prvič leta 1629 v občini Bilčovs; v današnji občini Kotmara vas leta 1785 (*Krammer*); v današnji občini Bistrica v Rožu leta 1667; v današnji občini Št. Jakob v Rožu leta 1722; v občini Šmihel proi Pliberku leta 1739; v vasi Šmarjeta v Rože leta 1644 (*Cramer*); v župniji Globasnica in Šteben leta 1741 (*Krommer*); v Spodnji Zilji leta 1689; v prafari Marija na Zilji leta 1729 (*Krämer*). (Kotnik I, 1992, 26; Kotnik II, 1993, 35; Kotnik III, 1995, 14, 64, 93; Kotnik IV, 1997, 35, 122, 223; Kotnik VI, 1999, 66; Kotnik VII, 2002/2002, 82; Kotnik IX, 2004, 12; Kotnik XII, 2008, 150, 198, 261, 262, 292; Kotnik XIV, 2009, 28)

Priponsko obrazilo: -ar, -er, -

Leder – Leder

Zapis v rokopisu: *Led(...)*³²¹*er*

³¹⁶ Slovenska izrazna podoba priimka.

³¹⁷ Priimek *Krämer* je v celoti prevzet iz nemščine.

³¹⁸ Dodala N. P.

³¹⁹ Priimek je enkrat zapisan ob ženskem osebnem imenu *Spella*.

³²⁰ N. P.

³²¹ Najverjetneje gre za črko e.

V AS je naveden priimek *Leder*. (Vačun Kolar, 2009, 40)

Mrdavšič navaja še priimka *Ledrer* in *Ledrovec*. (Mrdavšič, 1988, 45; Mrdavšič, 2001, 58)

Lahko gre za poklicno ime, ki je enako nemškemu samostalniku *Leder* (usnje). Priimek je bil poznan v Koprivni, danes pa se je ohranilo le hišno ime *Ledrovec*, ki je izpeljano iz priimka *Leder* z dvojno pripono *-(ov)ec*. (Mrdavšič, 1988, 45; Mrdavšič, 2001, 58).

Feinigova navajata priimek *Leder*, ki ga povezujeta s samostalnikom *der Gerber* (strojar, izdelovalec usnjenih izdelkov). (Feinig, 2004/2005, 146)

Bezljaj navaja priimek *Leder*, ki ga najdemo v Celju z okolico in v Ljubljani z okolico. (Bezljaj, 1974, 327)

Kotnik navaja priimek *Ledrar*, zapisan leta 1524 (*Ledrer*) v občini Kotmara vas; leta 1551 v današnji občini Bistrica v Rožu. Nosilec naj bi bil usnjarski pomočnik, drug nosilec pa lastnik ledrarije. Priimka *Ledrer* in *Lederer* sta bila zapisana tudi v današnji občini Št. Jakob v Rožu leta 1598; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1776; leta 1785 v Spodnji Zilji (leta 1607 je bila tu usnjarna). Doda tudi razlago: »Ledrar ist der Gerber³²².« Priimek je zapisan tudi leta 1524 (*Ledrar*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik II, 1993, 38; Kotnik III, 1995, 28, 59, 104; Kotnik V, 1997, 70, 152; Kotnik VII, 2001/2002, 95; Kotnik XII, 2008, 59, 264, 291; Kotnik XIII, 2008, 245)

Priponsko obrazilo: -

Mayer – Majer

Zapis v rokopisu: *Mayjer*³²³

V AS je naveden priimek *Majer*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Pridevniška oblika, ki se pojavi v rokopisu: *Matthia, Mayjeriou sin*.

Priimek bi lahko izhajal iz samostalnika *majer*, ki pomeni nižjega oskrbnika, zlasti graščinskega, najemnega delavca na gozdnem posestvu ali planšarja. (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>) (N. P.)

Tudi Bezljaj samostalnik *majer* razlaga kot planšarja, pristavnika; glagol *majariti* pomeni oskrbovati pristavo, *marof* pa pomeni pristava. Samostalnik *majer* je bil v rabi v 16. stoletju (Megiser) in v 18. stoletju (Pohlin), pri Gutsmanu zasledimo izraz *majar*. (Bezljaj II, 1982, 161)

³²² Strojar.

³²³ N. P.

Keber priimek *Majer* razlaga poimenovanje za graščinskega oskrbnika, oskrbnika posestva; narečno pa pomenita izraza majer in majerica tudi *planšar*, *planšarica*; dodaja, da pride v pošte v prva razlaga. Nemška beseda *majer* je izpeljana iz latinske besede *majorem*, kar pomeni višji (po činu) v smislu da je nekdo nad kom, neke vrste nadzornik. (<http://tvslo.si/predvajaj/priimkovna-delavnica/ava2.45959115/>)

Feinigova navajata priimek *Maier*, ki izhaja iz latinske besede *maior*, ki je enaka nemški besedi *der Obere* (»predstojnik, tiski zgoraj«). Iz tega priimka je izpeljan samostalni *die Maierei*, ki v slovenščini pomeni *pristava*, od koder pa izhaja tudi priimek *Pristovnik*, ki ga navajata tudi avtorja. (Feinig, 2004/2005, 157)

Bezljaj navaja priimek *Majer*, znan po celotnem območju Slovenije. (Bezljaj, 1974, 351)

Kotnik navaja priimek *Majar*, zapisan leta 1619 v občini Bilčovs; v občini Rožek leta 1596; v občini Št. Jakob v Rožu leta 1729; v občini Sele leta 1629 (*Mayr*); v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad leta 1648 (*Mayr*); v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1686 (*Mayer*); (doda razlago: »Maier ist der Oberufseher. Es kommt aus latein. *maiordomus*, d. i. der Grössere des Hauses der Dienerschaft ist.«) Torej gre za nekega višjega nadzornika, ki je uslužbenec, vodja skupnosti. Priimek je bil leta 1782 zapisan v Spodnji Zilji (*Mayer*); leta 1640 (*Mayer*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 74; Kotnik IV, 1996, 38; Kotnik V, 1997, 76; Kotnik VIII, 2002/2003, 62; Kotnik X, 2006, 66; Kotnik XI, 2006/2007, 24; Kotnik XII, 2008, 56; Kotnik XIV, 2009, 261, 262–263)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva]

Priponsko obrazilo: -

Mežnar, Mesner – Mesnar, Mežnar, Mesner/Me(š/ž)narca, Me(š/ž)nerca

Zapis v rokopisu: *Mesnar*, *Mefnar*³²⁴, *Meshnar*, *Mefhnar*³²⁵, *Mesner*³²⁶, *Mefner*³²⁷; *Meshnarza*, *Mefhnerza*³²⁸

V AS so navedeni priimki *Mežnar*, *Mežnarica*; *Mežnija* in ime reke – *Meža*. (Vačun Kolar, 2009, 42–43)

³²⁴ N. P.

³²⁵ N. P.

³²⁶ Dodala N. P.

³²⁷ N. P.

³²⁸ N. P.

Po izvoru in priimku je to poklicno ime, ki označuje oskrbovalca cerkve, cerkovnika. Ime domačije je izpeljano iz osnove s pripono *-ija*. (Mrdavšič, 1988, 49; Mrdavšič, 2001, 65)

Feinigova navajata priimek *Mesner* in ga izpeljujeta iz latinske besede *mansionarius* (mašnik). (Feinig, 2004/2005, 165)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *mežnar* (cerkveni služabnik) navaja priimke, izpeljane iz tega izraza: *Mežnar, Mežnarič, Mežnarčič*. (Bezljaj II, 1982, 183)

Kotnik navaja priimek *Mežnar*, ki je še danes ohranjen v vasi Bilčovs; priimek je bil prvič omenjen leta 1541 (*Messner*). Priimek se pojavlja tudi v občini Kotmara vas, prvič leta 1621 (*Messner*); dodaja, da bi naj bila do leta 1800 tu mežnarija; v občini Bistrica v Rožu, zapisan leta 1524; v občini Št. Jakob v Rožu leta 1521; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1571 (*Mesner*); v občini Šmarjeta v Rožu leta 1524 (*Messner*); v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad leta 1615 (*Mössner*); v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1603 (*Messner*; leta 1714 *Mössner*); v občini Železna Kapla-Bela leta 1535 (*Mesner*); leta 1564 v Spodnji Zilji (*Meßnar*); v župniji Pliberk in okolici leta 1692 (*Messnar*); leta 1676 (*Mesner*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 9; Kotnik II, 1993, 40–41, 63, 67; Kotnik III, 1995, 11, 67, 113; Kotnik V, 1997, 172, 213, 226, 238, 248, 252; Kotnik VI, 1999, 138–139; Kotnik VII, 2001/2002, 32, 78; Kotnik X, 2006, 41, 124; Kotnik XI, 2006/2007, 141, 157–158; Kotnik XII, 2008, 13, 17, 43, 83, 102, 215, 224, 263, 234, 238; Kotnik XIII, 2008, 76, 173, 347, 372–373; Kotnik XIV, 2009, 58, 66, 70, 115, 166, 186, 242, 243, 245; Kotnik XV, 2011, 42, 75, 100)

Priimek *Mežnar* je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 376)

Priponsko obrazilo: -ar, -³²⁹/-ca

Mlinar, Milner/Mlinarica – Milnar, Milner, Mlinar, Mliner/Mlinar(i)ca, Mlinerica

Zapis v rokopisu: *Millnar, Millner, Milner, Mlinar, Mliner, Mu'lln[...]*³³⁰; *Mlinariza, Mlinarza, Mlineriza*

V AS sta navedena priimka *Mlinar* in *Mlinarica*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Pridevniške oblike: *Michäel Mlinariou cum offer, Apollonia Mlinariaua offraua, Lucia Mlinerska roienka*.

Pri zapisih v rokopisu se pri omenjenem priimku pojavljata dve podstavi – nemška *Mil(l)*- pri priimkih *Millnar, Millner, Milner* in slovenska *Mli*- pri priimkih *Mlinar, Mliner, Mlinariza, Mlinarza, Mlineriza*. (N. P.)

³²⁹ Priimka *Mesnar* in *Mesner* sta prevzeta iz nemščine, *Mežnar* je že slovenska oblika priimka.

³³⁰ Nerazločen zapis. Dodala N. P.

Priimek je izpeljan iz samostalnika *mlin* s pripono *-ar*, hišno ime iz priimka pa je izpeljano s pripono *-sko* (*Mlinarsko*). (Mrdavšič, 1988, 50; Mrdavšič, 2001, 66) Priimki *Millnar*, *Millner*, *Milner* z nemško podstavo *Mil(l)-* so brez obrazila, ker je priimek v celoti prevzet iz nemščine. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Mlinarič*. (Feinig, 2004/2005, 168)

Bezljaj poleg razlage samostalnika *mlin* navaja številne priimke, izpeljane iz njega: *Mlino*, *Mlinšek*, *Mlinarica*, *Mlinšica* idr. (Bezljaj II, 1982, 189)

Bezljaj navaja priimek *Mlinar*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. Navaja tudi priimek *Millner*, ki je poznan le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 384, 381)

Kotnik navaja priimek *Mlinar*, ki je kot *Müllner* zapisan že leta 1598 v občini Bilčovs; leta 1647 (*Mlinar*) v občini Kotmara vas; leta 1748 v današnji občini Bistrica v Rožu, leta 1615 v občini Šmihel pri Pliberku v zapisu *Mülner* in *Mliner*; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1775 (*Milner*); v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1716 (*Helena Milnerin*, žena *Pausoda*, farovškega mlinarja), leta 1701 pa v zapisu *Mlinar*; v občini Železna Kapla-Bela leta 1535 (*Müllner*); v župniji Pliberk in okolici že leta 1486 (*Milner*); v prafari Marija na Zilji leta 1659 (*Mallaniz*); v Spodnji Zilji leta 1334 (*Müller*). (Kotnik I, 1992, 76; Kotnik II, 1993, 1647; Kotnik III, 1995, 47, 61; Kotnik VI, 1999, 22, 37; Kotnik VII, 2001/2002, 22–23; Kotnik X, 2006/2007, 14; Kotnik XI, 2006/2007, 146–147, Kotnik XII, 2008, 17, 235, 252, 272; Kotnik XIII, 2008, 48, 131, 305, 370; Kotnik XIV, 2009, 176, 216, 240–241; Kotnik XV, 2011, 39)

Priponsko obrazilo: *-ar*, *-er*, ⁻³³¹/*-(i)ca*

Pek – Pek/Pekina

Zapis v rokopisu: *Peek*, *sa Pekhino* (v tož.), (*sa*) *Pökhino*³³², *Peck* ali *Peek*

V AS sta navedena priimka *Pek* in *Pekinja*. (Vačun Kolar, 2009, 47)

Priimek je izpeljan iz poimenovanja po dejavnosti, ki jo nosilec priimka opravlja. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Pek*. (Feinig, 2004/2005, 194)

Bezljaj navaja razlago imena besede *pek* tudi v pomenu »sončna pripeka«. Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po lastnosti kraja, kjer živi, torej lega kraja, ki je zelo sončna. (Bezljaj III, 1995, 21–22)

³³¹ *Milnar* in *Milner* sta obliki, prevzeti iz nemščine.

³³² Dodala N. P.

Bezljaj navaja priimek *Pek*, danes razširjen v Ljubljani, Ljutomeru in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 432)

Kotnik navaja priimek *Pek*, zapisan leta 1649 (*Pekh*) v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1665 (*Pek*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik VI, 1999, 99; Kotnik XIII, 2008, 245–246)

Istopomenski priimek je priimek *Pistor*, ki ga obravnavam v nadaljevanju.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -Ø³³³/-ina

Pintar, Pinter – Pintar, Pinter/Pinterca

Zapis v rokopisu: *Pintar, Pinther; Pinterza*

V AS sta navedena priimka *Pintar* in *Pintarica*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Feinigova navajata priimke *Pintar, Pinter* in *Pinteritsch*. Kot pomen priimka dodajata samostalnik *der Fassbinder*, ki pomeni *sodar*. (Feinig, 2004/2005, 200)

Merkù priimka *Pintar* in *Pinterič* izpeljuje iz poimenovanja dejavnosti nosilca – izdelovalec pivskih vrčev. (Merkù, 2004, 62)

Bezljaj navaja besedo *pintar*, ki pomeni *sodar* (nem. *der Binder*, nem. *binden* – vezati). Besedo je uporabil že Megiser v 16. stoletju, prav tako tudi Gutschmann v 18. stoletju. (Bezljaj III, 1995, 37)

Bezljaj navaja priimek *Pinter*, ki je razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 450)

Kotnik navaja priimek *Pintar*, ki se pojavlja v današnji občini Kotmara vas leta 1653 (*Pinter*); v občini Bistrica v Rožu, prvič leta 1782; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1730 (*Barbara Pinterin*); v župnijah Žitara vas in št. Lipuš leta 1701 (*Pinter*; leta 1682 v obliki *Pünter*); (dodaja, da je beseda *pintar* stara izposojenka, iz katere je izpeljan tudi priimek *Pintarič*, slovesko *Sodarič*); priimek *Pinter* je zapisan leta 1607 v Spodnji Zilji; leta 1665 (*Pinter*) je zapisan v župniji Pliberk in njeni okolici; leta 1596 (*Pinter*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik II, 1993, 11, 55); Kotnik III, 1995, 46; Kotnik VII, 2001/2002, 62; Kotnik XI, 2006/2007, 84–85, 114–115; Kotnik XII, 2008, 44, 58, 67, 77, 89, 141, 184, 176, 217, 276, 278; Kotnik XIII, 2008, 56–57; Kotnik XIV, 2009, 71, 161, 203, 267)

Priponsko obrazilo: -/(er)ca

³³³ Priimek je izpeljan iz glagola *pečī*.

Pister – Pištjer, Pister/Pišterica, Pister(i)ca

Zapis v rokopisu: *pishtier, Pistherr, Pistier*³³⁴, *Pisteer, Pisterr; pishteriza, Pistherrza, (scolastia)*³³⁵, *pisteriza*³³⁶, *pisteriza/pisterizo*³³⁷

V AS sta navedena priimka *Pister* in *Pisterica* ter krajevno ime *Pisterjev vrh*; Kolarjeva priimka povezuje tudi s priimkoma *Piskernik* in *Piskernica*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Štrekelj besedo *pisker* (lonec) izpeljuje iz srednjevisokonemške besed *phister, phistrine*, ki pomenita pekarno, tako da sklepam, da bi lahko bil tudi priimek *Pister* izpeljan neposredno iz besede *phister*. (Bezljaj III, 1995, 41) V latinščini pomeni *pistor* pek.

Priimek bi mogoče lahko bil tudi varianta priimka, ki je izpeljan iz pridevnika *bister*. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Piskernik* in *Piskernig*, ki ju izvajata iz samostalnika *piskrovez (loncevez)*. (Feinig, 2004/2005, 201)

Breznik navaja priimek *Pistor*, ki je poznan na Koroškem in v Mariboru, ter priimek *Pištor*, prav tako poznan Mariboru. (Bezljaj, 1974, 453, 454)

Kotnik navaja priimek *Fišter*, zapisan v urbarju med leti 1576–1580 (*Phister*); zapisan je tudi leta 1672 (*Füster*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš (priimek izpeljuje iz latinske besede *pistor*, ki pomeni boljšega peka oziroma samostanskega peka – *Klosterbäcker*). (Kotnik IX, 2004, 53; Kotnik XI, 2006/2007, 112)

Priponsko obrazilo: *-/(i)ca*

Pučel, Pucel – Pučel, Pucel

Zapis v rokopisu: *Putschel, Puzhel, Puzhell, Puzheel, Puzell*

V AS je zapisan priimek *Pučelj*; Kolarjeva dodaja še priimek *Pučev*. (Vačun Kolar, 2009, 51)

Mrdavšič navaja priimek *Puc*; besedo *puc* Pleteršnik razlaga z nemškima samostalnikoma *der Abdecker* in *der Wasenmaister*³³⁸ (obe besedi pomenita konjederca). (Mrdavšič, 1988, 63; Mrdavšič, 2001, 81)

³³⁴ Dodala N. P.

³³⁵ šolarka

³³⁶ Dodala N. P.

³³⁷ Dodala N. P.

³³⁸ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Bezljaj razlaga besedo *pučel* kot sod in dodaja samostalnik *pučelar* (sodar) ter besedi opredeljuje kot značilni za vzhodnoštajersko narečje. Prevezeti sta iz srvn. dem. oblike *pütsche* (posoda, sod za slanico). (Bezljaj III, 1995, 134)

Feinigova navajata priimke *Pucelj* in *Puschel*; slednjega izpeljujeta iz koroške narečne besede *pušl*, ki pomeni šopek. (Feinig, 2004/2005, 220–221)

Bezljaj navaja priimek *Pučel*, ki je značilen za Koroško; priimek *Pučelj*, ki naj bi se pojavljal le v Ljubljani; in priimek *Pučl*, ki naj bi bil poznan na Koroškem in v Ljubljani. Navaja še priimek *Pucel*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem, in priimek *Pucel*, ki je poznan le v Krškem. (Bezljaj, 1974, 491, 492)

Kotnik navaja priimek *Pučev*, zapisan leta 1675 (*Putschel*) v današnji župniji Pliberk in njeni okolici. Izpeljuje ga iz samostalni *sod* (*der Fass*). (Kotnik XIII, 2008, 55)

Priponsko obrazilo: -el

Rezar (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Rezar*

Mrdavšič navaja priimek *Rezar*. Dodaja, da je nastal iz poimenovanja po (najbrž) postranskem poklicu – skopljenju živali, s pripono *-ar*. V svojem prvem delu pa navaja: »Po poklicu ali postranski dejavnosti permanškovega bajtarja.« (Mrdavšič, 1988, 66; Mrdavšič, 2001, 84)

Feinigova navajata priimek *Ressar*, izpeljan iz glagola *rezati*. (Feinig, 2004/2005, 231)

Bezljaj ob razlagi glagola *rezati*, ki je v 16. stoletju pomenil »rezati v režlje«, navaja priimek *Rezar*, izpeljan iz omenjenega glagola. (Bezljaj III, 1995, 176)

Bezljaj navaja priimek *Rezar*, razširjen v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 515)

Kotnik priimek *Rezar* razlaga kot »Rezar ist ein Sauschneider.« Dobesedno bi to prevedli kot 'tisti, ki reže prašiča' – torej tisti, ki kolje prašiče.

Priponsko obrazilo: -ar

Smodin – Smodin/Smodinca

Zapis v rokopisu: *Smodin – Smodinca*

V AS sta navedena priimka *Smodin* in *Smodinica*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Priimek najverjetneje izhaja iz samostalnika *smod* ali glagola *smoditi*. Gre za oznako za kmeta, ki je s krčenjem in požiganjem pridobival nove obdelovalne površine. (Mrdavšič, 2001, 87)

Bezljaj navaja številne priimke, izpeljane iz samostalnika *smod*: *Smode*, *Smodej*, *Smodek*, *Smodi*, *Smodič*, *Smodila*, *Smodilo* idr. (Bezljaj, 1974, 561)

Kotnik navaja priimek *Smodel*, zapisan leta 1680 (*Smodl*) v današnji župniji Globasnica in Šteben. Dodaja, da *smod* na Tolminskem pomeni *prismoda*. (Kotnik IX, 2004, 118) Iz podobne osnove bi lahko bil izpeljan tudi priimek *Smodin*; v tem primeru bi označeval človeka po njegovih osebnostnih lastnostih. Navaja priimek *Smodin*, prvič zapisan leta 1715 (*Smodiner*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja, da je priimek izpeljan iz glagolov *smoditi*, *osmoditi*. Dodaja: »Smodin ist Mittel zum Versengen.« Gre torej za sredstvo za *smoditi*, torej *smodnik*. (Kotnik IX, 2004, 118; Kotnik XIII, 2008, 334)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj osebnostnih lastnosti]

Priponsko obrazilo: -in/-i)ca

Štamic – *Stamic/ Stamica, Stamicin(j)a, Stam(n)(i/e)čica, Stamečejna

Zapis v rokopisu: *Stamiz*; *Stamiza*, *Stamizina*, *Stamezheina*³³⁹, *Sta(m/n)(i/e)zhiza*³⁴⁰

Kolarjeva priimek navaja skupaj s priimkom *Stane*; sama sem ju ločila, ker morda gre za drug priimek, ker tudi v starih krajevnih zapisih pri navedbi priimka *Stane* ni nikoli vmes m. (N. P.)

Tudi Feinigova navajata priimek *Stamitz*, ki ga izpeljujeta iz nemškega samostalnika *der/die Steinmetz(in)* (kamnosek, kamnosekinja); dodajata še narečni izgovor priimka, in sicer *Štamic*. (Feinig, 2004/2005, 275) Nosilca torej označuje po delu, ki ga opravlja.

Priimek *Stamic* bi morda lahko povezali s priimkom *Štamic*, ki je poznan le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 616)

Priimek je prevzet iz nemščine.

Priponsko obrazilo: -/-a, -in(j)a, -(e)čejna

Strebec, Strebic/Strepka

Zapis v rokopisu: *Strebez*³⁴¹, *Strebiz*³⁴²; *Strepka*

³³⁹ N. P.

³⁴⁰ N. P.

Kolarjeva navaja priimka iz AS: *Strevka* in *Strevc*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

Priimek bi lahko izhajal iz glagola *strépati*.³⁴³ A to je mlajši glagol, zato je verjetnejša razlaga izpeljava priimka iz glagola (*iz*)*trebiti* v pomenu *odstranjevati odvečno iz česa: trebiti mlad gozd; spomladi trebijo njive in travnike*.³⁴⁴ (N. P.) Feinigova navajata priimka *Triebing* in *Triebel*, ki sta izpeljana iz glagola *trebiti*. (Feinig, 2004/2005, 298) Glagol *trebiti* označuje način pridobivanja rodovitne zemlje. (N. P.) Tudi Pleteršnik pod geslom *trebiti* navaja primer *trebiti gozd*. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

Priimek je morda povezan s samostalnikom *streva*, ki pomeni posteljica (pri živalih); samostalnik je izpričan le v 18. stoletju pri Gutschmannu (*frieva*). S tem samostalnikom je povezan tudi glagol *strebti* (prekmursko *strebti se*) v pomenu »otrebti, izriniti posteljico (o živalih)«. (Bezljaj III, 1995, 328)

Bezljaj navaja priimka *Trebec* (Ljubljana, Gorica, Ilirska Bistrica, Postojna, Sežana) in *Trebit* (Murska Sobota). (Bezljaj, 1974, 647, 648)

Priponsko obrazilo: -ec, -ic/-ka

Stergar, *Strgar – Stergar

Zapis v rokopisu: *stergar*³⁴⁵

V AS je naveden priimek *Strgar*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz glagola *strgati*³⁴⁶, ki ga najdemo tudi v Pleteršnikovem slovarju. Povezan je torej z neko gozdarsko dejavnostjo (npr. strgati lubje z debela; tisti, ki strga les). (N. P.)

³⁴¹ Dodala N. P.

³⁴² Dodala N. P.

³⁴³ iztrépati -am in strépati -am nedov. (ę ę) z zamahovanjem, stresanjem odstranjevati iz česa: iztrepati prah iz obleke/stoji na balkonu in iztrepa rjuhe // (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

³⁴⁴ trebilec -lca [lc in ȳc] m (î) kdor trebi: trebilec gozda (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

³⁴⁵ Morda gre celo za malo začetnico – v tem primeru ne bi šlo za priimek, temveč za poimenovanje po dejavnosti.

³⁴⁶ strgati -am tudi stržem nedov. (ř r) 1. potegujoč z rezilom, ostrim predmetom odstranjevati: strgati lubje z debela, omet z zidu; strgati ribam luske; strgati rjo; strgati si blato s čevljev/strgati z nožem; strgal je z lopato po poti // potegujoč z rezilom, ostrim predmetom delati, da na čem česa ni več: strgati pod/strgati parket strugati/ženska je strgala kotel s strganjem; strgati krompir, s strganjem odstranjevati lupino 2. potegujoč z rezilom, ostrim predmetom delati iz živila majhne kose, dele: strgati hren, korenje 3. dajati ostre, odsekane glasove: kobilica strga/ekspr. pero strga po papirju • ekspr. strgala mu je korenček: šlik šlak s premikanjem enega kazalca po drugem izražala škodoželjnost (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Feinigova navajata priimka *Stergar* in *Strgar* ter ju izpeljujeta iz slovenskega glagola *strgati*. (Feinig, 2004/2005, 277)

Merkù navaja priimek *Strgar* in ga uvršča med obrtniška imena. (Merkù, 2004, 60)

Bezljaj navaja priimka *Stergar* in *Strgar*, ki sta razširjena v velikem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 576, 582)

Kotnik navaja priimek *Strgar*, zapisan leta 1634 (*Stergar*) v današnji župniji Globasnica in Šteben; leta 1773 (*Stergar*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik IX, 2004, 93; Kotnik XIII, 2008, 205)

Priponsko obrazilo: -ar

Stopar – Stopar, Stoper/Stoparica

Zapis v rokopisu: *Stopar, Stoppar, Stopair, Stoper; Stopariza*

V AS sta navedena priimka *Stopar* in *Stoparica*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

Priimek najverjetneje izhaja iz samostalnika *stopa, stope*³⁴⁷ s pripono -ar. (Mrdavšič, 2001, 89)

V rokopisu se pojavi tudi pridevniška oblika *Zimperman Stopariou*.

Feinigova navajata priimka *Stopar* in *Stopper*; izpeljujeta ju iz nemškega glagola *stampfen* (teptati, tolči). (Feinig, 2004/2005, 280)

Lednik navaja priimek *Stopar*, ki ima osnovo v besedi *stopa, stope*, nekdanji napravi za drobljenje. Priimek je poznan v bližnji Podpeci in na Poljani pri Prevaljah. Rodbina s tem priimkom je pri hiši izginila kmalu po letu 1945. (Lednik, 2001, 18) Priimek v tem primeru označuje nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja. (N. P.)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *stopa* priimkov, izpeljanih iz njega, ne navaja, navaja pa toponime, in sicer *Stopno* (pri Bučki na Dolenjskem in pri Slovenski Bistrici), *Stopendorf*, *Stoperce* (Rogatec). (Bezljaj III, 321)

Bezljaj navaja priimek *Stopar*, ki je razširjen po celotnem slovenskem območju, tudi na Koroškem, in priimek *Stoper*, ki je poznan le na Koroškem in v Ljubljani. Navaja še priimek *Stopernik*, ki ga najdemo le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 580)

Kotnik navaja priimek *Stopar*, prvič zapisan leta 1776 (*Stoper*) v občini Šmihel pri Pliberku; leta 1615 (*Staper*) v župniji Pliberk in okolici; leta 1524 (*Stopar*) v občini Železna Kapla-

³⁴⁷ stópa -e ž (ó) nav. mn. navadno lesena priprava, v kateri se s tolčenjem odstranjuje trši ovoj žitnih zrn

Bela. Dodaja razlago: »Stôpati heißt stampfen³⁴⁸, stopiti – schmelzen.« (Kotnik VI, 1999, 111; Kotnik XIII, 2008, 177; Kotnik XV, 2011, 33, 64) Priimek si razlaga kot izpeljan iz glagolov *drobiti s stopanjem* ali *topiti, taliti se*.

Priponsko obrazilo: -ar, -³⁴⁹/-ica

***Šerbel – Šerbol**

Zapis v rokopisu: *Sc[h]erball*

Feinigova navajata priimka *Scherbel* in *Scherb* ter dodajata razlago *Übername für Töpfer* – priimek je torej enak poimenovanju za poklic *lončar*. (Feinig, 2004/2005, 247)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *der Scherbe*, ki pomeni črepinja; priimek bi lahko nastal iz vzdevka s slabšalnim pomenom – *črepinjar*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Šerbel*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru; priimek *Šerbelj*, ki je poznan v Mariboru, Ljubljani in Sevnici; priimek *Šerbo*, ki ga najdemo v Postojni, in priimek *Šerbula*, ki naj bi bil poznan le v Gorici. (Bezljaj, 1974, 597)

Priponsko obrazilo: -³⁵⁰ (ali -ol)

Šerer – Šerer

Zapis v rokopisu: *Scherer*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega glagola *scheren*, ki pomeni striči; v tem primeru bi priimek označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja, torej frizerja oziroma brivca. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Scherer*. (Feinig, 2004/2005)

V Leksikonu priimkov je zapisan priimek *Šerer*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Scherer*, zapisan leta 1506 v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 23, 59)

Priponsko obrazilo: -

Šloser, Šlosar – Šloser, Šlosar, Slospar

³⁴⁸ topotati

³⁴⁹ Priimek *Stoper* je prevzet iz nemščine.

³⁵⁰ Priimek je najverjetneje prevzet iz nemškega jezika.

Zapis v rokopisu: *Schlosser*, *Shlofser*³⁵¹, *Slosser*, *flofsar*³⁵², *Slospar*

V AS je naveden priimek *Šlosar*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Najverjetneje gre za poimenovanje po dejavnosti, opravljanju poklica – *šlosar* je narečni izraz za ključavničarja. Beseda ni slovanska tvorjenka, temveč je nemška. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Šlosar* in *Šloser*, ki sta razširjena v Ljubljani in okolici, v Ilirski Bistrici, Laškem, Ljutomerju, Mariboru, Kranju in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 608)

Kotnik navaja priimek *Šloser* (*Schlosser*) ter priimek *Šlosar*, zapisan leta 1795 v današnji občini Bistrica v Rožu; priimek *Žlosar* (*Slosar*, *Schlosser*), zapisan leta 1669 v vasi Št. Jakob v Rožu; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1699; v Spodnji Zilji med letoma 1607 in 1613 (*Schloßer*); v župniji Pliberk in okolici leta 1776 (*Schloßer*). (Kotnik III, 1995, 30, 81; Kotnik V, 1997, 61; Kotnik XI, 2006/2007, 93; Kotnik XII, 2008, 53, 147; Kotnik XIII, 2008, 148)

Priponsko obrazilo: -

***Šmid(t) – Smit**

Zapis v rokopisu: *Smidt*

V AS je naveden priimek *Šmidt*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Priimek izhaja iz nemške besede *Schmidt* – torej gre za poimenovanje nosilca priimka po poklicu (kovač).

Feinigova navajata priimka *Smid* in *Šmid*. (Feinig, 2004/2005, 269)

Bezljaj navaja priimka *Šmid* in *Šmit*, ki sta poznana na celotnem območju Slovenije. (Bezljaj, 1974, 608, 609)

Kotnik navaja priimek *Schmid*, ki je bil prvič zapisan leta 1541 v vasi Podgrad; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1504 kot *Schmid*, leta 1774 kot *Kovatz*; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1620; v Spodnji Zilji leta 1471, v prafari Marija na Zilji leta 1521 (*Schmid*). (Kotnik I, 1992, 50; Kotnik VII, 2001/2002, 80, 105; Kotnik XI, 2006/2007, 99–100; Kotnik XII, 2008, 26, 53, 103–104, 119, 160, 187, 199, 208, 232, 264; Kotnik XIV, 2009, 24–25, 100, 118, 134) Pri pojavitvah priimka v oblikah *Schmid* in *Kovač* sem po pregledu letnic opazila, da se je povsod prvo pojavil priimek *Schmid*, nato pa *Kovač*. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -

³⁵¹ N. P.

³⁵² N. P.

Štercel/Šterclovica, Šterclinka, Šterclin(j)a

Zapis v rokopisu: *Sterzel*, *Sterzell*; *Sterzlouiza*, *Sterzlinka*³⁵³, *Sterzlinkha*, *fterzlina*³⁵⁴, *Sterzlinia*³⁵⁵, *Sterz(c)lina*

Mrdavšič navaja priimek *Štrcel*, ki pa je najbrž vzdevek za človeka s štrcljem (brez noge ali roke), lahko pa da je izpeljan tudi iz germanizma *šterc*, ki v narečju pomeni tatu. (Mrdavšič, 1988, 71)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *šterc*, ki ga Bezljaj razloži drugače kot Mrdavšič, in sicer pomeni berača oziroma rokodelca, ki hodi po hišah delat za hrano in za plačilo. (Bezljaj IV, 2005, 110)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj telesnih lastnosti/hib]

Priponsko obrazilo: - ali -el/-(ov)ica, -(in)ka, -in(j)a

Štupnek

Zapis v rokopisu: *Shtupnek*, *Stupnek*³⁵⁶

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *štupati*, ki v nižje pogovornem jeziku pomeni *posipati*, *potresati*. (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>) (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Stupnik*, ki naj bi bil izpeljan iz samostalnika *štupa*³⁵⁷ (Feinig, 2004/2005, 285)

Bezljaj navaja priimek *Štupnik*, ki naj bi bil razširjen v Ljubljani in njeni okolici, Litiji in v Kočevju, ter priimek *Stupnik*, ki je poznan v Ljubljani in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 624, 585)

Kotnik navaja priimek *Stupnik*, zapisan leta 1435 v Spodnji Zilji. Izpeljuje ga iz samostalnika *štupa*. (Kotnik XII, 2008, 97–98)

Priponsko obrazilo: -nek (iz -nik)

Šulen, Šolen – Šul(e)n, Šolen, Šolin/Šulin(i)ka, Šulika

³⁵³ Priimka *Sterzlinka*, *Sterzlinkha* bi lahko bila ženski obliki priimka *Šterclin*, ki pa se v rokopisu ne pojavi.

³⁵⁴ N. P.

³⁵⁵ Dodala N. P.

³⁵⁶ Dodala N. P.

³⁵⁷ štúpa -e ž (ú) nižje pog. prah, prašek: potresti štupo po krompirju (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Zapis v rokopisu: *Shulen*³⁵⁸, *Schuellen*, *Schuelen*³⁵⁹, *Schulln*, *Shuelen*, *Shollen*³⁶⁰, *Sholin* (*Skolin*)³⁶¹; *Schulinka*, *Schulin(i)ka* (*Schulika*), *Schullinka*, *Shulinka*

Priimek bi lahko bil povezan s samostalnikom *šolen*, ki pomeni čevljar; v tem primeru bi priimek označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja, torej čevljarja. (N. P.)

Kolarjeva priimek povezuje s samostalnikom *šul*³⁶², ki je izraz za ovna, oziroma s *šula*, kar pomeni ovca. Priimek povezuje s priimkom *Ovnič* in s krajevnim imenom *Ovčji vrh*. (Vačun Kolar, 2009, 62) Priimek bi v tem primeru označeval ovčarja, torej pastirja ovac. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Šolen* in *Šulen*, ki naj bi bila poznana le v Krškem in priimek *Šoln*, ki pa je razširjen na Koroškem, v Krškem, Celju in Ljubljani. Navaja še priimek *Šulin*, poznan v Ljubljani, Litiji, Gorici in v Tolminu. (Bezljaj, 1974, 610, 626)

Kotnik navaja priimek *Šuln*, zapisan leta 1603 (*Schuellin*) v občini Želena Kapla-Bela. Izpeljuje ga iz glagola *šuliti* (hetzen, kratzen), ki ga najdemo tudi pri Pleteršniku. (Kotnik XV, 2011, 29) Šuliti Pleteršnik razlaga kot smukati se okrog nečesa. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>) Glagol *hetzen* pomeni tudi hujskati, ščuvati koga.

Priponsko obrazilo: - ali -en, -in/-(i)ka

Šuster, *Šušter – Šuster/Šusterca

Zapis v rokopisu: *Schuester*, *Shuester*; *Schuesterza*

V AS sta navedena priimka *Šuster* in *Šusterica*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Priimek je prevzet iz nemščine – izhaja iz nemškega poklicnega imena *der Schuster* (čevljar, šušmar). Priimek *Šuštar* je glasovno prilagojena izrazna podoba, *Šuster* pa ostaja v slovenščini v enaki obliki kot v nemščini. V priimku se ohranja nemški zapis *Shue-*. Opazen je prehod *ue* < *ô* < *u*. V koroškem narečju je izraz za čevljarja *šoštär*. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Šuštar* in *Šuster*. (Feinig, 2004/2005, 287)

Bezljaj pri razlagi samostalnika *šuštär* navaja priimke, izpeljane iz tega izraza: *Šuštar*, *Šoštar*, *Šuštarič*, *Šoštarič* idr. (Bezljaj IV, 2005, 136)

³⁵⁸ Dodala N. P.

³⁵⁹ Dodala N. P.

³⁶⁰ Dodala N. P.

³⁶¹ Gre za nerazločen zapis; možni sta obe varianti zapisa.

³⁶² Poleg omenjenega je izraz za ovna tudi *šulavec*. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

Bezljaj navaja priimka *Šustar* in *Šuster*, ki sta razširjena na precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 627) V Leksikonu priimkov na spletu je naveden še priimek *Šušter*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Šustar*, prvič zapisan leta 1719 v občini Bilčovs kot *Schuester* in kasneje *Schustar*; v občini Kotmara vas leta 1568 (*Schuester*) in leta 1810 (*Schuster*) v današnji občini Bistrica v Rožu leta 1767; priimek *Šuštar* v današnji občini Rožek; v današnji občini Št. Jakob v Rožu leta 1614; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1679 (*Schuestar*); v občini Sele leta 1791 (*Schuester*); v župniji Globasnica in Šteben (*Schuester*) leta 1431; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1603 (*Schuester*); leta 1430 je zapisan v Spodnji Zilji (*Schuster*); v župniji Pliberk in okolici leta 1715 (*Schushter*); leta 1606 (*Schuester*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 21, 76; Kotnik II, 1993, 17, 73; Kotnik III, 1995, 91; Kotnik IV, 1996, 18; Kotnik V, 1997, 114; Kotnik VI, 1999, 134; Kotnik VIII, 2003/2003, 49; Kotnik IX, 2004, 109; Kotnik XI, 2006/2007, 87–88; Kotnik XII, 2008, 19, 64, 178, 196, 204, 257, 261; Kotnik XIII, 2008, 67; Kotnik XIV, 2009, 28, 39, 66, 121, 203, 260)

Priponsko obrazilo: -/-ca

Trogar, *Troger – Trager, Trogar/Trogarica, Trogerca, Tragerca

Zapis v rokopisu: *Trager, Trogar, Trog(a/e)r; Trogariza*³⁶³, *Trogerza*³⁶⁴, *Tragerza*

Feinigova navajata priimek *Troger*, ki je izpeljan iz nemškega samostalnika *Trogmacher*. Samostalnik *der Trog* pomeni korito, slovenska oblika priimka pa bi bila torej *Koritnik*. Priimek *Koritnik* navaja tudi Kotnik. (Kotnik XII, 2008, 29, 179) (Feinig, 2004/2005, 298) Priimek bi lahko v tem primeru označeval izdelovalca lesenih korit. (N. P.)

Glagol *trogati* je izpeljan iz nemškega glagola *tragen*, ki pomeni nositi. Priimek bi v tem primeru lahko označeval nosača (nemški samostalnik *der Träger* pomeni nosač). (N. P.)

Bezljaj navaja priimke *Troga* (Maribor), *Trogar* (Koroška, Gornji Grad) in *Troger* (Gornji Grad). (Bezljaj, 1974, 650)

Priponsko obrazilo: -/(i)ca

Valpot, *Vavpot/Valpot, Vavput

Zapis v rokopisu: *Valpodt, Vauput*

V AS je naveden priimek *Vaupot*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

³⁶³ Dodala N. P.

³⁶⁴ Dodala N. P.

Priimek *Valpot* bi lahko nastal iz nemškega upravnega izraza *Gewaltbote* – slovensko *valpet*, kar pomeni birič, graščinski hlapec, sodni sluga. (Mrdavšič, 1988, 74)

Bezljaj navaja, da je bil v 16. stoletju znan izraz *valpot* (Dalmatin, Trubar), prevzet iz starovisokonemškega izraza *waltboto* (vladarjev poslanec, grof v Frankovski državi). (Bezljaj, IV, 2005)

Bezljaj navaja priimek *Valpot*, ki je znan na Ptujju, in priimek *Valpet*, razširjen v Krškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 665)

Priponsko obrazilo: -

Veber – Veber

Zapis v rokopisu: *Weber*

V AS je naveden priimek *Veber*. (Vačun Koalr, 2009, 57)

Priimek najverjetneje izvira iz nemške besede *der Weber*, ki pomeni tkalec.

Priimek navajata tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 323)

Bezljaj navaja priimek *Veber*, ki je razširjen po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 668)

Priponsko obrazilo: -

****Belcer, Velcer – (B/V)elcer/Berčinja, (B/V)ercilina, (B/V)ercilinja***

Zapis v rokopisu: *Welzer; Berzchinia, Werzilina, Werzilinia*

Kolarjeva navaja variante priimka iz AS: *Bercel/Brcel* in *Brclinja*. (Vačun Kolar, 2009, 28)

Merkù navaja, da precej slovenskih priimkov nadaljuje pogansko ime *Velen*: *Velenič, Velčič, Velešič, Velišič, Velišček, Velušček*. (Merkù, 2004, 16) Priimka *Velcer* sicer ne omenja, a mogoče bi lahko iskali povezavo z omenjenim poganskim imenom *Velen*. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *brčati* s pomenom godrnjati, revskati. Lahko bi bil izpeljan tudi iz samostalnika *brdce* > *brce* (iz *brdo*), ki pomeni »naprava za pletenje vrvi« oziroma »lesena pletilka za pletenje mrež«. (Bezljaj I, 1976, 39, 40) Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *brečati*, ki pomeni vpiti, jokati. Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *pelcati* (izpeljan iz nemškega glagola *belzen, pelzen*), ki pomeni cepiti sadno drevje. Navaja še samostalnik *pelcar* (cepič; človek, ki cepi drevje; cepljeno drevo). (Bezljaj III, 1995, 22–23) Feinigova navajata priimka *Peltzer/Pelzer*, ki ju izpeljujeta iz glagola cepiti ali pa iz nemškega samostalnika *der Pelz*, ki pomeni kožuh, krzno; navaja tudi slovenske ustreznice

priimka, in sicer *Krznar, Kožuh, Kožar*. (Feinig, 2004/2005, 194) Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja – nekdo, ki cepi drevje, ali nekdo, ki dela izdelke iz kožuha, krzna. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Velcer*, ki je razširjen v Ljubljani in v Mariboru, ter priimek *Belcer*, ki je poznan v Šmarju in v Mariboru. Navaja še priimka *Pelcer* (Murska Sobota) in *Pelcar* (Murska Sobota, Maribor, Ljubljana). (Bezljaj, 1974, 28, 433, 670)

Kotnik navaja priimek *Brčel*, zapisan leta 1453 v Spodnji Zilji. Dodaja: »Der Name könnte italienischen Ursprungs sein, nämlich aus »procile«. (Kotnik XII, 2008, 14) Morda je imel v mislih izraz *porcile*, ki pomeni svinjak.

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -³⁶⁵/-in(j)a

Žgajner – (Š/Ž)gajner

Zapis v rokopisu: *Schgainer*³⁶⁶

V AS je naveden priimek *Žgajnar*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Priimek najverjetneje izvira iz samostalnika *žganje* s pripono *-ar*. Mrdavšič navaja, da sta bila v Črni *Spodnji* in *Zgornji Žgajnar*, priimek pa je znan skoraj po celi Sloveniji. (Mrdavšič, 1988, 76) Priimek bi potemtakem lahko označeval izdelovalca *žganja*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimke *Žgajnar, Žganjar* in *Žgajner*, ki so razširjena v precejšnjem delu Slovenije, njihove razširjenosti pa ne pripisuje za Koroško. (Bezljaj, 1974, 718)

Kotnik navaja priimek *Žgajnar*, zapisan leta 1700 (*Sgainer*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš; leta 1802 (*Sgauner*) v parafari Marija na Zilji. Priimek izpeljuje iz samostalnika *žganje* – lahko označuje nekoga, ki dela *žganje*, ali nekoga, ki *žganje* prodaja. (Kotnik XI, 2006/2007, 14; Kotnik XIV, 2009, 71)

Priponsko obrazilo: -er

****Žgank – (Z/Ž)ganig, (Z/Ž)ganek***

Zapis v rokopisu: *Sganig, Sganek*³⁶⁷

³⁶⁵ Priimek je najverjetneje v celoti prevzet iz nemščine.

³⁶⁶ Priimek je v rokopisu zapisan trikrat, enkrat se pojavi ob ženskem osebnem imenu *Jera*.

³⁶⁷ Dodala N. P.

V AS je naveden priimek *Žgank*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Tudi ta priimek verjetno izvira iz glagola *žgati* ali pa iz samostalnika *žganci* (koroško narečno *žganki*) oziroma *žganec*, ki prav tako izhaja iz glagola *žgati* (*žganci* se namreč pripravljajo s praženjem, *žganjem* močnate osnove). (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Zgank* in *Žgank*, ki naj bi izhajala iz samostalnika *žganci*. (Feinig, 2004/2005, 345)

Merkù navaja priimek *Žgavec*. (Merkù, 2004, 60)

Bezljaj navaja priimke *Žgank*, *Žgavc* in *Žgavec*, ki so razširjeni predvsem v Kranju, Celju in v Gorici, njihove pojavitve pa ne pripisuje tudi za Koroško. (Bezljaj, 1974, 718)

Kotnik navaja priimek *Žgank*, zapisan leta 1681 (*Schgagnig*) v današnji občini Šmarjeta v Rožu. Dodaja razlago, da je priimek izpeljan iz poimenovanja jedi *žganci*. (Kotnik VII, 2001/2002, 113–114)

Priponsko obrazilo: -ig, -ek

Žnidar – Znidar, (Š/Ž)nidar, Znider/(Š/Ž)nidarca

Zapis v rokopisu: *Snidar, Schnidar, Snider*³⁶⁸; *Shnidarza*

Priimek je enak poklicnemu imenu *žnidar*, ki pomeni *krojač*. (N. P.)

Kolarjeva ob priimku navaja Tomšičevo razlago – *der Schneider* – rezalec. (Vačun Kolar, 2009, 62)

Feinigova navajata priimke *Žnidar*, *Žnidaršič*, *Znidar*, *Schneider*. (Feinif, 2004/2005, 253)

Merkù navaja priimek *Žnidar*. (Merkù, 1982, 69)

Bezljaj navaja številne priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Žnidar*, *Žnider*, *Žnidarec*, *Žnideršič*; *Šnajder*, *Šnajdar* idr. Navaja tudi mikrotoponime *Žnidar*, *Žnider*, *Žnidaršič*, *Žnideršič*. Samostalnik je bil v rabi že v 16. stoletju pri Megiserju in v 18. stoletju (Kastelec-Vorenc) ter pri Gutschmannu. (Bezljaj IV, 2005, 473)

Bezljaj navaja priimek *Žnidar*, ki je razširjen po celotnem slovenskem območju, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 720)

Kotnik navaja priimek *Žnidar*, zapisan leta 1712 v občini Bilčovs; leta 1827 je posestnik zapisan kot lončar (*Hafner*), drugič kot *žnidar* (*Schnidar*) v občini Kotmara vas; v občini Bistrica v Rožu leta 1730, v občini Rožek leta 1694; v občini Št. Jakob v Rožu leta 1712; v

³⁶⁸ Dodala N. P.

občini Šmihel pri Pliberku je prvič zapisan leta 1605 kot *Schneider*; v občini Sele leta 1785 (*Schneider*); v Spodnji Zilji leta 1590 (*Schneider*); leta 1741 (*Schnidartschz*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 20; Kotnik II, 1993, 27, 28, 78; Kotnik III, 1995, 128; Kotnik IV, 1996, 22; Kotnik V, 1997, 172, 189; Kotnik VI, 1999, 13, 36, 42, 76, 84; Kotnik VIII, 2002/2003, 51–52; Kotnik XII, 2008, 76, 94, 130, 162, 229, 258; Kotnik XIV, 2009, 138, 157, 208–209)

Priponsko obrazilo: -/-ca

5.2.4 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ VZDEVKOV

5.2.4.1 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ OSEBNOSTNIH LASTNOSTI

**Dlopst – Delopust, Delapust*

Zapis v rokopisu: *Delopust, Delapust*³⁶⁹

V AS sta navedena priimka *Dlopst* in *Delopst*. (Vačun Kolar, 2009, 30)

Delopust je ime za večer pred praznikom, ko ljudje niso smeli več delati; morali so obvezno opustiti delo.³⁷⁰ Motivacija za nastanek priimka je lahko zelo raznolika – priimek je najverjetneje oznaka za človeka, ki ne dela, tudi kadar ni delopusta; lahko bi bil oznaka za nekoga, ki kakorkoli naznani ta dan ali za nekoga, ki tega dneva ne spoštuje – možnosti je več. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Dlopst*. (Feinig, 2004/2005, 43)

Bezljaj navaja priimek *Delopst*, ki je poznan na Koroškem in v Laškem, in priimka *Dlopst* in *Dlopšti*, ki sta razširjena le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 102, 108)

Kotnik navaja priimek *Delopust/Devpust*, zapisan leta 1671 v Spodnji Zilji. Dodaja, da bi se v Rožu glasil *Delopust* »dopst«, tu pa je »devpst«. Nemci poznajo ime *Feierbend*. Julija 1668 je bila vpisana *Anna Feyramblin*, leta 1664 je bil zapisan *Juri Delapust*, že leta 1459 pa *Nikel Delopost*, kaseneje se pojavi še priimek *Dellapust*. Leta 1598 so zapisali *Della Post*. (Kotnik XII, 2008, 289)

³⁶⁹ Dodala N. P.

³⁷⁰ delopúst -a m (û) star. čas pred praznikom, ko se neha delati: delopust se je pričel; po vaseh je zvonilo, odzvonilo delopust; sobotni delopust; delopust pred nedeljo/bilo je na delopust k prazniku // nav. šalj. prosti čas, prosto: ta dan sta imela delopust

Priponsko obrazilo: -Ø

****Esih – Essich***

Zapis v rokopisu: *Essich*

V AS je zapisan priimek *Essig*. (Vačun Kolar, 2009, 31)

Najverjetneje je priimek izpeljan iz nemške besede *Essig*, ki pomeni *kis, ocet*, figurativni pomen pa je tudi *ponesrečiti se*. Beseda se na Koroškem še danes uporablja namesto slovenske besede *kis*. Lahko bi rekli, da priimek označuje človeka, ki se kislo drži ali ki je znan po tem, da se mu mnogo stvari ponesreči. (N. P.)

Bezljaj samostalnik *jesih* razlaga kot kis, *jesihar* pa kot izdelovalec kisa ali cmerav človek. (Bezljaj I, 1976, 228) Mogoče bi lahko s tem priimkom pomensko povezali tudi priimek **Vrisk/Vriskavica* (glej stran 195).

Priimek *Essih* je najverjetneje nemški zapis za priimek *Jesih*.

Feinigova navajata priimke *Essich, Jesih* in *Essig*. Priimek *Essig* označita kot oznako za človeka, ki se kislo drži. (Feinig, 2004/2005, 50)

Bezljaj navaja priimek *Esich*, ki je poznan v Mariboru; priimek *Esig*, ki se pojavlja v Celju z okolico, in priimek *Esih*, ki je razširjen na Koroškem, na Ptujju, v Laškem, Šmarjah, Celju z okolico, in Mariboru. (Bezljaj, 1974, 128) Bezljaj navaja tudi priimek *Jesih*, ki je znan v večjem delu Slovenije, njegove pojavitve za Koroško ni zapisane. (Bezljaj, 1974, 235)

Kotnik navaja priimek *Jesih (Essich)*, zapisan leta 1720 v današnji župniji Globasnica in Šteben. (Kotnik IX, 2004, 35)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -

Fajmut – Faimut, Feimu(e)t, Feinmuth/Faimutka, Feinmotin(j)a, Feinmutka

Zapis v rokopisu: *Faimut, Feimuet, Feinmuth, Feimut, fein muth, f(e/a)³⁷¹imut; Faimutka, Feinmothina, Feinmutka*

V AS so zapisani priimki *Fajmut*, ki je tudi danes znan koroški priimek, in ženski varianti *Fajmutinja* in *Fajmutka*. (Vačun Kolar, 2009, 31)

³⁷¹ Ni točno razvidno, za katero črko gre.

Priimek je prevzet iz nemščine. Najverjetneje je izpeljan iz nemškega pridevnika *fein* pri variantah priimka z *-n*. Nastanek priimka bi torej lahko razložili iz nemških besed *fein* in *muth* – v tem primeru bi označeval dobro razpoloženje, kot na primer priimek *Dobrovoljc*. (N. P.)

Mrdavšič navaja, da je bilo ime *Faymuth* leta 1788 zapisano kot ime domačije v Topli. (Mrdavšič, 1988, 25; Mrdavšič, 2001,34–35)

Bezljaj navaja priimek *Fajmot*, ki je poznan le na Koroškem; priimek *Fajmut*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru, ter priimek *Fajnot*, ki se pojavlja le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 130)

Priponsko obrazilo: *-/-ka, -in(j)a*

Hobner (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Hobner*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *hoboriti se*, ki pomeni *postavljati, bahati se*. (Bezljaj I, 1976, 198) Lahko bi bil tudi varianta priimka *Hober* z vrinjenim *-n*, najverjetneje pa je priimek v celoti prevzet iz nemščine. (N. P.)

Priponsko obrazilo: *-*

Karej (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Karej*

Priimek bi morda lahko bil izpeljan iz glagola *karati* v pomenu *grajati, svariti, kaznovati*, oziroma iz glagola *karati se – prepirati se*. V tem primeru bi priimek označeval prepirljivega človeka. (N. P.)

Istopomenski priimek bi bil lahko priimek *Kregar*, ki je prav tako zapisan v rokopisu, s to razliko, da je priimek *Karej* priimek z domačo podstavo.

Priponsko obrazilo: *-ej*

Kregar

Zapis v rokopisu: *Kregar*

V AS je naveden priimek *Kregar*. (Vačun Kolar, 2009, 29)

Priimek bi bil lahko izpeljan iz glagola *kregati (se)* in bi lahko označeval prepirljivega človeka.

Feinigova navajata priimek *Kregar* in ga prav tako izvajata iz glagola *kregati, prepirati se*. (Feinig, 2004/2005, 131)

Bezljaj navaja priimek *Kregar*, ki je razširjen skoraj po celotnem slovenskem območju, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 302)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *kreg/krega* (prepir) navaja priimek *Kregar*, izpeljan iz njega. Samostalnik je izpeljan iz starovisokonemške besede *chrég*, ki pomeni trma, trdovratnost. (Bezljaj II, 1982, 87) Priimek bi lahko v tem primeru označeval tudi trmastega človeka.

Priimka *Kregar* in *Karej* sta sopomenska priimka. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -ar

Lipanc – Lepanc, Lapanic, Lipanc/Lepanka, Lapancka

Zapis v rokopisu: *Lepanz, Lapaniz, Lipanz; Lepanka, Lepanzka*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *lepan* s pripono *-(e)c*. Mrdavšič navaja Pleteršnikovo razlago, ki samostalnik *lepan* oziroma *lepar* pojasnjuje z nemškim *der Gimpel*, kar pomeni *kalin* (prebrisan, sleparski moški), *tepec, prismoda*. (Mrdavšič, 1988, 46)

Tudi Bezljaj navaja samostalnik *lepar/lepar* v enakem pomenu kot Pleteršnik. Priimek bi mogoče lahko izpeljali tudi iz samostalnika *lepen*, ki pomeni list, lublje, skorja, ali pa iz samostalnika *lipan*³⁷². (Bezljaj II, 1982, 133, 134, 143)

Mrdavšič navaja priimka *Lopanc* in *Lepko*; slednjega izpeljuje iz osebnega imena *Filip*; morda bi lahko izvor priimka *Lepanc* iskali tudi v izpeljavi iz osebnega imena. (Mrdavšič, 2001, 59)

Priimek pa bi lahko bil izpeljan tudi iz rastlinskega imena *lipa* in bi označeval nosilca priimka po značilnostih kraja, kjer živi, torej kjer raste veliko lip. (N. P.)

V Leksikonu priimkov je zapisan priimek *Lipanc*, ki je razširjen v Šmarjeh in v Mariboru. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 2. izpeljava priimka iz poimenovanja rastlin/delov rastlin]

Priponsko obrazilo: *-(e)c, -ic/-ka*

Markač, Merkač – Markač, Merkač/Markačica

³⁷² Sladkovodna riba z veliko, pisano hrbtno plavutjo. (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Zapis v rokopisu: *Markazh, Merkazh; Markazhiza*

V AS je naveden priimek *Merkač*. (Vačun Kolar, 2009, 42)

Lahko izhajamo iz osnove *mrk-* ali *merk-*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Merkač*, ki izhaja iz samostalnika *mrkač*, oven; priimek pa naj bi bil oznaka za pohotnega moškega (»pred tem mrkačem ženske nimajo miru«). (Feinig, 2004/2005, 165)

Bezljaj ob razlagi glagola *mrkati se* (goniti, spariti se) navaja tudi samostalnik *mrkač* (oven za pleme, kozel, psovka pohotnemu človeku (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>); pomen glagola je podoben pomenu albanske besede *mërkosh* (moški, ki namesto porodnice leži v postelji in sprejema obiske). Iz glagola *mrkati se* so izpeljani priimki *Mrkun, Merkun, Merkač*. (Bezljaj II, 1982, 202)

Bezljaj navaja priimek *Merkac*, ki je poznan le na Koroškem in priimek *Merkač*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 372)

Priponsko obrazilo: -ač/-ica

(**Moder*) – *Modrica (Modrika)*

Zapis v rokopisu: *Modrica*³⁷³

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *moder*; v tem primeru bi označeval pametnega, modrega človeka. (N. P.)

Priimek ima isti pomen kot priimek *Modrej*.

Bezljaj navaja priimek *Moder*, razširjen v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 385)

Moder in *Modrej* sta istopomenska priimka.

Priponsko obrazilo: -ica

Modrej – Modrej/Modrejka, Modrajka

Zapis v rokopisu: *Modrei, Modrey, Modrej; Modreika, Modraiko (tož.)*³⁷⁴

V AS sta navedena priimka *Modrej* in *Modrejka*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

³⁷³ Lahko bi šlo za glasovno spremembo *ej > i*; dodala N. P.

³⁷⁴ Dodala N. P.

V rokopisu je zapisana tudi pridevniška oblika priimka *Spela Modreieua Hzhi*³⁷⁵.

Hišno ime – prvotni vzdevek je izpeljan iz pridevnika *moder* (pameten, sposoben, preudaren) s pripono *-ej*. (Mrdavšič, 1988, 50–51; Mrdavšič, 2001, 67)

Feinigova navajata priimke *Modre*, *Modrian*, *Madrič* in *Modrič* – izpeljujeta jih iz pridevnika *moder*. (Feinig, 2004/2005, 169)

Bezljaj navaja priimek *Modrej*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 386)

Priponsko obrazilo: *-ej/-ka*

Mrdavs – Merda(u/v)s/Merda(u/v)ska

Zapis v rokopisu: *Merdaus; Merdauska*

V AS sta navedeni priimka *Mrdavs*, *Mrdavska*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Vzdevek je izpeljan iz samostalnika *mrda*³⁷⁶ ali iz glagola *mrdati* z večalno pripono *-avs*. (Mrdavšič, 1988, 52; Mrdavšič, 2001, 67) Priimek bi lahko označeval človeka, ki je po naravi zmrdljivec. (N. P.)

Bezljaj navaja priimke *Mrdavs*, *Mrdavš*, *Merdavs* in *Merdaus*, za katere pa dodaja, da so razširjeni le v Laškem, zadnji tudi v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 372, 392)

Priponsko obrazilo: *-avs/-ka*

Oblak – Oblak (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Oblak*

Feinigova navajata priimek *Oblak* in ga izpeljujeta iz samostalnika *obla* v pomenu zaobljenega, okroglega predmeta in iz samostalnika *oblak*. (Feinig, 2004/2005, 182)

Merkù navaja priimek *Oblak* in dodaja, da gre za apelativ prozornega pomena; v Gorici se pojavi v zapisu *Oblag*, v Vidnu in Gorici pa *Oblach*. (Merkù, 1982, 43)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *oblak* navaja priimek, izpeljan iz njega – *Oblak*, a dodaja, da gre najverjetneje za drugačen pomenski razvoj. (Bezljaj II, 1982, 234)

³⁷⁵ Dodala N. P.

³⁷⁶ ekspr. nenaravne, spačene gube, poteze obraza, zlasti okrog ust in nosu: kaj pomeni ta mrda; delati mrdo; obraz je spremenil v jezno, neprijetno mrdo/fant je potegnil mrdo del obraza okrog ust/pooseb. prav težko ga gledam, to kisko mrdo (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Priimek je naveden tudi v Leksikonu priimkov, kjer je zapisano, da se je pojavil v zapisu *Oblag* v Gorici, *Oblach* v Gorici in Vidmu. Priimek *Oblak* bi lahko označeval človeka, ki je počasen in se vleče kot oblak, megla (najverjetnejša se mi zdi ta razlaga), lahko pa bi šlo tudi za drugačen pomenski razvoj: nekaj oblega, zaokroženega. Priimek je lahko nastal tudi iz zemljepisnih imen, kot so *Obla Gorica* ipd. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Bezljaj navaja priimek *Oblak*, ki je poznan po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 407)

Kotnik navaja priimek *Oblak*, zapisan leta 1544 (*Ablak*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad; dodaja razlago: »Oblak is die Wolke« – priimek izpeljuje iz samostalnika *oblak*. (Kotnik X, 2006, 27)

Priponsko obrazilo: -

Oderlap, Haderlap – Haderlap, Oderlap/Aderlapka

Zapis v rokopisu: *Haderlap, Haderlapp*³⁷⁷, *Oderlap; Aderlapka*

V AS so navedeni priimki: *Oderlap, Haderlap, Aderlapka, Oderlapka*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

V rokopisu so zapisane tri glasovne variante priimka. (N. P.)

Priimek bi lahko izhajal iz nemškega samostalnika *der Hader* (spor, prepir)³⁷⁸ in iz besede *lâp* (gobec, usta)³⁷⁹; v tem primeru priimek označuje jezikavega, prepirljivega človeka. Narečni glagol *lapati* je danes v koroškem narečju zelo razširjen in se rabi v pomenu govoriti, prazno besedičiti. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Haderlap*. (Feinig, 2004/2005, 80)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *lap* (žrelo) navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Lap, Lapač, Lapan*, morda tudi *Lapajne, Lapanja*. (Bezljaj II, 1982, 124) Omenjeni priimki v rokopisu niso zapisani.

Bezljaj navaja priimek *Haderlap*, ki je poznan na Koroškem in v Mariboru, ter priimek *Oderlap*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 191, 409)

Priponsko obrazilo: -Ø/-ka

³⁷⁷ Dodala N. P.

³⁷⁸ Iz omenjenega samostalnika je najverjetneje izpeljan tudi priimek *Oder*.

³⁷⁹ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Paklenšek/Paklen(š/ž)ica, Poklen(š/ž)ica

Zapis v rokopisu: *Paklenfhekh*³⁸⁰, *Paklenshiza*, *Poklenfhiza*³⁸¹

V AS je naveden priimek *Peklenšek*. Kolarjeva ugotavlja povezavo s krajevnim imenom *Pekel*. (Vačun Kolar, 2009, 47, 51)

Priimek bi lahko povezali z imenom *peklenšček*, ki je drugo ime za hudiča; v tem primeru bi lahko označeval negativne lastnosti nosilca imena (zloben človek). (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz besede *pekul*. V 16. stoletju pri Megiserju najdemo besedo *pekul* v obliki *pakal*. Bezljaj navaja besedo *peklenšček* kot izpeljanko iz besede *pekul* in jo uvrsti pod kletvico. Beseda je bila v rabi tudi v pomenu *smola*. (Bezljaj III, 1995, 22) Verjetneje pa je, da je priimek izpeljan iz pridevnika *peklenski* s pripono *-ček > -šč(ek) > -šček*. (N. P.)

Snoj navaja zemljepisno ime *Pekel* in dodaja, da je *pekul* 'kraj, kjer po smrti trpijo pogubljeni'. V ljudskem zemljepisnem izrazju beseda metaforično označuje terenske globeli (prepadna skalnata žrela, globoke kotlaste gorske jame, brezna) in ozke, temačne kraje. Izraz lahko označuje tudi ozek prehod, z obeh strani obdan z drevesi. Navaja priimke, izpeljane iz samostalnika *pekul*: *Peklaj*, *Peklar*, *Peklenik*, *Peklenk*. Dodaja podatek, da Škoficeva za Kropo navaja ime hišno ime *Pekel*, ki je bilo prvotno ime kovaške delavnice. (Snoj, 2009, 303)

Če je podstava samostalniška, imamo obrazilo *-en-šček*, če osnova *peklen-*, je *-šč(č)ek*, če pa ima priimek osnovo *peklenski*, je obrazilo *-ek*. Priimek bi lahko bil torej izpeljan tudi iz poimenovanja za hudiča – *peklenšček* (po konverziji oz. verjetneje gre za geografsko ali ledinsko poimenovanje za človeka, ki živi blizu globeli oziroma krajev, katerih značilnosti sem navedla ob Snojevi razlagi). (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Peklenek*, danes znan v Ljubljani in okolici. (Bezljaj, 1974, 432)

Priponsko obrazilo: *-šek (< -ček)/-ica*

****Rešer (*Rišer³⁸²) – Riescher³⁸³***

Zapis v rokopisu: *Riescher*

³⁸⁰ N. P.

³⁸¹ Kolarjeva priimek uvrsti v skupino priimkov *Pukl*; ustrenejša se mi zdi uvrstitev v novo skupino. (N. P.)

³⁸² Nemški ie je v slovenščini i; če bi prečrkovali, bi dobili priimek *Rišer – Rižer*; v Črni na Koroškem pa je danes poznan priimek *Rešer*.

³⁸³ Nemška podstava in obrazilo, nepodomačen zapis.

V AS je naveden priimek *Rešer*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Mrdavšič navaja priimek *Rešar*, ki je izpeljan iz nemškega pridevnika *resch* (hrustljiv, zapečen, rezek, kisel, živahen, odrezav). (Mrdavšič, 1988, 65)

Fienigova navajata priimek *Rieser*, ki ga izpeljujeta iz samostalnika *die Riese* (riža – drča). (Fienig, 2004/2005) *Die Riese* pa ima še drug pomen, in sicer pomeni *velikan, orjak*, ali pa je to ironična oznaka za zelo malega človeka. (Feinig, 2004/2005, 232)

Priponsko obrazilo: -

Šenavs (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Schenaufs, Schenaus*

Mrdavšič navaja priimek *Šenavs*, ki naj bi bil izpeljan iz nemškega pridevnika *schön* s pripono *-avs* (kot *Brdavs, Mrdavs*); dodaja, da če razlaga drži, je to zelo zanimiv in zgovoren vzdevek. (Mrdavšič, 1988, 69)

Feinigova navajata priimek *Schen*, ki ga povezujeta s priimkom *Hübsch*, ki je izpeljan iz nemškega pridevnika *hübsch*, ki pomeni *brhek, lep*. (Feinig, 2004/2005, 247)

Priimek *Šenavs* je morda enak priimku *Šenhaus*, le da je h onemel; v tem primeru bi šlo za nemško zloženko v pomenu *lepa hiša* – gre za nemški priimek in v tem primeru ne bi šlo za domače obrazilo *-avs*, temveč je priimek v slovenščini netvorjen, gre za izposojeno zloženko. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -

***Štuler – Stuler**

Zapis v rokopisu: *Stuler, ftuler*³⁸⁴

V AS je naveden priimek *Štular*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Priimek bi lahko izhajal iz nemškega samostalnika *der Stuhl* (stol ali blato); v tem primeru bi označeval nosilca po lastnostih pokrajine, kjer prebiva (na primer, kjer je veliko blata). (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Štular, Stuler, Stulle, Stuller*. (Feinig, 2004/2005, 285)

Priimek bi morda lahko povezali s prislovom *štu*, ki pomeni *prav tu* (v koroškem – podjunskem narečju); *štu nətət. V dolenskem in vzhodnoštajerskem narečju pa je *štu*

³⁸⁴ N. P.

velelnica vprežni živini, naj gre ritensko. (Bezljaj IV, 2005, 123) Slednja razlaga je šibka, ker ne pojasni, od kod se pojavi l v priimku.

Priimek bi lahko izpeljali tudi iz samostalnika *štula*, ki ga najdemo tudi pri Pleteršniku; navaja primere: *štulo napeti*, *štulo držati* pomeni *šobo napeti*. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>) Samostalnik *štula* pomeni tudi *šrtcelj*; v tem primeru bi priimek lahko označeval človeka po njegovih telesnih lastnostih, torej po telesni hibi. *Štula* poleg tega pomeni tudi izbočen del klobuka. Pridevnik *štulast* pa pomeni nejevoljen, jezen; v tem primeru bi priimek označeval nosilca po njegovih osebnostnih lastnostih. Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *stolar*, ki pomeni mizar³⁸⁵ ali pa izdelovalec stolov³⁸⁶. Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Stular* (Ljubljana, Radovljica) in *Stuller* (Radovljica, Ljubljana, Jesenice). Navaja tudi priimek *Štular* (Kamnik, Kranj, Ljubljana in njena okolica, Metlika, Novo mesto, Radovljica, Maribor) in *Štuler* (Kranj, Gornji Grad, Maribor). (Bezljaj, 1974, 585, 624)

Kotnik navaja priimek *Štular*, zapisan leta 1524 (*Stuler*) v občini Železna Kapla-Bela. Dodaja razlago: »Štula ist der Strumpf, Stutzen.« (Kotnik XV, 2011, 36) Štulo razlaga kot nogavico, dokolenko; priimek bi lahko v tem primeru označeval izdelovalca nogavic. Ta razlaga se mi zdi zelo vprašljiva.

Priimek je najverjetneje prevzet iz nemščine.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine; 3. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -

***Škrabec, Skrabec – Skrabec, Skrobe(c/č), Skrobic/Skrobicin, Skrobicinja, Skrabčín**

Zapis v rokopisu: *Scrabez*, *Scrobez*³⁸⁷, *Scrobezh*, *Skrobitz*, *Skrobiz*; *Scrobizin*, *Sckrobizin*, *Skrobizina*, *scrabz(ni/in)*³⁸⁸

V AS sta navedena priimka *Škrabec* in *Škrabčinja*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

³⁸⁵ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

³⁸⁶ <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

³⁸⁷ Dodala N. P.

³⁸⁸ N. P.

Priimek bi lahko bil izpeljan iz onomatopoetične osnove *škrab*, *škreb* s pripono *-ec*. (Mrdavšič, 2001, 92)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *škraba* (narečno klepetulja), ki pomeni »gobezdalo, klepetulja« (zgovornega človeka), navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Škrabelj*, *Škrabel*, *Škrabil*, *Škrabl*. Samostalnik *škraba* je razvit iz samostalnika *škrablja*, *škrabelj* (kragulj) in glagola *škrabati* (praskati, strgati, klesati, ropotati, rožljati). Samostalnik *škrabla* je izpričan le v 18. stoletju pri Gutschmannu (*Jhkrabla*). (Bezljaj IV, 2005, 62, 63) Priimek torej označuje klepetavega človeka.

Bezljaj navaja priimke *Škrab*, *Škraba*, *Škraban*, *Škrabanja*, *Škrabar*, *Škrabe*, *Škrabec*, *Škrabek*, *Škrabel*, *Škrabelj*, *Škraber*, *Škrabil*, *Škrabl*, *Škrablin*, *Škrabolje*, *Škrabolja*, *Škrabot*, *Škrabut*. Med njimi lahko na Koroškem najdemo le priimek *Škrabec*. Navaja še priimke *Škroba*, *Škrobar*, *Škrober*, *Skroba*, *Skrobar*, *Skrober*. (Bezljaj, 1974, 556, 605, 606) V Leksikonu priimkov je zapisan tudi priimek *Skrabec*, ki je poznan le v Celju z okolico. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Škrobat* (*Skräbath*, *Skrobath*), zapisan leta 1748 v današnji občini Bistrica v Rožu. Dodaja, da je *škrabotelj* ali *škrabotec* ropotec, klopotec ali rožlač – posestnik dveh malih kajžic je namreč gotovo mnogo 'letal' iz ene kajžice v drugo. (Kotnik III, 1995, 125)

Priponsko obrazilo: *-ec*, *-ic/-in*, *-inja*

**Špes* – *Spec*

Zapis v rokopisu: *Spez*

V AS je naveden priimek *Špez*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Mrdavšič navaja priimek *Špes* in dodaja, da ni našel starejših zapisov imena, čeprav je domačija stara. (Mrdavšič, 1988, 71)

Priimek pa se torej pojavi v rokopisu in mogoče izhaja iz samostalnika *špec*, ki pomeni tožljivca. Lahko bi bil povezan tudi z nemškim samostalnikom *die Spieß*, ki pomeni šilo, sulica. (N. P.)

Bezljaj ob razlagi glagola *špecati* (tožiti, ovajati) dodaja, da se je najverjetneje metaforično razvil iz nemškega glagola *spetzen*, ki pomeni pljuvati, čemur se v slovenščini pridruži še pomen sramotiti nekoga, ga obrekovati. (Bezljaj IV, 2005, 97) V tem primeru bi priimek označeval obrekljivega človeka.

Bezljaj navaja priimek *Spec*, ki je poznan le v Litiji; priimek *Spes*, ki je razširjen v Celju z okolico, Mariboru in Kranju, ter priimek *Špec*, poznan v Laškem, Šmarju, Celju z okolico, Mariboru, Novem mestu, Radovljici, Ljubljani in na Jesenicah. Navaja še priimek *Špes*, ki je

razširjen na Koroškem, v Celju z okolico, v Mariboru, Ljubljani in Konjicah. (Bezljaj, 1974, 612, 613)

Na tem mestu bom citirala ugotovitve Alenke Šivic-Dular o problematiki priimka *Spez*:

»Na podlagi pisne oblike ni mogoče zanesljivo določiti izgovorne oblike (tj. ga prečrkovati), za trajnejšo rešitev vprašanja bi bila koristna zgodovinsko-genealoška analiza obeh priimkovnih variant. Z jezikoslovnega vidika bi bila drugotnost priimkovnih oblik *Špec/Spec* sicer bolj razumljiva (zaradi možnosti preinterpretacije nemotiviranega končaja *-es* kot motiviranega *-ec*) kot obratno, medtem ko razlika na vzglasju (*Sp-* : *Šp-*) ni relevantna. Priimek sicer etimološko ni zanesljivo pojasnjen. Etimološka povezava z nem. priimkom *Spieß, Spies* z zgodovinskimi zapisi 1294 zem *Spieße*, 1370 *Spis*, nastala iz poklicnega imena k srednjevisokonem. *spiez* 'Spieß, Spießträger', bi zahtevala pojasnila fonetičnih (npr. zakaj se pojavlja naglašeni *-e-* in ne *-i-*; zakaj ni izpričana pričakovana priimkovna oblika *Spis/Špis*) in socioloških vidikov. Vsekakor bi bila zanesljiva določitev plasti vojaških poimenovanj med slovenskimi priimki – ne glede na njihov jezikovni izvor – lahko širše zanimiva (prim. možnost uvrstitve v to plast priimkov *Pešec, Pešak, Strel/Strelec/Strelc; Huzar* ipd.).

ZSSP navaja priimek *Špes* [Dravograd, Celje, Konjice, Maribor, Ljubljana] poleg *Spes* [Celje, Konjice, Maribor] (1974: 613, 568), priimek *Špec* [Laško, Šoštanj, Celje, Maribor, Novo mesto, Radovljica, Jesenice, Ljubljana] poleg *Spec* [Litija] (ZSSP 612, 468). Zanimivo so vsi zabeleženi tudi za hrvaško področje: *Špes* [Drniš, Zagreb] poleg *Spes* [Opatija] (LP 655, 606) in *Spec* [Pula, Zagreb] poleg *Spec* [Zagreb] (LP 654, 606).

Sklep: Navedba nemške etimologije se do jasnejše slike obravnava samo kot delovna hipoteza.« (Šivic-Dular, pismo po elektronski pošti)

Priponsko obrazilo: -

(*Špik, *Spic) – Špi(c/k)inja

Zapis v rokopisu: *Spicin(e/i)a*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *der Spitz* (konica, ost) oziroma iz pridevnika *spitz* (oster, koničast). (Bezljaj IV, 2005, 99) Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po njegovih osebnostnih lastnostih – *oster, nesramen*. Samostalnik *špicelj* pa označuje vrsto psa, ki ima priostrene uhlje in koničast smrček (Bezljaj IV, 2005, 99); v tem primeru pa bi priimek označeval nosilca po njegovih telesnih lastnostih (na primer – koničast nos). Priimek bi lahko označeval nosilca tudi po lastnostih kraja, kjer prebiva – torej kjer so kakšni koničasti, ostri vrhovi ali hribi. (N. P.)

Kolarjeva priimek izvaja iz pogovornega glagola *špikati*, kar pomeni zbadati. (Vačun Kolar, 2009, 61) Glagol sta uporabljala tudi Pohlin in Gutschmann. (Bezljaj IV, 2005, 100)

Bezljaj navaja priimke *Špic* (Maribor), *Špicar* (Radovljica), *Špicer* (Murska Sobota), *Špiclin* (Dolnja Lendava), *Spicin* (Ljubljana). (Bezljaj, 1974, 613, 568)

[1. izpeljava priimka poimenovanj za telesne lastnosti/hibe; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -inja

***Šumelj – Šumel/Šumelka, Šimevka, Šumevka**

Zapis v rokopisu: *Schumell, Shumeel, Shumel, Shumell; Schumelka, Shimeuka, Shumeuka*

V AS sta navedena priimka *Šumel* in *Šumelka*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Priimek najverjetneje izhaja iz samostalnika *šum* ali glagola *šumeti* s pripono *-el*, priimek se ujema tudi z narečnim izrazom *šumel*, ki je poimenovanje za čmrlja. (Mrdavšič, 1988, 72; Mrdavšič, 2001, 94)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *šum*, ki ima več pomenov; pomeni pijanega, trapastega človeka, norca («v šumo je obrnjen» - prismojen – ta pomen najdemo pri Pajku). Lahko bi bil povezan tudi s samostalnikom *šumela*, ki pomeni hripavost, ali pa s samostalnikom *šumele*, ki v okolici Maribora in v vzhodnoštajerskem narečju pomeni harmonika (v tem primeru bi priimek označeval človeka, ki igra na harmoniko). (Bezljaj IV, 2005, 129, 130)

Bezljaj navaja priimek *Šumelj*, ki naj bi bil razširjen le v Ljubljani, le na Koroškem pa naj bil poznan priimek *Šume*. Navaja tudi priimek *Šimel*, ki ga najdemo v Celju in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 600, 626)

Kotnik navaja priimek *Šumej*, zapisan leta 1664 v občini Železna Kapla-Bela; leta 1785 v Spodnji Zilji (*Schumi*). Dodaja, da je priimek izpeljan iz opsebnega imena *Simon*. (Kotnik XV, 2011, 114; Kotnik XII, 2008, 99, 209)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa; 2. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti; 3. izpeljava priimka iz poimenovanj telesnih lastnosti/hib]

Priponsko obrazilo: -el/-ka

Šutel

Zapis v rokopisu: *Shutel*

Priimek bi morda lahko bil izpeljan iz samostalnika *šutec*, ki pomeni norca, nespametnega človeka. Lahko bi bil izpeljan tudi iz glagola *šutati*, ki pomeni oprezati, prežati, zalezovati, tudi molčati. (Bezljaj IV, 2005, 137)

Bezljaj navaja priimka *Šut* in *Šuta*, ki sta poznana na Štajerskem, priimek *Šutar*, ki je razširjen v Krškem, ter priimka *Šute* in *Šutej*, poznana v Črnomlju, Metliki in v Novem mestu. (Bezljaj, 1974, 628)

Priponsko obrazilo: -el

Terče, Terčej – Terče, Terčej/Terčica

Zapis v rokopisu: *Tertsche, Tertshe, Tertshe(ÿa)*³⁸⁹, *Terzhe, Terzhei, Therzhei; Tertschiza*

V AS sto navedeni priimki *Terče, Terčica, Terčov(l)ica, Terčinja; Torčeva žaga*³⁹⁰. (Vačun Kolar, 2009, 56/57)

Priimek *Terče* z variantami bi lahko bil izpeljan iz koroškega samostalnika *terc* (izpeljan iz pridevnika *trčen* v pomenu neumen), kar pomeni bedak, neumnež s pripono *-ej*, ki nekoliko omili pomen osnove. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Tercin*, ki se pojavlja le v Kranju, in priimek *Terče*, ki je razširjen le na Koroškem in v Celju z okolico. Navaja še priimek *Terčelj*, ki je poznan v Ljubljani, Mariboru, Gorici, Sežani in v Postojni. V slovarju priimkov je zapisan tudi priimek *Torč*, poznan le v Kranju. (Bezljaj, 1974, 635, 644)

Kotnik navaja priimek *Trče* (*Tersche*), prvič zapisan leta 1521 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; priimek *Trčej*, zapisan leta 1524 (*Tartschyja, Tertsche*) v današnji občini Šmarjeta v Rožu; na tem mestu dodaja razlago, da je *trč* tarča, mali ščit. Priimek najdemo tudi v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1686 (*Tertsche*). Pod priimek dopiše razlago: »Trčej oder Trček ist ein junger Widder, der gern stößt.« Priimek je torej izpeljan iz imena za mladega ovna. Dodaja, da je priimek bil poznan tudi na Poleni (občina Mežica), kjer je danes ohranjeno ime zaselka *Torčeva žaga*. (Kotnik V, 1997, 141; Kotnik VII, 2001/2002, 88; Kotnik XI, 2006/2007, 131, 145)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 2. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti]

³⁸⁹ N. P.

³⁹⁰ Danes je ohranjeno ime zaselka *Torčeva žaga* ob cesti Prevalje – Mežica. Osnova *tor-* lahko izvira tudi iz zadnjega zloga osebnega imena *Viktor* s pripono *-ec*. Mrdavšič poleg tega ugotavlja, da bi lahko bila osnova priimku srbski samostalnik *tor* (slovensko *ter*) – (tamar, ograjen prostor za živino) ali glagol *toriti* (tamariti). (Mrdavšič, 1988, 72)

Lednik navaja priimek *Torc*. Hišno ime je danes pozabljeno, po domačiji je ostalo le še ime zaselka ob cesti proti Prevaljam, *Torčeva žaga*. (Lednik, 2001, 18)

Priponsko obrazilo: -e, -ej/-ica

(*Terčol(j), Terčel(j)) – Terčolica, Terčovica

Zapis v rokopisu: *Tertscholiza, Tertschouiza, Therzhouiza*

Feinigova navajata priimek *Tertsche* in slovenski obliki *Trčej, Trčilj*. Dodajata, da bi lahko bil priimek izpeljan iz samostalnikov *trč, tarča, trkati* ali *trčen* (neumen). Navajata tudi samostalnika *trčelj, trkljač*, ki pomenita čok, klada, kos debla. (Feinig, 2004/2005, 291)

Pleteršnik navaja samostalnik *trkelj* – okrogel kos debla v polenovi dolgosti (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>). Priimek bi lahko označeval tudi trčenega (neumnega), nerodnega (neroden kot klada) ali čokatega (po telesni konstrukciji) človeka. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Terčelj* (Ljubljana, Maribor, Postojna, Gorica, Sežana) in *Tercelj* (Ljubljana). (Bezljaj, 1974, 635)

Merkù navaja priimek *Terčelj* in dodaja, da je priimek morda hipokoristik imena *Petrus*, v Gorici in Tržiču le v poitalijančeni obliki *Tercelli*. (Merkù, 1982, 63)

Najverjetneje sta priimka **Terčol(j)/*Terčel(j)* in priimek *Terče(j)* istopomenska.

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -ica

(*Tišin, *Tišina) – Tišinka, Tištinka

Zapis v rokopisu: *Thishinkha, Thiftinka*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *tišina*, in sicer v pomenu *lakotnica*; v tem primeru bi priimek označeval nosilca po njegovih osebnostnih lastnostih. (Bezljaj IV, 2005, 184) Lakotnik namreč pomeni oderuh, človek, ki bi vse pograbil. Samostalnik *lakotnica* pa pomeni tudi vbočeno mesto na trebuhu med zadnjim rebrom in kolkom. (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>) Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz pridevnika *tešč* (mogoče v starejšem pomenu prazno, jalovo (žito)) z obrazilom *-ina*. (N. P.)

Merkù navaja priimek *Tihonja*; najdemo ga v Černjejskem rokopisu 1502: *stipha(n) ticogna s plustisgha* (XI/1), *Marina Rainiga gospadina stiephana ticogna* (XIII/1). Priimek je izpeljan iz pridevnika *tih* z večalno pripono *-onja*; Štrekelj (LZ, 1892, 636) ga razlaga kot *tihonja* – *homo tranquillus*. (Merkù, 1982, 63) Tudi priimek *Tišinka* bi lahko bil izpeljan iz pridevnika *tih*; v tem primeru bi označeval človeka po njegovih osebnostnih lastnostih. (N. P.)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Tišina* dodaja, da je izpeljano iz hipokoristika **Tixъ* (ali **Tiša*, kakor je npr. krajevno ime *Dobrina* izpeljano iz hipokoristika **Dobrъ*. Ime torej

prvotno pomeni *Tihova* (ali *Tiševa*) naselbina'. Navedeni hipokoristiki spadajo k slovanskim osebnim imenom s prvim členom iz **tixъ* > sloven. *Tih*, npr. **Tixodragъ*, **Tixomirъ*. Iz omenjenih imen sta najverjetneje izpeljana tudi madžarsko krajevno ime *Tesenfa*, ki se hrvaško imenuje *Tišna*. (Snoj, 2009, 429)

Moška ustreznica priimka bi mogoče lahko bil tudi že obravnavani priimek *Tešen*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Tišina*, ki je razširjen v Celju, Krškem in v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 63)

Priponsko obrazilo: -ka

***Tribuljak – Tribulak**

Zapis v rokopisu: *Tribulak*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *triba*, ki pomeni vezani kozolec. Bezljaj dodaja, da gre za osamljeno besedo brez znanega slovenskega sorodstva, pomensko je najbližje romanska beseda *torba* oziroma *turba*, ki pomeni kašča. (Bezljaj IV, 2005, 223) Priimek bi v tem primeru označeval človeka, ki je živel na kraju, ki je bil znan po kakšnem kozolcu. (N. P.) Lahko bi bil izpeljan tudi iz glagola *tribati*, ki pomeni uganjati, početi kaj slabega (uporabljal ga je tudi Janez Svetokriški). Priimek pa bi lahko bil povezan tudi s samostalnikom *trobeljak*, ki pomeni norec, bedak, lahko pabi bil izpeljan tudi iz koroške narečne besede *tribl*, ki pomeni lesen valjar za gladenje perila ali valjanje testa. (Bezljaj IV, 2005, 224, 230)

Bezljaj navaja priimek *Trbul*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 647)

V leksikonu priimkov je zapisan priimek *Tribuljak*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -(u)ak

Veselko – Veselko, Veselka, Vesevko/ Veselka, Vesevka, Veselkin(j)a, Vesevkovica

Zapis v rokopisu: *Vefselko*³⁹¹, *Veselko*, *Vesselko*, *Veffelko*³⁹², *Vefselkho*³⁹³, *Vefselka*³⁹⁴, *Vefseuko*³⁹⁵; *veselca*, *Vefelka*³⁹⁶, *Vefselka*³⁹⁷, *Vesselka*, *veseuka*, *Vefselkinia*³⁹⁸, *Vefselkina*³⁹⁹, *Vefseukouiza*⁴⁰⁰

³⁹¹ N. P.

³⁹² N. P.

³⁹³ N. P.

V AS so navedeni priimki *Veselk*, *Veselko*, *Veselka*, *Veselkinja*, *Veselkovic*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

Priimek je nastal iz pridevnika *vesel* s pripono *-ko*, iz priimka *Veselko* pa je nastal priimek *Vesevk*. (Mrdavšič, 1988; 74; Mrdavšič, 2001, 98)

Feinigova navajata priimek *Weselak*. (Feinig, 2004/2005, 327)

Bezljaj ob razlagi pridevnika *vesel* navaja priimka, izpeljana iz omenjenega pridevnika: *Vesel*, *Veselko/Veselka*. (Bezljaj IV, 2005, 302)

Bezljaj navaja priimek *Veselko*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru, na Ptujju, v Dolnji Lendavi in v Ljutomeru. (Bezljaj, 1974, 676)

Priponsko obrazilo: *-ko/-a*, *-inja*, *-(ov)ica*

(**Vrisk*) – *Vriskavica*

Zapis v rokopisu: *Vriskauiza*

V AS sta navedena priimka *Vresk*, *Vreskovic*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Mrdavšič navaja priimek *Vresk*, ki je najverjetneje izpeljan iz rastlinskega imena *vresje*. Priimek pa je enak tudi besedi *vresk*, ki pomeni kratek, rezek glas pri premiku, sprožitvi, krik.

V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka in je verjetno izpeljana iz moške oblike, lahko pa bi bila izpeljana tudi iz samostalnika *vrisk*. (Mrdavšič, 1988, 74 ; Mrdavšič, 2001, 99)

Pleteršnik navaja, da je *vrisk* tudi izraz za kis; navaja tudi frazem *kislo kakor vrisk* (t. j. tako kislo, da človek, če to pokusi, zavriska ali zavrešči). (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>) Če je vino zelo kislo, je skoraj takšno kot kis. Priimek bi lahko mogoče označeval človeka, ki se ves čas zelo kislo drži (izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti – lahko bi

³⁹⁴ Priimek je zapisan v dvojini: *Vesjelka Valenti & Andrei fre's*. (N. P.)

³⁹⁵ N. P.

³⁹⁶ N. P.

³⁹⁷ N. P.

³⁹⁸ N. P.

³⁹⁹ N. P.

⁴⁰⁰ N. P.

označeval tudi nekoga, ki je znan po tem, da kriči), ali pa je znan po tem, da izdeluje zelo kislo vino – v tem primeru bi priimek nosilca označeval po dejavnosti. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Vrisk*. (Feinig 2004/2005, 317)

Bezljaj navaja priimek *Vresk* (Kamnik, Litija, Krško, Laško, Ljubljana z okolico) in priimek *Vrisk* (Krško, Laško, Celje z okolico, Novo mesto, Maribor, Brežice). (Bezljaj, 1974, 690, 691)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za rastline/dele rastlin; 2. izpeljva priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -(av)ica

Zamujen

Zapis v rokopisu: *Samuien*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *zamuditi*; v tem primeru bi označeval njegovega nosilca po osebnostnih lastnostih, torej nekoga, ki zamuja. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Zamuda* (Feinig, 2004/2005, 342), prav tako tudi Bezljaj. (Bezljaj, 1974, 706)

Priimek bi morda lahko povezali s priimkom *Zamolen*, ki ga Kotnik izpeljuje iz samostalnika *zemljan* (Grundbesitzer). (Kotnik XI, 2006/2007, 155–156)

Priponsko obrazilo: -Ø⁴⁰¹

5.2.4.2 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ TELESNIH LASTNOSTI/HIB

Černc, *Č(e)rn(e)c – Černc

Zapis v rokopisu: *Zhernz*

Kolarjeva navaja poknjženo varianto *Černec*. (Vačun Kolar, 2009, 30)

Priimek je izpeljan iz pridevnika *črn* s pripono *-ec*. Gre za izpeljavo priimka iz vzdevka, ki ga je nosilec dobil zaradi barve las ali kože. (N. P.)

⁴⁰¹ *-en* ni obrazilo, je del glagolske oblike – trpnega deležnika z oblikotvornim končajem *-en* in ni pridevniško obrazilo *-en*.

Feinigova navajata priimke *Černi*, *Cernic* in *Černic*. (Feinig, 2004/2005, 37)

Merkù si postavi vprašanje za »črne« priimke, kot so: *Černet*, *Černetič*, *Črneka*, *Černic*, *Černič*, *Černovic* idr.; dodaja, da ne moremo zagotovo vedeti, ali je priimek izpeljan iz osebnih imen po barvi las, polti. (Merkù, 2004, 14)

Priimek bi bil lahko izpeljan tudi iz samostalnika *čeren*, ki pomeni skala, skalovje, tudi ognjišče. V tem primeru bi priimek označeval nosilca po lastnostih kraja, kjer prebiva (torej skalnato področje). *Čeren* pa pomeni tudi hrastov gozd, černolesje pa listnat gozd; v tem primeru bi priimek prav tako označeval nosilca priimka po lastnosti kraja, kjer prebiva. (Bezljaj I, 1976, 79)

Bezljaj navaja priimek *Černc*, ki pa naj bi bil poznan le v Litiji. Navaja še priimek *Černec*, ki je razširjen v Litiji, Mariboru, Ljubljani, Krškem, Laškem in v Kranju, ter priimek *Črnec*, poznan v Mariboru in Kranju. (Bezljaj, 1974, 89, 95)

Kotnik navaja priimek *Črnej* (*Zerne*, *Zernei*), zapisan leta 1691, ohranjen pa je v občini Bilčovs; priimek *Črne* (*Tscherne*), prvič zapisan leta 1631 v vasi Št. Jakob v Rožu; priimek *Črnc*, prvič zapisan leta 1524 v občini Šmihel pri Pliberku; v Spodnji Zilji leta 1664 (*Zerniz*); izpeljuje ga iz pridevnika *črn*. Leta 1600 (*Tschernne*) je bil priimek zapisan v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 36; Kotnik V, 1997, 48; Kotnik VI, 1999, 31, 82; Kotnik XII, 2008, 40; Kotnik XIV, 2009, 256–257)

[1. izpeljava priimka iz lastnosti prebivališča]

Priponsko obrazilo: -(e)c

Hudej – Hudej/ Hudajka, Hudejka

Zapis v rokopisu: *Hudei*, *Hudej*⁴⁰²; *Hudaika*, *Hudejka*⁴⁰³

V AS so zapisani priimki *Hudej*, *Hudejka*, *Hudinjka*. (Vačun Kolar, 2009, 33) Sama sem priimek uvrstila v drugo skupino; moška ustreznica priimka *Hudin(j)ka* bi bila *Hudin* in ne *Hudej*, tako da priimek obravnavam posebej. (N. P.)

Priimek je izpeljan iz pridevnika *hud* s pripono *-ej*. Lahko označuje hudega človeka, a večja možnost je, da označuje suhega, slabotnega, revnega človeka. (Mrdavšič, 1988, 31; Mrdavšič, 2001, 41)

Merkù navaja dva priimka, in sicer *Hud* ter *Huderle*, uvrsti pa ju v skupino vzdevkov ter v podskupino označevanja človeka po telesnih hibah. »Mršav človek si je lahko zaslužil vzdevek, pozneje priimek *Hud*, *Huderle* in ga srečamo zelo zgodaj v Ricmanjah, zato je v

⁴⁰² N. P.

⁴⁰³ N. P.

vasi, ki jo je ustanovil Nemeč, verjetno nemški vojak, ki je odslužil pri Muhovem gradu, tak hibridni priimek z nemškim pomanjševalnim sufiksom *-erle* kar razumljiv.« (Merkù, 2004, 44)

Feinigova navajata priimek *Hudej*, ki izhaja iz pridevnika *hud*. Obstajajo pa še številne variante, izpeljane iz omenjenega pridevnika: *Hudec*, *Hudelist*, *Hudetz* in *Huditz* (slednja sta pojasnjena s samostalnikom *hudič*). (Feinig, 2004/2005, 92)

Bezljaj navaja priimek *Hudej*, ki je znan na Koroškem, v Celju z okolico in v Gornjem Gradu. Navaja še priimek *Hude*, ki je razširjen po skoraj celotnem območju Slovenije. (Bezljaj, 1976, 214)

Kotnik navaja priimek *Hudernik*, zapisan leta 1664 (*Huedernigg*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. (Kotnik XI, 2006/2007, 82)

[1 izpeljava priimka iz poimenovanj za osebne lastnosti]

Priponsko obrazilo: *-ej/-ka*

(*Hudin*, *Hudina*) – *Hudinka

Zapis v rokopisu: *Hudinka*

V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka.

Priimek je najverjetneje izpeljan iz pridevnika *hud* in označuje nosilca po osebnostnih lastnostih. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Hudin* (Ptuj, Ljutomer) in priimek *Hudina* (Laško, Maribor, Šmarje, Brežice, Ljubljana). (Bezljaj, 1974, 214) Priimek *Hudina* pa je danes poznan tudi na Koroškem. (N. P.)

Priponsko obrazilo: *-(in)ka*⁴⁰⁴

****Krupuh*, *Karpuh* – *Karpuh*, *Kerpuh*/*Karpušica*, *Karpuhinja***

Zapis v rokopisu: *Carpuch*, *Karpuch*, *Kerpuch*; *Carpushiza*, *Karpuhinia*

Kolarjeva navaja priimke iz AS: *Krupuh*, *Krupuhinja*, *Krpušica*. (Vačun Kolar, 2009, 39)

Priimek bi lahko izhajal, kot priimka *Krupuh*, *Karpuh*, iz zastarelega izraza *krp* (trden, v prenesenem pomenu psovka za starega človeka – »stari krp«). Mrdavšič navaja, da bi lahko šlo za izpeljanko iz zadnjega zloga osebnega imena *Polikarp*. (Mrdavšič, 2001, 55) Iz imena

⁴⁰⁴ V tem primeru je lahko *-in* nemški feminativ, na katerega je dodano domače obrazilo *-ka*.

Polikarp pa na izvor priimka *Karpf* domnevata tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 108) Keber kot različico imena *Polikarp* zapiše ime *Karpo*. (Keber, 1996, 396)

Merkù v svojem delu navede priimek *Krpan*, in sicer je to lahko oznaka za človeka, ki ima na koži krpe – madeže. Domneva tudi, da je priimek morda izpeljan iz samostalnika *krp*, ki pomeni psovko staremu človeku, a se mu zdi verjetnejša prva razlaga. (Merkù, 2004, 45)

Priimek ni zapisan niti v Začasnem slovarju slovenskih priimkov niti v Leksikonu priimkov na spletu.

[1. izpeljava priimka iz patronimika/metronimika]

Priponska obrazila: -uh/-ica, -inja

***Kločar – Klocer/Klocarca**

Zapis v rokopisu: *Clozer, Klozar(za)*⁴⁰⁵

V AS sta zapisana priimka *Klocar, Klocarica*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

Priimek *Klocar* je najverjetneje izpeljan iz nemškega samostalnika *Klotz* (klada, hlod, nadloga, panj – pri nas tudi posušene hruške) s končnim *-er* (nemška podstava in obrazilo). Priimek bi v tem primeru označeval nerodnega človeka. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Klötz* in *Klötzer*. (Feinig, 2004/2005, 116)

Bezljaj navaja priimek *Kločar*, ki je poznan le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 269)

Kotnik navaja priimek *Kvocar (Khlozer)*, zapisan leta 1598 v današnji občini Bistrica v Rožu; navaja tudi žensko obliko priimka (Agnes) *Klozarza*; priimek *Klocaz (Klozar)*, zapisan leta 1644 v današnji župniji Globasnica in Šteben. Leta 1615 (*Khlazer*) je priimek zapisan v prafari Marija na Zilji. (Kotnik III, 1995, 85, 103; Kotnik IX, 2004, 32; Kotnik XIV, 2009, 58, 149)

Priponsko obrazilo: -/ca

***(Košak) – Košakova, Koša(vka)(vko)** (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: (Marina) *kofhakoua (mate)*⁴⁰⁶, (Aniza) *kofschaukauko* (L 123a)

Priimek se v rokopisu pojavi le v dveh pridevniških oblikah.

⁴⁰⁵ Dodala N. P.

⁴⁰⁶ mati

V Leksikonu priimkov na spletu je naveden priimek *Košak*. Možne so različne razlage prvotnega pomena; priimek bi lahko bil izpeljan iz apelativa *koščak*, ki pomeni drobno, koščeno osebo (podobno hrv. *Košćak* in poljski *Kosciak*) – v tem primeru je priimek istega izvora kot *Košćak*; skoraj enakovredna bi bila razlaga iz (m)tpn *Koš* (podobno sl. *Košnik*, poljski *Kosznik*, nem. *Koschni(c)k*, kar je seveda naš priimek, ki je ponemčen); v tem primeru bi bil priimek prvotno hišno ime, nanašalo pa bi se na neko zemljepisno oznako *koš* v pomenu grmovja ali podobno. Manj verjetna je razlaga, da bi priimek lahko izviral iz geografske oznake *Kot* (*Kotščak*); v tem primeru bi šlo prvotno za hišno ime, vendar v slovanskih jezikih ni imena s podobno rekonstrukcijo. Priimek bi lahko izviral tudi iz naziva za koš, košaro. Najmanj verjetna se zdi možnost, da izhajata priimka *Košak* in *Košćak* iz apelativa *koščak* (divji oreh). (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Mrdavšič navaja priimek *Košak* in dodaja razlago, ki je v Leksikonu priimkov opredeljena kot najmanj verjetna – priimek bi torej lahko bil izpeljan iz samostalnika *koščak* (oreh z zelo trdo lupino) – iz tega: krepak, trden človek. Dodaja, da se skupina -šč- dosledno obrusi v š, a tudi izpeljava iz *kavšak* ni izključena. (Mrdavšič, 2001, 52)

Merkù navaja priimek *Košćak*; izpeljuje ga iz samostalnika *kost* s pripono *-jak*; je vzdevek za koščenege, suhega človeka. (Merkù, 1982, 36) Nasprotno pa v svojem kasnejšem delu navaja, da priimek *Košćak* ni mogel nastati iz samostalnika *kost*, pušča pa razlago, da priimek označuje suhca. (Merkù, 2004, 45, 76–77)

Snoj navaja zemljepisno ime *Košaki*, ki ga izpeljuje iz vzdevka ali hišnega imena, ki se ohranja v priimku *Košak*; izpeljuje ga iz vzdevka za suhega, koščenege človeka **Kost'akъ*, ki je tvorjen iz **kostъ*. Priimek bi lahko izpeljali tudi iz samostalnika **kos'b* (koš) v pomenu malega drevja, zlasti smrečja in bukovja (ta razlaga ustreza slovenskemu krajevniemu imenu Koš. (Snoj, 2009, 203)

Bezljaj navaja priimek *Košak*, razširjen po celi Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 291)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -ak/- (ak)ova, -a(vka)/(vko)

Kumprej, Komprej – Komprej, Kumperej, Komparaj/Komparejka, Komprejka, Komparajka

Zapis v rokopisu: *Komprei, Kumperej*⁴⁰⁷, *Komparai; Compareikha, Compreika, Kompreika, Komparaika*

Kolarjeva navaja priimka *Komprej, Komprejka*, ki ju najdemo v AS. (Vačun Kolar, 2009, 36/37) Danes pa je na Koroškem znan tudi priimke *Kumprej*, ki se pojavi tudi v rokopisu.

⁴⁰⁷ N. P.

Po prvem zapisu iz leta 1524 (*Crumpai*) bi lahko sklepali, da gre za vzdevek, izpeljan iz glagolske osnove glagola *krumpati* (šepati) s pripono *-ej*. V omenjenem primeru bi priimek označeval čkoveka, ki šepa. Lahko bi izšlo tudi iz imena *Humprey*, *Humfried*. (Mrdavšič, 1988, 37; Mrdavšič, 2001, 50)

Pleteršnik pa v svojem slovarju navaja samostalnik *komper*⁴⁰⁸. Priimek je lahko izpeljan iz vzdevka – telesne lastnosti/hibe, iz osebnega imena ali iz imena ptiča.

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *kompa*, ki pomeni brod, splav, mlinski čoln. Pod razlago samostalnika *kum* (boter, iz lat. *commāter*) navaja še narečni izraz za botra *kumpare* (boter, starejši moški) in iz njega izpeljane priimke: *Kompara*, *Kompare* in *Kumparič*. (Bezljaj II, 1982, 62, 109)

Bezljaj navaja priimek *Komprej*, ki je razširjen le na Koroškem. Navaja tudi priimek *Kompare*, ki je poznan v večjem delu Slovenije, za Koroško ni naveden, in priimek *Kumprej*, ki se pojavlja na Koroškem in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 282, 314)

Kotnik navaja priimek *Kumper*, zapisan leta 1735 v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 190)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine; 3. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa; 4. izpeljava priimka iz poimenovanj sorodstvenih razmerij]

Priponsko obrazilo: *-ej*, *-aj/-ka*

Kolenc – Kolenc

Zapis v rokopisu: *Kolenc*

V AS je naveden priimek *Kolenc*. (Vačun Kolar, 2009, 37)

Priimek bi lahko izhajal iz poimenovanja dela telesa *koleno*. Razlaga je zapisana tudi v Leksikonu priimkov na spletu, in sicer je priimek *Kolenc* izpeljan iz samostalnika *koléno* z obrazilom *-(e)c*; gre za poimenovanje po fizični lastnosti.

O izvoru priimka *Kolenc* piše tudi zgodovinar Milko Kos. *Kolenci* so bili domači plemiči, ki so se pojavili v Ljubljani okoli leta 1300. Leta 1284 sta omenjena Eberhard iz Mekinj in Perhtold iz Mekinj, že leta 1300 pa nastopata tudi s priimkom *Kolenc*. Sam priimek *Kolenc* izvira iz zemljepisnega izraza *koleno* (oz. zemljepisnega imena *Koleno*), ki je motiviran s kolenom kot delom človeškega telesa, podobno kot čelo, vrat, šija, tilnik, nart, kolk, hrbet, rit, noga, rebro, komolec. Iz priimka *Kolenec* je najverjetneje izpeljano tudi krajevno ime *Kolenča vas* v občini Dobropolje (1823 Kolenzdorf). (Kos, 1985, 300, 301)

⁴⁰⁸ komper, -rja, m. = srakoper; veliki in mali k., Bolc-Erj. (Torb.) in komperica, f. = komper, Staro Sedlo-Erj. (Torb.) (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

V preteklosti so priimek zapisovali predvsem kot *Kolenz*, *Kolienz*, *Golenz* ali *Golienz*. Na Bavarskem najdemo naselje *Golenz* z enako imenovanim gradom. *Kolenz* je bil deklinski priimek babice znanega avstrijskega vojskovodje, viteza Andreja Baumkircherja, rojenega v Vipavi leta 1420. Njen brat *Greif* (zapisan tudi kot *Golentz*) je bil v letih 1326–1369 graščak na gradu Kolovrat pri Izlakah, leta 1444 pa tam najdemo tudi *Martina Kolenza*. Leta 1364 so v samostanu Mekinje pri Kamniku pokopali *Hansa Kolenza*, ki je zato daroval 1 hubo, kasneje pa še *Leopolda Kolenza*, ki je redovnicam poklonil dve kmetiji. Leta 1475 so Turki v spopadu pri Brežicah ujeli viteza *Hansa Kolienza* z gradu Kozjak v Suhi Krajini in zanj zahtevali odkupnino v višini 500 zlatnikov. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Merkù navaja priimek *Kolenc*, in sicer ga razlaga kot skrajšano obliko imena *Miklavž* oziroma *Nikolaj*. (Merkù, 2004, 36)

Bezljaj navaja priimek *Kolenc*, ki je razširjen po skoraj celotnem slovenskem območju, tudi na Koroškem; in priimek *Kolenec*, ki pa je poznan le v Kamniku in Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 279)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -c

Kolenik – Kolenik

Zapis v rokopisu: *Kolenik*

V AS je naveden priimek *Kolenik*. (Vačun Kolar, 2009, 37)

Feinigova navajata priimka *Kolenz* (izpeljujeta ga iz samostalnika *koleno*) in *Kolenik*, ki ga izpeljujeta iz priimka *Kolednik* (tisti, ki poje koleda, kolednjaki⁴⁰⁹). (Feinig, 2004/2005, 120)

Možna je tudi povezava s priimkom *Kolesnik* (izpeljan iz samostalnika *kolo*, *kolesa*). (N. P.)

Priimek pa je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *koleno* ali iz samostalnika *kol*. Bezljaj pri razlagi samostalnika *koleno* (rod, generacija, sorodstvo) navaja priimke, izpeljane iz njega: *Kolenik*, *Kolenec*, *Kolenc*, *Kolenič*, *Kolenko*. Tudi pri razlagi samostalnika *kol* navaja priimke, izpeljane iz samostalnika: *Kol*, *Kolc*, *Kole*, *Količ*, *Koljič*, verjetno tudi *Kolenc*. (Bezljaj II, 1982, 54,56)

⁴⁰⁹ koledováti -újem in kolédovati -ujem nedov. (á u; e) 1. etn. hoditi od hiše do hiše, zlasti med 25. decembrom in 6. januarjem, in s petjem ali igranjem želeti srečo: le malokje še koledujejo 2. nar. s petjem ali igranjem nabirati darove: na starost je veliko koledoval 3. nar. zahodno hoditi od hiše do hiše, zlasti zaradi klepetanja; vasovati: sosede so veliko koledovale (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Priimek bi lahko povezali tudi s priimkom *Kolednik*, ki je izpeljan iz samostalnika *koleda*, ki pomeni »božično obiskovanje od hiše do hiše«. Na tem mestu Bezljaj navaja priimka *Kolednik* in *Koležnik*. (Bezljaj II, 1982, 55, 56)

Bezljaj navaja priimek *Kolenik*, ki je poznan na Koroškem in v Celju. Navaja še priimek *Kolenc*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem; priimek *Kolenec*, ki je poznan v Kamniku in Gornjem Gradu; priimek *Kolenič*, ki ga najdemo v Ljubljani in Ilirski Bistrici; *Kolenz*, ki je poznan le v Brežicah, in priimek *Kolenko*, ki je poznan v nekaterih predelih Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 279)

Kotnik navaja priimek *Kolenik*, prvič zapisan leta 1524 (*Kolenigkh*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz samostalnika *kolednik* (der Neujahrssänger); iz istega samostalnika izpeljuje tudi priimek *Kolednik*. (Kotnik XIII, 2008, 28)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj poklicev/dejavnosti; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 3. izpeljava priimka iz poimenovanj sorodstvenih razmerij]

Priponsko obrazilo: -ik (ali -nik)

Luskač, Luskac/Luskavica

Zapis v rokopisu: *Luskazh, Luskhazh, Luskatsch, Luskaz, Lufkaz*⁴¹⁰, *Luskhaz, Luskazs, Lufkatz*⁴¹¹; *Luskauiza*⁴¹²

V AS sta navedena priimka *Luskač, Luskavica*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Kot priimek v Podpeci je zapisan tudi brez pripone – *Lusk*. Prvotni vzdevek je najverjetneje izpeljan iz večpomenskih samostalnikov *lusk* ali *luska* s pripomo -ač, osnovo današnjemu ledinskemu imenu *Luskrče* pa bi laže iskali v rastlinskih imenih. Mrdavšič navaja še priimek *Luskrc*, ki je prav tako izpeljan iz samostalnikov *lusk* ali *luska*⁴¹³ s pripomo -c. (Mrdavšič, 1988, 47; Mrdavšič, 2001, 62). V tem primeru bi lahko šlo za oznako za človeka s kožno boleznijo luskavico. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Luskar*, ki je poznan v Šmarjah ter v Celju in Ljubljani z okolico. (Bezljaj, 1974, 346)

Priponsko obrazilo: -ač, -ac/-(av)ica

⁴¹⁰ N. P.

⁴¹¹ N. P.

⁴¹² Priimek bi lahko bil tudi ženska oblika priimka *Luskavec*, ki v rokopisu ni zapisan. (N. P.)

⁴¹³ Bezljaj pri razlagi samostalnika *luska* navaja pomen 'lupina, otrobi' in 'tlesk, pok'. (Bezljaj II, 1982, 157)

Piko – Piko, Pike, Pikovc/Pikovica

Zapis v rokopisu: *Piko, Pikho, Picke, Pi(c/e)kouz; Pikouiza*

Pridevniški obliki v rokopisu: *Joseph, Pikou Kauz* in *Thomas Pikhou Hoffer cū ux.*

V AS so zapisani priimki *Piko, Pik* in *Pikovica*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Mrdavšič navaja priimka *Pik* in *Piko* ter krajevno ime *Pikovo* v Podpeci. Dodaja, da gre za prvotni vzdevek, nanašajoč se na postavo nosilca priimka, priimka pa sta izpeljana iz osnove *pika* s pripono *-o*. (Mrdavšič, 1988, 59; Mrdavšič, 2001, 74)

Bezljaj navaja priimka *Piko* in *Pike*, ki sta izpeljana iz francoske besede *pique*, kar pomeni sulica, kopje. V tem primeru bi priimek označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja, torej izdelovalec kopij. (N. P.) Beseda *pika* pa lahko pomeni marsikaj; osnova **pik-* se lahko uporablja za izpeljavo besed, ki nosijo pomen pikati, bosti, lahko pa pomenijo tudi majhnost, majhno količino nečesa; *pika* pa je tudi ime za vinsko trto (star. ita. *piccanello* je »z rozgo vred utrgan grozd«). (Bezljaj III, 1995, 35–36)

Feinigova navajata priimke *Pika, Pikalo, Picketz, Pikl* in *Piko*; slednjega izpeljujeta iz samostalnika *pek*. (Feinig, 2004/2005, 200) V tem primeru je prišlo do prehoda *ě > i*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Piko*, ki ga danes najdemo v Ljubljani in na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 449)

Kotnik navaja priimek *Piko*, zapisan leta 1725 (*Piko*) v župniji Pliberk in okolici. Dodaja: »Der hl. Wicho oder Wiggo war Bischoff von Augsburg, gestorben 756.« Priimek torej izpeljuje iz imena svetnika – *Sveti Vigo* ali *Viho* je bil škof iz Ausburga, ki je umrl leta 756. (Kotnik XIII, 2008, 196)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanja poklica/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: *-o, -e, -(ov)c/-(ov)ica*

Pirner

Zapis v rokopisu: *Pirner*

V AS je naveden priimek *Pirner*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Priimek morda izhaja iz nemške besede *die Birne*, ki pomeni *hruška* ali *buča* (ekspresivni pomen), torej bi lahko označeval človeka, ki ima sadovnjak hrušk ali pa ima veliko glavo ali hruškasto postavo. (N. P.)

Priimek bi lahko izhajal iz osnove *pir* v pomenu ženitovanje, gostija (izraz poznan že v 16. stoletju – Megiser); beseda *pirnja* pa pomeni proslavo ob ženitovanju v notranjskem narečju. *Pira* in *pirevica* pa sta 16. stoletju pomenila pšeno (pšenica). (Bezljaj III, 1995, 38–39)

Bezljaj navaja priimek *Pirnar*, ki je danes poznan v Novem mestu, Ljubljani in v Krškem. (Bezljaj, 1974, 452)

Priponsko obrazilo: -

Pukel, Pukil, Pukl, Pukul/Pukelnovica, Pukelka, Puklinka⁴¹⁴

Zapis v rokopisu: *Pukel, Pukell, Pukhell, Pukhil, Pukil, Pukll, Pukul; Pukelnouiza, Pukelka, Puklinka, Pukhlinka, Pukllinka, Puklingka*⁴¹⁵

V AS so zapisani priimki *Pukl, Puklenšica, Puklinica, Puklinka, Puklka* in *Puklovica*. (Vačun Kolar, 2009, 51)

Priimek je lahko nastal iz vzdevka na podlagi telesne hibe (grbe) prvotnega nosilca priimka, lahko pa je nastal tudi iz ledinskega imena *pukel (der Buckel*⁴¹⁶), ki pomeni grba, izboklina. (Mrdavšič, 1988, 64; Mrdavšič, 2001, 81) *Pukl* je tudi koroška narečna beseda za besedo *hrib*. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Pukel* in *Pukl*. (Feinig, 2004/2005, 220)

Bezljaj samostalnik *pukel* razlaga kot grbo in opozarja, da se beseda v tem pomenu pojavi že v 16. stoletju, razvila pa se je iz srvn. samostalnika *buckel* (polkrožno izbočeni kovinski okov pri ščitu). (Bezljaj III, 1995, 135)

Navaja priimek *Pukl*, a ga ne označi kot pojavljajočega se na Koroškem. Navaja še priimek *Puklin*, ki naj bi bil poznan le v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 493)

Kotnik navaja priimek *Pukel*, ki je bil prvič zapisan leta 1554 v občini Bilčovs, leta 1718 je zapisan tudi kot *Pokeltsch*; priimek *Pukl*, prvič zapisan leta 1757 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; leta 1707 (*Pukl*) je bil priimek zapisan v župniji Pliberk in okolici. Dodaja: »Pugelj ist ein Hammel, Schöps.« (Kotnik I, 1992, 24; Kotnik VI, 1999, 83; Kotnik XIII, 2008, 192–193) Pugelj je torej žival – koštrun, skopljen oven.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -/(in)ka, -ka, -(nov)ica

Ros, Rosar – Ros, Rosar, Ru(e)s (Rves)/Rosin(j)a

⁴¹⁴ Moška oblika priimka bi lahko bil tudi priimek *Puklin*, ki pa v rokopisu ni zapisan.

⁴¹⁵ Dodala N. P.

⁴¹⁶ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Zapis v rokopisu: *Rofs*⁴¹⁷, *Roffar*⁴¹⁸, *Rufs*⁴¹⁹, *Ruefs*⁴²⁰; *Rofsina*⁴²¹

V AS sta navedena priimka *Ros* in *Rosinja*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Najverjetneje gre za vzdevek, ki ga je nosilec priimka dobil po značilni barvi las (rdečelas). Priimek pa je lahko izpeljan iz nemškega živalskega imena *Ross* (konj). Mrdavšič navaja, da kot priimek nastopa v Črni na Koroškem tudi izpeljanka s pripono *-(e)c* (*Rosec*). Merku pa izvaja priimek *Rosic* iz osebnega imena *Erasmus*. (Mrdavšič, 1988, 67; Mrdavšič, 2001, 85).

Feinigova navajata priimka *Rösch*, *Roscher* in *Roschar*. (Feinig, 2004/2005, 235)

Bezljaj navaja priimek *Ros*, ki je poznan v Doljni Lendavi, Ljutomeru, Šmarjah, Gornjem Gradu, v Gorici in v Tolminu. Navaja še priimek *Rose*, ki je razširjen na Koroškem, Mariboru in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 522, 523)

Kotnik navaja priimek *Rosina* (*Kuna Rosinazin*), zapisan leta 1520 v Spodnji Zilji. Dodaja Bezlajevu razlago, da je priimek izpeljan iz glagolov *rusiti*, *rjaviti se*. Dodaja razlago: »Der Name könnte man mit Rotbart übersetzen.« (Kotnik XII, 128) Priimek bi torej lahko označeval nekoga z rdečo barvo brade, rdečebradca.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -, -ar/-inja

Srebro – Srebro/Srebrecica, Srebrecica

Zapis v rokopisu: *Srebro*; *Srebreciza*, *Srebrehiza*

V AS sta navedena priimka *Srebro* in *Srebrecica*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

V rokopisu se pojavi tudi pridevniška raba priimka *stephan frebretou roienka*.

Priimek je izpeljan iz vzdevka za gospodarja, ki je svoje poimenovanje dobil po barvi osivelih las (izpeljava iz pridevnika *srebrn*). (Mrdavšič, 1988, 68; Mrdavšič, 2001, 88)

Feinigova navajata priimek *Srebro*. (Feinig, 2004/2005, 274)

⁴¹⁷ N. P.

⁴¹⁸ N. P.

⁴¹⁹ N. P.

⁴²⁰ N. P.

⁴²¹ N. P.

Priimek bi morda bil lahko izpeljan iz samostalnika *sreber*, ki pomeni majhnega kmeta, soseda, člana soseske, brata, tovariša, pomočnika. Bezljaj navaja številne priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Srebrič, Srebernik, Srebrnjak, Sebenik, Sebernikar, Šeber, Šebernik, Šeberle*. Iz samostalnika *srebro* pa Bezljaj izpeljuje priimka *Srebrnič* in *Srebrn(j)ak*. (Bezljaj III, 1995, 305)

Bezljaj navaja priimek *Srebre*, ki je poznan na Koroškem, v Mariboru, Gornjem Gradu in Kranju. (Bezljaj, 1974, 570)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj položaja/stanja/statusa/dostojanstva]

Priponsko obrazilo: -e/-čica

Šepul – Šepul, Šipul/Šepulica

Zapis v rokopisu: *Schepull, Shepul, Shipull; Schepuliza*

V AS sta navedena priimka *Šepul* in *Šepulica*. (Vačun Kolar, 2009, 54–55)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *šepati* s pripono *-ul*. Lahko pa izvira tudi iz skrajšane oblike osebnega imena *Jožef/Josef/Sep/Sepl/Šepul*. (Mrdavšič, 1988, 70; Mrdavšič, 2001, 91)

Bezljaj navaja priimek *Šepul*, ki je poznan na Koroškem in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 597)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -ul/-ica

5.2.4.3 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ ZA ŠTEVILA (IZ »ŠTEVILSKIH VZDEVKOV«)

Cvanciker

Zapis v rokopisu: *Zuanciker*

V AS lahko najdemo priimek *Cvancikar*. (Vačun Kolar, 2009, 29)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega števnikar *zwanzig* s pripono *-er, -ar*. (N. P.)

Jakopin v intervjuju za časopis *Naši razgledi* navaja: »Številčnih vzdevkov naši predniki niso tako razdajali kot 'računarski' Rimljani; vidnejše mesto imajo števila 3, 7, 9 (*Tretjak, Sedmak,*

*Devetak*⁴²², za 10 nas je opeharil nem. *Cegnar* (iz *Zehner*)⁴²³ in mogoče romanski *Dežman*⁴²⁴.« (Jakopin, 1977, 38) Priimki, izpeljani iz poimenovanja števil, imajo torej obrazila *-ak* in *-(a/e)r*. V intervjuju Jakopin priimka *Cvanciker* ne omenja.

Feinigova navajata priimke *Zwanz*, *Zwanzger*, *Zwanzig* in *Zwanziker*. (Feinig, 2004/2005, 350)

Bezljaj navaja samostalnik *cvancigar*, ki pomeni dvajsetica in je razširjen po celotnem Balkanu. Priimkov, izpeljanih iz omenjenega samostalnika, ne navaja. (Bezljaj I, 1976, 69)

Kotnik navaja priimek *Cvanciker*, zapisan leta 1687 (*Zwanziger*) v prafari Marija na Zilji. Dodaja, da je bil *Zwanziger* nabornik⁴²⁵. (Kotnik XIV, 2009, 21, 49)

Priimek je prevzet iz nemščine.

Priponsko obrazilo: -

Cvelbar, Cvelber, Cvelfer, Cvelfar, Cvelfor/Cvelfer(i)ca, Cvelfar(i)ca

Zapis v rokopisu: *Zwelbar, Zuelber, Zuelffer, Zwelffer, Zhwelffer*⁴²⁶, *Zwelfe(r/i)*⁴²⁷, *Zwelfar*⁴²⁸, *Zwelffar, Zwelffor; Zwelfferiza, Zwelfferza, Zuelfferza, Zwelferza, Zwelffariza, Zwelfarza*

V AS se pojavi še ženska varianta priimka *Cvelbarica*. (Vačun Kolar, 2009, 29)

V rokopisu je zapisana pridevniška oblika priimka: *Florian Zwelfferou Hoffer cum ux*.

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega števnikar *zwölf* s pripono *-er*. (N. P.) *Zwölfer* je bil tudi član dvanajstčlanskega pravnega odbora. (Mrdavšič, 1988, 22; Mrdavšič, 2001, 30)

Feinigova navajata priimke *Cvelbar* (Feinig, 2004/2005, 39) in *Zwölbar, Zwölf, Zwölfer*. (Feinig, 2004/2005, 351) Izpeljujeta jih iz števila *Zwölf*.

Bezljaj navaja samostalnik *cvelbar*, ki pomeni »član odbora dvanajstih mož pri pravdi«. Dodaja priimek, ki je izpeljan iz omenjenega samostalnika, in sicer *Czwelifer*. (Bezljaj I, 1976, 69)

⁴²² V ležeči tisk postavila N. P.

⁴²³ V ležeči tisk postavila N. P.

⁴²⁴ V ležeči tisk postavila N. P.

⁴²⁵ vojaški obveznik pred služenjem vojaškega roka (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

⁴²⁶ Dodala N. P.

⁴²⁷ Nisem prepričana, ali gre za r ali i. Dodala N. P.

⁴²⁸ Dodala N. P.

Bezljaj navaja priimek *Cvelbar*, ki je razširjen po skoraj celotnem območju Slovenije; priimek *Cvelber*, ki je poznan v Krškem, Celju in Ljubljani, ter priimek *Cvelfer*, ki je razširjen v Celju in Kranju. Bezljaj nobenega od priimkov ne navaja za Koroško. Navaja še priimek *Čvelbar*, ki je razširjen le v Krškem. (Bezljaj, 1974, 82, 97)

Priimki so prevzeti iz nemščine.

[1. izpeljava priimka iz imenovanj položaja/stanja/statusa/dostojanstva]

Priponsko obrazilo: -/-ica

5.2.4.4 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ SORODSTVENIH RAZMERIC

Vičej, Vicej (Bicej, Bičej)

Zapis v rokopisu: *Withschei*⁴²⁹, *Witschei*, *Wizei*, *Wizhei*

Priimek, ki je naveden v Atlasu Slovenije: *Bičej*. (Vačun Kolar, 2009, 27)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *vic*, ki pomeni ujec, materin brat; izraz je izpričan tudi v 18. stoletju pri Gutschmannu (ženska oblika: *vičica* – ujna, materina sestra). (Bezljaj IV, 2005, 310) V tem primeru bi priimek označeval nosilca po poimenovanjih za sorodstvena razmerja – priimek je verjetno nastal iz pogostega poimenovanja neke osebe z *vic*. (N. P.) Priimek bi morda lahko izhajal tudi iz glagola *vicati*, kar pomeni mučiti, kaznovati. (Bezljaj IV, 2005, 311)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz nemškega samostalnika *der Witsch*, ki pomeni bič. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Wčej (Očej)*, ki je bil prvič zapisan leta 1613 v današnji občini Rožek. (Kotnik IV, 1996, 33)

Priponsko obrazilo: -ej

5.2.5 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ IMENOVANJ POLOŽAJA/STATUSA/STANJA/DOSTOJANSTVA

⁴²⁹ N. P.

V to skupino sem vključila priimke, ki so izpeljani iz poimenovanj po življenjskem položaju (na primer ubožec, izgnanec), po lastništvu posestva, kmetije; po dostojanstvu, po verski pripadnosti (kristjan, pogan) idr.

Abanar – Abanar/Abanarica

Zapis v rokopisu: *Abanar, Abanariza*

Marija Irma Vačun Kolar priimek poveže s priimkom *Abšner – Abšnerica* (Vačun Kolar, 2009, 27), ki se pojavi v Atlasu Slovenije, kar pomeni vzdevek za izgnanca; abanacija pomeni celoletni izgon iz države – cerkveni dolžnik. Priimek *Absner* navajata tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 15)

Priimek bi lahko izhajal tudi iz samostalnika *habàn* z onemitvijo h (nem. *der Bengel*)⁴³⁰, ki pomeni fant, pobalin. Lahko bi bil izpeljan tudi iz koroškega narečnega samostalnika *haba* (perut, krilo) oziroma iz glagola *habati*, pri katerem Bezljaj navaja mnogo pomenov: mahati s krili; drezati, suvati; čuvati, varovati se. Glagol *habati se* pomeni bahati se ali pa prillizovati se – v slednjem primeru bi lahko priimek označeval bahača, prilizovalca. Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *habiti*, ki pomeni zgrabiti, polastiti se; kvariti, škoditi, oslabeti. Lahko bi bil izpeljan tudi iz izposojenega starovisokonemškega samostalnika *habnar*, ki pomeni lončar (izraz je bil v rabi tudi pri Gutsmanu). (Bezljaj I, 1976, 189–190)

Priimek bi morda lahko povezali tudi s priimkom *Obenar*, ki se je kot hišno ime uporabljalo vse od konca 19. stoletja, čeprav je kmetija že v času Terezijanske dobe prešla v posest družine *Travnekar*, nato *Kraut*. Lednik navaja še žensko obliko priimka, in sicer *Obenarica*. (Lednik, 2001, 17)

Kotnik navaja priimek *Habnar*, zapisan leta 1748 v občini Bilčovs – nosilec naj bi bil po poklicu res lončar. Priimek najdemo tudi v današnji občini Bistrica v Rožu, prvič leta 1667; v občini Kotmara vas leta 1652 kot *Haffner*, leta 1646 pa je zapisana ženska oblika priimka (*Barbara Habnerza*); v občini Rožek, v občini Št. Jakob v Rožu leta 1640; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1661 (*Habnar, Habnarza, Abner*); v župniji Globasnica in Šteben; leta 1729 v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš (*Habner*); v Spodnji Zilji leta 1753 (zapis kot *Haffner, Habner* se ne pojavi – Kotnik namreč ta dva priimka enači). Dodaja, da sta izraza *habnar* in *hafner* narečna izraza za lončarja. (Kotnik I, 1992, 72; Kotnik II, 1993, 10, 40, 61; Kotnik III, 1995, 47, 99; Kotnik IV, 1996, 11–12, 109; Kotnik V, 1997, 148; Kotnik VI, 1999, 67, 80; Kotnik IX, 2004, 46; Kotnik XI, 2006/2007, 47–48; Kotnik XII, 2008, 33, 198)

Kotnik navaja: »Habnar ist die Berufsbezeichnung des Hafners.« *Habnar* je poklicni naziv za *Hafner* – oboje pomeni isto, torej lončar.

⁴³⁰ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>.

[1.izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj poklicev/dejavnosti]

Obrazila: -ar/-ica

***Božjak – Vožjak, Vosjak/Bosjakinja**

Zapis v rokopisu: *Woshiak, Wofsiak*⁴³¹, *Bofiakina*⁴³²

V AS sta navedena priimka *Božjak* in *Božjakinja*. (Vačun Kolar, 2009, 28)

Priimek bi bil lahko izpeljan iz samostalnika *bog* oziroma pridevnika *božji*. Mrdavšič navaja priimek *Bosjak*, ki bi lahko bilo izpeljan iz samostalnika *bês* (duh, pošast, prikazen), lahko pa gre za poimenovanje priseljenca iz Bosne. (Mrdavšič, 1988, 20; Mrdavšič, 2001, 27)

Poimenovanje *bosjak* bi lahko pomenilo 'tisti ki je bos', torej lahko bi šlo za oznako za reveža. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Bošnjak* in *Vošnjak* ter dodajata, da priimek označuje priseljenca iz Bosne. (Feinig, 2004/2005, 30, 316)

Bezljaj navaja priimek *Božjak*, ki je se pojavlja v Kamniku, Kranju, Krškem, Litiji, Šmarju, v Celju z okolico in Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 52)

Kotnik navaja priimek *Bošnjak*, prvič zapisan leta 1490 (*Wosner, Wassner, Wossner*); v občini Sele; priimek *Bosjak (Bosiak)*, zapisan leta 1576 v današnji župniji Globasnica in Šteben. (Kotnik VIII, 2002/2003, 31; Kotnik IX, 2004, 1576)

Priponsko obrazilo: -(j)ak/-inja

Budih – Vudih, Budih, Budeh

Zapis v rokopisu: *Wudich, Budih, Budich, Budeh*⁴³³

Kolarjeva navede kot varianto priimka priimek *Budna*, kot varianto priimka *Budich* pa zapiše priimek iz AS – *Vutek* (Vačun Kolar, 2009, 29), a menim, da gre v tem primeru za drug priimek, ki ni iz iste podstave. Priimek *Vutek* bi lahko bil izpeljan tudi iz korena *but-*, ki kot samostalnik pomeni *betico, bat, kij*. (Bezljaj I, 1976, 55)

⁴³¹ N. P.

⁴³² N. P.

⁴³³ Dodala N. P.

Priimek *Budih* verjetno izhaja iz samostalnika *budnik* – *buditelj*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Wudia* (*Budja*). (Feinig, 2004/2005, 337)

V Leksikonu priimkov na spletu je zapisan tudi priimek *Budihna*, za katerega je navedeno, da je nejasnega izvora in pomena, iz njega pa je gotovo izpeljan toponim *Budihni* v Vipavski dolini; morebiti izvira iz kakšega staroslovenskega atn., ki se začne z *Bud-* iz glagola *buditi*; mogoče spada sem tudi priimek *Budigna* v Gorici; kot priimki podobnega izvora so navedeni še *Budica*, *Budin*, *Budulič*. (<http://www.rodoslovje.com/>)

Merkù navaja priimek *Budin*, in sicer ga izpeljuje iz stare praslovanske osnove *bolŭ* (odličen, odličnjak), iz katere so nastali tudi sestavljeni slovenski priimki *Bolčina*, *Bolko*, *Bolkovič*, iz enako stare osnove *bad-* ali *bud-* (buden) pa priimki *Budica*, *Budihna*, *Budin* in *Budulič*. (Merkù, 2004, 19)

Na tem mestu bom citirala komentar Alenke Šivic-Dular o možnosti branja zapisov pri priimku:

»V primerih, kot je *Vutek*, v ZSSP kot viru slovenskih priimkov najdemo naslednje oblike: *Vute* (Dravograd, Maribor/levi breg), *Vutte* (Maribor/desni breg), *Vutek/Vütek* (Murska Sobota), ne najdemo pa nobenega ustrezne tvorjenosti (tj. ***Budek* oz. ***Butek*), prav tako ne tipa ***Bude*, ***Budek* oziroma prim. še: *Budič* (Kš, Lj), *Budihna* (Lo, M, Po, Se, Md, Go), *Budin* (T, Do, B, Se, Md, Go), *Budina* (La) / *Budna* (La, Dr, Š, B, Lj, M, GG), *Budinek* (R), *Budinič* (M), *Budja* (Kr, Do, Pt, Lt, Md/l, Lj, Pm); *Butej* (Dr, GG), *Butelj* (T), *Butenko* (Radovljica).« (Šivic-Dular, pismo po elektronski pošti)

Bezljaj navaja priimek *Budihna*, ki je danes razširjen v Logatcu, Mariboru, Postojni, Gorici in Tolminu. Navaja še priimke *Budija* (Murska Sobota, Ljubljana), *Budin* (Dolnja Lendava, Tolmin, Brežice, Sežana, Maribor, Gorica), *Budina* (Laško). (Bezljaj, 1974, 65)

Priponsko obrazilo: -ih

***Gotovnik/Gotovnica – Gotovnig, Gvetovnig, Gvetovnik/Gotovnica, Gvetovnica**

Zapis v rokopisu: *Gottounig*, *Guettounigg*, *Guettounig*⁴³⁴, *Guetounik*; *Gottouniza*, *Guetouniza*

V AS so navedeni priimki: *Gotovnik*, *Gotovnica*, *Gvetovnik* in *Gvetovnica*. (Vačun Kolar, 2009, 32)

Pri zapisu priimkov je opazna glasovna premena ô v uə (*Guettounigg*, *Guetounik*, *Guetouniza*), kar kaže na o-jevsko (*got-*) in ne u-jevsko (*gut-*) osnovo. (N. P.)

⁴³⁴ N. P.

Lahko da gre za izpeljanko iz pridevnika *gotov* s pripono *-nik*, ali pa izhaja iz svetniškega imena *Godihardus*, ali iz nemškega pridevnika *gut* (dober, koristen), lahko pa tudi iz nemškega samostalnika *Gut*, ki pomeni posestvo, kmetijo, z dvojno pripono *-(ov)nik*. Torej lahko gre za poimenovanje človeka, ki je lastnik nekega posestva/kmetije. Mrdavšič navaja še priimek *Gutovnik*. (Mrdavšič, 1988, 28; Mrdavšič, 2001, 37)

Tudi Lednik navaja priimka *Gutovnik* in *Gotovnik* z žensko obliko *Gutovnica*. (Lednik, 2001, 20)

Morda bi lahko priimek izpeljevali tudi iz samostalnika *gotovina*. (N. P.)

Priimek bi bil lahko izpeljan tudi iz samostalnika *gotej*, ki izhaja iz starovisokonemškega samostalnika *götte* in pomeni *boter*. (Bezljaj I, 1974, 165)

Feinigova priimek *Gottole* povežeta s priimki *Kathollnig*, *Katholnig* oziroma *Katolnig*, ki označujejo človeka po verski pripadnosti – katolika. (Feinig, 2004/2005, 69, 109)

Snoj zemljepisno ime *Gotenica* izpeljuje iz osebnega imena **Gotъ*, iz katerega je izpeljanih še mnogo drugih krajevnih imen; patronimik tega osebnega imena se ohranja v priimku *Gotič*. Ime gradu *Gotnik* pa izpeljuje iz srvnem. *guot*, ki pomeni ploden, dober. Dodaja, da je prvotni pomen tega imena 'plodno brdo'. (Snoj, 2009, 146–147)

Kotnik navaja priimek *Gutovnik*, prvič zapisan leta 1524 (*Guttonigkh*); leta 1663 je bil vpisan kot oče *Jury Gottounigk*, doma pri Sv. Jakobu v Mežici. Dodaja razlago: »Gutta ist die Apoplexie und Lähmung« (možganska kap; ohromelost, paraliza). (Kotnik XIII, 2008, 98, 200, 218, 288)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebne lastnosti; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 3. izpeljava priimka iz poimenovanj sorodstvenih razmerij]

Priponsko obrazilo: *-(ov)nik*, *-(ov)nig*/*-(ov)nica*

(*Gostenčnik) – Gostenčnica

Zapis v rokopisu: *Gostenzhniza*

V AS je navedena tudi moška oblika *Gostenčnik*, ki se v rokopisu ne pojavi. (Vačun Kolar, 2009, 32)

Feinigova navajata priimke *Gostenschnig*, *Gostenschnigg*, *Gostentschnig*. (Feinig, 2004/2005, 69)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz pridevnika in samostalnikov *gost* – *gozd* – *gošča*. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *gostač*, ki pomeni najemnik, dninar. V Ribnici na Pohorju je sinonim *oštac* (gostač), kar kaže na srednjevisokonemško besedo *Hofstat*,

Hovestat, iz česar so izpeljane tudi madžarska beseda *hostat* in slovaški *hošt'ak* in *hušt'ak* (prebivalec posebne skupine hiš na robu vasi; gost, tujec, trgovec). (Bezljaj I, 1976, 164, 165)

Priimek bi mogoče lahko povezali tudi s krajevnim imenom *Gosteče* (vas na južnem delu Sorškega polja). (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Gostenčnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru in v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 172)

[1. izpeljava priimka iz krajevnega imena]

Priponsko obrazilo: -nica

Grauf – Grauf/Graufinja

Zapis v rokopisu: *Grauff, Grauffinia*

V AS sta navedena priimka *Grauf* in *Graufinja*. (Vačun Kolar, 2009, 32)

Priimek je najverjetneje prevzet iz nemščine, ženska oblika pa je izpeljana iz nemškega plemiškega naziva *Graf* (grof) s priponski obrazilom *-inja*. (N. P.)

Merkù je v svojem delu nanizal vrsto priimkov, ki jih je uvrstil pod poklicne determinative in v podskupino poimenovanja po dostojanstvu, kamor je uvrstil tudi priimek *Graffig* po nemškem ustreznem naslovu *Graf*. (Merkù, 2004, 67–68)

Lednik priimek *Grauf* označi kot še živo obliko hišnega imena, čeprav so se Graufi že kmalu po letu 1830 preselili s kmetije v Mežico. Poleg tega navaja, da je priimek v Sloveniji dokaj neznan, najdemo ga še v Mariboru, v malce drugačni obliki, kot dokazuje Merkù, pa tudi na Primorskem. (Lednik, 2001, 22)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Grabštajn* (nemško *Grafenstein*) navaja, da je izpeljano iz srvnem. *grave* (grof) in *stein* (trdnjava). Dodaja, da ni izključeno, da je v prvem delu imena stvnem. osebno ime *Grava*. (Snoj, 2009, 148)

Feinigova navajata priimek *Graf* in različice: *Grafitsch, Gräfitsch, Gräfling* in *Grafschafter*. (Feinig, 2004/2005, 70)

Bezljaj navaja priimek *Graf*, ki ga danes najdemo na skoraj celotnem območju Slovenije. Poleg tega navaja tudi priimek *Grauf*, ki je razširjen le na Koroškem. Znan je tudi priimek *Grof*, ki je prav tako poznan na Koroškem, v Murski Soboti, Mariboru in Dolnji Lendavi, ter priimek *Graff*, razširjen le v Idriji. (Bezljaj, 1974, 175, 177, 182, 183)

Kotnik navaja priimek *Grauf*, prvič zapisan leta 1778 (*Grauf*) v župniji Pliberk in okolici; leta 1670 (*Groff*, kasneje *Graff*) v prafari Marija na Zilji. Dodaja: »Nach Gottschland entstand Grauf aus der älteren Bildung Gravulf.« (Kotnik XIII, 2008, 338; Kotnik XIV, 2009, 48–49)

Torej priimek *Grauf* je nastal iz stare tvorjenke *Gravulf* (nemški samostalnik *der Grauwolf* pomeni sivi volk – priimek je morda izpeljan iz živalskega imena).

Priponsko obrazilo: -/-inja

Hauser (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Hauser*

Priimek je najverjetneje prevzet iz nemškega samostalnika *der Hauser*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Hauser* (slovensko *Havžar*), ki ga izpeljujeta iz osebnega imena *Balthasar*; dodajata pa še drugo razlago, in sicer: »kdor vodi kmetijo« (Feinig, 2004/2005, 84) – priimek torej označuje nosilca po njegovem statusu, in sicer kot nekoga, ki je »glaven pri hiši«.

Bezljaj navaja priimek *Hauser*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru in v Prekmurju; in priimek *Hausser*, ki je poznan le na Ptujju. (Bezljaj, 1974, 196, 197)

Kotnik navaja priimek *Haus* in dodaja, da je najverjetneje nastal iz imena *Matevž* (*Mataus*); prvič je bil zapisan leta 1727 v občini Šmarjeta v Rožu. (Kotnik VII, 2001/2002, 12)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -

Hlapčič/Hlapčička

Zapis v rokopisu: *Hlaptschiz, Hlaptshizka*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *hlapec* in označuje nosilca priimka po njegovem statusu; nosilec je bil najverjetneje hlapec pri kakšnem kmetu. Prav tako je priimek enak samostalniku *hlapčič*, ki v narečju pomeni dečka. (N. P.) Izraz *hlapzhizh* najdemo pri Trubarju, Krelju, Dalmatinu, Megiserju in Gutsmannu. (Bezljaj I, 1976, 195)

Merkù navaja priimek *Hlapec*, in sicer v skupini priimov, ki so vezana na službo v okviru družine. (Merkù, 2004, 62) Navaja, da je priimek pogost na Goriškem, v vzhodni Furlaniji in v Karniji. (Merkù, 1982, 27)

Bezljaj navaja priimek *Hlapčič*, ki naj bi bil razširjen le v Konjicah. (Bezljaj, 1974, 203)

Priponsko obrazilo: -ič ali -/-ka

***Hed(ek), Hött – Hejd, Hödk, Hött/Hedovica, Hödovnica⁴³⁵, Höttin**

Zapis v rokopisu: *Heid, Hödk, Hött; Höttin, Ha'douiza⁴³⁶, Hödowniza*

Kolarjeva navaja priimke, ki so zapisani v AS: *Ed, Edovica, Edovnica*. (Vačun Kolar, 2009, 31)

Mrdavšič navaja dve varianti priimka: *Ed* in *Hed*. Razlago priimka lahko poiščemo v nekaterih starejših oblikah današnjih nemških samostalnikov *die Heide* (pušča, goljava, resa, resje; ajda) ali *der Heide* (pogan, nevernik). (Mrdavšič, 1988, 29; Mrdavšič, 2001, 39) Torej lahko gre za izpeljavo priimka iz lastnosti območja, kjer njen nosilec živi ali pa iz njegovega statusa/dejavnosti/lastnosti – nevernik. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Heid*, ki je izpeljan iz pimenovanja rastline – vresje. (Feinig, 2004/2005, 84)

V nadaljevanju citiram Alenko Šivic-Dular, in sicer njeno obravnavo pisno-etimološke problematike priimkov *Heid, Hoedk, Hoett (Hoedou(n)iza, Hoettin)*.

»V etimološkem smislu gotovo ne gre za slovansko podstavo, ampak za (jezikovno) nemško, vendar pa ostaja odprto vprašanje, ali ne gre morda za prevod kakega slovenskega poimenovanja (morda Ledinek < *lędina).

Tovrstni priimki (ZSSP 3, 191-192, 198) se pojavljajo v naslednjih oblikah: *Ajd* [Maribor, Konjice], *Ajd-ič* [Krško, Celje Maribor, Gornji grad, Ljubljana, Novo mesto], *Ajd-eš-ek, Ajd -išč-ek/ Ajd-iš-ek* (< *-ov-šč-ek??. -ič-ek??), *Ajdnik* [Krško, Celje, Konjice, Maribor, Ljubljana, Novo mesto], *Ajdovec, Ajdovšek* (:3); *Hajd* [Maribor], *Hajdič* [Murska Sobota, Ljutomer] (191-192); *Heid* [Konjice], *Heide* [Ljubljana] (:198).

Med priimkovnimi vzporednicami na Hrvaškem (LP 3, 214) najdemo tudi naslednje: *Ajdič* [Daruvar, Koprivnica], *Ajdovac* [Valpovo], *Ajdišek* [Osijek, Zagreb] (:3); *Hajd* [Osijek], *Hajdić* [Dubrovnik, Korčula; Daruvar, Kostajnica, Nova Gradiška, Virovitica] (:214); na Hrvaškem je obstajala močna nemška manjšina, s katero bi leksem lahko prišel na današnje Hrvaško.

Nemški priimkovni vzporednici nem. *Heide, Heyde* (prim. srednjenem./dolnjenem. *Heede*) so izpričani že od 12. st., so pa izvorno ali krajevno ime oz. mikrotoponim *Heide, Heida* ali pa apelativ, (že) srednjevisokonem. *heide* 'ebenes, unbebautes, wildbewachsenes Land, Heide', prim. tudi priimka *Heider, Heyder* (Familienbuch. Herausgegeben von Horst Naumann. VEB Bibliographisches Institut Leipzig 1987: 135-136).

Sklep: V prečrkovanju bi sama sledila izvorni obliki, morda pa z opozorilom na izgovor zaradi navezave na priimkovne variante *Ajd-ič*.« (Šivic-Dular, pismo po elektronski pošti)

⁴³⁵ Ta oblika bi lahko bila izpeljana tudi iz moške oblike *Hodovnik* (sicer bi moralo biti **Hodkovica*).

⁴³⁶ N. P.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine; 2. izpeljava priimka iz pomenovanj rastlin/delov rastlin]

Priponsko obrazilo: - ali -(e)k/-ov(n)ica, -in⁴³⁷

***Kapel, *Kapelan – Kapelano/Kapelanica, Kaplenica**

Zapis v rokopisu: *Capellano, capellano*⁴³⁸; *Capellaniza, Capleniza*⁴³⁹

Pri zapisu *capellano* ne gre za priimek, ampak za dodatek k priimku – naziv *kaplan*, na kar kaže mala začetnica in to, da je naziv obakrat zapisan brez dodanega osebnega imena. (N. P.)

Kolarjeva priimek povezuje s krajevnim imenom – *Železna Kapla (Kapelčanka, narečno Kapoučanka)*. (Vačun Kolar, 2009, 59, 74)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *kapela* – manjša cerkev, stranska ladja v cerkvi; samostalnik je izpeljan iz latinskega imena *capella* (plašč) v prenesenem pomenu. Iz samostalnika *kapela* je izpeljan tudi naziv *kaplan*. (Bezljaj II, 1982, 17) Priimek *Capellaniza* bi lahko označeval nosilko po značilnosti kraja, kjer prebiva – torej kjer je bila v bližini kakšna kapelica. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Cappellari, Kapeller, Kaplan, Kaplenig, Kappel*. (Feinig, 2004/2005, 36, 107)

Bezljaj navaja priimek *Kapelan*, ki je poznan le v Postojni, in priimek *Kapel*, ki je razširjen v Celju z okolico, Mariboru, Ljubljani, Postojni, Ilirski Bistrici. (Bezljaj, 1974, 250)

Priponsko obrazilo: -/-ica

Knez, *Kneze/Knezica – Knez, Knes, Knese/Knezica, Knesica, Knösica

Zapis v rokopisu: *Knes, Kness, Knefs*⁴⁴⁰, *Knefe*⁴⁴¹, *Knefee*⁴⁴²; *Knesiza, Knefiza*⁴⁴³, *Knefsiza*⁴⁴⁴, *Knöfiza*⁴⁴⁵

⁴³⁷ Nemško priponsko obrazilo za feminative.

⁴³⁸ Najverjetneje gre za naziv kaplan in ne za priimek.

⁴³⁹ Dodala N. P.

⁴⁴⁰ N. P.

⁴⁴¹ Dodala N. P.

⁴⁴² N. P.

⁴⁴³ N. P.

V AS sta navedena priimka *Knez* in *Knezica*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

V tem primeru gre za poimenovanje po dostojanstvu. Mrdavšič predvideva, da gre najverjetneje za zbadljiv vzdevek. Ime domačije je izpeljano iz osnove s pripono *-je*. Priimek je enak občnemu imenu *knez*, kasneje s pomenom *grof*. Je zelo pogost priimek v Sloveniji. (Mrdavšič, 1988, 36; Mrdavšič, 2001, 48).

Tudi Merkù uvrsti priimek *Knez* v skupino poimenovanj po dostojanstvu; doda še zanimiv podatek, da se je priimek v rezijanskih zapisih udomačil v popačeni obliki *Chinese*. (Merkù, 2004, 67)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Kneža* navaja še številna krajevna imena, izpeljana iz osnove *knez* < slovan. **kъnęzъ*, kar je izposojeno iz germ. **kuningaz* (kralj, vodja plemena), iz česar je izpeljan tudi priimek *Knez*, ki je prvotno najverjetneje označeval kmeta na knežjem fevdalnem posestvu. (Snoj, 2009, 191)

Feinigova navajata priimke *Knes*, *Kness*, *Knez*, *Kneschizt* in *Kneschar*, ki ga povežeta s priimkom *Graf*. (Feinig, 2004/2005, 117)

Bezljaj navaja priimek *Knez*, razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1976, 271)

Kotnik navaja priimek *Knez*, zapisan leta 1645 v Zgornji Vesci – Oberdörfli; v današnji občini Št. Jakob v Rožu leta 1521; v župniji Globasnica in Šteben leta 1564 (*Kness*); v Spodnji Zilji leta 1430 (*Chnes*). (Kotnik I, 1992, 74; Kotnik V, 1997, 204; Kotnik IX, 2004, 126; Kotnik XII, 2008, 23)

Priponsko obrazilo: *-/-ica*

Kumer – Kumer/Kumrinja

Zapis v rokopisu: *Cumer, Kumer, Kumrinia*

V AS sta navedena priimka *Kumer* in *Kumrinja*. (Vačun Kolar, 2009, 40)

Priimek najverjetneje izhaja iz nemške besede *der Kummer* (revščina, beda, žalost). V tem primeru priimek označuje nekoga, ki trpi revščino in pomanjkanje. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Kumer*, *Kummer*, *Kumerschek* in *Kummerer* in jih razlagata kot oznako za nekoga, ki je žalosten, v stiski. (Feinig, 2004/2005, 138)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz pridevnika *kumrn*, ki pomeni *suh*, *shujšan* ali iz glagola *kumrati*, *kumrneti* (hujšati). Bezljaj navaja tudi koroški narečni glagol *kumrati se* (biti

⁴⁴⁴ N. P.

⁴⁴⁵ N. P.

zaskrbljen). Pridevnik *kumer* pomeni *mršav* in tudi *ogaben, nečist, nagnusen*, samostalnik *kumrica* pa je ime za necepljeno hruško. Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *kum*, ki pomeni boter. (Bezljaj II, 1982, 109)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Kum* navaja, da je najverjetneje nastalo iz občnega imena *kum*, ki pomeni boter, kar lahko razumemo kot tabuistični nadomestek imena poganškega boga Peruna. Navaja tudi koroško ime *Kum*, izpeljano iz **komъ*, ki pomeni 'kepa' in 'hrib, vzpetina'. (Snoj, 2009, 219–220) Priimek bi lahko v tem primeru označeval nosilca po značilnostih kraja, kjer prebiva (kjer je hrib, vzpetina) ali po kraju, iz katerega izhaja.

Kotnik navaja priimek *Kumer*, ki je bil prvič zapisan leta 1612 v današnji občini Bilčovs. Dodaja, da priimek najverjetneje izvira iz osebnega imena *Khunemar*. Priimek najdemo tudi v današnji občini Kotmara vas leta 1655 (*Cumer*), v občini Št. Jakob v Rožu, in sicer je prvič zapisan leta 1656; v današnji občini Šmihel pri Pliberku (*Khumer*) leta 1524; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1535 (*Khumer, Katra Kumerzin*, l. 1708; dodaja razlago, da gre za vzdevek za človeka, ki je izpeljan iz samostalnika *kumara* – v tem primeru gre najverjetneje za nekoga, ki se drži kislo kot kumara). (N. P.) Priimek je bil leta 1652 zapisan tudi v Spodnji Zilji. Doda razlago: »Kumer ist der Gurke⁴⁴⁶.« (Kotnik I, 1992, 14, 60, 73; Kotnik II, 1993, 16; Kotnik V, 1997, 245; Kotnik VI, 1999, 18, 44; Kotnik XI 2006/2007, 24, 30, 54, 171; Kotnik XII, 2008, 59, 68)

Bezljaj navaja priimek *Kumer*, razširjen po celotnem območju Slovenije. (Bezljaj, 1976, 313)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe; 3. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 4. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -/-inja

Marhofer/Marhoferin, Marhoferica

Zapis v rokopisu: *Marhoffer; Marhofferin, Marhoff(...)*⁴⁴⁷

Kolarjeva pod eno skupino navaja priimke *Marholt, Marhoffer* in *Marčol* (Vačun Kolar, 2009, 42) – sama jih obravnavam vsakega zase. Delno priimke poveže tudi Snój.

Priimek bi lahko povezali s priimkom *Hoffer*, ki mu dodajata še različico *Marhoffer* in *Mayerhoffer*, katerih slovenski ustreznici sta *Pristovnik* in *Pristavnik*, ki se tudi pojavita v rokopisu (glej stran 222–223). (Feinig, 2004/2005, 88, 89, 159, 160) Priimek bi lahko bil nemška različica priimka *Pristavnik*. (N. P.)

⁴⁴⁶ Kumara.

⁴⁴⁷ Nerazločen zapis.

Priimek je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *marof*⁴⁴⁸ in *hof*, ki pomeni domačija. Priimek bi v tem primeru pomenil oskrbnika, lastnika, upravnika pristave. (N. P.)

Tudi Snoj pri razlagi zemljepisnega imena *Marof* navaja, da je pomen samostalnika *marof* pristava, prevzet pa je iz bavarske besede *Meierhof* v narečni izreki *mar(h)of* – prvotno oskrbnikova domačija, kar pa je zloženska iz nemškega samostalnika *Meier* (oskrbnik) in *Hof* (dvor, domačija). (Snoj, 2009, 253)

Kotnik navaja priimek *Marfer* (*Maierhoffer*), zapisan leta 1527 v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 187–188)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -Ø/-ica, -in

Najemnik – Najemnig, Najemnik/Najemnica

Zapis v rokopisu: *Naiemnig*, *Naiemnigg*⁴⁴⁹, *Naiemnigk*, *Naiemnik*, *Naiemnig*, *Naiemnikh*, *Najemnik*⁴⁵⁰, *Najemnigg*⁴⁵¹; *Najemniza*⁴⁵²

V AS so navedeni priimki *Najemnik*, *Najovnik*, *Najovnica*. (Vačun Kolar, 2009, 44/45)

Mrdavšič navaja priimka *Najevnik* in *Najovnik*, Feinigova pa priimek *Najemnik*. (Feinig, 2004/2005, 174)

Lednik navaja priimek *Najevnik* in žensko obliko *Najevnica* ter domneva, da ime najverjetneje izvira iz besede *najemnik*; manj verjetna se mu zdi izpeljava priimka iz predložne zveze *na jami*, saj položaj poznane hiše in posestva, od koder izvira priimek/domače ime, tega ne določa. (Lednik, 2001, 22) Mrdavšič pa priimek izpeljuje ravno iz predložne zveze *na jami* s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 54; Mrdavšič, 2001, 69)

Priimek *Najevnik/Najovnik* najdemo zapisan v urbarju iz leta 1524. (Mrdavšič, 1988, 54; Mrdavšič, 2001, 69).

Pri priimku je opazna glasovna premena mn > vn. (N. P.)

⁴⁴⁸ nižje pog. pristava: grof je šel pogledat, kako gospodarijo na njegovih marofih (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

⁴⁴⁹ Dodala N. P.

⁴⁵⁰ N. P.

⁴⁵¹ N. P.

⁴⁵² N. P.

Najverjetnejša razlaga se mi zdi, da priimek izvira iz poimenovanja po statusu kmetije – *najemnik*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Najovnik*, razširjen na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 399)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

Nott

Zapis v rokopisu: *Nott*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *die Not*, ki pomeni beda; priimek bi v tem primeru označeval nosilca priimka po statusu – v tem primeru bi šlo za človeka, ki trpi bedo, revščino. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Nott*; razlaga ni dopisana. (Feinig, 2004/2005, 178)

Bezljaj navaja priimek *Not*, ki je poznan v Kranju in v Novem mestu. (Bezljaj, 1974, 405)

Priponsko obrazilo: -

Novak – Novak

Zapis v rokopisu: *Nouak*

V AS je naveden priimek *Novak*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

Najverjetneje gre za poimenovanje za kmeta, ki se je naselil na neobdelani, zlasti hribovski zemlji in ki je s krčenjem gozda pridobival *novine*; priimek lahko označuje tudi novega priseljenca. (Mrdavšič, 1988, 55; Mrdavšič, 2001, 69)

Podobno razlago priimka poda tudi Merkù, in sicer zapiše, da sta priimka *Novak* in iz njega izveden priimek *Novakič* lastna kmetom, ki so ob prvi kolonizaciji in še dolgo pozneje krčili gozd za novine, pogosto tudi z ognjem. (Merkù, 2004, 60) Enako razlago priimka zapišeta tudi Feinigova. (Feinig, 2004/2005, 178)

»Ko smo nekje med osmim in devetim stoletjem prenehali biti nomadi in smo v novem fevdalnem sistemu postali kmetje, je to čas, v katerem se je že uveljavila frankovska oblast. Takrat postanemo obdelovalci zemlje in od takrat naši iščejo novo zemljo za pridelke.« (Merkù, Mladina, 2004, 42) Tako Merkù pojasnjuje veliko pogostost priimka *Novak*.

Priimek je izpeljan iz pridevnika *nov* s pripono *-ak*. Lahko pa je izpeljan iz občnega poimenovanja *novak* (novinec) (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Novak*, razširjen po celotni Sloveniji. (Bezljaj, 1974, 405)

Kotnik navaja priimek *Novak*, prvič zapisan leta 1777 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; v občini Šmihel pri Pliberku leta 1784; v župniji Globasnica in Šteben leta 1564 (*Nouagkh*); v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Nawagkh*); v prafari Marija na Zilji leta 1802 (*Novag*); v župniji Pliberk in okolici leta 1524 v zapisu *Nabagkh*, leta 1664 *Nouak*. Dodaja, da je priimek *Novak* pomeni novinec. (Kotnik V, 1997, 238; Kotnik VI, 1999, 131; Kotnik IX, 2004, 106; Kotnik XIII, 2008, 264, 319; Kotnik XIV, 2009, 71; Kotnik XV, 2011, 71)

Priponsko obrazilo: -ak ali -⁴⁵³

Papež, Papaž – Papa(š/ž), Pape(š/ž)/Papa(š/ž)in(j)a

Zapis v rokopisu: *Papash, Papesh; Papashina*

V AS sta navedena priimka *Papež* in *Papežinja*. (Vačun Kolar, 2009, 46)

Pri tem priimku gre za poimenovanje po dostojanstvu, podobno kot pri priimkih *Škof, Knez, Kralj*. (Mrdavšič, 2001, 72)

Tudi Merkù navaja priimek *Papež* in ga uvršča v skupino priimkov, izpeljanih iz poklicnih imen v podskupino poimenovanj po dostojanstvu. Poudarja, da Slovenci v preteklosti nismo v velikem številu opravljali tako visokih funkcij in v teh primerih botruje priimkom pomenski preskok: tak priimek si je namreč zaslužil človek, ki je služil oblastnikom. (Merkù, 2004, 67–68)

Bezljaj poleg etimološke razlage besede papež navaja priimke *Papež, Papeš, Papaž*, ki naj bi izhajali iz šaljivega homonima *pâpež* v pomenu *požeruh (pâpati – jesti)*. Ime *papež* je bilo prvotno naziv vsakega cerkvenega dostojanstvenika. (Bezljaj III, 1995, 8–9)

Feinigova navajata priimka *Papez* in *Papitsch*. (Feinig, 2004/2005, 190)

Bezljaj navaja priimek *Papaž*, ki ga danes najdemo v Celju in okolici, priimek *Papeš*, ki ga najdemo v Laškem, Logatcu in v Kranju, ter priimek *Papež*, ki je razširjen povsod po Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 424)

Kotnik navaja priimek *Papež*, zapisan leta 1430 (*Papes*) v Spodnji Zilji. (Kotnik XII, 2008, 25)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -/in(j)a

⁴⁵³ Če je priimek izpeljan iz pridevnika *nov*, je priponsko obrazilo -ak, če pa je izpeljan iz samostalnika *novak*, gre za konverzijo in priimek je brez obrazila.

Pristavnik, Pristovnik, Pristovšnik/Pristovnica

Zapis v rokopisu: *Pristaunik*⁴⁵⁴, *Pristaunikh*, *Pristounik*, *Pristoushnik*; *Pristouniza*

V AS sta zapisana priimka *Pristavnik* in *Pristavnica* ter krajevno ime *Pristava*. (Vačun Kolar, 2009, 51)

Mrdavšič navaja priimka *Pristav* in *Pristovnik*; prvega izpeljuje iz poimenovanja za človeka, ki je bil lastnik pristave, *Pristovnik* pa je ime za človeka, ki je prišel v Bistro iz bližnje Pristave. (Mrdavšič, 2001, 80)

Priimke bi morda lahko izpeljali iz pridevnika *pristen* in glagolnika *pristovati* (biti primeren, dostojen, spodoben). (Bezljaj III, 1995, 123)

Feinigova navajata priimka *Pristovnik* in *Pristavnik* ter ju izpeljujeta iz samostalnika *pristava*. (Feinig, 2004/2005, 218)

Bezljaj navaja priimke *Prestovnik* (Maribor), *Pristovnik* in *Pristovšek*; slednja sta poznana na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 485, 488)

Priimek bi lahko povezali s priimkom *Marhofer* (*Mayerhofer*).

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -nik, -(š)nik/-nica

Purgar, Purger – Purgar, Purger/Purgar(i)ca

Zapis v rokopisu: *Purgar*, *Purger*; *Purgariza*, *Purgarza*

V AS sta zapisana priimka *Purgar* in *Purgarica*. (Vačun Kolar, 2009, 51–52)

V rokopisu sta zapisani tudi pridevniški obliki: *Beden purgeriou offer*, (*sa*)⁴⁵⁵ *Benedict Purgarieui offer(ia)*⁴⁵⁶. Pri obliki *Beden purgeriou offer* je *purgeriou* občno ime – meščan, in ne priimek. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *der Burger*; gre za izposojeno občno poimenovanje; *purgar/purger* pomeni *meščan*; v tem primeru bi priimek označeval nosilca priimka po njegovem statusu. (N. P.)

⁴⁵⁴ Dodala N. P.

⁴⁵⁵ Prečrtano.

⁴⁵⁶ Dodala N. P.

Bezljaj navaja priimka *Purger* in *Purgar*, a ju ne označi kot pojavljajočega se na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 495)

Kotnik navaja priimka *Purger* (1748) in *Purgerin* (Marija Anna) (1777), zapisana v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik XIII, 2008, 201, 211)

Priponsko obrazilo: -ar, -er⁴⁵⁷/-(i)ca

5.2.6 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ RASTLIN/DELOV RASTLIN

Bob (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Bob*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz rastlinskega imena *bob*⁴⁵⁸. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Bobek*, ki je razširjen v precejšnjem delu Slovenije (Bezljaj, 1974, 43), v Leksikonu priimkov na spletu je priimek zapisan tudi za Koroško. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: -

Borovčnik – Borovčnik, (B/V)orovčnig, Vorovčnig/(B/V)oručnica, Borovčnica

Zapis v rokopisu: *Borouzhnik*⁴⁵⁹, *Borouzhnigk*, *Borouznigk*, *Worouzhnigk*, *Worouzhnigg*; *Woruzhniza*, *Borouzhniza*

Kolarjeva navaja krajevno ime iz AS Borovnikov vrh. (Vačun Kolar, 2009, 27)

Ime je izpeljano iz rastlinskega imena *borovec* s pripono *-nik*, označuje pa človeka, ki živi na kraju, kjer raste borovje. Znano je tudi krajevno ime *Borovnikov vrh*. (Mrdavšič, 1988, 19–20)

Feinigova navajata priimke *Boroučnik*, *Borovčnik*, *Borovnik* in *Borowitz*; vsi so izpeljani iz rastlinskega imena *borovec*. (Feinig, 2004/2005, 30)

⁴⁵⁷ Nemško obrazilo.

⁴⁵⁸ kulturna rastlina s sadovi v debelih strokih (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

⁴⁵⁹ Priimek je enkrat zapisan ob ženskem osebni imenu *Vrsula*.

Bezljaj ob razlagi samostalnika *bor* navaja številne toponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Borovnica, Foruniz, Borje, Bore, Borovak, Borovec, Botlje, Brovlje* idr. Navaja tudi priimke, izpeljane iz samostalnika *bor*: *Bori, Borič, Bork, Borjé, Borovak, Borovka*. (Bezljaj I, 1976, 34)

Bezljaj navaja priimek *Borovčnik*, ki je poznan le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 49)

Feinigova navajata priimka *Borovnik* in *Worounig*, ki sta izpeljana iz samostalnika *borovec*. (Feinig, 2004/2005, 334)

Kotnik navaja priimek *Borovnik*, zapisan v občini Železna Kapla-Bela leta 1524 (*Wärobernigkh*). (Kotnik XV, 2011, 24)

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

(**Breznik*) – *Bresnica, Breznica*

Zapis v rokopisu: *Bresniza, Brefniza*⁴⁶⁰

V rokopisu se pojavi le ženska varianta priimka, Kolarjeva dopiše moško varianto *Breznik*. (Vačun Kolar, 2009, 28) To je tudi eden izmed najpogostejših priimkov v Sloveniji. Ime je izpeljano iz rastlinskega imena *breza* s pripono *-nik* in označuje človeka, ki živi na kraju, kjer rastejo breze. (Mrdavšič, 1988, 20–21; Mrdavšič, 2001, 28) Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *brezno*; v tem primeru bi označeval nosilca po značilnostih kraja, kjer prebiva (v bližini brezna). (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Breznik*. (Feinig, 2004/2005, 32)

Merkù navaja priimek *Brezec*. Zanimivo je, da ga ne izpeljuje neposredno iz rastlinskega imena *breza*, temveč ga uvršča pod živalske vzdevke. Beseda *brezec* je v rabi kot pridevnik in kot samostalnik; kot pridevnik pomeni »lisast, pegast«, kot je lisasto brezovo lubje. Kot samostalnik pa je to ime, ki so ga dajali lisastim volom; verjetnejša se mu zdi druga razlaga. (Merkù, 2004, 57–58)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *breza* poudarja izredno frekventnost pri tvorjenju toponimov: *Breza, Brezje, Breznica, Breznik, Brezovo, Brezovec, Brezovica*. (Bezljaj I, 1976, 43)

Bezljaj navaja priimek *Bresnik*, ki je poznan le na Koroškem in v Mariboru, priimek *Breznik* pa je razširjen po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 58)

Kotnik navaja priimek *Breznik*, prvič zapisan leta 1564 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; priimek *Brezar* leta 1664 (*Briesy*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. (Kotnik VI, 1999, 34; Kotnik XI, 2006/2007, 15)

⁴⁶⁰ Dodala N. P.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -nica (ali -ica)⁴⁶¹

***Brinovec, *Brinovec – Vrince, Vrince, Vrince/Brinavka, Brinavka, Vrincevin(j)a, Vrincevica, Vrincevic**

Zapis v rokopisu: *Wrinouz, Wrinouz, Wrinuiz; Brinauka, Brinoukha, Wrinouzhina, Wrinauiza, Wrinouiz*

V AS se pojavijo možne variante priimka: *Brinovec, Brinavka, Brinavica, Brincevinja*. (Vačun Kolar, 2009, 29)

Mrdavšič navaja ime *Brinovec*, ime pa je izpeljano iz rastlinskega imena *brin/brinje* s pripono *-(ov)ec*, označuje pa človeka, ki živi v kraju, kjer raste brinje. (Mrdavšič, 1988, 21) Priimek je lahko izpeljan tudi iz rastlinskega imena *brincevine*. (N. P.)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *brinje* navaja številne toponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Brinje, Brine, Brin, Brinec, Brinek, Brince, Brinjšček, Brinarica*. (Bezljaj I, 1976, 44)

Bezljaj navaja priimek *Brinovec* (Laško, Celje in okolica, Gornji Grad) in priimek *Brinovec*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, a za Koroško ga ne navede. (Bezljaj, 1974, 59, 60)

Priponsko obrazilo: *-(ov)(e)c, -ic, -c/-ic(a), -ka, -in(j)a*

Čemernik – (Č/C)emernik, (Č/C)emarnik, Čemurnik/(Č/C)emernica, Čemarnica⁴⁶²

Zapis v rokopisu: *Tschemernik, Tshemernik, Zemernik, Zemernik, Zhemernigk, Zhemernikh, Zhemernik, Zhemernigg, Zemarnik, Zhemurnig; Zemerniza, Zhemerniza, Tshemarniza, Zhemarniza*

Osnova imenu je *čemer* (strup). Iz nje so nastala rastlinska imena: *čemerika*, iz teh ledinska (*Čemerje*) in šele iz teh potem priimek. Ledinsko ime je izpeljano iz besede *čemer* s pripono *-je*, priimek in hišno ime pa s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 23; Mrdavšič, 2001, 30)

Bezljaj navaja samostalnik *čemer*, ki pomeni strup, vnetje, žolč, slaba volja; pri Megiserju v 18. stoletju najdemo izraze *zhemer, zhemern*, iz česar izhajajo samostalniki *čemerika*,

⁴⁶¹ V primeru, da je priimek izpeljan iz samostalnika *brezno*.

⁴⁶² Kolarjeva navede pod to skupino priimkov tudi priimek *Zassarman, Zassarmaniza*, ki sem ga sama uvrstila v samostojno skupino.

čmerika, črmelika, iz le-teh pa so izpeljani priimki, kot so *Čemernica, Čamernik, Čemernik, Semernik, Čemerika, Čemernjak*. (Bezljaj I, 1976, 78)

Bezljaj navaja priimka *Čemrnig* in *Čemernig*, ki ju najdemo le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 88)

Kotnik navaja priimek *Čemernjak*, ki je bil zapisan že leta 1597 v občini Bilčovs. Izpeljuje ga iz značilnosti kraja, kjer raste mnogo čemerice ali čemerike oziroma čemerlike. Leta 1729 pa je bil priimek *Tschemerniäkh* zapisan v prafari Marija na Zilji. (Kotnik I, 1992, 31; Kotnik XIV, 2009, 28, 195)

Priponsko obrazilo: -nik/-nica

***Gobičnik – Gobičnig, Gobi(c/č)n(i)ca, Gubičnica**

Zapis v rokopisu: *Gobiznig*⁴⁶³; *Gobizhniza, Gobizniza, Gobizhnza, Gubizhniza*

V AS je naveden priimek *Gobičnik*. Kolarjeva navaja iz AS še današnji priimek *Gobanc* in krajevno ime *Gobančev vrh*. (Vačun Kolar, 2009, 32)

Gobičnik izhaja iz samostalnika *gobišče* (tj. kraj, kjer rastejo gobe) s končnico -*nik*. Še ohranjene pridevniške oblike *gobički-a-o* dokazujejo, da sta priimek in hišno ime nastala iz prvotnega ledinskega imena. (Mrdavšič, 1988, 27)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *goba* navaja priimke in toponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Gobnik, Gobna, Gobovca, Gobovci, Gobovšek*. (Bezljaj I, 1976, 154)

Bezljaj navaja priimek *Gobičnik*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 165)

Kotnik navaja priimek *Gobavc*, zapisan leta 1707 (*Gobauz*) v župniji Pliberk in okolici; priimek *Gobanc*, zapisan leta 1575 (*Gubanz*) v občini Železna Kapla-Bela. Izpeljuje ga iz nemškega samostalnika *der Herrenpilz* (*goban*). Dodaja tudi: »Gobavec scheint anzudeuten, dass das Haus einst für Aussätzige bestimmt war. In der Zeit der Kreuzzüe kamen etliche Aussätzige nach Europa, die dann ausserhalb der Städte und Ortschaften ihre Wohnungen zugewiesen bekamen, wie auch die Wasenmeister.« (Kotnik XIII, 2008, 195–196; Kotnik XV, 2011, 52) Iz razlage sklepam, da je bila hiša nosilca priimka nekoč namenjena gobavcem. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -nig/-nica

Je(d)lovčnik – Jedl(a/o)čnik, Jedlovšnik, Jedlovcnig, Jedlov(c/č)nik, Jedlovčnik, Jelovčnik, Jelovčič/Jelovčnica

⁴⁶³ Priimek dodala N. P.

Zapis v rokopisu: *Jedl(o/a)zhnik, Jedloushnikh, Jedloutshnih, Jedlouzhnig, Jedlouznig, Jedlouzhnigg, Jedlouzhnigk, Jedlouznigk, Jeloudshnik, Jeloudtshnik, Jeloudtshich, Jeloudznika*⁴⁶⁴; *Jeloudshniza, Jeloudtschniza, Jeloudtshniza, Jelouzhniza*

V AS sta navedena priimka *Jedlovčnik, Jedlovčnica*. (Vačun Kolar, 2009, 34)

V rokopisu sta zapisani pridevniški obliki in *Juri Jeglau'znikhou offer*⁴⁶⁵.

Mrdavšič navaja priimke *Jedlovčnik, Jedlovec, Jedlovc*. *Jedlovc* je prvotno ime jelovega gozda, pozneje ledinsko ime. *Jedlovec* se razprostira na obeh straneh Javorskega potoka, zato domačini dodajajo posestvoma levi prilastek *Ludranski* in *Javorski*. Ledinsko ime je izpeljano iz drevesnega imena *jela/jelka* s pripono *-(ov)ec*, priimek in domače ime pa iz tega s pripono *-nik*. (Mrdavšič, 1988, 32; Mrdavšič, 2001, 44)

V nekaterih priimkih je ohranjena stara glasovna skupina *-dl*, pri drugih pa je opazen prehod *dl > l*. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz zemljepisnega imena *Jelovec*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Jedlovčnik*, ki ga izpeljujeta iz rastlinskega imena jelka. (Feinig, 2004/2005, 98)

Bezljaj navaja priimek *Jedlovčnik*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 229)

Priponsko obrazilo: *-nik (-nig)*⁴⁶⁶/*-nica*

Jesenik – Jesenik, Jesenig/Jesenica

Zapis v rokopisu: *Jefenik*⁴⁶⁷, *Jessenik*, *Jefsenik*⁴⁶⁸, *Jeffenik*⁴⁶⁹, *Jefsenig*⁴⁷⁰, *Jessenigg*; *Jefeniza*⁴⁷¹, *Jesseniza, Jefseniza*⁴⁷²

⁴⁶⁴ R. ed. sam.

⁴⁶⁵ Dodala N. P.

⁴⁶⁶ V primeru, da je priimek izpeljan iz imena *Jedlovec*.

⁴⁶⁷ N. P.

⁴⁶⁸ N. P.

⁴⁶⁹ N. P.

⁴⁷⁰ N. P.

⁴⁷¹ N. P.

⁴⁷² N. P.

V AS sta navedena priimka *Jesenik*, *Jesenica*. (Vačun Kolar, 2009, 34)

Ime je izpeljano iz drevesnega imena *jesen* s pripono *-nik*. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Jesenik*, ki je razširjen v Kranju, Ptuju, v Celju z okolico, Ljutomeru, Mariboru in na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 235)

Kotnik navaja priimek *Jesenik*, prvič zapisan leta 1814 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; priimek *Jesenk*, zapisan leta 1586 (*Jessenkho*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad; dodaja zanimivo razlago, da je *jesenko* jesenski, pozno rojeni otrok. (Kotnik V, 1997, 211; Kotnik X, 2006, 93–94)

Priponsko obrazilo: *-ik (-ig)/-ica*

***Jesevnik, *Je(s/z)ovnik, *Je(š/ž)ovnik – Jesonik, Jesonig⁴⁷³/Jesonica**

Zapis v rokopisu: *Jessonik, Jefonig⁴⁷⁴; Jessoniza⁴⁷⁵*

V AS sta zapisana priimka *Jesevnik* in *Jesevnica*. (Vačun Kolar, 2009, 35)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz drevesnega imena *jesen* s dvojno pripono *-(ov)nik*. Mrdavšič navaja, da so iz iste osnove, a z različnimi priponami, tovrstni priimki na Slovenskem dokaj pogosti. (Mrdavšič, 1988, 33)

Feinigova navajata priimek *Jeschounig*. (Feinig, 2004/2005, 101)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz drevesnega imena *jelša* (jelševje). Če gre za priimek *Ježovnik*, je izpeljan iz samostalnika *ježa*, ki pomeni travnik med dvema ravninama ob vodi. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Jesovnik*, katerega razširjenost omeji le na Gornji Grad. Navaja tudi priimek *Ješovnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru in v Ljutomeru. (Bezljaj, 1974, 235)

Priponsko obrazilo: *-(ov)nik/-(ov)nica*

(*Kokal(j)) – Kokalica

Zapis v rokopisu: *Kokaliza*

⁴⁷³ Nemški zapis za priimek *Ješovnik*.

⁴⁷⁴ Dodala N. P.

⁴⁷⁵ N. P.

V AS sta navedena priimka *Kokalj*, *Kokaljica*. Danes je v rabi tudi oblika priimka *Kokal*. V rokopisu se pojavi le ženska oblika priimka. (Vačun Kolar, 2009, 36)

Priimek izhaja iz samostalnika *kokalj*.⁴⁷⁶ (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Kokal* in *Kokalj*. (Feinig, 2004/2005, 120)

Bezlaj navaja samostalnik *kokaljica*, ki je ime vrtno rastline, iz katere pa so izpeljani sledeči slovenski priimki: *Kokolj*, *Kokol*, *Kokole*, *Kokalj*, *Kokal*. (Bezlaj II, 1982, 54)

Bezlaj navaja priimka *Kokal* in *Kokalj*, ki sta razširjena v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezlaj, 1974, 277)

Kotnik navaja priimek *Kokal*, ki se pojavlja v občini Bistrica v Rožu, zapisan leta 1652; v Spodnji Zilji leta 1652. Doda, da je priimek izpeljan iz rastlinskega imena za divjo rastlino. Leta 1521 je bil priimek *Kokalj* v prafari Marija na Zilji zapisan kot *Kakall*. (Kotnik III, 1995, 106; Kotnik XII, 2008, 67–68; Kotnik XIV, 2009, 120–121, 260–261)

Priponsko obrazilo: -ica

(*Pelin) – Pelinka⁴⁷⁷

Zapis v rokopisu: *Pelinka*

V AS sta navedena priimka *Pelinka* in *Pelin*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

V rokopisu se pojavi le ženska oblika priimka.

Priimek bi lahko bil izpeljan iz poimenovanja zdravilne rastline s svetlo sivimi listi grenkega okusa – pelina. (N. P.)

Priponsko obrazilo: -ka

(*Ramšak) – Ramšica, Rambšica

Zapis v rokopisu: *Ramshiza*⁴⁷⁸, *Rambshiza*⁴⁷⁹

V AS sta navedena priimka *Ramšak* in *Ramšica*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

⁴⁷⁶ kókalj -a m (ó) med žitom rastoči plevel s škrlatno rdečimi cveti: kokalj in plavice. (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

⁴⁷⁷ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka.

⁴⁷⁸ N. P.

⁴⁷⁹ N. P.

Priimek bi lahko izhajal iz rastlinskega imena *ramšelj*⁴⁸⁰, ki ga najdemo tudi v Pleteršnikovem slovarju.

Feinigova navajata priimka *Ramšak* in *Romšak*. (Feinig, 2004/2005, 225)

Bezljaj navaja priimek *Ramšak*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 503)

Priponsko obrazilo: -ica

Riedl – Riedl

Zapis v rokopisu: *Riedl*

V AS je naveden priimek *Riedl*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz rastlinskega nemškega imena *das Ried* (ostričevka). (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Redl*, *Riedel* in *Riedl*. (Feinig, 2004/2005, 228; 231)

Bezljaj navaja priimek *Riedl*, ki je razširjen na Koroškem, pa tudi v Kamniku, Krškem, Ljutomeru in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 516)

Priponsko obrazilo: -

****Rož, *Ruš – Rue(ž/š)***

Zapis v rokopisu: *Ruesh*

Kolarjeva priimek povezuje s priimkom *Ravšer*. (Vačun Kolar, 2009, 60)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *die Rausch*, ki pomeni opitost, pijanost ali pa iz nemškega glagola *rauschen*, ki pomeni šumeti, šelesteti, ropotajoče se premikati. Priimek bi lahko v tem primeru označeval človeka, ki je velikokrat pijan in zaradi tega povzroča hrup. Lahko da gre za prehod o > ue; ue ne preide v au, razen če gre za napako. Priimek *Rož* je enak imenu dravske doline, območju rožanskega narečja. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *ravš* oziroma *ravšelj*; prevzeta sta iz nemške besede *Rausch* (*Alpenrose*) ali iz srednjevisokonemške besede *rusch*, *rusche* (ločje). (Bezljaj III, 1995, 156) Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnikov *ruš* in *ruša*; Bezljaj navaja priimke: *Ruča*, *Rušič*, *Rušje*, *Ruša*, *Rušno*. *Ruša* pomeni vrhnjo plast zemlje z rastlinjem;

⁴⁸⁰ *rámšelj* -šlja m (á) nar. žanjevec: na travniku je zadišal ramšelj; regrat, kislica in ramšelj (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

fraza *biti pod rušo* pomeni *biti mrtev*, a Bezljaj tu opozarja, da takšna pomenska motivacija pri vseh imenih ni nujna. (Bezljaj III, 1995, 209)

Mrdavšič navaja priimek *Rašešnik*, ki ga izpeljuje iz samostalnika *raš*, *raševina* (vrsta blaga) ali *rašča* (rast, raščenosť). (Mrdavšič, 2001, 82, 83) Morda bi lahko tako izpeljevali tudi obravnavani priimek.

Bezljaj navaja priimek *Roža* (Murska Sobota) in priimek *Roš* (Maribor). (Bezljaj, 1974, 523, 525)

[1. izpeljava priimka iz osebnostnih lastnosti]

Priponsko obrazilo: -

Smrečnik – Smrečnik, Smre(c/č)nig, Smr(c/č)nig, Smirečnig, Smričnik, Smrečnik/Smrečn(i)ca, Smrečica, Smre(c/č)nica, Smre(c/č)enca

Zapis v rokopisu: *Schmrezhnig*⁴⁸¹, *Schmrznig*, *Smrietschnigg*⁴⁸², *Smrezhnigk*, *Smretshnik*, *Smrietshnik*⁴⁸³, *Smrezhnik*, *Smreznik*, *Smrezhnikh*⁴⁸⁴; *Shmrezniza*, *Smretshenza*, *Smretshniza*⁴⁸⁵, *Smrezhniza*, *Smrezhiza*⁴⁸⁶, *Smreizheza*⁴⁸⁷, *Smrezenza*⁴⁸⁸, *Smrezniza*, *Smrezhnza*, *Smriezniza*

V AS sta navedena priimka *Smrečnik* in *Smrečnica*. (Vačun Kolar, 2009, 53/54)

Priimek najverjetneje izhaja iz rastlinskega imena *smreka* s pripono *-nik*. Označuje človeka, ki živi na kraju, kjer rastejo smreke oziroma kjer je kakšen smrekov gozd. (N. P.)

Krajevno in domače ime, v Mežici znano še danes, se imenuje *Smrečnikovo*.

Feinigova navajata priimek *Smretschnig* in ga prav tako izpeljujeta iz rastlinskega imena *smreka*. (Feinig, 2004/2005, 169)

⁴⁸¹ N. P.

⁴⁸² N. P.

⁴⁸³ N. P.

⁴⁸⁴ Dodala N. P.

⁴⁸⁵ N. P.

⁴⁸⁶ Dodala N. P.

⁴⁸⁷ Dodala N. P.

⁴⁸⁸ Dodala N. P.

Lednik navaja priimka *Smrečnik* in *Smrečnica*: z imenom *Smrečnikovo* je bil leta 1968 poimenovan osnovani stanovanjski zaselek Mežice. (Lednik, 2001, 18)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *smreka* navaja priimka *Smrekar* in *Smrečnik*, ter številne toponime: *Smrekovec*, *Smrečno*, *Smrečje*, *Podsmreka*, *Podsmrečje* idr. (Bezljaj III, 1995, 276)

Bezljaj navaja priimek *Smrečnik*, ki je poznan na Koroškem, v Kamniku, Mariboru, Gornjem Gradu, Celju z okolico in Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 562)

Kotnik navaja priimek *Smrečnik*, zapisan leta 1725 (*Smrietschnig*) v današnji občini Šmarjeta v Rožu; leta 1563 (*Schmiriznickh*) v župniji Globasnica in Šteben (na tem mestu dodaja razlago, da je blizu Smričnikove hiše gozd Schmiritschje, kot je bilo zapisano leta 1820; leta 1524 (*Smarietschnigkh*) v župniji Pliberk in okolici; leta 1769 v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad (dodaja: »Smričnik »ist ein Siedler in Fichtenwald (v smrečju)«; gre torej za nekoga, ki je naseljen tam, kjer je smrekov gozd, in »Smrečnik ist ein Fichtenbauer« – torej (nekdo – kmet, ki živi v bližini smrekovega gozda). (Kotnik VII, 2001/2002, 32; Kotnik IX, 2004, 115–116; Kotnik XIII, 2008, 322, 337; Kotnik X, 2006, 24)

Priponsko obrazilo: -nik (-nig)/-ica

5.2.7 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ POIMENOVANJ ŽIVALI/DELOV ŽIVALSKEGA TELESA

(**Gačnik*) – *Gacnica*

Zapis v rokopisu: *Gazniza*

Kolarjeva navaja tudi moško obliko priimka *Gačnik*, ki pa se v rokopisu ne pojavi. (Vačun Kolar, 2009, 31)

Feinigova navajata priimek *Gačnik* in ga povežeta s priimkom *Katschnig*, ki je izpeljan iz slovenskega živalskega imena *kača*. (Feinig, 2004/2005, 61)

Priimek bi mogoče lahko povezali s priimkom *Gatnik*, ki je najverjetneje izpeljan iz samostalnika *gat*, ki pomeni jez, ježa, nasip, ograja. Bezljaj navaja številne toponime, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Gača*, *Gače*, *Hače*, *Gačnik*, *Gačnjek*. Iz samostalnika *gat* bi lahko bil izpeljan torej tudi priimek *Gačnik*, ki ga Bezljaj sicer navaja kot toponim. (Bezljaj I, 1976, 140)

Bezljaj navaja priimek *Gačnik*, ki je razširjen po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. Navaja tudi priimek *Gatnik*, ki pa je poznan le v Brežicah in v Gorici. (Bezljaj, 1974, 152, 156)

Keber priimek *Gačnik* izpeljuje iz krajevnega imena *Gače*; prvotno je bil to *Gačni prebivalec*, kasneje pa se pojavi izpeljava na *-nik*. (<http://tvslo.si/predvajaj/priimkovna-delavnica/ava2.45959115/>)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: *-nica*

Jelen – Jelen

Zapis v rokopisu: *Jellen*

V AS je naveden priimek *Jelen*. (Vačun Kolar, 2009, 34)

Priimek je enak živalskemu imenu *jelen*. (N. P.)

Feinigova navaja priimek *Jelen* in iz samostalnika *jelen* še mnoge druge izpeljane priimke. (Feinig, 2004/2005, 98)

Priimek *Jelen* navajata tudi Merkù (Merkù, 2004, 54) in Lednik. (Lednik, 2001, 23)

Bezljaj ob razlagi živalskega imena *jelen* navaja številne toponime, ki so izpeljani iz njega: *Jelenje, Jelenik, Jelenja vas, Jelendol* idr. Priimkov ne navaja. (Bezljaj I, 1974, 225)

Bezljaj navaja priimek *Jelen*, ki je razširjen po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 230)

Kotnik navaja priimek *Jelen*, zapisan leta 1524 (*yelen*) v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad. Dodaja, da je priimek izpeljan iz živalskega imena *jelen*. Priimek je bil prvič zapisan tudi leta 1615 (*Jellen*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik X, 2006, 18–19; Kotnik XIII, 2008, 274)

Priponsko obrazilo: -

Keber – Keber

Zapis v rokopisu: *Keber*

Kolarjeva navaja priimek *Kebr* iz AS. (Vačun Kolar, 2009, 36)

Feinigova navajata priimek *Keber*, ki bi lahko bil izpeljan iz slovenskega narečnega izraza za *čeber*, ali pa iz živalskega imena za insekt. (Feinig, 2004/2005, 110)

Merkù priimek *Keber* izvaja iz poimenovanja žuželk, ki so včasih sitne in zoprne, s tem pa je metaforični pomen priimka še jasnejši. (Merkù, 2004, 56)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *keber* (hrošč) navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Keber, Kebr, Kebrič*. (Bezljaj II, 1982, 27)

Bezljaj navaja priimek *Keber*, ki je razširjen v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 257)

Kotnik navaja priimek *Keber*, zapisan leta 1646 (*Kheuer*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Izpeljuje ga iz živalskega imena *hrošč* (der Käfer). (Kotnik XI, 2006/2007, 160)

Priponsko obrazilo: -

Komar – Komar

Zapis v rokopisu: *Comar*

V AS je naveden priimek *Komar*. (Vačun Kolar, 2009, 36)

Priimek je enak živalskemu imenu *komar*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Komar*, (Feinig, 2004/2005, 122), prav tako tudi Merkù. (Merkù, 2004, 56)

Bezljaj navaja priimek *Komar*, ki je poznan v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 281)

Kotnik navaja priimek *Komar*, zapisan leta 1603 (*Comär*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz živalskega imena *komar*. (Kornik XIII, 2008, 60)

Priponsko obrazilo: -

Kos – Kos, Kosinja

Zapis v rokopisu: *Coss, Koss; Kossinia*

V AS sta navedena priimka *Kos, Kosinja*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Priimek je enak živalskemu imenu *kos*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Kos*; podata zanimivo razlago, ki se navezuje na osebostne in telesne lastnosti nosilca priimka: »to ti je kos« (pretkan in zvit človek) ali »črnolas, dober pevec«. (Feinig, 2004/2005, 125)

Merkù navaja priimek *Kos*, ki je bil v Štanjelu znan že leta 1498. (Merkù, 2004, 55)

Bezljaj navaja priimek *Kos*, ki je razširjen po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 288)

Priponsko obrazilo: -/-inja

Kozel, *Kozelj, Kožel, *Koželj – Kosel, Kožel, Košel/Ko(š/ž)elka

Zapis v rokopisu: *Coshel, Coshell, Kofel*⁴⁸⁹, *Koshel, Kofhel*⁴⁹⁰; *Kofhelka*⁴⁹¹

Kolarjeva priimke poveže s priimkom *Kozel* iz AS. (Vačun Kolar, 2009, 38/39)

Nisem gotova, ali gre v tem primeru za en in isti priimek ali za dva različna – *Kozel* in *Kožel(j)*. Navajam ju skupaj in dopisujem več možnih izvorov.

Priimek *Kozel* je enak živalskemu imenu *kozel*. (N. P.)

Kolarjeva navaja tudi priimek *Kašel* (Vačun Kolar, 2009, 35), sama pa sem v zapisu *Coshel* namesto a prepoznala o, zato gre najverjetneje za varianto priimka *Kožel – Kozel*, ki ga izpeljemo iz živalskega imena. Najverjetnejša se mi zdi ta razlaga, spodaj pa sem vseeno navedla še nekatere druge možnosti. (N. P.)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Kašelj* navaja, kjer so še danes razvaline gradu; izvira iz latinske besede *castellum* (trdnjava, grad). Ime bi lahko bilo izpeljano tudi iz srednjeveškولاتinske besede *casale*, ki pomeni kmečka hiša, kmečki zaselek in je izpeljanka iz *casa* (hiša). Zemljepisno ime *Kostel* pa je izpeljano iz samostalnika *kostel*, narečno *kastel* (trdnjava, zatočišče) (iz lat. *castelum* – utrjeno mesto, trdnjava, ki je manjšalnica od *castrum* – trdnjava, grad). Iz samostalnika *kastel* izpeljuje priimke *Kastelic, Kastelec, Kastelc*. (Snoj, 2009, 187, 202–203)

Feinigova navajata priimek *Koželj*. (Feinig, 2004/2005, 126)

Priimek bi lahko povezali tudi s priimkom *Kaštel/Kastel* (izpad črke -t), ki ga navaja Mrdavšič. (Mrdavšič, 2001, 47) Danes je ohranjeno samo še ledinsko ime *na Kaštelu*. Ljudska etimologija ga povezuje s samostalnikom *kastel*⁴⁹². Ime pa bi lahko nastalo tudi iz samostalnika *kašča* (shramba za žito) (Bezljaj II, 1982, 22) po prehodu -šč v š. Lahko pa bi ga povezali tudi s samostalnikom *kašelj*. (N. P.)

⁴⁸⁹ N. P.

⁴⁹⁰ N. P.

⁴⁹¹ N. P.

⁴⁹² *kastél* -a m (ę) 1. arheol. rimska utrdba kvadratne oblike: zavarovati mejo s kasteli; kasteli ob Donavi; 2. knjiž. grad, trdnjava: španski kasteli) in rimsko naselbino na Prevaljah (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>) Bezljaj navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Kastelec, Kastelic, Kostevc, Kostevšek*. (Bezljaj II, 1982, 22)

Priimek je enak samostalniku *koželj*, ki pomeni »železna os pri mlinskem kamnu, vretenu«, *koželjar* pa pomeni izdelovalca koželjev. Bezljaj navaja priimek *Koželj*, izpeljan iz omenjenega samostalnika. (Bezljaj II, 1982, 77)

Feinigova navajata priimka *Kosel* in *Koselj*. Navajata tudi priimka *Kašel* in *Kašl* in ga izpeljujeta iz priimka *Kaspar*, ki je nastal iz osebnega imena enega od svetih treh kraljev – *Gaspar* (*Gašper*). (Feinig, 2004/2005, 126, 108)

Lednik navaja priimek *Kozel*. (Lednik, 2001, 23)

Bezljaj navaja priimke *Kosel*, *Koselj*, *Kozel* in *Kozelj*, ki so razširjeni v nekaterih predelih Slovenije; Bezljaj jih za Koroško ne navaja. Poleg naštetih navaja še priimek *Koželj*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 289, 295, 296) Navaja še priimka *Kašel* in *Kašl*, ki naj bi bila razširjena le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 254) Navaja še priimek *Koželj*, ki je poznan po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem; priimek *Kožel*, ki je razširjen na Koroškem, v Šmarjah, Litiji, Celju z okolico in Mariboru; priimek *Koželjc*, ki je poznan le v Ljubljani z okolico, in priimka *Koželjnik* in *Koželnik*, ki sta razširjena na Koroškem, v Ljubljani z okolico in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 296)

Kotnik navaja priimek *Kozel*, zapisan leta 1582 (*Khäsl*) v župniji Pliberk in okolici. Priimek je enak živalskemu imenu *kozel*. (Kotnik XIII, 2008, 186–187)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj poklicev/dejavnosti; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -/ka

***Maček – Macig, Mačik**

Zapis v rokopisu: *Mazigkh*, *Mazhik*

V AS je naveden priimek *Maček*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Feinigova navajata priimek *Maček* (Feinig, 2004/2005, 156).

Priimek je enak živalskemu imenu, a Merkù navaja, da je v dvomih, ali naj priimek *Maček* tolmači kot živalsko, rastlinsko ime po roži nekaterih rastlin, ali pa kot starodavno osebno ime. (Merkù, 2004, 56)

Priimek *Maček* je zapisan tudi v Leksikonu priimkov, kjer je podana razlaga, da je priimek zoonim in označuje prebrisanega, iznajdljivega človeka. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Bezljaj navaja priimek *Maček*, ki je razširjen po celotnem slovenskem območju, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 348)

Kotnik navaja priimek *Maček*, prvič zapisan leta 1551 (*Matschigkh*) v občini Kotmara vas; leta 1609 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; priimek *Maček*, prvič zapisan leta 1648 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad leta 1610 (*Mätscheckh*) (dodaja razlago, da maček pomeni tudi sidro); leta 1665 v zapisu *Mazigk*, leta 1719 pa kot *Mazhek* v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik II, 1993, 57; Kotnik V, 1997, 231; Kotnik VI, 1999, 72, 87; Kotnik X, 2006, 105; Kotnik XIII, 2008, 211, 275)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za rastline/dele rastlin; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: - ali (-ig, -ik < -ek)

***Mravlja, Mravla, *Mravljak, *Mravlak – Mravla, Mravlak, Mravle/Mravlakina, Mravlica, Mravlinka**

Zapis v rokopisu: *Mraula, Mraulak, Mraule; Mraulakina, Mraulakhina, Mrauliza, Mraulinka*

V AS so navedeni priimki: *Mravlja, Mravljak, Mravljakinja, Mravljica, Mravljinica*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Priimek je izpeljan iz živalskega imena *mravlja* s pripono *-k*, ime domačije pa s pripono *-ija* (*Mravljakija*). (Mrdavšič, 1988, 52; Mrdavšič, 2001, 67)

Merkù navaja priimek *Mravlja*, ki spada v skupino imen žuželk, ki so zoprne in sitne. (Merkù, 2004, 56)

Bezljaj ob razlagi živalskega imena *mravlja* navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Mravlje, Mrevlje, Mravlak, Mravinc*. (Bezljaj II, 1982, 199)

Bezljaj navaja priimka *Mravljak* in *Mravlak*, ki sta razširjena na Koroškem, na Ptuju, v Celju z okolico, Mariboru in v Ljubljani. Navaja še priimek *Mravlag*, poznan na Koroškem in v Ljutomeru; priimek *Mravlja*, ki je razširjen na Koroškem, v Ljubljani in njeni okolici ter v Logatcu. Priimek *Mravljek* lahko najdemo le v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 391)

Priponsko obrazilo: - ali [-(j)a⁴⁹³], -(j)ak, -e/-inja, -ica, -inka

Muhovc (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Muhouz*

⁴⁹³ Mrav- je osnova, l je epentetičen kot pri zemlja. Priimek pa je lahko izpeljan neposredno iz živalskega imena *mravlja*. (N. P.)

Osnova imena je samostalnik *muha*; Mrdavšič navaja, da je dopustna razlaga, da je šlo sprva za vzdevek, ki je označeval muhastega človeka. (Mrdavšič, 1988, 53)

Feinigova navajata priimka *Mucher* in *Muchitsch*, ki sta izpeljana iz samostalnika *muha*. (Feinig, 2004/2005, 171)

Merkù navaja priimek *Muha* in ga uvršča v skupino poimenovanj po žuželkah, ki so včasih sitne in zoprne, zato je v tem primeru pomen priimka še jasnejši. (Merkù, 2004, 52, 56)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *muha* navaja številne priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Muhar*, *Muher*, *Muhovnik*; manj verjetna se mu zdi izpeljava priimka *Muhič*, priimek *Muha* pa je hipokoristika priimka *Much*. (Bezljaj II, 1982, 205)

Bezljaj navaja priimka *Muha* in *Muhič*, ki sta razširjena v večjem delu Slovenije. (Bezljaj, 1974, 393)

V Leksikonu priimkov je naveden tudi priimek *Muhovec*, ki je razširjen na Koroškem, v Celju z okolico in v Gornjem Gradu. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Muheč* (*Muhič*), ki ga najdemo v današnji občini Št. Jakob v Rožu, prvič zapisan leta 1521; v Spodnji Zilji leta 1678 (*Muchauiz*). (Kotnik V, 1997, 18; Kotnik XII, 2008, 216)

Priponsko obrazilo: -(ov)(e)c

****Nahtigal*, *Nachtigal* – *Nachtigal*⁴⁹⁴**

Zapis v rokopisu: *Nachtigal*

V AS je naveden priimek *Nahtigal*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Najverjetneje izhaja iz nemške besede *die Nachtigall*, ki pomeni *slavec*, *mali slavček*. Potemtakem je priimek izpeljan iz nemškega živalskega imena. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Nahtigal* (*Nactigall*). (Feinig, 2004/2005, 174)

Bezljaj navaja priimek *Nachtigal*, ki je poznan na Koroškem in v Ljubljani ter njeni okolici; priimek *Nachtigall*, ki je razširjen v Kranju in Ljubljani ter njeni okolici, ter priimek *Nahtigal*, ki ga najdemo v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 398, 399)

Kotnik navaja priimek *Nachtigall*, zapisan leta 1536 (*Nachtigall*) v občini Železna Kapla-Bela. (Kotnik XV, 2011, 38)

Priponsko obrazilo: -

⁴⁹⁴ Priimek sem pustila v izvorni obliki, ker gre za tujo podstavo.

***Oven, *Ovnič – Ovun/Ovnicka, Ovnička, Onička**⁴⁹⁵

Zapis v rokopisu: *Ouun; Ounizka, Ouniska, Onizhka*

V AS so navedeni priimki *Oven, Ovnič, Ovnička* in krajevno ime *Ovčji vrh*. (Vačun Kolar, 2009, 46)

Priimek *Oven* je enak imenu ovčjega samca, *Ovnič* pa je prav tako izpeljan iz tega imena z dodano manjšalno pripono *-ič*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Ounitsch*. (Feinig, 2004/2005, 188)

Bezljaj navaja priimek *Oven*, ki je razširjen v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. Navaja še priimek *Ovnič*, ki naj bi bil poznan le v Laškem in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 418) Priimek *Ovnič* je danes razširjen tudi na Koroškem. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Ovnič*, zapisan leta 1549 (*Onitsch*) v župnjiha Radiš, Golšovo in Podgrad; dodaja, da je priimek izpeljan iz poimenovanja za mladega ovna. Priimek *Ovnič* je bil leta 1682 (*Onitsch*) zapisan v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz živalskega imena *oven*. (Kotnik X, 2006, 104, Kotnik XIII, 2008, 78)

Priponsko obrazilo: *-/(i)čka*

Parčnik, Perčnik, Per(č/c)nig, Par(č/c)nig/Per(č/c)nica, Parčnica, Par(č/c)nikin

Zapis v rokopisu: *Partshnik, Pertshnik*⁴⁹⁶, *Perzhnig, Perzhnik, Perznik, Pertshnik, Perts(h/f)nik*⁴⁹⁷, *Perzhnig, Perzhnigg, parz[n]ig; Pertshniza, Perzhniza, perzniza, Partshniza*⁴⁹⁸, *parznikin*

Pridevniška raba v rokopisu: *Partshnikou roienco, Parznikin (Radigundus)*.

Mrdavšič navaja priimek *Prčnik*, ki bi bil lahko izpeljan iz živalskega imena *prč*, ki je narečni izraz za kozla (neskopljeni kozel). (Mrdavšič, 1988, 62; Mrdavšič, 2001, 79)

Priimek bi lahko izhajal iz samostalnika *prča* (vrsta traku – primer: »kravo na prči pasti«, v slednjem pomenu znana pri Jarniku – *perzha*) ali iz srbohrvaškega glagola *prčiti se* (biti ohol, visoko se držati). (Bezljaj III, 1995, 107)

⁴⁹⁵ Pri tem priimku morda manjka *-u*, morda pa gre za priimek *Onič*, ki bi lahko bil varianta priimka *Ovnič*.

⁴⁹⁶ N. P.

⁴⁹⁷ N. P.

⁴⁹⁸ Dodala N. P.

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *prhčati*.⁴⁹⁹

Feinigova navajata priimke *Prček*, *Perček* in *Perchinig*; slednjega izpeljujeta iz glagola *prhati*. (Feinig, 2004/2005, 194)

Merkù navaja priimek *Perčič*, ki ga izpeljuje iz osebnega imena *Peter*. (Merkù, 2004, 29)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za osebnostne lastnosti]

Priponsko obrazilo: -nik, -nig/-nica

Rapir (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Rapir*

Feinigova navajata priimek *Rapp*, ki je izpeljan iz samostalnika *der Rabe* (krokar, vran) ali pa iz samostalnika *Rappe*, ki pomeni črnega konja, vranca. (Feinig, 2004/2005, 226)

Priimek bi morda lahko bil izpeljan iz samostalnika *rapa*, ki pomeni guba na koži; pridevnik *rapast* pa pomeni gubast, v različnih narečjih nosi pridevnik več pomenov: vzhodnoštajersko pomeni *puhel*, gorenjsko *klavrn*, prekmursko *hrapav*, *grudast*. (Bezljaj III, 1995, 151)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe]

Priponsko obrazilo: -ir

Rogan, Rogar – Rogan, Rogar

Zapis v rokopisu: *Rogan*⁵⁰⁰, *Rogar*

V AS je naveden priimek *Rogar*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Priimka bi lahko bila izpeljana iz živalskega imena *rogač* kot priimek *Rogačnik* (v prenesenem pomenu je ime za hudiča ali moža, ki ga vara žena, s pripono *-nik*). (Mrdavšič, 2001, 84)

Feinigova navajata priimka *Rogatsch* in *Rogatschnig*. (Feinig, 2004/2005, 234)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *rog* navaja priimka, izpeljana iz njega: *Rožič*⁵⁰¹ in *Rogel(j)*. (Bezljaj III, 1995, 191) Priimek *Rogel* obravnavam v nadaljevanju.

⁴⁹⁹ prhčati, -âm nekatere hruške je treba prhčati (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

⁵⁰⁰ N. P.

Bezljaj navaja priimka *Rogan* in *Rogač*, a nobenemu od njiju ne pripiše pojavljanja na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 520)

Kotnik navaja priimek *Rogar*, zapisan leta 1705 (*Rogar*) v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik XIII, 2008, 149)

Priponsko obrazilo: -an, -ar

Škorjanc, *Škorjanec, *Škerjanc, *Škerjanec, *Škrjanec, *Škrjanc – (Š/S)kurjanc, (Š/S)kurjanic, (Š/S)kurjanko/(Š/S)kurjanica, (Š/S)kurjanka

Zapis v rokopisu: *Skurianz*⁵⁰², *fkurianz*⁵⁰³, *Skurianiz*, *Scurianko*; *Skurianiza*, *fcuriankha*⁵⁰⁴

V AS so navedeni priimki: *Škorjanc, Škorjanica, Škorjanka*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Priimek je najverjetneje izpeljan iz živalskega imena *škrjanec, škorec* ali pa iz samostalnika *skorja*. (N. P.)

Feinigova navajata priimke *Skorianz, Škorianz, Škorjanc* in *Skorjanz*. Vse izpeljujeta iz živalskega imena *škrjanec*. Navajata pa še priimek *Schurian*, ki ga izpeljujeta iz osebnega imena *Jurij*. (Feinig, 2004/2005, 258, 267)

Bezljaj navaja priimke *Škerjanc, Škerjanec, Škerijanc, Škrjanc, Škerjanc, Škrjanec*, ki so razširjeni v precejšnjem delu Slovenije; za Koroško jih ne navaja. (Bezljaj, 1974, 603, 606)

Kotnik navaja priimek *Škrjanc*, prvič zapisan leta 1524 (*Sgorianz, Skarjanz*) v občini Šmihel pri Pliberku; v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1603 (*Scorianz*); dodaja, da je Škrjanc pogost priimek in da je izpeljan iz ljubkovalnega imena za *škrjanca* (die Lerche); v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1535 (*Skoriantz*). (Kotnik VI, 1999, 30, 102, 124; Kotnik XI, 2006/2007, 36, 62–63, 95)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -, -ko/-ka, -ica

⁵⁰¹ Kotnik ob zapisu priimka *Rožič* navede, da je izpeljan iz samostalnika *rožič* (Johannisbrot). (Kotnik XV, 2011, 79)

⁵⁰² Priimek se enkrat pojavi tudi ob ženskem imenu (*Nusa Skurianz*).

⁵⁰³ N. P.

⁵⁰⁴ N. P.

5.2.8 IZPELJAVA PRIIMKOV IZ ZEMLJEPISNIH IMEN IN IZ POIMENOVANJ NARODNOSTI/KRAJEVNE PRIPADNOSTI

Hrovat – Hrovat

Zapis v rokopisu: *Hrouat*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz narodnostnega imena *Hrvat*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Hrobath* (pomeni prebivalca Hrvaške – torej *Hrvat*). (Feinig, 2004/2005, 92)

Merkù navaja priimka *Hrvatin* in *Hrvatič*, ki kažeta na hrvaško poreklo prišlekov. (Merkù, 2004, 70–71)

Bezljaj pod razlago samostalnika *Hrvat* navaja priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Hrovat*, *Hrovatin*, *Hrouatin*. Navaja tudi toponim *Crouuat*, poznan na Koroškem (1065–73). *Hrvašček* je pri Vodniku pomenil zahodni veter, *hrvatica* pri Danjku vrsta suknje, *hrvatovščak* pa vrsta grozdja. (Bezljaj I, 1976, 205)

Bezljaj navaja priimek *Hrovat*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudio na Koroškem. Navaja še priimek *Hrovath*, ki pa je poznan le v Murski Soboti in v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 212)

Kotnik navaja priimek *Hrvat*, zapisan leta 1606 (*Khrabath*) v prafari Marija na Zilji. (Kotnik XIV, 2009, 244)

Priponsko obrazilo: -

Kalc – Kalc (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Calz*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *kal* v pomenu blato, usedlina, mlaka. Bezljaj navaja številne priimke, izpeljane iz omenjenega samostalnika: *Kalar*, *Kališ*, *Kališnik*, *Kališčar* idr. (Bezljaj II, 1982, 10) Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po značilnosti kraja, kjer prebiva – torej nek močvirnast prostor, prostor, kjer je mlaka. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz poklicnega imena *tkalec*. (N. P.)

Priimek bi lahko povezali tudi s krajevnim imenom *Kal*, ki se v rokopisu samostojno pojavi trikrat (u' Kalu). Slednja razlaga se mi zdi najverjetnejša. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Kalc*, ki je razširjen v Ljubljani, Sežani in v Ilirski Bistrici. (Bezljaj, 1974, 246)

Kotnik navaja priimek *Kavc*, zapisan leta 1770 (*Kauz*) v današnji občini Sele; leta 1703 (*Kauz*) v Spodnji Zilji; leta 1648 (*Kautschitsch*, *Kauz*) v prafari Marija na Zilji. Dodaja, da je priimek izpeljan iz poklicnega imena *tkalec* (*kavc*); nemška različica priimka je *Weber*. (Kotnik VIII, 2002/2003, 33; Kotnik XII, 2008, 218, 232, 254; Kotnik XIV, 2009, 132, 196)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanja poklica/dejavnosti]

Priponsko obrazilo: -(e)c ali -

***Koroš – Haroš, Horos, Horoš, Oro(š/s), Haraš, Araš, Aroš/Horosa, Horosica, Horošica, Arošica, Orošica**

Zapis v rokopisu: *Harosch, Horos, Horosh, Horosh⁵⁰⁵, Orosh, Oros⁵⁰⁶, Harasch⁵⁰⁷, Arash, Arosch⁵⁰⁸; Horosa, horosiza, Horoshiza, Aroshiza⁵⁰⁹, Oroshiza⁵¹⁰*

V AS so navedeni priimki: *Koroš, Koroša, Korošica*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Pridevniški obliki v rokopisu: *Marina Horoshoua festra* in *Cuna Horosaua offraua⁵¹¹*.

Osnova imena bi lahko bila vrsta blaga *karaš, karoš (raš)* ali nemški samostalnik *das Kar* – krnica, gorska kotlina. Zapisano varianta priimka *Oroš* pa bi lahko primerjali s priimkom *Oraš* in iz njega izpeljanima priimkoma *Orož* in *Oražem*, ki so stare slovenske oblike svetniškega imena *Erasmus*. (Mrdavšič, 2001, 51–52).

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz imena prebivalca, ki živi na Koroškem. (N. P.) Tudi v Leksikonu priimkov na spletu je poleg priimka *Korošec* dodana razlaga, da je priimek izpeljan iz poimenovanja pokrajine Koroške. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Feinigova navajata priimke *Korosch, Koroschetz, Korosec, Korošec, Arras*. (Feinig, 2004/2005, 125, 20)

⁵⁰⁵ N. P.

⁵⁰⁶ Dodala N. P.

⁵⁰⁷ Dodala N. P.

⁵⁰⁸ Tri priimke (*Harasch, Arash, Arosch*) k tej skupini dodala N. P.

⁵⁰⁹ Dodala N. P.

⁵¹⁰ Dodala N. P.

⁵¹¹ Dodala N. P.

Navajata tudi priimek *Orosch*, a ga izpeljujeta iz osebnega imena *Erazem*. (Feinig, 2004/2005, 187)

Bezljaj navaja priimek *Arauš*, ki je poznan le na Koroškem, in priimek *Haroch*, ki je razširjen le v Krškem. Navaja še priimek *Koroš*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 10, 195, 288)

Kotnik navaja priimek *Koroš*, prvič zapisan leta 1524 (*Karosch*) v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz samostalnika *karas/karoš*, ki je vrsta blaga oziroma španskega sukna. (Kotnik XIII, 2008, 122–123)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine; 2. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: *-/-a, -ica*

Kranjc, Krajnc – Kranic, Krajnc, Kranc/Kranica, Krančka, Krančnica

Zapis v rokopisu: *Craniz, Krainz, Kranz; Craniza, Krantzka, Crantshniza*

V AS so navedeni priimki *Kranjc, Kranjčica, Kranjčka*. (Vačun Kolar, 2009, 39)

Najverjetneje gre za poimenovanje po poreklu, torej priimek je ime za priseljenca s Kranjskega ali iz Kranja. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Kranz*. (Feinig, 2004/2005, 130)

Merkù navaja priimke *Kranjac, Kranjc, Kranjec* in pisane oblike, ki jih lahko preberemo v tržaških imenikih: *Cragnazzi, Cragnez, Crainz, Krainz, Kranz*. (Merkù, 2004, 71)

Lednik navaja priimek *Kranjc*. (Lednik, 2001, 18, 22)

Bezljaj ob razlagi imena mesta *Kranj* navaja priimke, izpeljane iz omenjenega poimenovanja: *Krajnc, Kranc, Krančič, Krančan* in tudi *Krnel, Krnelj, Krnjev*. (Bezljaj II, 1982, 81)

Bezljaj navaja priimek *Kranc*, ki je poznan na Koroškem, v Mariboru in Kamniku; priimek *Kranjc*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem; priimek *Kranjec*, ki je razširjen v večjem delu Slovenije, in priimek *Kranjc*, ki je poznan v Litiji. (Bezljaj, 1974, 299)

Kotnik navaja priimek *Krajnc*, ki je bil na območju današnje občine Bilčovs prvič zapisan šele leta 1742; v današnji občini Bistrica v Rožu, v današnji občini Rožek leta 1597; v današnji občini Št. Jakob v Rožu leta 1530; v današnji občini Šmihel pri Pliberku leta 1655; v današnji župniji Globasnica in Šteben (*Crainer*); v župnijah Radiše, Golšovo in Podgrad leta 1692 (*Kreinzi*); v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1758 (*Krainz*); v Spodnji Zilji leta 1453 (*Chrainer*); v župniji Pliberk in okolici leta 1524 (*Krainzer*); leta 1660 (*Crainer*) v prafari Marija na Zilji. Dodaja: »Krajnc ist der Krainer.« (Kotnik I, 1992, 14; Kotnik III, 1995, 15;

Kotnik IV, 1996, 16, 58, 66, 105; Kotnik V, 1997, 71, 162, 233; Kotnik VI, 1999, 84; Kotnik IX, 2004, 83; Kotnik X, 2006, 97; Kotnik XI, 2006/2007, 14; Kotnik XII, 2008, 41, 102, 186; Kotnik XIII, 2008, 163–164; Kotnik XIV, 2009, 98, 154–155, 183, 209–210, 244, 250)

Priponsko obrazilo: -/-nica, -ka

Kraut – Kraut, Krautin(j)a

Zapis v rokopisu: *Kraut, Kraut(...)*⁵¹², *Krauth; Krautina, Krauthina*

V AS sta navedena priimka *Kravt* in *Kravtinja*. (Vačun Kolar, 2009, 39)

Priimek *Kraut* bi se lahko razvil iz narodnostnega imena *Hrvat*. (N. P.)

Feinigova navajata priimka *Kraut* in *Kräuter*; prvega povezujeta z narodnostno pripadnostjo *Hrvat*, možna pa je povezava tudi s samostalnikom *zelika, zel, zelje*; drugi priimek določita kot označevalca nosilca kot nabiratelja in prodajalca zelišč. (Feinig, 2004/2005, 130)

Priimek bi torej lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *der Kraut*, ki pomeni zelišče, kislo zelje ali listje. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Kraut*, ki je poznan v Mariboru, Krškem, Celju z okolico, v Ljubljani, Kamniku in Novem mestu. (Bezljaj, 1974, 301)

Kotnik navaja priimek *Kraut*, prvič zapisan leta 1535 v današnji občini Šmihel pri Pliberku. (Kotnik VI, 1999, 15)

[1. izpeljava priimka iz imenovanja poklica/dejavnosti; 2. izpeljava priimka iz poimenovanja rastlin/delov rastlin]

Priponsko obrazilo: -/-in(j)a

Kuhel(j) – Kuhel, Kuhil/Kuhlin(i)ca, Kuhlinka

Zapis v rokopisu: *Kuhel, Kuhell, Kuchel, Kuchell, Kuchil, Kuhe(j/l)*⁵¹³; *Kuchlinca, Kuchlinka*

V AS so navedeni priimki: *Kuhel, Kuhljinica, Kuhljinca*. (Vačun Kolar, 2009, 39/40)

V rokopisu se pojavi pridevniška oblika *Kuhlnoua (Marietta)*.

⁵¹² Najverjetneje je zapisana črka k.

⁵¹³ Ni povsem razvidno, ali gre za črko j ali l.

Mrdavšič navaja, da Jurančič zavrača trditev, da je priimek *Kuhel/Kuhelj* izpeljan iz osnove *kuh-* z manjšalno pripono *-el*, temveč mu išče osnovo v imenu kraja *Kuchl* na Koroškem. (Mrdavšič, 2001, 56)

Feinigova navajata priimek *Kuchel* in ga izpeljujeta iz samostalnika *die Küche* (kuhinja). (Feinig, 2004/2005, 136)

Bezljaj navaja samostalnik *kuhelj*, ki v dolenskem in notranjskem narečju pomeni flancat, bob. Dodaja, da je morda iz omenjenega samostalnika izpeljan tudi priimek *Kuhelj*. (Bezljaj II, 1982, 107)

Bezljaj navaja priimek *Kuhelj*, ki je poznan v Kamniku, Litiji, Krškem, v Novem mestu in v Ljubljani; navaja še priimek *Kuhelnik*, ki pa je poznan le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 312)

Kotnik navaja priimek *Kuhel*, ki ga najdemo v občini Bistrica v Rožu, zapisan leta 1622; priimek *Kuchel*, zapisan leta 1659 v občini Šmihel pri Pliberku; priimek *Kuhlej*, zapisan leta 1710 (*Kuchling*) v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Dodaja: »Kuhlej heisst einst der Krapfen, Pfannzelt.« (Kotnik III, 1995, 117; Kotnik VI, 1999, 12; Kotnik XI, 2006/2007, 80–81) Kuhel naj bi se torej imenovali krofi, flancati.

Priponsko obrazilo: *-el, -il/-inca, -inka*

Lah – Lah

Zapis v rokopisu: *Laach, Laah, Lach, Lah*

V AS je naveden priimek *Lah*. (Vačun Kolar, 2009, 40)

Priimek spominja na *Vlahe* – predslovanske nomadske prebivalce alpskih pokrajin. A najverjetneje gre za drugo, zaničljivo ime za Italijane. Priimek ima morda izvor tudi v starih slovanskih imenih, kot sta na primer *Vladislav* in *Vladimir*. (Mrdavšič, 1988, 45; Mrdavšič, 2001, 57)

Feinigova navajata priimek *Lah*. (Feinig, 2004/2005, 142)

Bezljaj ob razlagi imena *Lah* (Italijan) navaja priimke, izpeljane iz omenjenega poimenovanja: *Lah, Lahovec, Lahovič*. Iz imena *Lah* je izpeljan tudi toponim *Laško*. (Bezljaj II, 1982, 119)

Bezljaj navaja priimek *Lah*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 320)

Kotnik navaja priimek *Lah*, zapisan leta 1636 (*Väch*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad. Dodaja razlago, da je priimek izpeljan iz imena za Vlahe. Najdemo ga tudi v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš leta 1535 (*Walch*); v prafari Marija na Zilji je bil leta 1621 priimek zapisan kot *Walch*, kasneje *Lach*. (Kotnik X, 2006, 90; Kotnik XI, 2006/2007, 121, Kotnik XIV, 2009, 229–230)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -

(**Nemec*) – *Nemškula*

Zapis v rokopisu: *Nemskula*

Priimek je izpeljan iz poimenovanja po etničnem poreklu – *Nemec*. Priimek ima obrazilo s slabšalnim pomenom – *-ulja*. Ker pa je obrazilo je le *-ula* (in ne *-(šk)ula*), je priimek verjetno izpeljan iz pridevnika *nemški* (sicer bi imel priimek obliko *Nemcula*). (N. P.)

Merkù navaja priimek *Nemec*, ki je lahko nastal po etničnem poreklu, lahko tudi po posredovanju kakega stanovniškega imena (*Nemška vas na Blokah, Nemci pri Trnovem ipd.*); znan je starinski zapis *Nemic* v Gorici in narečni zapisi *Niemiz* in *Nemac*. (Merkù, 1982, 47)

Feinigova navajata priimek *Nemec*. (Feinig, 2004/2005, 175)

Bezljaj navaja priimek *Nemec*, ki je slovenska oblika priimka *Tavčar*. Samostalnik *nemec* pomeni tudi severni veter in vrsto zajca (Bezljaj II, 1982, 219), a slednji razlagi s priimkom najverjetneje nimata nobene veze. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Nemec*, ki je razširjen po celotni Sloveniji, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 402)

Kotnik navaja priimek *Nimc*, zapisan leta 1612 v župnijah Žitara vas in Št. Lipuš. Doda razlago: »Nemec ist der Deutscher.« Navaja priimek *Nimec*, zapisan leta 1657 (*Nemaz, Niemiz*) v pražupniji Marija na Zilji. (Kotnik XI, 2006/2007, 46–47; Kotnik XIV, 2009, 17–18, 183, 231, 237, 259–260)

Priponsko obrazilo: *-ula*

Rožanc – Rosanc, Rozanc/Rožanka, Rožanka

Zapis v rokopisu: *Rosanz, Rofanz*⁵¹⁴; *Roshanka, Rosangka*

V AS sta navedena priimka *Rožanc* in *Rožanka*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Priimek je izpeljan iz osebnega imena *Erazem*. Lahko pa je izpeljan iz samostalnika *roža* (iz katerega je izpeljano tudi ime doline *Rož* in ime tamkajšnjega prebivalca – *Rožan*). (Mrdavšič, 1988, 67; Mrdavšič, 2001, 85)

⁵¹⁴ N. P.

Bezljaj pri razlagi samostalnika *roža* navaja podatek, da je iz omenjenega samostalnika izpeljan slovenski priimek *Rožanc*. Samostalnik *rosha* (rosa), *roshinu olje* (Megiser) in *roufa* (Alasia) se pojavijo torej že v 16. stoletju, Bezljaj pa nastanek priimka *Rožanc* postavlja šele v 18. stoletje: *rofhânz*, *rosha* (Pohlin). Priimka najverjetneje ne moremo povezovati s samostalnikom *rožanec*, ki pomeni podboj pri vratih. (Bezljaj III, 1995, 201, 202)

Snoj navaja zemljepisno ime *Rož* in iz njega izpeljuje priimek *Rožanec*. Dodaja, da bi ime lahko bilo izpeljano iz ide. **ragio-*, ki pomeni podorčje ob reki ali potoku, kar je sorodno anglosaškim *racu*, ki pomeni rečna struga, rečno korito. (Snoj, 2009, 361)

Bezljaj navaja priimek *Rožanc*, ki je razširjen po celotnem območju Slovenije, tudi na Koroškem. Priimek *Rožanec* je poznan le v Ljubljani in njeni okolici in v Celju z okolico, priimek *Rožank* pa se pojavlja le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 525)

Kotnik navaja priimek *Rožan*, prvič zapisan leta 1660 (*Roshan*) v občini Kotmara vas. (Kotnik II, 56, 57)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za rastline/dele rastlin]

Priponsko obrazilo: -(an)c/-ka

Tavčar, Tavčer – Tavčar, Tavčer/Tavcerica, Tavcerca

Zapis v rokopisu: *Tauzhar, Tautscher; Tauzeriza, Tauzerza*

V AS je naveden priimek *Tavčar*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Priimek *Tavčar* v poslovenjenem zapisu izpričuje nemško etnično ime *Deutscher (Nemec)*. (Merkù, 2004, 22)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz nemškega glagola *tauschen*, kar pomeni zamenjati, ali pa iz poimenovanja kraja, in sicer *Davče pri Škofji Loki*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Bezljaj navaja priimek *Tavčar*, ki je poznan v večjem delu Slovenije, tudi na Koroškem; priimek *Tavčer*, ki je razširjen le na Koroškem, v Celju z okolico, Postojni in Sežani, ter priimek *Tavcer*, ki je poznan le v Sežani. (Bezljaj, 1974, 632, 633)

Snoj navaja zemljepisno ime *Davča*, iz katerega so izvajali priimek *Tavčar*, a dodaja, da je bil ta priimek izpričan že pred kolonizacijo Davč v začetku 16. stoletja, se zdi povezava vprašljiva. »Tudi izvajanje iz glagola *tavšati* < nem. *tauschen* 'menjati', češ da so nekdanji Tavčarji tovorili in prenašali blago ter ga menjavali, ne prepričuje, ssaj bi v tem primeru pričakovali ***Tavšar*. Še najverjetnejša razlaga priim. *Tavčar* se tako zdi izvajanje iz nem. *Deutscher* 'Nemec' v bav. izreki. (Snoj, 2009, 105)

Kotnik navaja priimek *Tavčar (Tautscher)*, zapisan leta 1777 v občini Bilčovs; leta 1586 (*Tautscher*) v občini Kotmara vas; leta 1521 v današnji občini Št. Jakob v Rožu; v občini Šmarjeta v Rožu leta 1524 (*Tawscher*); v Spodnji Zilji leta 1607 (*Tautscher, Deuzschar*). Dodaja, da bi lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *die Tausch*, ki pomeni menjava. Priimek je bil leta 1531 (*Tautscher*) zapisan v prafari Marija na Zilji. Dodaja tudi: »Der Name könnte aus Tausch, d. i. Spass, Gespöt entstanden sein (Sie Gottschald).« Priimek povezuje z samostalnikom *der Tausch* (šala, menjava, varanje, spogledovanje). (Kotnik I, 1992, 76; Kotnik II, 1993, 25; Kotnik V, 1997, 22, 248; Kotnik VII, 2001/2002, 92; Kotnik XII, 2008, 108, 135; Kotnik XIV, 2009, 242)

Priponsko obrazilo: *-(i)ca*

Tominc, *Tominec – Tominc, Tominic

Zapis v rokopisu: *Tominz, Thominz, Thominiz*

V AS sta navedena priimek *Tominc* in krajevno ime *Tomincev graben*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

Feinigova navajata priimka *Tominc* in *Tomintz* in dodajata, da priimek označuje nosilca priimka, ki izhaja iz okolice Tolmina. (Feinig, 2004/2005, 294)

V Leksikonu priimkov je dodan še izvor priimka iz kraja *Tominj* pri Ilirski Bistrici. *Tominc* pa je tudi goriška narečna oblika toponima *Tolmin*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Merkù navaja številne priimke, ki so izpeljani iz osebnega imena *Tomaž*; na tem mestu bom omenila le skrajšane oblike, kamor bi lahko spadal tudi priimek *Tominc*, čeprav ga Merkù ne omenja: *Tom, Tomic, Tomac, Tomc, Tome, Toman, Tomanič, Tomašič, Tomšič*. (Merkù, 2004, 29)

Lednik navaja priimka *Tominc* in *Tomincna*; domačija je danes opuščena in nenaseljena že nekaj desetletij. (Lednik, 2001, 20)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Tolmin* navaja, da ime etimološko ni zadovoljivo pojasnjeno. Dodaja, da priimek *Tomincek* nima istega izvora kot zemljepisno ime Tolmin. Ob razlagi imena *Tomaj* dodaja, da je šlo sprva najverjetneje za osebno ime, izpeljano iz hipokoristika **Tom(a)*, ki se ohranja v priimku *Toma*. Če je domneva pravilna, je krajevno ime prvotno označevalo domovanje nekega *Toma* ali *Tome*. Hipokoristika *Tom* in *Toma* spadata k slovanskim osebnim imenom *Tomislavъ, *Tomimyslъ, *Tomimirъ* ali k svetniškemu osebnemu imenu *Thomas* (lat.), iz katerega je izpeljano slovensko ime *Tomaž*. Pri razlagi zemljepisnega imena *Tomačevo* navaja, da bi lahko bil izpeljan iz slovanskega osebnega imena **Tomislavъ*, v katerem je prvi člen iz slovanskega **tomiti*, ki pomeni 'miriti, krotiti, slabo ravnati, mučiti, vladati s silo'. Dodaja številne priimke, izpeljane iz osebnega imena: *Tom, Tomec, Tomc, Tomic, Tomič, Tomšič* idr. (Snoj, 2009, 430–431)

Bezljaj navaja priimka *Tominc* in *Tominic*, ki sta razširjena v precejšnjem delu Slovenije, tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 642)

Kotnik navaja priimek *Tominc*, zapisan leta 1770 (*Täminz*) v Spodnji Zilji. Doda razlago: »Tolmin ist der Tolmeiner.« Priimek *Tomizin* (Neža) je bil prvič zapisan leta 1735 v župniji Pliberk in okolici. Izpeljuje ga iz krajevnega imena *Tolmin*. (Kotnik XII, 2008, 19; Kotnik XIII, 2008, 180–181)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -c, -ic (-ec)

(Topilnik, Topelnik, Toplak*) – *Topli(ni)ca***

Zapis v rokopisu: *Topli(ni)*⁵¹⁵*za*

Priimek je najverjetneje izpeljan iz poimenovanja zaselka v Črni na Koroškem – *Topla*. (Vačun Kolar, 2009, 60)

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Toplica* navaja občnoimenski pomen samostalnika *toplica*, ki je izvir tople vode, izpeljan pa je iz pridevnika *topel*. »Iz prvote zveze *Topla voda* je po elipsi nastalo vod. ime *Topla* ([...], tam drugotno tudi krajevno ime *Topla*), iz katerega so izpeljani priim. *Toplak, Topler, Toplar* in z rinezmom *Tomplak*.« (Snoj, 2009, 431)

Priponsko obrazilo: -i(ni)ca

(Tr(a)žič*) – *Tražička* (priimek dodala N. P.)**

Zapis v rokopisu: *Trashizhka*

Feinigova navajata samostalnik *Trasischge*, ki pomeni *stražišče* (Feinig, 2004/2005, 296); priimek bi v tem primeru označeval nosilca po značilnosti kraja, kjer prebiva – morda je bilo v bližini njegovega doma kakšno *stražišče*. (N. P.)

Kolarjeva priimek izpeljuje iz krajevnega imena *Tržič*. (Vačun Kolar, 2009, 60) Slednja razlaga se mi zdi najbolj ustrezna.

Snoj ob razlagi zemljepisnega imena *Straža* navaja občnoimenski pomen slovenskega samostalnika *straža* (< slovan. *storža), in sicer 'stražarji' in 'mesto, kjer stojijo stražarji, čuvarji'. Imena pogosto označujejo gore, na katerih so v času turških vpadov kurili kresove, ki so opozarjali na nevarnost. Pri razlagi krajevnega imena *Tržič* dodaja, da je ime izvorno

⁵¹⁵ Dopisano naknadno.

manjšalnica od trg z občnoimenskim pomenom 'naselje, ki je večje od vasi in manjše od mesta'. Priimkov ne navaja. (Snoj, 2009, 398, 441)

V Leksikonu priimkov na spletu je zapisan priimek, enak krajevnemu imenu *Tržič*, poznano le v Laškem. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: -ka

****Trbovšek* – *Tribovšeg***

Zapis v rokopisu: *Tribouscheg*, *Tribouschegg*

V AS je naveden priimek *Trbovšek*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz krajevnega imena *Trbovlje* s pripono -šek, morda pa bi lahko v tem primeru dobili priimek *Trboveljšek* in ne *Trbovšek*. (N. P.)

Snoj ob razlagi imena *Trbovlje* domneva na izvor imena v občnoimenskem izrazu **terbovъle*, **terbovъla* (grmovja in korenin očiščeno mesto, krčevina); **trebiti* – krčiti, trebiti, čistiti; slednja razlaga se mu zdi manj verjetna. Ime je najverjetneje izpeljano iz slovanskih osebnih imen **Terbomyslъ*, **Terboslavъ*, **Terbogostъ* ipd. Navaja priimek *Trbovšek*, ki ima domnevno soroden izvor kot krajevno ime *Trbovlje*. (Snoj, 2009, 434)

Bezljaj navaja priimek *Trbovšek*, ki je razširjen na Koroškem, v Celju z okolico in v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 647)

[1. izpeljava priimka iz patronimikov/metronimikov]

Priponsko obrazilo: -(ov)šeg

5.2.9 ETIMOLOŠKO NEJASNI PRIIMKI

V skupino etimološko nejasnih priimkov sem uvrstila priimke, ki so pomensko nedoločljivi; njihov izvor je popolnoma nejasen ali pa precej dvomljiv in negotov. Med njimi so tudi priimki, ki so pisno nejasni.

Ahe

Zapis v rokopisu: *Ache(schmidt)*

V rokopisu je priimek zapisan v obliki *Acheschmidt*, kjer je nosilec priimka poimenovan skupaj z dejavnostjo, ki jo opravlja, torej kovač. (N. P.)

V Atlasu Slovenije se pojavi priimek *Ahej*. Kolarjeva predvideva možno povezavo s krajevnim imenom *Aich – Dob*. (Vačun Kolar, 2009, 27)

Priimek bi morda lahko povezali s priimkom, ki ga navajata Feinigova, in sicer *Aicher*, ki je izpeljan iz nemške besede *die Eiche*, ki pomeni hrast; zraven podata še razlago: »*der beim Eichenwald wohnt*«. (Feinig, 2004/2005, 16) Priimek torej označuje človeka, ki živi v bližini hrastovega gozda.

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *ahati*, ki pomeni stokati, vzdihovati (omenjen glagol je nastal iz medmetov *ah* in *oh*). (Bezljaj I, 1976, 2)

Bezljaj navaja priimek *Ahej*, ki je razširjen na Koroškem in v Mariboru. (Bezljaj, 1974, 3)

Obrazilo: -e(j) ?

Bersnik (Beršnik, Beržnik) (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Bersnik*

Priimek bi lahko bil oblika priimka *Breznik*, pri katerem je prišlo do metateze (re > er), ali do redukcije e v nenaglašenem položaju, a ta razlaga ni povsem gotova. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *bersa*, ki pomeni plesen na vinu in vinski kamen na dnu soda. Lahko bi bil izpeljan tudi iz pridevnikov *brsten*, *brščen*, *brsen* – od *brst*, *brsteti*. (N. P.)

Merkù navaja priimek *Bernik*, ki naj bi bil izpeljan iz samostalnika *berač*. Sprašuje se, ali so poimenovanje *berač* nekoč dojemali kot poklicno ime, saj obstaja velika skupina priimkov, izpeljanih iz omenjenega samostalnika. (Merkù, 2004, 63)

V Leksikonu priimkov je zapisan priimek *Naberšnik*, ki je najverjetneje izpeljan iz zveze *na bregu*; mogoče bi lahko bil iz samostalnika *breg* izpeljan tudi obravnavani samostalnik. (N. P.) Naveden je tudi priimek *Bržnik*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Bezljaj navaja priimek *Bersnjak*, ki je pozna le v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 35)

Priponsko obrazilo: (-nik) ?

Čekar

Zapis v rokopisu: *Zhekar*

V AS je naveden priimek *Čekel* in krajevno ime *Čeklovo*. (Vačun Kolar, 2009, 30)

Priimek bi morda lahko izpeljali iz samostalnika *čeka*, ki pomeni »zelena trtna veja spomladi«. (Bezljaj I, 1976, 77)

Bezljaj navaja priimek *Čekal*, ki je poznan le v Radovljici. (Bezljaj, 1974, 87)

Priponsko obrazilo: (-ar) ?

***Čofati, Čofatej/Čofatinja – Čofatei, Cofatej/Čofatinja**

Zapis v rokopisu: *Zhoffatei, Zoffatej*⁵¹⁶, *Zoffatej; Zhoffatinia*

V AS se pojavita priimka *Čofati* in *Čofatinja*. (Vačun Kolar, 2009, 30)

Mrdavšič navaja priimek *Čofatij*. Prvotni vzdevek je bil izpeljan iz pridevniške osnove *cofat/čofat* ali iz glagola *čofati* s pripono *-ej*, ime domačije pa s pripono *-ija*. (Mrdavšič, 1988, 24; Mrdavšič, 2001, 31)

Izvor priimka je lahko onomatopoetski, lahko je izpeljan iz poimenovanja za kakšno močvirno ali blatno okolje. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *čofitelj*, ki pomeni *čuk*, s katerim je povezan tudi samostalnik *čovinek*, ki pomeni »piščalka za klicanje sove«. (Bezljaj I, 1976, 85)

Bezljaj navaja priimek *Čofati*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 93)

Priponsko obrazilo: (-ej, -ij/-inja) ?

Fanet

Zapis v rokopisu: *Fanet*

Kolarjeva priimek poveže s priimkoma iz AS: *Fanče, Falent*. (Vačun Kolar, 2009, 31)

Priimek *Falent* bi lahko bil izpeljan iz osebnega imena *Valentin*. (N. P.) Keber navaja slovensko koroško obliko imena *Valentin*, in sicer *Foltej*. (Keber, 1996, 473)

Priimek bi mogoče lahko bil izpeljan iz samostalnika *fanta*, ki v vzhodnoštajerskem in prekmurskem narečju pomeni maščevanje; *fantiti se, fantovati se* pa pomeni maščevati se. (Bezljaj I, 1976, 127)

Kotnik navaja priimek *Finet*, zapisan leta 1520 (*Fennj*). Izpeljuje ga iz osebnega imena *Josephine* in *Friedrich*. (Kotnik XII, 2008, 77–78)

⁵¹⁶ N. P.

Priponsko obrazilo: (-) ?

Galuf

Zapis v rokopisu: *Galuf*

Kolarjeva poveže s priimkom *Galob*. (Vačun Kolar, 2009, 31/32)

Priimek bi morda lahko povezali s samostalnikom *goljuf*, ki pomeni prevaranta, sleparja; v tem primeru bi priimek označeval nosilca po njegovih negativnih lastnostih. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Galuf*, ki je poznan v Šmarjah, Celju z okolico, Brežicah, v Mariboru in v Kranju; navaja še priimka *Galof* in *Galun*, ki sta poznana tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 153)

Priponsko obrazilo: (-) ?

Grenko (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Grenko*

Priimek bi morda lahko bil izpeljan iz glagola *greniti*, ki pomeni *gnati*, in sicer je to hiperkorekturna tvorba, ki se je razvila iz zveze glagolov *gnati* in *renem* (notr.); nastala sta nova glagola *renit* in *grenit* (notr., kraš., gor.). Do rotacizma je prišlo v sintagmah tipa *krave žene* (Krelj). (Bezljaj I, 1976, 175) Priimek bi lahko označeval nekoga, ki žene živino na pašo. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Grenko*, ki je poznan v Laškem in v Celju z okolico. (Bezljaj, 1974, 150)

Priponsko obrazilo: -ko

****Hozar, Hoznar, Hozner* – (?)⁵¹⁷**

Zapis v rokopisu: *Hoz(...)*⁵¹⁸*r*

Kolarjeva priimek povezuje s priimkom *Kozlar*. (Vačun Kolar, 2009, 33) Lahko bi šlo tudi za priimek *Kozar*; v zapisu je dilema glede prve črke – lahko bi šlo za *k* ali *h*. Priimek s *k* bi označeval nosilca po dejavnosti, ki jo opravlja – torej pastirja koz. (N. P.)

⁵¹⁷ Pisno nejasen priimek.

⁵¹⁸ Nerazločen zapis.

Lahko bi bil izpeljan iz nemškega samostalnika *die Hose* (hlače) – tu bi lahko šlo za poimenovanje izdelovalca hlač, torej krojača. (N. P.)

Priimek bi morda lahko povezali s priimkoma *Hösel* in *Hössl*, ki izhajata iz nemške besede *der Esel* (osel). (Feinig, 2004/2005, 91) V tem primeru bi bil priimek izpeljan iz živalskega imena in bi označeval človeka po njegovih lastnostih. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *hosta* (gozd, goščava, log); Bezljaj dodaja, da je iz omenjenega samostalnika izpeljan priimek *Hostnik*; samostalniki je zelo pogost v mikrotiponimih in tiponimih: *Host*, *Hostec*, *Hostnica*, *Hostnik* idr. (Bezljaj I, 1976, 200) Pri omenjenih priimkih je pogosta glasovna premena stn > sn > zn (*Hosnik*, *Hoznik*). (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Hoznar*, poznan v Črnomlju in v Tolminu ter priimek *Hozner*, ki je razširjen na Koroškem, v Mariboru ter v Tolminu. (Bezljaj, 1976, 210)

[1. izpeljava priimka iz poimenovanj za živali/dele živalskega telesa; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine]

Priponsko obrazilo: (-ar) ?

Jeker⁵¹⁹

Zapis v rokopisu: *Jeker*

Morda bi priimek lahko povezali s priimkom *Jekel*, a glede tega nisem povsem prepričana.

Priponsko obrazilo: (-er) ?

****Kasnik – Kasinjak, Kasinek, Kasinik, Kasenik/Kasinica, Kasnica, Kasenica***

Zapis v rokopisu: *Casiniak*, *Cassiniak*, *Caſsiniak*⁵²⁰, *Cassinek*, *Kafinek*⁵²¹, *Caſsinikh*⁵²², *Kaſsenik*⁵²³; *Caſsiniza*⁵²⁴, *Cassiniza*, *Kaſseniza*⁵²⁵

⁵¹⁹ N. P.

⁵²⁰ N. P.

⁵²¹ N. P.

⁵²² N. P.

⁵²³ N. P.

⁵²⁴ N. P.

⁵²⁵ N. P.

V AS so navedeni priimki: *Kasnik, Kasnica, Kasinja*. (Vačun Kolar, 2009, 35)

Bezljaj navaja priimek *Kasnik*, ki je poznan le na Koroškem. Navaja še priimek *Kosin*, ki pa je poznan le v Ljubljani in njeni okolici ter v Idriji. (Bezljaj, 1974, 254, 290)

Priponsko obrazilo: (-ik, -(in)jak, -(in)ek/-ica, -(in)ica) ?

Kocenštajner/Ko(c/č)enštajnerca (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Cozensteiner; Cotschensteinerza*

Priimek bi lahko povezali s priimkom *Katzensteiner*.

Etimologija priimka ostaja neznana.

Snoj pri razlagi krajevnega imena *Škocjan* navaja izpeljavo iz latinskega imena *Cantianus* (*Kocjan*). (Snoj, 2009, 413) Morda bi lahko bil tudi del tega priimka izpeljan iz osebnega imena *Kancijan*. (N. P.)

Kotnik navaja priimek *Štajner*, zapisan leta 1524 (*Steiner*) v občini Železna Kapla-Bela (Kotnik XV, 2011, 29)

Priponsko obrazilo: -Ø/ica ?

****Konavc, *Konavec – Konauf(f)/Konaufka, Konauflica***

Zapis v rokopisu: *Conauff, Konauf, Konauff; Konaufka, Konauflica*

Kolarjeva navaja priimke iz AS: *Konavec, Konavčka, Konavlica*. (Vačun Kolar, 2009, 37)

V rokopisu se pojavita tudi pridevniški obliki: *Konaufaua Spela* in *Marina Robniza uel Roienka kanaufaua*.

Bezljaj navaja priimek *Konavec*, ki ga najdemo le v Tolminu. (Bezljaj, 1974, 282)

Kotnik navaja priimek *Kanavc*, zapisan kot *Känauz*, kaseneje kot *Konautz* v občini Bistrica v Rožu. Dodaja, da je kmetija svoje ime najverjetneje dobila po kakem posestniku, doma iz Kanalske doline. Priimek najdemo tudi v današnji občini Rožek, in sicer žensko obliko *Kanauzinja* leta 1752. Navaja še priimek *Konavf*, zapisan leta 1642 v današnji občini Šmihel pri Pliberku; v Spodnji Zilji leta 1482; leta 1564 (*Khanauff*) je bil zapisan v župniji Pliberk in njeni okolici. Priimek izpeljuje iz samostalnikov *der Knauf* ali *der Kopf* (gumb). Dodaja tudi: »Konavec ist ein Kanaltaler oder Kanaler.« V mislih ima najverjetneje prebivalca Kanalske doline, Kanalec. (Kotnik II, 1995, 126; Kotnik IV, 1996, 23; Kotnik VI, 1999, 9; Kotnik XII, 2008, 69; Kotnik XIII, 2008, 63, 233–234)

Priponsko obrazilo: -/ka, -l(j)ica ?

Karisel, Korisel/Korislenka⁵²⁶

Zapis v rokopisu: *Carifel*⁵²⁷, *C'arifel*⁵²⁸, *Korifel*⁵²⁹; *Korislenka*

V AS sta navedena priimka *Korizel, Korizelka*. (Vačun Kolar, 2009, 38)

Feinigova navajata priimke *Karitzel, Karizel, Karicelj, Karicel*. (Feinig, 2004/2005, 107)

Priimek bi mogoče lahko bil izpeljan iz osebnega imena *Karel*. Velika verjetnost je, da gre za nemški priimek. (N. P.)

Bezlaj navaja priimek *Karis*, ki je poznan v Ljubljani, Mariboru in v Ilirski Bistrici. (Bezlaj, 1974, 252)

Kotnik navaja priimek *Karicelj*, zapisan leta 1741 (*Corizel*) v Mežici. Dodaja, da so karle imenovali frankovske hišnike in da je ime izpeljano iz tega naziva. Priimek izpeljuje tudi iz samostalnika *korec*, ki je posebna posoda z dolgim ročajem za zajemanje tekočine. (Kotnik XIII, 2008, 176)

Priponsko obrazilo: - ali -el(j)/-(en)ka

****Kreže – Kreše*** (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Krefhe*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *kresati – krešem*, od koder je izpeljan tudi samostalnik *kres*. (N. P.)

Bezlaj navaja priimek *Kreše*, ki je poznan le v Novem mestu, in priimek *Kreže*, ki je razširjen v Kamniku, Litiji, Krškem, Laškem in v Celju z okolico. (Bezlaj, 1974, 303, 304)

Priponsko obrazilo: - ?

(La)hovnik

⁵²⁶ Dodala N. P.

⁵²⁷ N. P.

⁵²⁸ N. P.

⁵²⁹ N. P.

Zapis v rokopisu: (*La*)*hounik*

Kolarjeva priimek poveže s priimkom *Lahovnik*. (Vačun Kolar, 2009, 33)

Priimek *Hovnik* bi morda lahko povezali s priimkom *Hojnik*, ki je izpeljan iz osebnega imena *Johann*. Morda bi ga lahko povezali tudi s priimkom *Houtz*, ki je izpeljan iz narečne besede *hou*, ki pomeni gol, goličava. (Feinig, 2004/2005, 89, 91)

Priimek bi lahko morda povezali s priimkom *Duhovnik* ali s krajevnim imenom *Hovja vas* (*Pfaffendorf*) v občini Žrelec na avstrijskem Koroškem. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Hounik* in *Hovnik*, ki sta razširjena le na Koroškem. Navaja tudi priimka *Lahovnik* in *Lahonik*, ki sta poznana na Koroškem in v Mariboru, zadnji le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 209, 210, 321)

Priponsko obrazilo: ((-ov)-nik) ?

Macigoj

Zapis v rokopisu: *Mazigoj*

V AS je naveden priimek *Macigoj*. (Vačun Kolar, 2009, 41)

Najverjetneje gre za priimek, ki je sestavljen iz dveh delov, med katerima je prvi del nejasen, drugi del pa je izpeljan iz glagola *gojiti*. (Mrdavšič, 2001, 62)

Prvi del *Maci* zveni kot ljubkovalno ime; *Maca* je oblika imena *Marica*, to pa je izpeljano iz imena *Marija*, vendar v tem primeru gre najverjetneje za moško ime – patronimik. (N. P.)

Ob tem in podobnih priimkih na *-goj* je izhajamo iz korena *goj-* iz glagola *gojiti*, manj težko je izhajati iz langobardskega sam. *gahagi* (vladarski gozd, saltus), kar je v slovenščini dalo *gaj*; prvi del imena večinoma ostaja neznan; vse priimke na *-goj* je potrebno analizirati posebej ob vseh zgodovinskih podatkih, ob natančnem poznavanju areala in gostote; dotlej je vsaka hipoteza tvegana. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: -Ø

Maligoj, Moligoj/Maligojka

Zapis v rokopisu: *Maligoj*, *Malligoj*, *Maligoj*⁵³⁰, *Malligoj*⁵³¹, *Maligoj*, *Moligoj*⁵³²; *Maligoika*, *Maligojka*⁵³³ (str. 42)

⁵³⁰ N. P.

⁵³¹ N. P.

V AS sta navedena priimka *Maligij, Maligijka*. (Vačun Kolar, 2009, 42)

Mrdavšič navaja priimke *Maligi, Maligij* in *Maligej*, ki so nastala iz starejšega priimka *Maligoj*, ki je sestavljeno iz osebnega imena *Malik* ali pa iz pridevnika *mali* in z drugim delom, izpeljanim iz glagola *gojiti* (kot priimek *Macigoj*). (Mrdavšič, 19988, 48; Mrdavšič, 2001, 63)

Bezljaj navaja priimek *Maligoj* (Kamnik, Gorica, Tolmin) in priimek *Maligaj* (Tolmin). (Bezljaj, 1974, 354)

Priponsko obrazilo: -Ø/-ka

***Mlečnica – Mlecnica**

Zapis v rokopisu: *Mlezniza*

V AS sta navedena priimka *Mlečnik* in *Mlečnica*. (Vačun Kolar, 2009, 43)

Feinigova navajata priimek *Mlečnik*, ki izhaja iz glagola *mleti* in se navezuje na dejavnost nosilca priimka – *mlinar*. (Fienig, 2004/2005, 168)

Bezljaj navaja priimek *Mlečnik*, ki je poznan le v Gorici. (Bezljaj, 1974, 384)

Kotnik navaja priimek *Mlyčnik* (*Mlietschnigg*), zapisan leta 1541 v občini Bistrica v Rožu; dodaja, da je mlečnik znan siten plevel. Navaja še priimek *Mečnik*, zapisan kot *Meltschnigkh* in *Mlietschnig* leta 1524 v občini Želena Kapla-Bela. Dodaja razlago: »Der Name könnte der Bewohner am Geröll, Sandbank (melišče) bedeuten. (Kotnik III, 1995, 121–122; Kotnik XV, 2011, 25) Priimek bi v tem primeru označeval nekoga, ki je živel v bližini kakšnega melišča.

[1. izpeljava priimka iz poimenovanja rastline/delov rastlin]

Priponsko obrazilo: (-ica) ?

***Muc – Muč, Mucina⁵³⁴ (Mucinja)**

Zapis v rokopisu: *Muzh, Mu'z⁵³⁵; Muzina*

⁵³² N. P.

⁵³³ N. P.

⁵³⁴ Marija Irma Vačun Kolar je priimek *Mucina* uvrstila v skupino priimkov *Moše(n)ik, Mušenik/Mošénica, Mušenica*, mogoče pa je lahko priimek ženska oblika priimka *Muž*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

⁵³⁵ Dodala N. P.

Kolarjeva navaja priimek iz AS *Mozg(an)*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Merkù navaja priimka *Možina* in *Mužina* z večalnima priponama, ki sta nastala iz praslovanskega osebnega imena *Mož*, ki ustreza latinskemu *mož*. (Merkù, 2004, 18) Morda bi lahko v to skupino uvrstili tudi priimek *Muzh*. (N. P.)

Priimek bi lahko bil povezan s samostalnikom *muc*⁵³⁶, ki pomeni *mutec* (nem človek); priimek bi v tem primeru označeval nosilca po njegovi telesni hibi. (N. P.)

Mrdavšič navaja priimka *Moš* in *Muš*, katerih izvor je nejasen; morda bi lahko bila izpeljana iz svetopisemskega imena *Mojzes* (*Moyses*); slovenska ljudska oblika tega imena je *Može*. (Mrdavšič, 2001, 67)

Bezljaj navaja priimka *Muš* in *Muž*, ki sta razširjena le na Koroškem. Navaja še priimka *Možina* in *Može*, ki sta razširjena v precejšnjem delu Slovenije, zadnji tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 391, 396)

Priponsko obrazilo: *-/in(j)a*

***Najbrž – Najber(ž/š/s), Nejberž, Neüberž/Najber(š/s)ica, Nejber(š/s)ica, Najberšinja**

Zapis v rokopisu: *Naibersh*, *Naiberfh*⁵³⁷, *Naiberhf*⁵³⁸, *Naibers*, *Naybersh*⁵³⁹, *Neibersch*, *Neibersh*, *Neüberfh*⁵⁴⁰; *Naibersizha*, *Naiberfiza*⁵⁴¹, *Naiberfiza*⁵⁴², *Neiberschiza*, *Neibershiza*, *Neibersiza*, *Neiberfiza*⁵⁴³, *Naibershinia*

V AS so navedeni priimki: *Najbrž*, *Najbržica*, *Najbržinja*. (Vačun Kolar, 2009, 44)

Pridevniške oblike v rokopisu: *Affra Naibersoua Hoffraua*, *Osbold Neibersou Hoffrou*⁵⁴⁴, *Naibershou Adam*⁵⁴⁵.

⁵³⁶ Ljubkovalno živalsko ime *muc* za mačka. (Mrdavšič, 2001, 68)

⁵³⁷ N. P.

⁵³⁸ N. P.

⁵³⁹ N. P.

⁵⁴⁰ N. P.

⁵⁴¹ N. P.

⁵⁴² Dodala N. P.

⁵⁴³ N. P.

⁵⁴⁴ Dodala N. P.

⁵⁴⁵ Dodala N. P.

Ledinsko ime je najverjetneje izpeljano iz predložne zveze *na bregu* s pripono *-je*: *Nabreže*, kamor se je kasneje vrnil *-j-* in je nastala oblika imena domačije *Najbrže*, iz tega pa priimek *Najbrž*. (Mrdavšič, 1988, 53–54; Mrdavšič, 2001, 69).

Feinigova navajata priimek *Najberž*; enačita ga s slovenskim priimkom *Navršnik*. (Feinig, 2004/2005, 174)

Kotnik navaja priimek *Najbrž*, zapisan leta 1603 (*Neubersch, Noibers, Naibershiza*) v današnji občini Šmihel pri Pliberku. (Kotnik VI, 1999, 114)

Priimek sem uvrstila med nejasne priimke zaradi tega, ker ne moremo razložiti premene v ž, če ni obrazila.

Priponsko obrazilo: *-Ø ?/-ica, -inja*

Obcir

Zapis v rokopisu: *Obzier*

V AS je naveden priimek *Obcir*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

V Leksikonu priimkov na spletu je zapisan priimek *Obcir*, ki je poznan le v Podvolovljeku (občina Luče). (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: ?

****Obretan(?) – Obletan***

Zapis v rokopisu: *Obletan*

V AS je naveden danes znan koroški priimek *Obretan*. (Vačun Kolar, 2009, 45)

Mrdavšič prav tako navaja priimek *Obretan* in domneva, da bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *obret* (iznajdba, izum, izmišljotina)⁵⁴⁶ ali iz nedovršnega glagola *obretati* (zdeti se, nahajati se)⁵⁴⁷. (Mrdavšič, 2001, 70). Priimek *Obletan*, ki je zapisan v rokopisu, pa verjetno izhaja iz besed *oblèt, oblétanje*⁵⁴⁸ v pomenu letenja okrog česa. Lahko pa da je šlo prvotno za priimek *Obretan*, pri katerem je prišlo do prilikovanja *br > bl*. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Obrietan* in dodajata, da je to varianta priimka *Olbrich, Olbricht* ali *Olbort*. (Feinig, 2004/2005, 182) Priimka pa etimološko ne razložita.

⁵⁴⁶ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

⁵⁴⁷ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

⁵⁴⁸ <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Lednik navaja priimka *Obretan* in *Obretanca*. (Lednik, 2001, 20)

Bezljaj navaja priimek *Obretan*, ki je poznan le na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 408)

Kotnik navaja priimek *Obretan*, prvič zapisan leta 1603 (*Obrietan*) v župniji Pliberk in okolici. Priimek izpeljuje iz samostalnika *Abrotanum* (*aborat, abarat, aberratus*). (Kotnik XIII, 2008, 102–103) Gre za rastlino, ki je zdravilna, nisem pa povsem prepričana, če je razlaga ustrezna.

Priponsko obrazilo: (-an) ?

***Pestotnik – Pestonik**

Zapis v rokopisu: *Pestio[nik]*

V AS sta navedena priimka *Pestotnik* in *Pestotnica*. Kolarjeva priimek uvrsti poleg priimka *Pustotnik* (Vačun Kolar, 2009, 47), sama pa menim, da gre za drug priimek.

Bezljaj navaja priimek *Pestotnik*, ki ga danes najdemo v Ljubljani z okolico, v Kranju, Litiji, Kamniku in Ptujju (mesto). (Bezljaj, 1974, 441) Morda bi lahko priimek povezali tudi s priimkoma *Pustivnik*, *Pestivnik*.

Kotnik navaja priimek *Pistotnik*, zapisan leta 1601 (*Pustottmig*) v župnijah Radiše, Golševo in Podgrad; dodaja, da je izpeljan iz samostalnika *pustota*, ki je neobdelano oziroma opuščeno zemljišče. Priimek je bil leta 1486 (*Postotnigkh*) zapisan tudi v župniji Pliberk in okolici. (Kotnik X, 2006, 42; Kotnik XIII, 2008, 135–136)

Priponsko obrazilo: -nik⁵⁴⁹

Piegel

Zapis v rokopisu: *Piegel*

V AS je zapisan priimek *Piegel*. (Vačun Kolar, 2009, 48)

Priimek bi morda lahko izhajal iz nemškega samostalnika *der Spiegel* (ogledalo). (N. P.)

V Leksikonu priimkov je naveden le priimek *Spiegel*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: - ?

Plušnik

⁵⁴⁹ Obrazilo je gotovo *-nik*, izvor pa je zaradi čudnega zapisa gotovo nejasen.

Zapis v rokopisu: *plushnik*

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *plužiti se*, ki pomeni »počasi, korak za korakom se premikati, vleči se«. (Bezljaj III, 1995, 63) Priimek bi v tem primeru označeval nosilca po njegovih telesnih lastnostih, natančneje po lastnostih njegove hoje. (N. P.)

Priponsko obrazilo: (-nik) ?

Povsod

Zapis v rokopisu: *Pousod*

Kolarjeva iz AS navaja priimek *Posod*. (Vačun Kolar, 2009, 50)

Tudi Mrdavšič navaja priimek *Posod*, ki ga izpeljuje iz samostalnika *posoda*⁵⁵⁰, a verjetnejši izvor imena se mu zdi zveza *na posojo*. (Mrdavšič, 2001, 78) Priimek bi lahko označeval nekoga, ki je »posojak« zemljo (jo dajal v najem). Narečni izraz je »na povsodo« in priimek je morda res izpeljan iz omenjene besedne zveze. (N. P.)

V Leksikonu priimkov je naveden priimek *Povsod*. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Kotnik navaja priimek *Povsod*, zapisan leta 1714 (*Pausod*, leta 1668 zapisan kot *Pasath*) v današnjih župnijah Žitara vas in Št. Lipuš Dodaja razlago, da je priimek izpeljan iz osebnega imena *Paulus*. (Kotnik XI, 2006/2007, 14, 140–141)

Priponsko obrazilo: (-) ?

Pudgar – Pudgar, Pudger/Pudgarca

Zapis v rokopisu: *Pudgar, Pudger; Pudgarza*

V AS sta zapisana priimka *Pudgar* in *Pudgarica* ter krajevno ime *Pudgarsko*. (Vačun Kolar, 2009, 51)

Mrdavšič navaja, da sta izvor in pomen priimka nejasna. (Mrdavšič, 1988, 63; Mrdavšič, 2001, 81)

Bezljaj navaja priimek *Pudgar*, ki je poznan na Koroškem in v Ljubljani. (Bezljaj, 1974, 492)

Priponsko obrazilo: (-ar, -er/-ca) ?

Redko – Redko

⁵⁵⁰ Najverjetneje je Mrdavšič imel v mislih *posoda* kot glagolnik od glagola *posojati* ali *posoditi*. (N. P.)

Zapis v rokopisu: *Redko*

V AS je naveden priimek *Redko*. (Vačun Kolar, 2009, 52)

Priimek bi morda lahko povezali s samostalnikom *red* v pomenu števnikarja *deset* (npr. *petredi*). Ramovš razlaga izraz iz poljedelskega življenja, češ da se je pomen 'deset' razvil iz prvotnega **ređ* (vrsta), ker so v vrste polagali deset snopov. (Bezljaj III, 1995, 164)

Bezljaj navaja priimka *Redko* in *Retko*, ki naj bi bila razširjena le v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 509, 514)

Priponsko obrazilo: (-o, -ko) ?

Risperšnik/Risperšnica

Zapis v rokopisu: *Rispershnik*, *Risperfhnik*⁵⁵¹; *Rispershniza*

V AS so navedeni priimki *Rišprčnik*, *Rišprčnica* in krajevno ime *Rišperk*. (Vačun Kolar, 2009, 52) Priimek bi torej lahko bil izpeljan iz krajevnega imena z obrazilom *-nik*.

Priimek bi morda lahko bil izpeljan iz nemškega samostalnika *die Risper*⁵⁵², ki pomeni lat⁵⁵³. (N. P.)

Priponsko obrazilo: (-nik, -ica) ?

(Smrtnik*, **Smrcnik* ?) – *Smrtnica* (*Smrcnica*)**

Zapis v rokopisu: *Smrtzniza*

Pri tem priimku nisem povsem gotova, za kateri zapis gre, tz je namreč lahko tudi c, v tem primeru bi bil namesto priimka *Smrtnica* priimek *Smrcnica*, ki je potem bližje moški obliki priimka *Smrcnik* ali celo *Smrečnik*. Zaradi tega priimek uvrščam med nejasne priimke. (N. P.)

V nadaljevanju sem nekaj besed namenila razlagi priimka *Smrtnik*.

V AS sta navedena priimka *Smrtnik* in *Smrtnica*. (Vačun Kolar, 2009, 54)

⁵⁵¹ N. P.

⁵⁵² <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

⁵⁵³ lát -a m, rod. ed. tudi latú (ã) l. zgornji del rastline, ki vsebuje zrna, zlasti pri ovsu, proso: odtrgati lat; zrel lat / proso že dela late 2. nar. (koruzni) storž: pastirji so pekli late ◊ agr. socvetje moških cvetov na vrhu stebela koroze; bot. socvetje z več grozdi na stranskih poganjkih (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Priimek najverjetneje izhaja iz samostalnika *smrt*. V rokopisu se pojavi le ženska oblika priimka. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Smertnik*; dodajata, da je priimek izpeljan iz samostalnika *smrt* in da gre za pejorativno oznako za Slované. (Feinig, 2004/2005, 268) Torej bi priimek v tem primeru lahko označili za vzdevek (slabšalen). (N. P.)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *smrt* navaja samostalnik *smrtnik*, ki pomeni »mrlič, umrljiv človek«. Priimkov, izpeljanih iz omenjenega samostalnika, ne navaja. (Bezljaj III, 1995, 277) Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *smrt* in bi lahko označeval človeka po njegovem izgledu – v vsakdanjem jeziku velikokrat rečemo, da nekdo izgleda kot smrt (zelo suh, bled človek). (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Smrtnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Kranju, Logatcu in v Ljubljani ter njeni okolici. (Bezljaj, 1974, 563)

Priponsko obrazilo: -nica

****Srnovršnik* – *S(e)rnoveršnik*, *Sernoveršnik*, *Sernovoršnik*/*Sernaveršnica***

Zapis v rokopisu: [*Sernauerfhnik*]⁵⁵⁴, *Sernouersshnik*, *Sernouorfhnik*⁵⁵⁵; *Srnau[...]*⁵⁵⁶
*Sernauerfhniza*⁵⁵⁷

V AS so navedeni priimki *Srnovršnik*, *Senovršnik*, *Senovršnica*. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Priimek najverjetneje izhaja iz živalskega imena *srna* ali iz samostalnika *seno* in samostalnika *vrh*. (N. P.)

Priimek bi lahko bil povezan z indoevropsko besedo **srr-nó-*, ki pomeni »rdeč« (Bezljaj III, 1995, 310); priimek bi lahko v tem primeru označeval nosilca po imenovanju kraja, kjer prebiva (*Rdeči breg na Pohorju*, *Rdeči rob*); poimenovanje izvira iz geološke zgradbe oziroma barve kamnin, ki sestavljajo gorovje. (N. P.)

Bezljaj navaja priimka *Srnovršnik* in *Srnovišnik*, ki sta poznana v Celju z okolico, in priimek *Srnovrsnik*, ki je razširjen v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 571)

V Leksikonu priimkov sta navedena priimka *Srnovrsnik* (Gornji Grad) in *Srnovršnik*, ki je razširjen na Koroškem, v Savinjski dolini in v Celju. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

⁵⁵⁴ Najverjetneje gre za ta priimek, a ni gotovo, ker je priimek prečrtan.

⁵⁵⁵ N. P.

⁵⁵⁶ Nerazločen zapis.

⁵⁵⁷ N. P.

Priponsko obrazilo: -nik⁵⁵⁸/-ica

Skobir – Skobir

Zapis v rokopisu: *Scobier*

Priimek bi lahko izhajal iz samostalnika *skóba*⁵⁵⁹ ali iz živalskega imena *skôbec*.⁵⁶⁰ Pri Bezlaju lahko najdemo še en pomen samostalnika *skoba*, in sicer skoba pomeni tudi velik, zakrivljen nos (Bezlaj III, 1995, 243); v tem primeru bi priimek označeval nosilca priimka po njegovih telesnih lastnostih. (N. P.) Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *skopiti* (kastrirati, odrezati, urezati) ali iz samostalnika *skepec* (*skobec*), ki je vrsta pasti, okovov (podobno kot lisice). (Bezlaj III, 1995, 243, 245) Priimek bi v tem primeru lahko označeval nekoga, ki je živalim nastavljal tovrstne pasti. (N. P.)

Bezlaj navaja priimek *Skobir*, ki je razširjen le na Koroškem. (Bezlaj, 1974, 554)

Priponsko obrazilo: -ir

(*Skuber) – Skuberica

Zapis v rokopisu: *Scuberiza, Skuberiza*

Feinigova navajata priimek *Skubel*, ki ga izpeljujeta iz glagolov *skubiti, puliti*. Navajata tudi priimek *Schubernig*, ki ga izpeljujeta iz narečnega samostalnika *šub* (sunek). Kot navajata v nemški razlagi, je priimek povezan z nečistim nakupom in prodajo, vprašljivimi posli. Morda bi lahko priimek povezali tudi s priimkom *Schubert* (*Šubert*). (Feinig, 2004/2005, 256)

Bezlaj navaja priimek *Skuber*, poznan na Koroškem, v Mariboru, na Ptujju, v Ljubljani in Kranju. Navaja tudi priimka *Šubert* (Ljubljana) in *Schubert* (Ljubljana, Kamnik, Kranj). (Bezlaj, 1974, 540, 556, 625)

Priponsko obrazilo: -ica

⁵⁵⁸ Gre za zloženko.

⁵⁵⁹ skóba -e ž (ó) obrt. polovici črke H podoben kos železa, lesa, ki se zabije, pritrdi, da kaj drži, spenja: potisniti zapah v skobo; okno se je napelo in palica ne seže v skobo/pritrditi cev s skobami na steno // železna priprava, zlasti za začasno spenjanje lesenih delov: s skobo pritrditi tram / tesarska skoba // temu podoben del priprave z vijakom, ki kaj stisne, drži: stisniti letve s skobo/pritrditi mlinček za orehe s skobo na mizo ♦ les. skoba premakljiv, navadno železen klin na skobeljniku, s katerim se vpne obdelovani predmet; navt. sidrna skoba s sornikom za vezavo sidra in verige (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

⁵⁶⁰ skôbec -bca m (ó) 1. manjša ptica ujeda s kratkimi okroglimi perutmi in dolgim repom, podobna kragulju: skobec kroži nad jaso; skobec je zgrabil goloba; razkropili so se kakor jata kokoši pred skobcem 2. železna past, ki zgrabi žival s čeljustmi; skopec: nastavitvi skobec; lisica se je ujela v skobec (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Slopušnik

Zapis v rokopisu: *Slopushnik*

Kolarjeva navaja priimek *Slopšnek* iz AS. (Vačun Kolar, 2009, 53)

Priimek bi lahko izhajal iz besede *skopuh*, a sklop *sk-* nikoli ne preide v sklop *sl-*, zato ta razlaga ni mogoča. (N. P.) Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *slop*⁵⁶¹, ki pomeni zid med dvema odprtinama, ki sta blizu druga drugi, steber. Morda bi lahko bil izpeljan tudi iz pridevnika *slep*. (N. P.)

Bezljaj navaja krajevna imena *Slop*, *Slopnik*, *Slopno*, *Slopšnek*. Navaja možne izpeljave iz samostalnikov *slopec* (past za ptice); *slop* (snežna brozga, pomešana z blatom; ilovnata tla; loka, močvirnato polje; vlaga, mokrota). (Bezljaj III, 1995, 264–265) Priimek bi lahko označeval nosilca po značilnostih kraja, kjer prebiva. (N. P.)

Priponsko obrazilo: ?

****Srnovec – Srnovinka***

Zapis v rokopisu: *frnovinka*⁵⁶²

Priimek ima nemško feminativno končnico *-in*, na katero je dodana domača končnica *-ka*. Mogoče bi lahko priimek povezali s priimkom *Srnovršnik*. (N. P.)

Priponsko obrazilo: *-(in)ka* ?

Stendorffer

Zapis v rokopisu: *Stendorffer*

V AS je naveden priimek *Štendorfer*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Priimek bi lahko izhajal iz nemškega glagola *stehen* (stati, nahajati se) in nemškega samostalnika *Dorf* (vas). Mogoče bi lahko priimek označeval nosilca po legi njegovega bivališča, ki se nahaja na primer na koncu vasi. (N. P.) Kotnik navaja priimek *Standman* in ga povezuje s samostalnikom *Bestandnehmer*, ki pomeni najemnik. (Kotnik XI, 2006/2007, 141)

⁵⁶¹ slòp slôpa m (ö ó) navadno prosto stoječ navpičen nosilni stavbni element, zlasti pravokotnega prereza (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

⁵⁶² N. P.

Priimek bi lahko bil povezan tudi s samostalnikom *stenar*, ki pomeni tesar. Samostalnik *ftenar* (*zimmermann*, *zimprer*, *zimperman*, *hi/hofavez*) je v 18. stoletju uporabljal Gutschmann, prav tako tudi Pohlin. Priimek bi lahko v tem primeru pomenil vaškega tesarja. Vendar Bezljaj dodaja, da je to najverjetneje mlada tvorjenka, ki je bila izpeljana iz pomena »(hišna) stena iz lesa«. Navaja priimka, izpeljana iz omenjenega samostalnika: *Stenovac* in *Stenovic*. (Bezljaj III, 1995, 316) Na podlagi tega, da gre za mlajšo tvorjenko, sklepam, da je etimologijo priimka potrebno iskati drugje.

Feinigova navajata priimek *Steindorfer* in navajata slovensko različico *Pečnik*. (Feinig, 2004, 2005, 277)

Tudi Snoj pri razlagi zemljepisnega imena *Peč* navaja *Staindorf* kot starejši zapis priimkov *Pečan*, *Pečnik*, *Pečar*. (Snoj, 2009, 302–303)

Priponsko obrazilo: (-er) ?

***Škrubej, Skrubej – Skrubej**

Zapis v rokopisu: *Scrubey*⁵⁶³

V AS sta navedena priimka *Škrubi* in *Škrubičinja*. (Vačun Kolar, 2009, 55)

Verjetno gre za prvotni vzdevek z nejasnim pomenom. (Mrdavšič, 1988, 70; Mrdavšič, 2001, 92)

Feinigova navajata priimka *Skruba* in *Skrubel*; izvajata ju iz glagola *skubiti*, *puliti*. (Feinig, 2004/2005, 267)

Priimek bi lahko povezali tudi z glagolom *skubeti*, ki pomeni hiteti, biti nagel. (Bezljaj IV, 2005, 250, 251)

Bezljaj navaja priimka *Skrube* in *Škrubi*, ki sta razširjena le na Koroškem; priimek *Skrubej*, ki je poznan na Koroškem, v Litiji, Celju z okolico in v Gornjem Gradu; priimek *Skrubi*, ki je razširjen le v Kamniku in priimka *Škruba* in *Škrubej*, ki sta med drugim razširjena tudi na Koroškem. (Bezljaj, 1974, 556, 606)

Priponsko obrazilo: -ej/-ica

(*Takun ?) – Takunica

Zapis v rokopisu: *Takuniza*

⁵⁶³ N. P.

V AS je naveden priimek *Takunica*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Priponsko obrazilo: (-ica) ?

Tank

Zapis v rokopisu: *Tank*

V AS je naveden priimek *Tanko*. (Vačun Kolar, 2009, 56)

Feinigova navajata priimek *Tajnko*. (Feinig, 2004/2005, 289)

Bezljaj navaja priimek *Tanc* (Laško, Maribor, Ljutomer), *Tanke* (Kočevje) in *Tanko* (Maribor, Kočevje, Novo mesto, Ljubljana, Postojna). (Bezljaj, 1974, 631)

V Leksikonu priimkov je naveden tudi priimek *Tank* in priimek *Tanko*, pri katerem je dodana razlaga: če je pisna varianta priimka *Dan(j)ko*, je priimek s pripono *-ko* izpeljan iz svetopisemskega imena *Danijel*, sicer je izvor nejasen. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

Priponsko obrazilo: -, -k(o) ?

***Tora*⁵⁶⁴**

Zapis v rokopisu: *Tora*⁵⁶⁵

V AS je naveden priimek *Tora*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

Bezljaj ob razlagi samostalnika *tor* navaja mnogo pomenov: hlev; gnoj, gnojilo; utrjena pot; mesto, kjer je veliko ljudi; kolovoz, kolesnica; tir, proga; gladki, uhojeni del ceste; z grmovjem porasel pašnik. Navaja tudi samostalnik *tora*, ki pomeni »staja, ograda za drobnico ali živino«.

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz glagola *toriti*, ki pomeni težko vlačiti, nositi, nerodno prenašati, ropotati, razbijati, treskati. Semantično izhodišče omenjenim besedam je ali *»treti, tolči« (tolči v pomenu tolči revščino) ali *»mučiti se, zatirati se«. (Bezljaj IV, 2005, 202, 203) Priimek bi v tem primeru torej lahko označeval človeka, ki živi težko življenje, povezano z revščino. (N. P.)

Samostalnik *tora* v Pleteršnikovem slovarju označuje neumno žensko (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>); izraz zapiše kot značilen za Koroško. Pomisleke glede omenjene

⁵⁶⁴ Priimek je zapisan ob moškem osebnem imenu *Gregorio*.

⁵⁶⁵ Glej str. 191–192 (*Terče*).

razlage imam zaradi dejstva, da je priimek zapisan ob moškem in ne ob ženskem osebnem imenu. (N. P.) Pleteršnik navaja tudi glagol *torati*, kar pomeni težko nesti. (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>)

Priimek bi lahko povezali tudi z italijansko besedo *torre*, kar pomeni stolp (slovensko tudi turn), saj se že na prvi pogled zdi, da sta ime in priimek (*Gregorio Tora*) romanskega izvora in da je očitno šlo za tujca. (N. P.)

Priimek je zapisan tudi v Leksikonu priimkov na spletu; zraven je dopisano, da ima priimek manj kot pet nosilcev. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva; 2. izpeljava priimka iz poimenovanj za telesne lastnosti/hibe]

Priponsko obrazilo: (-a) ?

Večovnik – (V/B)ečovnik , (V/B)ečovnig

Zapis v rokopisu: *Wezhounigk*⁵⁶⁶, *Wezhounigg*⁵⁶⁷

Kolarjeva primerja s priimkom *Bečovnik* iz Atlasa Slovenije. (Vačun Kolar, 2009, 27)

Priimek bi lahko povezali s samostalnikom *beč*, ki pomeni vodnjak z izvirov oziroma z lesenimi stenami obdan vodnjak. Samostalnik *beč* pomeni tudi droben denar. (Bezljaj I, 1976, 14) Priimek bi lahko označeval nosilca priimka, ki je imel v lasti kakšen večji vodnjak. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Večovnik*, ki naj bi bil razširjen le v Gornjem Gradu. (Bezljaj, 1974, 668)

Kotnik navaja priimek *B(e)čevnjak*, ki je bil prvič zapisan šele leta 1748 v občini Bilčovs, v jožefinskem katarstru je zapis *Wezeunik*. Priimek naj bi nosil človek, ki je imel v lasti čebelnjak. (Kotnik I, 1992, 20) Priimek bi torej lahko bil izpeljan iz samostalnika *bečelnik* (čebelnjak) (fonetično *b(ə)čovnik*). (N. P.)

Obrazilo: (-(ov)nik) ?

Vedel/*Vedejka – Wedel/Bedejka

Zapis v rokopisu: *Bedeika*, *Wedel*

V AS sta navedena priimka *Vedl*, *Vedejka*. (Vačun Kolar, 2009, 57)

⁵⁶⁶ N. P.

⁵⁶⁷ Dodala N. P.

Priimek bi lahko bil izpeljan iz glagola *vedeti*. Priimek bi lahko potemtakem razgledanost, vedoželjnost nosilca priimka. (N. P.)

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *beda*; v tem primeru bi označeval človeka, ki živi v revščini, pomanjkanju. (N. P.)

Feinigova navajata priimek *Wedel*, ki ga povezujeta z glagolom *wedeln* (mahati, vijugati, pahljati). (Feinig, 2004/2005, 323)

V Leksikonu priimkov je zapisan priimek *Bedei*, ki ima manj kot pet nosilcev. (<http://www.rodoslovje.com/index.php>)

[1. izpeljava priimka iz imenovanj položaja/statusa/stanja/dostojanstva]

Priponsko obrazilo: -el ali -/-ka ?

Vozel, **Vozelj* – *Vozel* (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Wozell*

Priimek bi lahko bil izpeljan tudi iz samostalnika *voz* – lahko bi označeval npr. nekoga, ki izdeluje (lesene) vozove. A to je zelo šibka razlaga. (N. P.)

Bezljaj navaja priimek *Vozel*, ki je razširjen v Kamniku, Kranju, Litiji, Krškem, Laškem, Novem mestu in v Radovljici, in priimek *Vozelj*, ki je poznan v Litiji, Krškem, Laškem in na Ptujju. (Bezljaj, 1974, 687, 688)

Priponsko obrazilo: -

Zajcman

Zapis v rokopisu: *Seizhman*, *Zeizman*

Priponsko obrazilo: -⁵⁶⁸

Zasarman (priimek dodala N. P.)

Zapis v rokopisu: *Zassarman*, *Zassarmaniza*

Priponsko obrazilo: -

⁵⁶⁸ -*man* je drugi del zloženke, ne obrazilo.

Žačen – Šačen, Sačen, Sacen, Šacken (Šažen)/Sačenca, Sacenca

Zapis v rokopisu: *Schazhen, Satchen, Satschen, Satshen, Satfhen, Sazhen, fazen, Shazken; Sazhenza, Sazenza*

V AS so navedeni priimki *Žačen, Žačenca, Žačnica*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Priimek je po izvoru in pomenu nejasen. Najverjetneje je nastal po značilni legi prebivališča, osnovo pa bi mu lahko iskali v srednjevisokonemškem samostalniku *saz*, ki pomeni kraj, kjer kaj stoji, leži oziroma kamor je kaj položeno. (Mrdavšič, 1988, 75–76; Mrdavšič, 2001, 101)

Priimek pa bi lahko bil izpeljan tudi iz nemškega samostalnika *die Sägezeit*, ki pomeni čas za setev.

Priponsko obrazilo: -en/-ca

Želodec –(Ž/S/Š)elodec, Želodic, Solodeč/(Ž/Š)eločka

Zapis v rokopisu: *Schelodez, Selodez, Shelodez, Shelodiz, Solodezh; Schelozhka*

V AS sta navedena priimka *Želodec, Želodčka*. (Vačun Kolar, 2009, 58)

Priimek lahko izvira iz rastlinskega imena *želod* s končnim *-ec*; v slednjem primeru gre za izpeljavo priimka iz rastlinskega imena. (N. P.)

Po pogovoru s Kolarjevo sem prišla do ugotovitve, da je verjetnejša razlaga, da priimek izvira iz samostalnika *želodec*; domačiji se še danes reče *pr' Ževo'co* na Lomu (občina Mežica), poleg tega pa Korošci *želodu* narečno nikoli niso rekli *želod*. Manjšalno obrazilo *-ec* je za želod manj običajno. Priimek bi lahko označeval nekoga, ki je imel velik trebuh, a ga niso poimenovali npr. *Trebušar, Trebušec*, temveč so ga poimenovali po želodcu, a ta razlaga je precej šibka. Mogoče bi lahko bil nosilec povezan z izdelovanjem mesnih izdelkov iz svinjskega želodca, a tudi ta razlaga ni dokončna. (N. P.)

Pri priimku *Želočka* je opazen prehod *dc-* in *-ka* v *-dck-* – *dck* > *dčk* > *tčk* > *čk*. (N. P.)

Bezljaj v razlagi samostalnika *želod* navaja dva priimek *Želodnik*, ki je izpeljan iz omenjenega samostalnika in toponim *Želodnik*. (Bezljaj IV, 2005, 444, 445)

Bezljaj navaja priimek *Želodec*, katerega pojavitev zapiše le za Mursko Soboto in Gorico, ne pa tudi za Koroško. (Bezljaj, 1974, 717)

Kotnik navaja priimek *Želodec*, zapisan leta 1640 (*Selodizh*) v današnji župniji Globasnica in Šteben. (Kotnik IX, 2004, 97)

Priponsko obrazilo: -ec, -ic ali -Ø/-ka

6 IZPELJAVA PRIIMKOV – PREGLED PRIPONSKIH OBRAZIL PO SKUPINAH Z UVRSTITVIJO PRIIMKOV IZ ČRNJANSKEGA ROKOPISA

V nadaljevanju se bom posvetila izpeljavi priimkov, ki so zapisani v Črnjanskem rokopisu; naredila sem pregled priponskih obrazil, s katerimi so tvorjeni priimki, dodala sem tudi primere iz rokopisa. Sledi podpoglavje o obrazilih, s katerimi so tvorjene ženske oblike priimkov, na koncu pa sem naredila preglednico, kamor sem glede na priponska obrazila uvrstila vse priimke, ki se pojavijo v rokopisu. Podpoglavju o obrazilih, s katerimi so tvorjene ženske oblike priimkov, sem dodala seznam vseh ženskih osebnih imen, ki so zapisane v rokopisu; dodala sem tudi krajšo razlago za vsako ime.

Priimki imajo veliko skupnega z občnimi in drugimi lastnimi imeni; ustvarili so pregledno besedotvorno zgradbo, ki temelji na besedotvornih vzorcih občnoimenskega besedja. (Jakopin, 1977, 6) Pri osebnih imenih so v večjem obsegu kot pri občnoimenskem besedju razširjene ekspresivne tvorbe, ki so značilne predvsem v občevanju z otroki, povezane s številnimi ljubkovalnimi okrajšavami (afereza, apokopa), ki preoblikujejo besede v smeri mimo pričakovanih glasovnih procesov, ter z manjšalnimi in večalnimi obrazili. Izstopajo tudi obrazila, ki kažejo na odnos priimka do zemljepisnih imen, poleg tega so pomembna tudi strukturna obrazila.

Pri prehodu besed v status priimka gre pri veliko primerih za konverzijo – vsaka beseda, ne glede na svojo izhodiščno besednovrstno določenost, postane samostalniška beseda. Občnoimensko poimenovanje pri priimkih pa postane lastnoimensko (npr. *bradač* – *Bradač*, *kovač* – *Kovač* ipd.) ali pa drugo (osebno, krajevno, ledinsko) lastnoimensko poimenovanje postane priimek (npr. *Lenart*, *Peter*, *Pangerc*; *Mošenik*, *Jesenik* ipd.).

6.1 SPLOŠNEJŠI PREGLED PRIPONSKIH OBRAZIL S PRIMERI IZ ČRNJANSKEGA ROKOPISA

6.1.1 PRIPONA -ač (-ac)

Pripona *-ač* je razmeroma mlada pripona; v rokopisu sta izpričana dva primera, v katerih označuje nosilca določenih lastnosti (*Luskač*, *Merkač*) – v veliko primerih so priimki nastali iz imen ali vzdevkov (tudi *Glavač*, *Bradač*, *Filač*); slednji v rokopisu niso zapisani. Pojavi se še pisna varianta omenjenega priponskega obrazila, in sicer *-ac* (*Luskac*).

Oblike priimkov za ženske so, ko gre za poimenovanje po dejavnosti, izpeljane s pripono *-ica*, ko pa označujejo domače ime, pa s pripono *-inja*. (Mrdavšič, 1988, 84) V rokopisu je izpričano priponsko obrazilo *-ica* (*Luskavica*).

Priponsko obrazilo *-ač* ima tudi priimek, izpeljan iz poimenovanja po dejavnosti (*kovač – Kovac*), ki je izpeljan iz glagola *kovati*. Ženska oblika priimka ima priponsko obrazilo *-ica*.

6.1.2 PRIPONA -ah

Pripona *-ah* je zapisana pri enem priimku, in sicer *Šumah*. Ženski obliki priimkov imata obrazili *-ovica* in *-in(j)a* (*Šumahovica*, *Šumohinja*).

6.1.3 PRIPONE -ak, -(j)ak, -(š)ak, -(š)ag, -(ul)ak

Priimki s pripono *-ak* so v rokopisu precej pogosti (npr. *Burjak*, *Košak*, *Novak* idr.).

Zasledila sem tudi dvojno priponsko obrazilo *-(ul)ak*, a le pri enem priimku, in sicer *Tribulak*.

V dveh primerih se pojavi tudi obrazilo *-(j)ak*: *Božjak/Vožjak*, *Ravnjak*.

Priimki, ki spadajo v to skupino, večinoma označujejo nosilca priimka po geografskih in drugih značilnostih kraja, kjer prebiva.

Pojavita se še priponski obrazili *-(š)ak* in *-(š)ag* (*Kavšak*, *Kavšag*).

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s pripono *-(ov)ica* (*Burjakovica*), *-ica* (*Kavšica*), *-inja* (*Božjakinja/Vožjakinja*) in iz nemščine prevzetim obrazilom *-in*, dodanim na neprevzeto podstavo (*Kolšakin*).

6.1.4 PRIPONA -an

Nekateri priimki imajo deležniški *-an*, drugi pa kontrahiranega iz *-ijan*. Pripona v večini primerov označuje nosilce imena glede na kraj bivanja oziroma izvor. (Šivic-Dular, 1983, 101) Priimki v rokopisu s pripono *-an* so izpeljani iz samostalnika, ne iz deležnika.

Priimki, tvorjeni s priponskim obrazilom *-an*, ki so zapisani v rokopisu: *Krištan/Kristan*, *Rogan*⁵⁶⁹, *Lužan* idr.

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških oblik s pripono *-ka* ali *-ica*, v rokopisu je izpričano le obrazilo *-(i)ca* (*Krištanica*, *Perhan(i)ca*, *Luženica*).

6.1.5 PRIPONI *-ar*, *-er*

Pripona *-ar* je po izviru neslovanska, prevzeli smo jo iz latinščine ali nemščine (Merkù, 2004, 41–42), a je postala zelo tvorna pri imenih kot tudi pri občnih imenih; obrazilo je razvilo veliko tvornost predvsem v poimenovanju poklicev; priimki s to pripono pa so izpeljani tudi iz zemljepisnih imen, okolice, v kateri njihovi nosilci žive oziroma iz kraja izviranja (na primer *Logar* – prebivalec/lastnik loga). (Šivic-Dular, 100) Tu je mogoče opaziti nemški vpliv; število teh priimkov so pomnožili mnogi nemški priimki, kjer je nemška pripona še ohranjena (*Grafenauer*)⁵⁷⁰ in takšni, kjer je pripona že poslovenjena (*Apšnar*). Priimki s pripono *-ar* iz Črnjanskega rokopisa so: *Kolar*, *Mlinar*, *Rezar* idr. Gre predvsem za priimke, ki so izpeljani iz poimenovanj poklicev/dejavnosti, ki jih nosilec opravlja. Če gledamo zgolj besedo kot tako, le njeno besedotvorno strukturo, gre za obrazili *-ar/-er*, če pa gledamo priimek kot celoto, kot nekaj, kar je enako različnim poklicem, ki obstajajo že dolgo časa, gre torej za priimek, ki je nastal neposredno iz poimenovanja nekega poklica in bi lahko bil tudi brez obrazila.

Obrazilo *-er* se je trdneje obdržalo v izrazito nemških priimkih, še posebej pri tistih na *-berger*, *-baher*, *-dorfer*, *-inger*, pri starih izposojenkah pa je popolnoma prevladal *-ar* (*Kuhar*, *Žagar*). Izjema je tudi priimek *Kociper*, ki ni nemškega izvora, ampak je dvodelen, in sicer je sestavljen iz *koci-* in *-per* (*Peter*). (Jakopin, 1977, 24) Medtem pa sem nemške priimke, ki se končajo na *-er*, uvrstila v skupino priimkov, ki so v celoti prevzeti iz nemščine in so zato brez obrazila, na primer *Hauser*, *Šloser*, *Majer*, *Pinter* idr.

V skupino priimkov s pripono *-er* sem uvrstila priimke: *Dražer*, *Žgajner*, *Velcer/Belcer*, *Mliner* in *Koler*. Pripona *-er* je lahko nastala po preglasu iz *-ar* za mehкими soglasniki.

Današnji *-ar* je pri velikem številu slovenskih priimkov nastal po adaptaciji različnih končnih delov (*Vidmar*⁵⁷¹ – *Vidmajer*; *Grohar* – *Grohauer*). Pri priimkih, kot so *Češnovar* – *Črešnik*,

⁵⁶⁹ Priimek ima še različico *Rogar*.

⁵⁷⁰ Priimek bi bil verjetneje lahko tudi zloženka iz *Grafen-* in *-auer* (*-auer* se pojavlja le v kompoziciji v pomenu divji, velik). (N. P.)

⁵⁷¹ Priimek *Vidmar* je lahko tudi neposredno izpeljan s priponama *-er/-ar*: videm = cerkveno posestvo. (Jakopin, 1977, 24)

Mlinar – Malnar, lahko opazujemo nekdanje izoglose za *če- : čre-* in *mlin- : malin-*. (Jakopin, 1977, 24)

Priimka, ki se pojavita tako z obrazilom *-ar* kot tudi z *-er*, pa sta že omenjena *Mlinar (Mliner)* in *Kolar (Koler)*. (N. P.)

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških oblik s pripono *-(i)ca* (Mrdavšič ugotavlja, da le v obravnavanih primerih *Kozar, Rezar* in *Žebičar* s pripono *-ka*). (Mrdavšič, 1988, 88) To trditev lahko na podlagi priimkov v rokopisu potrdim tudi sama; vse ženske oblike priimkov se končajo z obrazilom *-(i)ca*, le v enem primeru, in sicer pri priimku *Rosar*, je ženska oblika priimka tvorjena z obrazilom *-in(j)a – Rosin(j)a*, ki se dodaja na podstavo. (N. P.)

6.1.6 PRIPONI *-avs, -avž (-avš)*

Priimki s pripono *-avs* niso ravno pogosti, tudi v rokopisu je zapisan le en priimek s takšno pripono. Pripona izraža vršilca glagolskega dejanja (nosilca značilnosti). (Mrdavšič, 1988, 88) Večinoma priimki s to pripono izražajo negativne lastnosti nosilca. V rokopisu se pojavi priimek *Merdavs*; ženska oblika priimka pa je tvorjena s priponskim obrazilom *-ka – Merdavška*. (N. P.)

V rokopisu pa se pojavi tudi pripona *-avž (-avš)*, pri kateri gre zopet za osamljen primer – priimek *Kordavž*; obstaja pa še različica istega priimka z drugim priponskim obrazilom oziroma z drugačno izrazno podobo (*Kordež/z/š/s – Kordešica*). Ženska oblika priimka je tvojena iz moške z nemško pripono *-in (Kordašin)*. (N. P.)

6.1.7 PRIPONI *-e, -še*

Pripona *-e* je sprva označevala mlada bitja in je zato le izjemoma prinašala slabšalni pomen.

Priimki na *-e* pa imajo svoj glavni vir v koledarskih imenih v okrajšani (hipokoristični) obliki, na primer *Baltazar – Bolte*. Po A. Bajcu je *-e* zelo tvorna pripona za imena mladih bitij in za manjšalnice, »[...] s pejorativnim stranskim pomenom [...]«, saj »[...] od malega pomensko ni daleč od manjvrednega, slabotnega, slabega.« (Jakopin, 1977, 17) Jakopin pa na tem mestu doda, da »nebogljnost« majhnih bitij vzbuja sočutje in se pri imenih že obrača v ljubkovalnost. Navaja nekaj primerov iz Pleteršnikovega slovarja (*črne, smole* idr.). Dalje ugotavlja, da priimki s pripono *-e* (razen priimka *Černe*) kljub vitalnosti pripone niso dosegli visoke pogostnosti. Prevladuje končni naglas, dvozložni priimki se večinoma naglašujejo tako brez izjeme, pri večzložnih pa je enotnost manjša. (Jakopin, 1977, 17)

V rokopisu so zapisani priimki *Križe, Stane, Srebre, Pike*⁵⁷² idr.

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s pripono *-čica* (*Križečica, Stane(ž/š/č)ica, Srebrečica*) ali *-ica* (*Pikovica*⁵⁷³, *Terčica*). Tudi Mrdavšič navede priimek *Srebrečica*, ki mu navaja še varianto *Srebretinja*. (Mrdavšič, 1988, 84–85)

Pojavi se tudi priimek s pripono *-(š)e* (*Planše*).

6.1.8 PRIPONE **-ec, -(e)c, -ic (-ič), -(av)ec, -(an)c, -(ov)c, -(u)vc**

Pripona *-ec/-c* je slovanska in splošnoslovenska pripona, ki služi za izpeljavo imenovanj iz antroponimov in zemljepisnih imen (zemljepisni izvor, bivališče) (*Korošec, Kranjc, Tominc* idr.). (Mrdavšič, 1988, 84) Obrazilo *-ec* z variantami je prišlo med priimke deloma naravnost iz občnih imen (*Škorc, Škerjanc*), veliko pa jih je tudi patronimičnega in manjšalnega izvora (*Klemenc, Urbanc* idr.), nekaj je tudi iz nemščine prevzetih priimkov (*Fric, Švarc* idr.). Priponi *-ec* in *-ic* sta v narečjih večinoma reducirani v *-c*. Pripona *-c* je nastala iz redukcije predhodnega nenaglašene samoglasnika, a-jevskega razvoja nekdanjega polglasnika in zaradi delne uskladitve s pravopisnimi normami. Nekateri priimki na *-ic* pa kažejo na nekdanji *-ič*, ki je bil zaradi nedoslednih zapisov prenesen kot *-ic*. Med priimki na *-ec* pa nastopajo tudi priimki na *-ovec*, od katerih so nekateri zelo pogosti (*Bukovec, Leskovec* idr.) Imena s temi priponami so večinoma izpeljana iz glagolskih osnov, iz občnih in osebnih imen, označujejo pa delujoče osebe in nosilce priimka glede na narodnost, pokrajinsko pripadnost ipd. (Jakopin, 1977, 14–15) Osebna imena, izpeljana z omenjenimi priponami, so, kot navaja Mrdavšič, še vsaj naši predniki občutili kot manjšalnice. (Mrdavšič, 1988, 84)

V rokopisu je zapisanih nekaj priimkov s pripono *-ec* (*Strebec, Škrabec*), a pogostejša je reducirana pripona *-c*: *Tominc, Kolenc, Černc, Lepanc, Kalc* idr. Dokaj pogosta je tudi pripona *-ic*: *Stamic, Tominic, Škrabic, Strebic* idr.

Priimki s pripono *-uc* se pogosto razvežejo v priponi *-(ov)ec, -(ov)c* (*Terbovec, Terbovc, Terbuc*). (Jakopin, 1977, 14) Priimki iz rokopisa z obrazilom *-(ov)c* so *Muhovc, Pikovc, Bulovc, Vrinovc*. Pripona je pravzaprav nastala iz pripon *-(ov)ec, -(ov)c* (*-ovec > -ouc > -uc*) po onemitvi polglasnika *ə* in prilikovanja *ou > u*. Najdemo še priponi *-(av)c* in *-(u)vc* pri priimkih *Vrinavc, Vrinuc*. (N. P.)

Pri oblikah priimkov za ženske večinoma nastopata priponi *-ka* (*Rožanka, Škurjanka*) in *-in(j)a* (*Škrobicinja*), druga obrazila so še *-(av)ica* (*Vrinavica*), *-(ov)ica* (*Pikovica, Godčovica*),

⁵⁷² Varianta priimka *Piko*.

⁵⁷³ Priimek je lahko izpeljan tudi iz priimka *Piko*.

-(n)ica (*Krančnica*), iz nemščine prevzeto priponsko obrazilo za ženske priimke -in (*Skrobicin, Škrobičin*) in -ula (*Nemškula*).

6.1.9 PRIPONE -ej, -(e)j, -ij, -aj

Pripona -ej je slovanska pripona in jo velikokrat zasledimo pri tvorbi osebnih imen, predvsem ljubkovalnih in manjšalnih. V narečju je reducirana v pripono -i s še komaj slišanim nekdanjim j na koncu. Je zelo značilna za tvorbo imen in priimkov na Koroškem. (Mrdavšič, 1988, 85) Zaradi sovpadanja nenaglašanih obrazil se priimki s pripono -ej večkrat prepletajo s priimki s pripono -aj (*Belaj – Belej*). Tudi v rokopisu lahko zasledimo en tak primer, in sicer *Komprej – Komparaj*. (N. P.)

Priimek *Mislej* je v zvezi s starim slovanskim imenskim delom -*mysl*, nekaj priimkov je iz starih koledarskih imen (*Filej, Antlej*). Jakopin ugotavlja, da ima priimek *Mencej* isto hipokoristično osnovo kot priimek *Mencinger*, ki je tvorjen z nemškim patronimičnim formantom -*inger*. (Jakopin, 1977, 19)

V Črnjanskem rokopisu priimki s priponskim obrazilom -ej tvorijo dokaj obsežno skupino. Mnogi od teh priimkov označujejo nosilca po njegovih osebnostnih in telesnih lastnostih (*Hudej, Modrej, Terčej, Komprej, Karej, Škrubej* idr.).

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s pripono -ka (*Hudejka, Komparejka*).

V rokopisu se pojavi še glasovna različica obrazila -ej, in sicer -ij: *Mahej – Mahij*.

Zapisan je le en priimek s pripono -aj, in sicer *Komparaj*, ki je zapisan še z obrazilom -ej (*Komprej*).

Jakopin pravi, da pri priimkih na -aj ne moremo vedno zagotovo govoriti o obrazilu. Eden najbolj znanih priimkov s pripono -aj je priimek *Bogataj*, izpeljan iz pridevnika *bogat*. (Jakopin, 1977, 19; Mrdavšič, 1988, 85) Priimki s pripono -aj so ljubkovalni (*Lipaj, Mataj*), nekaj je tudi velelniških (*Poboljšaj, Podržaj*). (Jakopin, 1977, 19)

6.1.10 PRIPONE -ek/eg, -(e)k, -ik/ig, -(š)ek(i), -(š)eg, -(š)ag, -(š)ik, -(č)ek, -(ov)šeg, -(en)šek

Pripona -ek in glasovna različica -ik sta v rokopisu pri tvorbi priimkov dokaj pogosti (*Petek – Petik, Ledinek – Ledinik* idr.) Pogosti sta tudi glasovni (ali pisni) različici -eg in -ig (*Ledineg, Žganig*). Pojavi se tudi reducirano obrazilo -(e)k pri priimku *Hödk*.

Priponi *-š(č)ek* in *-š(č)ak* sta sestavljeni priponi in v večini primerov z njima tvorimo priimke, ki označujejo lastnike domačij glede na pripadnost kraju ali okolici in lego domačije. Na območju Črne in okolice nastopa v obeh oblikah, v vseh primerih pa je *-šč-* prešel v *-šš-*. (Mrdavšič, 1988, 86) Slednje je izpričano tudi v rokopisu, saj omenjenih pripon ni mogoče zaslediti – prešli sta v *-(š)ek* in *-(š)eg* (*Osterše(k/g)*, *Permanše(k/g)*). Pojavi se še pripona *-(š)ag* (*Ostaršag*). V rokopisu je zapisana še ena oblika priponskega obrazila *-(š)ek*, in sicer *-(š)eki* (*Planinšeki*).

Kot pri severnih Slovanih pripona *-ski* se pri nas pripona *-šek* pojavlja v vlogi patronimičnega obrazila. Na vzhodu sta ob *-šek* razširjeni priponi *-ščak* in *-šak*, na zahodu pa *-šček*. (Jakopin, 1977, 20) Pripona *-šek* je torej le krajša varianta pripone *-šček*. (Merkù, Mladina, 20/2004, 41)

V rokopisu pa je zapisan tudi priimek s pripono *-(ov)šeg*: *Tribovšeg*.

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s pripono *-(i)ca* (*Ladinca*, *Temnica*, *Kasnica*, *Jesenica*), *-(š)ica*, *-(s)ica* (*Permanšica*); pri priimku *Petek/Petik* je dvojno obrazilo *-(ov)ica* (*Petikovica*), prav tako pri priimku *Hödk* – *ov(n)ica* (*Hödoonica*)⁵⁷⁴. Pri priimku *Planinšek* je obrazilo za žensko obliko priimka *-(e)ca* (*Planinšeca*), ki je glasovna varianta obrazila *-ica*. Mrdavšič pri priimkih z obravnavanimi priponami navede le eno izjemo, in sicer priimek *Geršakinja*. (Mrdavšič, 1988, 86) V rokopisu se pojavi še nemško obrazilo *-in*, ki je dodano na slovensko *-ik*. (*Janžikin*).

6.1.11 PRIPONI *-el*, *-il*

Pripona *-el(j)* se je razvila iz več pripon, a pri priimkih na Koroškem gre v večini primerov za nemške izposojenke, tvorjene z južnonemško ljubkovalno pripono *-l*. (Mrdavšič, 1988, 87) Jakopin ugotavlja, da priimki z omenjenimi priponami dajejo dokaj neenotno podobo; gre večinoma za deležnike na *-l*, deloma tudi za stara elovska obrazila, največkrat pa, kot poudari že Mrdavšič, za južnonemško ljubkovalno obrazilo, ki se je uveljavilo zlasti ob imenskih okrajšavah (*Anžel*, *Francl*), kar nekaj priimkov na *-el* pa je prispevala tudi romanska soseščina (*Faganel*, *Faganeli*). Jakopin tudi poudari, da ima veliko priimkov vse tri pisave: *-elj*, *-el* in *-l* (*Mikelj*, *Mikel*, *Mikl*), včasih pa se pisava z *-l* zamenjuje tudi z *-ov* in *-u* (*Premrl*, *Premrov*, *Pemru*). Danes so najbolj pogosti priimki na *-elj*. Nekateri ljubkovalni priimki na *-l* so razvili tudi priimke na *-erl* (*Žnuderl*) in patronimike na *-ič* (*Partl* – *Partelj*, *Partlič*, *Partljič*). (Jakopin, 1977, 20)

Skupina priimkov s priponskim obrazilom *-el* je v rokopisu dokaj obsežna: *Jakel*, *Vedel*, *Kuhel*, *Šumel*, *Šutel* idr. V enem primeru je zapisana glasovna različica *-il*: *Kuhel* – *Kuhil*.

⁵⁷⁴ Ta oblika bi lahko bila izpeljana tudi iz moške oblike *Hodovnik* (sicer bi moralo biti **Hodkovica*).

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s priponami *-ka* (*Bedejka*, *Šumevka*), *-ica* (*Vardelica*), *-(ov)ica* (*Šterclovica*), *-inka* (*Jakelinka*⁵⁷⁵, *Kuhlinka*, *Šterclinka*), *-in(j)a* (*Šterclinja*), *-in(i)ca* (*Kuhlin(i)ca*) in *-ika* (*Jeklika*).

6.1.12 PRIPONA *-ež*

Pripona *-ež* ima lahko večalni, slabšalni pomen. Lahko označuje tudi človeka, ki je lastnik česa; Mrdavšič v primeru priimka *Rakež* ugotavlja, da priimek označuje človeka, ki je lastnik rak.⁵⁷⁶ (Mrdavšič, 1988, 89)

V rokopisu je zapisan en priimek z omenjeno pripono, in sicer *Kordež*. Ženska oblika priimka je izpeljana iz moške s pripono *-ica* (*Kordešica*) in z nemškim obrazilom za tvorbo feminativov *-in* (*Kordašin*).

6.1.13 PRIPONE *-ič/ic*, *-č*, *-c*

Pripona *-ič* spada v veliko skupino priimkov na *-č* in je njena najmočnejša skupina. Priimki na *-ič* so se najprej pojavili v Trstu, nato v Sloveniji in šele zatem v Srbiji in na Hrvaškem, tako da je napačno mnenje, da so vsi priimki na *-ič* zgolj srbski in hrvaški. (Merkù, Mladina, 20/2004, 39)

Večinoma je uporabljena pri tvorbi manjšalnic, pri imenih mladičev, patronimikov in v manjšem deležu tudi metronimikov (*Petrič*, *Mihelič*, *Nežič* idr.). Zaradi velike pogostosti priimkov na *-ič* po celotnem območju Slovenije lahko le domnevamo, da so priimki na *-ič* pogostejši ob stiku s hrvaškim jezikovnim območjem. (Jakopin, 1977, 15)

V rokopisu je kar nekaj priimkov s pripono *-ič*, med njimi prevladujejo tisti, ki so izpeljani iz osebnega imena: *Božič*, *Pavlič*, *Leksič*, *Jurič*, *Misič*, *Konič*.

Pojavita se še dve obrazili *-c* in *-č* (*Peterc*, *Petreč*, *Torc*).

Ženske oblike imen so izpeljane iz moških s pripono *-ka* (*Petrica*, *Konička*), *-ica* (*Pangračica*), *-in(j)a* (*Pangračina*, *Pangracina*), *-(i)ka* (*Pangerčika*) in *-a* (*Peterca*).

⁵⁷⁵ Ta priimek bi lahko bil tudi ženska oblika priimka *Jaklin*.

⁵⁷⁶ ráka -e ž (á) 1. nar. leseno korito, umetna struga, po kateri je speljana voda na mlinsko kolo, do žage: popraviti rako; voda teče po rakah 2. zastar. grob, grobnica: spustiti krsto v rako (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>)

Pripona *-č* ima v nekaterih primerih patronimično vrednost (*Urbanč, Blažinč* idr.), kar izpričuje tudi priimek iz rokopisa *Peterč*.

Posebej se je osamosvojilo patronimično obrazilo *-čič*, ki se v večjem obsegu prepleta z obrazilom *-šič*, ki zaradi glasovnih vzrokov pri nekaterih priimkih pogosto prevlada (*Žnidaršič – Žnidarčič*). (Jakopin, 1977, 15) Priimki s pripono *-etič* imajo ustrezne korelate v priimkih na *-e* (*Kobe – Kobetič; Černe – Černetič*); slednji v rokopisu niso izpričani. Danes so številni tudi priimki s priponama *-ovič* in *-evič*. (Jakopin, 1977, 15–16) V rokopisu priimkov z omenjenimi obrazili ni.

6.1.14 PRIPONI *-ih, -eh*

Jakopin ugotavlja, da pri priimkih na *-ih* težko govorimo o obrazilu, saj so večinoma nemškega izvora (*Frelih, Brelih, Romih* z varianto *Remih* idr.), razen na primer priimek *Lavrih*. Občno ime *menih* je zastopano s tremi glasovnimi variantami, in sicer *Menih, Minih, Munih*. (Jakopin, 1977, 18)

V rokopisu se pojavita obe priponski obrazili *-eh* in *-ih*: *Vudih/Budih* in *Ratih, Rateh*.

Ženskih oblik za omenjene priimke v rokopisu ni.

6.1.15 PRIPONA *-in*

Slovenska pripona *-in* daje tvorjenkam različne pomene. Večinoma gre za tvorbo priimkov iz (skrajšanega) imena očeta ali pa iz očetovega poklicnega imena (npr. *Kozarin*). (Mrdavšič, 1988, 88) Tudi Jakopin navaja, da se je pripona *-in* v patronimični vlogi precej razširila ob polnih ali okrajšanih koledarskih imenih, ki so postala priimki: *Gregorin, Gašperin, Štefin*. V priimkih *Gašperlin, Peterlin* gre za nemško manjšalno pripono *-lein*⁵⁷⁷. (Jakopin, 1977, 23)

V rokopisu je zapisan en priimek s pripono *-in*, in sicer *Smodin*; ženska oblika priimka je izpeljana iz moške s pripono *-(i)ca – Smodinca* in s pripono *-ka* (*Hudinka*)⁵⁷⁸.

⁵⁷⁷ Tudi *-le* je nemška manjšalna pripona (*Majerle*). (N. P.)

⁵⁷⁸ V rokopisu ni zapisane moške oblike priimka, sem jo le predvidevala – *Hudin*. Poleg slovenskega obrazila *-ka* bi lahko šlo tudi za nemško žensko priponsko obrazilo *-in*, katerega raba ob slovenski podstavi je dokaj pogosta; večkrat lahko zasledimo celo podvajanje nemškega in slovenskega obrazila (razen v spornih primerih tipa *Hudinka*, kjer bi lahko bil priimek, kot sem že omenila, izpeljan iz priimka *Hudin* – v tem primeru ima *Hudinka* le pripono *-ka*).

6.1.16 PRIPONA -ir

Pripono *-ir* sem zasledila pri dveh priimkih, in sicer *Košir*, *Rapir* (priimek *Skobir* sem uvrstila med nejasne priimke, zato o priponi nisem gotova). Ženska oblika priimka ima priponsko obrazilo *-ja* (*Koširja*).

6.1.17 PRIPONI -ko, -o

Pripona *-ko* je značilna za tvorbo manjšalnih, ljubkovalnih imen. Mrdavšič ugotavlja, da se je pripona *-ko* danes ohranila neokrnjena le v dolinskih priimkih. (Mrdavšič, 1988, 88) Merkù pravi, da je *-ko* verjetno manjšalnica oziroma z njo tvorimo družinska imena, ki so ljubkovalna. (Merkù, Mladina, 20/2004, 41)

V rokopisu so zapisani priimki *Berčko*, *Veselko* in *Fanko*. Obrazilo *-o* lahko zasledimo le pri enem priimku, in sicer *Fiegko*. Ženska oblika priimka ima priponsko obrazilo *-ica* (*Figovica*).

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s priponami *-a* (*Veselka*), *-in(j)a* (*Veselkin(j)a*), *-(ov)ica* (*Vesevkovica*).

6.1.18 PRIPONA -man

Pripona *-man* je nastala iz nemške druge sestavine zloženke iz samostalnika *Mann* v pomenu človek.

V rokopisu sta zapisana dva priimka s pripono *-man*: *Bricman/Vricman* in *Rezman*. Pri enem priimku je zapisana le ženska oblika priimka, moško sem predvidevala – *Peršman*. Pri nekaterih priimkih v rokopisu je *-man* del zloženke in ne pripona (*Cimerman/Cimperman*, *Zasarman*, *Zajcman*). Tudi pri teh priimki se nisem mogla odločiti, ali je *-man* pripona ali del zloženke. Pri tvorjenkah s samostalnikom, redko s pridevnikom ali glagolom, označuje moškega na splošno ali poklicno (*der Mann*). Zato sem dopisala, da je druga možnost tudi brez obrazila.

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s pripono *-(i)ca*: *Bricman(i)ca*, *Peršman(i)ca*.

6.1.19 PRIPONE -nik, -nig, -nek

Pripona *-nik* je sestavljena iz pridevniškega *-n-* in nesestavljene pripone *-ik*. Ustreza vzhodnoštajerski priponi *-njak* in je po ugotovitvah Jakopina med najpogostejšimi priimkovnimi priponami na Slovenskem. »Če srečaš človeka, ki ima priimek na *-nik* ali *-šek*, si srečaš človeka slovenskega rodu.« (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) Poleg tega tudi Mrdavšič navaja, da je kar četrtina domačih imen na območju Črne na Koroškem in okolice izpeljana s pripono *-nik*. Merkù dodaja, da je pri priimkih na *-nik* mogoče z gotovostjo trditi, da označujejo kraj. »Javornik je kraj, kjer raste Javor, potem Javornik postane tudi priimek.« (Merkù, Mladina, 20/2004, 41) Največ domačih imen s to pripono je izpeljanih iz zemljepisnih imen, krajev, bivališč ali iz izvora prvega nosilca priimka – torej so ti priimki določeni s pripadnostjo okolici ali kraju. S to pripono se končujejo vsi priimki iz predložnih podstav, sprva najverjetneje ledinskih imen (npr. *Navršnik*). Obrazilo ima, kot tudi obrazilo *-šek*, svoj vir v pridevniških priponah *-šsk-* in *-šn-* – gre za substantivizacijo s *k*-jevskimi priponami (*-ek*, *-ik*, *-ak*). Veliko je vzporednih tvorb na *-šek* in *-nik* (*Jamšek – Jamnik*)⁵⁷⁹; slednje ima lahko dodano še obrazilo *-ar* (na primer *Jamnikar*). (N. P.) Pripona *-nik* ima številne različice: *-njak*, *-njek*, *-nak*, *-nek* in *-nik-ar*⁵⁸⁰ (*Dobnik – Dobnikar*). (Jakopin, 1977, 20–21) Omenjeno motivacijo potrjujejo tudi skoraj vsi priimki s pripono *-nik* iz Črnjanskega rokopisa: *Karničnik*, *Katnik*, *Kavnik*, *Kogelnik*, *Končnik*, *Lužnik*, *Sedovnik*, *Močilnik*, *Mošenik/Mušenik*, *Nagornik*, *Robnik*, *Stermčnik*, *Topičnik*, *Visočnik*, *Zaveršnik*, *Podveršnik*, *Potočnik* in mnogi drugi. Priimki s priponskim obrazilom *-nik* tvorijo tudi najobsežnejšo skupino priimkov. V enem primeru se pojavi glasovna različica obrazila, in sicer *-nek* pri priimku *Prednek*. Pri priimkih *Gotovnik/Gotovnig* in *Bečovni(k/g)/Večovnik* se pojavita obrazila *-(ov)nik* in *-(ov)nig*, pri priimku *Hribernik* pa obrazilo *-(er)nik*.

V skupini priimkov s pripono *-nik*, kot tudi s pripono *-šek*, srečamo skoraj vse priimke, izpeljane iz predložne zveze (le eden ima obrazilo); med predlogi in predponami sta na splošno najmočnejše zastopana *za-* in *pod-*, manj pa *nad-*, *na-*, *o-*, *s-*. Gre za priimke, ki so izpeljani iz predložnih krajevnih imen, večinoma pa so ti priimki nastali neposredno v odnosu človekovega bivališča do naravnega objekta (*Zadravec*, *Zabukovec*, *Podgorelec*, *Podgornik* idr.). (Jakopin, 1977, 22) V rokopisu pa sta zastopana predloga *za-* in *pod-*, in sicer gre za priimke: *Nagornik*, *Naveršnik*, *Podhovnik*, *Podkrižnik* (slednja s številnimi pisnimi različicami), *Podolsovnik* in *Podveršnik*, vsi z obrazilom *-nik*, le eden ima obrazilo *-ek*, in sicer *Podo(j)stršek*.

Ženske oblike priimkov so izpeljane iz moških s priponami *-nica* (*Najemnica*, *Hlevnica*, *Prodrica*, *Pecnica*); slednja je tudi najpogostejša pripona; *-inja* (*Šedolčinja*) in *-(en)ca* (*Robenca*, *Pogorevčenca*).

⁵⁷⁹ Pripona *-šek* je zelo produktivna na Štajerskem, *-nik* na Koroškem. (Jakopin, 1977, 20)

⁵⁸⁰ V tem primeru gre za dvojno obrazilo *-nik* in *-ar*: *Dob-nik-ar* > *Dobnikar*. (N. P.)

6.1.20 PRIPONA -uh

Pripona *-uh* ima prav tako kot pri osebnih imenih slabšalni pomen.

V rokopisu se pojavi en priimek z omenjeno pripono, in sicer *Karpuh*, ki ima dve ženski obliki z dvema različnima obraziloma *-inja* (*Karpuhinja*) in *-ica* (*Karpušica*).

6.1.21 PRIPONA -ul

Pripona *-ul* ima večinoma slabšalni pomen, tudi pri ženskih oblikah priimkov (v rokopisu je en tak priimek, in sicer *Nemškula*). V rokopisu je zapisan priimek *Šepul*; ženska oblika priimka ima obrazilo *-ica* (*Šepulica*).

Mrdavšič navaja, da Bajec ugotavlja, da je pripona precej pogosta, a ji je težko določiti prvotni pomen. (Mrdavšič, 1988, 87)

6.1.22 PRIPONA -uš

Pripona *-uš* je znana tudi pri drugih slovanskih jezikih. Alenka Šivic-Dular navaja, da gre na primer pri priimku *Jakuš* za pripono *-uš*, ne pa tudi v priimku *Sabaduš*, kjer je *-uš* le slovenščini prilagojen morfem *-us*. Poleg tega poudarja, da bi bilo zelo koristno razmejiti primere prilagajanj romanskih in germanskih morfemov od starih slovanskih š-jevskih pripon. (Šivic-Dular, 1983, 101)

V rokopisu je zapisan en priimek s pripono *-uš*, in sicer *Lipuš*.

6.1.23 PRIPONA -Ø in PRIIMKI, NASTALI PO KONVERZIJI IZ LASTNIH IN OBČNIH IMEN

Skupino priimkov brez obrazila ali z obrazilom -Ø sem razdelila na tri podskupine – v prvo sem uvrstila priimke, ki so nastali po konverziji iz lastnih imen (osebna imena, imena narodnosti ...) – *Arnold*, *Božič*, *Janko*, *Kalist*, *Klemen*, *Hrovat* idr. in iz občnih imen (poklici, živalska poimenovanja) – *Keber*, *Knap*, *Komar*, *Ovn*, *Želodec* idr. Na primer: priimek *Arnold* je enak osebnemu imenu in je brez obrazila in je pravzaprav priimek na prvi stopnji; priimek *Ambrožič* z obrazilom *-ič* je nastal zato, da so se mnogi, ki so nosili priimek *Ambrož*, ločili

med sabo in vsa nadaljnja obrazila (npr. *-ičič*) so se dodajala priimkom iz omenjenega razloga. Vsi ti so brez obrazila, kar sem označila s črtico (vezajem) -.

Druga podskupina je skupina priimkov, ki so prevzeti iz nemščine (*Cvanciker, Hobner, Šerer, Šloser, Riedl, Hafner, Milner* idr.), v tretjo podskupino pa spadajo priimki, ki so zloženske, in sicer z domačo podstavo v obeh sestavinah zloženske (*Brodela, Delopust, Dervodel(j)a, Macigoj* in *Maligoj*) ter z nemško podstavo v obeh sestavinah zloženske in z nemškim priponskim obrazilom *-er* (*Cimperman/Cimerman, Kocenštajner, Marhofer, Oderlap, Stendorffer, Zajcman, Zasarman*). Pri priimkih *Dervodel(j)a* in *Brodela* (nemški priimek s slovenskim obrazilom *-a*) bi opozorila, da tu za razliko od ostalih primerov ni ničtega obrazila, temveč *-a* (sicer bi pisalo **Dervodel*), podobno tudi pri *Brodela* (**Brodel*). Uvrstila sem ju v skupino zloženk s pripono *-a*. Vse druge zloženske imajo obrazilo *-Ø*.

Opozorila bi še na dva priimka, in sicer *Macigoj* in *Maligoj*, kjer *-goj* ni pripona, ampak je del zloženske in priimek ima, kot vsi priimki, ki so zloženske, obrazilo *-Ø*. Bezljaj meni, da je končni *-goj*⁵⁸¹ nastal iz glagola *gojiti*. (Mrdavšič, 1988, 85)

6.2 ŽENSKÉ OBLIKE PRIIMKOV IN ŽENSKA OSEBNA IMENA

Zakonsko uveljavljena raba imena in priimka se pojavi šele v drugi polovici 18. stoletja, vendar je iz individualnih priseg, krstnih knjig in slovenskih slovníc razvidno, da je ta praksa izkazana že od 16. stoletja dalje. V Črnjejskem rokopisu so priimki zapisani le občasno in še ti so zapisani le ob moškem imenu (npr. *Gregor Vaško*), medtem ko so bile ženske predstavljene le z imenom (*Margareta*), krstno ime pa je omenjeno le s krajevnim določilom (*Fuska s Prosenika*) ali pripadnostjo možu ali očetu (*Brigita, gospodinja Tomina*). (Orel, 2001, 42)

Od 16. do konca 18. stoletja prevladujejo pri priimkih za ženske osebe oblike, ki so priponskoobrazilno tvorjene iz moških, tako da je pri nekaterih izrazno podobnih priimkih težko izluščiti prvotno obliko zaradi premen v podstavi in izglasju. (Orel, 2001, 43) Tudi v Črnjanskem rokopisu se kar nekajkrat pojavi le ženska oblika priimka, in zaradi tega je moška oblika le hipotetična ali celo nedoločljiva, še posebej, če je v ženski obliki izpuščeno priponsko obrazilo iz že izpeljane moške oblike (primer iz rokopisa – *Maklauiza*). Raba priponskih obrazil je pri istih priimkih v veliko primerih različna, kar je izkazano tudi v Črnjanskem rokopisu, tako da imajo priimki v ženski obliki tudi besedotvorne dvojnice (npr. *Logarin – Logarica*).

⁵⁸¹ Pripona *-voj*, ki pa se v rokopisu ne pojavi, je lahko drugi člen poganskega imena v zvezi z vojsko: *Vojimir, Vojislav*; možne so tudi druge razlage. V nekaterih slovenskih narečjih na Krasu se zgodovinski *-g* pri priponi *-goj* zelo rad spreminja v *-v*, na primer pri priimkih *Gojnik* in *Vojnik*. (Merkù, Mladina, 20/2004, 39)

Oblike ženskih priimkov v dvočlenski zvezi ob osebnih imenih se od moških razlikujejo po tem, da se osnovi moških priimkov dodajajo različna priponska obrazila, ki so odvisna od izglasnih fonemov podstave. (Orel, 2001, 41)

Priimkovni feminativ iz cerkvenega slovstva se pojavi že pri Trubarju v pridigi proti zidavi cerkva iz leta 1558, in sicer *Margareta Hudakončevka*. Posebne oblike ženskih priimkov so značilne za dramske osebe, kar je razvidno iz Linhartove Županove Micke (*Šternfeldovka*). (Orel, 2001, 14, 42)

Jože Toporišič ugotavlja, da se ženske oblike priimkov pojavljajo v slovenskih slovnicaх od 16. stoletja dalje, in to dokaj redno in dosledno. Slovenske gospodinje, kamor spadajo zakonske družice gospodarjev in hišnih poglavarjev, so imele samosvoje priimkovne oblike, vzporednice moških priimkov. (Toporišič, 2001, 5) Adam Bohorič v svoji slovnici *Arcticae Horulae* iz leta 1584 moškemu priimku *Lambergar* pristavlja žensko vzporednico *Lambergarica*. Pri Hipolitovih priredbah Bohoričeve slovnice zasledimo naslednje feminative: *Auerspergarska, Gallenbergarska, Gallembargarca, Lambergarca, Raubarca, Tauffrarca* ter *Blagojovka, Rospovka, Kušlanovka*. (Toporišič, 2001, 6) Tudi Anonimus v svoji slovnici iz leta 1758 navaja tri primere: *Stubenbergarca, Blagojovka, Lezljovka*. V nemško pisani celovski jezuitski slovnici pa so navedeni primeri: *Grienbergarska, Grienbergarca, Grienbergovka*. Metelko v svoji slovnici iz leta 1825 navaja: »Priimku moškega se dajejo končaji *-ka, -ca, -ica, -ovka, -la, -ulja*, da se tako označi njegova žena.« Zanimivo je, da Metelko pri priimkovnih feminativih ne navaja priponskega obrazila *-inja*, ki je sicer zelo pogosto pri prebivalških imenih (*Turkinja, Rusinja* idr.) ter seveda pri občnih imenih (npr. *gospodinja*). (Toporišič, 2001, 7)

Toporišič ugotavlja, da se iz omenjenih zgledov vidi, da ženske oblike priimkov niso bile stanovsko omejene na ženske nižjega stanu, kot se morda zdi danes, ko so takšne oblike priimkov predvsem žargonske narave. Priimkovni feminativi so se danes iz knjižnega jezika povsem izgubili ali pa so nadomeščeni s posamostaljeno obliko svojilnega pridevnika (*Boršnikova*), kar pa je mogoče zaslediti že pri Janežiču leta 1854. Ženske priimkovne vzporednice so se ohranile na deželi kot nazivi za hišne gospodinje, Toporišič kot konkreten primer navaja primer rabe v stanovanjskih blokih v Ljubljani za Bežigradom. Rabijo se tudi žargonsko za ženske pare moških poklicev (npr. *Smrekarica, Tomšička, Podpacka* idr.). (Toporišič, 2001, 9)

V osrednji slovenščini so najpogosteje rabljena feminativna priponska obrazila *-ovka, -evka, -ka* in *-ica*. A na tem mestu Toporišič dodaja, da je obrazilo *-evka* pravzaprav šibkejša položajna varianta obrazila *-ovka* po načelu dopolnjevalnosti (za šumevci *č, š, ž, c* in za *j*). Nadalje tudi ugotavlja, da bi lahko tudi obrazilo *-ovka* šteli kot dopolnjevalno varianto obrazil *-ka* in *-ica*, a glede slednjega je ostal še nekoliko negotov. (Toporišič, 2001, 13)

Priimki v Črnjanskem rokopisu nastopajo v večini primerov skupaj s krstnimi imeni in niso v vseh primerih dosledno zapisani z veliko začetnico, kar je razvidno iz seznama vseh priimkov, ki so zapisani. Ob imenih in priimkih so zapisane tudi številne opombe, katerih seznam sledi v nadaljevanju (z ženo, s sorodniki, sin, najemnik idr.) V začetnih zapisih v rokopisu ženski

priimki niso zapisani, zasledimo lahko zapise, kot je *Wrinouz Georgius cum vxore Eua*, od leta pa so zapisane ženske oblike priimkov, na primer *Wrinouzhina Eua*.

Kot je razvidno že iz seznama imen in priimkov, je zelo pogosta sopomenska variantnost priponskih obrazil za tvorbo ženskih oblik priimkov iz iste moške podstave, to dejstvo pa kaže na nedoločeno rabe z enim samim priponskim obrazilom in subjektivno izbirnost le-teh, v razvrščenosti ob moške priimke in v posamezne skupine pa so se izpričale nekatere zakonitosti pri tvorbi feminativov.

Kot sem že zapisala, ima mnogo priimkov v ženski obliki besedotvorne dvojnice (*Burjakovica*), dokaj pogosta pa je tudi raba tujega (nemškega) priponskega obrazila *-in* (*Logarin*), ki je nekajkrat kombinirano s slovenskim, na primer s *-ka*: *Mravlinka*.

6.2.1 ŽENSKA OSEBNA IMENA V ČRNJANSKEM ROKOPISU

V Črnjanskem rokopisu je mogoče razbrati relativno pogostnost posameznih krstnih imen z raznovrstnimi tvorbami in oblikami. Pogosto je tudi navajanje vzdevkov, kar je razvidno iz seznama imen in priimkov. Zaporedje je dosledno – ime in priimek, nato vsi drugi dopisi. Abecedni seznam ženskih osebnih imen, njihova pogostnost in kratka etimološka razlaga sledi v nadaljevanju. Vsako ime sem poknjžila, dopisala današnjo obliko imena (če se današnja oblika imena v rokopisu ne pojavi, sem dodala imenu zvezdico – *); dopisala sem tudi vse možne izvirne zapise z vsemi črkovnimi posebnostmi in jih opremila s podatkom, na katerem listu se v rokopisu nahaja.⁵⁸²

6.2.2 ABECEDNI SEZNAM ŽENSKIH OSEBNIH IMEN

A

Agata

Agata (L 123a)

Agnes, Agnese

⁵⁸² Mesto nahajanja posameznega imena sem določila glede na izdajo Vačun Kolar, Marija Irma: Črnjanski rokopis. Cerdonis. Slovenj Gradec, 2009.

Agnes (L 3a, L 15, L 16a, L 16a, L 27, L 31, L 32, L 37, L 37, L 38, L 42, L 43, L 49a, L 52a, L 57, L 59, L 59, L 71, L 72, L 72, L 72, L 72a, L 72a, L 72a, L 73, L73, L 123, L 123a, L 123a, L 123a, L 124, L 124, L 124)

Agnese (L 19a, L 20a, L 21, L 27, L 36, L 49, L 49a, L 51, L 52a, L 53a, L 59, L 50, L 54, L 57a, L 59, L 59a, L 60, L 71, L 72a)

Agnefe (L 42, L 49, L 52a, L 54a)

Agnesa (L 31)

Afra

Affra (L 12, L 115a)

Ajta⁵⁸³

Aita (L 120)

Aÿta (L 113, L 114a, L 116)

Alenka

Alenca (L 9a, L 9a, L 10a, L 12, L 114, L 118, L 122a, L 123)

Alenkha (L 122)

Alenka (L 116a, L 120, L 123a)

Ale(n/r)ka (L 12a)

Alijana

Aliana (L 10, L 114, L 116, L 117a)

Ana

Anna (L 12a, L 13, L 59a, L 72, L 113, L 123a, L 124, L 124a)

⁵⁸³ Morda gre za varianto imena *Agata*.

Anastazija, Stasija

Anastafja (L 19)

Stasia (L 118a, L 120)

Anica, Anca (Anka)⁵⁸⁴

Aniza (L 12, L 114, L 120a, L 120a)

Anniza (L 5a, L 11)

Anza⁵⁸⁵ (L 26, L 118a, L 124a, L 124a)

Anita⁵⁸⁶

Anitta (L 43)

Antonina

Antonina (L 122)

Apolonija

Apollonia (L 27, L 34, L 72a, L 114a, L 118a, L 122)

Apolonia (L 16a, L 114a, L 115, L 115)

Appolonia (L 48)

B

Barbara

⁵⁸⁴ Oblike osebnega imena *Ana*.

⁵⁸⁵ V tem primeru bi lahko šlo tudi za osebno ime *Anka*.

⁵⁸⁶ Oblika osebnega imena *Ana*.

Barbara (L 13, L 13, L 20, L 26, L 26, L 26, L 49, L 56a, L 71, L 71, L 114a, L 114a, L 115, L 118, L 118, L 119, L 119, L 119, L 120a, L 122a, L 124)

barbara (L 11)

Barb(r)a (L 44)

Barba (L 118a)

C

Cenca

Zenza (L 120a)

D

Doroteja, Rotija, Ratija

Dorothea (L 8a, L 121a, L 122)

Rottia (L 116a)

Rattia (L 117)

E

Elena⁵⁸⁷

Ellena (L 114a)

Elizabeta, Elizabet

Elisabeth (L 33)

Elifabeth (L 124)

Elisabeth(a) (L 18a)

Elisabet(f) (L 18a, L 124)

⁵⁸⁷ Skrajšana oblika imena *Helena*.

Elifabetha (L 1, L 21, L 22, L 36, L 36, L 45, L 46, L 135a)

Elisabetha (L 6, L 51a, L 58a, L 72a, L 73, L 124)

Elifabatha (L 119)

Elifabietha (L 42)

Eva, Eva Neža

Eua (L 3a, L 4a, L 5, L 6, L 8a, L 8a, L 9, L 9a, L 9a, L 10, L 15a, L 16, L 19, L 19a, L 19a, L 20, L 23, L 71a, L 71a, L 72, L 73, L 73, L 73, L 73, L 114, L 116a, L 119, L 120a, L 120a, L 121, L 122, L 122a, L 122a, L 123, L 123a, L 123a, L 124, L 124)

E(u/v)a (L 29)

Eva (L 11, L 15a, L 114, L 121, L 121a)

Eva Neja (L 13a)

Evfemija

Euffemia (L 114a, L 115, L 117a)

Euphemia (L 117a)

E(v/u)phemia (L 123a)

F

Farona⁵⁸⁸

Pharona (L 123a)

G

Gertruda, Gertrud, Gertrude, Gertrudis

Gedrud (L 120, L 120a)

⁵⁸⁸ Najverjetneje gre za ime *Verona*. (N. P.)

Gertrude (L 19a, L 20, L 39, L 39, L 41, L 43, L 46, L 47, L 49a, L 50, L 51, L 51, L 51, L 51, L 51, L 51a, L 51a, L 52, L 52, L 52a, L 56a, L 57, L 57, L 57a, L 58, L 58, L 58, L 58, L 71, L 71a, L 72, L 72, L 122)

Gertrúde (L 121a)

Gertrudis (L 24, L 31, L 37, L 43, L 72a, L 114, L 116a, L 119, L 122)

Gertrud[...] (L 6a, L 27, L 44)

H

Helena, Helenca

Helena (L 3, L 17a, L 17a, L 19, L 19a, L 19a, L 19a, L 19a, L 25, L 30, L 33, L 34, L 34, L 34, L 42, L 44, L 44, L 45a, L 44, L 49, L 49a, L 50a, L 51a, L 51a, L 53, L 53, L 53a, L 53a, L 54, L 54a, L 54a, L 55, L 57a, L 58, L 58, L 58a, L 59, L 60, L 60, L 60, L 61, L 71, L 71a, L 72, L 72, L 72a, L 112a, L 112a, L 112a, L 113a, L 114a, L 115, L 115, L 115, L 116, L 116, L 116, L 116a, L 117, L 117a, L 118, L 118, L 118a, L 119, L 119, L 120a, L 121a, L 121a, L 123a, L 124, L 124)

Hellena (L 9, L 112, L 113a, L 114)

Helenca (L 11)

Hellenca (L 121a)

J

Jera⁵⁸⁹

Jera (L 2, L 9, L 13, L 13a, L 18, L 19a, L 25, L 28, L 30, L 32, L 49, L 50a, L 53, L 53, L 56, L 56a, L 57a, L 58a, L 59a, L 60a, L 61, L 61, L 61, L 72, L 72, L 72a, L 114, L 119, L 120, L 121a)

sa Jero (L 114, L 116, 122a)

Gera (L 16a, L 113a, L 113a, L 114a, L 114a, L 115a, L 117, L 117a, L 117a, L 119a, L 120, L 120)

Julijana

⁵⁸⁹ Oblika imena *Gertruda*.

Juliana (L 117a)

K

Katarina

Catharina (L 2, L 2, L 4a, L 14, L 27, L 49a, L 56a, L 58, L 58a, L 71, L 73, L 117)

Cath(a/e)rina (L 51a)

Catarina (L 34)

Katja⁵⁹⁰

Kathia (L 135a)

Katra⁵⁹¹

Cathra (L 30, L 57, L 124)

Katrija⁵⁹²

Catria (L 113, L 114a, L 115, L 117a, L 118a, L 121, L 122, L 122)

Cathria (L 12a, L 116a, L 117)

Cattria (L 123a)

Katria (L 4)

Klara, Klara Regina

Clara (L 60a)

Clara Regina (L 55a)

⁵⁹⁰ Oblika imena *Katarina*.

⁵⁹¹ Oblika imena *Katarina*.

⁵⁹² Oblika imena *Katarina*.

Krista

Christa (L 15a, L 15a, L 72, L 121, L 122a, L 122a)

Crista (L 6, L 11a, L 13a, L 114, L 117, L 117a, L 119a, L 120a, L 121)

Chrishta (L 2a, L 12a, L 19, L 47, L 124, L 124)

Christha (L 114)

Krishta (L 9)

Kristina

Cristina (L 116)

Christina (L 72, L 123, L 123a)

Criftina (L 133a)

Kuna

Kuna (L 13a, L 117, L 120, L 122a)

Cuna (L 119)

Chuna (L114a)

L

Lucija

Lucia (L 6a, L 13a, L 15, L 17, L 18, L 24, L 27, L 31, L 34, L 37, L 41, L 48, L 48, L 56, L 72a, L 109, L 109, L 109a, L 112a, L 113, L 113a, L 114, L 114, L 122, L 123a, L 123a, L 124)

M

Magdalena, (Magdalena)

Magdalena (L 1, L 14a, L 18, L 22, L 24, L 27, L 30, L 42, L 45, L 49a, L 52a, L 50, L 56a, L 57, L 58a, L 71, L 71, L 71, L 72a, L 113a, L 114a, L 114a, L 115, L 115, L 115a, L 119a, L 120, L 124)

Magdali⁵⁹³**na** (L 115a)

Magdale[...] (L 135a)

Magd[...] (L 3a)

Margareta, Margarita, Margetka, (Margaretka)

Margaretha (L 22, L 22, L 29, L 35, L 45, L 45a, L 45a, L 72a, L 117, L 119a, L 119a, L 122, 124a, L 124a)

Margareta (L 116a)

Margaretta (L 118)

Margetta (L 117)

Margetha (L 113)

Margarita (L 2, L 2a)

Margaret(h/k)a (L 119a)

Margarita (L 73)

Margetka (L 117)

Marija, Marija Regina, (Marija) Lucija

Maria (L 1, L1, L 13, L 13a, L 13a, L 20, L 23, L 28, L 28, L 29, L 33, L 34, L 37, L 40, L 42, L 43, L 43, L 45, L 47, L 47, L 48, L 49, L 49a, L 50, L 50, L 50a, L 50a, L 51a, L 51a, L 51a, L 52a, L 52a, L 52, L 53, L 53, L 53a, L 53a, L 54, L 54a, L 54a, L 55, L 55, L 56, L 56a, L 56a, L 57, L 57, L 57, L 57a, L 58a, L 58a, L 58, L 58, L 59, L 59, L 59, L 59a, L 59a, L 59a, L 60, L 60, L 61, L 71a, L 71a, L 71a, L 71a, L 72, L 72, L 72a, L 72a, L 72a, L 72a, L 73, L 114a, L 119, L 119, L 119, L 122, L 123a)

Mra Regina (L 60a)

(Maria)⁵⁹⁴ **Lucia** (L 37)

⁵⁹³ Najverjetneje gre za črko i.

Marina⁵⁹⁵

Marina (L 1, L 1, L 2, L 3, L 3, L 3, L 3, L 3a, L 4a, L 5, L 5a, L 6, L 6, L 6a, L 6a, L 7, L 7, L 8a, L 8a, L 9, L 9a, L 10a, L 16a, L 17a, L 20a, L 22, L 22, L 22, L 22, L 23, L 24, L 24, L 24, L 28, L 37, L 47, L 56, L 110a, L 112a, L 114, L 114, L 114, L 114a, L 114a, L 115a, L 115a, L 115a, L 115a, L 116, L 116, L 116, L 116, L 116, L 116, L 116, L 116a, L 116a, L 116a, L 116a, L 117, L 117, L 117, L 117, L 117, L 117, L 117, L 117a, L 117a, L 118, L 118a, L 118a, L 119, L 119, L 119, L 119a, L 119a, L 120a, L 120, L 120, L 120, L 120, L 120a, L 120a, L 120a, L 121, L 121, L 121, L 121a, L 121a, L 122, L 122, L 123a, L 123a, L 123a, L 123a, L 124, L 124, L 124a, L 135, L 135, L 135)

sa Marino (L 114, L 116a, L 121a, L 122a)

sa Renzo⁵⁹⁶ **Marino** (L 122a)

Marinka (Marinca)⁵⁹⁷

Marinka (L 4, L 14, L 5, L 9a, L 23, L 28, L 29)

Marinca (L 17)

Marjeta⁵⁹⁸

Marietha (L 49, L 50, L 54, L 56, L 59a, L 61, L 71, L 71a, L 72)

Marieta (L 48, L 116a)

Marietta (L 113a, L 115, L 115, L 115, L 115a, L 115a, L 116, L 116, L 116, L 117, L 117a, L 118, L 120)

Marta

⁵⁹⁴ Ime *Marija* je prečrtano; lahko da gre za dvojno ime ali dve posamezni imeni.

⁵⁹⁵ Najverjetneje je ime izpeljanka osebnega imena *Marija*.

⁵⁹⁶ *Renza* bi lahko bila skrajšana, ljubkovalna oblika imena *Terezika (Terezija)*, a verjetneje gre za občno poimenovanje, sicer zapisano z veliko začetnico – *sa r(e/a)nzo*, ki pomeni *rajnico*, torej pokojnico.

⁵⁹⁷ Oblika imena *Marija* ali *Marina*.

⁵⁹⁸ Ime je nastalo iz imena *Margareta*.

Marta (L 115a)

Martha (L 114a, L 115, L 121a)

***Maruša**⁵⁹⁹

Marus (L 8)

Mojca

Mojca (L 119)

N

Nuša

Nusa (L 7)

Neža⁶⁰⁰

Nesa (L 9, L 112a, L 114a, L 114a, L 116, L 116, L 116, L 117a, L 118, L 118, L 118, L 119a, L 119a, L 119a, L 119a, L 120, L 120)

Nessa (L 123a)

Neja (L 15a, L 15a, L 114, L 114a, L 117a)

Nejsa (L 113, L 113)

Nesha (L 114, L 116a, L 118a, L 118a, L 18a, L 18a, L 122, L 123a, L 124a)

R

Radica

Radiza (L 118a)

⁵⁹⁹ Oblika imena *Marija*.

⁶⁰⁰ Oblika imena *Agnes*.

***Radigunda, Radigunde, Radigundis**

Radigunde (L 112a)

Radigundis (L 60, L 135a)

Radil

Radil (L 113a)

Ragunot⁶⁰¹

Ragunot (L 115a)

Regina

Regina (L 60a)

Robija

Robbia (L 8a)

Rozina

Rosina (L 56a, L 56a, L 73)

Rofina (L 29)

Rutija

Ruthia (L 31)

S

Sofija

⁶⁰¹ Domnevam, da bi lahko bilo ime oblika imena *Radigunda*.

Sophia (L 7a, L 118a)

Soffia (L 115a)

Š

Špela, Špela Marija

Spella (L 2a, L 7a, L 11a, L 12, L 17, L 18a, L 19, L 19, L 19a, L 27, L 47, L 47, L 47, L 48, L 48, L 49a, L 50, L 50a, L 51, L 51, L 52, L 52a, L 53, L 53a, L 54, L 55, L 55a, L 56, L 56, L 57, L 57a, L 57a, L 57a, L 58a, L 59, L 59a, L 59a, L 60, L 60a, L 71a, L 71a, L 72a, L 72a, L 73, L 113a, L 116a, L 118a, L 119, L 119a, L 119a, L 119a, L 121a, L 123, L 123a, L 124a)

Spela (L 9, L 11a, L 12, L 26, L 26, L 72a, L 113a, L 115, L 115, L 115a, L 116, L 118, L 118, L 119a, L 119a, L 119a, L 119a, L 120, L 120, L 120, L 120)

Spella Maria (L 55a, L 60a, L 61)

T

Tora

Tora (L 112a, L 113, L 115a)

Trežica⁶⁰²

Treshiza (L 12a)

U

Uršula, Urša

Vrsula (L 15a, L 19a, L 21, L 32, L 35, L 44, L 44, L 45, L 47, L 49a, L 50a, L 51, L 51, L 51, L 52, L 52, L 53, L 53a, L 54, L 54a, L 58a, L 58a, L 71, L 71a, L 71a, L 71a, L 72, L 72, L 79a, L 112a, L 118, L 118a, L 118a, L 121, L 121, L 124, L 124a)

Vrfula (L 11a, L 18, L 22, L 24, L 34, L 38, L 39, L 39, L 39, L 39, L 41, L 35, L 45a, L 49a, L 50a, L 56a, L 71, L 116a, L 116a)

vrsula (L 3, L 5a, L 6a, L 12a, L 51a, L 124)

⁶⁰² Najverjetneje gre za osebno ime *Trezika*.

Ursula (L 53a, L 55a, L 57, L 57a, L 58, L 58, L 58, L 58a, L 59a, L 60, L 61, L 123)

Vrsa (L 113, L 113, L 113a, L 114a, L 115a, L 116, L 116, L 117a, L 117a, L 118a)

Vrja (L 24, L 27)

vrša (L 118a)

Vrjha (L 24, L 28, L 123a, L 123a, L 124a, L 124a)

Vrsha (L 1, L 1, L 124)

Ursha (L 113)

6.2.3 PREGLED IN KRATKA RAZLAGA ŽENSKIH OSEBNIH IMEN

Poleg kratke razlage imen sem navedla še številsko razmerje pri sopomenskih imenih ali besedotvornih različicah.

SVETOPISEMSKA, SVETNIŠKA IMENA IN IMENA ZAVETNIC

Agata, Ajta

Ime *Agata* je na Slovenskem izpričano že v 11. stoletju, v Mitninskih knjigah 16. in 17. stoletja pa je iz imena *Agata* že izpeljan priimek *Aggatitsch*. Priimek, izpeljan iz imena *Agata*, se v rokopisu ne pojavi. (Keber, 1996, 92)

Morebitna varianta imena *Agata*, ki se pojavi v rokopisu: *Ajta*.

Vačun Kolarjeva domneva, da je iz imena *Ajta* nastala sodobnejša različica imena, in sicer *Ajda*.

Ime *Agata* je v rokopisu zapisano le enkrat, *Ajta* pa štirikrat.

Agnes, Neža

Ime *Agnes* je na Slovenskem izpričano že v 11. stoletju. Leta 1501 pa v urbarju loškega gospostva že najdemo priimke, izpeljane iz imena *Agnes*: *Agnesitz*. Iz imena *Agnes* izhaja tudi ime *Neža*, ki je nastalo po izpustu prvega zloga. Tudi ime *Neža* se pojavlja že v 11. stoletju.

Sta svetniški imeni. Znana je tudi *Neža*, devica in mučenica v času rimskega cesarja Dioklecijana. (Keber, 1996, 376–377)

Ime *Agnes* je skupaj z vsemi glasovnimi različicami v rokopisu zapisano sedeminpetdesetkrat, ime *Neža* pa štiriintridesetkrat.

Afra

Afra je zavetnica mesta Augsburg. *Afra* pomeni Afričanka, ki je umrla mučeniške smrti v preganjanju v času vlade cesarja Dioklecijana okoli leta 304 v okolici Augsburga na Bavarskem. V kratkem prvotnem latinskem zapisu o njenem trpljenju sta zgodovinsko zanesljiva kraj in način mučenja, vse drugo je legendarno. Neki kasnejši zapis, nastal na vzhodu, omenja, da je bila pred spreobrnitvijo morda celo prostitutka, ker je ob njenem imenu pogosto pridevnik *Venerea* (kar pomeni Venerina).

Ime *Afra* je v rokopisu zapisano trikrat.

Ana, Anica, Anca (Anka), Anita, Nuša

Je svetopisemsko ime in zavetnica Bretanije, mater, vdov, sirot in mnogih poklicev. V rokopisu se pojavlja le ena varianta zapisa, in sicer *Anna* – in prav to je prvotni zapis imena *Ana* sploh; v istem zapisu se omenja v Čedadskem evangeliju v 9. in 10. stoletju in tudi v freisinških urbarjih.

Ljubkovalna različica imena *Ana*, ki je zapisano v rokopisu, je *Anica*. Ime *Anica* je večkrat omenjeno tudi v Mitninskih knjigah iz 16. in 17. stoletja.

Iz imena *Ana* je izpeljano ime *Anuša*, ki je tvorjeno iz osnove *An-* in pripone *-uša*. V rokopisu se pojavi ime *Nuša*, ki pa je skrajšana varianta imena *Anuša*, tvorjeno z izpustom prvega zloga. Sufiks *-uša* ima slabšalni pomen (enak sufiks pri imenu *Maruša*, izpeljano iz imena *Marija*), ki pa se kasneje zaradi pogoste rabe imen s to pripono izgubi. Oblika imena *Ana* je tudi *Anita*. (Keber, 1996, 108–109, 115)

Ime *Ana* je v rokopisu zapisano osemkrat, *Anica* šestkrat, *Anca/Anka* štirikrat ter *Anita* in *Nuša* enkrat.

Anastazija, Stasija

Anastazija je svetniško ime. Prav tako kot *Afra* je bila mučenica iz Sirmija (danes Sremska Mitrovica) v času cesarja Dioklecijana. (Keber, 1996, 110, 111)

V rokopisu je zapisana varianta imena *Anastasija – Stasija*. Gre za izpad prvega dela imena *Ana-*.

Ime *Anastazija* je v rokopisu zapisano enkrat, *Stasija* pa dvakrat.

Apolonija

Apolonija je bila mučenica v času rimskega cesarja Decija leta 249. Ime je večkrat zapisano v urbarju loškega gospostva leta 1501 in v Mitninskih knjigah. (Keber, 1996, 118–119)

Ime *Apolonija* je v rokopisu zapisano enajstkrat.

Barbara

Barbara je ime svetnice iz Male Azije, device in mučenice v času cesarja Maksimina Daja. (Keber, 1996, 125, 126)

Ime *Barbara* je s svojima glasovnima različicama v rokopisu zapisana štiriindvajsetkrat.

Doroteja, Rotija, Ratija

Doroteja je ime svetnice in mučenice, ki je umrla leta 310 v mestu v Cezareji v Kapadokiji. Na Slovenskem je bilo zapisano že v 15. stoletju, v urbarju za Devin leta 1494. Keber navaja kot varianto imena *Doroteja* ime *Rotija* (Keber, 1996, 172); prav tako pa se v rokopisu pojavita še dve različici imena *Ratija* in *Rotija*.

Ime *Doroteja* je v rokopisu zapisano trikrat, imena *Rotija* in *Ratija* pa vsako enkrat.

Elizabeta, Špela

Elizabeta je bilo ime mnogim svetnicam. Na Slovenskem je izpričano že v 11. stoletju, v freinsiških urbarjih pa so v fevdni knjigi iz konca 14. in začetka 15. stoletja zapisana imena: *Elšpet*, *Elsbet*, *Elzbet*, *Speta* in *Lešpeta*. (Keber, 1996, 185–186) Iz zadnjih oblik se je razvila različica *Špela*, ki pa je tudi eno izmed najpogostejših imen, ki so zapisana v Črnjanskem rokopisu.

Ime *Elizabeta* je v rokopisu zapisano enaindvajsetkrat, imenska različica *Špela* pa kar štiriinšedemdesetkrat, *Špela Marija* pa trikrat.

Eva

Eva je svetopisemsko ime in eno izmed najpogosteje zapisani imen v Črnjanskem rokopisu. Zapisano je kar sedeminosemdesetkrat.

Evfemija

Ime *Evfemija* izhaja iz latinskega imena *Euphemia*, to pa iz grškega *eufēmia*, ki pomeni »besede dobrega pomena, pobožna molitev, pobožno molčanje, dober glas, dobro ime«.

Omenjena je že leta 1154, v Mitninskih knjigah leta 1527. (Keber, 1996, 198–199)

V rokopisu je ime zapisano petkrat.

Helena, Elena

Helena je ime več svetnic. Najverjetneje gre za eno od skrajšanih variant imena *Magdalena*. (Keber, 1996, 229, 230) Skrajšana različica imena *Helena* je ime *Elena*, ki se tudi pojavi v rokopisu.

Ime *Helena* je v rokopisu zapisano petinsedemdesetkrat, ljubkovalna oblika *Helenca* dvakrat, ime *Elena* pa enkrat.

Gertruda, Jera

Ime *Jera* je v rokopisu zapisano kot *Gedrud*, *Gertruda*, *Gertrudis*. Ime je enako imenu *Jera* in je ime več svetnic. (Keber, 1996, 260–262)

Ime *Gertruda* smo sprejeli od Nemcev. V rokopisu se pojavi tudi nemška oblika imena *Gertrude*; nemško ime je dvočlensko in je sestavljeno iz starovisokonemških besed *ger* (kopje) in *trut* (ljub, zvest). Ime *Jera* in različica *Gera* sta varianti imena *Gertruda* in sta v rokopisu zapisani večkrat kot ime *Gertruda*. Vse tri oblike imena so zapisane že v starih listinah, na primer v knjigi iz konca 14. in začetka 15. stoletja. Iz imena *Gera* in *Jera* so nastali priimki, kot so *Gerič*, *Jerič*, *Jerin*, *Geršak*. Priimek *Jerič* se pojavi že v urbarju za Postojno leta 1498: *Jeritsch*. (Keber, 1996, 260, 261)

Ime *Gertruda* je skupaj z nemško različico imena *Gertrud* v rokopisu zapisano osemindesetkrat, ime *Jera* trinidesetkrat, *Gera* pa dvanajstkrat.

Julijana

Julijana je varianta imena *Julija* s pripono *-ana*. (Keber, 1996, 270, 271)

Ime *Julijana* je v rokopisu zapisano enkrat.

Katarina, Katrija, Katra, Katja

Katarina je imen več svetnic in je na Slovenskem že dolgo znano. V zapisu *Katherina* se pojavi že leta 1318 v urbarju loškega gospostva. (Keber, 1996, 279–281) V Črnjanskem rokopisu se pojavijo še tri besedotvorne različice, in sicer *Katra* (obrazilo *-a*), *Katrija* (obrazilo *-ija*) in *Katja* (obrazilo *-ja*).

Ime *Katarina* je v rokopisu zapisano štirinajstkrat, *Katrija* trinajstkrat, *Katra* trikrat in *Katja* enkrat.

Klara

Klara je ime device in svetnice iz 13. stoletja, in sicer *Klare Asiške*. Ime *Klara* se v starejših rokopisih pojavlja bolj poredko. Ime *Clara* je na primer zapisano v freisinških urbarjih v fevdni knjigi iz konca 14. in začetka 15. stoletja. (Keber, 1996, 283) V Črnjanskem rokopisu se enkrat pojavi še različica imena: *Klara Regina*.

Ime *Klara* je v rokopisu zapisano enkrat, prav tako *Klara Regina*.

Kristina, Krista

Kristina je ime več svetnic. Najverjetneje je nastalo z izpeljavo iz imena *Kristus* ali *Kristofor*, torej iz *Krist-* in manjšalne pripone *-ina*. V starejših virih se pogosteje pojavlja moška oblika *Kristijan*. (Keber, 1996, 289–290) V Črnjanskem rokopisu se pojavi še besedotvorna različica *Krista* (obrazilo *-a*).

Ime *Kristina* je v rokopisu zapisano petkrat, *Krista* pa triindvajsetkrat.

Kuna

Ime *Kuna* je skrajšana varianta imena *Kunigunda*, ki izhaja iz nemškega imena *Kunigunde*, ki je zloženo iz starovisokonemških besed *kunni* (pleme, rod) in *gunt* (boj). Nekateri ime *Kunigunda* razlagajo tudi kot »die kühne Gunde«, kar bi lahko prevedli kot spretna bojovnica. V starejših virih je ime *Kunigunda* izpričano v 12. stoletju: *Kunigunda* iz Maribora iz leta 1193 in *Kunigunda* iz Ptuja. Iz imena je kasneje nastalo poimenovanje krajev: *Küngota*, zaselek v občini Ormož, *Kungota* pri Ptujju ter *Zgornja* in *Spodnja Kungota* pri Mariboru. *Kunigunda* je bila svetnica ter zavetnica otrok in nosečnic. (Keber, 1996, 292–293)

V rokopisu je ime zapisano šestkrat.

Lucija

Ime *Lucija* je ženska oblika imena *Lucius*, ki je nastalo iz latinske besede *lux*, v roditeljskem *lucis*, kar pomeni svetloba, svetlost, oko. Ime je večkrat zapisano v urbarju loškega gospostva iz leta 1501 v enaki obliki kot v Črnjanskem rokopisu: *Lucia*. Je ime več svetnic. *Lucija* je bila devica iz Sirakuz in mučenica v času rimskega cesarja Dioklecijana. (Keber, 1996, 310–311)

V rokopisu je ime zapisano sedemindvajsetkrat.

Magdalena

Magdalena je svetopisemsko ime. Razlagajo ga kot latinsko pridevniško ime v pomenu »Marija iz Magdalene«. Je ime več svetnic. V starejših virih je zapisano v freisinški knjigi in urbarju loškega gospostva. (Keber, 1996, 316)

Ime je v rokopisu zapisano enaintridesetkrat.

Margareta, Margarita, Marjeta

Marjeta je ime več svetnic. Na Slovenskem je ime izpričano že v 12. stoletju, prav tako tudi njegova prvotna različica iz latinščine *Margareta*. Ime *Marjeta* je namreč najverjetneje nastalo iz oblike *Margeta*, ki je skrajšana oblika imena *Margareta*, to pa je izpeljano iz latinskega imena *Margarita* oziroma iz grškega *Margarites* (iz gr. margaritēs, ki pomeni biser). (Keber, 1996, 334–335)

Ime *Margareta* je v rokopisu zapisano triindvajsetkrat, ime *Marjeta* pa štiriindvajsetkrat.

Marija, Maruša, Marinka, Marina

Marija je znano svetopisemsko ime. Pričakovali bi, da bo to ime, ki se bo v rokopisu pojavilo največkrat in bo zelo prednjačilo pred drugimi imeni, a temu ni tako. Ime se sicer pojavi pogosto, a po številčnosti ženskih imen ni med najpogostejšimi. Če upoštevamo stare pisne vire, je ime *Marija* izpričano dokaj pozno, kar je mogoče razlagati v povezavi s svetostjo imena (podobno pri imenu *Jožef*), namreč v začetnem obdobju krščanstva so verniki iz spoštovanja do Jezusove matere novorojenkam zelo redko dajali ime *Marija*. (N. P.)

Ime se bolj uveljavi šele od 15. stoletja naprej, pa še tedaj so uradno zapisno ime *Marija* večinoma uporabljale osebe kraljevega rodu, manj je bilo *Marij* med preprostim ljudstvom in v vsakdanji govorni rabi. (Keber, 1996, 323–331)

V Črnjanskem rokopisu pa se vidi že dokaj velika razširjenost imena tudi med povsem običajnimi ženskami. V rokopisu so zapisane tri različice imena: dvojna imena *Špela Marija*, *Marija Regina*, *Marija Lucija* in ime *Maruša*. Ime *Maruša* je izpeljano iz osnove *Mar-* in pripone *-uša*.

Ime *Marina* izhaja iz latinskega imena *Marina*. Moška oblika je latinsko *Marinus*, ki izhaja iz latinske besede *marinus* v pomenu »morski«, tako da ima ime *Marina* nekdanji pomen »morska«. (Keber, 1996, 331)

Zanimivo je, da se pogostost zapisa imena *Marina* pojavi šele v 16., 17. in 18. stoletju, v starejših virih pa je zapisano le moško ime *Marin*. (Keber, 1996, 331, 332) Najverjetneje je osebno ime izpeljanka iz osebnega imena *Marija*. (N. P.)

Ime *Marinka* je izpeljano ali iz imena *Marija* ali iz *Marina*; Keber dopušča obe možnosti, a verjetnejša se mu zdi izpeljava na *-(in)ka* iz imena *Marija*. (Keber, 1996, 332)

Ime *Marina* je najpogostejše žensko ime – v rokopisu je zapisano stodvakrat. Ime *Marija* je zapisano sedeminsedemdesetkrat, ime *Marinka* osemkrat, enkrat so zapisana dvojna imena *Špela Marija*, *Marija Regina*, *Marija Lucija* in ime *Maruša*.

Marta

Ime *Marta* je svetopisemsko ime. Je zavetnica, nudila je gostoljubje Jezusu, romarjem, popotnikom in revežem. V starejših virih se pojavlja zelo poredko, en zapis imena najdemo v Čedadskem evangeliju, kjer je označena kot romarica, drug zapis pa v urbarju loškega gospostva. (Keber, 1996, 338)

V rokopisu je ime zapisano štirikrat.

Sofija

Sofija je latinsko ime, danes bolj znano kot ime *Zofija*. Je ime krščanske mučenice v Rimu. Na Slovenskem je prvič izpričano v 12. stoletju. (Keber, 1996, 503, 504)

V rokopisu je zapisano trikrat.

Trežica

Najverjetneje gre za osebno ime *Trezika*, ki je z obrazilom *-ica* ljubkovalna varianta imena *Terezija*, ki je svetniško ime. (Keber, 1996, 457, 458)

Ime je v rokopisu zapisano enkrat.

Uršula

Ime *Uršula* je izpeljano iz latinskega imena *Ursula* in ga skupaj z njegovimi različicami najdemo v starejših virih že zelo zgodaj: zapisano je v freisinških urbarjih v fevdni knjigi v zapisu *Vrsel*, nato v urbarju za Vipavo je zapisano kot *Vrsa*, v enakem zapisu kot se pojavi tudi v Črnjanskem rokopisu. *Uršula* je ime svetnice, device in mučenice. Skupaj s svojimi različicami je ime pri nas zelo zakoreninjeno in pogosto. V Črnjanskem rokopisu se pojavi še ena različica imena, in sicer *Urša*, ki je kasneje postalo slabšalna oznaka za ženske. (Keber, 1996, 469, 470)

Ime *Uršula* je v rokopisu zapisano triinsedemdesetkrat, *Urša* pa triindvajsetkrat.

Regina

Ime *Regina* pa je ime več svetnic in spada med t. i. mistična imena, saj v zvezi *Regina Coeli* pomeni »nebeška kraljica«, »mati božja«. (Keber, 1996, 407) V rokopisu je v dveh primerih zapisana kot del dvojnega imena, in sicer: *Klara Regina* in *Marija Regina*.

Ime *Regina* je v rokopisu zapisano enkrat.

DRUGA ŽENSKA OSEBNA IMENA

Alenka

Pri teh imenih gre za možen skupen izvor.

Ime *Alenka* je s sufiksom *-ka* podaljšano ime *Alena*. Velikokrat ga razlagajo kot skrajšano obliko imena *Magdalena*. Imeni *Alena* in *Alenka* se pogosto povezujeta z imenom *Helena*.

Ime *Alenka* je v rokopisu zapisano trinajstkrat.

Alijana

Ime *Alijana* izhaja iz imena *Alja*, ki pa je skrajšana oblika imena *Aleksandra*. (Keber, 1996, 102)

V rokopisu je zapisano štirikrat.

Antonina

Antonina je ženska različica imena *Anton* s pripono *-ina*. (Keber, 1996, 115–117)

V rokopisu je zapisano enkrat.

Cenca

Ime *Cenca* je verjetno ženska različica moškega osebnega imena *Cene* s pripono *-ca*, to pa je ljubkovalna (skrajšana) oblika imena *Vincenc* (*Vincentius*). (N. P.)

V rokopisu je zapisano enkrat.

Farona

Najverjeteje gre za varianto imena *Veronika* (*Verona*) brez obrazila *-ika*. (N. P.)

V rokopisu je zapisano enkrat.

Mojca

Ime *Mojca* je izpričano že v 10. stoletju. Mnogi strokovnjaki, med njimi tudi Bezljaj, so mnenja, da je koroško ime *Mojca* varianta imena *Marija*. A če pogledamo rabo osebnega imena *Marija*, ime *Mojca* ni izpeljano iz imena *Marija*, saj se je *Marija* kot sveto ime v vlogi osebnega imena na Slovenskem začelo uveljavljati šele v 15. stoletju in s svojim skrajšanimi različicami, kot na primer *Mici* ali *Maca* ni moglo vplivati na tvorbo imena *Mojca*. Ime je najverjetneje slovanskega izvora in za nastanek imena obstaja več razlag. France Kos ime razlaga kot nastalo iz svojilnega zaimka *moj* in pripone *-ica*. Drugi zopet menijo, da se ime ni razvilo iz zaimka, temveč iz besede *mojica*, *mojca*, kar na Gorenjskem pomeni *dekle*. Lahko da je tudi skrajšana oblika imena *Mojslava*. (Keber, 1996, 366, 367)

Radigunda, Radica, Radil, (Ragunot ?)

Ime *Radica* je najverjetneje ljubkovalna varianta imena *Rada* s manjšalno pripono *-ica*. *Rada* pa je skrajšano ime iz zloženih ženskih imen, na primer: *Radoslava*, *Radomira*, *Radmila*. V rokopisu se pojavi še ena varianta imena *Rada* – *Radil*. Večina sedanjih različic imena *Rada* je prišlo k nam s priseljenkami iz hrvaškega ali srbskega jezikovnega področja. Na tem mestu pa Keber poudari, da so imena s sestavino *rad* imeli že stari Slovenci. Sestavina *rad* v imenih pomeni 'vesel'; iz besede *rad* izpeljani glagol je *radovati* v pomenu 'veseliti se'. Pomensko sorodna imena, ki se rabijo pri nas ali drugod, so *Veselko*, *Gavdencij* in *Hilarij*. (Keber, 1996, 400, 401)

Ime *Radigunda* je najverjetneje izpeljano iz skrajšanega imena *Rada* in staronemške besede *gund(e)*, ki pomeni 'boj' in ki je pogost drugi člen germanskih ženskih imen (kot na primer ime *Kunigunda*).

V rokopisu je zapisano tudi ime *Ragunot*. Morda bi lahko bilo oblika imena *Radigunda*, a nisem povsem gotova.

Ime *Radigunda* je v rokopisu zapisano trikrat, *Radica*, *Radil* in *Ragunot* pa vsako enkrat.

Robija

Domnevam, da bi lahko bilo ime ženska varianta moškega osebnega imena *Robert* oziroma njegove skrajšane variante *Robi*.

Keber kot žensko ime, izpeljano iz imena *Robi*, omenja le ime *Robin*. (Keber, 1996, 410)

Ime je v rokopisu zapisano enkrat.

Rozina

Ime *Rozina* je daljša varianta imena *Roza* s pripono *-ina*. Ime *Roza* se v starejših virih pojavi zelo poredko, *Rozina* pa se sploh ne pojavi. Ime *Roza* izhaja iz latinskega imena *Rosa*, ta pa se povezuje z latinsko besedo *rosa* v pomenu 'roža' (vrtnica). (Keber, 1996, 415–417)

Ime je v rokopisu zapisano štirikrat.

Tora

Tora se v Črnjanskem rokopisu pojavi tudi kot priimek, ki je najverjetneje tujega (romanskega) izvora.

Morda je ime *Tora* različica imena *Tara*, ki je skrajšana oblika imena *Tarasija*, ki je ženska oblika imena *Taras*. Domnevam tudi, da bi lahko bilo ime *Tora* skrajšana oblika imena *Viktorija*. (N. P.)

Ime je v rokopisu zapisano trikrat.

6.3 PREGLED PRIPONSKIH OBRAZIL PRI TVORBI ŽENSKIH OBLIK PRIIMKOV

6.3.1 ŽENSKÉ OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -ka

Priponsko obrazilo *-ka* se dodaja moškimi lastnoimenskimi podstavami s končnicama *-č*, *-n*, *-l*, *-j*, *-s*, *-p*, ali pa zamenjuje moškospolsko obrazilo *-ec* (*Rožan(e)c* – *Rožanka*).

Pri podstavi z obrazilom *-c* pri tvorbi ženske oblike priimka *-c* odpade in se nadomesti s *-k(a)*. Pri priimku *Želodec*, ki je sicer nastal po konverziji, je odpadel tudi *-d* iz osnove (*Želoč-*), končni *-ec* pa je nadomeščen z obrazilom *-ka* (*Želočka*).

Tukaj naletimo na poseben tip priimkovnih feminativov glede na priponsko obrazilo, in sicer jih imenujemo izmenični ali zamenjavni, kar pomeni, da se moško priponsko obrazilo zamenjuje z ženskim. (Toporišič, 2001, 8)

Zamenjavno priponsko obrazilo *-ka* za feminativ imamo takrat, če ima moška podstava obrazilo *-c* z neobstoječim polglasnikom.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Rosanz, Rofanz – Roshan-ka, Rosan-gka

Schelodez, Selodez, Shelodez, Shelodiz, Solodezh – Schelozh-ka

Pri podstavi s končnim *-t* se obrazilo *-ka* podstavi zgolj doda.

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Faimut, Feimuet, Feinmuth, Feimut – Faimut-ka, Feinmut-ka

Pri podstavi z obrazilom *-ič* se obrazilo *-ka* podstavi zgolj doda.

Toporišič navaja, da pri podstavnih izglasjih za šumevce (tudi pri *č* iz *c*) in na *j* (kompaktni glasovi, tudi v zvezi z *lj*, in potencialno z *nj*), Janez Dular *-ka* dosledno zamenjuje z *-evka* (*Božičevka*). (Toporišič, 2001, 14)

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Boshiz, Bosiz, Wofiz, Wofizh, Woshits, Wofhits, Wofhitfch, Woshizh, Woshiz, Woshizh – WofhitSch-ka, Wosiz-ka, Wozhizh-ka, Boshizh-ka, Boshiz-ka

Konÿtsch, Koniz, Konizh, Konitsch – Koniz-hka

Lexichs, Lexitsh – Lex-itsh-ka, Lesh-iz-ka

Pri podstavi z obrazilom *-ej* se obrazilo *-ka* zgolj doda.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Hudei, Hudey – *Hud-ai-ka, Hud-ej-ka, Hud-in-ka*

Modrei, Modrey, Modrey – *Modrei-ka, Modrai-ko* (tož.)

Nekajkrat se pojavi dvojno obrazilo *-(in)ka* – na nemško obrazilo *-in* je dodano slovensko *-ka*: *Jaklinka* (moška oblika priimka: *Jaklin*), *Hudinka* (moška oblika priimka: *Hudin*).

Podstava z obrazilom *-el* se podaljša z *-i, -in* (*Jekel – Jeklika – Jeklinka*) ali pa se *-el* zamenja z *-ej* ali obratno (*Wedel – Bedejka*).

Če se podstava končuje na *-j*, se ji doda modifikacijsko obrazilo *-ka*. (N. P.)

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Wedel – Bedei-ka

Jakel, Jekel, Jekell, Jökhell – *Jekel-in-ka*⁶⁰³, *Jekl-i-ka*⁶⁰⁴

Komprei, Kumperey, Komparai – *Comparei-kha, Comprei-ka, Komprei-ka, Komparai-ka*

Podstavi, ki se končuje na *-p*, se obrazilo *-ka* zgolj doda.

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Haderlap, Oderlap – *Aderlap-ka*

Podstavi, ki se končuje na *-s*, se žensko obrazilo *-ka* zgolj doda.

⁶⁰³ Priimek je lahko morda izpeljan iz moške oblike *Jeklin*, ki pa se v rokopisu ne pojavi.

⁶⁰⁴ Morda je v tem primeru n pomotoma odpadel ali paje odpadel zato, ker ni bil jasno izgovarjan.

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Merdaus – Merdaus-ka

V rokopisu je zapisan priimek z dvojnimi obrazili, in sicer *-(i)čka – Ovnička*, ker je moška oblika *Ovn* in ne *Ovnič*.

6.3.2 ŽENSKÉ OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM *-nica, -(i)ca, -ov(i)ca, -(av)ica, -(š/s)ica, -čica* (pri priimkih na *-e*)

Priponsko obrazilo *-nica* je vsekakor najbolj pogosto obrazilo pri tvorbi ženskih oblik priimkov. Moški priimki imajo obrazilo *-nik*, dodajata se neposredno na podstavo. Priimki z omenjenimi obrazili se pojavljajo predvsem pri skupini priimkov, izpeljanih iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine. V nadaljevanju navajam nekaj primerov iz rokopisa:

Dretnik, Drietnik, Driettnik, Drettnig, Drettnig, Drettnigg, Drietnek – Drett-enza, Drett-nza, Driet-niza, Driett-niza

Contschnik, Contshnik, Conznik, Konzchnik, Konzchnikh, Konzchnikh, Kanzchnik, Kontfchnig, Kontfshnig, Kontshnigg, Konzhnig, Konzhnigg, Konznic – Consf-niza, Contsch-niza, Contsh-niza, Conzh-niza, Konz-niza, Konzh-niza

Molznilnik, Motschilnik, Motfchilnik Motfshilnik, Motfilnik, Moznilnik – Motshil-niza

Nagornik, Nagornig, Nagornigg, Nagornigk – Nagor-niza

Robnik, Robnig, Robnigk – Rob-enza, Rob-niza

Stermtshnik, Stermzhnigk, Stermzhnig, Stermzhnigg, Sctrmznig, fstormzhnig, fstormzhnik – Sterm-zh-enza, Sterm-zh-niza, Sterm-zh-nza

fchumnig, Schumnig, Schumnigg, fchumnigk, Shumnik, Sumbnik – Schum-niza, Schumoch-onizza (verjetno iz *-ov-nica*)

Topizhnik – Thopiz(h/l)-niza

Pri priimkih *Pečnik, Dretnik, Robnik, Smrečnik* se med nastali soglasniški sklop *tn, čn, bn* (nezvočnik in zvočnik) vrine polglasnik *ə* za lažji izgovor, ker se pri obrazilu *-ica* i reducira, zato so ene od ženskih oblik tudi *Dretenca, Pečenca, Robenca, Smrečenca*.

Pojavlja se tudi reducirano obrazilo *-nca*, na primer *Dretnca*.

Pojavi se še obrazilo *-(ov)(n)ica*: *Hodovnica*; moška ustreznica je priimek *Hödck* *-(e)k*; mogoče bi bila boljša ustreznica *Hodovnik*, ki pa v rokopisu ni zapisan.

Obrazilo *-ica* in njegova različica brez nenaglašene *i-ja* *-ca* se dodajata podstavam s končnim *-r*, *-k*, *-ž*, *-č*, *-n*, *-o*, *-v*, *-z*, *-e*, *-t*, *-c*, *-l*, *-š*. Je najpogostejše obrazilo pri tvorbi ženskih oblik priimkov.

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

*Maklau-iza*⁶⁰⁵

Priimki, ki se končujejo na samogalsnik *-e*:

- obrazilo *-čica*:

Crise, *Crishe*, *Criſe*, *Criſſe* – *Chrishe-schiza*, *Crishe-zhiza*, *Crishe-tshiza*, *Criſe-ziza*, *Criſe-tshiza*, *Kriſhe-ziza*, *Krih-ziza*

Srebro – *Srebreciza*, *Srebro-z-hiza*

- obrazilo *-ica*:

Tertsche, *Tertshe*, *Tertshe(ŷa)*, *Terzhe*, *Terzhei*, *Therzhei*, *Torz* – *Tertsch-iza*

(**Terčol(j)*, *Terčel(j)*) – *Tertsch-ol-iza*, *Tertsch-ou-iza*, *Therzh-ou-iza*

Največ primerov obrazila *-ca/-ica* imajo podstave na *-k* z moškim obrazilom *-nik*.

Moški podstavi, ki se končuje na *-k*, se končnica *-ca/-ica* redkeje dodaja (*Mrak* – *Mrakovica*), pogosteje pa zamenjuje moške podstave z obrazilom *-nik* (*Hribernik* – *Hribernica*). Pri priimku *Ramšak* odpade celotna končnica *-ak*, ki je nadomeščena z *-ica* (*Ramšica*). Podstava s končnim *-k* pri tvorbi ženske oblike priimka odpade in se nadomesti z *-ica*, izjema je torej priimek *Mrak*, pri katerem še osnova podaljšuje z *-ov* (*Mrak-ou-iza*). Priimki *Vrisk*, *Burjak* in *Mrak* se podaljšujejo z osnovo *-av/-ov*, dodana pa jima je končnica *-ica* (*Vriskavica*, *Brjakovica*, *Mrakovica*).

⁶⁰⁵ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, na podlagi katere lahko sklepamo na moško – *Maklavec* oziroma *Miklavec/Miklavc*.

Pojavi se tudi glasovna varianta obrazila *-ica*, in sicer *-eca* pri priimku (*Planinš(e/i)k*) – *Planinšeca*.

Ponekod se moška oblika ohrani; nanjo se le doda obrazilo za tvorbo priimkov ženskega spola – *-ica*, *-ka*: *Preverženica*, *Preverženka* (moška oblika: *Perveržen*, *Preveržen*).

V rokopisu se pojavi tudi dvojno obrazilo *-(av)ica* (*Luskavica*, *Vrinavica*), *-(ov)ica* (*Burjakovica*), *-(č)ica* (*Lamprečica*). Pri priimku *Luskavica*, katerega moška ustreznica iz rokopisa je *Luskač*, se obrazilo *-ač* zamenjuje z *-av-ica*, pri priimku *Vrinavica*, katere moška ustreznica je *Brinavec/Vrinavec*, pa obrazilo *-ec* zamenja *-ica*. Enkrat se pojavi celo obrazilo *-ic* brez končnega *a* – ženska oblik priimka je *Vrinovic*.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Buriak, *Wuriak*, *Wuriakh* – *Buriak-ou-iza*, *Wuriac-ou-iza*, *Wuriak-ou-iza*

Jefenik, *Jessenik*, *Jejsenik*, *Jeffenik*, *Jejsenig*, *Jessenigg*, *Jessenik* – *Jefen-iza*, *Jessen-iza*, *Jejsen-iza*

Jessonik – *Jesson-izza* (iz *-ov-en-ik*)

V sledečih primerih se obrazili *-ek* in *-ik* zamenjujeta z *-ica*:

Ledinegk, *Ladinik*, *Ladinikh*, *Ledineg*, *Ledinegg*, *Ledinig*, *Lediunik*, *Ledinik*, *Ledinikh* – *Ladin-iza*, *Ladin-za*, *Ledin-iza*, *Lediun-izza*

Tamnik, *Temnik*, *Tumnik*, *Tumnikh* – *Tam-n-iza*, *Tom-n-iza*, *Tem-n-izza* (lahko tudi obrazilo *-nica*)

Pri podstavi, ki se končuje z *-l*, se priponsko obrazilo *-ica* le doda.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

*Kokal-iza*⁶⁰⁶

Wardell – *Ward-el-izza*

⁶⁰⁶ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, na podlagi katere lahko sklepamo na moško – *Kokal*.

Veliko primerov podstavnega obrazila *-(i)ca* ima tudi podstava na *-r*, kjer gre večinoma za končni *-ar*, v nekaterih primerih tudi *-er*.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

*grabn-ar-iza*⁶⁰⁷

Colar, Kholer, Kollar, Koller – Kòlar-(i)za, Koller-iza, Koller-za

*Logar-iza*⁶⁰⁸

Mesnar, Meshnar, Mesnar, Mefnar, Mefner – Meshnar-za, Mefhner-za

Millnar, Millner, Milner, Mlinar, Mliner – Mlinar-iza, Mlinar-za, Mliner-iza

Schuester, Shuester – Schuester-za

Hober – Hobr-au-iza, Hobr-ou-iza

Pri podstavi, ki se končuje na *-ž*, se končni *-ka* dodaja (*Kordežica*) ali pa se podaljšuje z *-ov* (*Lukež-ov-ica*).

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Cordes, Cordesh, Cordejh, Kordesch, Kordesh, Kordejsh, Cordesh, Kordaujh – Kordef-iza, Cordesh-iza, Cordes-iza (Kordajhin)

Luc(e/a)jh, Lukesch, Lukesh, Lukhesch – Lucesh-ou-iza

Pri podstavi, ki se končuje na *-ič* ali *-č*, se v večini primerov obrazilo *-ica* zgolj doda, redkeje se končni *-č* izpusti; v tem primeru se podstava podaljša z *-av* (*Luskač – Luskavica*⁶⁰⁹).

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Carpuch, Karpuch, Kerpuch – Carpush-iza,

⁶⁰⁷ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, na podlagi katere lahko sklepamo na moško – *Grabnar*.

⁶⁰⁸ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, na podlagi katere lahko sklepamo na moško – *Logar*.

⁶⁰⁹ Priimek bi lahko bil tudi ženska oblika priimka *Luskavec*.

Couaz – Kouaz-izza

*Lenar-z-iza*⁶¹⁰

Luskazh, Luskatsch, Luskaz, Lufkaz, Luskhaz, Luskazs – Lusk-au-iza

Markazh, Merkazh – Markazh-iza

Pri podstavi, ki se končuje na *-an* (oziroma *-man*), se končnica *-ca/-ica* zgolj doda.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Brizhman, Brizman, Wrizman – Brizman-iza, Wrizman-iza, Brizman-za, Wrizman-za

Clemen – Clemen-iza

Chrishtan, Christan, Chriftan, Christann, Cristan, Kristan – Chriftan-za, Cristan-izza

Luschaan, Lushan, Lufhan – Lush-en-iza

*Rasman, Rasmon, Rofman*⁶¹¹, *Rösman, Refman, Resman, Refsman – Resman-iza, Refman-iza, Refsman-za, Rasman-iza*

Pri podstavi, ki se končuje na *-o*, se podstava podaljšuje z *-(o)v*.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

*Fiegg(...)*⁶¹², *Fiegko – Fiegg-ou-iza*

Ilgo – Ilgo-u-izza

Pri podstavi, ki se končuje na *-l* (z izgovorom *-ev/-eu*), se obrazilo *-ka/-ca/-ica* zgolj doda.

⁶¹⁰ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, na podlagi katere lahko sklepamo na moško – *Lenarčič*. Če gre za priimek *Lenart-ič/Lenard-ič*, je prvi č nastal po jotaciji na morfemskem šivu – v tem primeru je obrazilo le *-ič*.

⁶¹¹ Priimek je enkrat uporabljen za žensko.

⁶¹² Najverjetneje gre za črko *-o*.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

*Bafteu-ka, Wasteu-ka*⁶¹³

Michäel, Michael, Michel, Michell, Michou – Michel-iza, Michoel-iza, Michil-izza

Pri podstavi, ki se končuje na *-s/-š*, se obrazilo *-ica* zgolj doda.

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

*Claus*⁶¹⁴, *Clausch, Claush, Claufš, Klaus*⁶¹⁵, *Klausch*⁶¹⁶, *Klaufh, Klaujh(t), Kl'uz – Claufš-iza, Klauh-izza*

Harosch, Horos, Horosh, Horofh, Orosh – horos-iza, Horosh-iza

Pri podstavi, ki se končuje na *-t*, *-t* odpade in se podaljša s *-č*. Pri priimku *Lampreht* in njegovi ženski različici *Lamprečica* e onemi (r > ər – *Lampret-ica – Lampreč-ica – Lamperčica*).

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Lamprecht, Lampreht, Lamprett, Lampreth – Lampre-zh-iza, Lamper-z-izza

Pri podstavi, ki se končuje na *-z*, se končnica *-ica* zgolj doda.

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Matuos, Matthuos, Matthuoss, Matthvoss, Mattuos, Matuos, Matuuos, Matwos, Mattwos, Mattwoss – Matthuos-iza, Mattvos-iza, Mattuos-iza, Matwos-izza

⁶¹³ V rokopisu je zapisana le ženska oblika priimka, moška je najverjetneje *Baštev*.

⁶¹⁴ *-vs > -vš*

⁶¹⁵ Priimek se enkrat pojavi ob ženskem osebnem imenu *Eua*.

⁶¹⁶ Priimek se dvakrat pojavi ob ženskem osebnem imenu *Eua*.

6.3.3 ŽENSKÉ OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -a in - (ul)a

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Harosch, Horos, Horosh, Horofh, Orosh – Horos-a

Primer *Horoš – Horoša* navaja tudi Toporišič, in sicer dodaja, da je vzporednica *Horoša* nenavadna; bolj običajna je vsekakor *Horošica*. (Toporišič, 2001, 8)

V rokopisu sem našla primer, kjer je obrazilu -a dodan -j, ker se podstava končuje na -r, in sicer pri priimku *Koširja*.

V enem primeru lahko zasledimo obrazilo -(ul)a, in sicer pri priimku *Nemškula*.

6.3.4 ŽENSKÉ OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -in(i)ja, - ka

Primer iz Črnjanskega rokopisa:

Faimut, Feimuet, Feinmuth, Feimut – Faimut-ka, Feinmut-ka, Feinmoth-ina

Carpuch, Karpuch, Kerpuch – Karpuh-inia

Rofs, Roffar, Rufs, Ruefs – Rofs-ina

6.3.5 ŽENSKÉ OBLIKE PRIIMKOV S PRIPONSKIM OBRAZILOM -in Z RAZLIČICAMA -ka, -ica

V rokopisu se nekajkrat pojavi tudi nemška oblika s priponskim obrazilom -in. Nemške ženske oblike na -in se pojavijo v 17. stoletju, pogostejše pa so v 18. Priimek v takšni obliki se ne sklanja. V nobenem primeru tuje obrazilo ni dodano že feminativni obliki, kot pri primeru, ki ga navaja Orlova: *Jemkin*. (Orel, 2001, 49) V nekaterih primerih nemško obrazilo zamenjuje obrazilo -ica (*Logarica – Logarin*). Primera, da obrazillo -ka zamenjuje nemško obrazilo -in, nisem zasledila – obrazilo je le dodano na nemško obrazilo, na primer: (*Jakel, Jekel*) – *Jakel-in-ka* in (*Štercel*) – *Štercl-in-ka*. Na nemško obrazilo -in je dodano tudi obrazilo -ica (*Kuhel*) – *Kuhl-in-ica*.

Sopomenska raba obrazil ponazarjam s spodnjimi primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Logar-in – Logar-iza

Colshak, Kolshak, Kolshak, Kolsak⁶¹⁷, Kalsak, Kalshak, Khalschak, Kauschag, Kauschakh, Ka'uushak, Koushak, Koushak – Kolshak-in, Kausch-iza, Kaush-iza, kaush-iza, Kolsh-iza

Cordes, Cordesh, Cordeh, Kordes, Kordesh, Kordeh, Cordesh, Kordauh – Kordef-iza, Cordesh-iza, Cordes-iza, Kordash-in

Heid, Hödk, Hött – Hött-in (Vrsula), Ha(e)dou-iza, Hödou-niza

Marhoffer, Marhl, Marholt, Marhord, Martshol, Martsholl – Marhoffer-in, Marholt-iza, Marhoffer-iza, Marholzh-iza, Martshol-izza

Primer, kjer je na moško obrazilo *-in* dodano žensko *-ka*:

Smodin – Smodinca

**(Hud-in, Hud-in-a) – Hudinka*

Primer, ko je na moško obrazilo *-ik/(-ek)* dodano nemško *-in*:

*(*Janžek) – J(...) ⁶¹⁸nsh-ikh-in ⁶¹⁹(Janžikin)*

Primeri priimkov, kjer je na nemško obrazilo *-in* dodan še slovenski *-a*:

Sterzel, Sterzell – Sterzl-in-ka, Sterzl-in-kha

Mraula, Mraulak, Mraule – Mraul-in-ka

**(Janž, Janež) – Jansh-in-ka*

⁶¹⁷ Priimek se dvakrat pojavi ob ženskem osebnem imenu.

⁶¹⁸ Ni razvidno, ali gre za črko a ali o.

⁶¹⁹ N. P.

Primer, kjer je na moško obrazilo *-ej* dodano žensko obrazilo *-ka*:

Hudei, Hudey – *Hudai-ka, Hudey-ka*⁶²⁰

6.3.6 IZSVOJILNA PRIDEVNIŠKA RABA

Izpričana je raba izsvojlne pridevniške oblike *-ova*.

Primeri iz Črnjanskega rokopisa:

Nesa Jrgerzhoua offraua

Marina, Micheloua roienka

Marina, Michelloua roienka

Marinca, Wuriakaua roienka

Marina Wuriacoua roienca

Affra Naibersoua Hoffraua

Eua Nagernikoua Rayenka

Eua Nag(e/o)rnikaoua roienka

Eua Nagornicoua roienca

Spella Ofoinikoua sestra

Marina Horoshoua festra

Cuna Horosaua offraua

Kathia petkoua festra

Alenka plashnikoua sestra

⁶²⁰ N. P.

6.4 PREGLEDNICA PRIPONSKIH OBRAZIL PRI IZPELJAVI MOŠKIH IN ŽENSKIH OBLIK PRIIMKOV

V nadaljevanju sledi preglednica vseh priponskih obrazil, s katerimi so tvorjeni priimki v Črnjanskem rokopisu. Na levi strani so obrazila za oblike priimkov za moški spol, na desni so ustreznice za ženski spol. Kjer je vezaj, oblike za določen priimek ni. Na mestih, kjer je moško ime v oklepaju in je označeno z zvezdico, na primer (**Vrisk*), moška oblika poleg ženske (*Vriskavica*) v rokopisu ni zapisana, temveč sem jo le predvidevala. Moške oblike so torej zgolj predvidevane, lahko da so bile povsem drugačne, kot sem jih zapisala; velikokrat sem bila v dilemi (npr. pri priimkih *Tišinka*, *Nemškula*). Pri priimkih, ki so označeni le z zvezdico (npr. **Stane*), obstajajo še različice istega priimka z drugim priponskim obrazilom ali z drugačno izrazno podobo v podstavi (**Stamic*). Pri nekaterih priimkih sta možni dve obrazili, odvisno od tega, iz katere podstave izhajamo – pri takšnih primerih sem v oklepaju dopisala še drugo možno obrazilo. Za primer navajam priimek *Hlapčič* – če izhajamo iz osnove *hlapec*, potem imamo obrazilo *-ič* z manjšalnim ali ljubkovalnim pomenom, če pa izhajamo iz osnove *hlapčič* (izraz za fanta), je priimek brez obrazila.

V zadnjem delu preglednice so navedeni priimki, pri katerih se ni dalo natančno določiti obrazila ali pa je bilo možno predvidevati različna obrazila; sem spadajo predvsem priimki, ki sem jih uvrstila v skupino etimološko nejasnih priimkov. Že pred to skupino sem pri kakšnem obrazilu naredila vprašaj, in sicer pri obrazilih, kjer se k navedenemu obrazilu sicer nagibam, a še vseeno obstaja nekaj dvoma glede pravilne določitve obrazila.

Obrazila sem razvrstila po abecednem redu, prav tako tudi priimke z istim priponskim obrazilom.

-Ø Pek	-inja Pekinja
------------------	-------------------------

-ač/(-ac) ⁶²¹ Luskač/Luskac Merkač, Markač Kovac	-(av)ica Luskavica ⁶²² Markačica Kovacica
---	--

-ah Šumah	-ovica, -in(j)a Šumahovica, Šumohinja
---------------------	---

⁶²¹ Pisna varianta obraziala *-ač*.

⁶²² Priimek bi lahko bil tudi ženska oblika priimka *Luskavec*, ki pa v rokopisu ni zapisan.

-(j)ak, -ak, -(š)ak, -(š)ag, -(ul)ak	
-(j)ak	-inja
Božjak/Vožjak	Božjakinja/Vožjakinja
Ravnjak	-
-ak	-(ov)ica
Burjak	Burjakovica
	(-ova, -ov(ko))⁶²³
Košak	Košakova, Koša(vka)(vko)
Novak (ali -)	-
	-in(j)a
*Mravlak	Mravlakina
-(š)ak, -(š)ag	-ica/-in
Kolsak, Kavšag, Kavšak, Kovšak	Kolšakin, Kavšica, Kavžica, Kolšica
*(Ramšak)	Ramšica
-(ul)ak	
Tribulak	-

⁶²³ Priimka sta zapisana le v pridevniški obliki.

-an	-(i)ca
Kosman	-
Krištan, Kristan	Krištanica
Lužan	Luženica
Parhan, Perhan	Perhanica, Perhanca
*Rogan	-

-ar/-nar	-ica/ca
-ar	
Abanar	Abanarica
(*Grabnar)	Grabnarica
(*Hutar)	Hutarica
*Kolar	Kolar(i)ca
*Kramar	-
Kregar	-
	-ica
(*Logar)	Logarica
*Mežnar	Mežnarica, Mežnarca
*Mlinar	Mlinarica, Mlinarca
Obenar	-
Rezar	-
*Rogar	-

*Rosar	-inja Rosinja
*Stopar	-ica/ca Stoparica
Strgar	-

-avs Merdavs	-ka Merdavska
------------------------	-------------------------

-avž (-avš) *Kordavž, *Kordavš	-ica, -in Korde(s/z/ž)ica, Kordašin
--	---

-e, -(š)e	-čica ⁶²⁴
Hanže	-
*Križe, Krize	Križečica Križešica, Križečica, Krizecica, Krizečica, Križecica
Kreže	-
*Mravle	-
	-(ov)ica
*Pike	Pikovica
	-čica
Srebro	Srebročica
*Stane	Stane(ž/š/č)ica
	-ica
*Terče	Terčica
-še	
Planše	-

⁶²⁴ Pri sledečem priimku nastopajo številne pisne variante.

-ec, -(e)c, -ic (-ič), -(av)c, -(an)c, -(ov)c, -(u)vc	
-ec/-ic	-inja (-ina, -inija, -inja)
Godec	Godečina, Godčina, Godčinja
	-(ov)ica
	Godčovica
	-in(j)a
Igr(e)c Igarc, Jeg(a/e)rc, Je(r)grec, Jegris	Igričin(j)a, Jeg(e/a)rčina, Jegrečina
Danielic ⁶²⁵	-
*Lepanic	Lepanka, Lepncka
	-ula
(*Nemec) ⁶²⁶	Nemškula
	-ka
Strebec/Strebic	Strepka
	-in/-inja
Škrabec/Škrabic	Škrobicin, Škrobičin, Škrabčin, Škrobicinja
*Tominic	-
-(an)c	-ka
Rožanc	Rožanka
-(ov)c, -(av)c, -(u)vc	

⁶²⁵ *-ic* bi lahko bil tudi zapis za *-ič* (*Danijelič*)

⁶²⁶ Tu bi lahko bila podstava tudi izpridevniška – *nemšk-*, iz *Nemec* bi pričakovali feminativ *Nemčula*.

Bulovc	- -ka, -ic(a), -in(j)a
Vrnavc, Vrinovc, Vrinuc	Brinavka, Brinovka, Vrinovčin(j)a, Vrinovic -(av)ica Vrnavica
Muhovc	- -ica
*Pikovc	Pikovica
-c	
Černc	-
Kolenc	-
Kalc (ali -)	- -ka
*Lepanc, Lipanc	Lepanka, Lpancka
*Tominc (ali -) ⁶²⁷	-

⁶²⁷ Kot npr. priimek *Kranjc*, izpeljan po konverziji.

-ej, -e(j), -ij, -aj	-ka
Gracej	-
Hudej	Hudejka/Hudajka
Karej	-
	-ka
Komprej, Komparaj	Komparejka
Mahej, Mahij	-
	-ka
Modrej	Modrajka, Modrejka
*Terčej	-
Vičej (Bičej), Vicej (Bicej)	-
Voncej	-

-ek/eg, -(e)k, -ik/ig; -(š)ek(i), -šeg, -šag, -(š)ik, -(č)ek, -(ov)šeg, - (en)šek	
-ek, -eg/-ik, -ig	-ik-in
*(Janžek)	Janžikin
	-(i)ca
Ledinek/Ledineg, Ladinik/Ledinig	Ladinica, Ladinca
Mačik, Macig ⁶²⁸	-
Podgorevčik (ali obrazilo <i>-ček</i>) ⁶²⁹	-
Žganek, Žganig	-
	-(ov)ica
Petek, Petik (ali brez obrazila)	Pet(i)kovica
-šek, -šeg	
Osteršek, Osteršeg, Osteršag	-
	-(š)ica, -(s)ica
Permanšek/Permanšeg	Permanšica
-(ov)šeg	
Tribovšeg	-
-ik, -ig	-ica
Jesenik, Jesenig	Jesenica
Kolenik (ali obrazilo <i>-nik</i>)	-

⁶²⁸ *-ik/-ig* za *-ek* ali brez obrazila

⁶²⁹ *-ek* (osnova *Pogorelec-*) ali *-ček* (osnova *Pogorel-*)

Temnik, Tamnik (lahko tudi obrazilo -nik)	Temnica
-šek/-šik/-ški	
Paklenšek	Paklenšica, Poklenšica
	-ica (-eca) ⁶³⁰
Planinšek, Planinšik, Planinški	Planinšeca
-(e)k	-ov(n)ica
Hödök	Hödovnica ⁶³¹ (?)

⁶³⁰ Glasovna varianta za obrazilo *-ica*.

⁶³¹ Priimek bi lahko bil ženska oblika priimka iz *H(o/ö)dovnik*, a ga v leksikonu in ZSSP ni, najbližji je priimek *Hedenik*.

-el/il ⁶³²	-(i(n))ka, -in(i)ca
*Jakel, Jekel	Jakelinka, Jeklika
Kuhel/Kuhil	Kuhlinka, Kuhlin(i)ca
Pučel, Pucel	-
Rogel (ali brez obrazila) ⁶³³	-
	-ovica, -inka, -in(j)a
Štercel (ali brez obrazila – prevzet iz nem.)	Šterclovica, Šterclinka, Šterclin(j)a
Šimel, Šimi(n)l	-
	-ka
Šumel	Šumelka, Šumevka, Šimevka
Šutel ⁶³⁴	-
	-ica
(*Terčol(j), Terčel(j)) ?	Terčolica, Terčovica
	-ica
Vardel ⁶³⁵	Vardelica

⁶³² Knjižno *-elj*.

⁶³³ Lahko bi nastal tudi po konverziji.

⁶³⁴ *-el* je najverjetneje naglašen.

⁶³⁵ *-el* je najverjetneje naglašen.

-er	-n(i)ca
Dražer	Dražnica, Dražnca
*Koler	Kolerica, Kolerca
*Kramer	-
*Mliner	Mlinerica
Velcer/Belcer	-in(j)a Berčinja, (B/V)ercilina, (B/V)ercilinja
Žgajner	-

-ež (-eš, -es (-ez))	-ica
*Kordež, Kordeš, Kordes (Kordez)	Kordešica
	-in
	Kordašin

-ič/-ic, -č, -c	-ka
Božič	Božička
	-ica
	Božica
	-ka
Hlapčič	Hlapčička
Jurič	-

Konič	Konička
Leksič	Leksička
Misič	-
	-ica, -(i)ka, -in(j)a
Pangerčič, Pangračič (Pangračic, Pangracič)	Pangračica, Pangračička, Pangračina (Pangracina), Pangerčika
Pavlič	-
	-ka
	Petrička
*Petrič	-ica
*Stanic	Stanežica
-c, -č, -ič	-a
*Peterc, Peterč	Peterca
-c	
Torc	-

-ih/-eh	
Vudih/Budih, Budeh	-

-in	-ka
*(Hudin)	Hudinka
*(Pavlin)	Pavlinka

Smodin	-(i)ca Smodinca
--------	---------------------------

-ir Košir Rapir	-ja Kuširja -
------------------------------	----------------------------

-ko Berčko Fanko *Škurjanko (B/V)anko Veselko	- - Škurjanka - -a Veselka -in(j)a Veselkin(j)a -ovica Vesevkovica
---	--

<p>-man ali -⁶³⁶</p> <p>Bricman/Vricman</p> <p>*(Peršman)</p> <p>Re(s/z)man, Razman, Rasmon, Rosman, Rözman</p>	<p>-(i)ca</p> <p>Bricmanica, Bricmanca</p> <p>Peršmanica, Peršmanca</p> <p>-(i)ca</p> <p>Rezmanica, Rezmanca</p>
---	--

⁶³⁶ Pri teh priimkih je lahko *-man* obrazilo, lahko pa je del zloženke. Pri tvorjenkah s samostalnikom, redko s pridevnikom ali glagolom, označuje moškega na splošno ali poklicno (*der Mann*).

-nik/-nig, -nek	-nica, -enca, -nca
Bisternik/Visternik/Visternig	Bisternica/Visternica
Borovčnik/Vorovčnik	Borovčnica, Vorovčnica
*(Breznik)	Breznica (ali obrazilo -ica) ⁶³⁸
Brežnik	-
Čemernik	Čemernica
Dražnik, Dra(s/š)nik, Dražnig, Dra(s/š)nig	Dražnica, Draženca
Dretnik, Dretnig	Dretnica, Dretnca
Gačnik	Gačnica
Germadnik	Germadnica
Gobičnig	Gobičn(i)ca, Gubičnica
*(Gostenčnik)	Gostenčnica
Hlevnik, Hlevnig	Hlevnica
Hlipovdšnik, Hlipovrčnig, Hlipovšnik, Hlipovčnik, Hlipovčnig, Hlipovenik, Hlipovcnig (ali obrazilo -(ov)šnik) ⁶³⁷	Hlipovčnica, Hlipovcnica
Jedlovčnik, Jedlovčnig	Jedlovčnica
Karničnik, Karničnig	Karničnica
Katnik	-
Kavnik	Kavnica
Kogelnik, Kogovnik	Kogelnica, Koglnica, Kogolnica
Končnik, Kančnik, Končnig	Končnica

⁶³⁷ Če je priimek izpeljan iz *-vršnik*, je obrazilo *-nik*, prav tako je obrazilo *-nik*, če je iz *Lipovec*, če pa je izpeljan iz *hlip*, je *-(ov)šnik*.

⁶³⁸ V primeru, da je priimek izpeljan iz samostalnika *brezno*.

Lužnik	-
Močilnik	Močilnica
Mošenik, Mušenik	Moš(c/č)enica, Mušenica
Mračnik	-
Najemnig, Najemnik	Najemnica
Osojnik, Osojnig, Osovniig	Osojn(i)ca
Parčnik, Perčnik, Perčnig	Perčnica, Perhnica, Percnica
Pečnig, Pecnig, Pecnik, Pjecnig, Pjecnik	Pecenca, Pecnica, Pecnca, Pjecnica
Petavčnik, Petovčnik	-
Plažnik	-
Plaznik, Plaznig	Plaznica
Pogorevčnig, Pogorevčnik	Pogorevčenca, Pogorivci
Potočnik, Potočnig	Potočnica
Predalnik	-
Prevolnik, Prevolnig, Prevalnik, Prevavnik, Provalnik	Prevalnica, Prevolnica
*Pritnig, Prednek	Pritnica
Pristovnik, Pristavnik, Pristovšnik	Pristovnica
(*Prodnik)	Prodica
Pustnig	-
Pustotnik, Pustotnig	Pustotnica, Pustotnca
Rastočnik	-
Robnik	Robnica, Robenca
Sabotnik, Sobotnig	-
Sedovnik	Sedovnica

	-inja
	Šedolčinja
	-nica (-enca) ⁶³⁹
Smrečnik, Smerčnik	Smrečn(i)ca, Smrečenca, Smrečnica, Smrečica
Stermčni(k/g) Stormčni(k/g)	Stermčn(i)ca, Stermčenca
Štupnek	-
Šumnik, Šumnig, Sumbnik	Šumnica
Topičnik	Topičnica
(*Topilnik/Topelnik/Toplak)	Topli(ni)ca
Visočnik	-
Zaveršnik	-
-(ov)nik, -(ov)nig	
Gotovnik, Gotovnig	Gotovnica
Jeso(v)nik, Jeso(v)nig	Jeso(v)nica
-(er)nik	
Hribernik	Hribernica

⁶³⁹ Glasovna varianta obrazila *-ica*.

Priimki, izpeljani iz predložne zveze:

<p>-nik/-nig</p> <p>Nagornik/Nagornig</p> <p>Naveršnig, Navoršnik, Naveršnek, Navošnig, Naveršig⁶⁴⁰, Zanaveršnik</p> <p>Podhovnik, Podhojnik, Potkovnik</p> <p>Podhrišnik, Podkersnik, Podkrišnig, Podkerpnik, Podkrežnik, Podkrišnik, Potkrežnik, Potkrižnik</p> <p>Podolsovník, Podovsovník, Podovšonik, Podovšonig</p> <p>Podveršnik, Podveršnek, Podveržnik, Potveršnik</p> <p>-ek</p> <p>Podostaršek, Podosteršek</p>	<p>-nica</p> <p>Nagornica</p> <p>Navoršnica, Naveršnica, Zanaveršnica</p> <p>-</p> <p>Potkrižnica</p> <p>Podovšnica, Podošovnica</p> <p>Podveršnica, Podveržnica</p> <p>-</p>
---	--

<p>-o</p> <p>Fiegko</p> <p>*Piko</p>	<p>-ovica</p> <p>Figovica</p> <p>Pikovica</p>
---	--

⁶⁴⁰ Morda gre za pisno površnost, za napako v zapisu (mogoče manjka n).

-uh Karpuh	-ica Karpušica -inja Karpuhinja
----------------------	--

-ul Šepul	-ica Šepulica
---------------------	-------------------------

-uš Lipuš	-
---------------------	---

<p>- brez obrazila</p> <p>a) priimki, nastali po konverziji iz občnih in iz osebnih imen</p> <p>a1) iz lastnih imen</p> <p>*(Aleks)</p> <p>Ambros</p> <p>Arnold</p> <p>*(Bastel)</p>	<p>-in(j)a</p> <p>Aleksinja</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-ka</p> <p>Bastevka/Vastevka</p>
---	---

*(Beden ali Beden-ek ali Beden-ko)	Bedenka ⁶⁵⁴
Dietmajer	-
Enci	-
Florin	Florinka -ica
Florjan	Florjanica
Harih	- -a, -ica
Haroš, Horoš, Horos, Horoš, Oroš, Haraš, Araš, Aroš	Horosa, Horošica, Arošica, Orošica -ka + -inja
*(Herman ali Herman-ek)	Hermankinja (Hermankina)
Hrovat	- -(ov)ica
Ilgo	Ilgovica -ina, -ica, -inka
*(Janež)	Janežinja, Janežica, Janžinka
Janko	- -inja
Kalist	Kalistinja

⁶⁵⁴ Ni povsem jasno, katera je ustrezna moška oblika, lahko bi bili priimki *Beden, Bedene, Bedenk, Bedenik, Bedenc*.

	-ica
Klavž	Klavžica
Klemen	Klemenica
	-ka
Kranjc	Krančka
	-nica
	Krančnica
*K(r)iž/(K(r)ič) ⁶⁴¹ (ali -Ø) ⁶⁴²	-
	-
Lah	
	-(č)ica
Lampreht	Lamprečica
	-čica
*(Lenart)	Lenarčica
	-(ov)ica
Lukas/Lukaš	Lukežovica
Lukež, Lukeš	-
Marčol	-

⁶⁴¹ Če gre za priimek *Krič*, ima ta drugo podstavo in izvor; tvorjen bi lahko bil iz glagola *kričati* (grič najverjetneje ne); v tem primeru potem ne gre za konverzijo, ampak za izpeljanko z ničtim obrazilom. Ni povsem jasno.

⁶⁴² Lahko bi torej bil izpeljan tudi iz glagola *kričati* – potem bi ga lahko uvrstili v isto skupino kot priimek *Pek*.

Matevs	-
Matvoz ⁶⁴³	Matvozica
Mihel, Mihov	Mihelica, Mihilica
*(Miklavc, Maklov, Maklauš)	Maklavica
Šimun	-
Tešen	Te(s/š)inka, Tešenka
(*Tišin, *Tišina ?)	Tišinka, Tištinka
a2) iz občnih imen	
Bob	-
Jelen	-
Keber	-
Knap	-
	-ica
Knez	Knezica
(*Kokal)	Kokalica
Komar	-
	-inja
Kos	Kosinja
	-ka
Kosel/Kožel	Koželka

⁶⁴³ Izvor ni povsem jasen. Mrdavšič priimek izpeljuje iz osebnega imena *Matthias*; zavrača, da bi bil priimek izpeljan iz samostalnika *motvoz* (vrvica, vrvi). (Mrdavšič, 1988, 48; Mrdavšič, 2001, 64)

Kramer	-
	-inja
Kumer	Kumrinja
	-ica
(*Moder)	Modrica
	-(ov)ica
Mrak	Mrakovica
	-inka, -ica
*Mravla	Mravlinka, Mravlica
Oblak	-
	-(ič)ka
Ovn	Ovnička
Papa(š/ž), Pape(š/ž))	Papa(š/ž)in(j)a
	-ka
(*Pelin)	Pelinka
Ru(š/ž)	-
	-ica, -ka
Perveržen, Preveržen, Preveršen ⁶⁴⁴	Preverženica, Preverženka
	-ica
*Škurjanc, Škurjanic	Škurjanica

⁶⁴⁴ Priimek je izpeljan iz trpnega deležnika in nima glasovnega obrazila.

Špi(c/k)	-inja Špi(c/k)inja
(*Tražič)	-ica Tražička
(*Vrisk)	Vriskavica
Zamujen	-
Želodec, Želodic	-ka Želočka
b) priimki, prevzeti iz nemščine⁶⁴⁵ in priimki romanskega izvora	
Cvanciker	-
Cvelber, Cvelbar ⁶⁴⁶ , Cvelfer, Cvelfor	-(i)ca Cvelferca, Cvelfarica
Essich	-
Fajmut	-ka Fajmutka
	-inja Feinmotinja

⁶⁴⁵ Priimki, izpeljani iz nemških osebnih imen, so navedeni pod točko a 1).

⁶⁴⁶ Podomačitev obrazila *-er* v *-ar*.

	-(ov)ica
*Fiegg	Figovica
Galuf ⁶⁴⁷	-
	-inja
Grauf	Graufinja
Hafner	-
Hauser	-
	-ov(n)ica, -in
*Hejd, Hött	Hedovica, Höttin
	-(av)ica, -(ov)ica
Hober	Hobravica, Hobrovica
Hobner	-
*Jökel	-
	-ica
Kapelano	Kapelanica, Kaplenica
Klinger	-
Klocer	Klocarca
Korper	-
*Krämer	-
	-in(j)a
Krauth	Krautinja
Lavter	-
Leder	-

⁶⁴⁷ Priimek romanskega izvora, izpeljan iz občnega imena.

Majer	-
	-ica
Marhl, Marholt, Marhord	Marholtica, Marholčica
*Mesner, Mesnar	-
*Milner, Milnar ⁶⁴⁸	-
Nachtigal	-
Nott	-
Piegel	-
Pintar, Pinter	Pinterca
Pirner	-
	-(i)ca
Pister, Pištjer	Pišterica, Pisterca
Pudger, Pudgar	Pudgarica, Pudgarca
	-inka, -ka, -(no)(v)(ica)
Pukel, Pukl, Pukil, Pukul	Puklinka, Pukelka, Pukelnovica
Purger, Purgar	Purgarica, Purgarca
Ratih	-
Rautnar ⁶⁴⁹	-
Riedl	-
Riescher	-
	-in(j)a

⁶⁴⁸ Podomačitev obrazila *-er* v *-ar*.

⁶⁴⁹ Podomačenje priponskega obrazila *-er* v *-ar*.

*Ros	Rosinja
	-(i)ca
(*Ruter)	Ruter(i)ca
Smidt	-
	-ica, in(j)a, čica, -ejna
Stamic	Stamica, Stamicin(j)a, Stam(n)(i/e)čica, Stamečejna
Stoper	Stoparica
Šerbol (ali obrazilo -ol)	-
Šerer	-
Šimil	-
Šloser, Šlosar ⁶⁵⁰ , Slospar	-
Spec	-
Stuler	-
(*Šatlen)	Šatlenka
	-ika
Šulen, Šolen, Šulin	Šulin(i)ka, Šulika
Šuster, Šustar	Šusterca
Tavčer, Tavčar ⁶⁵¹	Tavčerica, Tavčerca
Tora ⁶⁵²	-
Trager, Trogar ⁶⁵³	Trogarica, Trogerca

⁶⁵⁰ Podomačenje priponskega obrazila *-er* v *-ar*.

⁶⁵¹ Podomačenje priponskega obrazila *-er* v *-ar*.

⁶⁵² Priimek romanskega izvora, izpeljan iz občnega imena.

⁶⁵³ Podomačenje priponskega obrazila *-er* v *-ar*.

Valpot	-
Veber	-
Žnidar, Znider	Žnidarca
c) zloženske	
c1) z domačo podstavo v obeh sestavinah zloženske	
Delopust	-
Macigoj	-
	-ka
Maligoj	Maligojka
-nik	-ica
S(e)rnaveršnik, Sernoveršnik, Sernovoršnik	Sernaveršnica
Zloženki s pripono -a	
Brodela	-
Dervodela, Devodel(j)a	-
c2) z nemško podstavo v obeh sestavinah zloženske (tudi z nemškim priponskim obrazilom -er)	
Cimperman, Cimerman	-
Kocenštajner	Kocenštajnerca

Marhofer	-ica, -in Marhoferica, Marhoferin
Oderlap	-ka Oderlapka
Šenavs	-
Stendorffer	-
Zajcman	-
Zasarman	-

Etimološko in pisno nejasni priimki

Ahe(j) ?	-
Čekar ?	-
Bersnik ?	
Čofatej, Čofatij ?	-inja ? Čofatinja
Fanet ?	-
Grenko ?	

Hoz(na)r ?	-
Jeker ?	-
Kasinjak, Kasinek, Kasinik, Kasenik (-j)ak, -ek, -ik) ?	Kasinica, Kasenica, Kasnica ?
Konauf ?	ka, -ljica ? Konaufka, Konauflica
Korisel, Karisel?	Korislenka ?
-	
Kreše ?	-
Lahovnik ?	?
(*Mlecnik) ?	Mlečnica ?
Obcir ?	-
Obletan (-an) ?	-
Pestionik (-nik) ?	-
Plušnik ?	-
Povsod ?	-
Redko (-o, -ko) ?	-
Risperšnik (-nik) ?	Risperšnica (-nica) ?
Slopušnik ?	-
(*Skuber) ?	Skuberica (-ica) ?
(*Smrtnik) ?	Smrtenica/Smrcnica ?
(*Srnovec) ?	Srnovinka ?
Škrubej ? -ej	-
Vedel ? -el	Bedejka (-ka)
(*Takun) ?	Takunica
Tank ?	-
Večovnik/Bečovnik ? -(ov)nik ?	-
Vozel ?	-
Žačen ?	Žačenca

6.4.1 POVZETEK IN PREGLED NAJPOGOSTEJŠIH PRIPONSKIH OBRAZIL

Besedotvorna analiza je pokazala, da sta najboljšežnejši skupini priimkov skupini, kamor sem uvrstila priimke, ki so brez obrazila, in priimke z obrazilom *-nik*, s katerim so tvorjeni priimki, ki so nastali neposredno v odnosu do človekovega bivališča in predstavljajo najboljšežnejšo pomensko skupino – gre za priimke, izpeljane iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine.

Skupino priimkov brez obrazila sem razdelila na tri podskupine, in sicer na priimke, ki so nastali po konverziji (to sem razdelila še na podskupini – iz lastnih imen, kamor spadajo priimki, izpeljani po konverziji iz osebnih imen in iz poimenovanj narodnosti/krajevne pripadnosti: *Ambros, Arnold, Enci, Florin, Hrovat* idr., in iz občnih imen: *Komar, Kos, Oblak, Želodec, Knap* idr.). Druga podskupina je skupina priimkov, ki so prevzeti iz nemščine (*Cvelber, Essich, Grauf, Hobner, Majer, Nott* idr.) in priimki romanskega izvora (v rokopisu so zapisani trije – *Galuf, Tora, Kapelano*). V tretjo podskupino pa sem uvrstila priimke, ki so zloženske – z domačo podstavo v obeh sestavinah zloženske (*Brodela, Dervodel, Delopust, Macigoj* in *Maligoj*) ter z nemško podstavo v obeh sestavinah zloženske, tudi z nemškim priponskim obrazilom *-er* (*Cimerman, Hober, Kocenštajner, Zajcman* idr.).

Druga najbolj pogosta je skupina priimkov z obrazilom *-nik* (npr. *Potočnik, Prevolnik, Nagornik, Končnik, Karničnik, Kotnik* idr.) z glasovnicama različicama *-nig/-nek* (in s podskupinama *-(ov)nik* (*Gotovnik*) in *-(er)nik* (*Hribernik*)), kamor spada okoli petdeset priimkov. Priponsko obrazilo *-ik* je bolj redko, ker gre večinoma za izsamostalniške izpeljanke (*-ik* bi bil pri izpridevniških). Pridevniške podstave so redke (*Visočnik* – visok-)⁶⁵⁵. Med njimi zelo očitno izstopajo priimki, izpeljani iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine (*Pustotnik, Stermčnik, Topičnik, Visočnik, Plaznik, Naveršnik* idr.). Pri ženskih oblikah priimkov pri omenjeni pomenski skupini skoraj brez izjeme nastopa obrazilo *-nica* (*Potočnica, Kogelnica, Navršnica, Podveršnica* idr.). V okviru te skupine sem nekaj priimkov uvrstila v podskupino priimkov, ki so izpeljani iz predložnih zvez, in sicer so to priimki *Nagornik* (tisti, ki je na gori), *Navršnik, Podojstršek, Nagornik, Podho(v/m)nik, Podveršnik* idr.

Tretja najboljšežnejša skupina je skupina priimkov s priponskim obrazilom *-ek* in glasovnicami različicama *-eg/-ik/-ig* (*Ledinek – Ledineg – Ladinik – Ledinig*), kamor spadajo tudi priimki z obrazilom *-(š)ek/-(š)ek(i)/-(š)eg/-(š)ag/-(š)ik/-(ov)šek* in *-(en)šek* (*Planinšek, Planinški, Planinšik, Osteršeg, Osteršag, Tribovšek, Paklenšek*). Med ženskimi ustreznici priimkov najbolj prevladuje obrazilo *-(i)ca*: *Bisternica, Dretnica, Hlipovčnica* idr.

⁶⁵⁵ Delno je izpeljava iz pridevniške podstave vprašljiva tudi pri tem priimku; Snoj ga namreč izpeljuje iz zemljepisnega imena *Visoko*. (Snoj, 2009, 458)

Pogosta obrazila so še *-ič/-c/-č*, kjer gre skoraj v vseh primerih za priimke, izpeljane iz patronimikov/metronimikov (*Božič, Jurič, Kovač, Leksič, Petec* idr.); *-ec/-ic/c* (*Godec, Igrac, Černc* idr.); *-ej* (npr. *Terčej* – v tem primeru obrazilo omili pomen osnove, *Hudej*) in *-el* (*Kuhel, Pučel, Šumel*) – pri nekaterih priimkih pa gre tudi za nemške izposojenke, tvorjene z južnonemško ljubkovalno pripono *-l* (*Jökel*).

Na podlagi besedotvorne analize sem ugotovila, da pojavljanje določenih priponskih obrazil sovpade z določenimi pomenskimi skupinami, kar je razvidno predvsem v primeru priimkov, izpeljanih iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine. Glede priponskih obrazil, s katerimi so tvorjene ženske oblike priimkov, pri vseh pomenskih skupinah po pogostnosti izstopa obrazilo *-nica*.

7 ZAKLJUČEK

Bratovščinska knjiga iz Črne na Koroškem, poimenovana Črnjanski rokopis, je nastajala v času protireformacije med letoma 1633 in 1707; leta 1633 so župniki začeli vpisovati dajatve darovalcev v bratovščini svetega Ožbalta, ki se je kasneje preimenovala v bratovščino Blažene Device Marije. Obsega 136 listov (272 strani) in nekaj praznih listov. Rokopis je sestavljen iz urbarjev, obračunskih poročil in aniverzarija, ki ga sestavljajo sezname z imeni in priimki pokojnih. Na koncu rokopisa je zapisana molitev v slovenskem jeziku in molitev ob prazniku sv. Agate v nemščini. Osrednji del rokopisa je knjiga darovalcev in dajatev (urbar), kamor so župniki zapisovali dajatve in darove okoliških kmetov.

Temeljna izrazna posebnost Črnjanskega rokopisa je raba slovenščine v zapisu molitve in v seznamih imen. V rokopisu zapisana priprošnja (molitev) v slovenskem jeziku je bila namenjena darovalcem, podpornikom cerkve in župnikom. Ob latinskem besedilu zapisana molitev priča o enakovrednosti slovenskega jezika z latinskim in nemškim. Besedišče Priprošnje je bilo knjižno slovensko in ne narečno; vsebuje slikovite izraze, ki kažejo na baročni slog, polna je tudi leporečja in ukrasnih pridevkov.

Iz latinskega besedila izstopajo slovenski priimki darovalcev in podpornikov cerkve, ki so zapisani v urbarju. Slovenska imena in priimki so zapisani v pisavi latinici in deloma v črkopisu bohoričici, deloma pa so pod vplivom nemške in latinske pisne tradicije s pogostimi različicami in nedoslednostmi. Priimki so zapisani ob osebnih imenih (najprej osebno ime, nato priimek) v seznamih, tabelah in razpredelnicah. Po analizi in pregledu priimkov sem ugotovila, da je večina priimkov, zapisanih v Črnjanskem rokopisu, na Koroškem ohranjena še danes, kot priimki ali pa kot hišna imena. Prvotno podobo poselitve okolice so vsaj do konca 13. stoletja dajale izključno kmečke domačije, saj urbanih naselij takrat na Koroškem še ni bilo. Črna z okolico, Mežica in sosednji kraji so bili v celoti kolonizirani, tudi v višjih legah. Takrat so kmetije dobivale imena, ki so jih fevdalci v popisih svojih posesti zapisovali v urbarje in večinoma so se ta imena ohranila do danes.

Od leta 1671 naprej pa so zapisane tudi ženske oblike priimkov, kar je ena izmed pomembnejših značilnosti rokopisa, saj bistveno pripomore k razumevanju družbenega položaja žensk v koroških krajih v tistem času; te oblike namreč poudarijo samostojnost in enakopravnost žensk. Lahko opazimo tri vrste zapisa, ki pričajo o položaju žensk oziroma o spreminjanju le-tega; ni namreč zanemarljivo, da je nekje zapisano *Anton Zwelffer cum uxore*, nekje *Gregorius Zwelffer cū vx:*⁶⁵⁶ *Apollonia*, kasneje pa *Appolonia Zwelfferiza*. Zasedila sem tudi štiri primere, kjer ostaja neimenovan celo moški, na primer: *Eua Knefiza cum marito*. Ženske oblike priimkov sicer niso bile vpeljane v današnjo knjižno normo, vendar v koroškem narečju v veliki meri živijo še danes.

⁶⁵⁶ Z ženo.

Oblikovanje priimkov je povezano s posebno strukturo slovenskega jezika, z dialektično razvejanostjo in s samosvojem zgodovinskim razvojem. Skozi številne rodove so priimki ostajali skoraj nespremenjeni, na njihovo spremembo so vplivale predvsem pisne in pravopisne menjave. V našem kulturnem prostoru je imenski vzorec dvodelen, sestavljen iz osebnega imena in podedovanega družinskega imena ali priimka. Dvodelen obrazec je v veliki večini, z redkimi izjemami, prisoten tudi v zapisih v Črnjanskem rokopisu. Zasedimo lahko tudi imenski obrazec s pridevniško obliko priimka/hišnega imena (npr. *Affra Naibersoua Hoffraua*), zelo redko je enodelno imenovanje (le s priimkom/hišnim imenom ali le z osebnim imenom).

Izrazita je mnogovrstna raba več različnih črkovnih znamenj za isti fonem, zato sem naredila preglednico vseh možnih zapisov za posamezno črko. En priimek, na primer *Osojnik*, je zapisan kar v šestnajstih različicah: *Ofsoinig, Ossoinig, Ossoinigg, Ossoiniggk, Ossojnik, Ossoinik, Ofsoinik, Offoinik, Ossojnik, Ossoynik, Ossojnik, Ofsojnik(h), Ofsojnik(h), Ofso(ii/ü)nik, Ofsoounik, Ofsoounik*, s štirimi ženskimi oblikami: *Ofsoiniza, Ossoiniza, Ossoinza, Ossojnika*.

Osnove priimkov/hišnih imen sem na podlagi ugotovitev raziskovalcev in lastnih ugotovitev razporedila v devet pomenskih skupin, eno od njih sem razčlenila na štiri podskupine. Pri analizi so mi bili v pomoč različni viri, monografije o priimkih, slovarji, leksikoni: Mrdavšičevi deli *Krajevna in domača imena v Črni na Koroškem in njeni širši okolici* ter *Krajevna in domača imena v Mežiški dolini*, delo avtorjev Feinig *Familiennamen in Kärnten und den benachbarten Regionen*, deli Merkušja *1300 primorskih priimkov* in *Slovenski priimki na Zahodni meji*, petnajst knjig Bertranda Kotnika *Zgodovina hiš južne Koroške*, Bezlajev *Etimološki slovar slovenskega jezika*, Snojev *Slovenski etimološki slovar* in *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, Pleteršnikov *Slovensko-nemški slovar* na spletu (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>), *Leksikon priimkov* na spletu (<http://www.rodoslovje.com/>) ter članki Merkušja, Jakopina in Jurančiča.

Najobsežnejša med njimi je skupina priimkov, ki so izpeljani iz patronimikov/metronimikov (*Janko, Jurič, Klavž, Rezman, Šimun* idr.). Med njimi je veliko takšnih, ki so nastali po konverziji iz osebnega imena in zato nimajo obrazila. *Ambrož* je na primer priimek na prvi stopnji in nima obrazila; ker je bilo naenkrat preveč Ambrožev, je nekdo postal *Ambrožič*, spet drug *Ambrožičič* ipd.

Druga največja skupina je skupina priimkov, ki so izpeljani iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine (*Bisternik, Burjak, Hribernik, Karničnik, Kogelnik* idr.). V priimkih odseva predvsem razgibanost koroške pokrajine – potok, gora, vrh, dolina, sleme.

Številčna je tudi skupina priimkov, izpeljanih iz imenovanj poklicev/dejavnosti (*Godec, Knap, Mežnar, Pek, Šloser* idr.). Pri tej skupini je nekaj priimkov, ki imajo povsem nemško obliko, vzporedno z njo pa se pojavlja še slovenska. Na tem mestu bom izpostavila priimek *Mlinar*, pri katerem se v rokopisu pri zapisu pojavljata dve podstavi – nemška *Mil(l)*- pri priimkih *Millnar, Millner, Milner* in slovenska *Mli-* z narečno *mal(i)n-* pri priimkih *Mlinar, Mliner, Mlinariza, Mlinarza, Mlineriza*.

Skupino priimkov, ki so izpeljani iz vzdevkov, sem razdelila na štiri podskupine, in sicer na priimke, izpeljane iz poimenovanj osebnostnih lastnosti (*Delopust, Fajmut, Kregar, Oderlap, Veselko* idr.), telesnih lastnosti/hib (*Klocer, Kumprej, Piko, Srebre, Šepul* idr.), iz poimenovanj števil/številskih vzdevkov (*Cvanciker, Cvelbar*) in sorodstvenih razmerij (*Vicej*)⁶⁵⁷.

Pri skupini, kamor sem uvrstila priimke, izpeljane iz poimenovanj rastlin (*Borovčnik, Jesenik, Smrečnik* idr.) in živali (*Jelen, Keber, Kozel, Nahtigal, Škorjanc* idr.), gre pri nekaterih prav tako za vzdevke – če pomislimo, kakšne lastnosti ima žival komar, lahko dokaj hitro ugotovimo lastnosti njegovega nosilca.

Potem so tu še priimki, izpeljani iz zemljepisnih imen ter iz poimenovanj narodnosti/krajevne pripadnosti (*Hrovat, Kranjc, *Nemec*⁶⁵⁸, *Tavčar* idr.). Pri tej skupini lahko zasledimo istopomenske priimke, enega izpeljanega iz nemščine in drugega slovenskega – gre že za omenjena priimka *Tavčar* in **Nemec* ter *Hrvat* in *Kraut*.

Zanimiva je tudi skupina, kamor sem uvrstila priimke, izpeljane iz imenovanj položaja/stanja/statusa/dostojanstva. Nekateri med njimi označujejo nosilca po cerkvenem dostojanstvu (npr. *Papež*); po položaju v družbi (*Knez, Grauf*); po statusu/lastništvu in značilnostih kmetije/posestva (*Novak, Najemnik, Hauser, Gotovnik, Pristavnik*), dva priimka označujeta izgnanca, priseljenca (*Abanar, Božjak*), trije označujejo človeka po njegovem življenjskem stanju (*Kumer, Nott, Božič*), eden po verskem statusu – (*Heid* – nevernik) idr. Na tem mestu bi poudarila, da na primer priimki *Knez, Grauf* in *Papež* ne označujejo nekoga, ki je bil resnično knez, grof ali papež – »Predniki niso bili knezi ali kralji itd., ali obnašali so se kakor knezi, kralji ali škofi ali važni 'Rathi'.« (Kotnik III, 1995, 119–120) Imenovanje je bilo torej ironična oznaka za določene ljudi, ali pa se je prijelo tistih, ki so bili podložniki na primer pri knezu ali grofu.

V zadnjo skupino so uvrščeni priimki, ki ne spadajo v nobeno od naštetih skupin, bodisi zaradi popolnoma nejasnega izvora bodisi zaradi številnih motivacij, ki bi lahko bile podlaga za nastanek priimka, a nobena od njih ni dovolj trdna in prepričljiva.

Pri preučevanju izvora priimkov se vsekakor pokaže neprecenljivo bogastvo jezikovnega gradiva – priimki so namreč nastali iz čisto vsakdanjih življenjskih situacij in brezmejne domišljije ljudi.

Ogromno priimkov je takšnih, ki bi jih lahko razvrstili v več pomenskih skupin, na koncu sem se odločila za najprepričljivejšo razlago; vse druge skupine, v katere bi priimek še lahko uvrstili, pa sem navedla v oglatem oklepaju na koncu posamezne obravnave priimka. Za primer navajam priimek *Mračnik*, ki bi ga lahko izpeljali iz pridevnika *mračen* (v tem primeru

⁶⁵⁷ Priimek bi lahko bil izpeljan iz samostalnika *vic*, ki pomeni ujec, materin brat; v tem primeru bi bil priimek izpeljan iz poimenovanj sorodstvenih razmerij.

⁶⁵⁸ V rokopisu je izpričana le ženska oblika priimka (*Nemškula*).

bi lahko označeval nosilca po značilnostih kraja, kjer prebiva – torej kraj, ki je mračen, kamor redko posije sonce); lahko bi ga izpeljali iz osebnega imena *Morak/Marcus*; enak je tudi samostalniku *mračnik*, ki je oznaka za človeka, ki rad ponočuje – v tem primeru bi ga lahko uvrstili v skupino priimkov, izpeljanih iz poimenovanj osebnostnih lastnosti. Poleg tega pa je samostalnik *mračnik* pri Pleteršniku tudi drugo ime za netopirja – priimek bi lahko potemtakem uvrstili tudi v skupino priimkov, izpeljanih iz poimenovanj za živali. Človeška domišljija pri tvorbi priimkov vsekakor ni imela meja, o točnem pomenu priimka pa lahko v veliko primerih zgolj ugibamo.

Nekaj priimkov je tudi sopomenskih, s prevzeto in slovansko osnovo, na primer priimka *Kregar* in *Karej* – oba označujeta prepirljivega človeka. Takšni priimki sta še nemška *Hafner* in **Habnar* (*Abanar*) – priimka označujeta nosilca po dejavnosti, ki jo je opravljal, torej lončar. Nosilca po dejavnosti označujeta tudi priimek *Schmid* in slovenski *Kovač*, ter priimka *Pek* in *Pister* (latinsko *pister* pomeni pek). Sopomenska priimka sta tudi *Marhofer* in *Pristavnik*. V rokopisu zapisan priimek, prevzet iz nemščine – *Trogar*, ima danes tudi slovensko obliko, in sicer *Koritnik*; slednja v rokopisu ni zapisana.

Ob številnih osebnih imenih in priimkih so dopisana tudi poimenovanja poklicev, npr. *Budich Michael lanio*⁶⁵⁹, pri nekaterih zapisih priimkov pa lahko celo opazujemo »živ« proces razvoja imenovanj iz osebnega ali občnega imena v priimek (nekje je *haffner* ali *purger* zapisano z malo začetnico – tu je šlo zgolj za imenovanje poklica, statusa, še ne za priimek; drugje z veliko, kar kaže na to, da se je poimenovanje že razvilo v priimek). Temu lahko sledimo tudi v Kotnikovih knjigah o zgodovini hiš južne Koroške, ki navaja številne priimke, ki so zapisani tudi v rokopisu – na primer zapis *Siman* se leta 1535 pojavlja kot osebno ime, leta 1620 pa že kot priimek (*Schimun*). Podoben razvoj lahko opazujemo tudi v Črnjanskem rokopisu, o čemer priča predvsem raba male in velike začetnice.

V nekaj primerih ima en nosilec tudi dva priimka, npr. *Kauschakh Stamiz Lucas cum Agnese vxore*. Tu gre očitno za dvojni priimek, nekaj je tudi primerov, kjer je nosilec poimenovan s priimkom in še z domačim/hišnim imenom: *Lucas vefelko uel*⁶⁶⁰ *Smrezhnik*.

Besedotvorna analiza je pokazala, da sta najobsežnejši skupini priimkov skupini, kamor sem uvrstila priimke, ki so brez obrazila, in priimke z obrazilom -nik, s katerim so tvorjeni priimki, ki so nastali neposredno v odnosu do človekovega bivališča in predstavljajo najobsežnejšo pomensko skupino (npr. *Potočnik*, *Prevolnik*, *Nagornik*, *Končnik*, *Karničnik*, *Kotnik* idr.). Gre torej za priimke, izpeljane iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine. Ženske ustreznice teh priimkov pa imajo obrazilo -ica, ki je tudi najpogostejše obrazilo pri tvorbi ženskih oblik priimkov (*Potočnica*, *Nagornica*, *Karničnica*, *Kogelnica* idr.). V okviru te skupine sem nekaj priimkov uvrstila v podskupino priimkov, ki so izpeljani iz predložnih zvez, in sicer so to priimki *Nagornik* (tisti, ki je na gori), *Navršnik*, *Podojstršek*, *Nagornik*, *Podho(v/m)nik*, *Podveršnik* idr.

⁶⁵⁹ mesar

⁶⁶⁰ kot

Skupino priimkov brez obrazila sem razdelila na tri podskupine, in sicer na priimke, ki so nastali po konverziji (to sem razdelila še na podskupini – iz lastnih imen: *Ambros, Arnold, Enci, Florin* idr., in iz občnih imen: *Komar, Kos, Oblak, Želodec* idr.). Druga podskupina je skupina priimkov, ki so prevzeti iz nemščine (*Cvelber, Essich, Grauf, Hobner, Majer, Nott* idr.) in priimki romanskega izvora (v rokopisu so zapisani trije – *Galuf, Tora, Kapelano*). V tretjo podskupino pa sem uvrstila priimke, ki so zloženske, in sicer z domačo podstavo v obeh sestavinah zloženske (*Brodela, Dervodel, Delopust, Macigoj* in *Maligoj*) ter z nemško podstavo v obeh sestavinah zloženske, tudi z nemškim priponskim obrazilom *-er* (*Cimerman, Hober, Kocenštajner, Zajcman* idr.).

V Črnjanskem rokopisu je zapisanih veliko osebnih imen, med katerimi sem sestavila seznam vseh ženskih osebnih imen, ki so predvsem svetopisemska imena. Med njimi je najpogostejše žensko ime *Marina*, sledita mu *Uršula/Urša* in *Eva*, osebno ime *Marija* pa je pogostnosti šele na četrtem mestu. Pojavi se tudi nekaj dvojnih ženskih imen, na primer *Klara Regina*. Veliko imen se pojavlja v več različicah, na primer ime *Gertruda* je zapisano kot *Gertruda, Gertrude, Gertudis* ali pa podomačeno *Jera*. Zasledimo lahko tudi žensko osebno ime *Ajta* (izpeljano iz imena *Agata*), ki naj bi ga Prežihov Voranc za svoj roman Jamnica odkril prav v Črnjanskem rokopisu.

V rokopisu je zapisanih tudi nekaj poimenovanj krajevnih imen, ki so v isti ali podobni obliki na Koroškem ohranjena še danes, in sicer poimenovanja alpskih dolin: *Topla, Podpeca, Bistra, Javorje* in poimenovanje mesta *Mežica*. Črna na Koroškem je zapisana kot *Sourcenpah* (*Črni potok*). Zapisani sta tudi krajevni imeni *Pliberk* (Bleiburg) in *Celovec* (Klagenfurt). Nekaj jih je tudi nastalo iz občnoimenskih predložnih zvez, ki označujejo prostor oziroma mesto določenega zemljišča ali kakšnega drugega predela: *Na vrhu, Na mlaki, V kalu, Na produ, Na plazju*. To pa bi morda lahko bila tudi ledinska imena – mikrotoponimi, iz katerih prav tako nastajajo priimki, omenjeni v skupini priimkov, ki so nastali iz poimenovanj za geografsko razgibanost pokrajine.

Izpričana je tudi raba izsvojilne pridevniške oblike *-ova*: *Nesa Jrgerzhoua offraua, Marina, Micheloua roienka, Eua Nagornicoua roienca, Spella Ofoinikoua sestra, Marina Horoshoua festra* ipd.).

Črnjanski rokopis je vsekakor neprecenljiv dokument za koroško in kulturno zgodovino Slovencev, saj osvetljuje nekatere pomembne vidike glede rabe slovenščine kot enakovrednega jezika latinskemu in nemškemu, v njem je zapisana pisana paleta slovenskih priimkov, osebnih imen in krajev, ki po skoraj štiristo letih v veliki večini živijo še danes in odsevajo življenje, navade, delo, neuklonljivo domišljijo ljudi in duh takratnega časa; skratka celoten dokument je živa pričujočnost nekega drobnega delčka 17. stoletja.

8 DODATEK

Dodatek diplomskega dela vključuje seznam zemljepisnih imen v Črnjanskem rokopisu s krajšo razlago, seznam zapisov osebnih imen brez priimkov z dodanimi drugimi poimenovanji oziroma oznakami, kot so na primer oznake poklicev, statusa idr., seznam dvojnih priimkov, abecedni seznam vseh priimkov z osebnimi imeni, ki so zapisani v Črnjanskem rokopisu in seznam nerazločnih in nejasnih zapisov.

8.1 SEZNAM ZEMLJEPISNIH IMEN V ČRNJANSKEM ROKOPISU S KRAJŠO RAZLAGO

V nadaljevanju sledi seznam zemljepisnih imen, ki so v Črnjanskem rokopisu zapisana poleg priimkov, osebnih imen ali samostojno.

Pod Peco

pod pezou (L 1)⁶⁶¹

Michäel pod pezo cum uxore Maria et matre Maria (L 1)

Enzi Michell Pod pezi (L 115)

Michel Pod pezo (L 113a)

Piko Simon pod pezo cum ux. (L 116)⁶⁶²

Podpeca

Podpeca je ime naselja in obsežne katastrske občine, ki se vzpenja severno od ceste Žerjav – Črna – Koprivna naprej v strmine Velikega vrha, Šumahovega vrha, Navrškega vrha, Male Pece in Pece. Nahaja se na območju občine Črna na Koroškem.

Izvor krajevnega imena je jasen, saj naselje leži pod Peco, četudi se ponekod kar precej oddaljuje od nje.

Ime je bilo prvič zapisano v urbarju iz leta 1524 – »*Under der Petzn*«. (Mrdavšič, 1988, 14)

⁶⁶¹ Dodala N. P.

⁶⁶² Dodala N. P.

V Bistri

Millner in Wistra (L 128a)⁶⁶³

Mu'lln[...]⁶⁶⁴ in Wistra (L 17)⁶⁶⁵

Bistra

Bistra je ime potoka in naselja samotnih kmetij na območju občine Črna na Koroškem. Njeno samostojno ime *Vistra* je bilo prvič zapisano leta 1762, zato lahko domnevamo, da je ime današnjega naselja oziroma katastrske občine nastalo na podlagi priimka, zapisanega v rokopisu: *Bisternik*, *Visternik*, *Visternig* in ženski obliki *Bisternica* ter *Visternica*. Mrdavšič navaja podatek, da je ime naselja nastalo na podlagi imena potoka *Bistra*, kateremu je osnova pridevnik *bister*, ki označuje lastnosti, kot so deroč, hiter, jasen svetel ipd. Bezljaj namreč ugotavlja, da sta *Bistra* in *Bistrica* zelo pogosti vodni imeni in da sta na Slovenskem v dvajsetih primerih postali krajevno ime. (Mrdavšič, 1988, 8–9)

Na vrhu

Vlrich Nauarhu (L 112a)

Na mlaki

Matthia Na mlaki cum ux. (L 112a)

Enzi Namlaki cum 2. ux. (L 112a)

Gregor Namlaki (L 114a)

V Topli

Jacop u' Topli (L 112a)

Osbolt u' Topli (L 112a)

⁶⁶³ Dodala N. P.

⁶⁶⁴ Nerazločen zapis.

⁶⁶⁵ Dodala N. P.

Lucia u' Topli (L 112a)

Crise u' Topli (L 112a)

Jacop u' Topli cum parentibus⁶⁶⁶ (L 113)

Nefsa u' Topli (L 113)

Crise u' topli cum 4. animis⁶⁶⁷ (L 113)

Pangraz u' Topli cum ux. (L 113)

Petar & Martin u' Topli (L 112)

Barbara Chrishetschiza u' Topli (L 114a)⁶⁶⁸

Aÿta Contshniza u' topli (L 113)⁶⁶⁹

Janash fr' Michelou u' Topli (L 112a)⁶⁷⁰

Topla

Topla je ime potoka, katastrske občine in naselja samotnih kmetij v občini Črna na Koroškem. Leži med južnim ostenjem Pece in Čofatijevim vrhom.

Prvotno vodno ime *Topla* je nastalo po konverziji iz ženske oblike priimka *topel*. Včasih v krajevnih imenih označuje *Topla* tudi nasprotje osojam, senčni strani – nicini, osenci. Če bi topelsko *Osenco* morda res lahko razumeli kot zemljepisno ime, bi bila sprejemljiva tudi ta razlaga, toda svojo osenco ima tudi Koprivna, kjer pa to ni lastno ime.

V urbarju iz leta 1524 je zapisanih vseh pet današnjih topelskih kmetij, označenih z izrazom »*in der Toppell*«. (Mrdavšič, 1988, 15)

V kalu

Matthia u' Kalu (L 113)

⁶⁶⁶ S starši.

⁶⁶⁷ S širimi sorodniki.

⁶⁶⁸ Dodala N. P.

⁶⁶⁹ Dodala N. P.

⁶⁷⁰ Dodala N. P.

Juri u' Kalu (L 113a)

Steffan V' kalu cum uxore (L 112)

V Mežici

Michel ff a'ditus in Mijs (L 29)⁶⁷¹

Na produ

Simon na prodÿ (L 15a)

Simon sta(m/n)ez naprode (L 113)

Na plazu

Florian Naplasu (L 119a)

Crista Naplasu (L 117a)

Andrei Lukesh Naplazu cum uxore (L 113a)

Javorska, Javorski

V rokopisu se ime naselja pojavi v pridevniški obliki.

Vesselko Jacop Jo'uarsk(i)⁶⁷² cum ux. (L 5)

sa Renzo Marino Jauorsko Kouazizo (tož. ed.) (L 122a)

Javorje

Javorje je ime naselja samotnih kmetij; na jugu ga omejuje Javorski potok, na severu pa se pobočja naselja strmo spuščajo v dolino Jazbine.

⁶⁷¹ Dodala N. P.

⁶⁷² Javorski; lahko bi šlo za i.

Prvotno krajevno ime, ki je pozneje dalo ime tudi nekdanjemu potoku Črna, je izpeljano iz drevesnega imena *javor* s pripono *-je*. (Mrdavšič, 1088, 9–10)

V Komelju

Wuriak Juri cum uxore Marina Wuriakouiza in komell⁶⁷³ (L 2)

Komel

Snoj navaja koroško ime *Kum*, izpeljano iz **komъ* (kepa, in hrib, vzpetina). V koroškem rožanskem narečju se gora, sicer znana kot *Kepa* (Mittagskogel), namreč imenuje *Kum*, njena severna predgora pa *Komnica*. Iz navedenega lahko sklepamo, da se je *-u-* vsaj v tem koroškem imenu po monoftongizaciji razvil iz refleksa dolgo naglašene *-o-*. (Snoj, 2009, 219–220) *Komelj* (nemško *Kömmel*) je naselje samotnih kmetij nad dolino potoka Bistrica severno od Pliberka na avstrijskem Koroškem.

Klagenfurt

V spodnjih primerih je nosilec priimka določen tudi po kraju, iz katerega izhaja.

Wudich Michael (lan(e)o)⁶⁷⁴ Clagenfurtenfis⁶⁷⁵ (L 16a)

Budih Georgius lanio Clagenfurtenfis (L 19)

Budeh Mefsarz⁶⁷⁶ Michäel Clagenfürť (L 113)⁶⁷⁷

Celovec

Prvi del krajevnega imena je najverjetneje izpeljan iz romanske besede **Aquilu-* ('kraj ob vodi'), iz katere naj bi po napačni dekompoziciji romanskega člena **l'Aquilu* > **la Quiliu*

⁶⁷³ V Komelju.

⁶⁷⁴ mesar

⁶⁷⁵ prebivalec Klagenfurta, tj. Celovca, Celovčan

⁶⁷⁶ Najverjetneje gre za ime poklica in ne za priimek, saj se pri enakem priimku že enkrat pojav naziv lanio, kar pomeni mesar.

⁶⁷⁷ Dodala N. P.

dalo izhodišče za slovanski **Kvil'u* > **Cvbl'b* (to pa s pripono *-*ovьcb*) in koroško nemško **Klog* v Klognfurt. Drugi del nemškega imena -*furt* pomeni brod, prehod čez reko. Prvi del nemškega imena bi bil lahko povezan tudi z nemškim glagolom *klagen*, ki pomeni tožiti, objokavati, uveden po slovenskem cviliti, kar naj bi se povezovalo s slovenskim **Cvbl'ovьcb* ali **Cvil'ovьcb*. (Snoj, 2009, 87–88)

Bleiburg

V spodnjem primeru je nosilec določen tudi po kraju, iz katerega prihaja.

Andre Drasher Haffner Plaiburg (L 119)

Pliberk

Ime je zloženka z drugim delom iz severnonemške besede *burc*, ki pomeni grad, trdnjava, utrjeno mesto. V prvem členu je mogoče videti severnonemško besedo *bli*, ki pomeni svinec; v bližini so namreč nekdanje kopali svinčevo rudo. (Snoj, 2009, 311)

8.2 ZAPISI OSEBNIH IMEN BREZ PRIIMKOV Z DRUGIMI POIMENOVANJI

Urbanus a'ditus domes: cū uxore Ursula (L 55a)

Urbanus a'ditus domi: cū uxore Ursula (L 60a)

Alenca hutariza⁶⁷⁸ cum m[...] ⁶⁷⁹ (L 9a)

sholen⁶⁸⁰ (L 10a)

Philippus a'ditus ad f. vitum cu' vxore (L 11a)

Jacob (L 116a)

⁶⁷⁸ Kolarjeva dopis *hutariza* razlaga kot bajt(l)arica, kočarica. (Vačun Kolar, 2009, 104) Sama sem ga obravnavala tudi kot priimek.

⁶⁷⁹ Nerazločen zapis, najverjetneje gre za matre.

⁶⁸⁰ Kolarjeva poveže zapis s samostalnikom *šulin*, ki pomeni ovčar. (Vačun Kolar, 2009, 108)

Magdalena cu' Catharina (L 27)

8.3 SEZNAM DVOJNIH PRIIMKOV, KI SO ZAPISANI V ČRNJANSKEM ROKOPISU

Gregor⁶⁸¹ Lucas vefelko (...) ⁶⁸² uel Smrezhnik (L 86a)

Zīmerma Gregor L. Ledinegk⁶⁸³ cum Lucia vxore (L 48)

Valentinus f(e/a)⁶⁸⁴ imut Konzniġ cū vxore (L 38)

Andre Drasher Haffner Plaiburg (L 119)⁶⁸⁵

Wlase Shuester Planinskega Jeloudznika Hoffer (L 84)

Jelouzhniza Gertrudis planinska cu' filio primo⁶⁸⁶ (L 116a)

Juri Planinski Jeloudtshich cū 2. ux: (L 118a)

Jacob Po[...] ⁶⁸⁷ hounig uel C'arifel mortus (L 18a)

Jacob Potkounik uel Carifel (L 123a)

Marina et filius Osbaldus Carifel uel po(l/t)⁶⁸⁸ konik cū uxore (L 18a)

Agnes Kogelniza nel grabnariza (L 16a)

Juri mraula vel⁶⁸⁹ Koller⁶⁹⁰ cum uxore Helena (L 19a)

⁶⁸¹ Prečrtano.

⁶⁸² Nerazločen zapis.

⁶⁸³ Namesto Ladinka.

⁶⁸⁴ Ni točno razvidno, za katero črko gre.

⁶⁸⁵ Priimek dodala N. P.

⁶⁸⁶ S prvim sinom.

⁶⁸⁷ Nerazvidno.

⁶⁸⁸ Nerazvidno, ali gre za l ali t.

⁶⁸⁹ Kot *Kolar*.

⁶⁹⁰ Zapisano naknadno.

Kalfak ſtamiz Lucas cū uxore (L 43)
Kauschag Sta(n/m)iz Lucas cū vxore Agnese (L 59)
Kauschakh Stamiz Lucas cum Agnese vxore (L 53)
Michou⁶⁹¹ Therzhei cū vx: Eua
Naybersh Marco Schnider cum ux. (L 118)
Stanne Vrbanus ſeu Kraut⁶⁹² cu' vxore Helena (L 19a)
Joannes Schepul Nagornik zimperman Stopariou⁶⁹³ (L 6a)
(Rezar)⁶⁹⁴ Schazhen Bartholomeus (L 39)⁶⁹⁵
(Gregorius Zimperman (...)⁶⁹⁶) uel sganig (L 15)
Simon (Sganek Couaz)⁶⁹⁷ Podgoreuzikh cum vxore (L 4a)⁶⁹⁸
Laure Snider⁶⁹⁹ Hudeÿ cum vxore (L 5a)⁷⁰⁰

8.4 SEZNAM PRIIMKOV Z OSEBNIMI IMENI

Seznam je sestavljen iz vseh priimkov in osebnih imen, ki so zapisani v Črnjanskem rokopisu. Priimki so zapisani v izvorni, nepoknjiženi obliki. Poleg vsakega priimka in imena je v oklepaju dodana oznaka, na katerem listu se priimek v rokopisu nahaja – ravnala sem se po oznaki listov v monografiji Črnjanski rokopis Marije Irme Vačun Kolar iz leta 2009. Kjer sem list, na katerem se priimek pojavi, dodala sama, je zapisana opomba in oznaka N. P. Zraven

⁶⁹¹ Tu gre najverjetneje za osebno ime Mihael.

⁶⁹² Ali Kravt.

⁶⁹³ Stoparjev tesar.

⁶⁹⁴ Prečrtano.

⁶⁹⁵ Dodala N. P.

⁶⁹⁶ Nerazločen zapis

⁶⁹⁷ Prečtano. Lahko bi šlo za poimenovanje poklica.

⁶⁹⁸ Dodala N. P.

⁶⁹⁹ Ni povsem jasno, ali gre za priimek ali za poimenovanje poklica.

⁷⁰⁰ Dodala N. P.

vsakega imena in priimka, ki se pojavi večkrat, je v oklepaju zapisan tudi podatek, kolikokrat se v rokopisu pojavi. Zaradi lažje preglednosti sem naredila abecedni seznam, torej gre za vrstni red priimek in ime, v izvirniku pa je zaporedje priimka in imena obrnjeno – na prvem mestu je ime, na drugem priimek.

A

Abanar Thomas (4x) (L 9a, L 83a⁷⁰¹, L 85a, L 120⁷⁰²)

Abanariza Nesa (L 119a)

Ache(schmidt) Primos cum ux. (L 7a)

Alexinia Marietta (L 115)

Alexinia Affra (L 115a)

Ambrofs Juri (L 112a)

Arnold Juri cum ux. (L 113a)

B

Bajsteuka Magdalena (L 30)

Wasteuka Magdalena (L 18)

Bedenkha Marina (L 122)

Beden purgeriou⁷⁰³ offer (L 16)⁷⁰⁴

⁷⁰¹ N. P.

⁷⁰² N. P.

⁷⁰³ Občno ime (meščan) in ne priimek. (N. P.)

⁷⁰⁴ Ni povsem jasno, ali je Beden v tem primeru osebno ime ali priimek.

Bersnik Florian (L 113)⁷⁰⁵

Berzhko Juri (L 114)

Bisternik Juri cum vxore Gertrude (L 20)

Bisternik Gregorio (L 131)

Bisternik Gregorio (rod.) (2x) (L 131, L 131a)⁷⁰⁶

Bësternik debit 1666 unu' agnu'. (L 86a)⁷⁰⁷

Wisternig Leonardus (L 58)⁷⁰⁸

Wisternigg Leonardus cū vxore Maria (L 51a)

Wisternigg Juri (L 119)⁷⁰⁹

Wifternik Gregor cū ux. Eua (L 8a)

Wifternik Gregar cum Vx. (L 25)

Wifternik Gregar 1 (L 103)

Wifternik Janshe cum ux. (L 113)

Wifternik(za) (Juri) Gertrudis cū Vx: (L 31)⁷¹⁰

Wisternik Gregor (L 117a)

Wisternik Blase (L 117a)

Wisternik Thomas (L 113)

Wisternik Rueprecht (L 120a)⁷¹¹

⁷⁰⁵ Priimek dodala N. P.

⁷⁰⁶ Dodala N. P.

⁷⁰⁷ Dodala N. P.

⁷⁰⁸ Dodala N. P.

⁷⁰⁹ Dodala N. P.

⁷¹⁰ Dodala N. P.

⁷¹¹ Dodala N. P.

Wisternik Steffan (L 120a)⁷¹²

Wifsternikh Gregorius 2 (L 87a)

Wisternik(h)⁷¹³ Mattha'us (L 15a)

Bisterniza Helena (L 124)

Wisterniza Jera (2x) (L 49, L 56a)

Wisterniza Maria (L 72a)

Wisterniza Vrsula (L 118a)

Wisterniza Stasia (L 120)⁷¹⁴

Bob ſtephan cum uxore (L 14a)⁷¹⁵

Borouzhnik Thomas cum vxore Gertrude (L 20a)

Borouzhnik Thomas cū Vx. (L 32)

Borouzhnik Paul cum vxo (L 23)

Pogoreuzhenza Marina cu' filio Paulu set vxore ſua vrsula Borouzhnik (L 3)

Borouz[...] ⁷¹⁶gk Thomas (L 119)

Borouznigk Thomas (L 135a)

Worouzhnigg Paulus (L 72a)

Worouzhnigk Paulus cum Vrsula vxore (L 47)

Woruzhniza Vrsula (L 71a)

Borouzhniza Marina (L 124)

Boshiz Pankracij (L 113a)

⁷¹² Dodala N. P.

⁷¹³ Najverjetneje gre za h, ki je zapisan kot f.

⁷¹⁴ Dodala N. P.

⁷¹⁵ Priimek dodala N. P.

⁷¹⁶ Nerazločen zapis.

Boshiz Valenti (L 115)

Bosiz Simon (L 6)

Boschiza Lamprecht & Miclaus (L 113)⁷¹⁷

Bojhit[...]s⁷¹⁸ Ofwaldus cum vxore Eua (L 19a)

Wosiz Cocian cum ux. (L 120a)⁷¹⁹

Wofiz Alexius cū uxore Maria (L 42)

Wofizh Ofwaldus (L 108)

Woshits Osbald (L 84)

Wofhits Simon (L 123)

Woschiz Alexius cū vxore Maria (L 58a)⁷²⁰

Woschizh Antonius (L 73)⁷²¹

Woschizh Antonius cū uxore Spella (L 60)

Woschizh Stephanus (L 104)

Woshiz Osbald von 4 fr(ischling)⁷²² (L 89)

Woshizh Alexius cum uxore Maria (L 52a)

Woshizh Marina (pro Marina Woshizh [...] ⁷²³offraua)⁷²⁴ (L 122)

Woshizh⁷²⁵ (L 133)

Wofhitfch Ofwald (oues 4)⁷²⁶ (L 104)

⁷¹⁷ Priimek je zapisan v dvojini.

⁷¹⁸ Nerazločen zapis.

⁷¹⁹ Dodala N. P.

⁷²⁰ Dodala N. P.

⁷²¹ Dodala N. P.

⁷²² (je oddal od) 4 živali mladiče.

⁷²³ Nerazločen zapis.

⁷²⁴ za Marino Božič, oferico/gostačko

⁷²⁵ Brez osebnega imena.

⁷²⁶ (je oddal od) 4 ovac jagnjeta

Wojhitfch(ka) Ofwald cum ux. Eua (L 30)

Wojhitfch Ofwaldt (per bericht soluta est)⁷²⁷ (L 96)

Boshizka Vrsa (L 113)⁷²⁸

Boshizhka Marina (L 121a)

Wosizka Marina (L 6)

Woshizhka Eua (2x) (L 49, L 56a)

Woshizhka Marina (L 116a)

Oswaldus, Wofhizou offer⁷²⁹ (L 15)

Woshiak Lampreht (L 115)

Wofsiak Valentinus (L 124)

Bofiakina Agata (L 123a)

Bresniza Helenca (L 11)

Brefniza Helena (L 121a)⁷³⁰

Breshnik Pauli cu' ux: (L 7a)

Breshnik Calixt (L 118a)

Wrinauz Vrbanus (L 122a)

(Wrinuiz/Wriuniz)⁷³¹ Georgius cum vxore (L 42)

Wrinouz Georgius cum vxore Eua (L 52a)

Brinauka Barbara (L 26)

⁷²⁷ Po izpovedi je plačano.

⁷²⁸ N. P.

⁷²⁹ Ožbalt, Božičev ofer – najemnik, gostač

⁷³⁰ Dodala N. P.

⁷³¹ N. P. Nisem povsem gotova, za kateri zapis gre, in sicer zaradi nerazločne pisave.

Brinoukha Marina (L 119)

Wrinouzhina Eua (L 71a)

Vrban Koz[...] ⁷³² cum uxore Wrinouiz cum uxore Barbara Barbara Wrinauiza (L 13)

Brizhman Rupreht (L 28)

Brizman Melhior cum ux. (L 5a)

Brizman Valentinus (L 5a)

Brizman Rupertus (L 16)

Brizman Valenti: cū vxore (L 24)

Brizman Valenti (L 123)

Wrizman Stamiz cum uxori Christa Stanezfeina (L 15a)

Wrizman Rupret (L 18)

Wrizman Valenti cum Ux (L 30)

Wrizman Vrbanus cū vxore (Magdalena) ⁷³³ Margaretha (L 45)

Wrizman Vrbanus cum uxore Marietha (L 54)

Wrizman Urbanus cū uxore Marietha (L 59a)

Wrizman Valentinus cū ux: Gertrude (L 71a)

Wrizman Steffan (L 112)

Wrizman Thomas (L 115)

Wrizman Mel(e) ⁷³⁴ hior (L 116a)

Wrizman Cl(...) ⁷³⁵ man (L 118a)

Brizmaniza Eua cu' filia (L 10)

Brizmanza Chrishta (L 124)

Wrizmaniza Eua (L 123)

⁷³² Nerazločen zapis.

⁷³³ Prečrtano, čez zapisano Margaretha.

⁷³⁴ nerazločno

⁷³⁵ Nerazločno; najverjetneje gre za črko –e.

Wrizmaniza Nesha (L 118a)

Wrizmanza Marina (L 114)⁷³⁶

Alenca Wrizmanaua roienca (L 12)

Alenca Wrizmanaua roienka e. (L 114)

Maria Wrizmanoua Hoffarza (L 119)⁷³⁷

Alenkha Wrizmanoua Roÿenkha (L 122)⁷³⁸

Brodella Matthias sartor⁷³⁹ (L 33)

Bro(uo)⁷⁴⁰della Oswaldus (L 33)

Wudich Michael (lan(e)o)⁷⁴¹ Clagenfurtenfis (L 16a)

Wudich Mihael (L 18a)

Budih Georgius Ianio Clagenfurtenfis (L 19)

Budih Juri (L 30)

Budich Michael (lanio)⁷⁴² (L 116a)

Budeh Mejsarz⁷⁴³ Michäel Clagenfürdt (L 113)⁷⁴⁴

Buriak Peter cū uxore. (L 26)

⁷³⁶ Dodala N. P.

⁷³⁷ Dodala N. P.

⁷³⁸ Dodala N. P.

⁷³⁹ Krojač.

⁷⁴⁰ Zapisano naknadno nad priimek.

⁷⁴¹ mesar

⁷⁴² mesar

⁷⁴³ Najverjetneje gre za ime poklica in ne za priimek, saj se pri enakem priimku že enkrat pojav naziv Ianio, kar pomeni mesar.

⁷⁴⁴ Dodala N. P.

Buriak Jernei (L 116)

Buriak Bastian (L 116a)⁷⁴⁵

Wuriak Nuže⁷⁴⁶ cum vxore Anna (L 12a)

Wuriak Juri cum uxore Marina Wuriakouiza in komell⁷⁴⁷ (L 2)

Wuriak Ambrosh cum Antonio filio sue (L 112a)

Wuriak Peter cu' matre et uxore (L 13)

Wuriak Georgius cū uxore Helena (Maria)⁷⁴⁸ (L 54a)

Wuriak Juri (L 121)⁷⁴⁹

Wuriak Juri cum ux. (L 112a)

Wuriak Blase cum parentibus⁷⁵⁰ (L 113)

Wuriak Jerne (L 114)

Wuriak Matthia cū filio Luca⁷⁵¹ (L 115)

Wuriak Steffan (L 120)⁷⁵²

Wuriak Michel (L 120)⁷⁵³

Wuriak Michel cum ux. Gera (L 120)⁷⁵⁴

Marinka apud Wuriak (L 28)⁷⁵⁵

Mattha'us apud Wuriak (L 28)⁷⁵⁶

⁷⁴⁵ Dodala N. P.

⁷⁴⁶ Najverjetneje gre za moško ime *Nužej*, ki je skrajšana oblika imena *Janez (Ja-nuš-ej)* ali *Jernej*. (N. P.)

⁷⁴⁷ V Komelju.

⁷⁴⁸ Zapisano nad *Helena*.

⁷⁴⁹ Dodala N. P.

⁷⁵⁰ S starši.

⁷⁵¹ S sinom Luko.

⁷⁵² Dodala N. P.

⁷⁵³ Dodala N. P.

⁷⁵⁴ Dodala N. P.

⁷⁵⁵ Dodala N. P.

Wuriakh Petrus cum Eua vxore (L 48)

Wuriakh Georgius cū vxore Maria (L 60)

Wuriakh Petrus (L 72)

Buriakoua Marina (L 135)⁷⁵⁷

Buriakouiza Marina (L 22)

Burjakouiza Anna (L 124a)

Wuriacouiza Tora (L 115a)

Wuriakouiza Eua (L 56)

Wurikouiza Eua (L 73)

Marinca Wuriaka(ua)⁷⁵⁸ roienka (L 17)

Marina Wuriacoua roienca (L 116)

Matthaus Wuriakau roienko (L 17)

Matthaus Buriokou loco ſeſtra Marina (L 135)⁷⁵⁹

Marinka apud Wuriak (L 28)

Matthta'us apud Wuriak (L 28)

C

Zimperman Gregar cum vxore Lucia (L 17)

Zimperman Gregorius (L 15)

Zimerman Gregar cū ux. uel Le/adinek (L 27)

Ziṁerma Gregor L. Ledinegk⁷⁶⁰ cum Lucia vxore (L 48)

Zuanziker Christoff (L 10a)

⁷⁵⁶ Dodala N. P.

⁷⁵⁷ Dodala N. P.

⁷⁵⁸ Mogoče je dodana ta končnica, a je črnilo razmazano.

⁷⁵⁹ Dodala N. P.

⁷⁶⁰ Namesto Ladinka.

Zwelfe(r/i)⁷⁶¹ [...] ⁷⁶² (L 2)⁷⁶³
Zwer(l)⁷⁶⁴bar (Jonnef) Konzian cum vxore Vrsula (L 35)
Zuelber Concianus cū uxore (L 45a)
Zuelffer Gregor (L 117a)
Zwelfar Gregorius (L 124)⁷⁶⁵
Zwelfar Antonius (L 124)⁷⁶⁶
Zwelffer Anton cum uxore (L 4a)
Zwelffer Achatius cum Magdalena vxore (L 50)
Zwelffer Conzian cum Vrsula vxore (L 50a)
Zwelffer Gregorius cū vx: Apollonia (L 72a)
Zwelffer Achacius (L 73)
Zwelffer Achazius cū vxore (L 33)
Zwelffer Blase (L 113)
Zwelffer Cantianus cū vxore Ursula (L 57)
Zwelffer Antonius (L 67)⁷⁶⁷
Zhwelffer Achatius cū vxore Magdalena (L 57)
Zwelfor (Apolonia)⁷⁶⁸ cū vxore (L 16a)
Zuelfferza Crista (L 11a)
Zwelffariza Margaretha (L 122)

⁷⁶¹ Nisem prepričana, ali gre za r ali i.

⁷⁶² Nerazločen zapis.

⁷⁶³ Dodala N. P.

⁷⁶⁴ Črka l je dopisana naknadno nad priimek.

⁷⁶⁵ Dodala N. P.

⁷⁶⁶ Dodala N. P.

⁷⁶⁷ Dodala N. P.

⁷⁶⁸ Dopisano naknadno.

Zwelferza Crista (L 121)
Zwelfferza Apollonia (L 27)
Zwelfarza Marieta (L 116a)
Zwelfferiza Appolonia (L 48)
Zwelfferiza Lucia (L 113a)
Florian Zwelfferou Hoffer cum ux. (L 7)

Č

Zhekar Vrban (L 25)
Zhekar Vrbanus (2x) (L 47, L 72)

Tschemernik Gregor (L 114a)
Tschemernik Valenti (L 117a)
Tschemernik Osbold (L 118a)
Tshemernik Jakel fr 1 (L 87)
Tshemernik Juri fr 1 (L 87)
Zemarnik Blaže cum parentibus⁷⁶⁹ (L 113a)
Zemernik Jacop cum ux. Spella Zemerniza (L 12)
Zemernik Simon (L 115a)
Zemernik Osbold (L 116)
Zemernikh Jacob (L 123)
Zhemurnig Valentinus cum vxore (L 38)
Zhemernigg Valentinus cū vxore Christa (L 72)
Zhemernigk Valentinus cū uxore (L 45)
Zhemernigk Valentinus cum Christina vxore (L 50a)
Zhemernikh Gregorius cū vxore (L 16)

⁷⁶⁹ S starši.

Zhemernik Gregor (...) cum vxo: (L 18)

Zhemernik Gregar cū Vx. (L 28)

Spella Zemerniza (L 12)

Tshemarniza Nesa (L 118a)

Zhemerniza Anna (L 124)

Zhemarniza Marietta (L 120)

Zhernz Gregor (L 118a)

Zhoffatei Valentinus [...] ⁷⁷⁰ vxore (L 34)

Zhoffatei Mattha'us cū vxore vrsula/Vrsula (2x) (L 51a, L 58a)

Zoffatey Daniel (L 4a)

Zoffatey Laurenz cū ux. & Nuore (L 117a)

Zoffatey Daniel (L 114)

Zhoffatinia Vr]ha (L 124a)

D

Danieli(...) ⁷⁷¹ Laurentius cu' uxo: (L 19)

Danieliz Laure cū uxore E(u/v)a (L 29)

Delopust Martinus cū vxore (L 8a)

Delapust Martin (L 113a) ⁷⁷²

Andre Drasher Haffner Plaiburg (L 119)

Drasher [...] ⁷⁷³ haffner (L 16a)

⁷⁷⁰ Nerazvidno zaradi packe črnila.

⁷⁷¹ Nerazločen zapis.

⁷⁷² Dodala N. P.

Draŕhnik Daniel cū uxore (L 45a)

Drashnigk Daniel cum potentio⁷⁷⁴ (Agnese)⁷⁷⁵ vxore (L 50)

Drashnigg Daniel (L 72)

Draŕnig Daniel cum Vxore (L 35)

Drashenza Agnes (L 57)

Drashnza Agnes (L 72)

Deruodela Matthias sartor⁷⁷⁶ (L 50)⁷⁷⁷

Deruodella Oswaldus cū uxore Maria (2x) (L 50, L 57)

Dreuodella Juri cum ux. (L 113a)

Dreuodelia Philip fr(ater) (L 115a)

Dreuodelia Andrei cum ux. (L113)

Diettmäyr Jacobus (2x) (L 54a, L 60)

Dretnik(za)⁷⁷⁸ Thomas⁷⁷⁹ (Magdalena)⁷⁸⁰ cū Vx. (L 24)

Dretniza Magdalena (L 24)

Dretnik Petro (rod.) (L 131, L 131a–132)⁷⁸¹

holcar⁷⁸² Dretnik (Peter) Getrudis cū Vx. (L 24)

⁷⁷³ Nerazločen zapis.

⁷⁷⁴ Z bodočo ženo.

⁷⁷⁵ Dopisano nad potentio.

⁷⁷⁶ krojač

⁷⁷⁷ Dodala N. P.

⁷⁷⁸ Dopisano naknadno.

⁷⁷⁹ Prečrtano.

⁷⁸⁰ Dopisano naknadno.

⁷⁸¹ Dodala N. P.

Drettnig Josephi (tož.) (L 68a)⁷⁸³
Drettnig (rod.) (L 134)
Drettnig Antonius cū vxore Spella (L 57a)
Drettnig Nicolaus (L 60a)
Drettnig Jernei (L 60)⁷⁸⁴
Drettnig Petrus cū vxore Helena (L 61)
Drettnig Joannes (L 72a)
Drettnig Jo'is (L 68)⁷⁸⁵
Drettnigg Thomas cū vx: Magdalena. (L 72a)
Drettnigg Bartholoma'us cū vxore [Ge...]⁷⁸⁶ Maria (L 55)
Drettnigg Josephus cū vxore Gertrude. (L 72)
Drettnigg Nicolaus (L 55)
Drettnigg Josephus cum Gertrude vxore (L 47)
Drettnigg Antonius cum Spella vxore (L 51)
Drettnigg Joannes (L 52)
Drettnigg (Jejsenig)⁷⁸⁷ Georgius (L 52)
Drietnek Joſephus cu uxore Gertrude (L 46)
Drietnik Jernei cum ux. (L 112a)
Drietnik Peter et uxor Jera (L 6)⁷⁸⁸
Drietnik Simon cum ux. & filys (L 113a)
Driettnik Juri (L 117)⁷⁸⁹

⁷⁸² Drvar.

⁷⁸³ Dodala N. P.

⁷⁸⁴ Dodala N. P.

⁷⁸⁵ Dodala N. P.

⁷⁸⁶ Nerazločen zapis.

⁷⁸⁷ Dopisano nad podčrtan priimek *Drettnigk*.

⁷⁸⁸ Dodala N. P.

Driettnik Thomas cum ux. & mře (L 6)
Driettnik Wlase (L 114a)
Driettnik Janshe (L 115)
Driettnik Matthia (L 115a)
Lenard & Aliana pro dos Driettnik⁷⁹⁰ (L 116)
Driettnik Gregor (L 120a)
Aniza soror Driettnik (L 120a)⁷⁹¹
Driettnik Joannes (L 52)
Drettenza Ursula (L 58)
Drettenza Jera (L 72)
Drettnza Vrsula (L 51)
Driettniza Vrsa (L 113)
Driettniza Vrsula (L 118a)
Driettniza Lucia (L 113)
Driettniza Cristina cu filys (L 116)
Driettniza Ayta (L 114a)
Driettniza Marietta (L 115)
Driettniza Gera (L 117a)

E

Essich Lucas (L 115a)

F

Faimut Matthias cum matre Anna (L 123a)

Feimuet Matthia mortus 1662 (L 1)

⁷⁸⁹ Dodala N. P.

⁷⁹⁰ Za domače *Dretnik*.

⁷⁹¹ Dodala N. P.

Feimuet Petar (L 119a)

Feinmuth Thomas cum uxore Gertrude (L 52)

Matthiz Pezhnigg pastor apud Fein muth⁷⁹² (L 55)

Fein muth Thomas (L 71a)

Valentinus f(e/a)⁷⁹³imut Konzniġ cū vxore (L 38)

Feimut Thomas cum vxore Gertrude (L 41)

Faimutka Magdalena (L 1)

Fein mothina Jera (L 58a)

Feinmutka Magdalena (L 22)

Fanet Mattha'us (L 119a)

Fancko Juri (L 116a, L 122a)

Fiegg(...)⁷⁹⁴(uiza)⁷⁹⁵ Lucas (Elisabeth(...)⁷⁹⁶⁷⁹⁷ cu' uxo: (L 18a)

Fiegko Lucas (L 123a)

Fieggouiza Elisabet(j) (L 18a, L 124)

florian Jure cum vxore (L 9)

Florian Juri cum Vx. (L 25)

Florian Georgius cū Vx: Mfa (L 71)

Florian Georgio (rod.) (L 131a)⁷⁹⁸

⁷⁹² pastir pri Fajmutu

⁷⁹³ Ni točno razvidno, za katero črko gre.

⁷⁹⁴ Morda gre za končnico -o.

⁷⁹⁵ Dopisano naknadno.

⁷⁹⁶ Najverjetneje gre za končnico -a.

⁷⁹⁷ Dopisano naknadno.

florianiza Lucia (L 122)

Florin Lucas cum uxore Elifabetha (L 1)

Florin Lucas (L 116a)

Florin Jacop cum ux (L 12a)

Florin Hanshe cū ux(...) ⁷⁹⁹ (L 17a)

Florin Hanſhe 1 ⁸⁰⁰ (L 96)

Florin Hanſhe oues 2 (L 100) ⁸⁰¹

Florin Joannes cum vxore Elifabetha (L 22)

Florin Josephus (L 67) ⁸⁰²

Florin Jos/ſephus cū vxore Helena et Eua Florinka (L 44)

Florin Josephus cum uxore Helena (Agnese) ⁸⁰³ et Eua Florinka (L 53a)

Florin Josephus cū vxore Agnese (L 59)

Florin (Anshe) ⁸⁰⁴ Lucas fr. 2 (L 85a)

Florin (Anshe) Lucas (L 83a)

Florin ⁸⁰⁵ (L 89a)

Florin Joseph cum ux. (L115a)

Florin Osbold (L 118)

Florin Thomas (L 119a)

Florin Joann'e (rod.) (L 132) ⁸⁰⁶

⁷⁹⁸ Dodala N. P.

⁷⁹⁹ Najverjetneje je zapisano -ore.

⁸⁰⁰ (je oddal od) 1 krave

⁸⁰¹ Dodala N. P.

⁸⁰² Dodala N. P.

⁸⁰³ Zapisano nad *Helena*.

⁸⁰⁴ Lucas je prečrtano, čez je z drugo pisavo in barvo črnila zapisano osebno ime *Anshe*.

⁸⁰⁵ Brez osebnega imena.

Florinca Marietta (L 115a)
Florinca Magdali⁸⁰⁷na (L 115a)
Florinka Eua (L 44, L 53a, L 59)
Florinka Helena (L 72a)
Florinka Ev/uphemia (L 123a)
Florinka Chuna (L114a)⁸⁰⁸
Florin u' Topli cum ux. (L 113)

G

Galuf Primos (L 113a)

Germadnik Clemen (L 116)
Garmadnik Florian (L 117a)
Germadniza Radiza (L 118a)

Gobiznig Gregorius cum Vxore Vrfula (L 39)⁸⁰⁹
Gobizhniza Spella (L 11a)
Gobizhniza Maria (L 71a)
Gubizhniza Spela (L 26)
Gobizniza Spela (L 26)
Gobizhnza Spella (L 48)

Gazniza Helena (L 112a)

⁸⁰⁶ Dodala N. P.

⁸⁰⁷ Najverjetneje gre za črko i.

⁸⁰⁸ Dodala N. P.

⁸⁰⁹ Priimek dodala N. P.

Godez Lucas cum mře Eua Godzheika (L 6)

Godez Lucas cum vxore Helena (L 33)

Godez Lucas cū Helena vxore (L 49a)

Godez Lucas (4x) (L 56a, L 71, L 110a, L 124⁸¹⁰)

Godez Thomas (L 112a)

Godez Jacop (L 113)

Godez Mattha'us (L 117)

Godez Valenti (L 120)

Godez Luca⁸¹¹ (L 131a)

Godez Luca' (L 132a)

Godez Petar cum ux. (L 112a)

Godiz Michiail frater cū vxore Elifabetha (L 36)⁸¹²

Goueds Niclaufs cum ux. (L 112a)

Godezhina Eua (L 56a)

Godezhina Helena (L 72)

Godzhina Eua (L 49)

Gozhin(ia)⁸¹³ Eua (L 30)

Godizna Marina (L 121)

(Gozina Gozano)⁸¹⁴ Gozhina Catria (L 122)

Godzheika Eua (L 6)

Godtshouiza Vrsa (L 115a)

Gotshouiza Nesa (L 116)⁸¹⁵

⁸¹⁰ Dodala N. P.

⁸¹¹ Zapis osebnega imena v sklonu (dajalniku).

⁸¹² Dodala N. P.

⁸¹³ Končnica -ia dopisana naknadno, z drugačno barvo črnila in drugo pisavo.

⁸¹⁴ Prva dva priimka sta napisana prvotno, nato sta prečrtana in dopisan je priimek *Gozhina*.

⁸¹⁵ Dodala N. P.

Gotshinia Marina (L 117a)

Gostenzhniza Kuna (L 120)

Gottounig⁸¹⁶ Laurentius (Robnigk) (L 50)

Guettounig Laurenty (tož.) (L 134)

Guettounigg Laurentius (L 72a)

Guetounik Thomas (L 122)

Guetouniza Marina (L 117)

Gottouniza Eua (L 57)

Agnes Kogelniza nel grabnariza (L 16a)

Gracey Simon cum ux. (L 8a)⁸¹⁷

Grauff Toni (L 118)

Grauff Anton (L 118)

Grauffinia Marietta (L 117a)

Grenko⁸¹⁸ (L 8a)⁸¹⁹

H

Drasher [...] ⁸²⁰ haffner⁸²¹ (L 16a)⁸²²

⁸¹⁶ Napisano nad podčrtan priimek *Robnigk*.

⁸¹⁷ Priimek dodala N. P.

⁸¹⁸ Brez osebnega imena.

⁸¹⁹ Priimek dodala N. P.

⁸²⁰ Nerazločen zapis.

Andre Drasher Haffner Plaiburg (L 119)⁸²³

Hanshe⁸²⁴ (L 1)⁸²⁵

Harich Gregor [...] zu' Zilla (L 13a)⁸²⁶

Hauser Georgio Vicario (L 129a)⁸²⁷

Hermankina Spella (L 58a)

Hlaptschiz Gregor (L 114a)

Hlaptshizka Apolonia (L 114a)

Hleunigk Mattha'us (L 45a, L 54)

Hleunigg Mattha'us cū vxore Maria cum filio Gregorio et vxore (L 34, L 72)

Hleunigg Petrus cū uxore Marietha (L 71a)

Hleunig Jacobus (filius)⁸²⁸ (L 55a, L 60a)

Hleunig Gregorius cū uxore (L 45a)

Hleunig Gregorius cū vxore Spella (L 57)

Hleunigh Gregorius cum Spella uxore (L 50)

⁸²¹ Brez osebnega imena.

⁸²² Priimek dodala N. P.

⁸²³ Priimek dodala N. P.

⁸²⁴ Brez dodanega osebnega imena.

⁸²⁵ Priimek dodala N. P.

⁸²⁶ Priimek dodala N. P.

⁸²⁷ Priimek dodala N. P.

⁸²⁸ sin

Hleunik Florian (L 115)

Hleunik Ahaz fr⁸²⁹ (L 115a)

Hleunik Pankraz (L 116)

Hleunik Peter (L 118a)

Hleuniza Maria et Eua filia⁸³⁰ (L 71a)

Hleuniza Marietta (L 116)

Hleuniza Nesa (L 114a)⁸³¹

Hobner⁸³² (pleyb:) (L 124a)⁸³³

Hober Nicolaus (L 55, L 72a⁸³⁴)

Hober Lucas (L 71a⁸³⁵, L 120a)

Hober Lucas cum vxore Gertrude (L 43⁸³⁶)

Hobrauiza Marina (L 118a)

Hobrouiza Jera (L 53, L 72⁸³⁷)

Hobroviza Gertrudis (L 43⁸³⁸)

Harosch Vrbanus cum Agnefe vxore (L 49)

⁸²⁹ brat

⁸³⁰ S hčerko Evo.

⁸³¹ Dodala N. P.

⁸³² Brez osebnega imena.

⁸³³ Priimek dodala N. P.

⁸³⁴ Dodala N. P.

⁸³⁵ Dodala N. P.

⁸³⁶ Dodala N. P.

⁸³⁷ Dodala N. P.

⁸³⁸ Dodala N. P.

Harasch Laurentius incola cū Lucia vxore (L 50a)⁸³⁹
Horos Ruprecht cu' ux. (L 6a)
Horos Pangraz (L 117a)
Horosh Jacobus cum vxore Eua (L 19)
Horosh Benedict cum ux. (L 117a)
Horosh Clemen (L 118a)
Horosh Marco (L 118)
Horosh Jacobus (L 118a)
Horofh Vrbanus incola cū vxore (vel Ojoinig) (L 41)
Oros Vrbanus cu vxore Agnese (L 27)⁸⁴⁰
Orosh Lourentius Incola cum vxore⁸⁴¹ (Maria)⁸⁴² Lucia (L 37)
Arash Ruprecht (Ara[...])⁸⁴³ Rupertus) (L 30)⁸⁴⁴
Arosch Urbanus cū Vxore Helena (L 56)⁸⁴⁵
Oroshiza Margetha (L 113)⁸⁴⁶
Horosa Kuna Hoffraua (L 13a)
Horoshiza Eua seu neu kazhniza⁸⁴⁷
Horoshiza Euphemia (L 117a)
Horoshiza vrsula (L 124)⁸⁴⁸

⁸³⁹ Dodala N. P.

⁸⁴⁰ Dodala N. P.

⁸⁴¹ Prebiva z ženo

⁸⁴² prečrtano

⁸⁴³ Nerazločen zapis.

⁸⁴⁴ Priimek dodala N. P.

⁸⁴⁵ Dodala N. P.

⁸⁴⁶ Dodala N. P.

⁸⁴⁷ Ali nova Gačnica/Kačnica.

⁸⁴⁸ Dodala N. P.

horosiza Kuna (L 122a)

Aroshiza Agnes (L 72)⁸⁴⁹

Marina Horoshoua festra (L 118a)

Cuna Horosaua offraua (L 119)⁸⁵⁰

Hoz[...] ⁸⁵¹r Vrban cum uxore Wrinouiz (cum uxore Barbara Wrinaiuza)⁸⁵² (L13)

Heid Toni cum ux. (L 8)

Hödk⁸⁵³ Valenti (L 119)

Hödk Valentinus (L 135a)⁸⁵⁴

Hött Valenti cum uxore Vrsula (L 21)

Hött Valenti cum Uxo. (prečrtano Valenti in cum Ux., čez napisano Vrsula, priimku Hött dodana končnica -in) (L 32)

Höttin Vrsula (L 32)

Hödouniza Vrsula (L 71a)

Ha'douiza Vrsula (L 49a)

Hlipauzni(...) Antonio (daj.) (L 128a)⁸⁵⁵

Hlipauznikh Antonius (L 129)⁸⁵⁶

Hlipoudshnik fr 3 (L 87)

⁸⁴⁹ Dodala N. P.

⁸⁵⁰ Dodala N. P.

⁸⁵¹ Nerazločen zapis.

⁸⁵² Dopisano naknadno

⁸⁵³ N. P. (Kolarjeva zapiše *Höd*)

⁸⁵⁴ Dodala N. P.

⁸⁵⁵ Dodala N. P.

⁸⁵⁶ Dodala N. P.

Hlipou(r)⁸⁵⁷zhnigh Jacob cum vxore Hlipouznig (L 36)
Hlipoušhnik(za)⁸⁵⁸ Thoni cū Vx. (Vršula)⁸⁵⁹ (L 24)
Hlipoušhnik Thoni (Michäel)⁸⁶⁰ 2 (L 102)
Hlipoušhnik Juri (L 31)
Hlipoutshnik Tonei cum ux. & mfe sua (L 6)
Hlipoutshnik Gaspar (L 116)
Hlipoutšhnik Osbaldus (L 19)
Hlipoutznig Bartholoma'us cū Vxore cum Vxore (L 33)
Hlipouzhnig Rupertus (L 36)
Hlipouzhnig Antonius (L 36)
Hlipouzhnig Jernei (L 56a)
Hlipouzhnig Michäel cū vxore Spella Anna (L 59a)
Hlipouzhnig Michäel (L 110a)
Hlipouzhnig Jacobus cū vx: Vrsula. (L 71a)
Hlipouzhnigg Jerne (L 49a)
Hlipouzhnigg Michäel cum Spella vxore (L 54)⁸⁶¹
Hlipouzhnigg Antonius cū vxore Vrsula (L 71)
Hlipouzhnigg Rupertus (L 72a)
Hlipouzhnigg Jacobus cum Vrsula vxore (L 54)⁸⁶²
Hlipouzhnigg Rupertus cū uxore (L 45a)
Hlipouzhnigg Rupertus (L 50a)
Hlipouzhnik Antonius (L 94a)

⁸⁵⁷ Najverjetneje gre za črko r.

⁸⁵⁸ Dopisano naknadno.

⁸⁵⁹ Dopisano naknadno.

⁸⁶⁰ Napisano nad *Thoni*.

⁸⁶¹ Dodala N. P.

⁸⁶² Dodala N. P.

Hlipouzhnik Juri (L 20)
Hlipouzhnik Ojwald (L 29)
Hlipouzhnik Jerne (L 32)
Hlipouzhnik Bartholoma'us (L 45)
Hlipouzhnik Antonius (2x) (L 84, L 97)
Hlipouzhnik Mattha'us (L 124)
Hlipouzhnik Antonio daj. (L 131)
Hlipouzhnik Antonio rod. (2x) (L 131⁸⁶³, L 131a)
Hlipouzhnek Jacobus cū uxore (L 45a)
Hlipouzhnek Michäel cū uxore (L 45a)
Hlipau'znikh Mattha'us (L 17a)
Hlipouiznig Antonius (L 135)
Hlipouznig Ojwolt (L 124a)
Hlipouznig Bartholoma'us sartor (L 37)
Hlipouznikh Antonius (L 129)⁸⁶⁴
Hlipouzhnik Thoni (L 129)⁸⁶⁵
Hlipouzhniza Magdalena (2x) (L 52a, L 58a)
Hlipouzniza Magdalena (L 42)
Hlipauznizo Gertrude (Hlipauzhenza)⁸⁶⁶ (L 122)

(La)⁸⁶⁷hounik Anshe lanio (L 87)

Hribernik Laure (L 119)

⁸⁶³ Dodala N. P.

⁸⁶⁴ Dodala N. P.

⁸⁶⁵ Dodala N. P.

⁸⁶⁶ Prečrtano.

⁸⁶⁷ Najverjetneje gre za zapis La-.

Hribernik Juri (L 120a)

Hriberniza Maria (L 119)

Hriberniza Crista (L 6)

Hriberniza Christa (L 122a)

Hrouat Martin cum ux. (L 113)

Hudei Blaŕe(ius) cum uxore (Magdalena) (L 71)

Hudei Blaŕe cum Vxore (L 24)

Hudei Vrban(us) (3x) (L 19, L 30, L 124a)

Hudei Simonis (toŕ.) (L 68a)⁸⁶⁸

Hudeÿ Vrban cum ux. (L 5a)

Hudeÿ Juri (L 117)⁸⁶⁹

Hudeÿ Blasius cum. Ux. (L 8)

Hudeÿ Lukas (L 115)

Hudeÿ Vrich⁸⁷⁰ (L 115a)

Laure Snider Hudeÿ cum vxore (L 5a)

Hudaika M(...) (L 24)

Hudeÿka Martha (L114a)

Hudeÿka Spela (L 120)

Hudinka Ursula (L 123)

I

Igarz fr⁸⁷¹ (L 87)

⁸⁶⁸ Dodala N. P.

⁸⁶⁹ Dodala N. P.

⁸⁷⁰ Najverejetneje manjka črka l

Igarz Lucas 1⁸⁷² (L 102)
Igraz (Joannes)⁸⁷³ Lucas cum mrre & uxore (L 2a)
Igraz Valenti cum ux. (L 113a)
Igraz Toman cum ux. (L 114a)
Igrez cum uxore; Igrez cū uxore⁸⁷⁴ (L 14a)
Ig(..)z Anse (Jegerza)⁸⁷⁵ cū uxore Vrsula (L 121)⁸⁷⁶
Jegarz Lucas cū ux: Vrsula (L 71a)
Jegarz (L 134)⁸⁷⁷
Jegerz Lucas (L 22)
Jegrez Lenard (L 120)
Jegriz Lucas cū vx: (L 17a)⁸⁷⁸
Jegriz Gasper (L 116)
Igrizhina Marina (L 124)
Jegertshina Marina (L 116)
Jegertschina Margareta (L 117)
Jege(a)⁸⁷⁹ rzina Marina (L 121a)
Jegrezhina vrsula (L 112a)
Nesa Jrgerzhoua offraua (L 118)

⁸⁷¹ (je oddal od) 1 živali mladiča

⁸⁷² (je oddal od) 1 (ovce) jagnje

⁸⁷³ Prečrtano, čez napisano *Lucas*.

⁸⁷⁴ Zapisano dvakrat na istem mestu.

⁸⁷⁵ Dopisano naknadno.

⁸⁷⁶ Dodala N. P.

⁸⁷⁷ Dodala N. P.

⁸⁷⁸ Dodala N. P.

⁸⁷⁹ Ni razvidno, ali je zapisan a ali e.

Ilgo Jur(...) ⁸⁸⁰ cum vxore (L 16a)

Ilgo Juri cum ux: (L 17)

Ilgo Juri cum uxore (L 28)

Ilgouiza Helena (L 116)

J

Jakel Lucas (Adam) ⁸⁸¹ cum ux. (L 9)

Jekel Adam cum uxo. (L 25)

Jekell Georgius (L 16a)

Jeker Vrban (L 10)

Jökhell Georgius cum vxore (L 17)

Jakelinka Alenka (L 120)

Jeklika Vrřha (L 123a)

Janeshina Marina (L 8a)

Jan(e) ⁸⁸²shiza Marietta (L 116)

J(...) ⁸⁸³nshikhin Helena (L 34)

Janshinka Marina (L 116a)

Janko Juri cu' vxore (L 16a)

Jedl(o/a) ⁸⁸⁴zhnik Caspar planinske (L 113a)

Pro Jedloushnikh Georgio (L 122)

⁸⁸⁰ Nerazločen zapis, najverjetneje gre za črko i.

⁸⁸¹ Zapisano pod prečrtanim imenom *Lucas*.

⁸⁸² Najverjetneje gre za črko e.

⁸⁸³ Ni razvidno, ali gre za črko a ali o.

⁸⁸⁴ Ni razvidno, ali gre za a ali o.

Jedloutshnig Gaspar planinski cum uxore (L 4)
Jedlouzhnig Adamus incola cum vxore⁸⁸⁵ (L 53)
Jedlouzhnig Josephus cū vxore Agnese (L 57a)
Jedlouzhnig Adamus (...) ⁸⁸⁶ cū vxore (L 59)
Jedlouzhnigg Josephus (L 109)
Jedlouzhnigk Josephus cum Agnese vxore (L 51)
Jedlouznig Jofe/ophus cum vxore (L 39)
Jedlouznig Adamus Incola cum vxore (L 43)
Jedlouznigk Jofephus (L 108)
Jeloudshnik Gregor (L 116)
Jeloudshnik Mattha'us (L 116)⁸⁸⁷
Jeloudtshnik Gasparus (L 86a)
Juri Planinski Jeloudtshich cū 2. ux: (L 118a)
Jeloudshniza Aÿta (L 116)
Jeloudtschniza Nesa (L 118)
Jeloudtshniza Marietta (L 115a)
Jelouzhniza Gertrudis planinska cu' filio primo⁸⁸⁸ (L 116a)
Wlase Shuester Planinskega Jeloudznika Hoffer (L 84)
Juri Jeglau'znikhou offer (L 123)⁸⁸⁹

Jellen Jacobus cum uxore Spella (L 55a)
Jellen Juri cum uxore Cathria (L 117)⁸⁹⁰

⁸⁸⁵ Prebiva z ženo.

⁸⁸⁶ Nerazločen zapis.

⁸⁸⁷ Dodala N. P.

⁸⁸⁸ S prvim sinom.

⁸⁸⁹ Dodala N. P.

⁸⁹⁰ Dodala N. P.

Jeſenik Cancianus cū vxo (L 122)
Jeſenik Cocian cum mīe Jeſeniza⁸⁹¹ (L 4)
Jeſenik Valenti ſeu Kristhtan (L 18)
Jeſenik Valenti (L 28)
Jeſenik Vrban cū Vxo. (L 23)
Jeſenik Jacop (L 112a)
Jessenik Clemen cum ux. (L 113a)
Jessenik Jense (L 114a)
Jessenik Videi (L 117a)⁸⁹²
Jeſſenik Concion (L 121a)
Georgius (Drettnigk)⁸⁹³ Jeſſenig (L 52)
Jessenigg Georgius (L 58a)
Jessonik Steffan (L 115a)
Jeſonig Juri (L 135a)⁸⁹⁴
Jeſſeniza Tora (L 113)
Jesseniza Helena (L 118)
Jesseniza Magdalena (L 118)
Jessoniza Martha (L 115)

Jurizh Juri cum ux. (L 118)

K

Calist⁸⁹⁵ fr. 2 (L 86)

⁸⁹¹ Najverjetneje gre za zapis *Jeſeniza*; ni povsem gotovo, ker je priimek prečrtan.

⁸⁹² Dodala N. P.

⁸⁹³ Prečrtano.

⁸⁹⁴ Dodala N. P.

Calistinia Alenca (L 118)

Calz Gasper cum mře (L 113)

[Capellano (L 132a) – najverjetneje gre za naziv kaplan in ne za priimek]

[capellano (L 135) najverjetneje gre za naziv kaplan in ne za priimek]

Capellaniza Gertrudis (L 122)

Capellaniza Jera cum viro Mattha'us⁸⁹⁶ (L 2)

Capleniza Jera (L 114)⁸⁹⁷

Jacob Po[...] ⁸⁹⁸hounig uel C'arifel mortus (L 18a)

Jacob Potkounik uel Carifel (L 123a)

Korifel Ojwald cum vx. (L 29)

Marina et filius Osbaldus Carifel uel po(l/t) ⁸⁹⁹konik cū uxore (L 18a)

Karej Nicaus (L 112a)⁹⁰⁰

Karnitschnik Thomas (L 117a)

(Blasius Peterzh roieko cū ux: Gertrude) Kärnizhnig⁹⁰¹ (L 51a)

Blasius Kärnizhnig cū uxore Gertrude (L 58)

Pek (...) ⁹⁰²Gregorio filio Andrea Kernizhnikha karniznika (v rod.) (L 121a)

⁸⁹⁵ Brez osebnege imena.

⁸⁹⁶ Z možem.

⁸⁹⁷ Dodala N. P.

⁸⁹⁸ Nerazvidno.

⁸⁹⁹ Nerazvidno, ali gre za l ali t.

⁹⁰⁰ Dodala N. P.

⁹⁰¹ Zapisano nad *Peterzh roieko*.

Kernitshnik(za)⁹⁰³ Andrei cum ux. (L 8)

Karnitschniza Marina (L 117)

Carpuch Bastian (2x) (L 8, L 121)

Karpuch Crishe (L 118a)

Kerpuch Crise (L 115)

Carpushiza Marina (L 119a)

Karpuhinia Marina (L 120)

Casiniak cū vxore (L 10)

Cassiniak cum ux. (L 10)

Cařsiniak cum vxo. (L 10)

Cassinek Mattha'us (2x) (L 116, L 118)

Cassinek Bastian (L 116)

Cařsinikh Jure (Helena)⁹⁰⁴ cū vx. (L 17a)

Cařsinikh Antonius cř vx: (L 123a)

Kařinek Georgio (L 116a)

Kařsenik Georgius cu' vxore Helena (L 113a)

Cařsiniza⁹⁰⁵ (L 17)

Cassiniza Neřa (L 117a)

Kařseniza Helena (L 124)

Catnikh Jernei (L 123a)

⁹⁰² Nejasno.

⁹⁰³ Kasneje dopisana končnica.

⁹⁰⁴ Dopisano kasneje.

⁹⁰⁵ Brez osebnega imena.

Kaunik⁹⁰⁶ (L 11)

Kauniza Jera (L 61)

Keber Joanno(u)s (L 14)

Claus⁹⁰⁷ (4x) (L 2⁹⁰⁸, L 13a, L 85a, L 87a)

Claus Thoni (L 120)

Clausch Miclaus cum ux. (L 112)

Claush Georgius cu' vxore Marinka (L 14)

Clauſs Petar (L 112a)

Clauſs Lucas (L 113)

Klaus Eua incola⁹⁰⁹ (L 44)

Klaus Mattha'us incola cu' vxore⁹¹⁰ (L 44)

Klaus Juri (L 119)

Klaus Juri oues 1 (L 103)

Klaus Gregorius (L 135a)

Klausch Georgius cum vxore (L 34)

Klausch Petrus (L 48)

Klausch Eua inquilina⁹¹¹ (L 53)

Klausch Georgius cum Maria vxore (L 54)

Klausch Eua in qlina⁹¹² (L 59)

⁹⁰⁶ Brez osebnega imena.

⁹⁰⁷ Brez osebnega imena.

⁹⁰⁸ Dodala N. P.

⁹⁰⁹ Nastanjena.

⁹¹⁰ Prebiva z ženo.

⁹¹¹ Podložna.

⁹¹² Podložna.

Klausch Gregorius cūx: Eua (L 71)

Klausch Petrus (L 71a)

Klausch Georgius (L 72a)

Klaujh Gregar cu vxore. (L 26)

Klaujh Georgius cū uxore (L 45a)

Klaujh(t)⁹¹³ Petrus (L 26)

Kl'uz Blaſius cum uxori Marina (Hellena)⁹¹⁴ (L 9)

Clauſsiza Tora (L 112a)

Klaushiza Eua (L 124)

Klaushiza Maria (L 59a)

Klaushiza Agnes (L 123a)⁹¹⁵

Eua et filijs Georgio Klauski et Casparo (L 13a)

Clemen Pauli cum ux. (L 7)

Clemen Pauli (L 116a, L 122a)

Clemeniza Nesa (L 120)

Clemeniza Apollonia (L 122)

Clinger Alex (L 116)

Clozer Thomas cū vxore. (L 17a)

Klozar(za)⁹¹⁶ (Thomas)⁹¹⁷ Maria cum Vxore (L 28)⁹¹⁸

⁹¹³ Lahko da gre za črko t ali +.

⁹¹⁴ Dopisano naknadno; Kolarjeva ugotavlja, da gre morda za poimenovanje zaselka Helena. (Vačun Kolar, 2005, 102)

⁹¹⁵ Dodala N. P.

⁹¹⁶ Dopisano naknadno.

⁹¹⁷ Prečrtano.

Knap Juri (L 114a)

Knes (in quilin(o)) uxor(e)⁹¹⁹ (L 59)

Knes fr(ischling) 1⁹²⁰ (L 87)

Knes Vrban (L 120)

Knes Stephanus et soror Spella⁹²¹ (L 60a)⁹²²

knes⁹²³ Michael (L 114)

Kneje Christophorus (L 60a)⁹²⁴

Knejee Christophorus cum uxore Maria (L 73)

Kness Vlrich cum ux. Lucia Knefiza (L 6a)

Knes V[...]⁹²⁵raldicus (L 116a)⁹²⁶

Knefs Stephanus et soror Spella (L 55)

Knefs Matthaeus (incola cum Helena uxore)⁹²⁷ (L 53)

Knefs Lucas 1 (L 102)

Knefs Georgius (legauit 1 ou(es))⁹²⁸ (L 103)

Knöfiza Marina (L 119)

⁹¹⁸ Dodala N. P.

⁹¹⁹ Podložna žena.

⁹²⁰ (je oddal od) 1 živali mladiča

⁹²¹ In sestra *Špela*.

⁹²² Dodala N. P.

⁹²³ Mala začetnica v zapisu.

⁹²⁴ Dodala N. P.

⁹²⁵ Nerazločen zapis.

⁹²⁶ Dodala N. P.

⁹²⁷ Stanuje z ženo *Heleno*.

⁹²⁸ voli od 1 ovce

Knefsiza Lucia (L 24)

Knefsiza Eua (L 27)

Knefsiza Tora cum filjys (L 113)⁹²⁹

Knefiza Eua cum marito [...] ⁹³⁰ (L 15a)

Knesiza Rattia (L 117)

Knesiza Lucia (L 124)

Cozensteiner Benedict cum ux. (L 114a)⁹³¹

Cotschensteinerza Affra (L 114a)⁹³²

Kogelnik Caspar cū vxore. (L 28)

Kogelnik Valenti (L 116)

Kogelnik Juri (L 119)

Kogounik Casparus (L 16)

kogounik Casparus cū uxo: (L 18)

Cogelniza Marina (L 10a, L 119)

Cogelniza Agnes (L 123)

Agnes Kogelniza nel grabnariza (L 16a)

Koglniza Vrsa (L 117a)

Kogolniza Eua (L 121)

Kokaliza Aniza (L 114)

Colar Juri cum ux. (L 113)

⁹²⁹ Dodala N. P.

⁹³⁰ Nerazločen zapis.

⁹³¹ Priimek dodala N. P.

⁹³² Priimek dodala N. P.

Kholer Primos cum ux. (L 117a)

Kollar Simon (L 61)

Juri mraula vel⁹³³ Koller⁹³⁴ cum uxore Helena (L 19a)

Kòlar(i)⁹³⁵ za Jera (L 19a)

Koller Juri cu' vxore (L 30)⁹³⁶

Koller J(...) ⁹³⁷ cum uxore et matre Eua – Helena Kollerza ⁹³⁸ (L 30)

Koller Georgius cū ux: Helena (L 71a)

Kolleriza Marina (L 117)

Kollerza Jera (L 30)

Kolenz Gregorio (v rod.) (L 131)

kolenik Adam (L 121a)

Colshak Lucas cum ux. ad [...] ⁹³⁹ (L 7a)

Kalfak Bartholomaus cum vxore (L 43)

Kalfak ſtamiz Lucas cū uxore (L 43)

Kalshak Petar (L 9a)

Kalshak Peter (L 122a)

Kauschag Jernei cū vxore Spella (L 59)

⁹³³ Kot *Kolar*.

⁹³⁴ Zapisano naknadno.

⁹³⁵ Ni povsem razvidno, ali je -i zapisan.

⁹³⁶ Dodala N. P.

⁹³⁷ Najverjetneje gre za ime *Juri*.

⁹³⁸ Ime *Juri* je prečrtano, čez je zapisano ime *Helena*, priimku *Koller* je z drugo pisavo in z drugačno barvo črnila dodana končnica *-za*.

⁹³⁹ Nerazločen zapis.

Kauschag Pancratius cū vx: Eua (L 71)
Kauschag Sta(n/m)iz Lucas cū vxore Agnese (L 59)
Kauschakh Jerne cum Spella vxore (L 53)
Kauschakh Stamiz Lucas cum Agnese vxore (L 53)
Ka'ufhak Peter (L 119)
Khalschak Andrei (L 118)
kolshak Pancratius cū uxore (L 19)
Kolfhak(in)⁹⁴⁰ (Pangraz)⁹⁴¹ Eua cū vx: (L 29)
Kolshak Lucas oder Tjem[...]⁹⁴² (L 83a)
Kolshak Paule (L 120a)
Kolshak Jernei (L 114a)
Koljak Agnes Anitta (L 43)⁹⁴³
Kolsak Aniza filia (L 12)
Kolsak Toni cum ux. (L 116)
Kolsak Marco (L 117a)
Koufhak Lucas (L 24)
Koushak Marco cum 2. uxoribus.⁹⁴⁴ (L 117)
Kauschiza Eua (L 49, L 73)
Kauschiza' Eua' (rod.) (L 70)⁹⁴⁵
kaufhiza Eva (L 11)
kaufhiza Dorothea (L 121a)
Kaushiza Eua (L 56a)

⁹⁴⁰ Končnica za žensko obliko priimka dopisna naknadno.

⁹⁴¹ Prečrtano.

⁹⁴² Nerazločen zapis.

⁹⁴³ Dodala N. P.

⁹⁴⁴ Z drugo ženo.

⁹⁴⁵ Dodala N. P.

Kaushiza Anniza (L 11)

Kolshiza Gera (L 114a)

Comar Michael (L 119a)

Marina kofhakoua (mate)⁹⁴⁶ (L 114)⁹⁴⁷

Aniza kofschaukauko (L 123a)⁹⁴⁸

Krejhe Christophorus cum Vxore (L 35)

Komprei Paulus cum Maria vxore (L 52)

Komprei Georgius (L 71a)

Kumperey Jacop (L 112a)

Kumperey Juri cum ux. (L 113)

Kumperey Blase (L 113a)

Komporai paulus cum vxore (L 40)

Komparai(k)⁹⁴⁹(a)⁹⁵⁰ (Helena)⁹⁵¹ Juri cum vxore (L 34)

Compareikha Helena (L 45a)

Compreika Maria (L 58a)

Compreika Helena (L 60)

Kompreika Helena (L 54)

Kompreika Eua (L 71a)

⁹⁴⁶ mati

⁹⁴⁷ Dodala N. P.

⁹⁴⁸ Dodala N. P.

⁹⁴⁹ Napisano naknadno.

⁹⁵⁰ Napisano naknadno.

⁹⁵¹ Napisano naknadno.

Conauff Osbold cum ux. (L 116)
Konauf Valenti (L 117a)
Konauf Laurenz (L 119a)
Konauff Virgili cum ux. (L 10)
Konauff Leonardo (L 128a)⁹⁵²
Konauff Leonardus (L 128a)⁹⁵³
Konaufka Spella (L 119)
Konaufliza Eua (L 119a)
Konaufaua Spela (L 119a)
Marina Robniza uel Roienka kanaufaua (L 3)

Contschnik Mattha'us cum uxore (L 5a)
Contschnik Matthia cum uxore (L 117)
Contshnik Laure cum mfe & uxore (L 2)
Contshnik Laure fr 1 (L 87)⁹⁵⁴
Contshnik Michel & Cristoff ffes⁹⁵⁵ (L112)
Contshnik Jernei filius⁹⁵⁶ (L 113a)
Contshnik Andrei cum ux. (L 119a)
Contshnik Bastian (L 119a)
Conznik Grigor (L 87a)⁹⁵⁷
Cantshnig Vicarius in schwarzen bach⁹⁵⁸ 1 (L 83a)

⁹⁵² Dodala N. P.

⁹⁵³ Dodala N. P.

⁹⁵⁴ Dodala N. P.

⁹⁵⁵ Fraters (brata).

⁹⁵⁶ Sin.

⁹⁵⁷ Dodala N. P.

Kanzhnik Mattheush (L 114)
Kontfchnig Cantian 2 (L 101)
Kontfchnig Laure (L 102)
Kontfhnig Cantian (L 108)
Item Kontshnigg pro una vacca debet⁹⁵⁹ (L 108)
Kontshnigg⁹⁶⁰ (tož.) (L 132)
Konzhnik Cantiano (rod., daj.) (3x) (L 130a, L 131, L 131a)⁹⁶¹
Konzhnig Valentinus cū vxore Mfa Jera (L 57a)
Konzhnig Cancianus (L 109a)⁹⁶²
Konzhnig Ursula incola l. reienka⁹⁶³ (L 57a)
Konzhnigg Laurentius cū vxore Marietha (L 72)
Konzhnigg Stephanus cum vxore Marietha (L 71)⁹⁶⁴
Konzhnigg Cancian cū Spella uxore (L 56)
Konzhnigk Vrfula Reienkha (L 45a)
Konzhnigk Valentinus cū uxore (L 46)
Konzhnigk Canzian cum Spella vxore (L 47)
Konzhnigk Valentinus cum Maria vxore (L 50a)
Konzhnigk Canzian 1 uacā⁹⁶⁵ (L 97)
Konzhnik Cantiano (rod., daj.) (2x) (L 131⁹⁶⁶, L 131a)

⁹⁵⁸ Vikar v Črni.

⁹⁵⁹ Prav tako je *Končnik* od ene krave dolžen (...).

⁹⁶⁰ Brez osebnega imena.

⁹⁶¹ Dodala N. P.

⁹⁶² Dodala N. P.

⁹⁶³ Prebiva namesto rejenke.

⁹⁶⁴ Dodala N. P.

⁹⁶⁵ (je oddal) od 1 krave.

⁹⁶⁶ Dodala N. P.

Konzhnik Concian cū uxore Spella (L 2a)
Konzhnik Laure (L 22)
Konzhnik Cantian cū Ux. (L 23)
Konzhnik Cantianus debet in (L 94 a)⁹⁶⁷
Konzhnik Stephanus (L 123a)
Konzhnik Cantiano (daj.) (L 131)
Konzhnikh Cantianus (L 86a)
Konzni(g)(za)⁹⁶⁸ Laurentus cum vxo (Margaretha)⁹⁶⁹ (L 35)
Konznig Vrfula reiencka (L 50a)
Valentinus (Feimut)⁹⁷⁰ Konzniig cū vxore (L 38)
Konzniig Vrfula reienca⁹⁷¹ (L 38)
Konzniig Lovrentius (L 135a)
Konzniig(za)⁹⁷² (Lourentius)⁹⁷³ Margaretha cum vxo. (L 35)⁹⁷⁴
Konzhniig Vrsula Reiēnka (L 50a)⁹⁷⁵
Contchnikh Mattha'us (L 16)⁹⁷⁶
Con[...] ⁹⁷⁷ sfniza Eva (L 114)
Contschniza Crista (L 117)

⁹⁶⁷ Dodala N. P.

⁹⁶⁸ Čez končnico -g je za pisana končnica -za.

⁹⁶⁹ Dopisano naknadno.

⁹⁷⁰ Prečrtano.

⁹⁷¹ Kolarjeva zapiše *reunica*.

⁹⁷² Napisano čez g.

⁹⁷³ Prečrtano.

⁹⁷⁴ Dodala N. P.

⁹⁷⁵ Dodala N. P.

⁹⁷⁶ Dodala N. P. (črki h sta zapisani kot bi šlo za črki f)

⁹⁷⁷ Morda gre za črko a. (N. P.)

Contshniza Marina (L 114a)
Contshniza Aÿta u' topli (L 113)
Conzhniza Nesha (L 114)
Konzniza⁹⁷⁸ (L 2)
Konzhniza Margaretha (3x) (L 22, L 45a, L 124a)
Konzhniza Margarita vidua⁹⁷⁹ (L 2a)
Konzhniza Maria (L 72a)
Konzhniza Marietha (L 50)
Planinshekhi Konzhnikou offer⁹⁸⁰ (L 8a)

Konÿtsch Sebastianus (L 72)
Konitsch Marco (L 118)
Koniz Sebaſtĭanus cū vxore (L 40)
Konizh Sebastianus cum Spella – uxore (L 52)
Konizhka Anna (L 72)

Cordes Christoph cū uxō: (L 10)
Cordesh Gregor cum uxore (L 1)
Cordesh Blase (L 115a)
Cordesh Lienard (L 117)
Cordesh Andrei (L 117)
Cordesh Primos cum ux: (L 115a)
Cordesh Niclaus (L 116)⁹⁸¹
Cordeſh Chriſtōph cū Ux. (L 25)

⁹⁷⁸ Brez osebnega imena.

⁹⁷⁹ Vdova.

⁹⁸⁰ Končnikov najemnik.

⁹⁸¹ Dodala N. P.

Kordaujh ued [...] ⁹⁸² (L 36)

Kordesch Blasius cum Spella uxore (L 51)

Kordesch Blasius cū vxore Spella (L 57a)

Kordesch Mattha'us (L 55)

Kordesch Mattha'us cū uxore Helena (L 60)

Kordesch Alexy (L 68a) ⁹⁸³

Kordejh Blafius cum uxore (L 39)

Kordesh Gregorius cu' uxore Radigunde (L 112a)

[K] ⁹⁸⁴ordezh Joannes [...] Clagenfur[...] (L 87) ⁹⁸⁵

Kordejiza Eliſabatha (L 119)

Kordaſhin Eliſabetha (L 135a)

Cordeshiza Crista (L 119a)

Cordesiza Soffia (L 115a)

Korislenka Marina (L 123a) ⁹⁸⁶

Corper Mattheus cu' uxore & filia Gedrud (L 120)

Korpery Adam & Mattha'us (L 6) ⁹⁸⁷

Coss Jure (L 120)

Koss Petar (L 112a)

Koss Waltausar (L 114a)

⁹⁸² Nerazločen zapis.

⁹⁸³ Dodala N. P.

⁹⁸⁴ Najverjetneje gre za črko k.

⁹⁸⁵ Dodala N. P.

⁹⁸⁶ Dodala N. P.

⁹⁸⁷ Dodala N. P.

Koss Vrban (L 117a, L 118a)

Kossinia Spela (L116)

Kofhel Alex (L 123a)⁹⁸⁸

Coshell Alexius cū vxore (L 18a)

Kofel Lenhart mortus (L 14)

Koshel Alex (L 124)

Kofhel(ka) Alex cum uxore Margaretha (L 29)

Koshier Anse cum ux. (L 120a)

Koshir Jacob (L 10)

Kufhiria (...) ⁹⁸⁹ Antonina (L 122)

Kofman Simon cum uxore Elifab(i)etha (L 42)

Cotnik Jernei cum ux. (L 11)

Couaz Juri (L 115)

sa Renzo Marino Jauorsko Kouazizo (tož. ed.) (L 122a)

(Tauzhar) ⁹⁹⁰ Kramar Michael cum vxore (L 39) ⁹⁹¹

Krām̄er Michāel cum Gertrude uxore (L 51)

Krām̄er Michāel cū uxore Gertrude (L 57a)

⁹⁸⁸ Dodala N. P.

⁹⁸⁹ Nerazločen zapis.

⁹⁹⁰ Prečrtano.

⁹⁹¹ Dodala N. P.

Krañmer Josephus filius cū forore Spella⁹⁹² Maria (L 61)

Krañmer Josephus filius cū forore Mřa (L 61)

Krañmer Spella filia (L 73)

Craniz(a)⁹⁹³ Micheu [...] ⁹⁹⁴ (L 11)

Craniz Michael (L 121a)

Krainz Paulus cum Eua uxore (L 49)

Krainz Paulus (L 72)

Kranz Paulus cū vxore Eua (L 29)

Krantzka Eua in pago cū marito Jacobo (L 56)

Crantshniza Marina (L 120)

Kraut Vrbanus cum uxore (L 33)

Vrbanus Stanne seu Kraut cu' uxore Helena (L 19a)

Kraut(...) ⁹⁹⁵ Matthias cū uxore (L 40) ⁹⁹⁶

Krauth Mathias (2x) (L 71, L 71a)

Krauth Mathias cum uxore (L 52)

Krauth Vrbanus cum Catharina uxore (L 50)

Krauth Vrbanus (L 67) ⁹⁹⁷

Krauth Vrbanus aeditus ⁹⁹⁸ (L 72a)

Krautina Cathra dfti ⁹⁹⁹ aeditui uxor ¹⁰⁰⁰ (L 57)

⁹⁹² Ime *Špela* je najverjetneje prečrtano, čez je zapisano *Maria*.

⁹⁹³ Končni *-a* je dopisan naknadno.

⁹⁹⁴ Nerazločen zapis.

⁹⁹⁵ Najverjetneje je zapisana črka *k*.

⁹⁹⁶ N. P.

⁹⁹⁷ Dodala N. P.

⁹⁹⁸ cerkovnik

Krautina Helena (L 71)

Krauthina Catharina (L 73)

Kregar Luca (2x) (L 131, L 131)

Kregar Luca (v rod.) (3x) (L 131, L 131a, L 131a)

Chrishtan Lucas cum uxore (L 16)

Christan Lucas seu fak(...) ¹⁰⁰¹ cum vxore (L 17a)

Casparus (Kuchell) ¹⁰⁰² Christan (L 50)

Christan Crise (L115a)

Christan(za) ¹⁰⁰³ Lucas (Maria) ¹⁰⁰⁴ (cu') ¹⁰⁰⁵ uxore (L 28)

Christann Casparus (L 57)

Cristan Andrei cu' ux. & 7. ania' ¹⁰⁰⁶ (L 115)

Cristan Matthia (L 115a)

Michel filius Cristan (L 115) ¹⁰⁰⁷

(sa) ¹⁰⁰⁸ Daniel(a) ¹⁰⁰⁹ Kristan(a) ¹⁰¹⁰ (L 119)

⁹⁹⁹ defuncti

¹⁰⁰⁰ Pokojna cerkovnikova žena.

¹⁰⁰¹ Nerazviden zapis.

¹⁰⁰² Podčrtano, nad priimkom pa zapisano *Christan*.

¹⁰⁰³ Končnica zapisana naknadno z drugo pisavo in drugačno barvo črnila.

¹⁰⁰⁴ Dopisano naknadno nad prečrtano moško osebno ime.

¹⁰⁰⁵ Prečrtano.

¹⁰⁰⁶ Z ženo in sedmimi sorodniki.

¹⁰⁰⁷ Dodala N. P.

¹⁰⁰⁸ Prečrtano.

¹⁰⁰⁹ Prečrtano.

¹⁰¹⁰ Prečrtano.

sa Daniela Kristana (zapis v tožilniku) (L 122a)

Kristan Lucas (L 135a)

Christaniza Magdalena (L 115)

Crise Gregor (L 120a)

Crise Gregor cum ux. (L 13)

Crise Jacop (L 115)¹⁰¹¹

Crishe Ruprecht cum ux. (L 117)

Crishe Gregor (L 118)

Criřse Niclaus cu' ux. (L 7)

Criřse Ruprecht cum ux. (L 113a)

Criřfe Gregor (L 7)

Kriřh[...] ¹⁰¹²ziza Eua (L 35)

Kriřh[...] ¹⁰¹³ Gregorius (L 135a)

Chrisheschiza Spella (L 60a)

Crishezhiza Spella (L 55a)

Crishezhiza Catharina (L 119a)

Chrishetshiza Magdalena (L 114a)

Criřeziza Eua de p(ro) annis ¹⁰¹⁴ (L 135)

Crisetshiza Euffemia (L 114a)

Crishetschiza Barbara u' Topli (L 114a)

Krisheziza Gera (L 113a)

Kriřziza Eua (L 35)

¹⁰¹¹ Dodala N. P.

¹⁰¹² Najverjetneje ena črka manjka ali pa gre za zapis *Kriřziza*.

¹⁰¹³ Nerazločen zapis.

¹⁰¹⁴ Je dala za leta ...

Kuchel Philipp cu' vxore (L 26)

Kuchel Philipp loco patris sui¹⁰¹⁵ (L 103)

Kuchell (Christan)¹⁰¹⁶ Casparus (L 50)

Kuchell Blasius cū Maria vxor (L 61)

Kuchil Ruprecht cum uxore (L 3)

Kuchil Gregor (L 113a)

Kuhe(j/l)¹⁰¹⁷ ([...]fselko)¹⁰¹⁸ philip cum vxore vrsula (L 12a)

Kuhel philippus loco patris sui (L 87a)

Kuhel Juri cum ux. (L 119a)

(sa)¹⁰¹⁹ Ruprecht(a)¹⁰²⁰ Kuhel(na)¹⁰²¹ (et)¹⁰²² vxore (L 116a)¹⁰²³

Kuhell Casparus cum vxore (L 33)

Kuhell Videi (L 117)

Kuchlinca Helena (L 112a)

Kuchlinka Vrsa (L 116)

Kuhlnoua Marietta (L 117a)

Cumer Juri cū ux. Nufei cū ux. (L 17)

Cumer Jacop (L 119a)

Kumer Juri (L 28)

¹⁰¹⁵ Namesto svojega očeta.

¹⁰¹⁶ Priimek je napisan nad podčrtan priimek Kuchell.

¹⁰¹⁷ Ni povsem razvidno, ali gre za črko l ali j.

¹⁰¹⁸ Ni povsem razvidno, za kateri prečrtan priimek gre, najverjetneje gre za priimek *uefselko*

¹⁰¹⁹ Dopisano naknadno.

¹⁰²⁰ Dopisano naknadno.

¹⁰²¹ Dopisano naknadno.

¹⁰²² Dopisano naknadno.

¹⁰²³ Dodala N. P.

Kumer Matiae (L 109)

Kumer¹⁰²⁴ (L 134)

Kumrinia Vrfha (L 124a)

L

Ledinegk Vrbanus cum Eua vxore (L 47)

Ladinik Mattha'us (2x) (L 19a, L 31)

Ladinik Mattha'uf (L 122)

Pro Paulo Ladinikh (L 121a)

Ledineg Gregorius cū vxore Lucia (L 56)

Ledinegg Vrbanus (L 72a)

Ledinig Gregorius (L 73)

Lediunik Pauli cum ux. (L 9)

Ledinik Mattha'us (L 17)

Ledinik Vrban cum Vx. (L 25)

Ledinik Vrbanus cu' vxo. Eua (L 9)

Ledinikh Vrban (L 123)

Ladiniza Nesa (L 9)

Ladinza Nessa (L 123a)

Spela Lediuniza et (...) Vrbanus Ladiniza (L 12)

Lediniza Marietha (L 72)

Lediniza Spella (L 123)

Laach Ruprecht (L 5)

Laah Rupertus (L 119)

Lach Enzi (L 115a)

¹⁰²⁴ Brez dodanega osebnega imena.

Lah Laurenz (L 120)

Lamprecht Lenard cum ux. Marinka Lamprezhiza (L 5)

Lamprecht Lucas cu' uxore (L 7a)

Lamprecht¹⁰²⁵ (L 17)

Lamprecht Lucas (L 116a)

Lamprecht Jacop (L 120a)

Lamprecht Leonardo (daj.) (L 128a)¹⁰²⁶

Lampreht(ziza)¹⁰²⁷ Valenti (Maria)¹⁰²⁸ cū ux. (L 23)

Lampreht Lucas cum ux. (L 118a)

Lampret valentino (rod.) (L 131)¹⁰²⁹

Lamprett Valentinus cum uxore Marinka (L 4)

Lampreth Valentinus (L 71)

Lampreth Lucas (L 119)

Lamprezhiza Marinka (L 5)

Lamprezhiza Maria (3x) (L 72, L 72a¹⁰³⁰, L 47)

Lamprezhiza Helena (L 54a)

Lamprezhiza Aniza (L 120a)

Lamperziza Marinka (L 23)

Lampreziza¹⁰³¹ (L 119)¹⁰³²

¹⁰²⁵ Brez osebnega imena.

¹⁰²⁶ Dodala N. P.

¹⁰²⁷ Dopisano naknadno.

¹⁰²⁸ Dopisano naknadno čez prečrtano osebno ime *Valenti*.

¹⁰²⁹ Dodala N. P.

¹⁰³⁰ Dodala N. P.

¹⁰³¹ Brez osebnega imena.

¹⁰³² Dodal N. P.

Lauter Adam cum vxore (L 16)

Led(...) ¹⁰³³er Enzi (L 115)

Lenarziza Helena (L 116a)

Lepanz fr. 2 (L 86a) ¹⁰³⁴

Lepanz (Juri) Petar cum ux. seu Bullauz (L 8a) ¹⁰³⁵

Lepanz Vrban (L 113)

Lepanz Peter (L 123)

Lepanz Niclou (L 120)

Lepanz Ahaz (L 55) ¹⁰³⁶

Lepanz Achatius (L 59a) ¹⁰³⁷

Lepanz(ka) ¹⁰³⁸ Hanſhe cum vxore (Lucia) ¹⁰³⁹ (L 31)

Lepanz Oswaldus sartor (2x) (L 52, L 73)

Lepanz Oswaldus sartor (cū) vxor(e) Elisabetha (3x) (L 51a, L 58a ¹⁰⁴⁰)

Lepanz Juri oues (L 102)

Lepanz Juri cum Vx. (L 25)

¹⁰³³ Najverjetneje gre za črko e.

¹⁰³⁴ Dodala N. P.

¹⁰³⁵ Kolarjeva navaja Tomšičevo razlago: *die Buhle* pomeni ljubica – torej s svojo ljubico. (Vačun Kolar, 2009, 100) Sama sem izraz obravnava tudi kot priimek.

¹⁰³⁶ Dodala N. P.

¹⁰³⁷ Dodala N. P.

¹⁰³⁸ Dopisano naknadno.

¹⁰³⁹ Dopisano naknadno.

¹⁰⁴⁰ Dodala N. P.

Lipanz Peter (L 122a)

Lipanz Janesh cu' vxore Gertrude (L 19a)

Lip(a/o)nz Oswaldus sartor (L 41)

Lepanka Lucia (L 41)

Lepanka Gertrudis (L 124)

Lepanzka Nesha (L 18a)

Lepanzka Spella (L 18a)

Lexichs Videi (L 87)

Lexitsh Videi (L 113a)

Lexitsh Videi cum uxore Jera Lexitshka (L 9)

Lejhizka Jera (L 25)

Lipush Balthafar cū uxore (L 32)

Lipush Baltazar cu' vxore (L 20a)

Logarin Lucia in pago 9 R.¹⁰⁴¹ (L 109)

Logarin Lucia' (v rod.) (2x) (L 109a, L 134¹⁰⁴²)

Logariza Lucia mortua e' 1706. 9. Maÿ (...) (L 109)

Lukas(h)¹⁰⁴³ Andrei cum uxore (L 10a)

Lucas Antonius cum uxore (cum v:) Catarina et matre Lucia (L 34)

Lukash Videi (Andreas)¹⁰⁴⁴ (2x) (L 10a, L 10a)

¹⁰⁴¹ Mora vplačati 9 goldinarjev.

¹⁰⁴² Dodala N. P.

¹⁰⁴³ H najverjetneje spada k imenu, zapisanim pod tem.

¹⁰⁴⁴ Zapisano pod *Videi*, a prečrtano.

Luc(e/a)¹⁰⁴⁵ Jh Antonius cū uxore (L 45a)

Lukesch Antonius cū uxore Catharina (L 58)

Andres Lukesh Naplasu¹⁰⁴⁶ cum uxore (L 113a)

Lukhesch Antonius cū uxore Cath(a/e)¹⁰⁴⁷rina (L 51a)

Luceshouiza Crista (L 120a)

Luschaan Sebastianus (L 72a)

Luschan Sebastiani (L 68)¹⁰⁴⁸

Lushan Philippus (L 56a)

Sebastianus Luskazh Jiue LuJhan (L 45)

Lusheniza Nesha (L 56a)

Lushnikh Juri (L 17)

Sebastianus Luskazh Jiue LuJhan (L 45)

Luskazh Georgius cum vxore Spella (L 53a)

Luskazh Lucas (L 52a)

Luskazh Sebastianus cu' vxore Eua (L 19a)

Luskazh Bastian cū Agnese vxore (L 49)

Luskazh Casparus (L 53)

Luskazh Georgius cum vxore Spella (L 53a)

Luskazh Antonius cum Eua vxore (L 54)

Luskazh Georgius sartor (L 60a)

Luskazh Georgius (L 72)

¹⁰⁴⁵ Ni razvidno, ali gre za a ali e.

¹⁰⁴⁶ Na Plazu.

¹⁰⁴⁷ Ni razvidno, ali gre za črko a ali e.

¹⁰⁴⁸ Priimek dodala N. P.

Luskazh Lucas cū vx: Agnese (L 72a)
Luskazh Vide cu' vxore (L 124)
Luskazh Laurentio (rod.) (L 131a)
Luskazh Vitus cū vx: Vrsula (L 72)
Luskazh Casparus (L 72)
Luskazh Vitus cū vxo: (L 16)
Luskatsch Jernei (L 117)
Luſkaz Lucas (L 42)
Luſkaz Caſparus (L 43)
Luſkaz Georgius [...] ¹⁰⁴⁹ cū v Eliſabetha (L 45)
Luſkaz Videi (L 113a)
Luskaz Juri cum ux. (L 120a)
Luskaz Georgius sartor ¹⁰⁵⁰ (L 55a)
Luskazs Vi[...] ¹⁰⁵¹ e cū vxo: (L 17a)
Luſkatz Baſte cum Vxore Agnesa (L 31)
Luskauiza Eua (L 124)

M

Machy Gregor (L 12)
Machy Gregor (L 121)

Maklauiza Eua (L 30)

Maÿer Florian (L 119a)

Matthia Maÿeriu sin (L 119a)

¹⁰⁴⁹ Nerazločen prečrtan zapis.

¹⁰⁵⁰ Krojač.

¹⁰⁵¹ Najverjetneje gre za črko d.

Maligoi(ka)¹⁰⁵² Adam (Barbara)¹⁰⁵³ cū vx. (L 26)

Maligoi Adamus cū vx: Barbara (L 71)

Maligoi Clemen (L 117)

Maligoi Oswald (L 29)

Malligoi Adam cu' vxore (L 32)

Malligoi Oswaldus (2x) (L 119, L 124)

Maligoÿ Juri (L 117a)

Maligoÿ Osbolt cum uxore (L 3a)

Malligoy Adam cum ux. (L 12)

Maligoÿ Oswalt (L 17a)

Moligoÿ Osbald cum vxore (L 18)

Maligoika Elisabetha (L 124)

Maligoÿka Vrsula cum filio Thomas (L 118)

Markazh(iza)¹⁰⁵⁴ Gregar (Eua)¹⁰⁵⁵ cū vxore (L 31)

Merkazh Gregorius cum vxore Eua) (L 20)

Marhoffer Adam (...) ¹⁰⁵⁶ (L 123a)

Marhl Mar(ij/ÿ) (L 13)

Marholt Achaz cu' uxore (L 32)

Marholt Achaz cū vxore (L 124a)

Marholt Mattha'us (L 25)

¹⁰⁵² Dopisano naknadno.

¹⁰⁵³ Dopisano naknadno.

¹⁰⁵⁴ Naknadno napisana končnica z drugačno pisavo in drugačnim črnilom.

¹⁰⁵⁵ Ime napisano naknadno z drugačno pisavo in drugačnim črnilom.

¹⁰⁵⁶ Nerazločen zapis.

Marhord Mattha'us (cum ux)¹⁰⁵⁷ (L 10)

Cancian Martshol cum filio (L 118a)

Simon Martsholkin brat (L 118a)

Martsholl Gregor (L 6a)

Marholtiza Agnes (L 124)

Marholzhiza Elifabeth (L 33)

Martsholiza Margaret(k/h)a (L 119a)

Marhofferin Maria (L 13a)

Marhoff[...]¹⁰⁵⁸ Maria (L 13a)

Matthau's Vrfula (L 34)

Matuos Pauli(nca)¹⁰⁵⁹ cum uxore (L 4)

Matuos Osboldt cum uxore Marina Osboltziza (L 4a)

Matuos Vicentius cum uxore (L 5)

Matuos Jacop cum ux. (L 10a)

Matuos Casper (zamar?) (L 15a)

Matuos Er(k/h)art cum uxore (L 112a)

Matuos Jernei cum ux. (L 114a)

Matuos Gregor (L 115)

Matuos Blaĳius (2x) (L 11a, L 119)

Mattuos Jacob primus apud¹⁰⁶⁰ Joan Ofsoinik (L 11a)¹⁰⁶¹

Mattuos Jacob (L 26)

¹⁰⁵⁷ Prečrtano.

¹⁰⁵⁸ Nerazločen zapis.

¹⁰⁵⁹ Zapisano naknadno.

¹⁰⁶⁰ Prvi najbližji sosed.

¹⁰⁶¹ Dodala N. P.

Mattuos Jacobo (L 122)¹⁰⁶²

Lucas Mattuos filius (L 117)

Mattuos Clemen (L 117)

Mattuofs Jofephus cū uxore (L 46)

Mat[...] ¹⁰⁶³s (L 86)

Metuofs Gaspar cū vxore – (Joannes Metuofs cū matre Lucia Mattvojīza)¹⁰⁶⁴ (L 27)

Matthuofs Pangraz (L 100)

Matthuofs Josephus cum Maria uxore (L 50a)

Matthuofs Jacob (L 48)

Matthoufs Mattha'us textor¹⁰⁶⁵ (L 53a, L 72)

Matthuofs Josephus cū vxore Maria (L 57a)

Matthuofs Georgius (L 71, L 72)

Matthuofs Vincentius (L 71)

Matthuofs Casparus (L 71)

Matthuofs Hanshe (L 71a)

Matthuofs Hanshe (Marieta)¹⁰⁶⁶ cum (Lu) matre Lucia Matthuosiza (L 48)

Matthvojs Jacobus (L 72a)

Matthvojs Georgius cū vxore Vrsula (L 52)

Matuos Jacob (L 11a)

Matuuos Enzi (L 84)

Matuuos Beden (L 120)

Matwos Jure cū uxore Eua (L 4a)

Mo/atwos Paulus (L 114)

¹⁰⁶² Dodala N. P.

¹⁰⁶³ Nerazločen zapis.

¹⁰⁶⁴ Zapisano čez Metuofs Gaspar cū vxore.

¹⁰⁶⁵ Tkalec.

¹⁰⁶⁶ Zapisano čez prečrtan ime in priimek.

Mattwos Jofephus cum vxore (L 38)

Mattwos Mattha'us Textor¹⁰⁶⁷ (L 45)

Mattwos Oswaldus (L 114)

Mattwof Juri (L 40)

Mattwofs Juri (L 116a)¹⁰⁶⁸

Mattwofs Georgius (L 89a)¹⁰⁶⁹

Mattwofs Georgio (L 131)

Matwosiza Eua 70 debit (L 4a)

Matuosiza Gera (L 119a)¹⁰⁷⁰

Matwofiza Eua (L 124a)

Mattuosiza Catharina & 6 filys. (L 117)¹⁰⁷¹

Matthuofiza Lucia (L 72a)

mottuosiza Vrfha (L 123a)

Catria Roienca Matuosauao (L 121)¹⁰⁷²

Mazigh (Andrea – rod. ed) (L 132a)

Mazhik Andrea (rod. ed) (2x) (L 130a, L 131)

Mazigoi Georgius cū uxore/vxore Helena (2x) (L 51a, L 58)

Merdaus Mattheus (L 115)

Merdaus Lucas (L 118a)

¹⁰⁶⁷ Tkalec.

¹⁰⁶⁸ Dodala N. P.

¹⁰⁶⁹ Dodala N. P.

¹⁰⁷⁰ Dodala N. P.

¹⁰⁷¹ Dodala N. P.

¹⁰⁷² Dodala N. P.

Merdauska Gera (L 114a)

Mesnar Mihael fr¹⁰⁷³ (...) ¹⁰⁷⁴ mü(...) ¹⁰⁷⁵ (L 19)

Mesnar Jernei cum ux. (L 115a)¹⁰⁷⁶

Mesner Philippus cum vxore Gertrude (L 58)

Mesner Gregorÿ (rod.) (L 69)¹⁰⁷⁷

Meshnar Paule cum uxore/vxore Helena (L 19, L 49)

Meshnar Paulo (rod.) (L 131a)

Meshnar Paulus cu' uxore Anastafia (L 19)

Mefner Philipp et S. Viti¹⁰⁷⁸ (L 30)¹⁰⁷⁹

Mefnar Valenti ad S. M. (Magd...) ¹⁰⁸⁰ cum uxor (L 3a)

Mefnar Philippus cum vxore Gertrude (L 39)

Mefhnar Paule cū vxore (L 30)

Mesnar Philipus cum Gertrude uxore (L 51)

Mesnar Paulus (L 71a)

Mesnar Paulus cū ux: Helena (L 72)

Meshnarza Agnes (L 124)

Mefhnerza Marina (L 123a)

Michäel pod pezo cum uxore Maria et matre Maria (L 1)

¹⁰⁷³ Frater (brat)

¹⁰⁷⁴ Nerazločen zapis.

¹⁰⁷⁵ Najverjetneje gre za besedo Muus – Mežica.

¹⁰⁷⁶ Dodala N. P.

¹⁰⁷⁷ Dodala N. P.

¹⁰⁷⁸ Pri Šentvidu.

¹⁰⁷⁹ Dodala N. P.

¹⁰⁸⁰ nerazločno

Michäel Andreas (L 5)
Michael Pothpezo cum uxore Marina et mře Marina (L 22)
Michel Pod pezo (L 113a)¹⁰⁸¹
Michel Andre (L 23)
Michel Sebastian (L 116a)
Michel filius Cristan (L 115)
Michell Bastian cum mře & uxore (matre)¹⁰⁸² (L 1)
Michell Enzi Podpezi (L 115)
Michell Partel et Jera Micheliza (L 120)
Michell Lenard cum ux. (L 116)¹⁰⁸³
Michou Sebastianus cū vxo: Maria' (L 71a)
Michou Michou¹⁰⁸⁴ (L 72)
Michou Lucas (L 72)
Michou Andreas (L 72)
Michous Leonardus (L 72a)
Jera Micheliza (L 120)
Micheliza Maria pod P. (2x) (L 47, L 56)
Micheliza Carina (Catharina)¹⁰⁸⁵ (L 113a)
Micheliza Magdalena (L 115)
Micheliza Gera (L 113a)
Michiliza Maria pod pezo (L 118)
Michoeliza Maria pod pezo (L 22)
Marina Michelloua roienka (L 117)¹⁰⁸⁶

¹⁰⁸¹ Dodala N. P.

¹⁰⁸² Zapisano čez prečrtano mře & uxore.

¹⁰⁸³ Dodala N. P.

¹⁰⁸⁴ Osebno ime ima isto obliko kot priimek – Mihael Mihev.

¹⁰⁸⁵ -tha- je dopisano nad Carina.

Marina Micheloua roienka (L 119a)

Anse Michelou roienko (L 120a)¹⁰⁸⁷

Misitszh Thomas cum (...) ¹⁰⁸⁸ Sophia (L 7a)

Mlezniza Gera (L 16a)

Millnar Valenti (L 103)

Millnar Valenti fr 3 (L 87a)¹⁰⁸⁹

Millner Valentinus (L 16)

Millner in Wistra (v daj.) (L 128a)¹⁰⁹⁰

Milner Steffan cum ux. (L 6a)

Milner Thomas cum uxore Jera (L 13a)

Milner Thomas cū uxore (L 26)

Mlinar Thomas cum uxore Gertrud(...) ¹⁰⁹¹ (L 6a)

Mlinar Thomas cum Gertrude uxore (L 48)

Mlinar Thomas oues 4 ¹⁰⁹² (L 100)

Mlinar florian (L1 14)

Mlinar Florian cum ux. + ¹⁰⁹³ (L 9)

Mlinar Valenti (2x) (L 18, L 119)¹⁰⁹⁴

¹⁰⁸⁶ Dodala N. P.

¹⁰⁸⁷ Dodala N. P.

¹⁰⁸⁸ Zamazano s črnilom.

¹⁰⁸⁹ Dodala N. P.

¹⁰⁹⁰ Dodala N. P.

¹⁰⁹¹ Madež s črnilom – ni gotovo, ali gre za končnico a ali e.

¹⁰⁹² (je oddal od) 4 (ovac) jagnjeta

¹⁰⁹³ + je napisan nad cum ix.

Mlinar Valenti 3 fr (L 87a)
Mlinar(za)¹⁰⁹⁵ Valenti (Agnes) (L 28)
Mlinar Antonius (2x) (L 13a, L 72)
Mlinar Antonius cum Maria uxore (L 48)
Mlinar Antoni cū vxore. (L 26)
Mlinar Jacop cum ux. (L 113a)
Mlinar Stephanus (L 124)¹⁰⁹⁶
Mlinar Gasper cum uxore (L 117)
Mlinar Osbold (L 115)
Mlinar Walthausar (L 118a)
Mlinar Stephanus (L 130)¹⁰⁹⁷
Mliner (mest.) (L 128a)¹⁰⁹⁸
Mliner Thomas cū vxore Jera (L 56)
Mliner Stephano (L 128a)
Mliner Stephanus (L 129)
Mliner Josephus oder Tonei (L 109a)¹⁰⁹⁹
Mliner Stephanus (L 129)¹¹⁰⁰
Mliner (Stephanus)¹¹⁰¹ Thomas fr 4 (L 85a)¹¹⁰²

¹⁰⁹⁴ Dodala N. P.

¹⁰⁹⁵ Končnica -za je naknadno dopisana z drugo pisavo in drugačno barvo črnila, ime *Valenti* je prečrtano in čez zapisano *Agnes*.

¹⁰⁹⁶ Dodala N. P.

¹⁰⁹⁷ Dodala N. P.

¹⁰⁹⁸ Dodala N. P.

¹⁰⁹⁹ Dodala N. P.

¹¹⁰⁰ Dodala N. P.

¹¹⁰¹ Prečrtano.

¹¹⁰² Dodala N. P.

Mu'lln[...] ¹¹⁰³ in Wistra (L 17) ¹¹⁰⁴

Mlinariza Marina (L 118a)

Mlineriza Maria (L 56)

Mlinarza Barba (L 118a)

Mlinarza Vrf̃a (L 24)

Mlinarza Marina (L 120)

Mlinarza U/Vrsula (L 6a)

Mlinarza Eua (L 120a) ¹¹⁰⁵

Michāel Mlinariou offer & ūx Vrf̃ula plaŃniza (L 116a)

Apollonia Mlinariaua offraua (L 34)

Lucia Mlinerska roienka (L 18)

Modrei Steffan cum uxore (L 2)

Modrei Matthia cū vx. (L 26)

Modrei Gregorius (L 57a)

Modrei Juri cum uxore (L 2)

Gregorius (Sctrmznig) ¹¹⁰⁶ Modrei cum vxore RoŃman (L 37)

Modrei Gregorius l. Rasmā. ¹¹⁰⁷ cum Jera vxore (L 50a)

Modrei Rudolff (L 115a)

Modrey Matthia cum uxore Cathria (L 12a)

Modrey ¹¹⁰⁸ Matthia cum Cathria uxore (L 116a)

Modreÿ Andrei (L 120)

¹¹⁰³ Nerazločen zapis.

¹¹⁰⁴ Dodala N. P.

¹¹⁰⁵ Dodala N. P.

¹¹⁰⁶ Prečrtano.

¹¹⁰⁷ Namesto *Rezmana*.

¹¹⁰⁸ Lahko da je zapisan ÿ a zaradi prečrtanega priimka ni razvidno.

Modreika Gertrudis (L 72a)

Modreika Spela (L 119a)

sa Marino Modrica Modraiko¹¹⁰⁹ (L 121a)

Spela Modreieua Hzhi (L 9)¹¹¹⁰

Molzhilnik Adam (L 120a)

Motschilnik (Lenard)¹¹¹¹ Gregar cum ux. etian Lucas agros habet (L 7)

Motſchilnik Jerni Treshiza cu' vxor (L 12a)

Motſilnik (...) ¹¹¹² (L 13a)

Motſhilnik Leonardus inu ob ufo tojſto Slachto (L 116a)

Motſhilnik Gregorius (L 0)¹¹¹³

Mozhilnik Jerne (L 124)

Matschillnig Lienardus (L 92a)

Mat[...] ¹¹¹⁴ ſallnigg [...] ¹¹¹⁵ (L 92a)

Motshilniza Christa (L 122a)

Moshenik Casper (L 119a)

Mushenik Pangraz (L 117a)

Moshzeniza Nesa (L 119a)

Musheniza Nesha (L 118a)

Musceniza Marina (L 116)

¹¹⁰⁹ Zapisano naknadno.

¹¹¹⁰ Dodala N. P.

¹¹¹¹ Prečrtano.

¹¹¹² nerazločno

¹¹¹³ Dodala N. P.

¹¹¹⁴ Nerazločno.

¹¹¹⁵ Dodala N. P.

Mrazhnik Blase (L 117a)

Mrak Valenti cu' ux. (mortus 1662) NB.¹¹¹⁶ (L 11a)

Mrak Daniel (L 120)

Mrak Valentinus cu' uxore (L 124)

Mrakouiza Helena (L 116)

Mrakouiza Catria (L 118a)

M(m)raula Juri (vel Koller)¹¹¹⁷ cum uxore Helena (L 19a)

Mraul[...]¹¹¹⁸ Josephus cum uxore (L 34)

Mraulak Josephus cu uxore (L 8a)

Mraulak Beden fr(ischling) 1¹¹¹⁹ (L 86)

Mraulak Beden cum ux. Dorothea Mrauliza (L 8a)

Mraulak Buda' (L 114)

Mraule Lazan' (L 118a)

Mrauliza Robbia cu filio et uxore (L 8a)

Mrauliza Rottia (L 116a)¹¹²⁰

Mraulinca Marus¹¹²¹ (L 8)

Mraulakina Maria (L 56a)

Mraulakhina Mfa (L 45)

¹¹¹⁶ Nota bene (pozor).

¹¹¹⁷ Napisano nad *Juri* mraula kaže na to, da je pravi priimek *Koller*, mraula pa vzdevek.

¹¹¹⁸ Zamazano s črnilom.

¹¹¹⁹ (je oddal od) 1 živali mladiča

¹¹²⁰ Dodala N. P.

¹¹²¹ Ljubkovalno *Maruša*.

Muhouz Thomas (L 61)¹¹²²

Blaſius Mu'z cum uxori Marina Hellena (L 9)¹¹²³

Muzh Blaſius (L 123)

Muzina Lucia (L 114)

N

Nachtigal Gr:¹¹²⁴ (L 130)

Nachtigal Greg: (L 129a)¹¹²⁵

Nachtigal Greg (L 130)

Gregorio Nachtigal (L 130)

Nagornik Vrban (L 123a)

Nagornik Vrban cum vxore Eua (L 3a)

Nagornik Juri cum ux. (L 113)

Nagornik Simon (L 120a)

Nagornik Simon cum ux. (L 113a)

Nagornik Steffan (L 116)

Nagornik Clemen cu'm ux. (L 117a)

Nagornik Joannes (L 124)

Vrban Nagornik cum uxore Vrsha Nagorniza (L 1)

Nagornig Georgius fartor/sartor (3x) (L 41, L 51a, L 58)

Nagornig Oſwaldus cū uxore (L 45a)

Nagornig Oswaldus cū vxore Eua (L 59a)

¹¹²² Dodala N. P.

¹¹²³ Dodala N. P.

¹¹²⁴ Najverjetneje gre za ime Gregor.

¹¹²⁵ Dodala N. P.

Nagornig Jernei cū uxore Catharina (L 58a)

Nagornigg Leonardus cū Vxore (L 40)

Nagornigg Oswaldu cum vxore (L 34)

Nagornigg Oswaldus cum Eua vxore (L 54)

Jerne Pra'uerschen (Nagornigg)¹¹²⁶ (L 52)

Nagornigk Leonardus (L 52)

Nagorniza Vrsha (L 1)

Nagorniza Hellena (L 117)

Nagorniza Vrfula (L 22)

Nagorniza Marina (L 115a)¹¹²⁷

Eua Nagernikoua Raÿenka (L 114)

Eua Nag(e/o)¹¹²⁸rnikaua roienka (L 16)

Eua Nagornicoua roienca (L 8a)¹¹²⁹

Eua Nagornikaua roienka (L 122)¹¹³⁰

Naibersh Anton cum fra' Oswald (L 2)

Naibersh Antonius (L 124)

Naibersh Pauli (L 22)

Naiberfjh Lucas cū vx: (L 32)

Naiberfjh [...] ¹¹³¹ (L 22)

Naiberhfj Ofwaldus frater (L 33)

sa Naibersha Thomas (L 121)

¹¹²⁶ Zapisano nad Pra'uerschen.

¹¹²⁷ Dodala N. P.

¹¹²⁸ Ni razvidno, ali gre za e ali o.

¹¹²⁹ Dodala N. P.

¹¹³⁰ Dodala N. P.

¹¹³¹ Nerazločen zapis.

Naibers Lucas cum Marina vxore fra. (L 20a)
Naybersh Marco Schnider cum ux. (L 118)
Neibersh (Thomas)¹¹³² Pauli cum uxore (L 2a)
Neibersh Conrad cum ux. (L 112a)
Neibersh Matthia (L 113a)
Neibersch Lucas (2x) (L 49a, L 72)
Neibersch Oswaldus Fr'. (2x) (L 50, L 57)
Neibersch Paulus cū vx: Mra' (L 71a)
Neibersch Antonius (L 71a)
Neüberjh Lucas cū ux. (L 45)
Naiberfiza Eva (L 121a)¹¹³³
Naiberfizha Mojca (L 119)
Naibershiza Magdalena (L 114a)
Naibershinia Margetka (L 117)
Neiberschiza Maria (L 71a)
Neibersiza Aliana cum filio. (L 10)
Neiberfiza Aliana (L 114)
Osbold Neibersou Hoffrou (L114)¹¹³⁴
Naibershou Adam (L 116a)¹¹³⁵
Affra Naibersoua Hoffraua (L 12)

Naiemnik Anton cum uxore (L 4a)

Naiemnik Andreas (L 17)

Naiemnik Primus (L 130)¹¹³⁶

¹¹³² Prečrtano.

¹¹³³ Dodala N. P.

¹¹³⁴ Dodala N. P.

¹¹³⁵ Dodala N. P.

Naiemnik Primus cum uxo. (L 18a)
Naiemnik Primus 2 (L 100)
Naiemnik(za)¹¹³⁷ Primus cū Ux. (L 29)
Naiemnik (Mihael)¹¹³⁸ (L 84)
Naiemnik Primus fr(ischling)¹¹³⁹ (L 86)
Naiemnik Primos (cum ux.) (3x) (L 113, L 115, L 117)
Naiemnik Primosh (L 129)¹¹⁴⁰
Naiemnik Fabian cum uxore (L 112)
Naiemnik Thomas (L 112a)
Naiemnik Andrei (L 116a)
Naiemnik Achaz (L 118)
Naiemnik Lenard (L 119a)
Najemnik (L 94a)¹¹⁴¹
Najemnik Vlrich cum ux. (L 120)
Najemnik Primo (2x) (L 131, L 131a) (rod., daj.)
Nayemnigg Gregorius (L 59a)
Naiemnik Primus (L 130)
Naiemnikh Antoni (L 123)
Naiemnig (L 134)¹¹⁴²
Naiemnig Primus (L 108)
Naiemnigg Primus 6 R (L 109)¹¹⁴³

¹¹³⁶ Dodala N. P.

¹¹³⁷ Dopisano naknadno.

¹¹³⁸ Dopisano naknadno, slabo vidno.

¹¹³⁹ (je oddal od) 2 živali mladiča

¹¹⁴⁰ Dodala N. P.

¹¹⁴¹ Brez dodanega osebnega imena.

¹¹⁴² Dodala N. P.

Naiemnik Gregorius cum uxore Ursula/Vrsula (2x) (L 53a, L 44)

Naiemniza Jera ad S. Vitum¹¹⁴⁴ (L 18)

Naiemniza Jera (L 28)

Naiemniza Marietha (L 49)

Naiemniza Helena (L 119)

Naiemeniza Magdalena (L 119a)

Naÿemniza Margaretha (L 72a)

Naÿemniza Gera (L 120)

Naÿemniza Helena (L 121a)

Nauerjhig(za)¹¹⁴⁵ (Michäel)¹¹⁴⁶ cum vxore Vrfula¹¹⁴⁷ (L 39)

Nauerjhig Josephus (L 42)

Nauoschnigg Michäel (L 71)

Nauorschnigg Josephus (L 71)

Nauerschnek Clemen cum uxore (L 2a)

Nauerschnik Simon cum ux. (L 115)

Nauerschnik Lienart (L 118)

Nauerjhnik Michael 1 (L 101)

Nauershnik fr 1 (L 86a)

Nauershnik Lipush (L 118a)

Nauershnik Lenard (L 119a)

Nauershnik Clemens (2x) (L 119¹¹⁴⁸, L 124)

¹¹⁴³ Dodala N. P.

¹¹⁴⁴ Od Svetega Vida.

¹¹⁴⁵ Dopisano naknadno.

¹¹⁴⁶ Prečrtano.

¹¹⁴⁷ Dopisano naknadno.

¹¹⁴⁸ Dodala N. P.

Nauorschniza Vrsula (L 51)

Nauorschniza Ursula (L 58)

Nauershniza ursha (L 113)

Nauershniza Nefja (L 114a)

Nauershniza Marina (L 115a)

Nauershniza Aliana (L 117a)

Sanauerfchnik Matthias (L 87a)¹¹⁴⁹

Sanauershniza Eva (L 114)¹¹⁵⁰

Nemskula Helena (L 114a)

Nott primus (2x) (L 14, L 121)

Nouak Daniel (L 67)¹¹⁵¹

Nouak Joseph (L 118a)

O

obenar Thomash (L 122)

Oblak Bastian (L 18a)¹¹⁵²

Obzier Georgius cu' vxore (L 124)

Obletan Juri cum ux. (L 112a)

¹¹⁴⁹ Dodala N. P.

¹¹⁵⁰ Dodala N. P.

¹¹⁵¹ Dodala N. P.

¹¹⁵² Dodala N. P.

Haderlap Gregorius cū Magdalena vxore (L 49a)

Haderlap Bartholoma'i (rod.) (L 70)¹¹⁵³

Haderlapp Gregor (L 72)¹¹⁵⁴

Oderlap Gregor cum vxore (L 33)

Aderlapka Magdalena (L 56a)

Ofsoinik Daniel (L 12)

Ofsoinik Janſe cū mre (L 16)

Ofsoinik Lucas (L 19)

Ofsoinik Hañſhe (cu' uxore)¹¹⁵⁵ cum vxore (L 25)

Ofsoinik Daniel (L 26)

Ofsoinik(za)¹¹⁵⁶ (Beden)¹¹⁵⁷ (Agnes)¹¹⁵⁸ cū Vxore. (L 27)

Ofsoinik Joannes (Simon)¹¹⁵⁹ oues (L 103)

Ofsoinik Martin (L 122)

Ofsoinik petrus (L 124)

Ofsoinik Jo[...] ¹¹⁶⁰ n (v daj.) (L 131)

Ofsoinik Joanne (v tož.) (L 131a)

Ofsoinik(za)¹¹⁶¹ (Beden)¹¹⁶² Agnes cū Vxore (L 27)

¹¹⁵³ Dodala N. P.

¹¹⁵⁴ Dodala N. P.

¹¹⁵⁵ Prečrtano.

¹¹⁵⁶ Dopisano.

¹¹⁵⁷ Prečrtano.

¹¹⁵⁸ Prečrtano.

¹¹⁵⁹ Napisano nad Joannes.

¹¹⁶⁰ Nerazločen zapis.

¹¹⁶¹ Dopisano naknadno.

Ojsoinik Joanne (rod.) (L 131a)¹¹⁶³

Ojsoinik Joanni (daj.) (L 130a, L 131)¹¹⁶⁴

Ojsoinik (...) ¹¹⁶⁵ (L 116a)¹¹⁶⁶

Jacob Mattuos (...) apud Joan: Ojsoinik (L 11a)¹¹⁶⁷

Ojsoinik Nicolaus (L 29)

Ossojnik Anse (L 120a)¹¹⁶⁸

Ossojnik Blasei (L 120a)¹¹⁶⁹

Ossojnik Petar cum uxore (L 3a)

Ossojnik Ruprecht (L 117a)

Ossojnik Michael (L 118a)

Ossojnik Niclou (L 120)

Ossojnik Niclaus (L 113)

Osojnik Valenti (L 115a)

Ossojnik Juri fr' (L 115a)

Ossojnik (Martin)¹¹⁷⁰ Joannes fr 2 (L 77a)¹¹⁷¹

Ossojnik Gregor cum ux. (L 113a)

Alenka offraua Ojsojnik (L 116a)¹¹⁷²

¹¹⁶² Prečrtano.

¹¹⁶³ Dodala N. P.

¹¹⁶⁴ Dodala N. P.

¹¹⁶⁵ Nerazločen zapis.

¹¹⁶⁶ Dodala N. P.

¹¹⁶⁷ Dodala N. P.

¹¹⁶⁸ Dodala N. P.

¹¹⁶⁹ Dodala N. P.

¹¹⁷⁰ Prečrtano.

¹¹⁷¹ Dodala N. P.

¹¹⁷² Dodala N. P.

Ossoinigg Mattha'us (Simon)¹¹⁷³ cū vxore Vrsula (L 54a)
Ossoinigg Simon cū vxore Ursula (L 60)
Ossoinigg Hanshe (L 72)
Ossoinigg Mattha'us (L 72a)
Ossoinig Lucas (L 109)¹¹⁷⁴
Ossoinig Luca' (v tož.) (L 77a)
Ossoinig Mattha'i ac fratris sui Caspari viui¹¹⁷⁵ (v tož.) (L 67)¹¹⁷⁶
Ossoinig Mattha'us (L 110a)
Ossoinik Petar (L 2)
Ossoinik Clemen cum ux. (L 114a)
Ossoinik Osbalt (L 117)
Ossoinigg Hansche cum Maria vxore (L 47)
Ossoinigg Daniel (L 48)
Ojsounik Joannes (L 129)¹¹⁷⁷
Osjounik Valenti uel Refar (L 18)
Ojsoinig Daniel (L 56)
Ojfoinik Petrus (L 121)
Ojfo[...]¹¹⁷⁸k Hanfe (L 9a)
Ojsoynik(h)¹¹⁷⁹ Hanfhe cum vxore Eua Matre Eua et fratre Nicolao (L 9a)
Ojsoynik(h)¹¹⁸⁰ Beden cum Vxore (L 16a)

¹¹⁷³ Napisano nad Mattha'us.

¹¹⁷⁴ Dodala N. P.

¹¹⁷⁵ In njegovega še živečega brata. (Vačun Kolar, 2009, 264)

¹¹⁷⁶ Dodala N. P.

¹¹⁷⁷ Dodala N. P.

¹¹⁷⁸ Nerazločen zapis.

¹¹⁷⁹ Najverjetneje gre za h, ki je zapisan kot f.

¹¹⁸⁰ Najverjetneje gre za h, ki je zapisan kot f.

Ojso(ii/ü)nik¹¹⁸¹ Nicolaus (L 18a)
Ojsoinikh Joannes (L 129)¹¹⁸²
N. »Ojsoiniza Marina« (L 3a)
Ojsoiniza Marina (L 23)
Ossoiniza Maria (L 71a)
Ossoinza Eua (L 71a)
Ossoyniza Catria (2x) (L 115, L 117a)¹¹⁸³
Ossoyniza Magdalena (L 120)
Spella Ojfoinikoua sestra (L 19)
Alenca offraua Ojsoynigoua offroua (L 122a)¹¹⁸⁴
Joannes Ojfoinikau brat (L 121)¹¹⁸⁵

Osterscheg (L 109a)
Osterscheg Mattha'us cū vx: Jera (L 72a)
Osterscheg Georgius (L 109)
Ojterschegg Georgius in pago cū vxore Jera¹¹⁸⁶ (L 60a)
Osterschegk Gregorius cum vxore Vrsula (L 52)
Ostershag Gregorius cū vxore Ursula (L 58a)
Ojtorfeg Blafius uel pom(o)¹¹⁸⁷znik¹¹⁸⁸ (L 38)
Ojtorfek Gregorius cū v: Vrfula (L 41)

¹¹⁸¹ Lahko da sta zapisana dva i-ja ali pa ü.

¹¹⁸² Dodala N. P.

¹¹⁸³ Dodala N. P.

¹¹⁸⁴ Dodala N. P.

¹¹⁸⁵ Dodala N. P.

¹¹⁸⁶ Plačal; z ženo *Jero*.

¹¹⁸⁷ Najverjetneje gre za črko -o.

¹¹⁸⁸ Kot pomočnik.

Ouun Michel cum ux. (L 12a)

Ouun Jacop (L 118)

Ouun Michael (L 122a)

ounizka Alen(r)ka (L 12a)

Ouni]ka Vrfula (L 35)

Onizhka Alenka (L 123a)

P

Pangerzhizh Valenti (L 23)

Pangratschiz Gregor (L 113)

Pangratschiz Andrei (L 115)

Pangratschiz Philip (L 116)

Pangratshitsh (Gregor)¹¹⁸⁹ Valenti 1 (L 83a)

Pangratshitsh Gregor (L 120)

Pangratshitsh Petar (L 119a)

Pangratschiz Valenti cum ux. & mře (L 5)

Pangrazizh Valenti (L 96)

Pangraziz Martin (L 121a)

Pangriziz Valenti Valentinus (L 135a)

Pangrastich Thomas řř (L 115a)¹¹⁹⁰

Pangraciza Helena (L 112a)

Pangratschiza Spela (L 115)

Pangratshizhka Spela (L 118)

¹¹⁸⁹ Prečrtano.

¹¹⁹⁰ Dodala N. P.

Pangratshiza Marina (L114a)¹¹⁹¹

Pangrazina Martha cū Spella uxo: (L 121a)¹¹⁹²

Pangraziza Magdalena cum 3 animis.¹¹⁹³ (L 113a)

pangrazhizhka Lucia (L 123a)

Pangrezhika Lucia (L 123a)

Papash Vrbanus cū vxo: (L 19)

Papesh Vrbanus cū vx: (L 17)

Papesh Vrban (L 113)¹¹⁹⁴

Papesh Florian (L 19)

Papesh Gasper (L 112a)

papesh Florianus (L 124)

Papashina Chrishta (L 19)

Paulitsh Juri (L 119a)

Paulinca Helena (L 118a)

Paulinca Pharonas (L 123a)

Andreas cum vxo. peznik (L 14a)¹¹⁹⁵

Peznik Valenti cum Vxo. (L 26)

Peznik (Andre)¹¹⁹⁶ Gregorius cum (Vxore)¹¹⁹⁷ matre (L 27)

¹¹⁹¹ Dodala N. P.

¹¹⁹² Dodala N. P.

¹¹⁹³ S tremi sorodniki.

¹¹⁹⁴ Dodala N. P.

¹¹⁹⁵ Dodala N. P.

¹¹⁹⁶ Prečrtano.

¹¹⁹⁷ Prečrtano.

Peznik Blaſe cum vxore. (L 27)
Peznik Jacob cū Vxore. (L 27)
Peznik Thoma (L 116a)
peznik Clemens cū vxore (L 124)
peznik Clemente (rod.) (L 131)¹¹⁹⁸
Andreas cum Vxo. peznik (L 14a)
Blaſius fratri cum vxore et filii pieznik (L 14a)
Pieznik Clemen cum uxore et matri Catharina pezniza (L 2)
Pieznik Valenti cum uxore Maria et filio Gregorio (L 13a)
pieznik Blaſius cum vxore. (L 14a)
Pieznik Jacobus cū vxo: (L 16a)
Pieznik Martin (L 112a)
Pieznik Beden cum ux. (L 117a)
Pieznik Lienard (L 120a)
Pieznik Janse (L 112a)
Pezh(nig)¹¹⁹⁹ Matthiz: pastor apud Fein muth¹²⁰⁰ (L 60)
Peznig Jacobus (2x) (L 55a, L 60a)
Peznig Gregorius cū vxore Gertrude et Matre Marietha (L 56)
Peznig Valentinus (L 56)
Pieznig Osbold (L 114a)
Pezhnigg Matthiz pastor apud Fein muth. (L 55)
Perzhnigg Lucas (L 71a)¹²⁰¹
Peznigk Valentinus (L 48)
Pieznikh (Colman)¹²⁰² Clemen (L 114)

¹¹⁹⁸ Dodala N. P.

¹¹⁹⁹ Dopisano naknadno.

¹²⁰⁰ Pastir pri Fajmutu.

¹²⁰¹ Dodala N. P.

Pez¹²⁰³ Matthia cum uxore (L 114a)

Pezniza Catharina (L 2)

Piezniza Nesa (L 117a)¹²⁰⁴

piezniza Gertrudis (L 114)

Piezniza Apolonia (L 115)¹²⁰⁵

Piezniza Helena (L 116)¹²⁰⁶

pezniza (C...)¹²⁰⁷ (L 22)

Pezniza Cathra (L 30)

Peznza Spella (L 48)

Pezenza Spella (L 72a)

Pezenza Margarita (L 73)

Peek Gregor cum ux. (L 5)

Peek (morda Peck?) Gregor cu' vxore (L 123a)

sa Marino Pekhino (L 114)

sa Marino Pekhino in [...] ¹²⁰⁸ (L 116a)

(sa)¹²⁰⁹ Marino Pökhino (L 119)¹²¹⁰

sa Marino (Pökhino)¹²¹¹ Pekhina (L 122a)¹²¹²

¹²⁰² Prečrtano.

¹²⁰³ Morda gre za skrajšano obliko priimka *Pečnik* ali pa za nov priimek.

¹²⁰⁴ Dodala N. P.

¹²⁰⁵ Dodala N. P.

¹²⁰⁶ Dodala N. P.

¹²⁰⁷ Nerazločen zapis, najverjetneje gre za žensko osebno ime *Catharina*.

¹²⁰⁸ Nerazločen zapis.

¹²⁰⁹ Prečrtano.

¹²¹⁰ Dodala N. P.

¹²¹¹ Prečrtano.

Paklenshiza Spella (L 17)

Poklenshiza Spella (L 27)¹²¹³

Peklenshekh Pancratius (L 123)

pelinka Agnes (L 37)

Perhan Cristoph cu' vxore Lucia (L 13a)

Perhan Christoph cum vxori (L 16)

Perhan Anse (L 120)

perhan Christeph (L 119)

Parchan Christoph cum vxore (L 17a)

perhaniza Agnes (L 124)

Perhanca Eua (L 123a)

Permanshek Simon cum ux. (L 113a)

Permanshek Gregor cum ux. item Jacob Permanshek cum ux: Magdalena (L 5a)

Permanshek Michel cum ux. (L 11)

Permanshek Gregor cu' 2. ux. (L 113)

Permanshek Laure (L 114a)

Permanshek Andrei (L 115a)

Permanshek Gregor (L 116)

Permanshek Jernei cu' mfe & sorore Crista (L 119a)

permanshek Gregorius cū vxore Vrfula (L 116a)¹²¹⁴

permanshek Jacobo (L 131)¹²¹⁵

¹²¹² Dodala N. P.

¹²¹³ Dodala N. P.

¹²¹⁴ Dodala N. P.

Permanŕhek(za) (Magdalena) Jacob cū Vx. (L 24)

permanŕhek Benedictus cū Vxore (L 44)

Permanschek Andrei (L 113a)

Permanscheg Benedictus cū vxore Maria (L 59a)

Permanscheg Benedictus cum Maria vxore (L 53a)

Permanschegg Jacobus cū vxore Magdalena (L 71)

permanshiza vrsula (2x) (L 5a, L 124)

Permanŕhiza Vrŕha (L 24)

Permanŕhiza Eva (L 121)¹²¹⁶

Permansiza Gerdrut (L 113)

Pershmaniza Marina (L 120a)

(Persmanza)¹²¹⁷ pershmanza Jera (L 121a)

Perŕmanza Gera (L 12a)

Pra'uerschen (Nagornigg)¹²¹⁸ Jerne (L 52)

Pra'uerschen Gregorius (L 52)

Pra'uerschen Josephus cum vxore Gertrude (L 52)

Pra'uerschen Josephus (L 72a)

Pra'uerschen Georgius cum vxore Eua (L 54)

Pra'uerschen Georgius cū vxore Eua (L 60)

Pra'uerschen Mattha'us et Pancratius Fr: (L 60a)

Pra'uerschen Valentinus cū vxore Vrŕfula (L 71)

Pra'uerschen Josephus (L 72a)

¹²¹⁵ Dodala N. P.

¹²¹⁶ Dodala N. P.

¹²¹⁷ Prečrtano.

¹²¹⁸ Napisano nad Pra'uerschen.

Pra'uerschen Gregorius frater (L 77a)
pra'uerschen Jofephus cum matre Maria vxore Gertrude (L 40)
Pancratius Pra'uershē¹²¹⁹ filius (L 55a)¹²²⁰
Preuer]hen Valtan cū Vx. (L 27)¹²²¹
Pra'uershen Gregorius (L 58a)
pra'uershen Bartlomeus (L 40)
pra'uershen Gregorius (L 40)
Preuershen Ruprecht (L 6a)
Preuershen Casparus (2x) (L 16, L 18)
Preuershen Lenhart (L 119)¹²²²
Preuershen Lienard (L 18)
[Preuershen]¹²²³ Georgius cum vxore (L 34)
Preuershen Thomas cum ux. (L 113a)
Preuershen Laure (L 115)
Preuershen Vrban cum ux. (L 115a)
Pra'uerschē Mattha'us filius (L 55a)
Prever]hen Georgius cū uxore (L 45a)
Peruar]hen Ruprecht (L 12)
Peruar]ny (prauersnau)¹²²⁴ Valenti cūm vxore (L 14a)
Peruer]hen Valenti (L 84)
Peruer]hen Valenti Vac. 1 (L 97)
pra'uershen valentino (rod.) (L 131a)¹²²⁵

¹²¹⁹ Morda gre tudi za zapis *Pra'uerski*.

¹²²⁰ Dodala N. P.

¹²²¹ Dodala N. P.

¹²²² Dodala N. P.

¹²²³ Najverjetneje gre za ta zapis, priimek je zamazan s črnilom.

¹²²⁴ pridevnik

Preuerschen Miclaus (L 118)

Pra'uorshan Valentinus (L 128a)

Pra'uershenuza Jera (L 58a)

Pra'uershenuza Eua (L 73)

Preuershenka Vrsa (L114a)

Petautshnik Steffan cu' ux. Beden(c/k)a Marina (L 9a)

Petoutſhnikh Stephan (L 119)

Dorotha'a istius Petek ſoror (L 20)

petek Christophorus cu' vxore Agnese (L 20a)

Petek Alex (L 118)

petek Thoma (v rod.) (L 131a)

petek Mattha'us (L 12a)¹²²⁶

Pettek Pauli cū vx (L 9a)

Pettek Thomas cū vx: Eua. (L 72)

Pettek Juri cum ux. (L 118)¹²²⁷

Pettek fr 1 (L 86a)

Pettek Lucas cum ux. (L 115)

Pettek Lourenz (L 116)

Pettek Osbold (L 12a)

Petik Mattha'us (L 26)

Petik(ouiza)¹²²⁸ (Thomas)¹²²⁹ Eua (cum Vx.)¹²³⁰ (L 27)

¹²²⁵ Dodala N. P.

¹²²⁶ Dodala N. P.

¹²²⁷ Dodala N. P.

¹²²⁸ Dopisano naknadno.

¹²²⁹ Prečrtano.

R(a/u)¹²³¹ thia iſtius Petik soror (L 31)
(Chriſtoph)¹²³² Agnes Petik((a/o)uiza)¹²³³ cū Vxore (L 31)
petik Chriſtoph (L 135a)
Petikouiza Eua (L 27)
Agnes Petik((a/o)uiza)¹²³⁴ (L 31)¹²³⁵
Barbara soror Pettek (L 119)
Pettekh Oswalt cu' vxore. (L 123a)
Petkouiza Eua (L 48)
Petkouiza Radil (L 113a)
Petkouiza Marietta (L 115)
Petkouiza Margetta (L 117)
Barbara soror Pettek(oua)¹²³⁶ ſeſtra (L 122a)¹²³⁷
Kathia petkoua ſeſtra (L 135a)
Valenti off[...] ¹²³⁸ pettkou ſhett cū vx: (L 12)
Valenti Pettkou Sett cū vx[...] ¹²³⁹ (L 12)

peterzh Antonius (L 19a)

Peterzh Anton (L 49)

¹²³⁰ Prečrtano.

¹²³¹ Nerazločen zapis.

¹²³² Prečrtano.

¹²³³ Dopisano naknadno.

¹²³⁴ Dopisano naknadno.

¹²³⁵ Dodala N. P.

¹²³⁶ Dopisano naknadno.

¹²³⁷ Dodala N. P.

¹²³⁸ Nerazločen zapis.

¹²³⁹ Nerazločen zapis.

peterzh Baltazar (L 33)

Peterzh Michael cū vxore Maria (L 51a)

Peterzh Jacobus cū vxore Spella (L 72a)

Peterzh Michäel cū vxore Maria (L 54a)

Peterzh Antonius Sartor¹²⁴⁰ (L 72a)

Peterzh Michael cū vxore Maria (L 60)

Peterzh Antony (rod.) (L 134)

Peterz Anton (L 31)

Petrish Anton (L 118)¹²⁴¹

Petritsch Peter (L 117)

Petrizh Lenhard (L 114)¹²⁴²

Petrizh Jacop cum vxore fua Elisabetha (L 6)

Petrizh Jacob cū Vxore. (L 24)

Petrizh Jacobus cum Spella vxore (L 47)

Petriz Lenard cum mfe et vxore Marina Petrizka cū filius [...] ¹²⁴³ uxore (L 6)

Marina Petrizka cū filius [...] ¹²⁴⁴ (L 6)

Petrizhka Marina (L114, L 116a)¹²⁴⁵

Peterza Marina (L 121)

Piegel[...] ¹²⁴⁶ Martin (L 119)

¹²⁴⁰ Krojač.

¹²⁴¹ Dodala N. P.

¹²⁴² Dodala N. P.

¹²⁴³ Nerazločen zapis.

¹²⁴⁴ Nerazločen zapis.

¹²⁴⁵ Dodala N. P.

¹²⁴⁶ Nerazločen zapis.

Partshnik Gaspar cum uxore (L 3)

Partshnik fr 1 (L 86)

Partshnik Juri (L 115a)

Partshnik Osbold (L 116)¹²⁴⁷

Partshnik Jacop (L 118a)

parz[n]¹²⁴⁸ig Gregorius (L 39)

Pertshnik Casparus (L 114)

Pertshnik Caspar (L 116a)

Pertshnik Juri (L 117)

Pertshnik W(a/o)stian cum ux. (L 120a)

Perts(h/f)nik Mattha'us cum vxore item Lukash Perzhnik (L 18a)

(Pukell)¹²⁴⁹ Perzhnig Gregorius cum Gertrude vxore (L 51)

Perzhnig Gregorius cū vxore Gertrude (L 58)

Perzhnig Gregorius cū vxore Ursula (L 59a)

Perzhnigk Lucas (L 49)

Perzhnigk Gregorius cum vxore Vrsula (L 53a)

Perzhnik Lucas cū vxore (L 29)

Perzhnik Mattha'us cū vxore (L 29)

Perzhnik (Mattha'us)¹²⁵⁰ Georgius ou. (L 101)

Perzhnik Casparus (L 123)

perznik Georgius cū V: Vrsula (L 45)

Perzhnigg Lucas (L 71a)

Perzhnigg Thomas (L 71a)

Partshniza Juliana (L 117a)¹²⁵¹

¹²⁴⁷ Dodala N. P.

¹²⁴⁸ Nerazločen zapis, najverjetneje gre za črko -n.

¹²⁴⁹ Prečrtano.

¹²⁵⁰ Prečrtano.

Partshniza Marietta (L 118)¹²⁵²

Perzhniza Christina (L 123)

perzniza Marina (L 124a)

Pertschniza Barbara (L 115)

Radigundis parznikin (L 135a)

Gregor Pertshnikou roienco (L 120a)

Marina Perzhnikoua roienca (L 120a)¹²⁵³

Piko Paulus (L 123a)¹²⁵⁴

Piko(uiza)¹²⁵⁵ Lenard cum uxore (L 2a)

piko Leonard cum vxore (L 7a)

Piko Paul Helena prop[...] ¹²⁵⁶ena (L 17a)

Piko Gregor (Lorenti)¹²⁵⁷ piko (L 24)

Piko Leonhard (L 30)

Piko Janse (L 112a)

Piko Gregar cum Vxore. (L 32)

Piko Gregorius cum (uxore)¹²⁵⁸ et fratre Michaelae (L 42)

Piko Gregorius cum vxore Elifabetha (L 21)

Piko Gregorius cū vx: Spella (L 72a)

Piko Blasius cum vxore Gertrude (L 57)

¹²⁵¹ Dodala N. P.

¹²⁵² Dodala N. P.

¹²⁵³ Dodala N. P.

¹²⁵⁴ Dodala N. P.

¹²⁵⁵ Dopisano naknadno.

¹²⁵⁶ Nerazločen zapis.

¹²⁵⁷ Najverjetneje gre za ime Lorenti.

¹²⁵⁸ Nerazločen zapis, najverjetneje je zapisano uxore.

dfiti¹²⁵⁹ Gregory Piko soror Agnes cū fre Michäele (L 59)

Piko Leonardus (2x) (L 71a, L 121a)

piko Leonardi (L 135)¹²⁶⁰

Piko Gregorius (2x) (L 72, L 72a)

Piko Steffan (L 113)

Paulus Piko (L 123a)

Piko Achaz (L 114a)

Piko Rueprecht (L 119a)

Piko Lucas (L 71)

Piko Simon cum ux. (L 113a)

Piko Simon pod pezo cum ux. (L 116)¹²⁶¹

Piko Steffan cum parentibus (L 113a)

Piko Jerne cum vxore Maria (L 49a¹²⁶², L 57)

Piko Michel cum ux. (L 112a)

Pikho Gregorius cum sorore Agnese et Fratre Michäele (L 52a)

Pikho (Robnik)¹²⁶³ Lorenz cum parent[...] (L 33)

Pikho Gregorius cū ux. (L 45)

Pikho Gregorius cū Spella vxore (L 49a)

Pikho Paulus prost¹²⁶⁴ cū vxore (L 16)¹²⁶⁵

Pikho Sebastianus fr' (L 101)

Pikho Jacop (L 120)

¹²⁵⁹ Defuncti – pokojni.

¹²⁶⁰ Dodala N. P.

¹²⁶¹ Dodala N. P.

¹²⁶² Dodala N. P.

¹²⁶³ Dopisano naknadno.

¹²⁶⁴ Svoboden

¹²⁶⁵ Dodala N. P.

Pikho Leonardo (L 122)

Pikho Blasius cum vxore (L 33)

Pikho Blasius cum vxore Jera (L 49a)

Pikho Jerne cum Maria vxore (L 49a)

(Pikho)¹²⁶⁶ Robnik Lorenz cum parent [...] (L 33)

Picke Hanse (L 117a)

Pi(c/e)kouz Philippus cum vxore (L 52a)

Pi(c/e)kouz Philippus cū vxore Eua (L 58a)

Pikouiza Helena (L 3)

Pikouiza Spella (L 7a)

Pikouiza Spela (L 115a)

Pikouiza Stasia (L 118a)

pikouiza Vrsula (L 124a)

Joseph Pikou Kauz (L 118a)

Thomas Pikhou Hoffer cū ux. (L 120a)¹²⁶⁷

Pintar Juri cum ux. (L 8)

Pin(k)¹²⁶⁸tar Juri cum Vxore (L 24)

Pintar Pangraz (L 114a)

Pintar Osbold (L 120)

Pinther Juri cū vxore. (L 124a)

Pinterza Nesa (L 114a)

Pimer Geörg (...) ¹²⁶⁹ (L 13)

¹²⁶⁶ Prečrtano.

¹²⁶⁷ Dodala N. P.

¹²⁶⁸ Prvpotno napisan k, nato prečrtan in čez zapisan t.

¹²⁶⁹ Nerazločen zapis.

pishtier Stephan (L 124)

Pistier Gregor (L 123a)¹²⁷⁰

Pisteer Conrad cum duabus ux.¹²⁷¹ (L 112a)

Pisterr Jacop cum ux. (L 117a)

Pistherr(za)¹²⁷² Gregor cum uxore (Eua)¹²⁷³ (L 3a)

Pistherr Pauli (L 3a)

Pistherr Pauli cu' ux. (L 9)¹²⁷⁴

Pistherr Steffan (L 114)

pishteriza Agnes (L 3a)

pisteriza Hellenca cū 5 animis (L 121a)¹²⁷⁵

(scolastia)¹²⁷⁶ pisteriza/pisterizo (L 121)¹²⁷⁷

Planinshek Jure (L 112a)

planinshek Juri cú Marina Pl(e/a)ninsheza (L 8a)

Juri Shelodez cum ux. Planinshekhi (L 8a)

Planinʃhik Juri cu' vxore. (L 25)

planshe Clemens (L 25)

¹²⁷⁰ Dodala N. P.

¹²⁷¹ Z drugo ženo.

¹²⁷² Dopisano naknadno.

¹²⁷³ Dopisano naknadno.

¹²⁷⁴ Dodala N. P.

¹²⁷⁵ Dodala N. P.

¹²⁷⁶ šolarka

¹²⁷⁷ Dodala N. P.

Plashnik Philip cum ux. (L 117)

Alenka plashnikoua sestra (L 122)

plushnik¹²⁷⁸ (rod.) (L 131a)

Plasnik Miclaus cum ux. plasniza Marina (L 6a)

Plasnik Anton (L 117a)¹²⁷⁹

Plafnik Christoph[...]¹²⁸⁰ cum uxore (L 14a)

Plafnik (Vrban)¹²⁸¹ poncratius 4 (L 101)

plasnik Jerne (L 20)

Plafnik Christoph cum vxore (L 27)

Plafnik Vrban cum Vxore. (L 31)

Plafnik Jerne cum vxore (L 31)

plasnik Clemens (L 32)

Plasnik vrbanus fr. 4 (L 86a)

plasnik Vrbanus cum (fra' Georgio et Clemente)¹²⁸² vxore Vrsula (L 19a)

Plasnik Jernei (L 114a)

Plasnik Michel (L 117a)

plafnik primus (L 123a)

parenatia¹²⁸³ Plafnig cū vxore Maria (L 43)

Plasnig Benedictus cū vxore Eua (L 57a)

plafnig (Vrbanus)¹²⁸⁴ pancratius (L 108)

¹²⁷⁸ Brez dodanega osebnega imena.

¹²⁷⁹ Dodala N. P.

¹²⁸⁰ Nerazločen zapis.

¹²⁸¹ Prečrtano.

¹²⁸² Prečrtano.

¹²⁸³ Sorodstvo.

plafnig Clemen (L 135)

Plasnigg Vrbanus (2x) (L 49, L 72)

Plasnigg Georgius legauit 1699 2. oues ad vita' dies.¹²⁸⁵ (L 104)

Plasnigg Pancratius (L 109)

Plasnigg Nicolao (L 129)¹²⁸⁶

Plasnigg Nicolaus (L 128a)¹²⁸⁷

Plasnigg Nicola[o]¹²⁸⁸ (L 128a)

Plasnigg Benedictus cum vxore Eua (L 50a)

Plasnigg Pancratius cum vxore Maria (L 53)

Plasnigg[h]¹²⁸⁹ Benedictus cum vxore Eua (L 37)

Plasnikh Primus (L 17)

Plasnikh Vrban (L 17)

Plasnikh Nicolao (L 128a)¹²⁹⁰

plafniza Marina (L 6a, L 135)

Plasniza Eua (L 73)

Plafniza Marina (L 24)

Plasniza Maria (L 72a)

Plasniza Eua (L 123a)

Plasniza Marietta (L 117)

Plasniza Spela (L 120)¹²⁹¹

¹²⁸⁴ Prečrtano.

¹²⁸⁵ Od dveh ovac doživljenjsko?

¹²⁸⁶ Dodala N. P.

¹²⁸⁷ Dodala N. P.

¹²⁸⁸ Najverjetneje gre za črko o.

¹²⁸⁹ Nerazločen zapis.

¹²⁹⁰ Dodala N. P.

¹²⁹¹ Dodala N. P.

Plasniza Nesha (L 124a)¹²⁹²

Michäel Mlinariou[...] ¹²⁹³ offer [...] ¹²⁹⁴ Vrfula plašniza (L 116a)

Plasniggin Eua' (rod.) (L 69)

Jacob "Potkounik uel" Carijel (L 123a)

Pot(ch)¹²⁹⁵ounig Jacop (L 11)

Pothoynik[g]¹²⁹⁶ Jacop cū vxore uel corijel (L 11)

Pothounik Jure (L 120a)

Podkrishnik Miclaujs (L 112a)

Podkrišnik Florin (L 113)

Podkrishnik Benedict (L 114a)

Podkrishnik Lucas (L 117)

Podkrishnik Blase (L 120)

Podkrishnik Vrban cum vxore Krishta (L 9)

Podkrishnik Mattha'us cum ux. (L 11)

Podkrishnik Daniel cum uxore (L 11a)

Podkrischnik Valenti (L 115)

Podkerschnig Adamus cū vxore Gertrude (L 57)

Podkerschnigk Adamus cum Gertrude vxore (L 50)

Po[...] ¹²⁹⁷kersnik Mattha'us (L 116a)

Podkhrischnigg Adamus cū vxore (L 33)

¹²⁹² Dodala N. P.

¹²⁹³ Nerazločen zapis.

¹²⁹⁴ Nerazločen zapis.

¹²⁹⁵ Dopisano naknadno.

¹²⁹⁶ Nerazločen zapis.

¹²⁹⁷ Ni razvidno, ali gre za t ali d.

Podkrishnig Mattha'us (L 116a)

Podkrishnigg Mattha'us (L 114)

Potkrejhnik Vrban (L 25)

potkrishnik Vrbanus (L 124)

Podkrishniza Gera (L 115a)

Podkrishniza Marina (L 116)

Podofstarjhkek Gregorius (L 44)

Podostershegk Mattha'us cum Gertrude vxore (L 52a)

podofsterjhkek Mattha'us cū vxore (L 42)

Podolsounik Primos (L 119a)

Podoushonig (Preuershen)¹²⁹⁸ Casparus cū vxo: (L 18)

Podoujhounik Gafpar cū Vx. (L 28)

podoujhounig Casparus (L 135)

Podouschniza Spella (L 116a)

Podoschouniza Spella (L 59a)

poduershnik Adam (L 4)

poduershnik Adamus cum vxore Agnese (L 19a)

poduerjhnik Andreas cum Vxore Maria (L 43)

Poduerjhnik Adam 1 (L 103)

Poduershnik Jacop (L 112a)

Poduershnik Vrban cum 2. Ux (L 117)

Poduershnik Gregor (L 118a)

Poduershnik Pauli cum ux. (L 120a)

¹²⁹⁸ Prečrtano.

poduersshnik Adam (L 123a)
poduerfnik[h]¹²⁹⁹ Clemens 2 uxoribus¹³⁰⁰ (L 121a)
Poduersshnik Peter (L 115)
poduerfnig (L 135)¹³⁰¹
Poduerschnig Andreas cū vxore Maria (L 59)
Poduerfhnec Adam cū Vx. et Matre Eua (L 30)
poduerfhnig Leonardus frater (L 108)
Poduerschnigg Adamus cum vxore Agnese (L 71)
Poduerschnigk Andreas cum vxore Maria (L 53)
Poduersshnikh Adamus fr (2x) (L 87a)
Potue(r/t)¹³⁰²schnik Daniel (L 118)
poduerfchniza Lucia (L 15)
Poduerschniza Gera (L 117)
Poduersshniza Eua (L 120a)
Poduersshniza Chrishta (L 12a)
Poduersshniza Ellena (L 114a)¹³⁰³
Poduersshniza Magdalena (L 115a)¹³⁰⁴
Poduerfhniza Catria (L 113)
Poduerfhniza Lucia (L 114)¹³⁰⁵
poduerfhniza Chrishta L 124

¹²⁹⁹ Najverjetneje gre za h, zapisan podobno kot f.

¹³⁰⁰ Z drugo ženo.

¹³⁰¹ Dodala N. P.

¹³⁰² Nerazločen zapis.

¹³⁰³ Dodala N. P.

¹³⁰⁴ Dodala N. P.

¹³⁰⁵ Dodala N. P.

Simon (Sganek Couaz)¹³⁰⁶ Podgoreuzikh cum vxore (L 4a)

Pogoreuzhnigg Simon (L 124a)

Pogoreuzhnik Simon cū Vx (L 23)

Pogoriuci Marina cum filio (L 3)

Pogoreuzhenza Marina cu' filio Paulu set vxore ſua vrsula Borouzhnik (L 3)

Poto[c]¹³⁰⁷tshnik Vrich (L 10a)

Pototschnig Lucas (L 60)

Pototschnig Lucas cū vx: Jera Schgainer (L 61)

Pototschnigg Lucas (L 55)

Pototschnik Clemen & Juri filius (L 114a)

Pototshnik France (L 115a)

Pototshnik Osbold (L 116)

Potozhnik Gregor (L 120a)

Pototschniza Catria (L 114a)

Potozhniza Marina (L 120a)

Potozhniza Barbara (L 120a)

Pousod Michel cum ux. (L 112a)

Prednekg Pangraz (L 11a)

Pritnig Anton cum Vxore (ſtormzhig)¹³⁰⁸ (L 38)

Pritnig Vitus (L 40)

Pritnig Joannus (L 40)

Pritnig Thomas (L 124a)

¹³⁰⁶ Prečtano.

¹³⁰⁷ Nerazločen zapis.

¹³⁰⁸ Ne vemo točno, ali priimek spada k priimku žene ali je zapisan samostojno.

Pritnig Georgius (L 41)

Pritniza Magdale[...] ¹³⁰⁹ (L 135a)

Pritniza Vrfula (L 39)

Predalnik Bastian (L 118)

Pra'uolnig Michael cū vxore Maria (L 51a)

Pra'uolnig Michäel cū vxore Maria (2x) (L 58)

Pra'uolnigg Pancratius (L 71a)

Pra'uolnigk Michäel (L 53a)

Pra'uolnik Michael cū Vxore Barb[r] ¹³¹⁰a (L 44)

p'ualnik Pangraz cu' vxore Chrishta (L 2a)

Proualnik Juria cum vxore Maria (L 114a)

Preuaunik(za) ¹³¹¹ Pancraz cū Vx. (L 23)

Pra'uolniza Christa (L 47)

Pra'uolniza Barbara (L 71)

Pra'uolniza Christina (L 72)

Preualniza Apollonia (L 118a)

Pristaunik ¹³¹² (L 9a) ¹³¹³

Pristaunikh Pauli (L 123)

Pristounik Wastian (L 120a)

Pristoushnik Bastian (L 120a)

¹³⁰⁹ Najverjetneje manjka končnica -na.

¹³¹⁰ Nerazločen zapis.

¹³¹¹ Dopisano naknadno.

¹³¹² Brez osebnega imena.

¹³¹³ Dodala N. P.

Pristouniza Spela¹³¹⁴ (L 11a)

Pristouniza Marina (L 121)¹³¹⁵

Prodniza Marina (L 115a)

Putschel Georgius (L 34)

Puzhel Enzi cum vxore (L 16a)

Puzhell Georgius (L 54)

Puzhell Thomas (L 59a)

Puzheel Georgius (L 45a)

puzell Thomas (L 45)

Puzell Thomas (L 53a)

Pu'tjhell Enzi cū Maria uxore (L 123a)

pudgar Juri cu' vxore Maria (L 20)

Pudgar Juri cum vxore (L 31)

Pudgar Juri (L 49)

Pudger Georgius (L 132a)

Pudgarza Vrjha (L 27)

pudgarza Agnes (L 32)

Pukel Enzi et vxo: (L 5a)

Pukel Enzi cum Vxore (L 24)

Pukel Enzi Vacca 1 (L 96)

Pukel Anse (...) (L 83a)

¹³¹⁴ Lahko bi šlo tudi za zapis *Speta*.

¹³¹⁵ Dodala N. P.

Pukel Matthia (L 112)
pukell Enzi (L 32)
pukell Georgius Incola cū Vxore (L 39)
pukell Ilgo cum Vxore (L 43)
pukell Casparus (L 118a)
Pukell Gregorius incola cum Gertrude vxore¹³¹⁶ (L 51)
(Pukell)¹³¹⁷ Perzhnig Gregorius cum Gertrude vxore (L 51)
Pukell Vincentius cū vxore Eua et filio Casparo (L 71a)
Pukell Anse (L 120a)
Pukell fr. 2 (L 86a)¹³¹⁸
Pukhell Ilgo cum vxore (Maria)¹³¹⁹ cum Jera vxore (L 53)
Pukhell Ilgo cū vxore Maria (L 59)
Pukhil Valenti (L 113)
Pukil Clemen cum ux. (L 113)
Pukll Enzi cum ux. (L 5a)
Pukul [...] ¹³²⁰ Gregorius in cola (L 71a)
Pukelnouiza Marina (L 116a)
Puklinka Gertrudis (L 72)
puklinka Agnes (L 42)
puklinka Eua (L 116a)
Pukelka Maria (L 122)
Pukhlinka Agnes (L 52a)
Pukllnika Marina (L 5)

¹³¹⁶ Prebiva z ženo.

¹³¹⁷ Prečrtano.

¹³¹⁸ Dodala N. P.

¹³¹⁹ Dopisano.

¹³²⁰ Nerazločen zapis.

Puklingka Agnes (L 72a)

[...] purgar (L 25)¹³²¹

Purgar(iza) Clemen cum uxore (L 4)

Purgar Stephan cum vxore (L 16a)

Purgar Georgius (L 72)

Purgar fr 1 (L 86a)

Purgar Juri (4x) (L 89, L 104, L 117a, L 120a)

Purgar Clemen (L 114)

Purgar Gregor (2x) (L 116¹³²², L 118)

Purgar Rueprecht (L 120)

Purgar Janse cum ux. (L 113)¹³²³

Purgar Concian filius (L 113a)

Purgar Steffan (L 118a)¹³²⁴

Purger Petrus (L 34)

Purgariza Helena (L 117)

Purgariza Kuna (L 117)

Purgariza Barbara (L 118)

Purgariza Spela (2x) (L 118a¹³²⁵, L 119a)

Purgariza Marina (L 120a)

Purgariza Margaretha (L 119a)

Purgariza Catria (L 122)

purgariza Katria (L 4)

¹³²¹ Dodala N. P.

¹³²² Dodala N. P.

¹³²³ Dodala N. P.

¹³²⁴ Dodala N. P.

¹³²⁵ Dodala N. P.

purgarza vrsula (L 15a)

Purgarza Nefsa (L 113)

Purgarza Helena (L 115)

Beden purgeriou offer (L 16)

(sa)¹³²⁶ Benedict Purgarieui offer(ia) (L 119)¹³²⁷

puſtnig Bartholomaus (L 40)

Pustnigk Jerne (L 52)

Pustnigg Jernei (L 58a)

Pustottnigk Pancratius (L 52a)

Pustottnigk Joannes (L 53a)

Pustottnigk Jacobus (L 53a)

puſtotnik Joannes (L 45)¹³²⁸

puſtotnik Jacobus (L 45)¹³²⁹

puſtotnig Blaſius (L 39)

puſtotnig pancratius (L 41)

Pustotnig Pancratius frater (L 77a)

Pustottnig Pancratius (L 58a)

Pustottnig Jacobus (L 59a)

Pustottnigg Jo'es (L 59a)

puſtotniza Maria (L 45)¹³³⁰

Pustottniza Maria (L 59a)

¹³²⁶ Prečrtano.

¹³²⁷ Dodala N. P.

¹³²⁸ Dodala N. P.

¹³²⁹ Dodala N. P.

¹³³⁰ Dodala N. P.

Pustottnza Maria (L 53a)

R

Rambjhiza G/Jera cum filia barbara (L 11)

(Rambjhiza Jera cū filia) Barbara¹³³¹ (L 26)

Rambjhiza Jera (L 119)

Rapir Thomas (L 119a)¹³³²

Rastozhnik Fidei (L 19)

Ratich Sebastianus (L 19)

Ra(ſman)¹³³³tich Joseph cum Vxore (L 32)

Rattich Georgius (2x) (L 77a, L 109a¹³³⁴)

Rattich Thomas (L 112a)

Rattich 1700 (L 103)

Ratteh Josefhus (L 45)

Rattih Sebastianus (L 124)

Rättich Josephus cū Vrfula vxore (2x) (L 49a, L 56a¹³³⁵)

Resman Antonio (daj.) (L 128a)¹³³⁶

Resman(za)¹³³⁷ Ruprecht cum uxore (Margarita)¹³³⁸ (L 2)

¹³³¹ Ime Barbara zapisano čez prečrtano *Rambjhiza Jera cū filia*.

¹³³² Dodala N. P.

¹³³³ Prečrtano.

¹³³⁴ Dodala N. P.

¹³³⁵ Dodala N. P.

¹³³⁶ Dodala N. P.

Resman Bartholomaus cum uxore (L 16)
Resman Josephus (L 20a)
Resman Antonius cū vxore Gertrude (L 71)
Resman Ruprecht fr.¹³³⁹ (L 112a)
Resman Thomas cum ux. (L 113a)
Resman Juri (L 115a)
Resman Pauli (L 123)
Resman Andrei cum ux. (L 115)¹³⁴⁰
Rejman Antonio (v rod.) (L 131)
Rejsman(za) Thoni cum Ux. (...) (Gertrud(...)) (L 27)
Rasman Jerne cum vxore (L 17a)
Rasman Simon cum vxore Spella (L 52a)
Rasman Rupertus cū uxō: Margareta (L 116a)
Rasman Matthia (L 115)
Rasman Ahaz (L 120a)
Ra(šman)¹³⁴¹tich Joseph cum Vxore (L 32)
Rasmon Simon (L 59)
Rasmon Simon cū ux. Nesa (L 119a)
Rofman Antonio (v rod.) (L 131 a)
Gregorius (Sctrmznig)¹³⁴² Modrei cum vxore Rofman (L 37)
Rösman Thoni cum uxor' (L 16a)
Rösman Antonio (L 128a)¹³⁴³

¹³³⁷ Dopisano naknadno.

¹³³⁸ Zapisano naknadno čez prečrtano imen *Ruprecht*.

¹³³⁹ Frater (brat).

¹³⁴⁰ Dodala N. P.

¹³⁴¹ Prečrtano.

¹³⁴² Prečrtano.

Rösman Antonius (L 128a)¹³⁴⁴

Rösman Pauli (L 13a)¹³⁴⁵

Resmaniza Elisabetha (L 72a)

Rejmaniza Criřtina (L 133a)

Rasmaniza Spela (L 115)

Rauttnar Andreas Cū uxore Catharina (L 4a)¹³⁴⁶

Rauttnar Andreas (Hobner pleyb:)¹³⁴⁷ (L 124)¹³⁴⁸

Redko Antonius (L 14)

Rauniak Marco (L 121)

Rauniak Marco cum ux. (L 10)

Riedl Georgius Ratus (...) Vic:¹³⁴⁹ (L 34)

Riedl Georgio (v rod.) (2x) (L 132¹³⁵⁰, L 132a)

Riescher D.¹³⁵¹ Benedictus cū D.¹³⁵² Clara Regina (L 55a)

¹³⁴³ Dodala N. P.

¹³⁴⁴ Dodala N. P.

¹³⁴⁵ Dodala N. P.

¹³⁴⁶ Dodala N. P.

¹³⁴⁷ Dopisano, ni jasno, ali spada zraven.

¹³⁴⁸ Dodala N. P.

¹³⁴⁹ Vikar.

¹³⁵⁰ Dodala N. P.

¹³⁵¹ gospod

¹³⁵² gospa

Riescher D. Benedictus cū D. Clara vxore et filia Mfa Regina (L 60a)

(Rezar)¹³⁵³ Shazhen Bartholomeus (L 39)

(Rezar)¹³⁵⁴ Schazhen Bartholomeus (L 39)¹³⁵⁵

Osſounik Valenti uel **Refar** (L 18)

Rispershnik Simon (L 113a)

Rispershnik Michel cum ux. (L 116)

Rispershnik Lucas (L 116)

Rispershnik Andrei (L 112a)

Rispershnik Miclaus (L 112a)

Rispershnik Matthia (L 113)

Rispershniza Marietta (L 113a)

Rispershnik Martin (L 112a)

Robnik (Valenti)¹³⁵⁶ Andreas cum ux (L 3)

Robnik Lucas cum uxore (L 3a)

Robnik Andre (L 23)

Robnik Michel cum ux. (L 113)

Robnik Ruprecht (L 116)

Robnik Walthasar (L 118)

Robnik Valenti (L 120a)

(Pikho)¹³⁵⁷ Robnik Lorenz cum parent (L 33)

¹³⁵³ Prečrtano.

¹³⁵⁴ Prečrtano.

¹³⁵⁵ Dodala N. P.

¹³⁵⁶ Prečrtano.

¹³⁵⁷ Prečrtano.

Robnig Lucas (L 119)

Robnigk (Gottounig)¹³⁵⁸ Laurentius + cū Patre Leonardo et vxore Eua (L 50)

Robnigk Lucas (L 135a)

Robniza Marina uel roienka kanaufaua (L 3)

Robniza Sophia (L 118a)

Robniza Vrsa (L 118a)

Robniza Nesa (L 119a)¹³⁵⁹

Robenza Marina L 123a

Rogan Joseph (L 19)

Rogan Joſephus cum vxore (L 35)

Rogan Vrbanus [...] ¹³⁶⁰xore (L 34)

Rogar Joseph(t) (L 30)

Rogel Achaz (L 16)

Rofs Joſephus cū uxore (L 46)

Rofs Joſephus cum vxore (L 54a)

Roffar Michael Roſhar (L 14)

Rufs Bartholomaus cum vxore Vrsula (L 44)

Ruefs Jernei cum vxore Vrsula (L 53)

Rofsina Vrsula (L 72)

Rosanz Adamus cum vxore Marinka Roshanka (L 9a)

Rofanz Adam cū Vxore (L 25)

¹³⁵⁸ Zapisano nad podčrtan priimek Robnigk.

¹³⁵⁹ Dodala N. P.

¹³⁶⁰ Packa črnila.

Rofanz Adam (L 124)

Marinka Roshanka (L 9a)

Rosangka Eua (2x) (L 119, L 122a)

[...] ¹³⁶¹ Ruteriza Nesja (L 15a)

[...] ¹³⁶² Ruterza Neja cum marito (L 15a)

Ruesh Andrei (L 117)

S

Sabotnik Mattha'us Alexy filius (L 60a)

Sabottnig Mattha'us Alexy filius (L 55)

Shedounik Jerni cum vxore (L 14a)

Sedounik Jerne (L 123a) ¹³⁶³

Jernei Sedounigk cū uxore Magdalena Sedounikina (L 14a)

Magdalena Sedounikina (L 14a)

Nesha Shedolzhinia Shedouzinio (L 122)

Sedouniza Magdalena (L 124)

Schenaufs Philippus (L 53a)

Schenaufs philippus (L 44)

Schenaus Philippus (L 59a)

[Sernauer]hnik ¹³⁶⁴ Gregorius (L 15)

¹³⁶¹ Prečrtan nerazločen zapis.

¹³⁶² Prečrtan nerazločen zapis.

¹³⁶³ Dodala N. P.

Sernouerschnik Matthia cum vxore Jera (L 13)

Sernouorſhnik Matthia (L 26)

Srnau[...] ¹³⁶⁵ Crista (L 13a)

Sernauerſhniza Agnes (L 15)

Scobier Juri (L 116)

Skurianz (L 85a)

ſcuriankha ſophia cum marito Scurianko ¹³⁶⁶ (L 121)

Juri Skurianz cum ux. Nusa Skurianz (L 7)

Skurianz ¹³⁶⁷ fr 1 (L 86)

ſkurianz Juri (L 121a)

Skurianiz Vrban (L 115a)

Skurianiza Marina (L 117)

Skurianiza Vrba (2x) (L 117a, L 118a)

Slopushnik Mattha'us (L 115a)

Schlosser Andreas cū uxore Helena (L 58)

Shloſser Andreas et uxor Helena (L 51a)

Sloſpar Andreas cum uxore Helena (L 53)

Sloſpar Andreas cū uxore Helena (L 59)

ſloſsar Andreas cum vxore Helena (L 42)

¹³⁶⁴ Najverjetneje gre za sledeč zapis, a ni povsem gotovo, ker je priimek prečrtan.

¹³⁶⁵ Nerazločen zapis.

¹³⁶⁶ Brez osebnega imena.

¹³⁶⁷ Brez osebnega imena.

Slosser Juri cum ux. et filio (L 10a)

Smodin Vlrich cum ux. (L 10a)

Smodin Ulrich cum uxore Alenca (L 10a)

Smodin Vdalricus (L 124)

Smodinca Alenca (L 123)

Smrtzniza Maria (L 33)

Smidt Martin cum ux. prigell¹³⁶⁸ (L 10a)

Eva Knefiza cum marito (...) Smrezhnik (L 15a)

Smrezhnik Simon cum uxo: Spella (L 19)

Smrezhnik Simon (2x) (L 29¹³⁶⁹, L 119)

Smrezhnik Alex cum vxore (L 29)

(Smrezhnik Matthaus)¹³⁷⁰ (L 33)

(Gregor)¹³⁷¹ Lucas vefelko (...) ¹³⁷² uel Smrezhnik (L 86a)

Smrezhnik Jure (L 120a)

Smrezhnik Achatius (L 124)

Smrezhnik Danirl (L 123a)¹³⁷³

Smreznik Primos (L 118a)

¹³⁶⁸ Dopisano nad ime in priimek. Kolarjeva poveže samostalnik *prigell* z nemškim samostalnikom *der Prügel*, kar pomeni gorjača, palica, krepelica. (Vačun Kolar, 2009, 108)

¹³⁶⁹ Dodala N. P.

¹³⁷⁰ Razmazano črnilo, najverjetneje gre za ta zapis.

¹³⁷¹ Prečrtano.

¹³⁷² Nerazločen zapis.

¹³⁷³ Dodala N. P.

Smreznik Vrban (L 114)
Smreznik Juri cum ux. (L 116)
Sch(m)¹³⁷⁴reznig Gregorius (L 96)
Schm(r)¹³⁷⁵znig Mattha'us (L 135a)
Smrietschnigg Clemens ex legato Bartholomai Sazhen (L 109a)
Smreznigk Alex cū uxore (L 19)
Smretshnik Daniel cu' ux: cum vxori Marina Smretshenza L 7
Smretshnik Andrei (L 119a)
Smretshnik Primos (L 119a)
Smretshnik Juri (L 120)
Lucas Vešelko vel Smrietšhnik (L 101)
(Smreznikh Vrban)¹³⁷⁶ (L 114)
Shmrezniza Barbara (L 118)
Smretshenza Marina (L 7)
Smretšh'niza Neša (L 114)
Smrezniza Marina (L 24)
Smrezniza Spela (L 120)
Smrezniza Zenza (L 120a)¹³⁷⁷
Smrezniza Spella (L 123a)
Smrezhiza Maria (L 29)
Smreizheza Maria (L 56a)
Smrezniza (Smrezniza)¹³⁷⁸ Anniza (L 5a)
Smrezenza Anza (L 118a)

¹³⁷⁴ Črka m je dopisana naknadno.

¹³⁷⁵ Ni povsem razvidno, ali gre za r ali r manjka.

¹³⁷⁶ Razmazano s črnilom, ni povsem razvidno, najverjetneje gre za ta zapis.

¹³⁷⁷ Dodala N. P.

¹³⁷⁸ Prečrtano.

Smreznza Maria (L 49)

Smriezniza Anza (L 124a)

Srebre Lenard cum mfe & uxore (L 1)

Srebre Lenard cū ux. (L 114a)

Srebre (Lenard)¹³⁷⁹ Jacop (L 3a)

Srebre Clemens (L 5)

Srebre Jacop (L 7a)

Srebre Leonhardus cum vxore (L 22)

Srebre Clemen (L 23)

Srebre Pauli (L 119a)¹³⁸⁰

šrebre Gertrud[...]¹³⁸¹ filia (L 44)

Srebre Leonhard (Jacobus)¹³⁸² 2 (L 100)¹³⁸³

Srebre Leonardus cū vx: Eua (L 71)

Srebre Leonardus fr. 2¹³⁸⁴ (L 86)

Srebre Juri & Jan(e/o)¹³⁸⁵ sh fre's¹³⁸⁶ (L 112a)

Srebre Niclaus (L 115a)

Srebre Primos cum ux. (L 116)

Srebre Primos (L 117)

Srebre Videi (L 117)

¹³⁷⁹ Prečrtano.

¹³⁸⁰ Dodala N. P.

¹³⁸¹ Nerazločna končnica.

¹³⁸² Napisano nad Leonhard.

¹³⁸³ Dodala N. P.

¹³⁸⁴ Je oddal od 2 živali mladiča.

¹³⁸⁵ Ni povsem razvidno, za katero črko gre.

¹³⁸⁶ Brata.

Srebre Blase (L 117)
Srebre Valenti (L 118)¹³⁸⁷
Srebre Steffan (L 118)¹³⁸⁸
Srebre Iligo (L 118a)
Srebre Pangraz (L 118a)
Srebre Simon (L 123)
Srebre¹³⁸⁹ (de 2 ouiculis)¹³⁹⁰ (L 135)
Srebre Jera filia (L 59a)
Srebreciza Marina (L 115a)
Srebrehiza Gedrud cu' socero suo¹³⁹¹ Gregorio Srebre (L 120a)
Srebrehiza Marietha (L 61)
Srebrehiza Spela (2x) (L 118, L 120)¹³⁹²
Srebrehiza Eua (L 120a)¹³⁹³
ſtephan ſrebretou roienka (L 16)

ſrnovinka Barbara (L 119)

ſtergar Vrbanus (L 41)

Spez Jure (L 120)

¹³⁸⁷ Dodala N. P.

¹³⁸⁸ Dodala N. P.

¹³⁸⁹ Brez osebnega imena.

¹³⁹⁰ Je dal dva jagenčka.

¹³⁹¹ S svojim tastom.

¹³⁹² Dodala N. P.

¹³⁹³ Dodala N. P.

Stane Mattha'us cum ux. (L 10)
Stane Thomas cū vxori (L 17)
Stane Jofephus cum vxore Eliſabetha (L 36)
Stane Vrich cum ux. (L 112)
Stane Matthia cum 2. ux. (L 113a)
Stane Enzi & 8. ania¹³⁹⁴ (L 115)
Stane Augustin (L 117a)
Stanne Vrbanus feu Kraut¹³⁹⁵ cu' vxore Helena (L 19a)
Stanne Blasius Fr.'sartor¹³⁹⁶ (L 51a)
Stanne Josephus cū vxore Maria (2x) (L 55, L 60)
Stanne Mattha'us cū vxore Catharina (L 71)
Stanne Joseph (L 73)
Stanne Thomas (2x) (L 71, L 119)
Stanne Mattheus (L 15a)
Stanne Mattha'us (L 123a)
Stannei(za) Thomas cū vxore (Marina) (L 28)
Stam/niz Simon (L 14a)
Stamiz Martin (L 12a)
Kauschag Sta(n/m)iz Lucas cū vxore Agnese (L 59)
Stanezhiza Cattia (L 123a)
Staneshiza Marta (L 115a)
Staneshiza Spela (L 113a)
Stanetshiza Vrsa (L 113a)
Sta(n/r)ezinia Euffemia (L 117a)
Stamezheina Christa (L 15a)

¹³⁹⁴ In 8 sorodnikov.

¹³⁹⁵ Ali Kravt.

¹³⁹⁶ Brat, krojač.

Stamiza Nesha na prodi hoffrau¹³⁹⁷ (L 18a)

Stamiza Agnes (L 123a)

Stamizina Maria (L 122a)

Sta(m/n)(i/e)zhiza Maria (L 119)

Stendorffer Jacop [...] ¹³⁹⁸ (L 13)

Stopar Gregorius cum vxore (L 15)

Stopar(iza) ¹³⁹⁹ Gregar (Magdalena) ¹⁴⁰⁰ cū vxore. (L 27)

Stopār Vrban & po'ribus suis ¹⁴⁰¹ (L 114a)

Stopār Vrban cum ux. (L 115)

Stopar Primos cum ux. (L 118)

Stopar Juri (Jurij) ¹⁴⁰² O. cu' uxore (L 123a)

Stopar Jurÿ cū vxor(...) (L 114) ¹⁴⁰³

Stoppar Juri cum uxore (L 3)

Stoppar Gregor (2x) (L 3, L124a)

Stoppar Georgius cum Vrsula vxore (L 51)

Stoppar Georgius cum vxore Vrfula (L 39) ¹⁴⁰⁴

Stopair Georgius (L 72a)

Stoper Andrej (L 112a)

¹³⁹⁷ Na produ, najemnica

¹³⁹⁸ Nerazločen zapis.

¹³⁹⁹ Dopisano naknadno.

¹⁴⁰⁰ Dopisano naknadno.

¹⁴⁰¹ Z roditelji.

¹⁴⁰² Zapisano pod Juri.

¹⁴⁰³ Dodala N. P.

¹⁴⁰⁴ Dodala N. P.

Stopariza Ursula (L 58)

stopariza Christina (L 123a)

Joannes Schepul Nagornik zimperman Stopariou¹⁴⁰⁵ (L 6a)

Strebez (Strebiz)¹⁴⁰⁶ Jure cum uxore (L 4a)¹⁴⁰⁷

Strepka Margareta (L 118)

Stermtshnik Lucas (L 5a)

Stermzhnig Primos (L 59)

Stermzhnigg Leonardus (L 72)

Stermzhnigk Primus (L 52a)

Stermzhnigk Antonius cū uxore (L 46)

Stermzhnigk Antonius cum Spella vxore (Woschizh)¹⁴⁰⁸ (L 54)

Stermzhnigk Lucas (L 123a)

Sctrmznig Gregorius cum vxore Rojman (L 37)

Anton Pritnig cum vxore Jstormznig (L 38)

Jstormznig primus (L 42)

Jstormznik Leonardus cum vxore Helena (L 44)

Stermzhenza Helena (L 44)

Stermzhniza Nesa (L 120)

Stermzhnza Helena (L 53a)

Stuler Laurenz (L 3)¹⁴⁰⁹

¹⁴⁰⁵ Stoparjev tesar.

¹⁴⁰⁶ Napisano nad priimek Strebez.

¹⁴⁰⁷ Dodala N. P.

¹⁴⁰⁸ Dopisano naknadno nad *Stermzhnigk*.

¹⁴⁰⁹ Dodala N. P.

Štuler Lorenz (L 121)

Š

Šatlenka Helena (L 25)

Schimun Oswald retus d (...) (L 34)

Schimun Oswaldo (rod.) (L 132)¹⁴¹⁰

Schepull cum ux. (L 6a)

Schepull Vldarius cū uxore (L 46)

Schepull Vldarius (L 72a)¹⁴¹¹

Schepull Vldarius cum Catharina vxore (L 49a)

Schepull Ruprecht (L 118)

Schepull (...) ¹⁴¹² et cuniugo Eua ¹⁴¹³ (L 123a)

Shepul Vldaricus cu' vxore (L 20a)

Shepul Vlrich cū vxore (L 32)

Shipull Pancratius cū ux: Eua (L 71a)

Schepuliza Catharina (L 56a)

Schepuliza Spela (L 118a)

Sc[h]¹⁴¹⁴erboll Andrei [...] ¹⁴¹⁵ (L 13)

¹⁴¹⁰ Dodala N. P.

¹⁴¹¹ Dodala N. P.

¹⁴¹² Nerazločen zapis.

¹⁴¹³ Z zakonito ženo Evo.

¹⁴¹⁴ Najverjetneje gre za črko h.

¹⁴¹⁵ Nerazločen zapis.

Scherer Benedict (L 113)

Dinominus Stephanus Scrabez [...] ¹⁴¹⁶ cu' vxore (L 18a)

D. Stephan Scrabez cū vx. Marinka // D. Stephanus Scrabez cū vxore ¹⁴¹⁷ (L 29)

Scrobez Pangratus cum uxore (L 14) ¹⁴¹⁸

Scrobezh Stephano (v rod.) (L 131)

(...) Skrobitz Stephanus (L 97)

Skrobiz Stephano (rod.) (L 131a) ¹⁴¹⁹

Dña Rosina Sckrobizin (L 56a)

Dña Rosina Sckrobizin (L 73)

Dña Barbara Skrobizin (L 119) ¹⁴²⁰

Dña Barbara Skrobizina (L 124) ¹⁴²¹

Dña Rosina S. Kobizin (L 56a)

ſcrabz(ni/in) ¹⁴²² Roſina cum filia Eua (L 29)

Scruběj Gregor (L 115)

Scuberiza Nesa (L 116)

Skuberiza Gera (L 117a)

Shimiel Simon cum uxore (L 16) ¹⁴²³

¹⁴¹⁶ Nerazločen zapis.

¹⁴¹⁷ Zapisano čez prvi navedek.

¹⁴¹⁸ Dodala N. P.

¹⁴¹⁹ Dodala N. P.

¹⁴²⁰ Dodala N. P.

¹⁴²¹ Dodala N. P.

¹⁴²² Ni povsem razvidno, za katerega od zapisov gre.

¹⁴²³ Dodala N. P.

Schimmel Simon cum vxore (L 17a)

Shimmel Juri cum vxore Barbara (L 20)

Shimmel Juri cū Vxore. (L 31)

Shiminel Petrus (L 17a)

Schimeell Georgius (L 45)

Spicinia Spela (L 119a)

Sterzel Antoni (L 114)

Sterzell Blase cum filio & Antoni Sterz[...] ¹⁴²⁴ (L 7a)

Sterzell Juri (L 117a)

Sterzlouiza Gera (L 115a)

Sterzlinkha Cathra (L 124a)

Šterzlina Catarina (L 135)

Sterz(c) ¹⁴²⁵lina Catharina B. (L 14)

Sterzlinia Gera (L 120a) ¹⁴²⁶

Sterzlinka Marina (L 27)

Shtupnek Pancratius (L 124)

Stupnek Pancratius incola (L 19) ¹⁴²⁷

Shulen Pauli (L 116a)

Shulen Juri (L 116a) ¹⁴²⁸

¹⁴²⁴ Nerazločen zapis.

¹⁴²⁵ Najverjetneje gre za črko c.

¹⁴²⁶ Dodala N. P.

¹⁴²⁷ Dodala N. P.

¹⁴²⁸ Dodala N. P.

Sholin (Skolin)¹⁴²⁹ Juri (L 116a)
Shollen Jacobus (L 124)¹⁴³⁰
Schuellen Bartholomeus cū Vxore Agnese (L 55)
Schulln Jernei cū vxore Agnese (L 60a)
Schuelin Pauli (L 7)
Schuelin Juri (L 4)
Shuelen Paulo (L 121a)
Schuelen Jacob cum uxore Alenca (L 9a)¹⁴³¹
Schulinka¹⁴³² (L 135a)
Schulinka Agnes (L 57a)
Schulinka Helena cum (vxore)¹⁴³³ filia Gertrude (L 37)
Schulin(i)ka (Schulika)¹⁴³⁴ Agnes (Gertrudis)¹⁴³⁵ (L 37)
Schullinka Agnes (L 73)
Shulinka Agnes (L 50a)

Schuemach Matthia cum uxore (L 2a)
Schuemach Juri cum Eua vxore (L 47)
Schuemach Oswaldus cum Maria vxore (L 50)
Schuemach Georgius cū vxore Spella (L 71a)
Schuemach Jacobus in Mis¹⁴³⁶ fr 3 (L 85a)

¹⁴²⁹ Gre za nerazločen zapis; možni sta obe varianti zapisa.

¹⁴³⁰ Dodala N. P.

¹⁴³¹ Dodala N. P.

¹⁴³² Brez dodanega osebnega imena.

¹⁴³³ Prečrtano.

¹⁴³⁴ Morda gre za ta zapis.

¹⁴³⁵ Prečrtano.

¹⁴³⁶ Ob Meži.

Schuemach Miclaus (L 112)
Schuemach Pauli filius (L 114a)
Schuemach Matthia fr¹⁴³⁷ (L 115a)
Schuemach Matthia (L 113a)
Schuemach Ruprecht (L 117a)
Schuemach Michell cum ux. (L 115)¹⁴³⁸
Schuemach Steffan cum ux. (L 113a)
Schuemach Valenti (L 114a)
Schuemach Lenard (L114a)
Schuemoch Helena filia (L 113a)¹⁴³⁹
Schuemah Oswaldus cū vxore Maria (L 57)
ſchumach Oſwaldus cum vxore (L 33)
Schumaf Matthia (L 114)
ſchu'mof Jerni (L 14a)
pro Shuemah Marco (L 122)
ſa Jernei Schumocha (L 114)¹⁴⁴⁰
Shumach Juri cū Vxore. (L 25)
Shumah Michael cum vxore Agnese (L 21)
Schuemachauiza Helena (L 115)
Schuemochina Anna (L 113)
Schumochouiza Spela (L 119a)¹⁴⁴¹
Schumochouiza Marina (L 120)
Schumo[...] ¹⁴⁴²hinia Nesa cū onibus filys (L 118)

¹⁴³⁷ Frater (brat).

¹⁴³⁸ Dodala N. P.

¹⁴³⁹ Dodala N. P.

¹⁴⁴⁰ Dodala N. P.

¹⁴⁴¹ Dodala N. P.

Shuemah(u/n)¹⁴⁴³iza Agnes (L 49a)

Jhuemohouiza Agnes (L 71)

Schumell Marcus cum vxore Agnefe (L 42)

Schumell Marcus cum vxore (Agnefe)¹⁴⁴⁴ Maria (L 52a)

Schumell Georgius (L 71a)

Shumell Juri cū vxore Barbara (L 49)

Shumeel Marcus cum vxore Maria (L 59)

Shumel Peter (L 28)

Schumelka Agnes (L 72)

Schumelka Barbara (L 56a)

Shimeuka Marina (L 16a)

Shumeuka Elifabeth (L 124)

Jschumnig Primus cum vxore Agnese (L 36)

Jschumnig Adamus cum vxore (L 38)

Schumnig Adamus cū vxore Spella: (L 57a)

Schumnig Primus cū vxore Agnese (L 59a)

Schumnig Adamus l. Withschei¹⁴⁴⁵ (L 72a)

Schumnigg Adamus cum Spella – vxo: (L 50a)

Jschumnigk (...) cū uxore (L 45a)

Jschumnigk Adamus cū uxore (L 46)

Jschumnigk Primus cum vxore Agnese (L 54)

Shumnik Lucas (L 120)

¹⁴⁴² Ni povsem razvidno, ali je zapisana še katera črka pred h.

¹⁴⁴³ Ni povsem razvidno, ali gre za n ali u, a najverjetneje gre za u.

¹⁴⁴⁴ Prečrtano.

¹⁴⁴⁵ Namesto *Vičēja*.

Sumbnik Andrei (L 11)

Schumniza Agnes (L 73)

Schuester Vrban (L 112)

Schuester Osbold cum ux. (L 113)

Schuester Steffan (L 113)

Schuester Jurko (L 117a)

Schuester Lipush (L 117a)

Schuester Micheu (L 114a)

Schuester Janshe (L 114a)

Schuester Martin cum ux. (L 112)

Shuester Wlase Planinskega Jeloudznika Hoffer¹⁴⁴⁶ (L 84)

Schuesterza Marina (L 115a)

Shutel [ʃko...] ¹⁴⁴⁷ Osbold (L 12a) ¹⁴⁴⁸

T

Takuniza Marina (L 112a)

Tamnik Lamprecht¹⁴⁴⁹ (L 17)

Temnik Achaz (L 18)

Temnik Jacobus (L 124)

Tumnik Vitus cum uxore (L 15)

Tumnikh Fidei (L 123)

¹⁴⁴⁶ Planinskega Jedlovčnika ofer, gostač

¹⁴⁴⁷ Nerazločen zapis; prečrtano.

¹⁴⁴⁸ Dodala N. P.

¹⁴⁴⁹ Tu gre najverjetneje za osebno ime in ne za priimek.

Tamniza Helena (L 117a)

Tomniza Vrřha (L 28)

Temniza Vrřha (L 124)

Temniza Vrřfula (L 18)

Tank Matt: (rod.) (L 130a)¹⁴⁵⁰

Tank Mattha'o (rod.) (6x) (L 130a, L 131, L 131, L 131, L 131a, L 131a)¹⁴⁵¹

Tank Mattha'o (L 131)¹⁴⁵²

Tautscher Crise cu' mfe cum uxore Vrřfula (L 11a)

Tautscher Jacop (L 120)

(Tauzhar)¹⁴⁵³ Kramar Michael cum vxore (L 39)

Tauzeriza Christa (L 121)

Tauzerza Hellena (L 114)

Tertsche Gasper cum uxore & mfe Magdalena Terts(...)¹⁴⁵⁴houiza (L 2a)

Tertsche Melhior cum ux. (L 8)

Tertsche Adam cum vxori Allenkha (L 8)

Tertsche Gregor cum ux. (L 113)

Tertsche Blase (L 115)

Tertsche Juri fr' (L 115)

Tertshe(řa)¹⁴⁵⁵ Caspar (L 119)

¹⁴⁵⁰ Dodala N. P.

¹⁴⁵¹ Dodala N. P.

¹⁴⁵² Dodala N. P.

¹⁴⁵³ Preřtano.

¹⁴⁵⁴ Nerazločen zapis.

¹⁴⁵⁵ Dopisano.

Tertshe Clemen (L 120)

Tertshe Caspar (L 122a)

Terzhe Michael cū vxore (L 32)

Terzhe Casparus (L 114)

Terzhei Bartholoma'us (L 72a)

Therzhei (Kordesch)¹⁴⁵⁶ Alexius (Mattha'us)¹⁴⁵⁷ cū vxore Helena (L 55)

Therzhei Michou cū vx: Eua. (L 71a)

Therzhei Alexius (L 72)

Tertschiza Tora (L 3)

Tertschouiza Helena (L 115)

Tertschouiza Spella (L 113a)¹⁴⁵⁸

Tertschouiza Nesa (L 112a)

Tertshouiza Vrsa cū 2 fily's (L 116)¹⁴⁵⁹

Therzhouiza Dorothea (L 122)

Tefshen(ka)¹⁴⁶⁰ Simon cum ux (L 13)

Tes(f/h)in Simon (L 119)

Tes(f/h)inka Anna cu filia (L 13)

Thishinkha Anza (L 124a)

Thijfinka Anza cū filia (L 26)

Tominz B(o/a)stel cum vxore (L 14)

¹⁴⁵⁶ Napisano nad *Therzhei*.

¹⁴⁵⁷ Napisano nad *Alexius*.

¹⁴⁵⁸ Dodala N. P.

¹⁴⁵⁹ Dodala N. P.

¹⁴⁶⁰ Dopisano naknadno.

Tominz [Bastianus]¹⁴⁶¹ cum vxore (L 14)

Tominz Sebastianus cu' vxo: (L 18a)

Thominiz Baſtez cū vxore. (L 29)

Thominz Sebastianus (L 129)

Topizhnik Juri (L 124)

Thopiz(h/l)¹⁴⁶²niza Marina (L 37)

Topli(ni)¹⁴⁶³za (L 135)

Tora Gregorio Capellano ¹⁴⁶⁴(v rod.) (L 132a)

Torz Valenti L 112

Trashizhka Helena (L 119)¹⁴⁶⁵

Tribouscheg Jernei cū vxore Agnese (L 60)

Tribouschegg Jernei cum vxore Agneſe (L 54a)

Tribulak Thomas (L 120a)

Trager Joseph (L 92a)

Trager Joſeph l¹⁴⁶⁶ Wizei (L 95a)

¹⁴⁶¹ Najverjetneje gre za ta zapis.

¹⁴⁶² Lahko bi ſlo za črko h ali l.

¹⁴⁶³ Dopisano naknadno.

¹⁴⁶⁴ Dodatek k priimku.

¹⁴⁶⁵ Dodala N. P.

Trogar Josepho (v rod.) (L 131¹⁴⁶⁷, L 131a)

Trogar Martinus (L 60a)

Trogar (Drettnigg)¹⁴⁶⁸ Martinus (L 55a)

Trog(e/a)r (L 132)

Trogariza¹⁴⁶⁹ (L 16a)¹⁴⁷⁰

Trogerza Lucia (L 116a)¹⁴⁷¹

Tragerza Lucia (L 18)

V

Wanko Marc'o (L 128a)¹⁴⁷²

Wancko Marco (L 128a)¹⁴⁷³

Wancko Marcus (L 128a)¹⁴⁷⁴

Wancko Marco (L 129) (rod.)¹⁴⁷⁵

Wardell Matthia (L 114a)

Wardeliza Apolonia (L 115)

Wardeliza Helena (L 115)

¹⁴⁶⁶ Namesto (loco).

¹⁴⁶⁷ Dodala N. P.

¹⁴⁶⁸ Prečrtano.

¹⁴⁶⁹ Brez osebnega imena.

¹⁴⁷⁰ Dodala N. P.

¹⁴⁷¹ Dodala N. P.

¹⁴⁷² Dodala N. P.

¹⁴⁷³ Dodala N. P.

¹⁴⁷⁴ Dodala N. P.

¹⁴⁷⁵ Dodala N. P.

Warcko Marco (rod.) (L 129)

Dng Weber Jo'es (L 77a)

Weber Gregor (L 119a)

Wezhounigk (Elifabetha)¹⁴⁷⁶ Melhior cū uxore (L 46)

Wezhounigk Mel[c]¹⁴⁷⁷hior cum vxore (L 54a)

Wezhounigg (L 46)

Welzer Toni (L 119a)

Werzilina Nesha (L 116a)

Werzlinia (L 15)

Berzchinia Margaretha (L 119a)

Gregorius (knueznig ?)¹⁴⁷⁸ Vefselko cum vxore (L 35)

Vefselko Andreas cum vxore Gertrude (L 39)

Vefselko Jacop cum mře & uxore (L 4)

Vefselko Lucas (L 45, L 96)

Vefselko Lucas cū Vxore (L 31)

Vefselko Lucas cu' vxore vrsula (L 20)

Vefselko Lucas : Gertrude + cū Agnese vxore (L 49a)

Vefselko Lucas zhloues vel Smrezhnik (L 86a)

Vefselko Lucas vel 2 Smrietshnik (L 101)

Vefselko Simon (L 71)

Vefselko(in)¹⁴⁷⁹ Simon cum vxore Jera (L 32)

¹⁴⁷⁶ Prečrtano.

¹⁴⁷⁷ Morda je na tem mestu zapisan čka c, ni povsem razvidno.

¹⁴⁷⁸ Nerazločen zapis.

Vefselko Andreas cum vxore Gertrude (3x) (L 51, L 56a, L 58)

Vefselko Janshe cum ux. (L 112)

Vefselko Michel cum 7. animis¹⁴⁸⁰ (L 112a)

Vefselka Valenti & Andrei fre's¹⁴⁸¹ (L 113a)

Vefselko Jernei (L 117)

Vefselko Gregor (L 113)¹⁴⁸²

Vefselko Jernei (L 117)¹⁴⁸³

Vefselko Lucas cu' vxore vrsula (L 20)

Pro Georgio Vefselko et uxore Gertrúde (L 121a)

Vefselko Lucas cū vxore Gertrude (L 31)

Vesselko Jacop Jo'uarsk(i)¹⁴⁸⁴ cum ux. (L 5)

Vesselko Florian (L 116)

Vesselko Paternush (L 118)

Vesselko Juri (L 118)

Veselko Matthia (L 122a)

Vefselko Simon cum (L 20a)

Vefselkho Lucas (L 96)

Vefselkho Luca' (rod.) (L 132a)

Veffelko Matthias cum vxore (L 15)

Vefseuko Jacob (L 116a)

Vefelka Eua (L 23)¹⁴⁸⁵

¹⁴⁷⁹ Dopisano naknadno.

¹⁴⁸⁰ S sedmimi sorodniki.

¹⁴⁸¹ brata

¹⁴⁸² Dodala N. P.

¹⁴⁸³ Dodala N. P.

¹⁴⁸⁴ Javorski; lahko bi šlo za i.

¹⁴⁸⁵ Dodala N. P.

veseuka Christha (L 114)¹⁴⁸⁶

Vefselka Crista (L 114)¹⁴⁸⁷

Vefselka Euffemia (L 115)

Vesselka Ragunot (L 115a)

Vefselkinia Aita (L 120)

Vefselkina Agnes (L 72a)

Vefseukouiza Eua (L 5)

veselca Christina (L 15)

Adamus Shumnig l. ¹⁴⁸⁸Witschei (L 72a)

Witschei Andreas cū vxor: Ursula (L 61)

Witschei Adami (rod.) (L 69)¹⁴⁸⁹

Jofeph Trager l¹⁴⁹⁰ Wizei (L 95a)

Wizei Adamus (L 95a)

Wizhei Andreas (L 95a)

Wizhei Andreas (L 95a)

Wonzei Gregorius (L 109)

Wonzei 1708 (L 109)

Valpodt Juri cum ux. (L 112a)

Vauput Valenti cum ux. (L 120a)

¹⁴⁸⁶ Dodala N. P.

¹⁴⁸⁷ Dodala N. P.

¹⁴⁸⁸ Loco (namesto).

¹⁴⁸⁹ Dodala N. P.

¹⁴⁹⁰ Loco (namesto).

Weber Jo'es¹⁴⁹¹ Tellonarius¹⁴⁹² (L 77a)

Weber Gregor (L 119a)

Bedeika Helena (L 118)

Wedel (L 134)¹⁴⁹³

Vifoznig Antonius (L 41)

Wozell Florianus cū vxore Elisabetha (L 73)

sa Jero Vriskauizo (2x) (L 114, L 116a)

sa Jero Vriskouizo (L 119)¹⁴⁹⁴

Sa hanzo Jero Vriskauizo (L 122a)

Z

Samuien Benedict cum ux. (L 113a)

Zassarman Osbold cum ux. (L 116)¹⁴⁹⁵

Zassarmaniza Nesa (L 116)¹⁴⁹⁶

Sauerfhnik Marco (L 113a)

¹⁴⁹¹ Najverjetneje gre za ime *Joannes*.

¹⁴⁹² mitničar

¹⁴⁹³ Dodala N. P.

¹⁴⁹⁴ Dodala N. P.

¹⁴⁹⁵ Dodala N. P.

¹⁴⁹⁶ Dodala N. P.

Simon filius Sauersshnikou (L 113a)

Zeizman Simon (L 38)

Seizhman Simon (2x) (L 46, L 50a)

Seizhman Schiman (L 57a)¹⁴⁹⁷

Ž

Sazhen (L 109a)¹⁴⁹⁸

Sazhen (Jacob)¹⁴⁹⁹ Georgius (cum Vx.)¹⁵⁰⁰ cum vxore (L 23)

Sazhen Georgius cū Spella uxore (L 56)

Sazhen Jerne (L 58)

Sazhen Jacobus cū vx: Spella et (Frater)¹⁵⁰¹ fratres Mathias et Adamus¹⁵⁰² (L 71a)

Sazhen Jacobo (v rod.) (L 131a)

Sazhen Juri cum Spella vxore (L 47)¹⁵⁰³

Satshen (L 85a)¹⁵⁰⁴

Satshen Ruprecht (L 9)

Satshen Balthasar roienco cum ux. (L 9a)

Satshen¹⁵⁰⁵ fr. 1 (L 85)

¹⁴⁹⁷ Dodala N. P.

¹⁴⁹⁸ Dodala N. P.

¹⁴⁹⁹ Prečrtano.

¹⁵⁰⁰ Prečrtano.

¹⁵⁰¹ Prečrtano.

¹⁵⁰² Z bratoma Matijo in Adamom.

¹⁵⁰³ Dodala N. P.

¹⁵⁰⁴ Dodala N. P.

¹⁵⁰⁵ Brez osebnega imena.

Satshen Jacob (L 89)

Satshen Juri (L 118)¹⁵⁰⁶

Satshen Clemen (L 118)¹⁵⁰⁷

Schazhen Jerne (L 51)

(Rezar)¹⁵⁰⁸ Schazhen Bartholomeus (L 39)¹⁵⁰⁹

Satchen Janse & 8 anima¹⁵¹⁰ (L 113a)

Satschen Jacob cum uxore et matre (L 2a)

Satjhen Jacob von ain (...) 6 kr.¹⁵¹¹ (L 107)

Jazen Jacobus (L 124a)

Shazken Rupert[...]¹⁵¹² (L 114)

Sazhenza Spella (L 124a)

Sazenza Gertrudis (L 119)

Shelodez Juri cum ux. (L 8a)

Shelodez Valentinus cum vxore Eua (L 19a)

Shelodez Shimon (L 124)

Shelodez Marco (L 123a)¹⁵¹³

Schelodez Marco (2x) (L 117a, L 123a)

Selodez Michau (L 7a)

Shelodiz Michael (L 7a)

¹⁵⁰⁶ Dodala N. P.

¹⁵⁰⁷ Dodala N. P.

¹⁵⁰⁸ Prečrtano. Lahko bi šlo za poimenovanje poklica.

¹⁵⁰⁹ Dodala N. P.

¹⁵¹⁰ Z 8 sorodniki.

¹⁵¹¹ Je oddal 6 krajcarjev.

¹⁵¹² Nerazločen zapis.

¹⁵¹³ Dodala N. P.

Shelodiz Simon (L 15a)

Solodezh Valenti cū ux: (L 31)

Schelozhka Nesha (L 123a)

(Lucas Pototschnig cū ux:) Jera **Schgain(...)**¹⁵¹⁴ (L 61)

Schgainer Josephus (L 109)¹⁵¹⁵

Schgainer (L 109a)

(Gregorius Zimperman (...)¹⁵¹⁶) uel **sganig** (L 15)

Simon (**Sganek** Couaz)¹⁵¹⁷ Podgoreuzikh cum vxore (L 4a)¹⁵¹⁸

Snidar Jacop (L 114)

Laure Snider Hudej cum vxore (L 5a)¹⁵¹⁹

Schnidar Pangraz & filj 3 (L 118a)

Shnidarza Cathra (L 124)

8.5 NEJASNI IN NERAZLOČNI ZAPISI

Juri [...]u'mach[...] (L 9)

Ka[...]¹⁵²⁰ (L 10)

¹⁵¹⁴ Najverjetneje gre za končnico -er

¹⁵¹⁵ Dodala N. P.

¹⁵¹⁶ Nerazločen zapis

¹⁵¹⁷ Prečtano.

¹⁵¹⁸ Dodala N. P.

¹⁵¹⁹ Dodala N. P.

¹⁵²⁰ Nerazločen zapis.

Khizh ? Lenard (L 16)
Pe(tr)izhka ali Pe(zn)izhka Marina Jacob (L 116a)
Ala[...]us illius Cor.¹⁵²¹ Sobrinu's (L 2a)
Mario [...] ¹⁵²² (L 7)
Martin [...] ¹⁵²³ cum uxore (L 9a)
Gregor [Cont]hnik ¹⁵²⁴ + uxore Eva Neja (L 13a)
Marina kho(j)akoua mater (L 14)
Antonius [...] ¹⁵²⁵ (L 14)
Michael (k) ¹⁵²⁶ nes (L 14)
Marina Pu't(khalka) (L 17a)
Cath(...) pezniza (L 22)
Florin ? (L 89a)
Lucas Jake(hol) ? (L 114)
Thomas [...] ¹⁵²⁷ (L 121)
Adam Ter(tsin) ? (L 114)
Anýza ? (L 23)
Valentý (Bojsiak) (L 18a)
Ozier ? ex Leifz Georgius cu' vxore (L 19)
Pesti[onik?] ¹⁵²⁸ Gregor (L 19)

¹⁵²¹ Iz Koroške. (Vačun Kolar, 2009, 76)

¹⁵²² Prečrtano; nerazločen zapis.

¹⁵²³ Nerazločen zapis.

¹⁵²⁴ Najverjetneje gre za tak zapis, ki ga le predvidevam, ker je priimek prečrtan.

¹⁵²⁵ Nerazločen zapis.

¹⁵²⁶ Lahko bi šlo za črko k.

¹⁵²⁷ Nerazločen zapis.

¹⁵²⁸ Nerazločen zapis, najverjetneje gre za obrazilo *-nik*.

9 VIRI IN LITERATURA

9.1 LITERATURA

300 let Mežiški rudniki. Štrucl, Ivo (ur.), Uran, Stanko (ur.), Mrdavšič, Aleš (ur.), Mežnar, Franc (ur.), Mauhler, Franc (ur.). Mežica, 1965.

BEZLAJ, FRANCE: Etimološki slovar slovenskega jezika. Prva knjiga. A–J. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1976.

BEZLAJ, FRANCE: Etimološki slovar slovenskega jezika. Druga knjiga. K–O. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1982.

BEZLAJ, FRANCE: Etimološki slovar slovenskega jezika. Tretja knjiga. P–S. Mladinska knjiga. Dopolnila in uredila Marko Snoj in Metka Furlan. Ljubljana, 1995.

BEZLAJ, FRANCE: Etimološki slovar slovenskega jezika. Četrta knjiga. Š–Ž. Avtorji gesel: France Bezljaj, Marko Snoj in Metka Furlan. Uredila Marko Snoj in Metka Furlan. Založba ZRC. Ljubljana, 2005.

BEZLAJ, FRANCE: Etimološki slovar slovenskega jezika. Peta knjiga. Kazala. Izdelala Marko Snoj in Simona Klemenčič. Založba ZRC. Ljubljana, 2007.

BEZLAJ, FRANCE: Slovenska vodna imena. I. del (A–L). Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana, 1956.

BEZLAJ, FRANCE: Slovenska vodna imena. II. del (M–Ž). Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana, 1961.

BEZLAJ, FRANCE: Začasni slovar slovenskih priimkov. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana, 1974.

BREZNIK, ANTON: Rodbinski priimki iz starih svetniških imen. Življenje besed. Založba Obzorja. Maribor, 1967. Str. 319–320.

FEINIG, ANTON, FEINIG, TATJANA: Familiennamen in Kärten und den benachbarten Regionen. Mohorjeva. Celovec, 2004/2005.

JAKOPIN, FRANC: Nekaj značilnosti najfrenkventnejših slovenskih priimkov. V: Wiener Slavistisches Jahrbuch XXI. Wien, 1975. Str. 93–102.

JAKOPIN, FRANC: Slovenski priimki. Pogovor Naših razgledov. Naši razgledi. Št. 2, 1977. Str. 38–39.

JAKOPIN, FRANC: Slovenska priimkovna pokrajina. Drevesa: bilten slovenskih rodoslovcev. Letn. 5, št. 4 (1998). Str. 4–6.

JAKOPIN, FRANC: Struktura slovenskih priimkov v statistični osvetlitvi. Slavistična revija. Zbornik prispevkov za VIII. mednarodni slavistični kongres v Zagrebu. Založba Obzorja. Ljubljana, 1978. Str. 5–25.

JAZBEC, HELENA: Nemške izposojenke pri Trubarju. Založba ZRC, ZRC SAZU. Ljubljana, 2007.

JURANČIČ, JANKO: O priimkih pri Južnih Slovanih. Slavistična revija. Zbornik prispevkov za VIII. mednarodni slavistični kongres v Zagrebu. Založba Obzorja. Ljubljana, 1978. Str. 27–45.

KEBER, JANEZ: Leksikon imen. Izvor imen na Slovenskem. Mohorjeva družba. Celje, 1996.

KOTNIK, BERTRAND: Hišna imena Limarč v župniji Brdo pri Šmohorju. Koledar Mohorjeve družbe v Celovcu. 1991. Str. 41–42.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Občina Bilčovs. 1. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 1992.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Občina Kotmara vas. 2. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 1993.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Občina Bistrica v Rožu. 3. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 1995.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Občina Rožek. 4. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 1996.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Občina Št. Jakob v Rožu. 5. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 1997.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Šmihel pri Pliberku. 6. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 1999.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Šmarjeta v Rožu. 7. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2001/2002.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Župniji Globasnica in Šteben. 9. knjiga. Mohorjeva Celovec, 2004.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Župnije Radiše, Golšovo in Podgrad. 10. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2006.

KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Župniji Žitara vas in Št. Lipuš. 11. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2006/2007.

- KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Spodnja Zilja. 12. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2008.
- KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Župnija Pliberk in okolica. 13. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2008.
- KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Prafara Marija na Zilji. 14. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2009.
- KOTNIK, BERTRAND: Zgodovina hiš južne Koroške. Tržna občina Železna kapla-Bela. 15. knjiga. Mohorjeva založba Celovec, 2011.
- KOTNIK-ŠIPEC, Marica: Stara hišna imena na Polzeli. Polzela, 2004.
- KOS, MILKO: Srednjeveška kulturna, družbena in politična zgodovina Slovencev. Izbrane razprave. Slovenska matica. Ljubljana, 1985.
- LEDNIK, ŠTEFAN: Imena starih mežiških domačij. Koroški fužinar. Letnik 51, št. 1 (junij 2001). Str. 16–24.
- LEDNIK, ŠTEFAN: Mežica 1994. O podobi in preteklosti kraja ob njegovi 840-letnici. Mežica, 1994.
- MAJDIČ, VIKTOR: Razgledi po krajevnih imenih. Slovenska krajevna imena v luči slovnične obravnave. Založba Rokus. Ljubljana, 1996.
- MAKAROVIČ, MARIJA, MODREJ, IVAN: Črna in Črnjani. Krajevna skupnost Črna na Koroškem. Črna na Koroškem, 1986.
- MEDVED, JAKOB: Mežiška dolina: socialnogeografski razvoj zadnjih 100 let. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1967.
- MERKŮ, PAVLE: Izvori priimkov. Intervju. Mladina. Št. 20. 17. maj 2004. Str. 38–42.
- MERKŮ, PAVLE: Slovenski priimki na zahodni meji. Mladika. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Trst, 1982.
- MERKŮ, PAVLE: 1300 primorskih priimkov. Mladika. Trst, 2004.
- MRDAVŠIČ, JANEZ: Imena krajev, katastrskih občin in manjših zaselkov v širšem območju Črne na Koroškem. Koroški fužinar. Št. 3, 1987. Str. 10–14.
- MRDAVŠIČ, JANEZ: Krajevna in domača imena v Črni na Koroškem in njeni širši okolici. Koroška osrednja knjižnica »Dr. France Sušnik«: Kulturna skupnost: Raziskovalne skupnosti koroških občin. Ravne na Koroškem, 1988.
- MRDAVŠIČ, JANEZ: Krajevna in domača imena v Mežiški dolini. ČZP Voranc. Ravne na Koroškem, 2001.

OREL, IRENA: Jezik pridig o. Rogerija Ljubljanskega. V: Rogerij Ljubljanski, Palmarium Empyreum, seu Conciones CXXVI. de sanctis totius anni. Pogačnik, Jože (ur.), Gantar, Kajetan (ur.), Faganel, Jože (ur.). SAZU, Dela, 55/III, Fundacija Bruno Breschi. Ljubljana, 2001. Str. 29–76. (Spremna študija.)

OREL, IRENA: Ženske oblike priimkov v uradovanih besedilih do 19. stoletja. V: Simpozij Slovenska lastnoimenskost: zbornik s simpozija '99 v Pišecah. Toporišič, Jože (ur.). Dolenjska založba. Novo mesto, 2001. Str. 41–54.

VAČUN KOLAR, MARIJA IRMA: Črnjanski rokopis: monografija. Založba Cerdonis. Slovenj Gradec, 2009.

VAČUN KOLAR, MARIJA IRMA: Črnjanski rokopis. Nekatere jezikovne in sporočilne razsežnosti objavljenih delov besedila. Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. Ravne na Koroškem, 2007.

VAČUN KOLAR, MARIJA IRMA: Črnjanski rokopis: nekateri jezikovni in sporočilni poudarki objavljenih delov besedil. Odsevanja: časopis za leposlovje in kulturna vprašanja. Št. 67/68 (jesen–zima 2007). Str. 16–18.

VAČUN KOLAR, MARIJA IRMA: Koroška knjižna različica slovenskega jezika kot bistvena sestavina Prežihove literature. Jezik in slovstvo. Št. 3–4, 2010. Str. 151–157.

VAČUN KOLAR, MARIJA IRMA: Ime našega imena. Naši razgledi. Št. 19. 11. 10. 1991. Str. 548–549.

SNOJ, MARKO: Slovenski etimološki slovar. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1997.

SNOJ, MARKO: Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen. Modrijan: Založba ZRC. Ljubljana, 2009.

SUHODOLČAN-OSOJNIK, MARIJA: Nazivi prevaljskih domačij. Koroški fužinar. Št. 11–12, 1953.

SUŠNIK, TONE: Kotlje. Prešernova družba. Ljubljana, 2005.

ŠEKLI, MATEJ: Zemljepisna in osebna imena v kraju Livek in njegovi okolici. Založba ZRC, ZRC SAZU. Ljubljana, 2008.

ŠIVIC-DULAR, ALENKA: O osebnih imenih in priimkih v Požganici Prežihovega Voranca. Odmev živega človeka in krajine. Spominsko srečanje ob devetdesetletnici Prežihovega rojstva. Mrdavšič, Janez (ur.). Koroška osrednja knjižnica dr. Franc Sušnik: Kulturna skupnost. Ravne na Koroškem, 1983. Str. 93–103.

TOMŠIČ, FRANCE: Nemško-slovenski slovar. Državna založba Slovenije. Ljubljana, 1980.

TOPORIŠIČ, JOŽE: Slovenska slovnica. Založba Obzorja. Maribor, 2004.

TOPORIŠIČ, JOŽE: Ženske oblike 500-ih najpogostejših priimkov v Sloveniji. V: Simpozij Slovenska lastnoimenskost: zbornik s simpozija '99 v Pišecah. Toporišič, Jože (ur.). Dolenjska založba. Novo mesto, 2001. Str. 5–20.

9.2 VIRI

Leksikon priimkov na spletu: <http://www.rodoslovje.com/>

Pleteršnikov slovar na spletu: <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Slovar slovenskega knjižnega jezika na spletu: <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

Posnetki radijske oddaje na spletu *Zakladnica slovenskih priimkov* (o pomenu in izvoru priimkov); gost: Janez Keber (<http://tvslo.si/predvajaj/gost-profesor-janez-keber-priimki-v-sloveniji/ava2.97940439/>)

Razmišljanja in ugotovitve Alenke Šivic-Dular v pismu po elektronski pošti.

Zgoščenka, ki so mi jo posneli v Koroški osrednji knjižnici dr. Frana Sušnika, na kateri je celoten rokopis v digitalni obliki; iz zgoščenke sem črpala tudi slikovno gradivo.

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Nina Petek, rojena 17. januarja 1986 v Slovenj Gradcu, študentka Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, dvopredmetni študijski program Slovenistika in Filozofija, z vpisno številko 18040336, izjavljam, da je diplomsko delo Črnjanski rokopis – jezikovna in vsebinska analiza slovenskih priimkov, ženskih osebnih imen in molitve, ki je nastalo pod mentorstvom red. prof. dr. Irene Orel, avtorsko delo.

Ljubljana, 14. 3. 2012

Nina Petek